

વધાકાક કલગીયા રેવણ પ્રાંતે, ૧૦-૧૪ મીરસ સ્ટ્રીટ, મુબદ મં. ૩ ।

★

ઃ પ્રતિબાલો :

- ૧ કલગીયા રેવણ પ્રાંતે ટે ૧૦-૧૪ મીરસ સ્ટ્રીટ જોએ માએ મુબદ મં. ૩
- ૨ જાલુભા નડુભા ટે નેમુમાલી વાડી ગોલીપુરા મુરલ
- ૩ કામલ દીરખા ટે રેવણ કામલા વાડી ગોલીપુરા મુરલ
- ૪ મારલગી પુલક ખંસાર ટે રહનપોલ, ફાલીબલ જામરવા
- ૫ પીરપલ એવંદ સંપલી ટે નખી રાજ-મારલીટ, વાડીવાળા
- ૬ મેવગી દીરગી, ગોરીગીની વાલ, વાલુની, ફીચ સ્ટ્રીટ, મુબદ મં ૩

★

કુરુચિયા : વાડીમાપુરે બી કલગીયાની મુખપાલે જામરવા રેવણપા । (સોગલ)

सहायकोनी

नामावलि ।

- १००१) श्री शान्तिनाथ जैन देरासर ज्ञान द्रव्यमायी
कोट, मुबई
- २५१) श्री देवकरण मेनशन जैन सद्य ज्ञान उपजमायी
प्रोन्सेस स्ट्रीट, मुबई ह. जयन्तिभाई र.
- २००) श्री सुपार्थनाथ देरासर (क्ष्वेरेचंद परतापचंद) ना
ज्ञान द्रव्यमायी ह भाइचंदभाई, बालकेश्वर मुबई
- १५१) पानाचंद चेनाजी ह. छोडुभाई, वाजीपुरा
- १२५) नगीनदास चुनीलाल चौक्सी ह जसवतभाई
झापा बझार, सुरत
- १००) स्व कमलावेन नगीनदास चौक्सी ह जयन्तिभाई
झापा नझार, सुरत
- १०१) बाबुभाई फुलचंदनी सुपुत्री वसुमतिवेन सुरत
मुनिश्री नदीपेण सा. नी प्रेरणायी
- १००) सुशीलावेन लल्लुभाई नगीनभाई क्ष्वेरी
पारसी गली, मुबई मुनिश्री मनोज्ञ सा प्रेरणायी

- १००) धनराज जे परमार ह बाबुभाई सोलकी सुरत
मुनिश्री मनोज्ञ सा. नी प्रेरणायी
- १००) नाथुभाई लल्लुभाई वारडोली " अग्रमाहक
- १००) गुलाबवेन हीराचंद वारडोली " "
- १००) छगनलाल झवेरचंद बुहारीवाला नवापरा, सुरत
मुनिश्री अमरेन्द्र सा नी प्रेरणायी
- १०१) रतिलाल घेलाभाई वासणवाला ह जयन्तिभाई
नवापुरा, सुरत
- १००) लालाजी रामाजी चौक्मी ह चुनीभाई " "
- १००) कान्तिलाल जेकीसनदास वसारीया " "
- १००) जसमोरवेन मगनलाल देवचंद ह गुलाबचंद
नवापुरा, सुरत
- १०१) रमणीकलाल एन्ड कु चकला स्ट्रीट, मुबई
ह. वजुभाई जीरावाला (सौराष्ट्र)

आगमोद्धारक आचार्य महाराजश्री
आनन्दसागर सूरीश्वरजी
जेमनी शुभप्रेरणाथी
आ ग्रंथ तैयार
थयो हे

1. The first thing that I should mention is that the weather was very nice today. We went for a walk in the park and saw many beautiful flowers. The children were very happy and played for hours. We also had a picnic under a big tree. The food was delicious and everyone enjoyed it. We spent a very pleasant day and will definitely go back soon.

B संविधानमिति विहितं च १५८ सारित्व एतच्छिद मुमिपय श्री पुष्परिशिष्यजीना संमर्मायै १२३४५६

पत्रम्	अनुद्धि	गुच्छि	अनुद्धि	गुच्छि	पत्रम्	पद्मिक्त	अनुद्धि	गुच्छि
३१३	विमुक्ति	विमुक्ति	महलीकय।	महलीकय	३८९	१३	अनुद्धि	गुच्छि
३१६	पहार	पहार	ममन्तो	ममन्तो	३९३	१५	गुच्छि	गुच्छि
३१७	सद्वृत्ति	सद्वृत्ति	विमुक्तिर्मन्त्र	विमुक्तिर्मन्त्र	३९८	१६	गुच्छि	गुच्छि
३१८	रागरीता	रागरीता	महापद	महापद	३९९	५	गुच्छि	गुच्छि
"	मुद्र	मुद्र	परिभाष्यो	परिभाष्यो	४००	६	गुच्छि	गुच्छि
३१९	अन्नपि	अन्नपि	पद्म	पद्म	४०४	१	गुच्छि	गुच्छि
३२४	मुपते	मुपते	मारेज्ञा	मारेज्ञा	४११	८	गुच्छि	गुच्छि
३२४	भारखि	भारखि	कहिय	कहिय	४१०	१२	गुच्छि	गुच्छि
३२६	गृहीतो	गृहीतो	निज	निज	४२१	१२	गुच्छि	गुच्छि
३२७	शरणा	शरणा	महापद्म	महापद्म	४२२	४	गुच्छि	गुच्छि
३२९	दृढयज्ञा	दृढयज्ञा	मुद्रालि	मुद्रालि	"	७	गुच्छि	गुच्छि
३३१	न न ना	न न ना	पद्मभाष्य	पद्मभाष्य	४२३	४	गुच्छि	गुच्छि
३३३	मीन	मीन	देवि	देवि	४२४	९	गुच्छि	गुच्छि
"	निजकान्न	निजकान्न	पठियुल	पठियुल	४२९	१०	गुच्छि	गुच्छि
३३४	पुसेरदि	पुसेरदि	नागेश	नागेश	४३३	३	गुच्छि	गुच्छि
३३७	विधिया	विधिया	भंगना	भंगना	४३५	१५	गुच्छि	गुच्छि

। श्री उपदेशमाला दोघटीवृत्तेरनुक्रमणिका ।

प्रथम विश्रामे

- पत्र १ मगलादि ।
 ३ रणसिंह कथा ।
 ३१ उपोद्घात ।
 ३२ ऋषभपारणकसन्धि ।
 ३८ चन्दनवालापारणासन्धि ।
 ४५ उपसर्गेषु निष्प्रकम्पता ।
 ४६ गणधरविनय ।
 ४७ आचार्यगुणा ।
 ४८ आचार्याष्टसम्पद ।
 ४९ आचार्यपदत्रिंशत् गुणाः ।
 ५० आचार्यप्रवचनस्वामित्वम् ।
 ५१ आर्यचन्दनाथा विनयोपरिकथा ।
 ५२ धर्मे पुरुषज्येष्ठत्वम् ।

पत्र

- ५३ आदर्शगृहे भरतकेवलम् ।
 ५४ प्रसन्नचन्द्रराजपिकथा ।
 ६० व्यवहार-निश्चयनपरस्पर-सापेक्षता ।
 ६१ भरतस्य युगपदुभयसंदेशागमनम् ।
 ६२ मरुदेवीकेवलज्ञानम् ।
 ६३ भरतसमृद्धि ।
 ६४ अङ्गारवाहकन्दप्रशत ।
 ६५ भरत-बाहुबलिसग्राम ।
 ६७ बाहुबलिसयमग्रहणम् ।
 ६९ सनत्कुमारचक्रिकथा ।
 ७९ अनुत्तरसुराणामपि अस्थिरत्वम् ।
 ८० ब्रह्मदत्तचक्रिकथा ।
 ८१ ब्रह्मदत्तचक्रिपूर्वभवा ।
 १०९ विनयरत्नकथा ।

द्वितीयविश्रामे

पत्र

- ११३ जा सा सा सेतिकथाया चित्रकार-वरलाम् ।
 ११५ मृगावतीकथा ।
 १२० स्त्रीलोलुपिसुवर्णकार ।
 १२१ पचशतचौराणा प्रव्रज्या ।
 १२२ लज्जितप्रद्योतस्य मृगावत्यै दीक्षानुमतिदानम् ।
 १२४ कपायाणा पुष्पफले ।
 १२४ जम्बूस्वामि चरितम् ।
 १२५ भवदेवदीक्षा ।
 १२६ भवदेव-नागिला प्रश्नोत्तराणि ।
 १२७ महिषिभूत-पुत्रप्रतिबोध ।
 १२८ उच्छिष्टभोजिदृष्टान्तेन नागिलया स्थिरीकरणम् ।

१२९	मयोदल स्यादल्पमेवेत्यसि ।
१३	सिचकुमारल सागरदण्डुनि सुमनसा ।
१३३	कुर्वन्निदुःखानि ।
१३७	बन्धु-द्वन्द्वचेरसंघरा ।
१३८	यमुस्मिन् दण्डेन ।
१३९	कुपेरस्य-कुपेरस्य ज्ञानम् ।
१४२	मयेपररच्यकम् ।
१४४	मङ्गलपत्र वेदकम् ।
१४७	योन्नाचार्यकम् ।
१४८	नमिच्छेमे नमस्विपुत्रकम् ।
१४९	हृत्पूजना-पूजकस्यसङ्गा ।
१५१	ममममसौ सम्यगे मनुष्यः ।
१५२	विद्वत्पत्न्य एवमप्यारिमासि ।
१५३	सुन्दरमेति कम् ।
१५४	देममवृत्ते वाक्सीकम् ।

१५५	विवाङ्मुखा दण्डेन ।
१५८	हर्षास्तुलनिर्यो कम् ।
१५९	निसंवादि एव्यत्विनि प्रेक्षणम् ।
१६४	कठिगुल्फकम् ।
१६७	मित्रत्रितपीकम् ।
१६९	नमस्तेन नरलोचनकम् ।
१७२	नमिच्छेमे शोभनम् नमिच्छकम् ।
१७७	नमिच्छेमे वीर्यं लम्बकम् रोपः ।
१७८	सायुधमगमज्जये जम्बकम् ।
१८५	सुपरिचारेण बन्धुमन्त्रलामिरीकम् ।
१८६	सुसुता विद्याविपुत्रकम् ।
१८९	नमस्परिचारे वृक्षमनुनिम्बम् ।
१९२	नमस्सु दण्डमयोपरि लक्ष्मणपत्न्य कम् ।
१९६	दीप्येव सुनिम्बम् ।
२१	सङ्गा-मध्यकम् ।

२३	गोवमाञ्जरापरोरणम् ।
२४	वापसाजी प्रमत्त वेनडे ७ ।
२५	गोवमत्त वेनडेऽपुति ।
२७७	नमस्त्वामिषरिणम् ।
२८१	परिस्मृत्तमरोरका ।
२८२	ननुपेक्षस्यै नरिसेवपुमिन् ।
२८८	समाच नमस्त्वामिषरिणम् ।
२९३	मित्रमन्त्रने नमनापुति ।
२९४	दीप्यतापपदे स्पृहाम्त्र मुनिम्बम् ।
२९४	ननुत्विषितत्वं न वदति गुण्येति ।
२९५	गुणमन्त्रेणाञ्जने पीठमासीठकम् ।
२९८	ननुपमन्त्रने जगुण ।
२९७	विप्यन्त्र गुण्येति ।
२९९	नमस्त्वामिषरिणम् ।
२९४	नमस्त्वामिषरिणम् ।

तृतीयविश्रामे

- २५५ शालिभद्र महर्षिसन्धिः ।
 २६२ अवन्तिसुकुमाल सन्धिः ।
 २६६ एकदिवसप्रव्रज्याफलम् ।
 २६७ मेतार्यमुनि सन्धिः ।
 २७८ विनित्तिशिष्यगुणा ।
 २८० गुरुपरिभवकारिदत्तसाधुकथा ।
 २८२ गुरुभक्तिरोगे सुनक्षत्र-सर्वानुभूति
 कथा ।
 २८४ गुरुपुंपास्तिफले प्रदेशितृपकथा ।
 २८८ कालिकाचार्य-दत्तराज्ञौ यज्ञविषयक
 प्रश्नोत्तराणि ।
 २९१ यथावस्थितधर्ममकथने मरिचि-
 बोधिनाश ।
 २९४ अनुमोदने धलदेव-मृग-रथकारकथा ।
 २९८ पुरणर्षि सन्धिः ।

- ३०३ गृहिप्रसङ्गे वारत्रयसुनिकथा ।
 ३०९ गृहस्थाना निमित्त-मंत्रकथने
 तपःक्षयः ।
 ३१० गृह्वित्रतदाद्वये कमलामेला-सागरचन्द्र
 कथा ।
 ३१३ धर्मदाद्वये कामदेवकथा ।
 ३१७ रागद्वेषयोरनिष्टत्वम् ।
 ३१८ साम्यसुखोपरि श्लोकानि ।
 ३१९ गुरुप्रत्यनिक गोशालककथा ।
 ३२१ समयमनैरर्थ्यककारणानि ।
 ३२२ क्षमाया दृढप्रहारिकथा ।
 ३२५ क्षमाया सहस्रमल्लाख्यानकम् ।
 ३२७ दुःखानुभवे विवेकीना भावना ।
 ३२८ स्वजनरागत्यागे स्कन्दकथा ।
 ३२९ भ्रातृकोत्सवप्रवृत्तिप्रारम्भः ।
 ३३० पोट्टिलया तेतलिपुत्र प्रतिबोधनम् ।

- ३३३ श्रेणिक-कोणिककथा ।
 ३४१ सुलसासम्यक्त्व परीक्षा ।
 ३४३ श्रेणिकपूर्वभवा ।
 ३४९ अमयस्य राज्यग्रहणाऽनिच्छा ।
 ३५० चेष्टणाशीलशङ्का ।
 ३५१ श्रेणिक कारागार दुःखम् पञ्चत्वम् च ।
 ३५३ कोणिमनस्कगमनम् ।
 ३५४ चन्द्रगुप्त-चाणक्यकथा ।
 ३६४ वैरे परशुराम-सुभूमचक्रिकथा ।
 ३६९ आर्यमहागिरिकथा ।
 ३७१ मेघकुमारकथा ।
 ३७८ एकाकिसाधोर्न धर्मः ।
 ३७९ त्रिपयरागे सत्यकिकथा ।
 ३८३ साधु वन्दनफले कृष्णकथा ।
 ३८५ क्षमाया चंद्ररुद्राचार्यशिष्यकथा ।
 ३८८ अंगारमर्दकाऽऽचार्यकथा ।
 ३९० पुष्पचूलकथा ।

१९१ अत्रिचन्द्रपुत्राचार्यैः प्रोक्तम् ।

१९२ योगप्रज्ञाने वारुणम् ।

१९३ अष्टावक्रसिद्धिर्मात्रिकाभिः ।

१९४ अष्टावक्रपुत्रम् ।

१९५ अष्टावक्रपुत्र वरुणपुत्रम् ।

१९६ अष्टावक्रपुत्र दुर्गलम् ।

१९७ अष्टावक्रपुत्र लम्पिकाभिः ।

४ अष्टावक्रपुत्र मन्त्राष्टकम् ।

४ अष्टावक्रपुत्रम् ।

४४४ अष्टावक्रपुत्र दुर्गलम् ।

४४५ अष्टावक्रपुत्र दुर्गलम् ।

४४६ अष्टावक्रपुत्र दुर्गलम् ।

४४७ अष्टावक्रपुत्र दुर्गलम् ।

४४८ अष्टावक्रपुत्र दुर्गलम् ।

४४९ अष्टावक्रपुत्र दुर्गलम् ।

४४९ अष्टावक्रपुत्र दुर्गलम् ।

४४९ अष्टावक्रपुत्र दुर्गलम् ।

पदार्थविमर्श

४११ १५ अष्टावक्रपुत्रम् ।

४१२ अष्टावक्रपुत्रम् ।

४१३ अष्टावक्रपुत्रम् ।

४१४ अष्टावक्रपुत्रम् ।

४१५ अष्टावक्रपुत्रम् ।

४१६ अष्टावक्रपुत्रम् ।

४१७ अष्टावक्रपुत्रम् ।

४१८ अष्टावक्रपुत्रम् ।

४१९ अष्टावक्रपुत्रम् ।

४२० अष्टावक्रपुत्रम् ।

४२१ अष्टावक्रपुत्रम् ।

४२२ अष्टावक्रपुत्रम् ।

४२३ अष्टावक्रपुत्रम् ।

४२४ अष्टावक्रपुत्रम् ।

४२५ अष्टावक्रपुत्रम् ।

४२६ अष्टावक्रपुत्रम् ।

४२७ अष्टावक्रपुत्रम् ।

४२८ अष्टावक्रपुत्रम् ।

४२९ अष्टावक्रपुत्रम् ।

४३० अष्टावक्रपुत्रम् ।

४३१ अष्टावक्रपुत्रम् ।

४३२ अष्टावक्रपुत्रम् ।

४३३ अष्टावक्रपुत्रम् ।

४३४ अष्टावक्रपुत्रम् ।

४३५ अष्टावक्रपुत्रम् ।

४३६ अष्टावक्रपुत्रम् ।

४३७ अष्टावक्रपुत्रम् ।

४३८ अष्टावक्रपुत्रम् ।

४३९ अष्टावक्रपुत्रम् ।

४४० अष्टावक्रपुत्रम् ।

४४१ अष्टावक्रपुत्रम् ।

४४२ अष्टावक्रपुत्रम् ।

४४३ अष्टावक्रपुत्रम् ।

४४४ अष्टावक्रपुत्रम् ।

- ४७२ सवत्सर चातुर्मास पाक्षिक तपस्वर्चो ।
 ४७६ कपटक्षपक कथा ।
 ४७७ शुद्धालम्बनसेविसयमसाधका ।
 ४७९ ज्ञानादिषु अतिचाराः ।
 ४८० कथ साधुरपि अनतससारि ?
 ४८१ अगीतार्थस्य दीर्घससारित्वम् ।
 ४८२ गीतार्थनिश्चा विना गुणभ्रेणिर्न वद्धते ।
 ४८३ ज्ञानार्थिना गुरव आराधनीया ।
 ४८४ क्रियाविकलज्ञानमकिञ्चित्करम् ।
 ४८५ ज्ञानक्रियासापेक्षता ।
 ४८६ यतिधर्मभ्रष्टस्य न भावकेऽपि गणना ।
 ४८७ एक काय-व्रत खण्डयन् भवे भ्रमति ।
 ४८८ वदुर्देवाऽऽख्यानकम् ।

- ४९८ श्रेणिकन्तरकनिवारणप्रार्थना ।
 ४९९ श्रेणिकसम्यक्स्वपरीक्षा ।
 ५०० कालशोकरिकान्त्यामरथा ।
 ५०१ मुलसकथा ।
 ५०३ इष्ट-परलोको भङ्गक्रानि ।
 ५०४ हितोपदेश भवणफलम् ।
 ५०६ जमालिकथा ।
 ५०९ हितोपदेश ।
 ५१७ सुवर्णप्रासादादधिको तपसजमौ ।
 ५१८ द्युतधर्म साधुवेपेण शशानलाघ
 वकारी ।
 ५१९ पार्ष्वस्थादिचलवत्तरे माव्यस्यमा-
 लम्बनीयम् ।

- ५२० सधिनपाक्षिकलक्षणम् ।
 ५२२ सर्वैः द्रव्यलिङ्गान्यनतशः मुक्तानि ।
 ५२३ जिनचननाला न प्रमाणयितव्या ।
 ५२४ आय-व्यय तोलयित्वा गीतार्थो
 आचरति ।
 ५२५ उपदेशमाला केपा न वैराग्यजनिका ।
 ५२६ रणसिंहनिर्दर्शनम् ।
 ५२७ ग्रन्थकर्तुरभिधेयान्तरगाथा ।
 ५२८ क्रेगामिय दत्तव्या ? ।
 ५२९ आशीर्वाद-ग्रन्थप्रमाणम् ।
 ५३० व्याख्याकारप्रशस्ति ।
 ५३१ ताडपत्रीय लेखापक-न्यायतसच
 प्रशस्ति ।

॥ अथ श्री श्रीगणेशपूजासंग्रहः ॥

। संपादकीय निवेदन ।

શ્રી જગદેશમાત્ર્ય ચોપદી વિદેશવૃત્તિના સંપાત્કલ્પને સંગે મીચે સ્વચ્ચેષ્ઠ દામપાવીયોભો હવયોગ સંપૂર્ણવણ ખોલે જાસિદ્ધિપણે
કરેલ છે

[illegible][illegible]

○ સજ્ઞાયાલી પ્રતિ મારા પરમોપકારી તારક ગુરુમહારાજ આગમોદ્ધારક આચાર્ય મહારાજ શ્રી આનન્દસાગરસૂરીશ્વરજી સમૃદ્ધિતાલ્સમઢાર જૈનાનન્દ પુસ્તકાલય ગોપીપુરા સુરતની છે ૧૯૬૩ ની સાલમા લઘાણી છે લઘીયાણ શાહી વાપરવામા વેદરકારી કરેલી હોવાથી પાનાઓ કેટલાક પરપર ચોટી ગયા છે અક્ષરો પાછલ ફુટેલા હોવાથી વાંચી શકાતા નથી કેટલોક સારો ભાગ અશુદ્ધિ મેલવવા માટે ઉપયોગી થયેલ છે તાઢપ્રતિને અનુરૂપ લઘાણ છે, છતા પ્રશસ્તિ નથી

D સજ્ઞાવાલી હસ્તપ્રતિ પ પૂ. આ મ. શ્રી વિજયનેમિસૂરીશ્વરજી મ ના સ્વભાતના મઢારની છે પૂ. આ મ શ્રી વિજયોદયસૂરિજી મ તથા પૂ. આ મ શ્રી વિજયનન્દનસૂરિજી મ દ્વારા પ્રતિપ્રાપ્તિ થઈ હતી 'વિ સ ૧૫૮૬ વર્ષે પોષ ૧૩ દિને વૃત્તિર્લિપિતા ।' આ પ્રતિનો ફોટો D સજ્ઞા તરીકે છપાવેલ છે સાઢ્ઢ ૧૧x૪।। ઇ.વ ૨૦૬ પ્રતિપત્રે ૧૫ પક્તિઓ પ્રતિ પક્તિમા ૬૦ થી ૭૦ અક્ષરો, સ્થિતિ ઘળી જીર્ણ કેટલીક જગોપર કાલાશ અને પત્રો પળ સ્વઢિત થઈ ગયા છે લિપી સારી અને શુદ્ધ છે

ચાર પ્રતિઓ પૈકી પ્રશસ્તિ A સજ્ઞિત તાઢપ્રતિમા છે B મા માત્ર અઢી શ્લોકજ છે C. D મા પ્રશસ્તિ છે જ નહિ. વીજી હસ્તપ્રતિઓ ન મળ્યાથી કેટલાક સ્થલો શક્તિ રહેલા છે જુની લીપીમા વ વ વ ઓલલવા મુશ્કેલ પડે છે તેમજ ત્ય ષ્ઢ જ્ઞ. જેવા વીજા અક્ષરો પ્રકરણના અનુસારે વેસાઢી શકાય છે શક્તિસ્થલો પરિમાર્જન કરવા યોગ્ય છે

આ ઉપદેશમાલા ઉપર અનેક ટીકાઓ પૈકી અત્યાર સુધીમા વે ટીકાઓ મુદ્રિત થયેલી છે ઇક સિદ્ધપિંની, વીજી રામ વિજયજીની ત્રીજી આચાર્ય શ્રી રત્નપ્રભસૂરિય રચેલી અનેક સંસ્કૃત-પ્રાકૃત-અપભ્રશ ભાષામય કથાનકોથી વિમ્બૂષિત જે માટે વિદ્વાન્ ઉપક્રમકારે સુન્દર સ્પષ્ટતા કરેલી છે આ ટીકાલુ મહત્ત્વ અનોલુ છે. કથાના અર્થી માટે વ્યાખ્યાનઉપયોગી આ પ્રન્ય વૈરાગ્યલુ સુદર પોષળ કરનાર છે. આમા ઘળેભાગે સાધુધર્મોપદેશ, કોઢક જગો પર ગૃહસ્થધર્મોપદેશ, કોઢક જગો પર ઉમય સાધારણ ધર્મોપદેશ કહેલ છે

માનવમાં આવા મહાન ધન્યો સંશ્લેષન કરવાની ક્ષમિત ન હોવા છતાં મારા અભોક્ષકારિ શરણારથ ગુરુત્વક વાગમોદારક કિષ્ક-કાવચાદ્યમગમકારક બો સિદ્ધસેષ તમેટિમાં બાગમસંદિરત્વાત્ક સૂરંસુર (મુખ) બંદે તાદ્યમગમગમસંદિર વિર્માત્ક અર્થાર્થ મારાગ્રહ બો અમનસુગમમરીષરજીવ્ય મુખ પ્રેરણાપદના વોમો સંપત્તિનું બા પ્રથમ કાર્ય કરેલ છે. બાનુ નિષ્ક સંશ્લેષનપદ્ધતિની અવેષણ આ સંપત્તિમાંથી વધી કુદીઓ રોષા પામી છે. વર્ષા મહાપુરુષોનું કવન છે કે દુર્યોધનના દર્શિત પદ્ધતિથી ૯ વિષમાનુસાર મેં આ પ્રકલ કર્યો છે શાપમનુષ્ય રસદધિ રાણી કુટિલાં મને છત્તી કાળકાષે તો હું ચલિ-ત્તમો છેનું પરિમાર્ગ કરીશ. આ પ્રથમ કાળ કર્યો વરેલો અગ્ર ગર્ભો રહે વડનું સિન્ધિઅમનમગમમાં ઉપાય છે તેવી ગ્રાદેરન વીષવાની ૯ જાંઘે છાક કરેલ વરિ વપાસ કરતો મગમ વડનું કે છવાતો વધી ત્વારણ પ્રેમકોષી રેશર કરતી અવારન અડા કરી શાપકાનુષ્ય કરકમગમો મુકવા કાઠે પ્રથમ છાક કર્યો છે. આ પ્રથમ સંપત્તિ અમનમગમ વિદ્યાન્ કેતક મારકોને વિદ્યાનાર્ણ અને પદ્ય અભોગ અવહોક્ત બાપાર જુ વિસ્તૃત વિશેષ કરેલ છે. તે પ્રથમ વાંચના માટે છાનું અલ ટેનું પ્રુ. આ પ્રથમ સંપાદન કરવામાં રાત્રિસિદ્ધિ પ્રતિબો બાવચર, અમનમગમ અત્તી બાવચર, બાવિષ્ક-માસસિદ્ધિ-અપિષ્ક પ્રત્યક્ષ-પરોષ કે અલ પ્રમરે મુકવાની અસ્થિમાં સ્વરૂપર બાવચર રેશ્મો અમિતનન બાવી બાવા અત્તી-રેશ્મનુર્જ અલ-કાલા અત્તીઓ બાવચર વાવી રેશ્મ બાલ્મા વપમગમિને વામો દમ માત્ર અમિતમ બાવચર.

રિ. ૯. ૨ ૧૪ અમન ૧૨ ૩૪

અમનુષ્ય, મુંબા ૯૬. ૨૫-૨ ૫૮

બી માગમોદારક આશ્ચર્ય મહારાષ્ટ્ર ધો મદલ્લસુસમારધરીઅર સિમેપાલુ,
ના રેમકાગલ્લારી.

॥ नम ओजिनशासनाय ॥

॥ श्रीनमस्कार-महामन्त्राय नमः ॥

॥ उपक्रमः ॥

विदाङ्कुर्ननु महामतिप्रथितपरमाप्तवस यादिजिनवाणिग्ररिप्राच्यासनेदिप्रमोक्षाध्यसद्वरणैकदत्तचित्ता । यन्-सदाशयगतानुष्ठान-
विशुद्धिकरणपटिप्रा सदुपदेशनानासुमत्रातसद्गन्धविसररूपनैकमहापुरुषजीवनप्रसन्नोत्प्लेपपूता सद्धर्मकर्मलमायमानमोहव्यामूढ-
जनान्त करणान्तमसनिराकरणप्रवरप्रदीपिका स्वान्यानुगुण्यकृतिकृतिप्रयोज्यमद्विशेषादरपात्रा धरेण्यतमा मुपदेशमालाख्यकृति-
अपश्चिमतीर्थकृच्छ्रभणभगवन्मोहमाहीरप्रभुवरदकरानन्तलज्जिधभाजनभूतैः निःकारणकरुणावरुणालयैः श्रीमद्भिर्धर्मदासगणिर्देरपार
घोरससारवारिधिनिमज्जद्रणमिहादिभाव्यनैकभव्यसत्त्वोद्दिधीर्पया निर्णिताऽस्ति, विदितचरमेतत्समेया विदुया ।

मोहोन्मादविकारवैवश्यात्मस्वरूपाननुभूतिमूलिकभवार्णवनिमज्जनक्रिया प्रतिरोध्य प्रवर्गतरिरूपेणात्मस्वरूपमवेदनद्वारा जनिमृ-
त्योरविच्छिन्नचक्रवाल विष्टभ्य विचारशुद्धिपूर्विकाचारशुद्धिश्च मन्यागाद्यालगोपाल मर्षया मुमुक्षुणा जननीश्रद्धितयात्मन्यकारिणी या
सम्यगवबुध्य यस्याश्च तात्पर्याथ सदगुरुनिश्चया च निर्णीय के के आत्मकन्यायेप्सवः मुमुजुना मोक्षाध्यनीना न चाता ? ।
नष्टाक्षतप्रायमेतद् शास्त्राम्मोनिधिव्यालोडनक्षमाणा तात्त्विकविदुया । अत एव चातिप्राचीनकालत आ प्रज्जयाप्रतिपत्तेरन्यज्ञानाभ्याम-
सम्पादनप्रत्यलताया भावेऽभावेपि सुनिहितगीतार्थवर्धरेतस्या आमूलचूलं मुत्तपाठ-स्वाध्यायपरवर्तनानुप्रेक्षादिक ममस्तसाधु-साध्वीना
दिनचर्याया अनन्यथासिद्धमद्ग प्रस्थापितमस्तीति चाप्ताभिजनपृष्ठजनोपक्षा श्रुतिः भूयमाणाऽस्त्यामीन, अधुनाऽपि दृश्यते सत्स्वेतद्यत्-
नैका संयमैकवृत्तचित्ता संयमैकजीविताश्च भ्रमण्य एतस्या उपदेशमालाया प्रत्यहं स्वाध्यायरूपेण स्वान्तरात्मपरिणतिमपूपुपन्

दोषवन्ति च । तथा च संसारकृतप्रणिशेषेण सांसारिकमार्गमयीयमिन्द्रियेणपि रोहृत्स्वपणह विधेष्पुच्छिन्नो श्रीरत्नमयसुरि
वरीशुचिदातलमार्गिप्यशुचौ समर्पितमपि तवाधि—

परिपुणुपैरुमाज बलक-कोकस मूर्च्छसिद्धात्ता । शब्देय पठति शब्दं, तद्विस्माप्तिं कुतोक्त्वा ॥” रोहृती-प्रसस्तौ. श्लो. १
अन्यथैतस्य बभिरपुणुकरस्वदेय सार्वभौमीन्द्रप्रलम्बाकयानि भिद्यन्ति सम्भारयन्ति प्रकरयन्ति पुञ्जानि केतुनीमपि ससुप
काक्यते । सादित्त्वैरे केतुमुत्तरीं प्रतीक्यते एव विपुलसोचमत्वेन कथ्यते सार्वसाधारणद्विस्वारेण्यं सम्यगुत्सव्यं समसंज्ञाय
अनुष्ठत्य चेदिक्यते अस्तं वायव्यवर्षिद्विस्वमि एवञ्चास्य नाम्नेऽप्युत्तरस्याम्य विदितं सादितं बहुपञ्चम्ये तवाधि।—

- १ जलमोपैरुमाज एव । एतन्वातेष्टि-स्माच्छरुज्जी
वैषट् सत्पञ्चान्येष्टे.
२ जलैरुमाज सुवैरवै च बी तवाता शरत्तमाज
गा. ५४२ कैत. ६. १. ७२. विजयन्येष्टे ४ ५१
३ जलैरुमाज एवचकारुष्ट. गा. १ जेसुमेरकोने
४ जलैरुमाजिमाज एवच-शब्दमेष्टे.
५ जलैरुमाज्जमाज गा. १५. वीरही-मेष्टे.
६ जलमोपैरुमाज शरित्पुच्छिन्नकथं.
” ” ” एव ७१
८ जलमोपैरुमाज. बभिरपुणुकरस्वदेय गा. १ २ पाटनमेष्टे.

- १ जलमोपैरुमाज त्वोक्त्वा ११५ श्लो.
” ” विजयन्येष्टे ११ ० श्लो
११ ” जलैरुमाज गा. १ ४ इ द्वि पिटसेन
रिपेष्टे च
१२ पुण्यमाज-जलैरुमाज मककटी देमर्षाचार्यदेव्या गा. १२५
मुद्रिता.
१३ पुण्यमाज जलैरुमाज जेप्यचारिण श्लो. ११८१८. मुद्रिता
” ” ” पाटन-मककटी
१४ पुण्यमाज जलैरुमाज तापुसोमद्या अनुष्टि जेसुमेर
मेष्टे श्लो. २

- १५ " " लघुवृत्तिः, श्लो २३३० भाव भ
 १६ " " अवचूरि, अचलगच्छीय जयशेख
 " " रसूरिः, पाटण-लौबडी भण्डारे
 १७ शीलोपदेशमाला, जयकीर्तिकृता १४५ श्लो. पाटण भ
 १८ " " वृत्ति, जयतिलकीया, ६९४९ पा रा भ
 १९ " " पुण्यकीर्तिकृता ४०० डेक्कन कोलेज
 " " " पूना-भण्डारे.
 २० शीलोपदेशमालावृत्तिः, सोमतिलककृता रचिता १२९४ वर्षे
 राजनगर, बृ टि.

- २१ हितोपदेशमाला, प्रमानन्दकृता गा ५२६ बृ टि
 २२ " " धृत्ति स्वोपज्ञा श्लो ९५००, जेसलमेर
 बृ टिप्पनिकाया च
 २३ उपदेशमणिमाला कुलक, जिनेश्वरसूरिकृत जैनप्रन्यावली
 पृ. १९७
 २४ उपदेशमाला जिनदासगणिकृता गा. ५४२ छाणी-लौबडी
 भ जिनरत्नकोपे.

एतेनैव स्पष्टतर प्रमीयते यत्-कल्याणकामि-सुयोग्यमार्गाधकाणा चेतसि परमोच्चरूपा भजमानाया अस्या ह्युपदेशमालाया नाम-
 सङ्ग्रामादाय हितेषु बलमूलिकसद्भावनातो विरच्यमानामौपदेशिकाना स्वग्रन्थानां महत्ता चिख्यापयिषुभिर्बहुभिर्विद्वद्भिर्विविचं साहित्य
 निर्माय निर्माणमुपदेशमालाया महत्त्वमुद्घोषितम् ।

तथा च परमगुरुरूपदिष्टे मुक्तिप्रापके आराधनामार्गे निराबाध सञ्चरिष्युभिः विवेकिभि सुतरामुपादेयभूताया. मानसिकदुर्घृत्तिना
 निग्रहे चाऽऽद्याना प्रग्रहवद् दुर्दान्तवृषणाञ्च नथ्यावच्छेष्टोपायभूताया अस्या उपदेशमालाया लघुबृहद्बृहत्तयादिस्वरूपेण नानाविध विव-
 रणात्मकसाहित्य संस्कृत-प्राकृता-प्रब्रश-गूर्जरभाषादिनिबद्ध समुपलभ्यते । तेनापीदं ध्वन्यते यदय ग्रन्थ भूयान् प्रीतिपात्रमाराधने-
 प्पूणा मुमुक्षूणा, तथाहि—

२०	"	"	५००० १४९९ वर्षे लिखिता	२६	"	ग्रन्थसूत्रार्थ-कथानकानि (संस्कृत)
२१	"	"	कथानकानि सिद्धर्षिटीकागतानि, वर्द्धमानसूरि १२८४	२७	"	लिखिता १८२१ आषाढ शुक्ल १
२२	"	कथा	केसरविमलगणिशिष्या	२८	"	टीका वेलनकरकोपे नाममात्रमुल्लिखितम्
२३	"	"	श्रीकुञ्जरविमला	२९	"	अवचूरि टीका च "
२४	"	"	कथासमास, (प्राकृत) शालिभद्र-शिष्या	३०	"	वार्तारूपान्तरम् खरतरग रत्नमूर्तिशिष्यमेरुसुन्दरा
२५	"	"	जिनभद्रमुनय १२०४	३१	"	यन्त्र
				३२	"	शकुन्तावली
					"	गाथाशतार्थवृत्ति पत्र २७ राजनगर भडार

न १९ प्रति. खलु श्री नित्यविनयजीवनमणिविजयपुस्तकालय-चाणस्मासत्क-हस्तलिखितभाण्डगारे (वे ११७ प्र ५९४) विद्यते, तत्र चैव पुष्पिका — "स १६९४ वर्षे फागुण सु १० भौमे तपागच्छाधिराजभट्टारकप्रभु श्री श्री पू विजयाणदसूरि-विजयरान्ये सकलपण्डितसभाशृंगार प श्री धनहर्षगणिशिष्य प रत्नविजयेनलेखि" ।

न २० अनुयो० श्री उमेदवि -गणिज्ञानभट्टार-चाणस्मासत्कहस्तलिखितशास्त्रसंग्रहीय वे. ६५० प्र० १ रुपाया एतस्या प्रते-ग्रान्तभागे चैव प्रशस्ति । "उपदेशमालाप्रकरणवालावबोधार्थः स्पुष्ट ॥श्री॥छा॥ सङ्ख्या सहस्र ५००० ॥छ॥ स १४९९ वर्षे द्वितीय आषाढ वदि एकादश्या भौमे लिखित ॥श्री॥

न २६ अनुयोगाचार्यश्री उमेदविजयगणिसंगृहितचाणस्मान्नोपसत्क-हस्तलिखितसंग्रहीय वे ६ प्रति ७ रुपायाः एतस्या.

[illegible]

अथ ११ प्राचक्ष्मन्स्त्वर्ध्वं विपथप्रसिंसात्पु म्नाशिना प्रपञ्चा धी रूपैस्समास्य हनुनादसि-भारुण्ययापिह्य उपहृण्यको । मेधिरु-
संयोग-विहृण्यैरुभयमुभितुजको त्वेनदि. (त्रिपुरी) विरचितविभ्रप्रम्यवयस्य-भीर्जितगुहिरिषिषाकम्वाप तस्मै परिसिन्दे-
भीरुनैक्यस्यजगता-कनुनेरुधियस्कोनैस्समास्य साधोरेण्य हनुमन्की न्यस्यलि । तथा च प्रहृण्यप्रपि-भीर्जितगण्ययापिपति
भीर्जितकस्येभमृहीध्यास्यरीहृण्यभौणरासहस्यभ भीर्जेनयस्यकम्पय (अत्रस ४ म ११५-११८ १ १ ८. ४) साचोर
भीयहृयेन प्रेयभक्तवदे सस्यो दि ग्रम एवमुपहृण्यो कण-“ तथा हृदित्तरएयी प्रार्थना करोति तत्पर्यमुपैरसमास्य-गण्यार
कोच्ये एवमेव क्वाति मरेति यथा । अणि स निष्कपटतस्य प्रार्थने करोति तत्पर्यमुपैरसमास्य-गाथाअचोहने सर्वथा एवमेव क्वाते
भर्तृमिति ।” छेन पोपेकपटकग्रवाकानुनयस्या विषयम् मणीकम् प्रचरे मरेति विवर्त्य साह्या मरति । मणकोनैस्समा-
साया सभ्यकारकोपकोमिता वतिपएवचमममुपु समालक्य निवेधे ।

धर्मस्य सूरस्य विप्रसक्तं निजकण्ठे ।—आन्ध्रविपदिनेन बन्धनमुपशारेणामाभ्यस्युपचारिणीमुपैरसामात्वं विविपस्यकथापथ्यरे। सुगमो
 विविपमुक्तिः पूर्वापार्थक्यमूर्तिस्मिरेणस्य समदर्शननीत्या प्वमिथ्या । अथस्य समर्पयप्रतिमाद्विधिनेन कथाकामो निविपस्योड्डनपथैवेणु
 हरिकण्ठसूरिनिर्णयविस्तरस्य कथापथैरिससूरुणोपमाप्यत्रिभिः श्रीकृतो विजयकथापथ्युत्तरे। इण्यमारम्यमारम्यकथैरेणु एणपएणम (१२५)
 समर्पजिण्य (१५) गणपतिरेणु श्रीनीमाम्परजिनविप्रसिक्तनेणु ज्ञाने २ एणएणम्यगाथा साधिसिनेनेएणस्य समस्तमार्गिणयाकथग-
 मूणया कस्तस्य प्रमाथ्यैप्रोपि एणकसं प्रतीक्ये तथ्यादिः—

શ્રીસીમન્ધરજિનવિજ્ઞપ્તિસ્તથ (૧૨૫ ગાથા) ગતોપદેશગાયોદ્ધારઃ ।

ઢાં ગાં

૧ જેહ રાલે પરં ૪ ૧૧ જડ્યાડોણ વત્તં ૪૩૪
૨ નાણરહિત દિતપરિહરીં ૬ ૧ ગુણહીણો ગુણં ૩૫૧
૩ સૂત્રવિરુદ્ધ જે આચરેં ૬ ૧૧ જો જહવાય ણ કુણં ૫૦૪
૪ પામરજન પણં ૬ ૧૨ લોણડવિ જો સસૂં ૫૦૮
૫ નિર્વય હદય છકાયમાં ૬ ૧૩ છજીવણિકાયદયાં ૪૩૦
૬ સાધુ ભગતિ જિનપૂજનાં ૬ ૧૪ અરિહત-ચેડઆણં ૫૦૨
૭ જે મુનિવેષ શકે નહિં ૭ ૧ જડ ણ તરસિં ૫૦૧

ઢાં ગાં

૮ તે પળ મારગ માહેં ૭ ૧ સવિગ્ગ-પન્નિવયાણં ૫૧૪
૯ મૃપાવાદ ભવકારણં ૬ ૧ સુદં સુસાહુધમ્મં ૫૧૫
૧૦ વદે નવિ વદાવેં ૭ ૧ વદડળયં ૫૧૬ ઓસણ્ણોં ૫૧૭
૧૧ આપ હીનતા જે મુનિ માલેં ૭ ૨ આયરત્તરસમાણં ૫૨૪
૧૨ પ્રથમ સાધુ ઢીજોં ૭ ૩ સાવજ્જ-જોગપરિવજ્જં ૫૧૯
૧૩ શેય ત્રણભવ મારગં ૭ ૩ સેસા મિચ્છાદિટ્ઠિં ૫૨૦

શ્રીસીમન્ધરજિન-વૃદ્ધવિજ્ઞપ્તિ (૧૫૦ ગા.) સ્તવનગતોપદેશમાઝાગાયોદ્ધારઃ ।

ઢાં ગાં

૧ અઘ્ઘાની નવિં ૧ ૧૧ જ જયડ અગીયથોં ૩૧૮
૨ જિમ ૨ બહુશ્રત વહુજન ૧ ૧૪ જહ ૨ વહુસુઓં ૩૨૩
૩ પામી બોધ ન પાલેં ૧ ૨૩ લલ્લિહિય વ વોહિં ૨૧૩
૪ જે નિરુણ ગુણરત્નાકરં ૨ ૧૦ ગુણહીણો ગુણં ૩૫૧

ઢાં ગાં

૫ પાયચ્છિત્તાદિક ભાવં ૨ ૧૫ જો વયડ ઉત્તરગુણેં ૧૧૭
૬ દ્રવ્યક્ષેત્ર ને કાલં ૬ ૨ દવ્વ સિત્તં કાલં ૪૦૦
૭ સવિત્ત અવિત્ત મિત્તં ૬ ૩ જહઠિય દવ્વં ૪૦૧
૮ ક્ષેત્ર ન જાણે તેહં ૬ ૪ જહઠિય વિત્તં ૪૦૨

अत एव धुरन्धरैर्विद्वद्भिः स्वमतिप्राग्भारफलेप्रहिताये सोऽन्कण्डेरस्या विविधविवरणाद्विषु प्रयतितम् । चतुर्विधसत्त्वाख्याराध-
नाप्राणभूताश्चेमा नितरामतिशयितस्वाध्यायादिना प्रख्यापितवन्तश्चतुरतमा सुदीर्घवर्तिन गीतार्थवर्त्यो ।

परं साम्प्रतीना कतिपये विद्वद्वर्या नेतिव्यसशोधनविशि सर्वप्रमाणोपजीवकाप्त्यमूलकागमप्रामाण्यं शिथिलयन्त दृष्टश्रुतग्राहि-
वार्हस्पत्यानुकारिण तथाकथितनिद्रास इवानुमानप्रामाण्यं बाहुल्येनोपजीवयन्त सन्तो विप्रतिपन्नन्ते यतः—प्रस्तुतोपदेशमालाकर्तार
श्रीधर्मदासगणिवरा श्रीमद्भावीरप्रभुहस्तदीक्षिता न सम्भवन्ति, श्रीवीरप्रभुनिर्वाणत पञ्चशतवर्षभाविनीनामपि घटनानामत्रोल्लेख
दर्शनात्, एते एव प्रतिपादयन्ति यत् —श्रोत्रोपदेशमालाया श्रीवीरनिर्वाणतोऽर्गभाविना श्रीआर्यमहागिरि (१५२) श्रीआर्यसम्भूतिविज-
यशिष्य (६६) श्रीस्थूलभद्र (५९) चन्द्रगुप्तगुरुचाणक्य (१५०) पर्वतक (१५०) उपकोशा (६१) उदायिनृपमारक (३१) अव-
न्तिसुकुमाल (८८) तुरुमिणीयदत्तनृपमातुल-कालिकाचार्य, (१०५) वसस्वामी (४८-९३) त्येतेपासुल्लेखेनैतत्प्रत्यक्षतार उल्लिखित-
व्यक्तोनामवर्णनकालभाविन इति स्पष्टतर प्रतीयते, ततश्च शाश्रूयमाण हि प्रत्यक्षकर्तृणा प्रभुमहावीरहस्तदीक्षितस्य न सञ्ज्ञाघटीति ।
फलत आधुनिकैः कैश्चित् विद्वद्भिः एतस्या रचनासमयो वीरनिर्वाणश्च ५२० तोऽवर्तनीयघटनानुल्लेखान् वीर नि स ५२०
मितप्रायोऽस्मिन्मन्यते । पर वस्तुतत्त्वगवेषिकया समीक्षात्मिकया दृष्ट्या विचार्यमाणे चेदं सर्वं घर्मैः स्मिन्नाह्मिमवद्विगीर्णते, यतः—
“जगच्चूडामणिभूओ०” संक्षेपद्वितीयागाथाया युगादिप्रभो. सिद्धिस्थानस्थितत्वेन चूडामणिभूतता युगादौ च प्रकाशकृत्वेनादित्यस्वर
पता व्यावर्ण्य श्रीवीरप्रभो महनीयताव्यस्रकाभ्या त्रिलोकश्रीतिलकत्व-त्रिभुवनचतुर्द्वविशेषणाभ्या प्रत्यक्षरचनासमये जीवितत्वं स्पष्ट
मेव ध्वन्यते, वर्तमानकाले शोभावृद्धौ व्याप्रियमाणत्व एव तिलकोपमाया सार्धकत्वात् । भगवत् तत्त्वपदार्थसार्धविवेचनकार्ये
साक्षात् प्रयुज्यमानत्वे सत्येव द्विजगतश्चतुर्भूततायाश्च निर्व्याजं सद्गन्तुमानत्वात् । स्फुटतरक्षेप अर्थं व्याख्यातृचूडामणिभिः पूज्य-
वर्थं श्रीसिद्धपिंगुनिवरैर्होपोपादेयाख्ययुक्तो प्रारम्भ एव विद्युतोऽस्ति । तथाहि—“ $\times \times \times$ वीरे भगवति जीवति सति गुणस्तुतिरियं

त्रेणैव सकला द्वादशाङ्गी प्रणयन्ति, इत्येतत्तु समेषामाचालगोपानां प्रतीतिचरमेव । तत्र च भगवतीस्त्वृ-पाताधर्मकथो-पासकदशाऽ
न्तकदशाऽ-नुत्तरौपपातिकदशा-त्रिपाकसूत्रादिषु च द्वादशाङ्गीप्रणयनकालार्वाक्भावविप्रसङ्गाना भूतकालीनप्रयोगसनाथा उल्लेख्य
सन्त्येव । अतश्चातिशयज्ञानबद्धि स्वार्वाकालीनप्रसद्धानामागमानुसारिशिल्या भूतकालीयप्रयोगैरापि निर्देशमात्रेण न तेपायुक्तिमित्यव-
दनार्वाकालभानित्व सदगुरुवाससमुपश्रुहितसन्मतविवता भीमता प्रतिभासेत । तथा चैयोपदेशमालाऽपि श्रीमद्भिर्धर्मदासगणिवरैरेरनागत
ससारवस्थीयरणासिंहहृत्यपुत्रस्य भाविनी कलिमलसूचिका दक्षा परिभान्य तन्मानसपरिमार्जनाय विवेकसमुद्रकातसञ्चानविसर प्रपि-
थयिषुभि निर्गिताऽस्ति । एतत्समर्थनश्च पस्तुतवोधोद्युक्तौ उपक्रमे एव प्रधानमार्गादुक्तो उपन्यस्ताया पडशीत्याधिकचक्रतुरग्र-
तगाथामिताया श्रोणसिंहकथाया प्रस्तुतप्रत्योत्पत्तिरीज व्याणर्यदुभि श्रोतनप्रभाचार्यं कथितमस्ति यत् --- “ कलिउग्रमाक्षिणा,
विजयसेणमुणिणा विभावितेनाय । उल्लङ्घयन्मदासाभिहाणसारेण सगुणेहि ॥ तुह पडिनोद्गनिमित्त अणामय चेत् तेण मघड्डिया ।
सुगइ जिजासुणा सुदुवग्गसमाला महासत्त ! ॥ ” उप० (गा १ दोषट्टोगतरणसिंहकथा) ४८५-४८६ अनु० उमेद्वि० कोशे
ने ६ प्र ९ समर्थक्रियोद्धारक पू ५ श्रीसत्यविजयगुरूत्तसशिखरत्त भोद्युद्विविजयमुनिवरै त्रिद्वितय श्रोउपदेशमाला ‘ चालान-
बोधस्य प्रान्त्यभागे एयमुल्लेसोऽपुपलभ्यते, यत् --- ‘ xxx’ ज्ञे माहि ताहरउ रुलिनइ देयम्क उल्यानउ स्वरूप अवविज्ञानइ आग
लयी जाणिनि श्रीधर्मदासगणिइ तुहनइ प्रतिबोधवानइ अरिय ण श्रोउपदेशमाला कीधी नइxxxश्रीधर्मदासगणि पिमाअरणइ अतीत-
अनागतभाव अवधिज्ञानइ जाणी ए श्री उपदेशमालानी रचना फीबीxxx’ । एतेनानागतकालीनपदार्थोपबोधक्षमापधिक्षानसम्पन्नपूज्य
श्रीधर्मदासगणीतिप्रसिद्धनामश्रीविजयसेनगणिवरैर्विरचिताया अस्या उपवेशमालाया केपाग्रनार्यात्कनीयानागुल्लेखमाणेण प्रभुमहा-
वीररवामिहस्तदीक्षितशिखायवतसकन्तृत्य न सम्पूज्यते इत्याद्युक्तिविद्युया तर्कः यत् न घटाकोटीमाटीकते इति निश्चप्रच प्रतीयते ।

१ एतत्प्रतिभ्रान्त्यभागे नैः पुष्पिष्ठा—'सूर्यपुष्पन्दरे राजक भी यशोभि. प्रसादात् १७९५ वों जेष्ठ गुरि १ भौमं मनरुसागरेण त्रिपिता'

[illegible]

सित्वेनाचयनप्रवन्धविधित्पुरवधिना स्वपुत्रस्य प्राप्तस्य लीयराज्यस्य भाविनी कलिञ्जलनामालोक्तयत् प्रतिनोपविशानाय यथायमेवपुत्रो-
 मालाप्रकरणगुत्पादयाज्ञाकार, पाठयाज्ञाकार च पुत्रप्रतिबोधसन्निगते तन्मातुलकगोचरा गयाममये समेत्य कलिञ्जलिनः स्वययव्री-
 यस्तथा प्रतिबोधनीय इति 'इत्येतत्सर्वं' 'गृहानामुपदेश' इति गृह्योद्धितमस्मि । 'अभिधानराजोन्त्रकोशे' भा. ४ प्र. २७१९
 'धम्मदासगणि'-शब्दे एवम्भूतोत्प्लेप उच्यते तर्थाह — 'xx' अनेन भगवता 'उपदेशमाला' नामप्रनोरचित' । अयमाचार्यो
 'विरप्रभोरपि पूर्वं कर्तुवेति प्रसिद्धि जे ३ । तथा गृह्य' प्रतिवृत्तस कलङ्क्यामोद्धतभिधा धर्मदासगणितिसा' ५ ००, तथाऽद्याप्य
 भगवान् धर्मदासगणि दर्श० ४ तत्त्व । 'पतेनास्या उपदेशमान्या कर्तुं' भीष्मर्षिनामगीन्द्रम्यानिघ्रावीनय प्रभुमहर्षि-ममकाङ्गी-
 नत्वसम्भावनाया पोषणञ्च ध्वन्यते । ५ निर्यादि० (चाणस्या) सत्ककोषे जे ४० प्र ११५ तथाद्यप्रधियल-योमोममुनरस्मूरिजिन्त्य
 श्रीमुनिमुन्दरसूरिकाम्भोरुहशृङ्गप हर्षभूषणगणि १४८६ वर्यं रचिते अद्यान्प्रनमद्रुतस्मत्स्ये भीष्मातृविधित्तिजगान्याप्रकरण-
 ग्रन्थे पृ १५ स्पष्टतरमुदाहृतमस्ति । यत् — 'xx' उपदेशमाला च सर्वेषा प्रमाणा तदुक्तानीनां भव्यैर्मुन्यस्तनेन कियमागवान्,
 स्वपुत्रणसिद्धप्रतिबोधनायं श्रीमहर्षीरुहस्तदीक्षित-शोधर्मदासगणित्वागान्त्राय' । ६ निर्यादि०
 चाणस्या कोशे जे २० प्र ४४ अद्याविंशतिपत्रात्मिकाऽनीवप्राचीना उपदेशमालाया श्रीमत्सर्वविधिरणप्रतिरसि । सभाज्यो नेतदेव
 विवरण श्रीसिद्धार्पिकृत-देवोपादेयाधुन्यपेक्षया लघुवृत्तितेन प्रथित भवेत् । अत्र चारो २ गायधिरजो 'xx'अगया वीरे जीयति
 सति गुणस्तुतिरियं प्रकरणकृता काम्या चक्रेxxअधुना वीरप्रियोहीनिचक्रः प्रत्यस्त्याxxरिक्तापुलिधुयनत्य, आयुनिरुजन्त्युच
 तुर्मूतागमार्थोxx'इत्यादिसन्दर्भेण सुतरा स्पष्टतर उपदेशमालाकर्तुं, प्रमुगशीरममकाङ्गीनतं न्यज्जो । ७ नि भ चाणस्या ये.
 ११७. प्र ५९४ वि. सं. १६९४ वर्यं का सु १० भीमे तपागन्धधिराचमद्वारकपुत्रु श्रीविजयांगरमूरिपिनयराधे सकठ
 पद्धितसभाशुद्धार ५ भीषनहर्षगणि शिष्य ५ रत्नविजयेन लिखितस्य श्रीउपदेशमालागर्ण्योमक-वाद्यस्योपरा ३९ पगन्मिकप्रती
 प्रारम्भ एव द्वितीयगाथायालयद्योषे 'xx' अनङ्ग प्रत्यक्ष उपलब्धयाण भणी भीरीर विगुगलक्ष्मीभउत जालिप३xx' स्यापय-

अथर्वि सुमुपस्थान्ते । ८ नीस्मेति श्रेणे चक्षस्य. ये १ न १० छे १४९९ नरे दि. जागद न ११ सोमे द्विदिग
 ७० पत्रास्मिन् अनेकप्रकार-शास्त्रनोपपत्ति । तत्र न द्वितीयाय शास्त्रनोप- ४०००मीमांसिनाय अग्रे प्रपञ्चते एव १५,४००
 अग्रे भीमाहातोर तेनैव अस्मै ईदृश्या अर्थेना १०००' इत्युपपत्ति । अस्तस्यो न तद्वत्तु द्विदिगम् नन् १०००मीमांस-
 प्रसंगविना अथनामि दोष उर्ध्व्या न्नी पूर्वपुर्या न्नुत्तरार्ध्या य नीठपर्यन्तमात्र भीमाहातोर जीवन्ति निपत्ती, तेन यन्नी न्निदिगम्
 यत्र न्निदिग १०००' इत्येते एतादृशौ प्रामाण्यनुरेतिताम्बोस्वरदीक्षिते अनेकप्रकारमात्र भीमाहातोरमात्राद्विदिगेव अर्थ-
 दासगमित्य भाषिमात्रस्योरेदिगं द्वादिगं यत्रादोर्षदिग निरपिनेति यत्र अस्म्य द्वादिगोऽपि स्यात् ।

॥ माणससुखम्मापिणारु ॥

[illegible]

चतुष्क । नीतिवि० संग्रहे (वे. ११७ प्र. ५९३-९४) प्रतिद्वय, स्तम्भतीर्थे शान्ति० (वे ११) एका प्रति., तथा १०२-३-२८-२९-३० सङ्ख्यमञ्जूषकेषु पञ्चदशप्रतिषु प्रायः बाहुल्येन ५४४ गाथा । जैन ग्रन्थावली (पृ १७१ निर्विष्टा) मध्ये एका प्रति. । लीबडी-स्थकोशे ६४९-७४८-८६८-११०२-२८-२९-१४२४-१५३८-१६०७-१७१७-३४२४ सख्या प्रत्य ५४४ गाथाप्रमाण्यभाज. सन्ति । पूज्यवर्गामोद्वारक-सम्पादितमूलगात्र उप०-भुतज्ञानअमीधारयोश्च ५४४ गाथा. । लीबडी० (म. १३०३) चाणस्या-उमेव० संग्रहे (वे ६. प्र ५.) च ५४५ गाथाप्रमितोपदेशमाला दृश्यते । एवञ्चाधुनिकसाहित्यस्तुष्टौ उपदेशमालागाथावैविध्य-मुपलभ्यते । तथाहि—खभात-शां० ता० भ लीबडी, जैन-साहित्य-इतिहासादिषु ५४० गाथा । जिनरत्नकोश-ख शा ता भं लीबडी भण्डारख्य, जैन प्रथावल्यादिषु ५४२ । ली चाणस्या नीति० समग्रयोः ५४३ । चाणस्या उमेदवि० ४, नीतिवि० २, खभात शा० ६, जे प्र. १, ली. भ. ११, पू. आगमोद्वारक-प्रकाशितमूलप्रति. १, भुतज्ञानअमीधारा १, ५४४ । ली. उमे-दवि सं १ ५४५ गाथाः । परमेत्तत्र ५४४ गाथाप्रमाण प्रामाणिकतर दृश्यते, बहुश उपलभ्यमानत्वात्सुविहितगीताथार्चरित्तिमर्या-दाङ्कितत्वात् युक्तिसंगतत्वाच्च, तथाहि —“इय धम्मदासगणिणा, जिणवयणुवएसकज्जमालार । मालव्व विचिहकुसुमा, कहिआ य सुसीसवगरस ॥ ५४० ॥ संतिकरी घुद्धिकरी०, ५४१ । इत्य समप्पइ इणमो० ५४२ । जाय य लवणसमुद्दो० ५४३ ॥ अस्स रमत्ताहीण जं चिय पढिय अयणमाणेण । त खमइ मज्झ सव्व जिणवयणविणिगया वाणी ॥ ५४४ ॥” एतस्मिन् ३० गाथाप्रश्नके वस्तुतः सापेक्षभावेण विचार्यमाणे विवक्ष्यवशादल्पपाधिक्यसम्भवो जाघटीति, यतः—ग्रन्थकृद्भिरुपदेशरूपविषयसमाप्तिस्तु त्रयस्त्रिंश-वृधिक-पञ्चशततमगाथयैव कृताऽस्ति, ततः पर गाथाद्वयेन प्रस्तुतप्रकरणस्य सारमयता सूचिता, ततश्चैकगाथया ग्रन्थोपसंहाररूपेण पकरणज्ञानसफलता वर्णिता, तदनन्तरीय ५३७ गाथायाश्च ग्रन्थकृद्भिर्निर्गूढाक्षरपद्धत्या स्वाभिधेयससूचा विहिता, जिनवचनम-हस्त्व कल्पपृक्षौपम्येन निदर्शयैतत्प्रकरणाधिकांशं सूचिताः । तदनन्तरश्च ५४० तम गाथाया पुनः ग्रन्थकृद्भिः स्वाभिधेय व्याकुर्व-द्भिरुपसंहारः कृतः । अत्र चैव वितर्क्येत यदि तर्हि नासङ्गतं यत्—ग्रन्थकृतः स्वाभिधेय ५३७ तम गाथया गुप्तरित्या वर्ण-

कता त्वत्पुत्रो ज्येष्ठमात्मः सन्तः पुत्रः गाथावाचनसमयेषु त्वन्यामसहस्रं त्वत्पुत्रः ? कतं कतं
 गतं पादपदेन केनापि प्रक्षिप्तमभिषम्बन्धित्वासीत्स्या 'सतिहरी' ५४ तस्या वशि त्वीक्षिते तर्हि सर्वं मुत्सवं मरेत्, एषा
 वरुणवतीषां इवं सम्यग् गाथायां गन्धर्वममपि सङ्गते मरेत् अस्मीत्तर्गागापुत्रैस्तैश्चत्वारिंशद्विचित्राङ्गा-
 दगाथासत्त्वैश्चयिक्त्वा कथमसङ्गुपेत् ? । कतः इवं कथमस्य गात्रो प्रक्षिप्तमविमम्ब प्रज्याकुरमिमत् ५४० गन्धाप्रभाजङ्गदिर
 पित्वा प्रतिमाति । एषाञ्च प्राक्प्रतिपिच्छन्तो ५४ गाथाप्रमाज्योस्तेप्रक्षीन्तो प्रतीन्तो प्रामाज्यं प्रज्याकुरिरेप्रमात्रमपेक्ष्यवापिप्रमाज्याञ्च
 पृथिक्प्रसंजगत्प्रत्नत्नयिक्त्वा ५ मरेत् । सतिहरी कुञ्जदिवली गाथाप्रक्षिप्तो स्त्रीकृत्य प्रज्याकुरिरेगागापुत्रमसङ्गि-
 गाथासमेव परमां गाथां विष्णुस्य ५४२ गन्धोस्तेलोऽपि प्रामाजिच्छर एव इत्येते । तयोपेष्टप्रक्षयान्तत्वापेक्ष्य मन्वस्य मध्यपरिग-
 वास्तु कसुचिन् न्यूजयिस्त्वस्यवाचमसुज्ये वि ५४३ गन्धोस्तेय इत्यनुमीयेत तर्हि वरं ! यता ५४३ गाथावतीषु वरमप्य
 वाचमसुज्य एवमेवेत्येवमप्येते । ५४५ गाथासङ्गदिरपि पूर्वपुत्रोऽप्यवाचमसुज्य इत्यपि गन्धाप्यमेवमप्यप्रक्षिप्यमात्रसम्यस्य
 निरस्य करपीया । निज्यर्धो वि कतु एवमत्र रोदुज्ये कन् ५४४ गाथाप्रमाजे गन्धाप्य प्रक्षिप्तेन न्यूनापिस्व वा मदि कथमनीये
 यमसि अनेकत्र ५ वदुयतिषु स्वात्तर्गाथाप्रमाज्योपेक्ष्यमात्रत्वात् ५४४ गाथाप्रमाजं मुनिप्रक्षित्वरं सुसङ्गते
 प्रामाजिच्छेति मुनिप्रक्षेपे ।

अथ वरपत्रामाजिह्वीत्वेष्टिच्छन्त्वापिपुत्राया वस्या वनेषमाभाया प्राह विदिहसारिस्त्र्युष्यां विररणयेष्टिः ।
 सर्वस्यास्त्वस्तु ननुमार्गं विचरत्याः दोषहीनं त्वद्वैर्द्वैर्नृयादिपिपातः प्रस्तुये ।

विह्वर्णे रोष्ट्रोस्तेष्वप्य प्रक्षिपेत् वि इत्ति गोवाशिरेऽनुरिक्तत्वात्तैः श्रीरत्नप्रमसुरिषैः व्यासकथ्यपुत्रामभि-मोक्षित्वविह्व
 रेरोपपैव इत्यनुकारेण गन्धार्थपदवि संकल्प विसेवृणीत्यधिक्यया वि सं १२१८ वर्षीक्यापमाजे वदुपुरे निर्दिष्टत्वेवत्

सर्वं धृत्तिप्रान्तभागे प्रशस्तितोऽवगम्यते । धृत्तिप्रणेतारो हि रत्नप्रभाचार्यो परमोत्कृष्टस्यमाराधनापरायण-शासनप्रभावक-सकलशास्त्र-पारावारपारीण-श्रीमुनिचन्द्रसूरिपट्टप्रभावक-प्रखरतपस्वि-वाङ्मलानिपुणाऽऽशास्त्रीयविगजवादिगदोन्माथि-पूज्याचार्यश्रीवेवसूरिप्रमुपट्टावतसभूताः सन्ति । अतः प्रथमं श्रीमुनिचन्द्रसूरीणां ततश्च धाविवेवसूरीणां तैत्तिह्यज्ञानमावश्यकम् ।

प्रभोर्महावीरदेवभगवतः पट्टपरम्परायाः श्रीसर्वदेवसूरि (द्वितीय)पट्टे एकोनचत्वारिंशत्तमं पट्टधररूपेण श्रीयशोभद्रसूरि-श्रीनेमिचन्द्रसूरि-सञ्ज्ञितौ गुरुभ्रातरौ सूरिवर्यौ सञ्ज्ञातौ । वीरगणिरचितायाः ७६७१ श्लोकप्रमाणपिण्डनिर्युक्तिदृत्तेरसशोधनकारिभिः श्रीनेमिचन्द्रसूरिभिः स्वगुरुवर्यप्रवृत्तसूरिपदाङ्घ्रितगुरुभ्रात्राष्टकतः श्रीविनयचन्द्रोपाध्यायशिष्यश्रीमुनिचन्द्रसूरिभ्यो गच्छभारं योगयतानुरूपं वदुः, चत्वारिंशत्तमं पट्टधररूपेण तेषां प्रथितश्च कृताः । यतः उक्तः—

‘गुरुबन्धुविनयचन्द्राभ्यापकशिष्यं स(१)नेमिचन्द्रगुरु । य गणनायमकार्यीत्, स जयति मुनिचन्द्रसूरिरिति ॥ उपा० धर्मसागर० पट्टावली ।’

एवञ्च सुगृहितनामधेया हि पूज्यवर्यो श्रीमन्तः मुनिचन्द्रसूरिवराः चत्वारिंशत्तमाः पट्टधरा इति निर्णीतम् । इमे हि सूरिवराः बालदीक्षिताः अकुण्ठन्नञ्चारिणः सत्तर्ककर्मश्रममाणशालावतत्वादिदुर्बोधपदार्थसार्यमर्मस्पर्शिज्ञातारः अत्युत्कटविशुद्धसंयमपालनपराः आसन् । एतैः सूरिवर्यैः भवावटपातप्रत्यलाः दुरयगाढभवसमुद्रमीपणावर्त्तसमाः पट्टपि विकृतयः मोहोत्पादविकारोत्पत्तिप्रभूण्यव इति सम्यगवबुध्याजीवनं पण्णामपि विकृतीनां सर्वथा परित्यागः कृतः आसीत् । रसास्वाददृत्तिनिग्रहाय च सौवीरापरपर्यायभूता काञ्चिका-मेव शरीरयापनाय जगद्गुः, अतश्चेतेषां ‘सौवीरपायी’तिशरीरनिरीहताप्रकृत्यागितासूचकमर्थानुगुणं नाम विद्वत्समाजोपज्ञागोपाङ्गनं प्रथितं जातं, तथाहि —

‘सौवीरपायीतितवेकवारि-पानाद्विधिज्ञो विरुदं बभार । जिनागाम्भोनिधिधौतबुद्धि-र्यः शुद्धचारिन्निपु लब्धरेखः ॥
संविदममौलिर्विकृतिश्च सर्वास्तत्याज वेदेऽप्यममः सदा यः । विद्वद्विनेयाभिधृतः प्रभाव-प्रभागुणौघैः किल गौतमो यः ॥ तपा० पट्टा० ।’

(पाक्षिक) सप्ततिका, ३ वनस्पतिसप्ततिका, ४ गाथाकोश, ५ अनुशासनाद्वयकुलक, ६-७ उपदेशामृतकुलकद्वयम्, ८ उपदेश-
पञ्चाशिका, ९-१० धर्मापदेशकुलकद्वयम्, ११ मोक्षोपदेशपञ्चाशिका, १२ प्रभातिकस्तुति (संस्कृत) १३ रत्नत्रयकुलक १४ शोक-
हरोपदेशकुलक, १५ सन्यस्तोत्पादविधि, १६ सामान्यगुणोपदेशकुलक, १७ हितोपदेशकुलक, १८ कालशतकं, १९ गण्डलविचार-
कुलक, २० द्वादशवर्ग । अत्र च द्वितीया कृति 'पाक्षिकसप्तति' सहाया पूज्यवर्यं. दर्शनशुद्धि-प्रमेयरत्नकोशनिर्माण-श्रीचन्द्रप्रभाह्व-
स्वगुरुभ्राता वि स ११४९ वर्षे उद्भावितस्य पूर्णगामतस्य निरामयं सन्तुष्टास्ति । तथा चैतिह्यनियानिपुण-मुनिभोजयन्त मि.
म सङ्कलिते श्रीशङ्खेश्वरस्तवनावली-लघुपुस्तके पृ १३३ समस्तकल्याणनिधानतोश० इत्यादिशगाथासित श्रीसत्वे० पार्श्वानां
स्तोत्रमन्यत्रकुत्राप्यनिर्दिष्टमनुपगच्छ तदपि पूज्याना कृति । अपर च जैनग्रन्थानली (पृ ३४१)प्रत्ये 'रमाउल'स्या प्राकृतमुभापितकृति.
पूज्यवयाणीं नाम्नोह्लिखिता यस्या हि एकादशपत्रात्मिका प्रति राधनपुरभण्डारेऽस्ति, अप्रसिद्धा त्रेणा समीभापूर्वक गवेपणीया विद्वद्भि ।
तथा० पट्टावल्या तेपा स्वर्गमनकालो एव निर्दिष्टः, उक्त च '—

“अष्टहृदयेश (११७८) मितादे, विक्रमकालादिवगते भगवान् । श्रीमुनिचन्द्रमुनीन्द्रो, दशतु भद्राणि मद्गार ॥”

प्रात स्मरणीयानामेतेषा विशिष्टो हि निर्मलावदातोदन्त पूज्यवर्याणा पट्टप्रभाकर-श्रित्यायनसै यात्रीन्द्रभीदेयमूर्तिभि सन्तुष्टाया
अपभ्रशभाषानिवद्धाया श्रीमुनिचन्द्रगुरुवृत्तितोऽवसेव, या च स्तुति श्रीनेन स्वे कोनक० हेरन्डाग्यमामिके (पृ १३ अं ९
पृ ३२४ त ३३५) सुद्रितास्ति ।

श्रीमुनिचन्द्रसूरीणा स्वर्गगमनानन्तर तेपा पट्टोदयाचले भावत्सूर्यसमा श्रीमन्तोमादियमहत्तमा निजोर्जस्विमादकलयाऽऽशान्य-
रीयदिग्गजवादिनिप्रदेणानामप्रोज्ज्वल्यशस्त्रिन सुगृहीतनामधेया भीदेयसूर्य सहाता । एतेषा हि जन्म वि स ११४३ वर्षे अर्जु-
दगिरिप्रत्यासन्ने मडाद्वतप्राप्ते समजनि । ११५२ वर्षे दीक्षा, ११७४ वर्षे आचार्यपद १२२६ वर्षे स्वर्गगमन चाभूत् ।

प्राग्व्यायणितमहत्त्वभाज उपदेशमालाप्रकरणस्य दोषदोसंज्ञया प्रथिता विशेषवृत्तिर्बहु १११५० श्लोकप्रमिता इत्ये विद्वन्मतद्वजे श्रीरत्नप्रमसूरीन्द्रैः वि. सं १२३८ वर्षे माघमासेऽध्याययोधतीर्थरुपश्रीभृगुकच्छे आयालयुद्धविद्वद्गनामुपयोगिने रुद्रष्टान्तप्रचुरा रत्नप्रभाचार्याः अतीव सूक्ष्माप्रज्ञा तार्किकोत्तसा विद्वज्जगत्प्रय्याध्यासन्निति खलु नाविदेव परमभावकरुणाद्रैचेतसा निरमायि । इमे हि रत्नप्रभाचार्याः अतीव सूक्ष्माप्रज्ञा तार्किकोत्तसा विद्वज्जगत्प्रय्याध्यासन्निति खलु नाविदेव सूरीभि स्याद्वादरत्नाकरे (पृ. ५१) —

‘किं दुष्करं भवतु तत्र मम प्रवर्धे, यज्ञातिनिर्गलमिति सतताभिमुखः ।
भद्रेश्वरः प्रवरस्फुकिमुधाप्रवाहो, रत्नप्रमथ्य भजते सहकारिभावम् ॥’

[illegible]

एतेषा रत्नप्रभसूरीणा जन्मादि ग्रामाणिकसाधनानुपलब्धेक्षातचर एव, वस्तुत मक्षभागगुरुपोत्तसाना मोलिकशक्तिविकासरूप-
नानाविधसत्कार्यजात तद्गुणगानमेव चातिशयेन प्रथित भवति, अत एव नानाविधेषु सैद्धान्तिकग्रन्थेषु श्रीमतां रत्नप्रभसूरीणा
विद्वत्त्वमेतद्विरचितप्रस्तुतधृत्तस्य ग्रामाणिकस्य ख्यापयमाना विविधा मल्लेखा दृश्यन्ते, तथाहि — श्रीकुलमण्डनसूरिप्रणीतश्रीविचारामृत
सारसम्प्रदे (२३ पत्रे) “४४४ उपदेशमालापृत्ता ४४४ श्रीरत्नप्रभसूरिकृतायामेवमर्यादलि ४४४” तथा चामे (२७ पत्रे) चतुर्दश्या पाश्चिकस्य
नैकाशाखसम्पत्तां वृशोर्गन्धि ४४४ “भोरत्नप्रभसूरिभिरुपदेशमालापृत्ता” इति शब्दैरपि प्रस्तुतरुत्ते निशिष्ठस्त्वं ख्यापितम् । अन्यथा

[illegible][illegible]

वसतिपासे, श्रेष्ठिश्रोतासकस्य दानरुचे । तदुपष्टम्भादपरत्र आधिक्या यमुन्भयो । ' श्लोके श्लोष्टिपत्रप्रयोग इत्यथे ।

श्रोमद्भिः घृत्तिरुद्भिरस्या घृतौ गायानामर्थं श्रोसिद्धिर्गिणीयवृत्त्यनुसारेण व्ययरुपासित, कगानाया निस्तर गयेस्म ग्याने ग्याने विहित . तेन चैतद्घृत्तिप्रणयने वीजभूतस्य घृत्तेरादौ (गा '५) 'सविदोयक्याधिना गल' इति शब्दैर्निर्दिष्टस्य कथारुचिन्नानुप्रसृत्य चरितार्थता व्यञ्जिता । अतन्वेय घृत्ति' आन्तरप्रोतिसमुदाहृतं तत्प्रत्यभ्याख्यायाद्विषु मन्वर्गनीनागारे प्रपृत्त्यर्थं परं तदे विगिर-सुरस्यकथा-दृष्टान्तपरिपूर्णा सुरस्यमुभापितसन्नेद्भ्यश्चाजिता ग्याने ग्याने मार्मिकप्रसङ्गानुद्देशे संरुन-प्राकृताऽप्यभगभागावित्येदे मूक-रत्नैश्च शोभिताऽतएव साहित्यमुधापानलोलविदग्भनेतसा प्रोत्यास्पदा ।

अस्या खलु घृतौ तण्डुल्य, तत्र च ६००० श्लोकमित प्रथम . मूलप्रत्ययेहनत्रनिगाथावृत्तिपरिन्तो द्वितीयत्रयत्र . प्रत्य समाप्तिसमं सपूर्णा भवति, तथा च विषयनिभागादृष्ट्या प्रत्यप्रयेतुर्निर्दिष्ट रिशामचतुःकमपि इत्यथे, तत्र प्रथमो हि २३९० (प्रत्यन्तरं २६३६) श्लोकमित द्वात्रिंशत्तमगाथाविवरणे पूर्णो भवति । तृतीयो मनु ८९९ ओ मितः २२८ गाथावृत्तिपर्यन्ते पूर्णो भजते, चतुर्थविश्राम . प्रत्येनसह समाप्तिमान् भवति ।

प्रवरज्ञानिधुरन्धरैर्युक्तिरुद्धिः सकृन्मव्यजीवानुमहदुद्धगा मोक्षाव्यनि सुसत्तरगागोप्योगिना कर्त्तिरुत्तरार्थेनामपीय मार्मिक विशद च वर्णनमस्ति, यगान्यत्र दुराप दुरपगाहं सुदामनीनाञ्च नुमाय समन्ति, तथाहि --

प्रथमगाथावृत्तौ प्रन्योपक्रमे प्रन्यकृतसामारिरुपुगीरणमिद्विरास प्राट्गाऽऽश-मग्द्वमूकनगगिनाऽनूप्रमगक्यवर्णन मयी सुन्दरा कथा, तत्र भात्रिकलितालुदुर्जनवर्णन कल्पिपुत्रप्रमदोह्लेग्मगाय सुगुप्तगामनीगोतजोगि । ११ गाथावृत्तौ मूरिगुणद्वयि शिकार्वर्णन नारीत्या पत्रिशनगुणवर्णन मनोरमम् । गाथा २८ वृत्तौ मनन्नुगारचक्रिकथा भारतिशुद्धितामतीरोपरोहिमार्मिक रणादकिल्लच्छ । एतत्क्यागमो ह्युरन्तोऽन्यत्र कुत्रिन्दुरापसमायेतस्याप्रामाणिक्यसारादुऽत्र न रिचि । तत परतद्भग्नमनुदाः गन्तु

भीषमैरसतयन्त्रिणः स्वतुष्टसप्तमार्गकर्मन् । तत्र ४५०-५१ मध्ये कृतवन्त इति । गद्या १९ पुनो सिद्धान्तमौल्यगद्दिदुसिठिद्विर
विद्विष्यान्मन्त्रैरुपपन्नं स्वसप्तमैरान्तं व्याकृतं कृत मस्ति ।

भीष्मास्त्रीमूत्रे (च. ४४३-० सू. ५१५) वर्तित्वान्येतेषां स्वसप्तमैरानामीष्टी व्यस्यो भीष्मस्यैवतुष्टोऽपि न व्याकृत्यमस्ति ।
नित् भीमं योत्तु । वपु कालिन्तं परमेयोऽयं इतिष्ठानां गुह्यान्मो द्वि सेद्यामिद्विष्यापरिपोषितान् योरेदिति कृत्वा सप्तम्यमात्रमपरं
विना ममकृत्यकैवाऽवशिष्टे । अतुष्टमात्रमस्तुत्वाऽवसाभेविद्विष्टोरोपकृत्यार्थं न मूल्याधिकारे प्रयत्नं करणीय एव विद्विष्टमि
नरे सामाज्यः । अमीना येन स्वसप्तम्यऽऽशातना एतेषां विवस्माकरोरेदिति ।

गद्या ११ इतो भीष्मास्तपस्विना माहृत-तैरुत्तमप्रेक्ष्यावनिषदा रि इहती कथा (५५५ को मित्वा) त्र्येष्ट्यपुत्र एवमीत्यऽ-
वपारलीय न । गद्या ३० इतो दुरवैरामस्यकपोत्तं यर्मियाहासककनकं भीष्मसूचमिचरितं संकृत्वा माहृत्याप्रेक्ष्यावनिषदं गद-
पत्तमं सुतुष्टस्यमन्त्रिमन्त्रयपदलीकम् । एवमिद्विष्टिने अमृत्यमिने विवदगतिं कृतुक्तमात्र कनकसेनया वदितेर्वीमुनविष्टादृष्टया
विषिष्यात्तुष्टमात्रपदं क्तिरुक्तया (च. १११ १११) मन्त्रिष्यामात्रपदमस्तुष्टिष्य सप्तमात्रपदलीय न । गद्या ४८ इतो भीष्म-
स्तपिचरितं । गद्या ५९ इतो भीष्मस्यचरितं गा ९१ इतो भीष्माकर्ममि(पाहृत्य)कथा । गा १४९ इतो भीष्मिचरितं विवि-
विषयोन्नेत्रपरिदूयं सत्यं न । ९८ इतो मरकतु स्वर्णदत्तो एविद्विष्टमि मोमुमिष्यमृष्टिं स्वस्यविमिषिष्टिष्टोदस्तेसा
रेपरिष्यपदः ०००० सोमेन कृतोऽस्ति । गद्या ४१९-४० इतो त्र्येष्ट्याकर्मकर्मणीव किल्लतं मेविष्यतामस्तदपरीया-कर्मसौ-
हरिष्यतामस्तदकर्मन्-मुक्तमसौरुष्ट्याविष्यमस्तदकर्मन् । अत्रकर्मणि विवद्विष्टे वपुगारिदं कर्त्तुं क्त्वाने क्त्वाने
वदति वपु सुकर्मैर्विष्टिनेनेत्रपरिदूयम् । अत्रकर्मन् इतो विविष्यतामस्तदकर्मन् मनुष्याऽत्रकर्मन् मनुष्योऽत्रकर्मन्
वपुष्ट्याव वदति । अमुक्तिकथास्तु विद्विष्टादृष्ट्यावनिषदौदरेन तदृष्ट्यावनिषदौदरेन विवद्विष्टं विवद्विष्टं मरक-

तत्त्वमस्ति । सामान्यतः वक्ष्येकथा प्राकृतभाषानिवद्धा । तत्रापि कथासु सूक्तिवचिज्य स्यात्क्षीरे शर्करा तदे'ति घृत्तिकृदुल्लिखितभाषण-
कानुसारं संस्कृत-प्राकृताऽपभ्रंशभाषासु सूक्तीनां बाहुल्यन्तु स्वर्णे सुगन्धानुकारं घृत्तिकृतां प्रकृष्टसाहित्यिककोटिकोटीरहीरायमाणत्व-
प्रमाणयति । अपभ्रंशभाषानिवद्धा पट्कथा सन्धिशब्दोल्लिखिता उपलभ्यन्ते, सन्धिशब्दो हि कवचकसमुद्भात्मकः हैमीछन्दोऽनुशासने ।

सन्धिसंज्ञितापभ्रंशभाषानिवद्धकथानकानि ।

१ ऋषभपारणासन्धि गा. ३ श्लो ७८	३ गजसुकुमालसन्धि गा ५५ श्लो ८१	५ अवन्तिसुकुमालसन्धि " ८८ श्लो ५७
२ चन्द्रतवालापारणासन्धि: " १०१	४ शालिभद्रसन्धि " ७५ " ९४	६ पूरणर्षिसन्धि. " १०९ " ३२

अपभ्रंशप्रकीर्णकपद्यसुचि — मकरदाढावेशकथायां सनत्कुमारचक्रिकथायां ब्रह्मदत्तचक्रिकथायां सुन्दरश्रेष्ठिकथायां विजय-
सुजयकथायां दण्डणमुनिकथायां श्रीवक्रस्वामिचरित्रे श्रीस्थूलभद्रकथायां श्रीमेतार्यमुनिकथायां दृढप्रहारिकथायां चाणक्यमन्त्रिकथायां
अन्येऽपि संस्कृत-प्राकृतभाषानिवद्धा कथा सन्ति ।

उपर्युल्लिखितसूच्यतिरिक्ताश्चसर्वाः कथा उपदेशमालामूलनिर्दिष्टा एवञ्चैव घृत्तिकृताविकवातसङ्कुलत्वेन सञ्ज्ञानपिपासूनां विदुषा-
मुपादेया सती विशदसुरसपूर्णकथाप्राचुर्येण चावालङ्घ्य सामान्यज्ञानवतामपि प्राणिना सुग्राह्या चादरणीयतमा सञ्ज्ञाता । घृत्तिकृता-
भागे सुललिता प्रशस्तिः प्रथमादर्शलेलापक-श्रावकसत्कृत्यवर्णनात्मिका पुष्पिका च ।

एतादृशबाल-विद्वदुभयवर्गान्यन्तर्हितकारीरण्याधृत्तेः प्राच्यहस्तलिखितताडपत्रीय-कालमयप्रतिसन्दोहं सञ्चित्य सशोध्य योग्यरूपेण
बहुपरिभ्रमसाध्य सम्पादनं विधाय प्रकाशनविधानप्रेरणादिविधाभूय एतद्घृत्तिसम्पादकेभ्यः गीतार्थसार्वभौमागमोद्धारक-शिलाताम्र-
पञ्चोत्कीर्णगमकारक-ध्यानस्थस्वर्गताचार्य श्रीआनन्दसागरसुरीश्वरविनेयवतसेभ्यः शासनप्रभावकपूज्याचार्य श्रीहेमसागरसूरिभ्योऽनर्गला

साल्मर्योपश्रुतपुत्रविशिष्टाद्यात्मनः सत्यमेव इत्यस्यास्य साक्षात्कारेण मे मतिः मरीच्य मङ्गिमित्राश्रित्वा
 यन्मार्गिर्निर्गता कर्मिस्तदावाक्यं मातृपूर्वं सम्यक्मात्रं एव पूजयेत् ।

परमपूज्य पितामहार्चयोर्योगमस्मो ह्यारकस्मिताप्रपञ्चोत्थैर्वागमाकारकचक्रम् ।
 एतद्वद्वत्पूज्यैरेतत्सम्पन्नं प्रकाशं च विविधं विधापितमिति सम्म्याकचक्रमुद्विगुणीक्य
 मयेषमपि प्रसृजयिष्यामि । परमपूज्यैर्वागमाकारकचक्रम् । एतद्वद्वत्पूज्यैरेतत्सम्पन्नं प्रकाशं च विविधं
 विधापितमिति सम्म्याकचक्रमुद्विगुणीक्य मयेषमपि प्रसृजयिष्यामि ।

[illegible][illegible]

प्राप्ते मतिमान्यादनवधानतो वा क्षयोपशमवैचित्र्याद् वस्तुतत्त्वप्रतिपादने शास्त्र-परंपरा-सत्पुरुषोपह्वंतिह्यविरुद्धं वोह्लिरित सनस्य तस्यात्माशुद्धये मिथ्यादुष्कृतदानपूर्वक विज्ञप्तिं कुर्वे । 'गच्छत स्खलन क्वापि०' न्यायानुसारमुपेक्ष्य भावितादृशक्षतिरोधनार्थं कृपया सूचयितव्योऽय महाभागगुरुषावतसवरणाविदमिलिन्वायमान' जन । प्राप्ते चैतदुपक्रमणिकाया विनिर्दिष्टमहत्त्वत्योपदेशमालाग्रन्थस्य विविधतत्त्वव्यावर्णनपराया एतद्विशेषवृत्तेश्च विविधात्मशक्तिसमुज्जृम्भकनानापदार्थानवबुध्य सद्धर्मापधनाया च तानुपयुज्य कर्मनिर्जरायकमुमुक्षुप्रवृत्तित्रातस्य फलेप्रद्विधितयै सत्प्रयत्न भावुका भव्यजन्तव कुर्युरिति शुभाशसा देवगुरुकृपात सफलतरा भवतु इति ।

वीर से २४८४, वि से २०१४

द्वी आ कृ ८ शनिवासर

जैन उपाश्रय भटेवापार्धनाय तीर्थप्र

चा ण स्मा ।

श्रमणसत्त्वसेवक

पू आ श्री चन्द्रसागरसूरिवरशिष्यावतंस-

श्रीधर्मसागराणिवरशिष्याणु मुनिश्री अभयसागरः ।

पछीथी थयेल सहायक-ग्राहक महाशयो :—

१०००) श्री शान्ताकुक्ष तपगच्छ जैन सघ ज्ञान खातामाथी

ग्राहक

२५ श्री गोडीजी महाराजनी पेढी ज्ञानसमिति मुग्रइ
१० देवकरण मुलजी जैन देरासर पेढी ज्ञानखातामाथी, मलाड
मुनिश्री मनोज्ञसागरजीनी प्रेरणाथी
२० मलाड श्रावक भाइओ तरफथी मुनिश्री निर्मलसागरजीनी मे

नकल

ग्राहक

५ मातुश्री शान्तावेन रतिलाल धीया हः रसिकलाल, मलाड
मुनिश्री बलभद्रसागरजीनी प्रेरणाथी.
५ वकील सोमाभाइ पुनमचंद, कपडवज मुनिश्री महाभद्र
सागरजीनी प्रेरणाथी

॥ ॐ अहम् ॥

श्रीशङ्खचरणार्थनाथाय नमः । श्रीदेवसूरिगुरुपादुकाभ्यो नमः ।

श्रीवीरविशुदीक्षितधर्मदासगणिपवरप्रणीता

श्रीरत्नप्रमस्वरिकृत'दोषद्वी'ति विख्यातविशेषवृत्तिसमलङ्कृता

श्रीउपदेशमाला ॥

यस्यारघट्टस्य घनोपदेश-मालार्षितध्यानघटाघटीभिः । ससारकूपद्भवभृज्जलाना-मूर्ध्वं गतिः स्यात्सद्भिर्नोज्ज्वताद् ॥ १ ॥

रागादिक्षपणपटुः स केवलश्रीजृम्भारित्रजमहितो यथार्थवाक्यः ।

नाभेयः स भवतु भूतये सदा नस्तोर्धस्याधिपतिरयं च वर्धमानः ॥ २ ॥

पायं पाय प्रवचनमुधा प्रीयते या प्रक्रामं, स्वैरं स्वैरं चरति कृतिनां कीर्तिवल्ली वनेषु ।

दोग्ध्री कामाबनवरसैः सा भृशं प्रीणयन्ती, माहू क्त्सान् जयति जगति श्रीगवी देवसुरैः ॥ ३ ॥

विशुद्धसिद्धान्तधुरां दधानां, संसारनिस्सारकृतावधानाम् ।

श्राद्धः सुधासिन्धुमिमां विशालां, प्राप्नोति पुण्यैरुपदेशमालाम् ॥ ४ ॥

सस्यामपि स्मृशौ वृषिभूष्याः करोम्यद्वादयोऽपि । त्वरपि यस्मात्प्रामाण्यं सन्धिपङ्कपाचिनां यत्नः ॥ ५ ॥
 उग्रतो मंगलप्रविशेचरिष्यतिप्रवरस्यद्—

प्रयिच्छन् विप्रवर्तिषि ईरनरिदधिप तिडोभसुद । त्वरसुमाहाविमनो वुल्लापि गुरुवपुतेजं ॥ १ ॥

अथ पूर्वार्द्धेन निर्विघ्नमारण्यप्रवृत्तसमाप्यत्यर्थमिदं प्रवृत्तमस्मरन् साहस्यपरार्थेन पुनरप्येतद्-भोत-अप्यस्मात्प्रवृत्तस्योर्मिमेव-
 समन्ततो घास्यात् प्रयोचने तु सामान्येन एतेष्वपि, अथत्वात्संज्ञकानात्प्रत्यर्थो यथाह अन्वयान्तरि तु इत्यत एव ताव
 शिष्टशब्दे 'नस्या'-अन्वयं विनश्वरेत्याह, उगमिदं च विनश्वरेत्येतो य इत्यन्वयीत्युक्तं अपि यथास्वरूपः केनचित्प्रतिपत्त्यर्थं 'वरप्रवृत्तम्' ।
 शिष्टान्तं यद्यपि त्वत्प्रवृत्तं य सामान्यमेव शिष्टोऽपि सुगतोऽर्थोऽतिपरम्भं सिद्धयुक्तम् विनश्वरेत्याह विनश्वरेत्याह विनश्वरे
 केनचित्प्रत्ये य सति तीर्षेणमस्तपदसौयर्ष्येनत्याह इत्यर्थेनाह तमिच्छन् वरपुते इत्येव विप्रवृत्तस्यैव प्रतीतिं मन्वसीमुपेत्य
 विनश्वरेत्याह त्वयिचरन् विनाशं विप्रवृत्तं य त्वत्प्रवृत्तानां स्मरणार्थं, ईरन्मन्त्रादूनीर्यो वृत्तिप्रवृत्तुर्वाहिरसंख्यं वा वरेत्याह-
 वारिणादृतः संख्यस्यसौख्यवर्तिनः-युक्तिरान्, प्रियेनस्य-अर्थोर्वाहितरेत्येव च यत्नस्य केनचित्प्रवृत्तस्यैव प्रतीतिं गृह्यति-
 मुक्तिर्ये तस्मिन्नेव वरगुरुन् वनेन वान्धविकल्पगणितस्यो मन्त्रात् प्रोक्तौ, विनश्वरेत्याह त्वत्प्रवृत्तस्यो रागादस्या-
 च अन्वयमेव विनश्वरस्य शिष्टेऽह, एषि वा वान्धविकल्पेऽन्वयमेवोक्तं वृत्तान्ताः । केनचित्प्रत्ये इत्येव त्वयिचरि विनानां वद्वत्स्य वृत्त-
 वत् इत्यन्वयेत्याह त्वयिचरन् पुनः पूर्ववर्तिप्रवृत्तस्योऽतिप्रवृत्तं एवं केन वान्धवमेव प्रवृत्तिप्रवृत्तानां रोऽप्य प्रतिपत्तिर्या वृत्तिप्रवृत्त-
 र्त्वेमेव हि सुवर्तिप्रवृत्तिरीकते यथास्मात्प्रवृत्तस्यैव प्रतीतिं विनश्वरं स्तोत्रदुस्तपस्विन्याः स्यात् वरेत्याह-विनाशोऽतिप्रवृत्तस्यैव प्रतीतिं-
 परस्परं वरपुते वरपुते—

आणणे कि तए न सुय ॥ २५ ॥ “सावक्कुवि सुविणीओ, तणओ जो होइ कुलीणओ । जाओ वि जणणिहि होइ नेव जइ पुण
 ‘अकुलीणओ ॥ २६ ॥ रासुवि कियकेगइहिं आण वणवासइ चस्सिओ । परसुरामि रेणुयहिं किं न सिरु कट्टि विघड्ढिओ ॥ २७ ॥
 एणु फेसरिनहर सिहरग अरु लहरिहालाइलिहिं । अवरु फवल किर कालकूडहिं चल्लतउ पलिवणं एहु सत्तू करि एक्कु कूडिहिं ॥ २८ ॥
 नारि निरुत्तो विहि घडी मह फिट्टउ संदेहु । अजया जीविउ^२ व ज हरइ, सुयइ दइइ मइदेहु ॥ २९ ॥” ता घरवासो पासो,
 रत्तामवज्ज सुही वि धुवमसुही । भोगा खयरोगा खलु, नारी चल्लतिया मारी ॥ ३० ॥ ता एत्तो पज्जत, इमेहिं कुणिमो भवस्स
 पज्जत । सार सिरिवीरजिणइसजमं सपवज्जामि ॥ ३१ ॥ इय नियवसपसूय, अहिसिंचिय^३ कचि अचलचित्तेण । राया विजया
 तब्भाओ, सुजयजुत्तो वि विजयसेणो ॥ ३२ ॥ इइ भवपारावारे, अणोरपारे महापवहणेण । सयमेव पउमहत्थेण, दिक्खिओ वीर-
 वरपटुणा ॥ ३३ ॥ अइतिव्व तवइ तवं, आगममागमइ सिक्खए सिक्ख । झाण झायइ सम्म, रम्म धम्म कुणइ एवं ॥ ३४ ॥
 कइवय कालविलंबे, सो जाओ जायओहिंवरनाणो । ओयंसी तेयसी, महातवस्सी जससी य ॥ ३५ ॥ सिरिवीरजिणिद-
 पयारविंदवारुसारुदरमई । गीयत्थो स महीए, विहरइ सह साहुणा तेण ॥ ३६ ॥ रणसीहो सजाओ, नववित्थरमाणजोव्वणा-
 रमो । सुदरदंसियसुदरतत्तिं खेत्ते पवत्तेइ ॥ ३७ ॥ गामसमीवे खेत्तस्स, नाइदूरे य देवदेवस्स । सिरिपाससामिणो भवणमत्थि
 जक्खेण कयरक्ख ॥ ३८ ॥ ^४सतुल सकणालि सपुप्फमालिय सगुडदतिकुंभालं । वरसकलसालि सोइइ, ज पट्टणहट्टघट्ट व ॥ ३९ ॥
 विजयपुराओ पइवासरपि आगम्मधम्मियजणेहिं । न्हवणविलेवणपूआ-पेक्खणया जत्थ किज्जति ॥ ४० ॥ चित्ताइ विचित्ताइ,
 अतुच्छअच्छच्छवीसु भित्तीसु । पडिबिवाइ वि नज्जति, जत्थ जत्तागयजणस्स ॥ ४१ ॥ अधणाण धण अदुह, दुहीण दोहगियाण
 सोइग । निरवचाणमवच्च, निच्च पणयाण ज देइ ॥ ४२ ॥ रणसीहो सपत्तो, खेत्ताओ खेत्तखेयखयेइ । केलीकयलीहरसीय-
 छम्मि तथेव तित्थमि ॥ ४३ ॥ पडिमाइ पलोयतो, जावच्छइ ताव तत्थ सपत्ता । चारणमुणीणजुयली, विमला कलहसजुय-

पुनः । छंभारिभ्यः परसा स भयिभ्यो जगमरिषीय ॥ ९ ॥ राक्षिप राक्षिपासेन गीय गी तज्जड सुरीहे । इरे विभयिभ्यो
 सो बरा इवदर सर्वं मय ॥ १ ॥ नर एरज्यं निजय पञ्चोदपा विदियकजसगम्य ॥ रितासाधरिणी' सुर-भरिणी
 रोव वि यमिभ्यः ॥ ११ ॥ जगमरिषीयः परसा सा भयि इम्यपुल्लमापरः । जगमरिषीयः वि एव जगमय तज्जड वि भयिभ्यो ॥ १२ ॥

“कज जगमय न जगद ग्रहिण मूहमर एवमरिषीयः होर । बर्हि वि इ ननु मुजद ना करि जिमर जंत मुजद निमपरिभ-
 गरि । भरिष व्यसरिषवसज्ज जगद मेव मरि ॥ १३ ॥” इत्यो प-

मुनिद्वयज्यो सज्जस्यो जगमरिषीयः । विजगदुरसासेन भयि मुसादोम्य बराभ्यो ॥ १४ ॥ कोटिभ्यः तज्जड
 बरिभ्यः मुपरेण सो नाभ्यो । जगदुरसासेन नाभ्यो विरसमाभ्यो ॥ १५ ॥ पक्षिभ्यः सस्यमोपद्विद्वद्भिस्त्रयान् शुम्भाभ्यो ।
 मयिभ्यः यमिभ्यः वि न पाकिभ्यो मुजद हरिसेन ॥ १६ ॥ “यं नर विषयिभ्यः वि न स्याद्वि, यदि न वि जगमरिषीयः पुरब्रि ।
 ‘पुरं मयोर्यं वि, यमयिभ्यः समये ॥ १७ ॥” पाणिनः अस्तिपणिशब्दस्य सो भाषाभ्यो सगोमि ।
 यम्यो यम्ये ॥ १८ ॥ समय समयस्यै वि एवमरिषीयः पुरज्यो विभ्यो । सुरासज्जस्यो वि, पाठे-
 बराभ्यः विजगमरिषीयः पुरज्यो एवमरिषीयः पुरज्यो । अतिपुराणोदरा एवमरिषीयः वि ॥ २० ॥
 एवमरिषीयः पुरज्यो वि गोविषीयः, एवमरिषीयः पुरज्यो वि गोविषीयः ॥ २१ ॥ “जगमय जगमरिषीयः, जोरिभ्यः
 ‘जगद भयो इत्यर्थः, न राज्ञः न विजगद भयः’ ॥ २२ ॥ वि मेवमरिषीयः सो ना, न एवमरिषीयः विभ्यो सयवि भय । मुजमरिषीयः,
 मरिषीयः, मरिषीयः मरिषीयः गीय ॥ २३ ॥ जगद जगमरिषीयः विजगदुरसासेन विजगदुरसासेन विजगदुरसासेन-
 १ पाठः । २ पुरं य. य. ।

राखदाढालो ॥ ६३ ॥ चित्तियमिमेण सीहो, एस्सो अहयपि होमि रणसीहो । देउलसीहो सीहस्स, मज्झ ता किं इमो काही ॥ ६४ ॥
 इय नीसको जा हक्किऊण, त अक्कमेइ चकमिरो । ता सो कथइ नट्टो, गवेसमाणो ण मे विदिट्ठो ॥ ५५ ॥ जो नेवज्ज सज्जिय,
 जिणस्स खेत्तमि जेमिउ लग्गो । तो वेलाइक्कता, पत्ता सिमुणो दुवे मुणिणो ॥ ६६ ॥ पडिलाभिऊण जा ते, किर जेमइ ताव
 जज्जरसररीरा । थेरा मुणिणो पत्ता, पडिलाभिय ते विंचितेइ ॥ ६७ ॥ जइ ते चारणसमणे, सपइ पावेमि पावपकरवी । ता तेसिं
 सेसपि हु, वेमि सज्जमफल लेमि ॥ ६८ ॥ “सत्पात्र महती श्रद्धा, काले वेय यथोचित । धर्मे साधनसामग्री, नाल्पपुण्यैरवाप्यते
 ॥ ६९ ॥ कृपणेन शवेनेव, मृतेनापि न दीयते । मास वर्धयता तेन, का कस्योपकृति-कृता ॥ ७० ॥” धन्ना ते सप्पुरिस्सा, भोय-
 णसमये समागए जेहिं । गुणिणो मुणिणो विहराविऊण सेस सय भुत्त ॥ ७१ ॥ अह अवगयत्तच्चित्तो, जक्खो होऊण तस्स
 पक्खलो । तुह सत्त असवत्त, अहह वर वरसु इय भणइ ॥ ७२ ॥ मह नत्थि पत्थणिज्ज, तुह दुल्लह जेण दसण पत्तं । तहवि
 तममो^१ ह्मच्छुत्ति, देव ! छिंदेसु दारिद ॥ ७३ ॥ इय भणिए तेणुत्त, कणयपुरे कणयसेहरनिवस्स । कणगवईतणयाए, संयंबरे
 झत्ति गतव्व ॥ ७४ ॥ परओ करेमि ज क्किपि, त तुम वच्छ । पेच्छ अच्छे । आजम्मं साहिज्ज च, सुमरिओ ते करिस्सामि
 ॥ ७५ ॥ इय भणिऊणमदसणमेसो पत्तो तओ स रणसीहो । चउपचवासरेहिं, सयपरामडव सुणइ ॥ ७६ ॥ तो धवलजमलजाए,
 जायवले जोइऊण लहुवसहे । निसियपरसुल्लपाणी पत्तो सो नगलाल्हो ॥ ७७ ॥ कणयपुरे पेक्खइ लक्खससखोणीससेणिसक्कित्तं ।
 सचिय मंचपवच, संयवरामडवमउह ॥ ७८ ॥ ^२निफट्टपट्टदोगुल्लपल्लुल्लासिलंवापालव । मरगयमोत्तियमाणिक्कचक्कचक्रियसुभ ॥ ७९ ॥
 कणयवइपि पलोयइ, सियवेसविसेसोहियसरर । करधरियपवरवरमालमागय सरसईव सय ॥ ८० ॥ पुहईसाणं पुरओ,
 चकमिरी दीवियव्व सा सहइ । पुरओ पयासमधारयं तु पच्छा पयच्छती ॥ ८१ ॥ जाव न कस्सइ खलु सत्तियस्स खित्ता
 झडत्ति सा कठे । ताव विलक्खा पेक्खत्ति, खत्तिया सावि खणमेग ॥ ८२ ॥ अह चलिया वेणेण, हालियरणसीहसमुही सुमुही ।

क्रिय ॥ ४४ ॥ ऐवं वंशिय या बाहू ताव सीरेण पुरिससीरेण । अस्मिन्निष्ठा निरिस्तरा, लोणीवत्तरास्तरा^१ से ॥ ४५ ॥
 आसीसिस्त्रय मुनिय कयत्ता कम्पेयस्य तास । तिरएणपट्टंजस्मिंसेपुत्तास पुरओ निसासस ॥ ४६ ॥ गहवट्टेयस्ममहम्मिंसेपु-
 त्तएणमेहिओ । तएणविगएणपट्टेयस्मिंसेपुत्तासअवधिमो ॥ ४७ ॥ सवविगएणपट्टेयस्मिंसेपुत्तासअवधिरकुत्तओ । पम्मि उम्मि निरावणु
 रएणुवन्नि^२ दोए निलत्तओ ॥ ४८ ॥ सोदवगन्निर्लेज्जिरिसिमु मयए सववट्टेयसु कुप्पि । अट्ट सुय सत्तरि क्खं^३ स्फिर तं क्खए
 मुप्पि ॥ ४९ ॥ पणु सुदुट्ठ ओ छास्मिदि विव दानि निवत्तए । पाज्जिह सीकेणसएण सएण पु पुव सिक्खए ॥ ५० ॥ निस्सिने
 विरल्लएणारि-सिन्ध एण एणए बाणत्तओ । वल्लएणसएण मयसए मयवत्तओ ॥ ५१ ॥ ओ एणसीकएवमएणवट्टि,
 वरिओ न सएण पम्ममदुद । पणव सुक्खेपि एरइवि भिस्सु को न ऐए छाविस्सु सुद ॥ ५२ ॥ एणदि न मेक्खपि विमि विमि
 मेक्खेवि न पट्टिहरे । क्खप्पेयवपुर बाधवि बहन्नि, निव^४ दुस्सित्तम वट्टिदि ॥ ५३ ॥ पल्लट्टेयवट्टेय-क्खप्पि बंदिठि मुत्तान्निस्सिमो^५ वट्टि ।
 अणदि वट्ट^६ म्मिगएणिसल^७ वन्निव विव मएठिसि ॥ ५४ ॥ एणिवट्ट मणिव परइवि सुपरि म्मिमपुट्टि^८ अ एणु क्खदि । ते दुस्सए
 मल्लससोपि एणिव विवएणिकओ निक्खए वट्टिदि ॥ ५५ ॥ क्ख ऐसएणअवगण मणिमो सो वण्ण निक्खएणिकए । पणिवस
 मेसि सो बहू, वट्ट ! अट्ट^९ एणिव सुक्खं ॥ ५६ ॥ न न क्खएणिकए, सुक्खनिहायं विजसस बाणपमि । मणिव मुणिव्व विज
 वट्टि निक्खओ इण्ठिने ऐए ॥ ५७ ॥ अएवि न वंलणित्ताएणओ क्खवि एणपिण्ठिमि । एणमए ऐवरेणस सववट्ट म्ममसु
 सववि ॥ ५८ ॥ एणो वणिमममओ निरावणवन्निअओ एठिदि । सुए वत्तसवट्टीओ, पुट्टिक्खविअओ सवएण^{१०} ॥ ५९ ॥
 एणमिगएणमणीक्खेणु मेवएणमिणिव सुणिव । गव्वंणममदीण सववि गओ निक्खप्पेससमि ॥ ६० ॥ निवन्निवणं निस्सीमो, पसए
 वएणसवट्टि रोएण । वत्तमसएणस पुरओ क्खएणए मेवमं ॥ ६१ ॥ पितामजिअरेणं, पट्टिमिअरे ऐवमेववट्टेयरे । वत्तस-
 विणपट्टेकएण वंसिमो वेसविठिअओरे ॥ ६२ ॥ एणवट्टेयसिअएणएणम-अमएणियवट्टेयवट्टेयओ । क्खमिअमएणुअओ, वएणुठिअ-

पमणइ कणयनरिदो, हरिसनिसपतपुलयपञ्चमरो । अच्छरियं अच्छरियं, गच्छ / इमं कत्त कयं तुमए ॥ ९६ ॥ हलयाहणेण
 एककेण, धाडिया सगुडगयघडा एए । अयमाह एस केली, महकय रम्यरत्त जत्तयस्त ॥ ९७ ॥ अह कणयसेहरेणं, धुमकडु-
 च्छुयविहत्थहत्थेण । तह विन्नत्तो सहसा, जह जत्तयो होइ पगम्भ्यो ॥ ९८ ॥ रणसीहकहा कहिया, तेण ग्यस्त कणयरागस्स ।
 जम्माडवहारपमिई, जाव मए अयमिहाऽऽणीओ ॥ ९९ ॥ ता विजयसेण-विजगणमेस तणवो न मस कोडवी । तणयविओय
 पलित्तेहि, तेहि अगीकया दिक्खा ॥ १०० ॥ अह सो ते पुहईमे, हकायवेइ हरिसपडहत्यो । मुरकहिय कहिञ्जण, सञ्चे मम्मणिग्या
 तेण ॥ १०१ ॥ गरुण पवणेण, वीणाहमहुस्सव पवत्तेइ । जामाइयरम देस, करिहरिरहपत्तिणो देइ ॥ १०२ ॥ विहियपडिउत्तिणो
 ते, विसज्जिया आगया महीचइणो । सीहो वि हु विसयमुहं, सह कणगवईण अणुहवइ ॥ १०३ ॥ समुरम्ममप्पियदेम, अह पत्तो
 पालण नएक्कनिही । रणसीहो नरसीहो, नियज वज्जियाऽवज्ज ॥ १०४ ॥ सह वट्ठाण मुदरहोडवी आगिओ मपासमि । उन्नि-
 यन्नु उचियाइ, चितेइ स रज्जकजाइ ॥ १०५ ॥ सोमापुरीण पुरित्तोत्तमस्त, रत्तो सुया रइय मग । कणगवईण पिउन्ना धूया
 अमविसु रणवई ॥ १०६ ॥ तीण कणगवईण, विवाढअच्छेय सुणतीण । मुहिओ खणेण अणुरायसायरो रायरणसीहे ॥ १०७ ॥
 जह उवइडु मिट्ठ, न तहा दिट्ठ त्ति जयठिई मसा । रमणीण पुण त्रिसेसो, परपयानन्मुपेम्बवीण ॥ १०८ ॥ पुरिसुनमेण तत्तो,
 तक्षित पुत्तिगाइ जाणित्ता । सीहाणयणनिमित्तेण, पेसिया नियपहाणनरा ॥ १०९ ॥ वरमुद्धरायं त्रित्तो रणगवई नायपट्टरिन्न रर ।
 पूगतारु व तमीहइ, आहार इय भणेज्जाइ ॥ ११० ॥ पत्तेहि तेहि सीहस्स, माहिओ पणमिञ्जण निरपहुणो । सदेसो नीहेण रि,
 भणिय जाणेइ कणगानिवो ॥ १११ ॥ तो जोहारिय सीह, नीहरिया कणगसेहर पत्ता । पुरिसोत्तमसदेमं, दिसति पणमिय मुहा-
 सीणा ॥ ११२ ॥ भणियमिमेण मह भायणेज्जिया सावि अत्तया मच्च । ता तीए विमहो, धुम मए नेय कायच्चो ॥ ११३ ॥
 लडु हक्कारइ ताहे, रणसीहं कणयसेहरो पासे । अइगुठमामगीण तेहि सग नेम पेसेउ ॥ ११४ ॥ सो पाडलिसउपुरे, अत्त्य-

॥ ११५ ॥ तत्स पुनरे वरकर्मणि व्यापसिञ्जो सुहृत्पथे ।
 अथ कल्पयिष्ये शंखे । गोमानक्रीड भंगराजपदद्वय निवेष्टमि ॥ ११६ ॥ र्त्त एवमित्यज्य तन्मासवारणे ज्ञान विदुः सिद्धिरे । या इद्विषयेयकपुत्रपत्न्या
 पवित्राजिगिष्ये, विद्यामन्त्रियकपुत्रपुत्रो ॥ ११७ ॥ विद्यामन्त्रियकपुत्रो मय इदमिह होह विजय पत्तो । वरकपसाएव नारदा मन्त्रोया के म सिद्धयेति
 भिन्नमन्त्राणां ॥ ११८ ॥ विद्यामन्त्रियकपुत्रो मय इदमिह होह विजय पत्तो । वरकपसाएव नारदा मन्त्रोया के म सिद्धयेति
 ॥ ११९ ॥ वरकपसाएव नारदा मन्त्रोया के म सिद्धयेति
 ॥ १२० ॥ वरकपसाएव नारदा मन्त्रोया के म सिद्धयेति
 ॥ १२१ ॥ वरकपसाएव नारदा मन्त्रोया के म सिद्धयेति
 ॥ १२२ ॥ वरकपसाएव नारदा मन्त्रोया के म सिद्धयेति
 ॥ १२३ ॥ वरकपसाएव नारदा मन्त्रोया के म सिद्धयेति
 ॥ १२४ ॥ वरकपसाएव नारदा मन्त्रोया के म सिद्धयेति
 ॥ १२५ ॥ वरकपसाएव नारदा मन्त्रोया के म सिद्धयेति
 ॥ १२६ ॥ वरकपसाएव नारदा मन्त्रोया के म सिद्धयेति
 ॥ १२७ ॥ वरकपसाएव नारदा मन्त्रोया के म सिद्धयेति
 ॥ १२८ ॥ वरकपसाएव नारदा मन्त्रोया के म सिद्धयेति
 ॥ १२९ ॥ वरकपसाएव नारदा मन्त्रोया के म सिद्धयेति
 ॥ १३० ॥ वरकपसाएव नारदा मन्त्रोया के म सिद्धयेति

संस्कृत-भाषायां शब्दार्थ-संग्रहः । सप्तमोऽध्यायः ।

लोयणेहिं जाणिज्जइ जणाण ॥ १३४ ॥ गिहमइगयाए तीए, चितइ एसो अह विवाहेमि । जइ नहु एयंता मज्झ, जीविण्णावि
 पज्जंतं ॥ १३५ ॥ आवासे सपत्तो- विन्नत्तो पुण पुरीए पत्थाणे । पुरिसोत्तमपुरिसेहिं, अज्जवि किं किज्जइ विलंओ ॥ १३६ ॥
 भणियमणेण इह मह, पओयण किपि अत्थि तो ताव जाह भो तुब्भे । सिग्घमविग्घ अयमहमुवेमि हियइच्छिए जाए ॥ १३७ ॥
 तत्थत्थि भीमराओ, रायसुओ कमलसेणसेवाए । तहिमागओ समीहइ, कमलवइं सो वि उवोडु ॥ १३८ ॥ तीए घाई उवचरइ,
 चीरकप्पूरकचणईहिं । सा कमलवइ पुच्छइ, नेच्छइ नामपि तस्सेसा ॥ १३९ ॥ उवचरइ पवचइ, चारुचाडुचाइइ चक्खुखेवपि ।
 जो सो ताण तण पिव, सरति वामाय वामाओ ॥ १४० ॥ जक्खगिहे गच्छंती, नाया सा तेण तोऽऽणुमणेण । पत्तो महुरा-
 लावेहिं कहवि जइ नाम इच्छेज्जा ॥ १४१ ॥ घणवाणजणसम्माणरूवसोहरगपेसलाऽऽलावा । तिणमिव सव्वे तं किपि कारण
 रम्मपेम्ममि ॥ १४२ ॥ सुरगिहदुवारदेसे, उवविट्ठो जाव चिट्ठइ स धिट्ठो । ता कयपूआ सा आह, हेहिं कह गच्छिमो गेहं
 ॥ १४३ ॥ एसो दुवारदेसे, जोपस्सइ किपि अहव इह एही । ता तं चिट्ठ दुवार, वारेसु तमेत्थ पविसत ॥ १४४ ॥ तीए
 तहा ठिआए, विजणमि मूलिया मयच्छीए । कमलवईए कन्ने, बद्धा जा पुव्वमुवलद्धा ॥ १४५ ॥ जाया पुरिससरूवा, नीहरिया
 पुच्छिया कूमारेण । देवघय । किं अज्जवि, न सुदरी नीइ मज्झाओ ॥ १४६ ॥ तेणुत्त इयमेसा, अवरा पुण कावि नहु मए
 दिट्ठा । इय भणिय गया गेह, मूलिं कन्नाओ गोवेइ ॥ १४७ ॥ सुरभवण नीसेस, दु तिवारा पिक्खिऊण सुविलम्बो । पत्तो स
 नियावासे, सुमंगलाकुमारिपासमि ॥ १४८ ॥ को भट्ठिरिए ! एस वइयो कहमिहागया तसि । भणिया सुमगलाए कमलवई
 कहिउमारद्धा ॥ १४९ ॥ ओसहिपभावओऽह, पुरिसो होऊण आगया इहइ । जो तेण पुच्छिओ तह, दक्खविद्या तेण त च
 तहा ॥ १५० ॥ सुण ओसहिउप्पत्तिं, चिंतामणिभवणमेगयग्घि गया । विज्जाहराण मिहुणं, पलोइय तत्थ चकमिर ॥ १५१ ॥ चिंता-
 मणिमदितुंगसिंग अइलघणेण खडहडिय । पूयापहाणवावारवाडल तजिसेवेइ ॥ १५२ ॥ खयरीए मज्झ विज्जाबलेण कन्त्रमि

मृच्छिष्य वत्ता । मा मया स्मरेत्प्राप्तिरिष्यम्यो होतुः कथमेवेति ॥ १५३ ॥ न मयः प्राप्तं एषं ता काय पुनोचि तं गये मिदुचं । एष्य
पुरिससक्तं तं मे स्मिन्ममि कथानं ॥ १५४ ॥ दिक्क वसतिवत्त, काय्यो कोदुचो समजोचि । विमुसमिष्य एष्यीय, ता
कमे मृच्छिष्य मिदु ॥ १५५ ॥ बाहुचोमेमि तन्, ता साहमिष्यदीरणा वाच । तन्वो तीर प्वाचो ता कोमेविष मय वरिया
॥ १५६ ॥ काय्यऽप्यारिसेष प मीमण्युयारेण वापयवेरेदि । कमाकनैद माय पुमरीकमे कथ पक्का ॥ १५७ ॥ कम्मकिभि-
नमाय इमाय, यरवो सारिस्मम्यरवो । कीचदिने विववो कमाकनैद वाचिक्मेवे ॥ १५८ ॥ म वक्क न जीमइ न इसइ
न सुव्व न वक्कसिवाय वाक्यइ । कथियारिचो ववेरेदि न सुक्को पाक्क नैव एव ॥ १५९ ॥ वेसविआ केपाटं, निचाए प्वा-
रिक्क तं कप्पे । वस्सेव पुरे क्कं, वचिचिने एव विचिक्के ॥ १६० ॥ काय कम्मिक्किसमय, परिवाटं वचिक्क मीवरिया ।
एव वक्कतस पुरे एवमुक्कतुमाक्का ॥ १६१ ॥ तं वक्क सुएक्कन्ते, पाहावो होसि कोचि पुत्तो व । वमथे मन्नेव को
कम्मज्जणि कम्मसूवरसं ॥ १६२ ॥ वरवि इ ववेसि किं नाम मइ वसे मूयमप्पको कप्पा । इय मक्किय गप्पा एवसीइवुहु-
सन्वराव्वे ॥ १६३ ॥ वरसाहाय ववो वसो मिचिनिवक्कणिव्व । मरुवेक्काव्वमायवसिचीए तीए यवियमिचं ॥ १६४ ॥
एवक्कन्तेवप्यमो ! विसाको सुक्क मइ वक्कं । एवसीइवुक्कोरेक्कमसहाय मय वहुवा ॥ १६५ ॥ कायदिक्क
वमिमिचवेरिया पुक्कमेव वेक्किया । इदं दि मरिस्समवत्तं क्कं न क्कणदिणी होमि ॥ १६६ ॥ विचियिक्कसव्वमिक्कमान-
याक्कतुडीए मे मक्कू । निक्कं होही वीचविवाय ता वीचिय वक्कं ॥ १६७ ॥ निक्कतुमव्वमिक्केदि कोक्कियं क्कम नस्वि वीरेहो ।
इय ननु न्वो सीहो वामो ता होत वक्कमथे ॥ १६८ ॥ इय मक्कियं ववे, विवेसिचो मिचिक्कायसगंठीए । वेक्कियपायाहरे
मुक्को कप्पा निक्कको ॥ १६९ ॥ वपुममेने क्कम सुमंगल छल वाप बोव्व । वक्कमन्ने वा वेक्कवट, तं वक्कं विवक्कं
॥ १७० ॥ वाहावं पुक्कंतीए, तीए वक्कवामो इयारो वि । मा सक्कंति ति वक्क विवर पुदिक्क पार्थ व ॥ १७१ ॥ सुप्पज्जि-

मील्यचिच्छि, अचलवाएहिं वीइऊण खण । पुच्छइ सुदरि ! का तसि, साइस इय किमारख ॥ १७२ ॥ तुत्तं सुमित्तमित्तेण सामि
 नज्जइ न अज्जवि किमेसा । पभणइ सुमगला ही, कुमार ! किं तुह विपद्दुसिया ॥ १७३ ॥ जणणीए कमलिणीए एसा कुमरस्स
 मीमरायस्स । दिन्ना कल्ले लम्मा, ता ववसियमेयेमेईए ॥ १७४ ॥ तो उच्छगियहियय, इमीइ संवाहिय कुमारेण । किंचि स चित्ते
 चित्तिय, कुमरो तुत्तो सुमित्तेण ॥ १७५ ॥ मूढेहिं किमच्छिज्जइ, किज्ज वारिज्ज कज्जमिह सज्जो । को खलु खीरिसुवेक्खइ,
 छुहिओ पच्छा लभिस्सामि ॥ १७६ ॥ उवल्लुच्चेयणा सा अइलज्जती पमोयमज्जती । गंधव्वविवाहेण, परिणीया निब्बुया जाया
 ॥ १७७ ॥ रयणीए चेव पत्ता, सम सुमित्तेण नियगेहमि । सवाहिया विवाहाय, वासहरे हारहीरेहिं ॥ १७८ ॥ मइ सइ सूर
 मित्ते, स मीमराओ हहा निसि वराओ । अज्ज विट्ठविज्जिस्सइ, इयव्व अत्यगओ तरणी ॥ १७९ ॥ सपयासे लक्खिज्जइ, कव-
 डविवाहोऽह्वा इमा जंती । कमलवई करुणाए व दिसाओ अघारियाओ व ॥ १८० ॥ परिणयपमोयहल्लफुलेण चलिए कुमारमीमे
 सा । परिणयद्विक्खावेस, रहसि सुमित्तस्स अप्पेइ ॥ १८१ ॥ निवसिय सय तु तव्वेसमासु सीहस्स पासमल्लीणा । अणिमि-
 समिक्खतेण, तेण वि आलिगिया गाढ ॥ १८२ ॥ काऊण राहसिया सुमगला कवडनवदूपासे । गच्छंतीए तीए, कवडकुदेडु-
 ज्जम्हा धरिया ॥ १८३ ॥ हरिसभरनिम्भरगे, कुमरे गयखधराधिळ्ळंभि । तत्थागयमि लग्ग, दिण्ण त साहिय सिग्ग ॥ १८४ ॥
 कायव्वेसु काप्पसु, कोउगमगलणेसु सन्वेसु । पत्ताई ताइ भवणमि सव्वसन्निहियभोगे ॥ १८५ ॥ अइपेसलेहिं अइकोमलेहिं
 आलावएहिं आलवइ । नववहुय नवनेहेण भइभहासणासीण ॥ १८६ ॥ वारवारपि न देइ जाव पडित्तर नमिरसीसो । ता पा-
 णिप्फसेणं नाय जह एस पुरिसोत्ति ॥ १८७ ॥ को तंसि तुज्झ दइया नववहुनेवच्छलंछिया होसि । पुरिसस्स व तुहफासो ता
 भण किमतुच्छमच्छेर ॥ १८८ ॥ पाणप्पिय ! मुणसि इम, त चिय माहप्पमप्पणोऽणप्प । पाणिगहणमहूसववसेण जो कुणसि
 पुरिसत्तं ॥ १८९ ॥ ता वद्धावेमि इओ, गंतु ताय च मायर च लहु । कुमरपभावेणाह, सुयावि तुम्हं सुओ जाओ ॥ १९० ॥
 नवनवभवंतअब्भुयवियप्पज्जाजलस्स तस्सेव । उट्ठिपु सुमित्तो झत्ति, तत्थ जाइ रणसीहपासमि ॥ १९१ ॥ कहिओ य वइयरो तेण

इत्यथर्षिर् संयतो । सोयाम्यथीय बंधवउपरहन् निवेद्यमि ॥ ११५ ॥ तस्य दुषरे वरकर्ममि आपसिबो सुपरपसे ।
 पवित्रकनरिबारेण, विद्याममिमन्मन्त्रपुत्रो ॥ ११६ ॥ वै पन्मिन्मन्त्र कम्मासवारये ज्ञान विभुर निधिगो । ता एद्विष्यमेकमुद्रायाम्
 विष्णुमनुसाऽऽप्तेन ॥ ११७ ॥ विष्णुमनुसोपमो माह स्वमिर होष विवद एवो । कम्माससारण वरस्य यथोप्या ये न सिक्कसि
 ॥ ११८ ॥ एष्टंतीदि पावडिंसादिपरिमन्त्रेणपरपूषा । कम्मावर् मनेयं, पचसिक्कमनि मधिरे ॥ ११९ ॥ सुसुदुर्दिदुसुमन्त्रेण-
 मपमिरेपरहन्पचक्यापीय । अनुगम्याममन्त्र सुमैयस्वर मुतासीय ॥ १२० ॥ विस्ववनेत्तनीरुप्येद्वि कन्धीन विमुमुंरापत्ती ।
 पूसिय न तेन सा विदु कस्तिर न द्दु ॥ १२१ ॥ कच्छरिसरसरीको विरोद्विणीको स्वसि न द्दु तेन । कम्मासमारोणं, मने
 विद्विण्ड कय एवा ॥ १२२ ॥ यक्कत्तय मित्र ईद्वय, पारंमि य जेसि माक्कं मेनुं । कम्मेयस्वर ईसे, कपासु विरय्या क्कु
 कम्मा ॥ १२३ ॥ एसाऽजस्सं दुस्सरपम्मासस्तेन सडिप्पस्स सवं । माह विक्कस्स विस्वडीक्कल्पमि मरोसरी पार ॥ १२४ ॥ कम्मावं
 विक्कंकायमंय्य कंमापघंमंरासो । सक्कलोमीसोपायविगमरो इह सुद्योरे ॥ १२५ ॥ इव विविक्कस्स वस्सावि संयुहं नेह
 मीसहसरीय । कच्छकविप्पि नक्कादि बोरीणं कम्मा वस्यपुत्रो ॥ १२६ ॥ पुण्य पत्तर कम्मात्तु, देव ! कच्छकविप्पिस्वर एवं
 विव विक्कमंरिदुवाजं रेदि कच्छरे ॥ १२७ ॥ पुमंमि मय रिक्का, कच्छ इमिं द्दु कविदिक्कदयो । अनुस्सं आपसिक्कं, इव वि
 विव मन्मिक्कमोमिणि ॥ १२८ ॥ सार नेव निक्कावं, कोप्पमरम्भदि वंत्तपंमि एव । पुन पुन वि वं सयेस्सं, येक्कंती सा गणा
 सगिहं ॥ १२९ ॥ 'पारुपेहीम संक्कममावरेणं कग्गविक्क एव । नयामिक्काक्कावरे परोत्तरं यमिं वरेदि ॥ १३० ॥ एवसीरो
 धार निक्कमपवेण विगानमिस्स वं मुण्य । मुण्यं पि निक्क हुमं सो पत्तो निक्कममासं ॥ १३१ ॥ कम्मावर् मीचदिने, मीचं
 वस्य गुरम्भ पां । पैयमपवेण सवेण, वास्सपुच्छकक्कं ॥ १३२ ॥ सीरस्समंत्तुं क्कपाऽऽवीपस्स तम्मापमक्कत्त ।
 हीम निक्कंतीय विरिक्कमविक्क कलिक्को कल्प ॥ १३३ ॥ गोसो ना ऐसो वा अनुपगो वाऽनुपगमंमो वा । कज्जोपि विक्कयो

लोयणेहिं जाणिज्झ जणाणं ॥ १३४ ॥ गिहमइगयाए तीए, चिंतइ एसो अह विवाहेमि । जइ नहु एयंता मज्झ, जीविण्णावि
 पज्जतं ॥ १३५ ॥ आवासे सपत्तो- विव्रत्तो पुण पुरीए पत्थाणे । पुरिसोत्तमपुरिसेहिं, अज्जवि किं किज्झ विलंओ ॥ १३६ ॥
 भणियमणेण इह मह, पओयण किपि अत्थि तो ताव जाह भो तुब्भे । सिग्घमविग्घ अयमहमुवेमि द्वियइच्छिए जाए ॥ १३७ ॥
 तत्थत्थि मीमराओ, रायसुओ कमलसेणसेवाए । तहिमागओ समीहइ, कमलवइ सो वि उव्वोडु ॥ १३८ ॥ तीए धाई उववरइ,
 चीरकप्परकचणाईहिं । सा कमलवइ पुच्छइ, नेच्छइ नामपि तस्सेसा ॥ १३९ ॥ उववरइ पवचइ, वारुचाडुचाहेइ चम्वुखेवंपि ।
 जो सो ताण तणं पिव, सरति वामाय वामाओ ॥ १४० ॥ जक्खगिहे गच्छती, नाया सा तेण तोऽऽणुसमेण । पत्तो महु-
 लावेहिं कहवि जइ नाम इच्छेज्जा ॥ १४१ ॥ धणदाणजणसम्माणरूवसोहगपेसलाऽऽलावा । तिणमिव सव्वे तं किपि कारण
 रम्मपेम्ममि ॥ १४२ ॥ सुरगिहदुवारदेसे, उवविट्ठो जाव चिट्ठइ स धिट्ठो । ता कयपूआ सा आह, देह्लि कह गच्छिमो गेहं
 ॥ १४३ ॥ एसो दुवारदेसे, जापस्सइ किपि अहव इह एही । ता तं चिट्ठ दुवारे, वारेसु तमेत्थ पविसत ॥ १४४ ॥ तीए
 तहा ठिआए, विजणमि मूलिया मयच्छीए । कमलवईए कन्ने, वद्धा जा पुव्वमुवलद्धा ॥ १४५ ॥ जाया पुरिससरूवा, नीहरिया
 पुच्छया कूमारेण । देवक्य ! किं अज्जवि, न सुदरी नीइ मज्झाओ ॥ १४६ ॥ तेणुतं इयमेसा, अवरा पुण कावि नहु मए
 दिट्ठा । इय भणिय गया गेह, मूलिं कन्नाओ गोवेइ ॥ १४७ ॥ सुरभवण नीसेस, दु तिवारा पिम्भिसऊण सुविलक्खो । पत्तो स
 नियावासे, सुमंगलाकुमरिपासमि ॥ १४८ ॥ को भट्ठिवारिए ! एस वइयो कहमिहागया तसि । भणिया सुमगलाए कमलवई
 कहिउमारद्धा ॥ १४९ ॥ ओसहिपभावओऽहं, पुरिसो होऊण आगया इहइ । जो तेण पुच्छिओ तह, वक्खविद्या तेण त च
 तहा ॥ १५० ॥ सुण ओसहिउपत्तिं, चितामणिमवणमेगयन्धि गया । विज्जाहराण मिहुणं, पलोइय तत्थ चकमिर ॥ १५१ ॥ चित्ता-
 मणिसदितुंगसिग अइलघणेण खडहद्धियं । पूयापहाणवावारवाजल तजिसेवेइ ॥ १५२ ॥ सयरीए मज्झ विज्जाबलेण कन्नंमि

मृद्विष्य वदत । मा यत्न स्वरोद्वारिष्मन्तो दोग्ध कबरोति ॥ १५३ ॥ न मय पावै एवै ता बाव पुयोचि तं गव मिदुचै । पञ्च
 पुरिससहस्रं इ के विन्दामि अप्पलं ॥ १५४ ॥ दिवस पसविषाय, बावप्पो कोइयो समयोमि । मिमुसरिष्य लन्धीय, ता
 कन्ने मृद्विष्य मिदु ॥ १५५ ॥ बावुच्छेमेमि तपे ता साहामिस्सरीरया बाप । म्पन्नो तीय पाहुणो ता संगोचिय मय परिजा
 ॥ १५६ ॥ बाण्डज्जसिखेण य मीमण्डुमारोण वहुपण्णेरी । कम्मकर्मण्य माय कुमरीवाये कम्प पठ्ठा ॥ १५७ ॥ कम्मच्छिन्धि-
 त्तमाय एवाय, पाएयो सारिहज्जनाल्लो । वीरज्जिने विवन्नो कम्मकर्मणै कम्मिज्जमेव ॥ १५८ ॥ न वज्ज न जीमा न एसव
 य मुण्य न वचसिक्क बावण । पम्पिक्करिओ लोभेरी य मुण्यो पाठव नैव रथं ॥ १५९ ॥ वेकविष्सा केण्णं, निस्साय पत्ता
 रिक्क नै वज्ज । वस्सेव पुरे क्वं, सन्निधिं एव विज्जिं ॥ १६० ॥ बाय कम्मिक्किससय, परिवारे वचिक्क नैव रिक्का ।
 पत्ता वसयस्य पुरे एवमुपपन्नमुमाल्ल ॥ १६१ ॥ तं क्व सुत्तपण्णो पाहुणो होसि कोसि पुत्तो व । कम्मये सम्मेव को
 कम्मपन्नसि वल्लहउरत्ते ॥ १६२ ॥ त्वमि इ क्वेसि णि कम्म मय वत्ते नूयमप्यजो बाणा । इव मयिब गत्ता एवहीइउगुण-
 सन्नवपमये ॥ १६३ ॥ वल्लहउर वत्तो पात्तो निवमिबिहवत्तरिजेण । मारोक्कज्जमम्मसवितीय वीय यमिबमिलं ॥ १६४ ॥
 वयणक्कणैववन्नो ! रिसाओ सव्वाओ सुव्व मय वम्म । एवहीइमममोरेकम्मपयाय मय वहुण ॥ १६५ ॥ बाणारिस्स
 वमिभियणैरिष्य गुक्कमेव वेकविष्सा । इर हि मणिससपससं वत्तं न कम्मउरिम्मी होमि ॥ १६६ ॥ विवविण्णरावणमिक्कमाज्ज-
 माण्डउरिम्मी ये यण्ड । निष्पं होदी वीरविष्साय ता वीरिपण कळ ॥ १६७ ॥ निष्पण्णमवम्मक्केरि तोळिबे पञ्च मल्लि वीरेरो ।
 एव न्नु माटो मीहो जाओ ता दोग्ध बावये ॥ १६८ ॥ इय यमिक्कं वत्ते निवेसिओ निविहपासगंडीय । पळिक्कपायवत्तुरे
 मुणो बाणा निवपेओ ॥ १६९ ॥ वहुमामेव कम्म, सुमागव लव बाव जोम । उट्ठमसं एव वेण्डव, तं वत्तं निवपे
 ॥ १७० ॥ एणएवं कुम्भीय, तीय कम्मपाओ पुमाते वि । मा ससत्ते वि वंय वत्तुर इमर पुंरिस्सय पासे व ॥ १७१ ॥ सुपपज्जि

मीलियच्छि, अचलवाएहिं वीइऊण खण । पुच्छइ सुदरि ! का तसि, साइस इय किमारछं ॥ १७२ ॥ बुत्तं सुमित्तमित्तेण सामि
 नजइ न अज्जवि किमेसा । पभणइ सुमगला ही, कुमार ! किं तुह विप्पहुसिया ॥ १७३ ॥ जणणीए कमलिणीए एसा कुमरस्स
 मीमरायस्स । दिन्ना कल्ले लग्ग, ता ववसियमेयमेईए ॥ १७४ ॥ तो उच्छगियहियय, इमीइ संवाहिय कुमारेण । किंचि स चित्ते
 चितिय, कुमरो बुत्तो सुमित्तेण ॥ १७५ ॥ मूढेहिं किमच्छिज्जइ, किज्ज उ वारिज्ज कज्जमिह सज्जो । को खलु खीरिमुवेक्खइ,
 छुहिओ पच्छा लभिस्सामि ॥ १७६ ॥ उवलद्धचेयणा सा अइलज्जती पमोयमज्जती । गंधव्वविवाहेण, परिणीया निव्वुया जाया
 ॥ १७७ ॥ रयणीए चेव पत्ता, सस सुमित्तेण नियगेहमि । सवाहिया विवाहाय, वासहरे हारहीरेहिं ॥ १७८ ॥ मइ सइ सूर
 मित्ते, स मीमराओ इहा निसि वराओ । अज्ज विडविज्जिस्सइ, इयव्व अत्थगओ तरणी ॥ १७९ ॥ सपयासे लक्खिज्जइ, कव-
 डविवाहोऽइवा इमा जंती । कमलवई करुणाए व दिसाओ अधारियाओ व ॥ १८० ॥ परिणयपमोयहल्लफुलेण चलिए कुमारमीमे
 सा । परिणयदिक्खवेस, रहसि सुमित्तस्स अप्पेइ ॥ १८१ ॥ निवसिय सय तु तव्वेसमासु सीहस्स पासमल्लीणा । अणिमि-
 समिक्खतेण, तेण वि आलिंगिया गाढ ॥ १८२ ॥ काऊण राहसिया सुमगला कवडनववहूपासे । गच्छतीए तीए, कवडकुदेडु-
 ञ्ढा धरिया ॥ १८३ ॥ हरिस्सभरनिज्जरगे, कुमारे गयखघराधिरुद्धंमि । तत्थागयमि लग्ग, दिण्ण त साहिय सिग्घ ॥ १८४ ॥
 कायव्वेसु कएसु, कोठगमलगणेसु सव्वेसु । पत्ताइ ताइ भवणमि सव्वसन्निहियभोगे ॥ १८५ ॥ अइपेसेलेहिं अइकोमलेहिं
 आलावएहिं आलवइ । नववहुय नवनेहेण भइभइसाणासीण ॥ १८६ ॥ वारवारपि न देइ जाव पडित्तर नमिरसीसो । ता पा-
 णिफत्सेणं नाय जह एस पुरिसोत्ति ॥ १८७ ॥ को तंसि तुज्झ दइया नववहुनेवच्छलंछिया होसि । पुरिसस्स व तुहफासो ता
 भण किमत्तुच्छमच्छेर ॥ १८८ ॥ पाणप्पिय ! मुणसि इमं, त चिय माहप्पमप्पणोऽणप्प । पाणिगहणभहूसव्वसेण जो कुणसि
 पुरिसत्तं ॥ १८९ ॥ ता वद्धावेमि इओ, गंतु ताय च मायर च लहु । कुमरपभावेणहं, सुयावि तुम्ह सुओ जाओ ॥ १९० ॥
 नवनवभवतअव्वुयवियप्पपजाउलस्स तस्सेव । उट्ठित्तु सुमित्तो इत्ति, तत्थ जाइ रणसीहपासमि ॥ १९१ ॥ कहिओ य वइयरो तेण

कस्य सध्वो सध्वोऽन्धामयस्य । पञ्चस्र साहस्रवर्षं, स्रष्टु वीर्यं कर्ममानीय ॥ १९१ ॥ पञ्चस्र साहस्रमेवो परनारिसहोपरस्त
 नाद्रस्त । परपरिणीया प्रसंसि पवित्रं नम ईसि क्वदि वदि ॥ १९२ ॥ स एतेन मीमांसो धाम्स्वसुहृत्तम पात्तमक्षिप्य । नान्द्र
 सभिमृष्माणो, दुस्त्र सुभ्य किं सुभो नाभो ॥ १९३ ॥ निधुदमिस्तत्र नमस्तत्र, सुविबमय्य तमस्तत्र क्वक्षिपी त्र । सो वा-
 मात्मो विमेवसि न पञ्चस्र नात्मो नाभो ॥ १९४ ॥ मयद नरिपो किं क्वच्यमात्माऽऽत्मसि वच्छ । गरिस्तेव्य । नेगमवि-
 विव रिदो मुजोष नरनारिरिस्त्वो ॥ १९५ ॥ सो दुस्त्वो पुत्रो द्यमस्तो तेव तनु विजन्तेव । विज्यंति क्षानि पुत्रेन
 दुचिषा ही नमं केव ॥ १९६ ॥ नपुस्रपासु माहसरिसमस्तु क्वीसु सा गविदुषि । नाव न विदुः सा क्षानि मूर्धन्विष्यानि रोषंति
 ॥ १९७ ॥ नद वस्वप एव, त्वरिसावस्तम एव सिमन्तरो । त्वरस्तमन्तुर्विषावस्तिनो क्वं जानो ॥ १९८ ॥

धर्षीकर्म निधिरुव ! रज्ज्वरपेदीर्य्यंमुन्य वक्रिय्य त्रताः क्षाद्विगेदेव दिग्दयस्वी गत्वाऽऽत्मना सुदये ।

वीर्य्योत्थापित्तार्थिधारस्तत्रावस्तम्य नुज्ये वदि, माव्यवधौ निधि त्तमस्तम इव प्रयोक्तनो योक्तो ॥ २ ॥

कर्तव्यं केनचि गोले क्वमन्तर्द वस्तनं यप रिदा । मूर्धं ज्योद्य नेस्त्वर्ध्वदिम्यको न महीनदं ॥ २ ॥ नद सो मीम
 दुयारो निपदुष्मद्विषीमृगुविमयो । स्रष्टु रस्तत्रास्तेदि वनस्तत्रादो मारात्रो ॥ २ ॥ क्वन्तुनारमात्मो रज्ज्वरुद्वारेव
 रक्षसीद । संरतिर्धं संपत्तो स इतिषाद्वोष्य वारसं ॥ २ ॥ माहपादगरेण माह्य नाव्यको निनार क्वमस्तनो वि । रज्ज्वरीद्वि वि
 सेव्य स्रष्टा सज्जोम्य ततो ॥ २ ॥ निवन्तिस्तत्रावस्तम्यविधिमिक्तमालान रोष्व वि वचनं । क्वमममिगप ततो स पक्वो
 सुमरसंभयो ॥ २ ५ ॥ त्वार्थि—

नमिदुपयार्धं वनकम्प्यारी, वस्तारिस्तुक्तवस्तारिचमृदि । सिद्धिर्वादि एवम एवरेदि, गत्यंमपुलान द्विसिक्वरेदि ॥ २ ॥

फारक 'फरफाहिं सुहृदवग्नि, घाणुफियदुकाहि तदणुमग्नि । वरभलभल्लिनामल्लसेल, पेल्लति वीर ण्णल्लमल्ल ॥ २०७ ॥ तो छत्तचिप-
 धयवड पडति, कुताहयकुजर आरसति । भडभालभित्तीवन्नड भिडति, सिरपाणिपायपाडिय पडति ॥ २०८ ॥ करिनरुड मुड-
 रुडइ मिलति, अपुरुव्वसिद्धि उट्टिय कहति । धडधावहिं उक्कयवेडउरग, हुकार करहिं सिर धरणिलग्ग ॥ २०९ ॥ उत्तालताल-
 वेयाललक्ख, किलकिलहिं भूयभेसहिं अलम्ब । फिकारफारफेर विफुरति, डकारहिं 'डाइणि हडहडति ॥ २१० ॥ गरिसइ महा-
 रणि भगइ भडगणि अत्थमियउ चारहडिगुणु । चिंतामणि शाइओ अगह ठाउउ रणकुमार उट्टेइ पुणु ॥ २११ ॥ मडलियवंड-
 कोददडपासुकसरपहारेहिं । रणसीहो रायवले करेइ वट्टइ कोट्टइ ॥ २१२ ॥ मुडेइ मत्तयाइ दाढाओ दाडियाओ उम्भणइ ।
 कप्परइ कन्ननासा, नीसको सिफरोओ य ॥ २१३ ॥ जीवाउ चायाण लुणेइ रगगाण सवण मुट्टो । फरण फारफाण फाडइ फोडइ
 गुडाओ वि ॥ २१४ ॥ अह उचिकण आणइ पाडइ पाणसु पायड भीम । आयासयवद्ध धरेइ ससुर रक्षरुड ॥ २१५ ॥ तो
 निबलमयत चचापुरिस व पेक्कियउण निव । पयडेइ पुत्तिगाण सुमगला सव्वुत्तं ॥ २१६ ॥ नववहुवेसा एसा अवगयआगा-
 सपासतायस । पाणसु पडइ भीम मोयावड लज्जमाणमुही ॥ २१७ ॥ रणसीहो जोहारइ पणी पिट्ठीण वेइ नरनाहो । कुमरस
 कुलफभविक्कमाइ जाणितु सतुट्टो ॥ २१८ ॥ महया विच्छेदुण विवाहूसनविहाणओ रत्ता । सक्खेण मुया मीहिंअ अपिया सीह-
 कुमरस ॥ २१९ ॥ हरिसभरनिभरगीण तीण सद्धि दिणाणि कइवि तहिं । अच्चिय कमलार्इण सह चलिओ आगओ मणिहं
 ॥ २२० ॥ न उणो रणनार्इण परिणयत्थ गओ स सोभाण । कमलवर्इलाभेण सुणिउ हगक्कियमप्पण ॥ २२१ ॥ भन्नंताण ताण
 वावार तक्खणपि पच्चूइ । विसयमुग्गमयसिच्चाण, कोइ कालो अइणमइ ॥ २२२ ॥ अह रणवर्इ निंतेइ मुज्जओ मोहग्निओ स
 रायसुओ । आगच्छतो वलिउं गओवि कि अज्जवि न ण्ण ॥ २२३ ॥ हुं विस्साय जाउउ पडिया त्तिवि सा मल्ल ह्यासा । नि-
 म्मयफडक्खलेवेण जीण स जडो धस नीओ ॥ २२४ ॥ निम्भर भरिण हियरिसि तीण तस्सयि मन्द नोगासो । न तहिं दुलइ

[illegible]

रेवि किमेव पुन पदुआणत्ति मन्नंति ॥ २४४ ॥ हक्कारेइ कुमारो त साभिणि काणणंमि पासुत्तो । इय तेहिं रहारूढा विहावरीए
 इमा निहिया ॥ २४५ ॥ दाहिणलोयणफुरणाओ जाणिय मारणत्तिय वसणं । तहवि तथणा पाणा मह त्ति ज होइ त होउ ॥ २४६ ॥
 इय आउलाए तीए तेहिं रहो पेह्णिओ सुवेगेण । भणियमिमीए किमज्ज वि न काणण एइ जत्य पिओ ॥ २४७ ॥ जंपियमिमेहिं
 सामिणि ! पेइयवासाय पेसिआ तंसि । पितवइवासनिवासाय पेसिया किन्न ता भणह ॥ २४८ ॥ असमक्खियमपरिक्खियम-
 कज्जमेयारिस कुणतस्स । कुमरस्स अवस्समहो होही अणुतावदावगी ॥ २४९ ॥ अचिरेण चिय पत्ता पाडलिसडस्स सीमभूमीए ।
 आहेसा सप्पुरिसा ! भो भो एत्तो नियत्तेह ॥ २५० ॥ तरुणो तेऽमी सुगा चगा वीसति पाडलिपुरस्स । जामि सयमेव एत्तो
 तुम्हाण न अत्थि एत्थ बल ॥ २५१ ॥ अह पणमिय सारहिणा बुघइ पच्चक्खसीललच्छि ! अह । इय कलुसाऽऽणाकारी सजाओ
 कम्मचढालो ॥ २५२ ॥ सुपुरिस ! को तुह दोसो ससामिणो सासण कुणतस्स । उवल्लो ष सेवगो वा खिप्पर चित्तिजए जत्य
 ॥ २५३ ॥ पदुपारवस्समन्न सलुद्धया दूरवेसदरिसावो । जुत्तं तुत्त तत्तन्नुएहिं सेवासु ण य वित्ति ॥ २५४ ॥ मह वयणमेगमिणमो
 तस्स कहिज्जासु मंदभगाए । ‘मह तुह कुलपेम्माण कस्सऽणुरूवं तए विहिय’ ॥ २५५ ॥ रुयमाणी सा मोत्तूण सदण वडतलमि
 उवविट्ठा । जोहारिऊणमेय नीहरिया ते विट्ठु रहेण ॥ २५६ ॥

“ विहिए ,अहिए कजे सफिज्जाइ तप्फलं सुह सहिउ । अलियकलकेण पियप्पवासवेससमहो दुसह ॥ २५७ ॥ ”

सियअसियकारगो मह तमासि अज्जिव इय पवासेसि । खणरत्तविरत्ताण हहा नराण नमोफारो ॥ २५८ ॥ इह एहि अव ! हत्थं
 वच्छाए वच्छला तुम आसि । असरिसदुहदावानलपज्जलमाणं मम रक्ख ॥ २५९ ॥ अहवा माए ! मा एसु एत्थ त जाहि सुन्नरन्ममि ।
 मह तुहदंसणसवणेहिं तुज्ज फुट्टिस्सए हियय ॥ २६० ॥ वरचिताए कुमारी परिणिज्जती पहारपीढाए । संपइ एरिसतावाय ते अह
 ताय सजाया ॥ २६१ ॥ मुट्टु सुपरिक्खियसीला पाणपिया राय ! खलु पियस्साऽहं । ता कस्सइ भूयस्सेह कुमइणो इय परिप्फदो

॥ २१२ ॥ यं चन्द्रसिंहासं पेरिच्छन्मि क्षययष्टप्रकम्पमन्त्रिणम् । भोसुरिषसेज पुरिसो होतं क्षण्यमि घृष्टम् ॥ २१३ ॥ यमदा
मर्दितमसुरल्लेख्य पर्यङ्ग फलमिच्छतुम् । विविचित्रकष्टंरिष वसिष्ठोऽप्य वसिष्ठोऽप्य ॥ २१४ ॥ तपोऽसं वृद्धोऽप्यो वापुनादो
वृद्धपञ्चमीर्ष । इत्थं न इति दिव्यं ज्ञो वा न इमां मान्त्र ॥ २१५ ॥ सीते च मय्युत्तरसं स्मरेत्कर्म सुपुण्यवापुषि । एक-
स्मि विष्णुमि नो इत्येवो न परमोऽसौ ॥ २१६ ॥

સૌંદર્ય સાધનરૂપિણ પદ્મપત્નિ બલિષ્ઠિયે મિતે । સુખમદિપ્તિમિતે મુષિસુરપદ્મસ્ય ॥ ૨૬૭ ॥

वापनाम इयं सीढः, मूखगणीक्य मूख्यं परमं । परमेषु निफोर्त, सुष्यजिमुक्तान् निवसक्तो ॥ २६८ ॥ १७

बाल्यमाचमनम् श्रेय इत्यादि विद्यतीत्यर्थः, तेषामपि बोधोऽप्युक्तः मिलितिविज्ञः ।

येनपिपुत्रं वामनरस्य नरि धीर न हंष्यरे निमग्नसीक्यहर्षि पीय जगि ध्यायच्छिन्नवर्ति ॥ २१९ ॥ ११

લો કચ્છુરિસામ્યપ શાસ્ત્રિયુરુપચિમ્માય વચ્ચારે । વચ્ચારસુરે વાચ્ય ક્ષમાકર્તૃ પુરુષવદુરવ ॥ ૧૭૦ ॥ જ્યોત્- વતીતિ
 યેરે કરીઓ ક્ષમાકર્તૃ વાચ્યારથો કમ્બો । બહુવચ્ચાર લો કુમ્બારો બાગવત્કથાર માણ્યો ॥ ૧૭૧ ॥ લક્ષ્મિકવચ્ચારેણ મય દત્ત
 બાગવત્કથોઽષ્ટાસિદ્ધ ઇંદી । ક્ષમાકર્તૃ કિં વીચાર કિમેદ વિપરણ વાચ્યમિ ॥ ૧૭૨ ॥ સંપદ ભર્તૃ બાદ્ધસો ષડ્વચ્ચત્રકલ્પકલ્પેય જો-
 દસિલ્લ । મિત્તલ્પયં શાસ્ત્રે કદ ક્ષમાકર્તૃ ક્ષમાકર્તૃષ્ય ॥ ૧૭૩ ॥ દિલ્પયે ઠાકરિ પુર્ત કર્તૃ મ મે કેલ્પ ચિત્તિયં દલ્પ । કદ વીચારિ
 મ છુદ્ધ દપ વાની વીચિય ડીર ॥ ૧૭૪ ॥ તદ્ કુલ્પિતે કુલ્પમાયં ઠાકરિવચ્ચડ્ડોષપદપચલ્પલે । કિં ગવ્યમૈત્થકલ્પો તિલ્પચ મ્બ
 યલ્પાય મત્ત ॥ ૧૭૫ ॥ વા મંત્રમૂલિય સાપિ તિમાત્મા રૈત્થપ ઠાકરિ નેવ । લો રક્ષસીરો તિલ્પદ કીંય પાત્માય વાચમિલ્ ॥ ૧૭૬ ॥
 કવચ્ચત્ત્વેરેન્દુલ્કંઠી તિલ્પકાલ્પાય વચ્ચાર્તૃ । કેવલિ દેવ્યા સા કરિણુ દલ્પ ગચ્ચડ્ડસલ્ ॥ ૧૭૭ ॥ સોમાપુરિય કીંય રીત્તે

साहिय समगपि । तो रयणवई रयणीयरि व्व हरिसुवधुर जाया ॥२७८॥ पुरिसुत्तिम भणाविय पेसइ पुरिसे पुणो तमाणेउ । ते कणयपुरगयकणयसेहर विन्नवति तहा ॥ २७९ ॥ अद्धपद्दाओ वल्लो तया कुमारो तहावि रयणवई । आसाए तस्स ठिया सपइ पेसिज्जउ कुमारो ॥ २८० ॥ भणिलो ताहे सीहो मन्नेइ नेव अन्नो इमाए से जम्मो । तह पावकारिणो किं जुत्तमिण तहवि उवरोहो ॥ २८१ ॥ कमलवईए पाडलिनयरे अन्नेसणाय तह वल्लो । सुहसउण मगलाईहिं निगओ सोहणमि दिणे ॥ २८२ ॥ कइवयपयाणएहिं पत्तो चक्कउरवाहिरुज्जाणे । आवासिऊण गच्छइ चक्कहर देवमच्छेउ ॥ २८३ ॥ एत्थतरमि फुरिय दाहिणनयणेण तस्स कुम्भरस्स । नाय च तेण सूयइ पियमेलयमेयमुत्त च ॥ २८४ ॥

“ सिरफुरणे किर रज्ज पियमेलो होइ अच्छिफुरणमि । बाहुफुरणमि पियजणभुयालयालिगण जाण ॥ २८५ ॥ ”

फुछाइ फुल्लवडुओ पाणितले तस्स सो समण्येइ । कुमरोवि ताइ गिण्हइ दाउ मोल्लं च नियहियय ॥ २८६ ॥ पच्चभिजाणाइ वडुओ नाहो सो एस मज्झ रणसीहो । रयणवइ परिणेउ पुणो वि सपत्थिओ मन्ने ॥ २८७ ॥ रणसीहो वि हु चितइ पेच्छतो फुल्लवडुयमेयमहो । कमलवई त नियपाणवल्लह चेव पेक्कामि ॥ २८८ ॥ हक्कारिऊण नीओ निययाऽवासमि अतिहिपूयकए । कुमरेण सो उघडियपुव्वपेम्माणुभावेण ॥ २८९ ॥ अगासणोवविट्ठ भोयावेऊण भूरिभत्तीए । परिहावेई त घोयपोत्तिय सारसुकुम्भार ॥ २९० ॥ भणिय रणसीहेण त पेच्छतस्स अणिमिसच्छीहिं । केणावि हेऊणा भूमिदेव । तित्ती मह न होइ ॥ २९१ ॥ विप्पो पभणइ नणु एवमेव भुवि कोवि कस्सइ सुहाइ । चट्ठस्स चट्ठिमाए चट्ठमणी झरइ किमन्नो ॥ २९२ ॥

कुमार — गतव्वमत्थि पुरओ मह दियवर ! जइवि तहवि कह जामि । तुह नेहसकलाओ सकलियं ज मणो मज्झ ॥ २९३ ॥

ता चलिज्जउ सह चेव देव । किज्जउ महोवरि पसाओ । वलिण मएऽवस्स तं इह आणितु मोत्तव्वो ॥ २९४ ॥

विप्र — अलमिमिणा विग्घेण अणवरय चक्कपाणिपूयाए । तह मह राईहिं अदभवभयारिस्स किं कज्ज ॥ २९५ ॥

३
 - दुःसाठ—अपंतव्यमवसत् इति पात्राज्जिज्ञासात्तथा सुकथा । जह म तुमयेसि वामं होरं कथेन बलाव्यो ॥ २९६ ॥ सन्निवेशि
 निपत्य वेगिष्ठञ्च नुमरस्त सो तद्वा मन्त्रिजो । जह त्वह भस्त्र हस्तेभ्यो जहं तुव वचनं ॥ २९७ ॥ अवसित इह
 विदुः मेव जन्मोऽहं सुभद्र कीर्तेः । पदविभो ह्य नुमारो त्वत्वं तेभ्य एव कुम्भ ॥ २९८ ॥ कश्चन मन्त्रास्मात्प्रवक्तव्यं निपत्य
 तो पुत्रो । केरिणि क्वाचनै जीव ह्य त्वमसि तमेभ ॥ २९९ ॥ कुमरेषुत तीव्र वसिष्ठ इह विद्येग्रीवात् । या तेव
 वक्ष्यन्त तुमयाश्च येन निम्नारिवा ॥ ३ ॥ त्वं यत्प्रसिद्धं वक्तुं निरिमुखाय 'सावित्र' । मुनिरे वेनीज वि न रीतिह
 तारिभं धामि ! ॥ ३ ॥ अथ मुनयमेव विदं न मन्त्रमि मित्र ! तीव्र निम्न । किं नार तुम पासे मन्त्रं संवच्य सो-
 कय ॥ ३०२ ॥ मन्त्रिभं रिणु सुभद्र ! मा त्वमपु र्णचरं ह्य रीते । अक्षरिदं व विदिवा सौम्यं त्वं न सप्तुरिसा '
 ॥ ३ ॥ अक्षरवचनमेहि नुमरो वतो पुत्रीय रोमाय । क्लेश्मि कश्चिरिषेहि पुत्रिपुत्रमो वतो ॥ ३०४ ॥ पुत्रिपुत्रमेव
 पुत्रिपुत्रमेव पश्यन्तेन सोमाय । द्रविष्य तच्छि तोरज्यवत्त ए वसेसिजो कुमरो ॥ ३ ५ ॥ क्वचित्सप्तविचमिषि राम
 ल्पिजो त्वसा वरदासकजो । जोडसिष विषोद्विद-वारजोगतवत्तच्छर्माय ॥ ३०६ ॥ मंगलारुतेनं नविरावटिच्यवत्तस्सुतेनं ।
 विषं द्रविष्यारुतेनं कुमरेण तमे कुम्भरीय ॥ ३ ७ ॥ कश्चयविजायि हस्तेन पारिजो पत्त्रिभेन रक्वरीहो । संवत्त मुतेनं त्वह
 रिणु रिक्केमप्यच्छर्माहि ॥ ३०८ ॥ रक्वन्त रक्वरीय पुच्छर रिक्केमत्ता वक्ष्यन्त । केरिणि क्वाचनै मव वि वा इत्य तुह
 रिणु ॥ ३ ९ ॥ अतुमन्त्रोऽस्मात्कर्हि मवत्त वचनं त्वमो तुमं वृत्त । वामाक्षीजो जीव वत्तच्छर्मा तो 'वसिष्ठो ॥ ३१० ॥
 पत्त्रिपुत्रमेव जह वक्ष्य रीम्य कश्चि वारिस्ती वदवी । या तुह क्वाहेमि क्वाविदेन तेजोयमायेन ॥ ३११ ॥ तीव्र' विमोय जह
 विदिवापरेण तीवि परिणीय । लीरी न जत्त क्वाह वा एवम्भं भवच्छिवावि ॥ ३१२ ॥ त्वमरिणाम तीव्र वचनं सगन्तं पत्रा-
 दिनं सत्वं । जह त्वमपुत्रिण सा वक्ष्यर पेसिषा तुरिप ॥ ३१३ ॥ जह वरपुत्रिपुत्रमो वसिष्ठो योऽवत्तच्छर्मायेन । जह तुह तीव्र

मतेहिं सुत्तिओ चित्तविहसो ॥ ३१४ ॥ कमलवई कुमराण समकलमक्खियमिम तओ एसा । समुहेण तीए अवणीयल्लणा निव्वुया जाया ॥ ३१५ ॥ रणसीहो सोऊण उब्भट्ठमिउडी विहकियनिडालो । रयणवइ निब्भच्छइ इच्छ रत्तच्छि दुप्पेच्छो ॥ ३१६ ॥ आ पावे पावमिणं कुणमाणीए तए विसकाए । खित्तो दुहन्नवेइअ अप्पा नरयधक्खंमि ॥ ३१७ ॥

“ कुकुरेकीयरणि साहु साहुल पोक्कारइ, अनउ नारि ज जणु गणेइ वइसणइ महरइ ।

कोवि* किंणि जइ देइ तसुवि कुकुरी न मुक्कइ, दाणु माणु दित्ह वि महिल पुणु मारण दुक्कइ ॥ ३१८ ॥ ”

जमलियकलकपकेण घाडिया पाडिया दुहचियाए । कमलवई कमलच्छी, हाहा पचत्तमणुपत्ता ॥ ३१९ ॥ रे रे काहारनरा कट्टइ अविलवमेव कट्टाइ । धवलहरस्स दुवारे चिय सुसचं पवचेह ॥ ३२० ॥ जा नज्जवि कमलवई दुहवहणाडवरेण ढज्जामि । जालाजालजडाले चियाडनेले ताव सुज्जामि ॥ ३२१ ॥ कहकहवि चियाए सचियाए चिंताउरेहिं तेहिं तहिं । चलिओ चडिउ सो परियेण पडिसिज्जमाणो वि ॥ ३२२ ॥ इय सुणिय निवेणुत्ते धिद्धी एयाए कवडभरियाए । नरयगइ गामिणीए निदिय अवि-सिट्ठसिद्धाए ॥ ३२३ ॥ एवपि वयमिमीए सिरमि निवडउ अणजकजाए । अलियकलककय पुण इहइपि हु मत्थए पडिअ ॥ ३२४ ॥ एव खिसिज्जती पुरलोएण पए पावा । लुयपुच्छकन्नधूसरखरपिट्ठारोविया का ॥ ३२५ ॥ विग्गोविऊण नयरे रत्ता निब्बा-सिया परिब्बाया । नारीजणो अवज्जो त्ति तेण जीवतिया मुक्का ॥ ३२६ ॥ कुमरो वि मत्तिसत्थाइसाहुपमुहेहिं पुरपहणेहिं । वारवार वारिजमाणमरणेक्काणो वि ॥ ३२७ ॥ लज्जेण पुरिसुत्तमेण पडिरुज्जमाणमग्गोवि । तमि पएसे पत्तो मिलियाखिल्लोय-लम्बामि ॥ ३२८ ॥ तत्तो हाहारववाउलणणे नरवइमि नयरजणे । मच्चुसुनिधलचित्तो चित्त चडिओ चियाए सो ॥ ३२९ ॥ सियवत्थधिलेवणकुसुमदामलकारसेयमुत्ति वि । रणसीहो कमलवईअणुराएणं दढ रत्तो ॥ ३३० ॥ तव्वयणाउ हुयासो जा किर पउ-

भीरुजो विवाफले । ता एव विज्जतो विपुलुमारो समिवरत्ने ॥ ३३१ ॥ अयं तुह वपयमित्तो न कयदि इ उंनए सजो एवे ।
 एह णहि इ मम्मसु कए विज्जए पण्यो पालाजो ॥ ३३२ ॥ विज्जेन लेव यत्तिजो स मए । विज्जिमे एए समाएदं । विज्ज-
 ज्जोविज्जएविज्जिने न सुहएस्सुख ॥ ३३३ ॥ जजं न तया तुमए वड्ढमए ममाएस्सेव । यत्तिवे कयदिज्जोह तुममाओअज्ज
 तुभित्ते ॥ ३३४ ॥ कम्मज्जइअअज्ज जज पजस्स तुट्ठिअ सज्जो । मज्जिअसज्जसस कम्मज्जोअ ता केरिखी सुखी ॥ ३३५ ॥
 कम्मज्जई एव मया वमिअज्जमओरोए म्हा मएसु । विज्जिअज्जमेहि कदि मि ज्जइ को जाल्हे जीवो ॥ ३३६ ॥ पुअमईह कोविअ-
 सओअकविज्जो सुअजो मि संसारो । ता एव कए कएव न बीसि जीवा सएज्जेहि ॥ ३३७ ॥

विज्ज—^५सगुणे न निम्मुय वा कम्मकज्ज समाएतेव । परिअमो सज्जत्तं वि पित्तेअमो अणुआएव ॥ ३३८ ॥

एह एहे— सगुणमाएगुणे वा कुंठेता कमेअत्तं परिअविअएणां कत्ता पण्डितेन ।

अविअएअअएणां कमेअमाविपत्तेभेअवि इअएअरी अणुआएवो विपत्ताः ॥ ३३९ ॥

अदि न— इअ मएअएने एअए अणोस्साअए ॥ ३४ ॥ ^{२०}

का—मा एअ अन्वि विज्जानन्नु मा एअ जत्तन्नु विअएम् । कम्मज्ज पदि गृणन्वि तुपस्सेमेव पण्डिता ॥ ३४१ ॥

एव—अणुणा एवे पाण्डिअएस्स म्हा म्हा संगमो होइ । पाण्णविआएअस्सेव येअसजो हुअरो ॥ ३४२ ॥

इमारु अएस्सए संयमोने न—विअर ! इअअअअं निअविअज्ज अविअएव न केअदि । कएइ निअनअज्जोअ अविअ
 अएव वीअ्ठी ॥ ३४३ ॥ इअिअमएअएव न अज्जमईं जमेअसुअदिरो । पिअ जाल्हुअए मए सिअं विज्जाव सजोसि ॥ ३४४ ॥
 एह एअमार ! निअएअ जोअसुअअज्जो मए जएव । विज्जिओ पासे सा अत्ति सुअिअ ता एह गिअए ॥ ३४५ ॥ विज्जिअसे
 जएवयं अस्से विज्जेतु नं एओमि । एअं अदिअ एह होइ भिउिअ ता कएअवेअ ॥ ३४६ ॥

कुमारः—भो भूमिदेव ! अज्जवि किं किज्जइ कज्जवज्जमो नेव । किं कुमरदक्खिण्णए विणा पसिज्जेइ द्वाणकळा ॥ ३४७ ॥

कुमारः—मणमपिपय पुव्व ते सपइ अप्पावि अप्पिओ एसो । अवराहिं दक्खिण्णाहिं दिएस ! बज्जाहिं किं सज्ज ॥ ३४८ ॥

विप्र—तुह पासमि तुहप्पा अचठ्ठओ विप्पस्स मज्झ किं तेण । ज मग्गेमि जयाह तइया त मज्झ दिज्जासु ॥ ३४९ ॥

कुमार—इय एवमत्थु किं वित्थरेण आणेहिं क्षत्ति पाणपिय । अह स दिओ क्षाणे इव आसोणो जवणिया मज्जे ॥ ३५० ॥
सजीवणोसहिं सा द्दुब्बा विट्ठिया मए इन्दि । इय रणसोहे जाए हरिसभरुब्भिन्नरोमचो ॥ ३५१ ॥ अचछरिय अचछरिय आग-
च्छइ ज मया वि कमलवई । एव पुरि नरनाहे जाए तईसणुम्माहे ॥ ३५२ ॥ कट्ठरि गुणेहिं अणप्पो विप्पो भुवणे वि नेरिसो
कोवि । जइ सव्वमिण दोही इय हल्लोलाले लोए ॥ ३५३ ॥ गयणगमि विज्जाहरीसु करघरियकुसुममालासु । छोडियकन्नोसहिओ
स दिओ अभविंसु कमलवई ॥ ३५४ ॥ अवणीयजवणिया सा पलोइया पुलयपेसल्लणेण । रणसीहकुमारेण सच्चिय एसा पिया
नाया ॥ ३५५ ॥ रहरभल्लवरेहाइ गव्वसव्वस्स निस्सरणसरणी । गोरिअभगुरसोहगमगअगमि अगलिया ॥ ३५६ ॥ तुट्ठेण लोय-
पक्खयनिमित्तमुत्तं तओ कुमारेण । भो भो पेक्खह पेक्खह एस पिया मज्झ कमलवई ॥ ३५७ ॥ लायन्नवन्नसोहगचगिमागारमेय
मिक्खता । रयणवइ चितता भणति लोयाइ इम मिलिया ॥ ३५८ ॥ चासीयरस्स पुरओ जारिसिया रीरिया गुरुगणस्स । कमल-
वईए पुरओ रयणवई होइ तारिसिया ॥ ३५९ ॥ ता ठाणे पडिबधो कओ कुमारेण मुत्तु रयणवई । को सक्करारसन्नू कडुय-
कसाय अहिलसेइ ॥ ३६० ॥ तो रत्ता सा न्हविया सव्वाल्लकारभूसियसरीरा । देवगभूसणधरा विहिया कप्पहमलयव्व ॥ ३६१ ॥
पचप्पयारमोए तीए सद्धिं स भुजिउ लग्गो । तेत्तियविओयवासरस्सगुणियं सोक्खमणुहवइ ॥ ३६२ ॥ पुच्छइ पिए वराओ वडुओ
तुहमच्छिही सविहिं पासे । तीए बुत्तो तो सो ओसहिंलाभाइवुत्ततो ॥ ३६३ ॥

रिण्याओ विन्नाणमेरिस तुज्झ निव्वूढं ॥ ३८० ॥ कुमरो चलिओ तत्तो पत्तो अविलम्बमेव कणयपुरे । नयरुत्सवेण महया पवे-
 सियो कणयराण ॥ ३८१ ॥ अब्बो कमलवईए, सीलाइगुणाणमेयमइत्तुच्छ । ज विरहानलजलिओ कुमरो चडिओ नियाचक्के
 ॥ ३८२ ॥ सा एसा कमलवई उवागया जा जमस्स पासाओ । नियसीलपहावेण दाऊण तदाणणे धूलिं ॥ ३८३ ॥ इय सुण-
 माणो मढणभूसणवेसाइणादरकण । पेक्खतो पइमगा रमणीओ धावमाणीओ ॥ ३८४ ॥ दप्पणपाणीअजणसलागइत्था करगक-
 येक्कसा । पत्ताव ताव देउलपुत्तलिया विव विरायति ॥ ३८५ ॥ वरच्छदलक्खणाहिं सालकाराहिं नाइविज्जाहिं । तिहिं ताहिं पियाहिं
 सम स भुजए विसयसोक्खाइ ॥ ३८६ ॥ विजयपुरासन्नगामसीमसिरिपासनाहतित्थमि । कुमरो कयावि कारइ विसिट्ठमट्ठाहिया-
 माहिम ॥ ३८७ ॥ कप्पूरपूरकुमकालागुरुकुदरक्कुसुमेहिं । परमेसरस्स पूया पेक्खणगाई कयं बहुहा ॥ ३८८ ॥ तो जक्खो
 पक्खलो अक्खइ अगीकरेसु नियरज्ज । अवरस्स कोऽवगासो सइ पुत्ते विजयसेणस्स ॥ ३८९ ॥ तच्चयणाणतरमेव देवपायप्पणा-
 मपुव्व सो । विजयपुर सपत्तो कुमरो सेणानिवेसेण ॥ ३९० ॥ अप्पवलो सो राया तस्स न संकेइ समुहे होउं । कोट्टारोहण-
 ठिओ तओ दुवारे कुमारोवि ॥ ३९१ ॥ कयनीरऽननीरोहो नियहणओ सुढंफियदुवारो । कुमरस्स सो नरिंदो, सचं चिय
 गोत्तिओ जाओ ॥ ३९२ ॥ सरविसरजतवाहणसुतत्तत्तेल्लेसु खिप्पमाणेसु । पइवासरपि किज्जतएसु अइगाढोएसु ॥ ३९३ ॥
 पडियासु विणिज्जतीसु इत्ति खडीसु भजमाणसु । जतेसु गओ मासो न होइ नासो अहव तासो ॥ ३९४ ॥ गयणगगलगा
 आगच्छती कुमार आरयणी । जक्खेण दसिआ सा धसक्किओ नासिच स गओ ॥ ३९५ ॥ इत्ति पविट्ठो तुट्ठो पुरमज्जे विजय-
 सेणअगरुहो । ठविओ पिउस्स पट्टे मिलिऊण पुरपद्दणेहि ॥ ३९६ ॥ सज्जेइ सज्जणाण ससर्णिगि दुज्जणाण वज्जेइ । साहुणमसाहु-
 णय अणुगह निगह कुणइ ॥ ३९७ ॥ पारद्धिजूमज्जाइयाइ वज्जेइ सत्तवसणाइ । निस्सारइ नयराओ व देसाउ तह अप्पणि-
 ज्जाउ ॥ ३९८ ॥ सुरभवणेसु पयट्ठइ पूयाउ पायडेइ जत्ताउ । अट्ठाहियाउ नट्ठाइहियाउ कारइ जिणहरेसु ॥ ३९९ ॥ आसन्नाउ

गामाव गगना पद अमुकपट्टाणी । आसिचिबमुमियजो सो वेवराह मज्जे पडिक्कण्ठ ॥ ४०० ॥ पञ्चिमो जोक्खीय वि जाल म
 सिंघो लब्धो वडिं छले । हुणुत्तं मोक्खं मिदित्तु विप्पिअं योक्खं टिअं ॥ ४१ ॥ अमारणभो ममियस्सं तावय पुरएववसिद्विपु-
 तास । वेअयि कट्ठिअ नीयं खीउं सेउं पदं पडिअं ॥ ४२ ॥ उरायसुखियएअयेहिं कएल्लो एअस्सेहिं सुहरेहिं । भिट्ठो गये
 सप्पायेहिं अमुज्जो सुहारेहिं व ॥ ४३ ॥ मज्जिअं प्पिअं गये विप्पिअं विप्पिअं कट्ठिअ कट्ठिअएअमो । जोक्खी जाल तं ताव
 पुत्तसीअं प्पमेअं ॥ ४४ ॥ सो अणियज्ज नीअो अमएअसे कप्पअसेअ । ठेणुअ प्पिअं वेअमसि अं मारिअो काअे ॥ ४०५ ॥
 एअ मज्जिअममुमेअ म विअि जालामि एअमि । एअर पुज्जे । एअर पुज्जो सो एअं विअ 'अवह पुज्जएअं ॥ ४६ ॥
 एअ—अवह एअरि एअं वि अणिसि रे अणिसि परमए । अणुत्तं—एअ एअए कट्ठिअ वि रेअ । को एअज्जो होए ॥ ४०७ ॥
 तुअ एअ एअवि एअरिअए मारित्तु भिसि पदं एअमे । सुअएअमसिअममुज्जो एअरिअ^१ मारित्तु ॥ ४८ ॥ मज्जिअं एअर
 एअर इमिअ मर मारिअो एअं एअ । एअरिअ एअोहिअकट्ठिअ एअ एअ एअ ॥ ४९ ॥ अज्जो पुअिअज्जो स मज्ज
 उअकल एअर एअर टि । एअरिअकट्ठिअ एअर मरएअज्जो न वि एअर ॥ ४१० ॥ तीए एअस ए सीअे एअर एअरिअ
 मियेअ एओ सुअो । एअर वि पुअ होअी एअ अमेहिं न जालमि ॥ ४११ ॥ सो अमरियएअएअ एअंविअं एअर सुअिअोअसि ।
 एअरकलअकट्ठिअमल्लो वि अं एअमज्जमसि ॥ ४१२ ॥ एअर दे एअं सो एअमेअमल्ल सो मीअो । एअ एअमेओ पुअिसो एअो
 एअरकलअमिअएअो ॥ ४१३ ॥ ठेणुअ एअ एअं मारिअए सो 'तुअेवि मारिअ' । एअं ए एअ एअो एअमे एअंविअ एअ
 ॥ ४१४ ॥ सो निअसमअमिअ एअ मुअेअमज्जो एअ । पुअकलस म जालो निअस एअर मअवअज्जो ॥ ४१५ ॥ मुअस
 ईअएअ सुअए अअं न अरिअमज्जो । नाएअ वि एअए अरिअ एअंविअ न विअि से सुअं ॥ ४१६ ॥ एअमीअमएअएअ जालिअं
 एअ म एअ सुअ मएअज्जो । जअओ एअलो व मए एअए मूअो विअज्जो व ॥ ४१७ ॥ ^१पूअकलअपुअरिअेअ एअ मज्जिअं मयेसु

जो होसि । अमुणिय परमत्थाण अग्धाण न एत्थ अवराहो ॥ ४१८ ॥ लहुओ होऊणमिमेण जपिय सुणसु त महाभाग । ।
 नियविकमेण अहय सुराण असुराण वि असज्जो ॥ ४१९ ॥ अहय दूसमकालो कलित्ति नामेण म जणो भणइ । भरहे महेग-
 छत्त रज्ज निव । सपइ पवत्त ॥ ४२० ॥ इह आसि महावीरो गुणेहि मह वेरिओ महावीरो । एणुणनवइपक्खेहि तस्स निब्बा-
 णपत्तस्स ॥ ४२१ ॥ मह अवयारो रज्जस्स सपय जयइ अखलियपयारो । सिक्खा कया मए थिय कुडुविणो एवमेयस्स ॥ ४२२ ॥
 आणाऽइपसकारी महेस जो चिन्मिड तथा लेइ । दुगुण मोल्ल मेलित कच्छए सुन्नए चेव ॥ ४२३ ॥ मह परसओहरो भाइ एस
 सुन्ने वि मेहए मोल्ल । खोलाउ तस्स कट्टिय चिन्मिडय दसिय तेण ॥ ४२४ ॥ जो जोयतो अच्छइ जणो निवो तावसोवि
 सेट्टिसुओ । तत्थागओ निहाओ उट्टिय सजायसज्जसिरो ॥ ४२५ ॥ सह सयणसुयणवगेण ^१अक्खओ चोक्खओ थ तुरतो ।
 विग्गयमुव्वहमाणेण राइणा सो कओ अके ॥ ४२६ ॥ पचगपसाओ अज्जुणस्स विहिओ निवेण गुणनिहिणो । अह कलिपुरिसो
 माहएपमप्पणो भणिउमारद्धो ॥ ४२७ ॥

सर्वत्रोद्गतकन्दला वसुमती वृद्धिर्जडाना परा, जात निष्कमल जगत्सुमलिनैर्लब्ध्वा घनैरुन्नति ।

सर्वन्ति प्रतिमन्दिर द्विरसनाः सत्यक्तमार्गो जनो, वर्षणा च कलेश्च सप्रति जयत्येकैव राज्यस्थिति ॥ ४२८ ॥

विधत्ते यत्तोप जडपरिचितीर्गोपतिकरा, कठोरा जायन्ते कथमपि न रुष्णा विरमति ।

मुदे दोषारम्भो भवति भुवि वैरस्य घटना, तदेव ग्रीष्मर्तुं किमु न कलिकालस्तुल्यति ॥ ४२९ ॥

अनृतपटुता चौर्यचित्तं सतामपमानना, मतिरविनये धर्मे शाठ्य गुरुष्वपि वंचना ।

कृतकमधुरा वाणी साक्षात्परोक्षविधातिनी, कलियुगमहाराजस्यैता स्फुरन्ति विभूतय ॥ ४३० ॥

धर्मा प्रमथितस्तथा भ्रष्टतयाः सुखं त्विदं दृष्ट्वा, इत्थी मरुच्छम नृपा सुकुटिष्य इत्यवधीने भवेद्युगम् ।

केनः क्षीयन्तः क्षित्योऽक्षिपस्य कोमैकसुखं विद्या, साधुः क्षीयति दुर्बलं प्रकल्पति मया प्रविष्टा कर्मिः ॥ ४३१ ॥

अथ च—आवाहनात् इदमो यदित्यत्र विद्याय तदवच्छेदो । तन्मी वाक्च वच्छीय संस्पृष्टा न गम्यस्त ॥ ४३२ ॥ अंगुष्ठं तु क्षीमेत्यवच्छेदि इत्येवम् । अयूरारण्यार्थं च विस्तरार्थं तदवच्छिद्य ॥ ४३३ ॥ कश्चिद् अनेनैति चंद्रचपय किमिति मुग्धा-
वदीनो । निरुतेति एसाएति मार बाल रक्षति ॥ ४३४ ॥ मर्त्य एसा एव कल्पवितोदितो वि सिद्धिः । अथ कक्षी वाक्च-
ननु बालो मन्त्रश्चि वयस्यो ॥ ४३५ ॥ एतच्छिवायं पत्न्य ! कुमार्तिनो कुम्बिकाऽऽवाह । पुरिकाया कल्पमन्त्रेण सोऽवता-
दृष्टा ॥ ४३६ ॥ नक्षत्रमनेति संपन्न वेत्तु कोटुविकर्ति इत्याह । एतन्ने कल्पान् दुष्पारकुम्भी मरिस्सीति ॥ ४३७ ॥ वाक्च पयो-
पये केसिम्बो पारण्यकर्म च । तद्विद्यं पारण्यपिच पुमि ते वयस्यं विद्या ॥ ४३८ ॥ वाक्चा वाक्चिच सप्यापरेण पयस्येव-
वाक्चमिति । ते तेति वयस्येति किस्मादेवेति अनेनेति ॥ ४३९ ॥ अथवापारण्यपुमं पुमि पारिष्वगिजन निष्पन्ति । माय-
वत्तमो ॥ ४४० ॥ पयसापुच वाक्चं विद्या इत्यत्र सुच कल्पस्त ॥ विदित्वा विद्यातो कल्पमि तु वीर्य-
स्मृत्य परोक्षकक्षी पण्यवदीच गोपिबन्ति । इतिवर्गकपिनेति चि मुनिपति वयस्यं ॥ ४४१ ॥ अंगुष्ठस्य च अंगुष्ठिसमावाय-
सप्यमन्त्रसंविद्यो । सप्यस्य मुपस्य मुपति विद्यमति विसेवेय ॥ ४४२ ॥

तथा च—पुनर्न बाल विद्यं विद्यमन् वयमप्रिय । तस्याऽन्यसरेऽनुपमैश्च तस्योपितस्य च ॥ ४४३ ॥ अमुल्यान्म-
रिगेभ्य एतन्ने विद्यासमम् । वयमप्यत्र तद्वसाने नक्षत्रेभ्यं कपित् ॥ ४४४ ॥ साएभ्यं च पण्यवति, पण्यवतीति निवेदनम् ।

परलोक क्रियाणां च कारण तेन सर्वदा ॥ ४४७ ॥ ” जायां जायां सपद् कत्तोवि चित्तमेलावो । अविरलकलिहिं माया
 निस्सारिज्जइ घराओ वि ॥ ४४८ ॥ सरला सुहया उचियन्तुया य न बहु सुहाद थेरीण । कुसल घरस्स नेयां जाउ ता जल्य
 पडिहाइ ॥ ४४९ ॥ उयरे धरेइ जा मसपेसिय कुणइ कामदेव च । वटुयसगो त धाडइ पुत्तो मह पेच्छ माहप्प ॥ ४५० ॥
 कप्पूराइसमाणा सुसाहुणा सीलसुरहिणो हुता । सुगुणपिपहिं वरसावाण्हितो गोएविज्जाता ॥ ४५१ ॥ मीलविहुणा सीयलविहारिणो
 दावणधारिणो मिहिणो । ते अहुणा सजाया लोपहिं वि अवगणिज्जाति ॥ ४५२ ॥ इत्तियकाल ३ साएरपायवाणं व सज्जनजणाणं ।
 सुविसट्टकए कट्टिऊण किज्जाति या रक्खा ॥ ४५३ ॥ सरलसुसीलास धम्मधारिणो धाडिऊण दूरेण । ठाणेगु तेसु सपइ निवईहिं
 निवेसिया पिसुणा ॥ ४५४ ॥ ता इय एव सीह सहसा अदसणीहुओ । निव १ अज्जुणा जणा तह जहागय पडिगया सब्बे ॥ ४५५ ॥ कलि-
 आलावे सोऊण तस्स जपंति दुन्नयनिसाण । हियय धरइ सहावो तमल को अज्जहा काउ ॥ ४५६ ॥ सग्गदोलय कोल्लोवि
 पुव्व व पालइ स रज्ज । तहवि स सल्लियारिज्ज सोलोहिं सुणेइ तव्वयणं ॥ ४५७ ॥ भणितुं लग्नअ लोक —

“ घटवत्परिपूजोऽपि, विदग्धो रागवानपि । महीवु शक्यते केन, पार्थिव कर्णदुर्बल ॥ ४५९ ॥ अयिवेकिनि भूमे च ,
 कुर्याद् गुद्धिं समृद्धये । गच्छेद्देशान्तर मन्ये, समारुह समृद्धये ॥ ४६० ॥ ” कल्लिगल्लह्वेसणाऽऽउररेण जाणिचु किंचि तरलमण ।
 निवइ समए माजलजिणदास महामुणी पत्तो ॥ ४६१ ॥ विजयपुरस्स दुयारे आरामे उग्गह अणुज्जविउ । तसपाण-
 वीयरहियंमि थडिले चिट्ठइ सुवुट्ठो ॥ ४६२ ॥ मुणियतदागमवुत्तत तोसओ तास सन्वरिखोण । वण्णवडियाण तस्स निग्गओ
 गहअभत्तोण ॥ ४६३ ॥ पत्तो तमि पण्से काऊण पयाहिणाउ तिकमुत्तो । रइयपरजल्लिकोसो पणमिय पुरओ निसओ य ॥ ४६४ ॥

पय्यामाय कस्सीसिउन्न मुक्किय सभाज्जकम्मक्किया । पारहा पय्यामाय गच्छात्तामीरणेसेय ॥ ४६५ ॥ मो मात्ताह ! निहत्ते नरत्ते
 कम्मज्जापत्तिमये । सुइदुक्कट्ठाह विसेसो पुनं पत्तं पत्तसेह ॥ ४६६ ॥ सुइसादब्बय इदरादब्बय काप्पी पयसमाविसाह । आत्ताव
 दारनिपेहो सोहइ सुइससुइमिप्पणो ॥ ४६७ ॥ पाल्लिह-सुसालाव कात्त-मेदुज-परियाहा येव । आत्तावपाए एए वेव पत्तयेव
 विट्ठिकम्मा ॥ ४६८ ॥ एएहिं प्पावेहिं व पुत्तिअ पत्तवारिजा वीणो । पिरिण्णु ठेसु न त्तासठ व्वाण्णो सुत्तिपसस रात्तो ॥ ४६९ ॥
 वत्त^१ । सारणो इह एत आत्ति व्वात्तावमिप्पणो वाव^२ । कट्ठिअव्वावी पुम्मिप्पसम्मो^३ क्किंवि वरत्तेवो ॥ ४७० ॥ पुत्तसमावत्तो
 मत्ताह क्कट्ठिचि हो^४ कप्पाह वंयेह । वेसीविट्ठस कस्सावि वत्तस्सेस वीवत्ति ॥ ४७१ ॥ अइ तस्स मज्ज दिवोवपसपुत्तिण
 वा जमाज्जो वि । क्किअ व्वावि पत्तं मत्तं व विसास्सिजो होइ ॥ ४७२ ॥ क्किमसववंपाहं व्वासीए क्किअए मत्तु मव्वेदि ।
 नरत्तमि ति न मातेह क्कट्ठिचं विसि विसि विसमं ॥ ४७३ ॥ मक्कट्ठिचिहोक्को ज्जावत्तज्जो एए अज संजाज्जो । मुक्किय
 मत्तिव ता वत्त ! ताप्पमुत्तिजो सुत्तसु कम्म ॥ ४७४ ॥ कट्ठिअव्वावीहोक्को विजवसेपमुक्किया विज्जाविदे त्तावे । अक्कट्ठसमाहा-
 छविज्जाव्वावेण सगुणेहिं ॥ ४७५ ॥ इह पत्तिवोहनिमित्त व्वात्तावे येव ठेव संपट्ठिया । सुगइ विज्जासुया सुदुक्कसमासम माहा-
 सत्त ! ॥ ४७६ ॥ तावत्तिअमात्तं क्का—

अं व्वात्ताह राणा पार्त्तज्जो वं विदेव इच्छति । एए गुत्तवज्जपुरमत्तिव कपवत्तिअट्ठिं सोवत्तं ॥ ४७७ ॥ क्कियासज-वंपत्त-
 वमंसवज्ज पट्ठिगुत्तमेव साहूव । पिरत्तंविचं वि कम्मं कत्तेव विज्जावत्तमुत्तेह ॥ ४७८ ॥ म्वावत्तसत्तासुत्तुव्वे वावत्तपमाल-
 सागरज्जरे । विज्जावत्तमि गुत्तव्वे ! वत्तमत्ति मा व्वाहिंसि पमात्तं ॥ ४७९ ॥ विज्जावत्तिजी कत्तेव व्वात्ताव अक्कट्ठिं विज्जावत्ता ।
 व्वाट्ठिरोवत्ता वत्तव । व्वात्तामात्तेव ॥ ४८० ॥ ता मूत्ताज्जो एवं पत्तेसु विज्जावेसु मोक्कट्ठवत्तोक्को । इम पय्यामायसगकि-

^१ क्कट्ठि ३।१ वंक्को विजिं वरत्तेवो ३. ३।१ को-विट्ठो ३. ३।१ वंक्को ।

महोरिसरस पिङ्गो समाप्त ॥ ४८१ ॥ अह भणिया जिणदासेण साणुमग्गेण निवड्ढणा वि तहा । मेहानिहीणमहवा किमसभविवि
भाविमद्दण ॥ ४८२ ॥ परिवत्तणाए तीए वारवार अवारियाए सया । नवनवभवंतसन्धूयभावोणाभावियप्पणो ॥ ४८३ ॥ कमल-
वड्ढए पुत्त रत्ने अहिसिचिऊण समयमि । मुणिचदसूरिपासे सजमरज्ज पविज्जिसु ॥ ४८४ ॥ चिरकालं त' पालिय, खालियपंको
वणसु अकलको । आराहणापढाय, पाविय पत्तो सुदेवत्त ॥ ४८५ ॥ कमलवड्ढपुत्तेण वि पढिआ एसा जणेहिं सन्वेहिं । अणिस
पढिज्जिमाणी इय पत्ता एत्तिय जाव ॥ ४८६ ॥ इति रणसिंहकथा समाप्ता ॥

अनेनोपोद्घातेनारब्धायामस्यामेतावन्त कालं परिपाट्या प्राप्ताया च सकलमङ्गलमूलकल्पे निकचित्तस्यापि कर्मणो निजैरेकारणे
च तपसि श्रीयुगाद्यपश्चिमतीर्थीधिनायाभ्या स्वयमासेवनद्वारेण श्रीरणसिंहसूनोस्तद्वारेण परेया च मुख्यमुपदेश दित्सु श्रीधर्मदास-
गणिस्तयोरेव तावन्माहात्म्यमुपदिशति—

जगच्चूडामणिभूओ उसभो वीरो तिलोयसिरितिलओ । एगो लोगाइओ एगो चक्खु तिहुयणस्स ॥ २ ॥

न्याख्या — ऋषभ प्रथमतीर्थीधिनायो जगत्तच्छूडामणिभूतः शिरोरत्नालङ्कारकल्पोऽधुना मुक्तिपदस्थायितया चतुर्दशरज्ज्वात्मक-
लोकस्योपरिवर्त्तित्यर्थः । वीरः पुन प्रत्यक्षोपलब्ध्यमाणतया त्रिलोकश्रीतिलकस्त्रिभुवनलक्ष्मीविशेषक इत्यर्थः । तथा अनयोर्मध्ये एक
ऋषभो लोकादित्यो युगादौ प्रभात इव विवेकप्रतिबोधद्वारेण पदार्थाद्योतकत्वेन च निखिलव्यवहारकारणत्वात् । एक पुनर्वीरश्चक्षुस्त्रिभुवनस्य
इदानीन्तनजन्तुचक्षुर्भूतागमार्थभाषकत्वात् ॥ २ ॥ इत्य च तीर्थकरोभयस्य गुणोत्कीर्त्तनेन प्रकरणकारो भगवति महावीरे विद्यमाने
प्रकरणमिदमकारीति काक्वा ज्ञापयामास । लघुवृत्तौ श्रीसिद्धन्याख्यात्राऽत्र सूत्रे न्याख्यान्तरमपि कृतमस्ति । विशेषार्थिमिस्तत एव

ज किर पाथपकु पक्खालइ, भविइह मोक्खसोक्खु दिक्खालइ । सधिवधसंवघ^१ रवन्नउ, चरित्त त^२ रिसहजिणिवह वन्नउ ॥ ३ ॥
 ज किर पाथपकु पक्खालइ, भविइह मोक्खसोक्खु दिक्खालइ । सधिवधसंवघ^१ रवन्नउ, चरित्त त^२ रिसहजिणिवह वन्नउ ॥ ३ ॥
 दाहिणभरहलडचूडामणि, सावसुवन्न नाइ^३ सोयामणि । अत्थि अउज्झनामि सुपसिद्धी, नयरि पडरधणवन्नसमिद्धी ॥ ४ ॥
 दाहिणभरहलडचूडामणि, सावसुवन्न नाइ^३ सोयामणि । अत्थि अउज्झनामि सुपसिद्धी, नयरि पडरधणवन्नसमिद्धी ॥ ४ ॥
 पढमरायकारणि काराविय, मणिकचणिहि सक्कि सपाइय । सिहरचारुचेइयहरवगी, सयलविलासिलोयनवरगी ॥ ५ ॥
 पढमरायकारणि काराविय, मणिकचणिहि सक्कि सपाइय । सिहरचारुचेइयहरवगी, सयलविलासिलोयनवरगी ॥ ५ ॥
 सरलपियालवणुज्जलवाडी, जिव जहिं^४ तरुणितेव परिवाडी । गयवाहणहयसाहणहिंढहिं, ईसरलोय तहा विजमडाहिं ॥ ६ ॥
 सरलपियालवणुज्जलवाडी, जिव जहिं^४ तरुणितेव परिवाडी । गयवाहणहयसाहणहिंढहिं, ईसरलोय तहा विजमडाहिं ॥ ६ ॥
 जिणमदिरउब्भडधुविरधयवड, रणझणतकिंकिणिरविण । जा गव्व निरतर हसइ गुणुत्तर, सफन्नयरि^५ नियवेहविण ॥ ७ ॥
 जिणमदिरउब्भडधुविरधयवड, रणझणतकिंकिणिरविण । जा गव्व निरतर हसइ गुणुत्तर, सफन्नयरि^५ नियवेहविण ॥ ७ ॥
 कुलगरु माहिणुत्तु त पालइ, रिसहनरिडु सुरिडु व लालइ । पढमुज्जनयनिहि पढमु पयावइ, जणववहारु पहिहउ दावइ ॥ ८ ॥
 कुलगरु माहिणुत्तु त पालइ, रिसहनरिडु सुरिडु व लालइ । पढमुज्जनयनिहि पढमु पयावइ, जणववहारु पहिहउ दावइ ॥ ८ ॥
 घरिणीयणुज्जलपेमगाहिंछी, तासु सुमगलनामि पहिंछी । अवरवि आसी सुनंदसुराणी, सयलतेउरमच्चि पहाणी ॥ ९ ॥
 घरिणीयणुज्जलपेमगाहिंछी, तासु सुमगलनामि पहिंछी । अवरवि आसी सुनंदसुराणी, सयलतेउरमच्चि पहाणी ॥ ९ ॥
 पढमु सुमंगलदेविहि दुद्धरु, वमी जुयलि जाउ भरइसरु । चाहुवलि चाहुवलि सुनदहि, सुदरिजुयलि जाउ जस कदहिं ॥ १० ॥
 पढमु सुमंगलदेविहि दुद्धरु, वमी जुयलि जाउ भरइसरु । चाहुवलि चाहुवलि सुनदहि, सुदरिजुयलि जाउ जस कदहिं ॥ १० ॥
 राणी पुणु पसेवेइ सुमगल, सीलसमुज्जलकयमगल । अट्टणवइ^६ जणेइ तणुन्भव, अउणापन्नजुयल अपुणुन्भव ॥ ११ ॥ दस-
 राणी पुणु पसेवेइ सुमगल, सीलसमुज्जलकयमगल । अट्टणवइ^६ जणेइ तणुन्भव, अउणापन्नजुयल अपुणुन्भव ॥ ११ ॥ दस-
 दुगुणा लक्खह पालि वि पुव्वह कुमर वासुलीला लड्डु । तेसट्ठित्तिअगल पुणु कयमगल रज्जलिच्छ पालेइ पडु ॥ १२ ॥ जहिं
 दुगुणा लक्खह पालि वि पुव्वह कुमर वासुलीला लड्डु । तेसट्ठित्तिअगल पुणु कयमगल रज्जलिच्छ पालेइ पडु ॥ १२ ॥ जहिं
 केवलु बज्झहिं मत्तदंति, ससुवन्नदंडवर^७ छत्तपति । निवडति पास जूयारहट्ठि, पुणु मारु सुणिज्जइ सारिवट्ठि ॥ १३ ॥ निसु-
 केवलु बज्झहिं मत्तदंति, ससुवन्नदंडवर^७ छत्तपति । निवडति पास जूयारहट्ठि, पुणु मारु सुणिज्जइ सारिवट्ठि ॥ १३ ॥ निसु-
 णिज्जइ वेसह केसभारु, अहलोयहिं मुणि परपरह दारु । दारिइमुददीसेइ देसि, वरतरुणिज्जणह मज्झप्पएसि ॥ १४ ॥ यणवत्त दित्त
 णिज्जइ वेसह केसभारु, अहलोयहिं मुणि परपरह दारु । दारिइमुददीसेइ देसि, वरतरुणिज्जणह मज्झप्पएसि ॥ १४ ॥ यणवत्त दित्त
 नहु करहिं काणि, उग्गाहहिं निवइ^८ नविउण दाणि । “समुवि अवजाणहि धणि जणाह, छलु आणाहिं नो पुण लोभिताहं ॥ १५ ॥
 नहु करहिं काणि, उग्गाहहिं निवइ^८ नविउण दाणि । “समुवि अवजाणहि धणि जणाह, छलु आणाहिं नो पुण लोभिताहं ॥ १५ ॥

१ रवन्नउ रम्यमित्यर्थ । २ स B । ३ नाइ शब्देन उल्लेखते विद्युदिव ० । ४ तेवतरुणी D । ५ निजर्वभवेन । ६ पवर । ७ छत्तर ।

एकर-मद्यार-विचारकम् एव नीत एष्यति ईश्वर । ननु नस्ति नस्तिबाणु किणु कोर शिवि राममन्योयु निरसु होत्र ॥ ११ ॥
 एव ननु नोसेमिणु एम्पुकोरेमिणु पुष्पकमज्जोसति पाणु । सिरिन्मिणुपुम्पु गवमन्योयु मरोरु एणु ॥ १२ ॥
 रिखा मण मदिन्नु सिवासी^१ नस्ति नि पुष्पकमज्जोसति । नोमसिपदेवेदि विमज्ज, एणु देव कालिखि निरसु ॥ १८ ॥
 एण्ण एकर चिरिद कचोम विमज्ज नस्ति पडिपट्ठम् । मलाकमोत्तिप्पामिस्सुण पम्पाण नस्ति ॥ १९ ॥ गव-
 एण गक्यार कक्यारि, केवि कोर कणु सुसारि । भुमि कक्यारकोर नि देवे इव मक्यारकम् सम्मज्जे^२ ॥ २ ॥
 कक्यारकक्यारि नस्ति, एणु कक्यारि^३ कक्यारकोरि^४ । परिपज्जिण साक्य ससुक्क, एणु नस्ति नो विनेविद मंगसु ॥ २१ ॥
 निर एणुपुमि एणुपुमि रिखारणु सिद्धकयि । कवीस सुमिणि विदिक्कोरि होदिद संजसु होत्र^५ लीन ॥ २२ ॥
 कसिक्कविद कोमकटुलक्यार क्यार एणु विर निरसु । नस्ति एव नस्ति एव^६ कोरि, एणु एव विविमणु कोरि ॥ २३ ॥ मंस-
 लमि कोकेविद्यममि, एरि विरोरु सिक्काएवमिनि^७ । निमसिपट्ठमंगसि न मंगकक्यारक्यारि मीमसुक्क ॥ २४ ॥ कप्या
 वि नि निरसुक्क^८ शिव ननुमनि न न नस्ति निमी । निर^९ विविमणु कोरि, एणु एव विविमणु कोरि रिमज्ज-
 मण ॥ २५ ॥ निरसुक्कार नमिनिमि विनिमि, अविपर कोरि सेव सप्य^{१०} । कोविमणुपुमि^{११} एणु, पुष्पकक ११
 पुल्लो क्यारि ॥ २६ ॥ एण्ण निर क्यार मसिप कक्यार, एण्ण विविमणु कोरि, एणु एव विविमणु कोरि
 'एकर एप्पारसु केप्पुमरि ॥ २७ ॥ निरसु एणु एणु मीमि एणु विविमणु कोरि, निरसु विविमणु कोरि
 विर क्यार, यक्किम कोरसु विविमणु कोरि ॥ २८ ॥ कोवि विमणु विमज्ज न क्यार, नस्ति ननु विविमणु कोरि
 एणुको विमज्जो कोरि कोरि विविमणु कोरि, कोणु क्यारक्यार मसि मण ॥ २९ ॥ विरि^{१२} एणु एव विमणु पुष्पारि^{१३}, एमि मिमंवि^{१४}
 निरसुक्कारि^{१५} । कक्यारक्यार कसिक्कविदि^{१६}, नस्ति एव क्यारि^{१७} ॥ ३ ॥ एणु एव एणु एव विविमणु कोरि, एरि

सपरावस जा खलु पेक्खहिं । अवरि ताओ ढोयहिं नियकना, तइयहिं जेहिं दिट्ठु ते धन्ना ॥ ३१ ॥ सामि सवुत्तमकणु निग-
प्पहि, झत्ति नियत्तइ किपि अजाणि वि । कच्छपमुक्ख भिक्ख अलहत्तय, छुहवाहिय हुय तावस ते गय ॥ ३२ ॥ जिणु निरसणु
हिंइइ दुरियइ खइइ, मडलि मडियलु नियपइहिं । तहिं समइ जि ववहिं ते चिरु, नवहिं संपूरिजइ सपइहिं ॥ ३३ ॥ उब्बालइ
वीहृत्तरवासर, अगिफुल्लिगतुल्ल तरणिहिं कर । तिब्बु तवइ तवु जणि वक्खाणिउ, तहवि न सामिउ पारइ पाणिउ ॥ ३४ ॥
वरिसकालि घणु वरिसइ वाइ, जणसरीर थरहरहिं खराइ । निप्पकपु निम्मलउ निरुत्तशणु झाइ जिणनाहु तिगुत्तउ ॥ ३५ ॥
सीयालइ सीयलउ समीरणु, याइ तुसारसारु सोसियवणु । अइदीहरयणीसु निरतरु, अविचलच्चिनु झाइ परमेसरु ॥ ३६ ॥
विहरिवि पुरपट्ठणगिरिगामिहिं, निरसणपाणु अडवि आरामिहिं । वच्छरछेहिं जिणिंदु तिगुत्तउ, गयपुरपट्ठणवारि पट्ठुत्तउ ॥ ३७ ॥
ज जणिहिं खन्न तरुवरछन्न, धवलहरहिं अइधवलु किउ । धणधन्नसमिद्ध भुणणपसिद्ध, मडिमहिलहिं तिलउत्ति ट्टिउ ॥ ३८ ॥
त सोमजसु महाजसु पालइ, नियकुलु गुणगवरोवि उज्जालइ । तसु सेयसु आसि जुवराऊ, पुत्तु पवित्तकित्ति जसवाऊ ॥ ३९ ॥
सुरगिरि सुमिणइ सागु सुपिक्खइ, अभियकलसि सित्तउ सर लम्बर । अइअइयारितेण सो सोभिउ, विज्जुलचक्खलु न^३
धभिउ ॥ ४० ॥ किरणजालु रविर्विबह पडिय, कटारि सइइ पुणु कुमरिहिं जडिय । सिट्ठि विसिट्ठि दिट्ठु ग्यारिखु, सुमिणउ
सोमजसि सुणि जासि ॥ ४१ ॥ समंगणि जुञ्जतइ वीरइ, कुमरि दिन्नु साहिज्जु सुधीरइ । तिणि परपम्बु परोवि परा-
इव, सुवणि जेण सो चेव विराइउ ॥ ४२ ॥ पसरइ ते अक्खहिं मिलिया ग्गहिं, निय सुमिणइ परिसापुरओ । परमत्थु न
बुज्झहिं^१ नरवर पुच्छहिं, सो कहेइ फलु कुमरुओ ॥ ४३ ॥ अह सेयसु गवक्खिय निसन्नउ, रिसहजिणेसरु पेम्मइ धन्नउ ।
गयपुरपुरपोलिहिं पविसतउ, गुत्तिमतु जिणधम्म्यु उवित्तउ ॥ ४४ ॥ पुलईवि तं सउन्नउत्तसु, सुमरइ पुव्वजाइ सेयसु । आसि
विदेहवासि एउ सारहिं, वइरनाह पुहवीसरि सारहिं ॥ ४५ ॥ वइरसेण तित्थकरपासी, वइरनाहु गच्छाहिउ आसि । अहमवि

[illegible]

[illegible]

वयसमउ सामि विन्नत्त तेहिं । वियइ अणच्छु वच्छरिउ दाणु, पसरउ जाव सिर उवरि भाणु ॥ १३ ॥ मोत्तियमरगय-
 माणिकक, मणिकचक^१ कणाफ्रीडचक । ह्यगयइ पडिकपडपडण, मगणजणाहिं दिजइ अणप्प ॥ १४ ॥ इय तीसहि वासिहि
 विहिं, उववासिहिं चदप्पह सीवीयाए एगओ । अवरण्ह गिण्हइ वइ तारुन्नइ, मगाइम दसमीहिं वउ ॥ १५ ॥ तहिं खणि
 मणपजाउ जिण्हइ, उपन्नउ पयपणयसुरिदह । विहरि वि नाइसडवणहुतउ कुल्लासन्निवेसिय पहु पत्तउ ॥ १६ ॥ गोवुवसणि
 निसिहिं सताविउ, बलवमणि पायसु पाराविउ । सहइ दुवालसवास सुदूसह, सामि उगउवसगपरीसह ॥ १७ ॥ कहिं विकराल-
 तालउजाला, भेसहिं मीसणतणुवेयाला । कहिं वि सुमत्तदतिदत्तगल, दुक्कहिं चुक्कचित्तकोवगल ॥ १८ ॥ कत्थवि खरनहर
 कुरदुद्धर-कैसरिसेसभासुरसधर । कत्थइ फुडफुलिगफारफण-कुडिलकरालकालफणि उव्वण ॥ १९ ॥ जिव मेरुमहीहर सिहर-
 निरतरु, नहु वायहिं कपावियइ । उवसगपरीसहिं अइसय दुसहि, धीरुतेव कि चालियइ ॥ २० ॥ वरिसि दुवालसि महि
 विहरतउ, दुसह परीसह अहियासितउ । उगुवसगिवगु अपमत्तउ, सामि विसालु कोसविहि पत्तउ ॥ २१ ॥ नवउ नियमु तहिं
 लेइ जिणेसरु, एयारि सु तिहुयणपरमेसरु । रायकन्न निरु असरिसवेसिहि, रोयती सिरमुडियकेसिहि ॥ २२ ॥ गुत्तिनिहित्तनिया-
 (वा)णियनीसहि, निगडनिजित्तिय तिहिं उववासिहिं । सुप्पकोणि कुम्मास करेविणु, घरउवरु पयअतर देविणु ॥ २३ ॥ भिक्खकालि
 जइ दलियइ जइ जत्थइ, तो पारइ पहु अन्नह नेच्छइ । पइदिणु पविसइ सामिउ भिक्खह, दुसहपरीसह सहइ तित्तिक्खह
 ॥ २४ ॥ खडखीरिखज्जरकरवय, विहरावहिं किवि मढी मडय । अवर दिति वरलदुय लेविणु पहु न लेइ पुणु जाइ वलेविणु ॥ २५ ॥
 पइदिणु हिंउतह दुरियदलतह, अहियासतह भुक्खतिस । चउमास अइच्छिय भिक्ख न इच्छिय, तणु दुई सामिहिं सुक्खिस ॥ २६ ॥
 आसि सयाणिउ राउ रणुधुरु, समइ तमि कोसविहिं बधुरु । हुति तासु भिगावइराणी, चेडारायह धूयपहाणी ॥ २७ ॥ सिरि
 तिसलदेविहिं भत्तिज्जी, सामिहिं मालभइणि मणोज्जी । जाणिउ तीए पुरीहिं वसतउ, आभिगाहिउ घरिहिं विहरतउ ॥ २८ ॥

विरक्तसु सामि तेव दुरल्लणी लब्ध रक्षि एव रोक्खी । सामिदि निष्पु कोर ननु नञ्च भरिपरि आरुधि सति नियत्तर
 ॥ २९ ॥ वा शिव । तुम्हा राधि किं भिन्नर किं विभावि वाचि सपरिहार । ज्ञान न सामि वसिमानु वाचित अस्तु ताप गुह्यं
 एव सुवचनित ॥ ३ ॥ एव वस्तु सुनेविषु प्रत्यक्ष दुम्पयु, एवपणव अर सुसंजम । वरिणि ठे पुण्णर सामु सुम्पिण्ड, पर
 मज्झिमसिद्धि वे निक्खे ॥ ३१ ॥ सम्पत्तिमसिद्धिदि बर मावि हरिष भविमस्य ठेदि सम्पत्ति । एव वरिणिय सो पुरल्लारिदि,
 मिषु विरल्लणव विविदणवदिदि ॥ ३२ ॥ वाचि न्यारि मंगसु गाक्खी मोक्खा इर निरयु निक्खी । वरसण्णो कुम्मास वरणी
 बरर विमुक्खमेव राक्खी ॥ ३३ ॥ वाचि इ पारिद एववि वरिब विपरर वासिब भावजमाविप । वरररररररणी संपारदि,
 लज्जिब एरि वर सुं वरिदि ॥ ३४ ॥ वरसवाव दुरमिगररेविषु 'मंटा कोवि रेर वरमेविषु । वरवि न सामिब वाचि पसा
 र वरिबि बर विविविषु न एव ॥ ३५ ॥ वर रेवि सवन्निव सवि सवन्निव सवन्निव सवन्निव सवन्निव सवन्निव सवन्निव सवन्निव
 एव विव्या वरिपय, वररर निष्पु ससोगमसु ॥ ३६ ॥ एवमेव—एव सवन्निव वरिदि वरिदि, माऽजासइ निमि वरिदि
 वरिदि । निष्पसंमिऽऽसु बोसल्ल, सुंदिदो बोप वसु वं सव ॥ ३७ ॥ वरि भणि वरिबल्लु नदु, हरि बरि वसु
 कोसु वर सुं । वाचिप वरिदि वरिदिपणी वरुल्लु वसुमर पूर सिवली ॥ ३८ ॥ बोमिबिदि सो पुसिपु नेदं, मर
 वरिपिय होसु मरैर । वरिणी 'सीवमरं वरणी विपवणं पुंदिदि परमवि पयो ॥ ३९ ॥ वररर वररुसु वरंवर, मरिसार
 वर एव सुमेव । मरुल्लाररररविदि संपवसर, विव वरमेवमस्य सा मरर ॥ ४ ॥ अरविण्ड सारिदि विविदणवदिदि
 बोमिबिदि सो वसु नर । वरिदिदि वरु वरिदि विव वरर वर वरमर ॥ ४१ ॥ वर वर वर वर वर वर वर वर वर वर
 सा वर वरुमररररररर । सुम्मागोररररररर, 'न वरिदि सुममरुवमरेर ॥ ४२ ॥ वेमियवि सिद्धि वं वर वर
 विव वरिदि विव वर वरमर । वरिप 'वोदि एव वर वर वर वर वर वर वर वर वर वर वर वर वर वर वर वर वर वर
 ॥ ४३ ॥ निष्पमवि विव सा

सेट्टिवाल, घणकुडिलकालसुपलववाल । पुत्तिव तेण अप्पिय पियाए, मूलाए निच्चु निरवच्चियाए ॥ ४४ ॥ नियगुणिहि तीए
 नीसेसलोच, फुडु विहिउ फुरियफारप्पमोच । हिमसीयलाए सुवणप्पसिद्धु, तिणि चदणत्ति ननु नासु लु ॥ ४५ ॥ सुवणहवि,
 पियारी सा जयसारी, मूलाए न सुहाइ मणि । किं कत्थइ कोसिउ होइ सुतोसिउ जइ तावइ अवरि तरणि ॥ ४६ ॥ जा तीए
 सार सोहगगेह मूला निणइ नवरुवरेह । ता चित्ति घसाक्खिय चित्तवेइ, नियमज्ज एहु न्णु धणू क(ध)रेइ ॥ ४७ ॥ जइ हूय एह
 किर सेट्टिघरणि, ता हुउ मणोरह मज्झ मरणि । जो खीरिलवडखज्जूर खाइ, खलभक्खणि तासु किं चित्तु जाइ ॥ ४८ ॥
 जइ छिदउ वाली एह वाहि, तो होइ अवसु मह मणसमाहि । सा कुणइ तासु अवमाणणाउ, अक्कोसण-तज्जण-तालणाउ
 ॥ ४९ ॥ सा सहइ सव्वु जिव जच्चमिच्चु, आराहइ नियजणणि व्व निच्चु । पुण एरिसु त पइ तासु ज्झाणु, विसकुमु जेव
 कयविसापिहाणु ॥ ५० ॥ अह अन्नह सो दिणि अइज्जुसु मणि उत्सूरह धणु आवियउ । दासीयणु पुच्छइ कोवि न अच्छइ
 नियकज्जिहि को कहवि गउ ॥ ५१ ॥ ता चदण चल्लिय नीरु लेवि, निय तापपाय धोएमि वेवि । पुणपुणवि तेण वारिजमाण,
 पक्खालइ पय विणएण एकत्ताण ॥ ५२ ॥ समभरि लुलतकुंतल कलाउ, कइमि पडतु अवोडयाउ । सइ घरिउ घणावहि लील-
 लट्टि, पयधोय जाव वाला एकट्ठि ॥ ५३ ॥ मज्जारि जेव केणइ निळुक्क, घणभज्ज सव्वु त नियइ चुक्क । चडक्खिय चित्तइ एउ दिट्ठि,
 ता मज्झ कज्जु निच्छइ विणिट्ठु ॥ ५४ ॥ ता जाव जाइ घरवारि एहु, नियपुत्ति कतु सकलकु देहु । ता सिट्ठि पियारइ केसपासि
 'नियरोससहावोडदिसि ॥ ५५ ॥ न्हाविउ हक्कारइ सिर मुडावइ पाएहिं नियलइ निक्खिवइ । चारगि पइ सारइ कविहि मारइ
 वा(र)लवारिताल दियइ ॥ ५६ ॥ तो तीए चेडि चेडाइवगु, निट्ठुरगिराहिं भासिउ समगु । जो सेट्टि कहेसइ एहु अत्थु, सो मा-
 रिसु कारिसु अह अणत्थु ॥ ५७ ॥ अह एइ सिट्ठि नहु नियइ वाल, गुणरणमाल सियजस विसाल । हु रमणकेलि नीसइसरीर,
 सुहि सुत्ति होसइ मज्झि धीर ॥ ५८ ॥ नहु नियइ दुइज्जइ दिणिवि जाव, उक्कठवि सवुल्ल सेट्टि ताव । जणु परियणु पुच्छइ

बाबरी, मनु बरार कोर मूल्य मलय ॥ ५९ ॥ स्त्रिये स्वामि चरित्रपति मित्र एसा, कहिनि सा गुणरणि । बार बरदि
 ननु बाबर बरसु, तो बाब सेनि कोमिल बिरलु ॥ ६ ॥ बाबाकीं बरसिं तर गुणमालाहि बेरसहि बीरिय बरिनि ।
 मूल्य इतिवित्र बरार बार ठिउ मरनि बाब बेनीबरिनि ॥ ६१ ॥ तो मनि हुसियर पनु बाबपदि, इनिउ नि मोगराग-
 पहरि । बरदेनि गब बारग(दु)बदि, बरब बाबकोर इउरि ॥ ६२ ॥ निरकरकमलि बमोछु बरदे, 'हुछुबाउ मिहु रोकेती ।
 ठितिरस निरउय मुसज गुडो बरि कर्ममि बमलिनि गुडो ॥ ६३ ॥ मुदिपलाउ तर मोरनु बार, 'गुल बरियर किनि
 न पाबर । सिु बरनि कुमासहि केमिलु, बरियन सुपार कोनि ब(ब)रेमिलु ॥ ६४ ॥ पनु गब बियकुपकलकपनि बार हु
 कस्तार सारं एराउनि । बल ते कुमास पकोय, पेरपार सुमरे मिलु रोय ॥ ६५ ॥ मनु बारियु रिबल बरिदि बं दिबल
 बिहिं कलासदं पारार । बार बरनि बलसहिं पाले दुप्यहिं तो पाउबर कोमि बार ॥ ६६ ॥ फलवरि डिजेसर पचर,
 बंसपुनिहिं पेसिकेसर । तरयि डिमलबलेपविरार, बंसपु रिचयनु वे ताविर ॥ ६७ ॥ बंसपु कलकलनु कि बाबर,
 हुउमिदि बबर पलु कि बाब । इमुलपलु कि किलकमिद, बिरए बाब बन्सपु बर ॥ ६८ ॥ तो पमेसर पेसिल
 दि किल, बरिदि बरिदि मरं पमिर संय । बरे मर गुल बरिसाही पूरे बरिदि वणी राहरी ॥ ६९ ॥ बरिदि रिबल
 बि गू बरि बाऊ, बर बरिदि मेसल पार । मय बरावरपार सुभासहि, पारि गू ठेगं एप कुमासहि ॥ ७० ॥ पा
 पर सुनेमिलु निरनु सरेमिलु रम्यहिं मारबनि । निरपानि पसाय बरबि बार सा बिरए सुवियनि ॥ ७१ ॥
 बरपमिपलकलकलनि सपरिकारि संपच बरमि । बरि ऐब(दु)दि बलनि, बरिसहिं इमुमसमसुपनि ॥ ७२ ॥ रप
 कलकलकलकलप, बरिसहिं कलपनि ते बसुहाप । बरिबरि दोलबदुरपकिहिं, किउहिं केकुनेन बरिबिहिं ॥ ७३ ॥ बर-
 रि हुपलु सुपनुनेसहिं, बरिपुलसमूहनु दोसहिं । बरि बिरबलकलकल बार, सपल कलु वे मोरकल ॥ ७४ ॥

नियलविलीणविलीणारीसहिं, मणिमयनेउरपाणहिं दीसहिं । पहिरिय पचरगपडिकपड-पट्टहीर नवरगमहुब्बड ॥ ७५ ॥ मर-
गयमाणिकिहिं मोत्तियचकिहिं, पठमरायविहमवल्लिहिं । समलकियमूसण अवगयदूसण, पहिरिय अगिहिं उल्ललिहिं ॥ ७६ ॥
सिंधुरखधराहिं आरुड, राउ सयाणिउ नीइ अमूठउ । देवि भिगावइ सहिं संपत्तउ, रायथाण जणोवि पहुत्तउ ॥ ७७ ॥ तहिं
अन्नेवि पत्त तंओलिय-सालिय-हालिय-नालिय-मालिय । जोहारेविणु विहुणियमाऊ, चंदणबाल सिराहइ राऊ ॥ ७८ ॥ सुंदरि
सुंदरु जम्मु तुहारउ, नासुकित्तणु तुह गुणकारउ । तुहुपरि तियसिहिं तसु सलहिज्जइ, जगधवलहर जेण धवलज्जइ ॥ ७९ ॥
पइ पाराविउ वीरजिणेसरु, अन्नहिं कसुवि न एत्तिउ गुणमरु । किं मायगह धरि करि बज्जइ, रकह कामधेणु किं दुज्जइ ॥ ८० ॥
एवहिं पइ खालिउ महिलह टालिउ थीकलकु नहु सघइइ । चंदणह महामइ देवि भिगावइ इय भणेवि पाइहिं पडइ ॥ ८१ ॥
निवु वसुहाराहिं सत्तण लगउ, तउ सक्केण निरक्किउउ थक्कउ । धणु जसु कासुवि चंदण अप्पइ, लइइसु एत्थु न अन्नु पहुप्पइ
॥ ८२ ॥ ताउ धणावहु सो धणसाभिउ, तेण तीए तसु चेव पणाभिउ । नरनाहेण वि तसु अणुजाणिउ, घरअन्निमत्तरि सेट्ठि
पराणिउ ॥ ८३ ॥ सपुल्लु(ण्णु)नामि महल्लउ आसी, आविउ देवि भिगावइ पासी । चंदणबाल तत्थ सो पेक्किअवि, पायपडिउ रोयइ
उलक्किअवि ॥ ८४ ॥ कहइ भिगावइ भणिउसु तक्खणि, एह रायदहिवाहणनदणि वसुमइ त्ति निरधारिणि जाई, जाणिउ चपाम-
गिहिं इहाई ॥ ८५ ॥ तो देवि नियती भणइ रुयती भाइणिज्जि तुह होसि महु । वच्छे ! आल्लिगसु मइ निव्वावसु इय आल्लिगइ
सा सुवहु ॥ ८६ ॥ कयजोहार रायउ सुरराइ, भणिउ निसुणि मह सासणु काइ । बाल नेहि नियगेहि नरेसर । पालहिं केवि
मास सुहनिअर ॥ ८७ ॥ वीरह नाणि जाइ उक्कोसइ, सिस्सिणि पठमपवत्तिणि होसइ । करिहिं चडाविउ चंदण तक्खणि,
नीय नरेसरि नियमदिरि खाणी ॥ ८८ ॥ गयउ सक्कु धवलहरि धरेविणु, चंदण देवदूसवर देविणु । कन्नतेउरमज्झि रमंती, अ-
च्छइ जिणकेवल्लु पडिखती ॥ ८९ ॥ गामगरनगरिहिं विहरतउ, जभियगामि सामि सपत्तउ । उजुवालियनइतीरि जु साल्, तसु
तलि ठिउ तवच्छट्टु विसाल् ॥ ९० ॥ अह वरिसि दुवालसि गयइ अणालसि छहिं मासिहिं पक्खगलिहिं । सियदसमिविसा-

११ विष्णुपञ्चरात्रे ननु आग आभिरुच्यमिदं ॥ ११ ॥ मिथिलरूपीभारविषयेषु च विष्णुऽप्रसन्न मरिम ताम्रस्य सस्ताऽऽज्यं हि
फलम् । आर समारसस्तु विरज्यान्कीर्मादि(पञ्च)दं, रज्य-सर्वस्विक-रूपेति व्याख्येयम् ॥ ११ ॥ तत्र तिलेभ्यो सोर्धत सीहासुतो, कण्डु
तम्यसीन होत्रा नरतल्लो । एतु तपोनि पात्राय पात्रागुणो ह्यत्र तिले समलोह चक्षु विनो ॥ ११ ॥ अत्राप्य आग एव
रमुप्यगुण्य तत्परा गोस्यार्थं वा प्रसङ्गा । विष्णुसमादेव ह्यत्रापि नृणा मिथिलस्य मय्यरौ अत्रापि सामिन् ॥ ११ ॥
तुन रि विरज्य मयि वा मरीच, मयिच कम्यार्थं मातुष्य मयस्य । आर्यं रस्यं सेविता पात्रिच, तिलान्युमं मय्यं सुसस्ता-
वि ॥ ११ ॥ सिद्धार मय्यु मयिचिर्ननु केसरिर्ननुमयिचि ॥ जलार वा सारार सामिच, सुवसार देव देव मय रंछिच्य
॥ ११ ॥ अत्रिचि पचिद्धि च सद्धि तद, देव कुम्भतु गोस्यतु मयिच ॥ मयिचं एतु पात्रापुरि चक्षु, वाचिच्यं च
निष्ठातु निस्समगुणो ॥ १० ॥ एतु निस्सतु समोसस्तु मुचिणर्य, मुच्यस्यार पात्राय वाचिर्न । सीसवाचारं तुममासि
विचिचिरो वासार्थ(देव) तम्यल्लय्यवयो ॥ १८ ॥ सीसच्यार्थं मयं तद चरिच, तिलु सुपस्यतु स्यल्लय विचिर्न । सामि
स्यार वाचरी तेनियं सपहल्लय्यमोनेच विचिर्न ॥ १९ ॥ चक्षु पात्रागुण्य चक्षुस्यतु तद सारच्ये अत्रि मांयु नामेच
नपस्ये । सम्यदिदीन सारच्येच्ये रच्य, देवस्य तुय तिलमि चिच्यार्य ॥ १० ॥ सिचिचिच्यार्थं तदु चक्षुस्यतु पात्रागुण्य
स्यार्थं तद । अत्रिच्यमयस्यदि सारदि गोसदि एवमे विच निष्ठावि पात्र ॥ ११ ॥ इति चक्षुस्यार्यार्यस्यमिका समाप्ता ॥

छात्रादयः वराहमिहोपनिषदादि महाभारतसिद्धांतसंग्रहेण इत्यर्थेऽप्युक्तम्—

यद्वा विजोपनादो, स्त्रियं षड्धां अक्षरिसम्पत्सु । एष दीर्घवर्गा एष समा सम्पसाह्वं ॥ ४ ॥

परि क्षण् विप्रोक्तप्रबो मागान् महर्षीरौ पुण्डरिसिक्तस्य विरूपसर्गं विज्ञाञ्जन्त एवहीदमाहृतावस्थसि श्रीमहाशीतलेषु सुम-
नोदरागान् । नृद्वि यन्तस्तत्राप्यपि कर्षेयानीति तन्त्रोत्ते । ग्रीवस्थसि ब्रह्मस्य साम्यमिवमि श्रीपञ्चमर्षेनात्मसुखमावाप्तसीच दुर्बिर्ब

ये बाणधराणा, सद्भवो व सितेन हृष्टीति । इव गुरुमनुजयणियं इयं प्रसिद्धिरेहिं सोयम् ॥ ७ ॥

न बाणधराणा कदाप्यवति उवा उवाङ्गवो—कोविदाः सिरसा महीच्छलमुपमाकृन्ति इत्येतेषोऽप्यङ्गरेव गुरुजनेन लघुकेन यत्किं कृत्वाङ्गिष्ठै—पौञ्जितकपुन्मकैः शोभन्म ॥ ७ ॥ गुरोरेवं किमेव नमः भवत्यष्टनैः प्राधान्यप्रकारम्मा—

ननु सुरनानाग ईरो, गहनस्तारायनाम सार भंदो । सद् य पयाज नरिरो गणस्तपि गुरु तशानंदो ॥ ८ ॥

यथा सुरगणाध्यामिन्नाः प्रचनं तथा वा आहारधर्मिहारणस्य दोषस्य न तदगणस्य मन्त्रादित्योऽप्यप्रत्यक्ष मन्त्रः प्रचानं यथा न प्रचानां मन्त्रप्रत्यक्ष साधुसगुरस्त्वपि गुरु—महात्म ॥ हेतुगुरेण विवक्ष्यमाह—आत्मनो तथा व्यगन्धप्रशियान्ध व्यनन्धका साधनत्वप्रकार इत्यर्थः ॥ ८ ॥ एवमपि अन्तर्परीचाम्ये जगुहरे गुरं कश्चिन्मुग्धा परिमेषेणमुग्राहि दृष्टयेन्वच्छे—

वाकोपि परीचाम्यो, न यथा परिश्रय एत गुरुचरया । ये वा गुरमो क्वाटै, विहरंति मुणी क्वा सो वि ॥ ९ ॥

वाको ति --- वाकोऽस्मिन्नि इत्या महीपत्त न प्रका परित्यक्ति एवमविद्याया अ्येच्छत्वा महीपत्तये ति श्रुतीपत्त्यने प्रथमा, माको ति विगच्छीमं प्रत्यक्षत्वा । एव गुरोरेयमा । गुरुमपि तत एव न इच्छित् वाक्यत्वात्परिमेषेत् । आस्तां तात्पर्याचार्यो ये वा सामान्यसाधुमपि गीतादीन्य प्रतीयन्त्यं गुरुका इत्य गुरुजनेन गुरीत्या विद्वन्ति गुणक सोऽपि तथा गुरुस्ति महीपाठ-वद्या हैम परित्यक्षीका ॥ ९ ॥ शिवात्पुनरेवं इत्या गुरोरेयसमाह—

परिदूरो देयस्ती दुगायनानाममो मधुरपञ्चो । मयीरो धीमवो सुवपसरो न आयरिजो ॥ १० ॥

अपरिस्तापी सोमो संपदसोको नमिगद्वर्मा य । अपिप्रकणो मयपञ्चो पसंतारियमो गुरु होइ ॥ ११ ॥

परिदूरो —यत्किमिदं विविद्याअप्यप्रकण्य हसं पत्य स मतिरुपा—यत्किमप्यप्यज्ञ देवस्ती—यमिमान्, पुन—अप्य प्रकण्यस्तिपन् प्रचानं देयवन्तयेषोऽप्योऽको मधुरपञ्चमो नमं प्रकण्यो गुणप्रकाशगमा मधुरपञ्चमो देवकण्यमम गम्भीरोऽ

तुच्छ, - परैरल्लु मध्य इत्यर्थः । धृतिमान्-निष्प्रकम्पचित्तः उपदेशपरश्च महचनेर्मोर्गप्रवर्तक आचार्या भवति ॥ १० ॥ 'अपरिस्सावि' तथा अप्रतिश्रवी-परकथितात्मगुणप्रलापप्रतिश्रवणशीलः । सोम्यो-मूर्तिमात्रेणैवाद्वादसम्पादक । सप्रहशीलः-शिल्पादियोग्यवस्त्रपात्राद्या-वानतत्परस्तथाविधस्य गणपृच्छिदेतुत्वात् । अभिप्रहेषु मतिस्तद्ग्रहणप्राहणपरिणामो यस्यासावभिग्रहमतिक्रमः । अविकल्पनो-मितभाषी अनात्मश्लाघापरो वा । अचपल-स्थिरस्वभाव प्रशान्तहृदय-क्रोधाद्यस्फुटचित्त । एवम्भूतेर्गुणैर्युक्त आचार्यो गुरुर्भवति । तदुक्तम्-

“ प्राह्ण प्राप्तसमस्तशाल्वहृदयः प्रव्यक्तलोकस्थितिः, प्रास्ताशः प्रतिभापर प्रशमवान् प्रागेव दृष्टोत्तर ।
प्राय प्रशसह प्रसुः परहिताधायी पराऽर्निदया हूयाद्वर्मकथां गणी गुणनिधिः प्रस्पष्टमिष्टाश्वरः ॥ १॥ ”

गाथाद्वयं वेतत् पद्मत्रिशतः सूरिगुणानामुपलक्षणम् । तथा चैवमेते प्रवचने प्रोज्यन्ते—

“ आयासार्हं अट्टउ तह चेव य दसविहो उट्टियकप्पो । धारस तव आनस्सगस्स व, सूरिगुणा हुति छत्तीस ॥ १ ॥
आचेल्मकुदेसिय, सेज्जायररायपिडकिड्कम्मे । वयजेट्टुपडिफमणे, मास पज्जोसवणकल्पे ति ॥ २ ॥

वक्ष्या कल्प । शेष सुगमम् । यद्वा—

सम्मत्तनाचरणा, पत्तेय अट्ट भेरुल्ला । वारसभेयो अ तवो, सूरिगुणा हुति छत्तीस ॥ ३ ॥

अथवा—अट्टविहा गणिसपय, वडग्गुणा नवरि हुति वत्तीस । विणओ य चउत्तेओ छत्तीसगुणा इमे गुरुणो ॥ ४ ॥
१ आयारे-२ सुय-३ सरीरे, ४ वयणे ५ वायण-६ मई ७ पओगमई । एण्णु सपया रल्लु, अट्टमिया सगहपरिज्जा ॥ ५ ॥ ”

१ तत्राचारसम्पत्तावित्यंचतुर्द्धा—१ समयमनुयुक्ता २ असम्प्रग्रहता ३ अनियतवृत्तिता ४ पृद्धशीलता ।

२ श्रुतसम्पत्—१ बहुश्रुतता २ परिचितसूत्रता ३ विचित्रसूत्रता ४ वोपादिविशुद्धिसम्पन्नता ।

३ शरीरसम्पत्—१ आरोहपरिणाहयुक्ता २ अनवद्याज्ञता ३ परिपूर्णन्द्रियता ४ स्थिरसंहननता ।

एतेषामुपयोगद्वारेण किंचिद्व्याख्या—१ आर्यदेशोत्पन्न सुखावयोधवाक्यो भवति । २ पैतृकं कुलं-विशिष्टकुलोद्भूयो यथोत्क्षि-
 प्रभारवहने न श्राम्यति । मातृकीजातिसुसम्पन्नो विनयान्वितो भवति । ४ रूपवानादेयवाक्यो भवति । ५ नृढसहनो व्याख्यान-
 तपोनुष्ठानादिषु न खेद याति । ६ धृतियुक्त —कथंचिद्व्यसनोत्पादादौ न दैन्यवान् भवति । ७ अनाशसी-श्रोतृभ्यो न वस्त्राद्या-
 काङ्क्षति । ८ अविकल्पनो-बहुभाषी आत्मश्लाघापरो वा न भवति । ९ अमायी-न शठयेन शिष्यान्वाहयति । १० स्थिरपरि-
 पाटि-स्थिरपरिचितग्रन्थस्य सूत्र न गलति । ११ गृहीतवाक्य-अप्रतिघातनीयवचनो भवति । १२ जितपरिपत्-परवाद्यक्षोभ्यो
 भवति । १३ जितनिद्रो-अप्रमत्तत्वाद्वाख्यादौ प्रयतते, प्रकामनिकामशायिनश्च शिष्यान् शिक्षयति । १४ मध्यस्थ-सवाहको भवति ।
 १५-१६-१७ देश-काल-भावज्ञो-देशादिगुणानवबुध्य यथायोगं विहरति, हृदयगमा च देशना करोति । १८ आसनत्रलब्धप्रतिभो-
 जाल्युत्तरादिना गृहीतो प्रत्युत्तरदानसमर्थो भवति । १९ नानाविधदेशभाषाविधिज्ञो-नानादेशजविनेयप्रत्यायनसमर्थो भवति । २०
 ज्ञानाचार-२१ दर्शनाचार-२२ चारित्र्याचार-२३ तपाचार-२४ वीर्याचार-रूपपञ्चविधाचारयुक्त श्रद्धेयवचनो भवति । २५
 सूत्रार्थोभयज्ञ-सम्यगुत्सर्गापवादप्ररूपको भवति । २६ उदाहरण-२७ हेतु-२८ कारण-२९ नयनिपुणस्तद्गम्यान् भावान् सम्य-
 कप्ररूपयति नाऽऽगमभात्रमेव शरणीकरोति, तत्रोदाहरणानि बह्वयादिसिद्धौ महानसादयो दृष्टान्ता, हेतवो ज्ञापका धूमजन्त्वादयः
 कारणान्युत्पादकानि परिणाम्यादीनि कुम्भादेर्मृत्पिण्डादिवन्, नया-नैगमादयः । ३० ग्राहणाकुशलः-शिष्यानकुशाग्रमतीनप्यनेकया
 ग्राहति । ३१ स्वसमयपरसमयवित्-सुख परमताक्षेपद्वारेण स्वसमयं प्ररूपयति । ३२ गन्मीरो-महत्यपि कार्ये निर्वाहिते नोत्कर्ष-
 मुखहति । ३३ दीप्तिमान् दृष्टोऽपि परवादिना क्षोभमुत्पादयति । ३४ शिवो-मारिरोगाद्युपद्रवविघातकृद्भवति । ३५ सोम्य-प्रशान्त-
 दृष्टितया सकलजनप्रीत्युत्पादको भवति । ३६ इत्यम्भूत एव शेषैरपि गुणशतैः कलितं सन् प्रवचनसारभागमरहस्यं परिकथयितुं
 युक्तं-समर्था भवति ॥ ११ ॥ केन कारणेन गुरोरित्यन्तो गुणा वीक्षणीया इत्याह—

इयमापि विजयतिरा, एषा अयामरं परं शतं । आपरिपतिं कवचं, पारिष्व सैषं सुयते ॥ १२ ॥

तमहे अतुमपारेव तीर्थे मर्षयेय सर्वत एव । साम्प्रतमाप्यस्त्वेष्यति समस्तमपि त्वस्तेषामेवास्महे गुण्य मर्षयेयीष एव । एत-
विश्लेषा प्रकथयत्तस्व कर्तुमलक्ष्यकात् ॥ १२ ॥ सिध्यन्तं गुह्यविकल्पुपविश्व गुह्येय विनयार्थस्य गुह्यम् अयस्यस्य प्रतिनीयते

विजयेतौसमाह—

अनुगम्यार्थं याग्य, रास्यपुण्या सदासर्विदेति । त्वयि न करो वानं, परियच्छ तं तदा नृपं ॥ ११ ॥
विजयतिस्त्रयस इयमास, अपिपुष्टा अत्रपरेषा अद्या । मेघ्य मास्वयस्व, सो विजयो सुमयव्याप्तं ॥ १४ ॥

कथामहे इयिरे लक्ष्मणे गणकं प्रकथय इति दोष दातुच्छे—

अपिपुष्टेय वेदुगम्यमग्रे व्याधि करो इच्छुणे । सो तिस्रस्तुरारिरामिजो तिस्राजो वयो ॥ १ ॥ परितवमानो मयिर्म-
रुर्म्मि कोसमिमाजो शुभिजो । एतयो वेच्छ गच्छमानिषं केषाचनं ॥ २ ॥ अनुमच्छिदुस्तुमदुमास—यज्जनयच्छजपरि-
रि । त्वयि सुमजोमिपमा—वर्षकच्छिच्छ एव वा सदा ॥ ३ ॥ पक्षरत्नयनिजोपगम्यार्थं मापेप्यर्था । मुनिविशेषेण पाक्य
रैदंती ॥ ५ ॥ सामेवमंशिराव्यर—वेदिं सत्पाएण वाच्यति । वाच्यति साधुवीरि एव एव अमुगमिजंती ॥ ६ ॥ सच्छिदंती
सच्छेदीं पुरारण्यव्यव्येष्टि । वेदुगमेव सच्छेवाममेव पुत्रो मयो एयो ॥ ७ ॥ एव एसा गच्छेसा मुरेसा सदास्य
मिचरेसा । वेदुगं विदयस्व—एवमुप चित्तिवशी एवमा ॥ ८ ॥ सामिस्व शामिनी साधुवीर्य सच्छाव देव नैव कथा । अय-
व्या अयस्यीष्य सुयती सदासेव ॥ ९ ॥ सो तत्पुमजस्मो स गमो मुनिवस्तुस्व वक्ष्यीए । अमिर्मनियेनसिदो पुत्रो वृष्टिरे

मुणियगुणं ॥ १० ॥ हे वच्छ ! अन्तः पाते, पत्तोयि पञ्चोत्तेज येन पुन । निम्बुगमोऽप्यमाद सारणं सार मेदुत्तयो ॥ ११ ॥
 वमहीण वदणए गयाण परमभोग्गे निम्बे । चित्तं स पुण्णकय-वीराल्ही अहो एण ॥ १२ ॥ पण्णाऽऽपणं पट्ठमोपकारमा
 रत्तामापरो गुणिसु । अद्दुदियदीणकरणा-पसारण पुरिमररणं ॥ १३ ॥

“ आधिगापिडयननिवनापुण्डुरामदेन्वार, जन्तू सन्निनिर्गमसतअमान् दिव माआण ।
 सत्कारणग्रसरत्तासा द्राह सतां निस्तुत्तिगमेण भवति सुवि ते सय न सुगोमरसा ॥ १४ ॥ ”

कोह यो(ओ)उपडोमिय, मायणीए कदि इमे पद्दो । तीए वि पत्तिआ, अच्चाए दूणि इ(ए)न करण ॥ १५ ॥ ता निम्बुगिण
 पव्वय पवि य पव्वजमज्ज सज्जेमि । अह वामणेन रिस्ता, मिस्ता न गुस्सि से रिता ॥ १६ ॥ मूर्धिरि विरिक्कराण, वेमिओ
 वदणजवसर्णी । गीयत्थसाहुमदिओ स तीए अभुट्ठिओ दय ॥ १७ ॥ सगरीरा ममुच्चुणगणा र्जित्तानामं दिव । नदि
 निसंशेदि दिक्कतीण वि तमिच्छ न एसा ॥ १८ ॥ पुच्छ आमत्ताएचोएण न तद्दि मट्ठिण पुग्गो । रद्दगस्संवल्लिहेमा
 चित्तं सो जयइ जिणधम्मो ॥ १९ ॥ संसगत्तापुंताणपुत्तम्मिअ अप पुग्ग । पुणेदि वेमिओ इह मत्तनगाही य सचत्ता
 ॥ २० ॥ गिरचित्तो वडयम्मो, होअण निगचो स एगधीण । इय अस्सणि रि अत्तदि जिन्तिसिओ पुणेत्ता ॥ २१ ॥ माया-
 र्थित्तु—अनुगन्तवे भगवती सचत्ता आर्यत्तद्वाऽऽल्लोत्तात्त । पुत्तसद्वेगपति मागमस्सरे न पणेति ॥ २२ ॥ यथा यम-
 सुताऽह सर्वाऽऽर्योवर्चो न कयं द्रमस्सरागभुयानादि करोतीति, ना ययत्तति-जनीरे तत्ता नुं निडित कोदं सुत्ता माया-
 त्त्य न ममेति ‘ दिणेत्यादि ’ सट्ठ ॥ १३-१४ ॥ तत्र किं न्यतनिर्गत—

वरिसय दिरिखपाए, अच्चाए अज्जदिव्विओ माह । अधिगमन-चंदण-जमंसणेण पिणएण मो पुज्जो ॥ १५ ॥
 धम्मो पुरिसस्यभओ, पुरित्तसद्वेसिओ पुगिसज्जिओ । ओएपि पद्द पुत्तिसो, किं पुग ओगुणे रम्मे ॥ १६ ॥

संभारजस्त एभो, तस्या गाभारसीए मयरीए । दब्बासास्समरिये भासी फिर ह्मरंसीए ॥ १७ ॥
 वरपि य सा रायसिरि, वट्टयी न तवया वारि । वपरिपुएण एवेय, तवया अंतवीरेय ॥ १८ ॥

‘वरिससव गाभा एवढ । नवरममिगमनमगाएवढ भाम्मिक्खेय तमने वदन-गुणल्लो ‘कमे’दुल्लंकरंवात् । समत्तने
 एवसत्तनेसत्तत्तत्तारिया म्मीम्मवम् ॥ १५ ॥ भिमिल्लेवं छादुः साध्मीनं पूव हएव—“यम्मो गाढ । दुगगिगमएवम् वन्नुए,
 वन्नात् वरएवे तवा । ‘वरे वन्ना’ सुमे ल्वाते वस्याममं इति एवढ ।” स कुलवटिजहमको गजवरेय्य पुरयेय्वा एव प्रयवदि,
 हे। सुवास सुविट्ठमाए वरिजत्तवपि तुल्लेव प्रविपारिक्कवात् पुरव्वरंत्तमिरेट्ठिरेसिजेऽवेका वपिठा । पुरव्वमेवः पुरव्वोत्तम इत्यर्थः ।
 वेवेऽपीमवारिना सवम् ॥ १६ ॥ अत्रार्थक्यात्ममाए— संभारजस्त गाढ । “ वरपि य ” गाढ ।

वट्टारसीए संवट्टजस्त रवो वरेसि इदिण्णं । वरिरे सारस्सममुक्कएवमएवम् ॥ १ ॥ एगाए गुमिक्खीए ऐवी(क्खी)ए
 व्वालो मरिनाओ । वपरया एवसिरी नेणु वपरेव्दि यरेव्दि ॥ २ ॥ मेमिस्सिण्ण ववो सिवारिण ते न मएवेवं मे । वरे ऐवीए
 वयत्ति वोगवो वंगवीरो त्वि ॥ ३ ॥ वट्टुजवमवाओ वयम्पं पव्वमिस्सार ववस्स । ररिप्पु वेसु एवं वमिसेसं पुव्व गव्वो
 त्वि ॥ ४ ॥ एवट्टुछारेए गावाइएव्वे सुगासः । वट्टीसी-विज्जक्खीएव्वं ॥ १८ ॥

वरिछाण सुवट्टुपालदि, वग्गवो इह समत्तपरसारो । रायपुरिसेरि निक्का, ववेपि पुरिसो वरि नत्ति ॥ १९ ॥
 त्ति वरवक्कवट्टुवाभात्ताव्दि वरययसविसय सुइयं । एव मएववट्टो, वमवपंधो य विट्ठवा ॥ २० ॥

एवा—“ मरिक्खय ” गाढ ॥ १९ ॥ ववाउवं वमो वीविमएव्वन्ने। पुरव्वपवाका प्रोव्वत्तवा ये व वीव्वपव्वादिना ववो
 एवसिन्ने ववको य एव वमो ववेविदि विज्जक्का प्रस्सए—“ त्ति पर ” गाढ त्ति वरवक्क वट्टिमिवापनमी एवावमियएव्व
 ववविक्खमेव वव्वविक्खसुविक्खमेव सुइयं प्रव्वने । इह वरवववक्खी वसवववव्वं वरेव्वो एव्वन्ने ॥ २ ॥

इह हि परकज्जलोनेह दसादाहूपुरिपयासे । सिरिरिसहनाहदीवे देवे निव्वाणपत्तंमि ॥ १ ॥ तिदिवं तिदिवेसोविच, अखंडच्छक्खमडमडियं
 भरह । सिरिभरहचक्खट्टी, पालइ लालियपयावगो ॥ २ ॥ उवभुंजइ सन्नियसारफारसिगारहावभावाहिं । चउसट्टिसहस्सेहिं तरुणीहिं
 समं विसयसोक्ख ॥ ३ ॥ हरियंदणगरागो देवगनिवत्थवत्थवित्थारो । कडयकडिसुत्तकुडलकेऊरकिरीडलकारो ॥ ४ ॥ इय विर-
 इयसिगारो आयसघरमि विमलफलिहमए । पविसइ सरीसोहादसणकजेण स कयावि ॥ ५ ॥ वारवार जा अगमगमिक्खेइ
 मुद्धिया ताव । गलिया अगुलिकिसलाओ सा विसोहा तओ जाया ॥ ६ ॥ ववगयसोइ त पासिऊण सन्न्यगसगि आभरणं । मुक्क
 साहावियरूवदसणत्थ महीवइणा ॥ ७ ॥ ता तक्खणेण पेक्खइ पज्जत्थसुपसत्थसोहसभार । ससरीर अवरमंडलं व गयतारतार-
 गण ॥ ८ ॥ कमलायर व अहवा विळ्णनीसेससारतामरस । सिरज्जुवद्धचम्मावणद्धकीकससमूहमय ॥ ९ ॥ चितइ गुरुसवेगो
 छल्लसियउदगवग्गु वेरग्गो । हा किमसारस्स सरीरयस्स न मए कयमिमस्स ॥ १० ॥ कालागुरु-कत्थूरी-कुंकुम-घणसार-गधसारेहिं ।
 वरवसणाभरणेहिं य तहावि पगई अइअसारा ॥ ११ ॥ पिउवण कीलोदर-दाहदूसिओ भूसिओ वि सव्वग । जह नियपगइ
 परिहरइ, नेव तह एस ह्यदेहो ॥ १२ ॥ एवंविह निंदियदेहकारणा कहवि मए महापाव । कयमच्चतरजइ अहो विमूढेण चिर-
 काल ॥ १३ ॥ कह वा विसयाऽऽमिसमोहिण्ण जिण्णाहदेसिओ धम्मो । निपुत्रएण न मए सिवफलउ सम्ममायरिओ ॥ १४ ॥
 किं चिंतामणि मह कप्पतरुवर कामघेणुमहवा वि । कोवि सयणो धन्नो, लहूण परम्मुहो होज्ज ॥ १५ ॥ ते वाहुवल्लिप्पमुहा,
 धन्ना मह भाउणो महाभागा । जेहिमसारसरीरेण सारिओ सुंदरो मोक्खो ॥ १६ ॥

किंच—“स्थिरपय काय प्रणयिषु सुख स्थैर्यविसुख, महारोगा भोगा कुवलयदृशः शल्यसदृशः ।

गृहावेशः क्लेशः प्रकृतिचपला श्रीरपि खला, यम स्वैरी वैरी तदपि न हित कर्मविहितम्” ॥ १७ ॥

एतच्च मुरकमसायकसम्भवाकण्डीभिर्जो इति । तिरुव्यो त्वयस्मि च मीरुपसरो मायूरवर्य ॥ १८ ॥ कण्ठादिभ्यं च
 केभक्तान्ये निष्कषण्य सुरदेव । ऐरुसमप्पिण्डिजो मेरुज्जो निम्माजो व्यारे ॥ १९ ॥ एसरि सरस्तेरि नरेसरुज्ज त्रकळ्ळुअद्विय-
 रिण्णव्य । परिबर्त्तिजो मय्य मायूरकेळी विरुए वसुई ॥ २० ॥ इति मायूरवन्द्यविष्टम्भम् ।

लोक्वसुमि रम्मे महीवहो व्वासि सोमपयन्ति । वक्कटिस्तु कण्ठ्यं कल्यणारजो भक्तजन(ग)ेभ्यं ज्यो ॥ २१ ॥ पारिभिदेवीय
 ज्वाय च नायक्यन्टिपसिक्तस्य । विरुटिपरिक्कन्धिदुए विरुमेन सिरे पत्तिव्यं ॥ २२ ॥ वरुवरुवेळिअन् विरुय्कीप्पस भेजुरक्किसेसो ।
 स पगमुरिगमोरेणायक्यस्साऽऽम्मे वाज्यो ॥ २३ ॥ वयपरिण्णमपिपयक्कन्धिपक्कमस्य वक्कमपस्य । वसुई सत्तुव्ळ्ळुअदी
 परम्य त्वपयुदेर्य ॥ २४ ॥ चत्तिव्यं तीय द्रुजो ऐरुऽऽजाजो वुवारैरुं व्वा । विक्कट्ठ वक्कट्ठ वा विव ! द्रुजो कल्यमस्य
 वऽम्मे ॥ २५ ॥ क्कऽम्मे कल्यणव्हे, तो पत्तिव्यं ईसिअं महीव्यस्यो । वक्किं क्कमो तपो च व्वासि ! त्रि क्कवसि वरुए ॥ २६ ॥
 यत्तिव्यिमेव क्कव वक्कट्ठज्जो वक्कम्मे निक्क्यो । पुम्मे कक्कट्ठवा पुम्मेवेव पत्तिमयामाजो मे ॥ २७ ॥ वयौव्यं च व्वाव्ळ्ळं मे
 विरुई वऽम्मे— वयऽम्मे सद्रुसै । म्माय एव्मेव विक्कट्ठ पयम् । त्वरुवन्ति व्वावन्ति क्कट्ठवन्ति मक्किन्ति विरुव्वा ॥ २८ ॥ हो
 रऽरे व्वादिस्तिप्पि, वक्किरेव पक्कट्ठवदुपय्ये । व्वा पारिभिदेवीय, वक्कट्ठे वाव्ळो वाज्यो ॥ २९ ॥ कल्यणाय ऐरुमि, क्कम्मे
 समर्पयि वरुजो वाज्यो । वक्कट्ठपीरी नांमेव वक्किजो वक्कट्ठेदि वज्यो ॥ ३० ॥ वक्कट्ठऽम्मे मरिक्क्य व्वादिदी वाव्ळी वसि
 विमाये । वाय ऐनी वुप्पाएवुयसिमेरेण प्प वरि ॥ ३१ ॥ वक्कट्ठसीय र्ज्यं क्कव वक्कट्ठे व्वाव्ळं पक्कट्ठेळो,
 केवपि मुक्कट्ठ वरु सौ ॥ ३२ ॥ वक्कट्ठिवाय सियुज्जो विक्कट्ठिक्को तं च पक्कट्ठस्य । वरुएवमिक्कट्ठ क्कट्ठ न वक्किम्मे
 वुक्कट्ठवक्कट्ठ ॥ ३३ ॥ त्विरुव विक्कट्ठमो वुक्कट्ठसज्जो । सियुवाक्कट्ठवक्किर्जो रिरीयाम्मेरे व्वाव्ळं ॥ ३४ ॥
 वक्कट्ठिरी सो वक्कट्ठवक्कट्ठपक्किम्मेरे वाज्यो । इव मुक्किव क्किो वेवऽ व्वाव्ळं वाव्ळो ॥ ३५ ॥ वक्कट्ठिक्क्य मक्कट्ठेदि
 यक्कट्ठे म्मा वक्कट्ठ व्वाव्ळं । वक्कट्ठवक्किगएववक्कट्ठेदि वेवुदि ॥ ३६ ॥ वक्किप विक्कट्ठोवामोवक्कट्ठुवाय वाव पयार । सो

मस्त सावमीआउ किंतु नहु दिंति दरिसाव ॥ ३७ ॥ अइमहुरमोयो दूरवरओ तरतलेसु ठाविति । तेसि रसन् दूरेवि जाइ
 ताओ स आलवइ ॥ ३८ ॥ भो तावसा किमेसो ^१नवक्खओ तुम्हमगविनासो । सुरहि सुकुमारमहुरो तरुमूलफलाणि ताणि
 तहा ॥ ३९ ॥ भणिय तरुणीहिं तओ तावस । एसाऽऽसमो अइअसारो । पोयणपुरासमे पुण, उडवाईण वि नवो मगो ॥ ४० ॥
 परिरभलभलोभेण निव्वरुन्निमन्नविव्वमेहिं च । कयवीसमो भन्नइ, आसमग्गणमेहिं तुम ॥ ४१ ॥ वरतरुफलाइ देमो कुणिमो
 जेणाऽवरपि ज भणसि । कयसकेओ अवरमि वासरे ताहिं सह चलिओ ॥ ४२ ॥ इताओ सोमाउ रामाउ ताउ झत्ति नट्टाउ ।
 अडिओ अडवडमाणो अडवीए थेरओ स चिर ॥ ४३ ॥ तमणिक्खतो पत्तो सोयतो आसममि अह ताण । वक्कलवीरी पयम-
 मालगओ भमडिउ^२ लगो ॥ ४४ ॥ समतिसडुद्धाभिभूओ रहिणा एगेण वणनिगुजेसु । परियडमाणो दिट्ठो भणेइ अभिवाड-
 यमोत्ति ॥ ४५ ॥ भणिओ रहिणा तावसकुमार । तुह अत्थि कत्थ गतव्व । पोयणपुरासमे ह जामि न जाणामि पुण मग्ग
 ॥ ४६ ॥ तत्येव गतुकामेण तेण भणिओ स वच्चिमो समग । रहिभज्जमाह सो ताय । ताय तीए तओ भणिय ॥ ४७ ॥ को उवयारो
 एसो, महिलाए मन्ध वल्लह । कहेसु । तेणुत्त मा कुप्पसु, अदिट्ठइत्थिजणो एसो ॥ ४८ ॥ दिन्नेसु मोयगेसु, भणेइ सो भक्खि-
 याणि पुव्व पि । पोयणपुरआसमतरुफलाइ हु नायमेयाइ ॥ ४९ ॥ भण वणमिगा किमेह, वाहिज्जते अउव्वरूया य । स भणइ
 पोयणआसमपयमि अवरपि वहु नव्व ॥ ५० ॥ पत्तो पोयणपुरपरिसरम्मि भासइ रही रिसिकुमार । सो एस आसमो जस्त
 दसणे आसि ते आसा ॥ ५१ ॥ सवल्लयमप्पिय किपि तरस मोस्ल च तेण भणिय च । किणिऊण पन्नसाल चिट्ठसु त जत्थ पडि-
 हाइ ॥ ५२ ॥ पइघरमडमाणो सो, अहो किमेयति को दुहल्लेण । वेसाघरे पविट्ठो, तीए अब्भुट्ठिओ तुड्डो ॥ ५३ ॥ पइमहि-
 लमाह अभिवादयामि अभिवादयामि ताय । तुम । परपडिवत्तिपहण, निवेसिओ विट्ठरे पवरे ॥ ५४ ॥ ममउ हुट्ठति भणतस्स,
 काराविय नहुल्लिहण । पट्टसुयाइ पहिराविऊण परिणाविओ भूय ॥ ५५ ॥ गुमगुमिरमइल्लुहामसइसम्भइतारताललउ । किज्जइ नव

अथविष्णुसप्तशतको वेच्छदुष्करो ॥ ५६ ॥ इवो ध—आत्मदेव देवार्ति तारि हरिजो विवस्स दुल्लो । आवाधमाउ हरे पवो
 सो सविमान्वेदि ॥ ५७ ॥ तो सोमरावरण्डरिमेधपयं मुक्तिपु इएल्लो । अस्मीचच जन्ने रिसो विधि कस्सइ पल्लव ॥ ५८ ॥
 बभित् जल्लो उच्च हा जलज्जनीरि वण्ण ! कज तुमं । बहविमहेजो भिट्ठसि म वापपसे न म्मइ वासे ॥ ५९ ॥ जामिजि
 दुष्णमसमए बासरमल्लो सुनेइ विच्छज्जं । ययइ मए विमरदुस्सो मन्नेरहा म्मइ रे दुग्ग ॥ ६० ॥ पुच्छेमु वेच्छज्जपण्डवव
 एण्णेइच्छमेच को ज्जम । सइ पविहारेणं दुट्ठिप्पी तज्जो बाणज लल ॥ ६१ ॥ विमवइ देव ! दुस्सं न कम्मिज्जं वेस्सज्जं सज्जो
 दुल्लिज्जो । एवण्णउत्तमारवीनारिक्कए पूजए ज्जम्भरे ॥ ६२ ॥ मेमिदिएण म्मइ हरिजमसि को पइ वक्कववरिजो । हस्स एए
 एस्सव्वा दुडिपए दुडिपए न होइ ॥ ६३ ॥ विदिपं ललज्ज सज्जो, किज्जइ दुग्गमुमिरमएज्जंते । भिवई विवइ मा होइ
 मण्ण मण्ण स बीरिदि ॥ ६४ ॥ तो लल पेसिक्कज्जो पवमिज्जकर्मणि वाज्जो वेसाज्जो । सो वेव सोपि हरिजो, पुइरिजो सइ
 रिसो जल्लो ॥ ६५ ॥ बाधए वं न विवज्जो वं जज्जंत्तं जज्जय पविहइ । जल्लेइ तीपि पामिजि पगरिसो पुम्पपुमान
 ॥ ६६ ॥ हरिकंठपचिसिज्जो समं ज्जोत्तए वोडुक्कएण । विपपात्ताए रत्ता, पवेसिज्जो परमरिटीए ॥ ६७ ॥ बमामो कज्जामो
 बान्धाओ वि ज्जम्भे(मुं)इ सव्वज्जो । वेसिज पुरिसे पिज्जो इव दुल्लं कज्जोइ ॥ ६८ ॥ वारसवरिस्सेसु गल्लु सारमोमुम्भ
 खरिं तारिं समं । विवइ कज्जइ सो सोमराव ताज्जो कइं ज्जामो ॥ ६९ ॥ लल विज्जवइ विष्णोस्सव्वममइ मइयदिच्छिइवो ।
 पुच्छइ वसज्जंत्तं, सइ वज्जिज्जो ज्जामं सो वि ॥ ७० ॥ पवो पिज्जो पाएदु ववइ वसरंजपुच्छपपाए । पुट्ठीए पामिज्जो सो
 पसज्जंत्तं पएदुसइ ॥ ७१ ॥ वस्सज्जवीरिजिक्कोएण सोपमाक्कस लल्ल ज्जम्भामु । वीळी ज्जोसि म स तेव पाणवहिदे निदं नि-
 वइ ॥ ७२ ॥ जल्लज्जनीरि पाएदु पविमवइ इदु पएदुसंस्स । गजिज वीळी ज्जम्भेवाइवादेण सइ वस्स ॥ ७३ ॥ पवो
 विज्जवइ लल्लं पविसिज्जिमेइ(सं)क्कववो । ज्जालीसिज्ज संधासिज्जमंमेइ पुंमेइ कइं ॥ ७४ ॥ सो वट्ठिज्ज पवो एम्भरे
 विक्कववववाक्कए । वेवविवाइ ववमएवपवो ज्जव वोयइ ॥ ७५ ॥ मएदुल्ले वा वाज्जवाइसएवो मवे विप विपव । जइ

सञ्जियपव्वज्जो सज्जो जाओ मुखयेरु ॥ ७६ ॥ अणुचित्रं सागन्नं, नीसागन्नं स समरेऊण । नेग्गमागगमुग, पत्तो नित्तं गळि-
यमलो ॥ ७७ ॥ तियसेसु तारिसे, गुज्जण भोगे अभगुरा भोगे । पिरसेसु तेसु मागुत्तासु मूढो कइ रमासि ॥ ७८ ॥ इय
अणुसुयसब्भुयभावणा भावणेण हयमोद्धो । सत्तायंकेयलालोयत्तायणो लोयइ तिल्लेफ ॥ ७९ ॥ काउं केयत्तिमहिम, आगच्छताण
हत्थममराण । गयग रयणत्तिमाणेहि आसि पणुल्लिराण व ॥ ८० ॥ कयपंचगुद्धिलोयस्म अप्पिय देय्याहि रयहरण । तो पाय-
पणामपराण जा तेडल्लि जाया ॥ ८१ ॥ आगन्न रमआमोयमासला सोमरायणो । नयंकेयल्लिराण पाणसु तस्स पडिगपि
गुणचडिया ॥ ८२ ॥ अह सो सुखयकण्णहमलानीणो तुणेर धम्मफह । सत्तलालागयानीरणीरयाणी थिल्लेणे ॥ ८३ ॥
भो भो भव्वसत्ता ! पमाययिद्वाउ निद्रुनेऊण । अइरस्स निगधम्म, सग्गा मत्तेह उज्जमओ ॥ ८४ ॥ सपप्प कप्पकप्प, दुत्थो
पत्थेइ पत्थरयल सो । जो पत्ते मणुयत्ते थित्तगमुद नेम पीद्धे ॥ ८५ ॥ मग्गाडपयगमंसग्गगग्गमुग न थम्ममासिगि । अगी-
करेइ अत्तिसत्तुस्सदंढोल्लिवाहकरि ॥ ८६ ॥ विसणहि विसत्तुल्लाअत्तुत्तकम्मेहि । अलमलमिनेहि । रत्तेण पि किं कम्म, दुग्गाइ-
चागदुवारेण ॥ ८७ ॥ तडित्तल तारुण्ण, काओ अविमरोगमपाओ । कणेत्तल्लेत्तलीत्तल्लेत्तलीओ निव मयन्तीओ ॥ ८८ ॥
तो सासयसुहसाहणपहणहेत्तम्मि सज्जुत्तोमै । तुणद पयत्त पित्त, वण्ड चित्तं पसाह ॥ ८९ ॥ पेक्कम पिय पाऊण देसण सो-
मरायराणो । विट्ठविट्ठियाणुरया, जावा सम्मत्तथिरत्तिता ॥ ९० ॥ वण्डपरी पचेरुत्तल्लेत्तली पडिन्तिओ पिग्गा । सह
गु विणयासे, केयरीपरिस्ताण आम्मीणो ॥ ९१ ॥ रागापि पोयण पाउणेर नेरग्गमगडगमणो । सामी पि थिरमणो परिवाडीए
तहि पत्तो ॥ ९२ ॥ तियसेहि समोसरणे असमोसरणे कयमि आम्मीणो । सामी यदणपट्टियाण निगओ तस्यइं पि लुं ॥ ९३ ॥
पाट्ठनियपुव्ववेरगपायवो देसणाए सापित्त । मसुय निमुषि रत्ते निवेसण जलर उग्गाहो ॥ ९४ ॥ अइगुरुमामगीए निस्सत्तो
निगयसागिपासमि । सिस्स सिस्सइ अण्णमसि अपिरेण गीयथो ॥ ९५ ॥ सह पणुणा रायगिहमि आगओ पग्गा म
रायरिस्सी । काउसाग्गेण ट्टिओ, अत्तरमग्गे पुरपट्ठण ॥ ९६ ॥ सेणियराओ साभिस्स पज्जुयामाण निन्नाओ जाय । ता मुसुद्ध-

[illegible]

वादेइ कर सिरक्खास्स ॥ १७ ॥ ता लुचिय कुचिय चिहुरसच्चय चैव फरिसइ सिर सो । जाणइ जाओ म्हि जई तो मिच्छा-
 दुक्कह देइ ॥ १८ ॥ चत्त कलत्तपुत्ताइ, दत्तिदेसाइ किमियमारद्ध । गिरिसिहरमि चडतो, पडिओऽह गरुगट्ठाए ॥ १९ ॥ मग्गेसि
 मोक्खसोक्ख खले खणेण खणेसि खलु एव । कवलेसि कालकूड, ता नूण जीव । जीयट्ठी ॥ १२० ॥ परिहरिय अप्पकज्ज, पर-
 कज्जे उज्जओ म्हि ही जाओ । इय भावणाए सब्बट्ठेइ इमिणा कय सुकय ॥ २१ ॥ एत्थतरे सुओ दुंदुहीए उदामसदसम्मदो ।
 किमियति पुच्छिए सेणिएण सामी समाइसइ ॥ २२ ॥ तस्स पसन्नस्स महासुणिस्स सुपसन्नचित्तवित्तिस्स । पवरज्जवसाण विसु-
 ज्जमाणभावस्स अणुसमय ॥ २३ ॥ लोयालोयविलोयणलोल केवलमियाणिसुप्पन्न । अमरा आगम्म करिति, तेण पूयामहिममेय
 ॥ २४ ॥ इय सत्तममहिद्वद्ध धसिय अवरपि घाइमोहाई । वरकेवली स जाओ, परज्जजाणावणाहिं विणा ॥ २५ ॥ अह आह
 निवो एय तु केवल कत्थ सामि । वोच्छिज्जा ? । पहुणा पुरो निविट्ठो, तो कहिओ विज्जुमालिसुरो ॥ २६ ॥ श्रेणिकः—देवाणवि
 किं केवलमत्थि ? । जिन-इओ सत्तमे दिणे चविउं जवुनामो होही पुत्तो अयमुत्तमदत्तस्स ॥ २७ ॥ सीसो सुहम्मपहुणो य,
 सोउमेय पणक्खिउ लग्गो । सहसा अणाढियतियसो, पुच्छइ निवइ किमेय ति ? ॥ २८ ॥ आह प्ह एयस्सेस पुव्वभव-
 से सेहरो होही । लहुय वोणो क्याइयमाविस्सइ तेण तुट्ठमणो ॥ २९ ॥ चवमाणस्स वि तं विज्जुमालिणो विज्जाए जुई । तहिं
 सो सिवभवतवप्पभावो त्ति वदिउ निग्गओ निवइ ॥ १३० ॥ इति प्रसन्नचन्द्ररजर्पिकथा ॥

तदेव न जनरञ्जनाप्रधानो धर्म, किन्तु चित्तशुद्धिप्रधान इत्युक्तम् ॥ २० ॥ अधुना या पुण्यपापक्षये दक्षा दीक्षेय पारमेष्ठ-
 रीति वचनाच्छैववत्तद्वैपमानादेव तुल्येत्त प्रत्याह—

वेसोवि अप्पमाणो, असंजमणसु वट्टमाणस्स । किं परियत्तियवेसं, विसं न मारेइ खज्जंतं ॥ २१ ॥
 धम्म रक्खइ वेसो, संकइ वेसेण दिक्खिओमि अह । उम्मग्गेण पढंत, रक्खइ राया जणवउ व्व ॥ २२ ॥

ततः शुभ एव भावो विधेयो न गर्वादिदूषित इत्याह—“ धम्मो ” गाहा ॥ यदि शब्दस्य गम्यमानत्वान्मन्त्रेन यदि धर्माऽभविष्य-
 ततोऽपिशब्दस्य सभावनार्थत्वाच्च समाव्यत एतद्यदुत शीतोष्णेत्यादि सुगमं विज्ञातितो-न्यासः ॥ २५ ॥ कथानक तु—

सिरिरिसहपढमपत्थिवकए कया कचणेण सक्केण । नयरी वाहिणभरहे अत्थि अउज्झा अरिअउज्झा ॥१॥ रविससिमणिसयाओ
 विणेसु रयेणेसु सालभजीओ । जलणजलइदयाल व जत्य दसति गेहेसु ॥२॥ पयडसुवन्नसुवन्ना, पयाहिणाए सया कयागसा । भर-
 ह्महीमहिलाए, मज्जे नाहि न्व जा सहइ ॥३॥ मुणिमणुयवसभउ(व)सभगजायजेदो य गुणगरिटो य । निरिभरहेसरयाया, त पालइ
 लालइ पयाओ ॥ ४ ॥ वल्लिमइए आखडलस्स, खडित्तु चडिमं जइ सो । रज्ज हरेज ता उअसमेज मन्ने भुयाकइ ॥ ५ ॥ गय-
 मयरायासघो, जो लहुअण्णुअणहपयपसरो । भरहस्स तस्स सरहो, लहेइ कह नाम सम(तह)सीसिं ॥६॥ रज्जमवज्जज्जियमेयस्स
 कयाइ पालयतस्स । दूओ वद्धावइ धाविऊणमत्याणमायाओ ॥ ७ ॥ जह देव ! देवदेवस्स, अज्ज पुरपुरिस्मतालउज्जाणे । पयडि-
 यलोयालोओ, सजाओ केवललोओ ॥ ८ ॥ विन्नवइ परो दूओ, आउहसालाए अज्ज पहु ! जाय । दसदिसि पयासरसीहिं, झलह-
 लतं अहो चक्क ॥ ९ ॥ भरहो चित्तेइ अहो, जुगव जाया महसवा दोवि । पढम करेमि केवल-चक्काण कस्स पूयमह ॥ १० ॥
 आसासु निरवसेसासु अधयाराइं सहरेमाण । मायडमडल पिव पयडपिंडियपयासोह ॥ ११ ॥ सर्पतदप्पभावारि, चारविणिवारणे
 कताणुण । भुवणेक्कचक्कट्टित्तकारण एयमुभयपि ॥ १२ ॥ ता केवल च चक्कं च दोवि एकारिसाइ चक्कस्स । मज्जे होऊण जिण,
 पूइस्सामो भणियमेत्थ ॥ १३ ॥ पूयाऽवसरे सरिस्सो, विट्ठो चक्कस्स त(सि)पि भरहेण । विसमा हु विसयतण्हा, गरुयाण वि कु-
 णइ मइमोह ॥ १४ ॥ अहह अजुत्तमजुत्तं, चितियमेय मए हयासेण । परमेसर-चक्काण, तुलाए अदोलिय हियय ॥ १५ ॥ सुरकरिख-
 राण मणिकक्कराण कप्पूरपूरप्पसूणं । कत्थूरिकइमाण, न मे विसेसो कओ कोवि ॥ १६ ॥ ससारसागरसमुत्तराणाय पोतस्तातस्तनो-
 न्यतनुसिद्धिसुखप्रकर्षं । चक्र पुन प्रभवदइसुतभूतभूति-भोगाप्पणाद्विशति दुर्गतिवावाहम् ॥ १७ ॥ तस्मादेतदत्रायुक्कम्—तायमि
 पूइए चक्क पूइय पूयणाखि ताओ । इयलोइय तु चक्कं परलोयसुहावहो ताओ ॥ १८ ॥ मरुदेवि जोहारिय मणेइ भरहोऽमिव

सिप्य परि । नर सुसुखस्य रिडीन्मर्षदे धन ' सिस्तेदि ॥ १९ ॥ धाटन धोरेहर्षवण्य माये विविगाओ मरदो । केवलिमहिम्
 कर्षं, विषस्य तिपटिडिबिपीय ॥ २ ॥ ननविषयपय्यप-कंरएसु नरसीवयस्यपर्यदि । ममहर पीडित्तलो पुणो मर वयस-
 विमओ ॥ २१ ॥ तं पुन पुनएवकंनैरासव्योगमोसाममयी । इव नदिरपरोकंती देवी वंयस्य नान्धप्रसि ॥ २२ ॥ मरदो मयेर
 नान्यो ! सुपरिमि देवस्य वसस्य । मन्त्रियवार्थं मुने नान्धस्य कस्येव ? ॥ २३ ॥ सोचन स्यामिपानि नमराउनिनि
 वरपयसमानि । नान्धवारावारी, स्य गय नयनीडी से ॥ २४ ॥ दो मन्त्रिमात्ममावदि मन्त्रियं न्धकं भिरिस्तेइ । रयस्यभिरक्यव
 निडिनि देवक्यस्यं वसस्यं ॥ २५ ॥ इतिगुह्यं वसस्यपूयनान्धमासपविषयक्यमा । एवदियेवयस्यमोप्योक्क विषयवं पया ॥ २६ ॥
 इव नयवदि नयवयवयव वं ह्याऽऽसि विषमाप । एविकेतेव नि परममेव सिद्धा मरदसासे ॥ २७ ॥ सिस्तेदि क्य
 मयीय मयेवी इर दि पयससिद्धो वि । मरदो नि मयवं वं वंविटन पत्तो नयस्य ॥ २८ ॥ पूयनपुनंवेव, पुनइ ननुदि
 एव वसस्य । गंतुं पत्तो व सिस्मरीय वस्येव वं वर ॥ २९ ॥ पत्तो नयन जो प नयवरो वसिप्य संनानो । नडिगिपीय सेपाय,
 संगमो मरदपकीवि ॥ ३० ॥ तं वकिममनुकय्यर वय्यर वयिप्यसेप्यपुपयरो । पुमाराक्येव मागारा विवसे पयारोइ ॥ ३१ ॥
 नयनो नयनमिनिपयन सयसु वकिनमंभं । नयसि नोदिप्य वे वयनो परमवकि वि ॥ ३२ ॥ मन्त्रिपयक्यपुपयडि-
 टारकेप्यपुपयरोइ । नसिपसिपेपुविनय्यर वयवीवं मयेव ॥ ३३ ॥ वयिपि वकि नयनमिपययारो रोडं । ननुदिप्य
 नूतं पविप्यवं वंवि सगुन ॥ ३४ ॥ सयस्येवोइ विपुं सुसेवसेवदिन तु वेसेइ । विपुनईनिस्तुहमेव सारक्यं नयस्य
 ॥ ३५ ॥ वेवमिपिपुमं नयं सयार केइ वयवीवं । विमिपयगुण नयस्यपयमं देवमोवदर ॥ ३६ ॥ मयवइ विमिसगुं
 सुसेवसेवदिनो वयो गंतुं । गयवीकाओ वसिप्य विमिरो नयस्यविपिपु ॥ ३७ ॥ वयिपीरयस्यमेव पयुपयवसमंभक्यवीओ ।
 तो मयपयनवी पत्तो परयस्यसंमि ॥ ३८ ॥ विमिप्य सय सुदेदि मन्त्रिपयार वेवम ! पुडिपयवयवयवपुमाप्योप
 नर वो सिस्ते ॥ ३९ ॥ सयइ सुसेवसेवदिनो वि नय विपुमिसुवं गंतुं । विवनामसुसयमइरे सिस्स सय वंविपयरोव ॥ ४० ॥

गगादेविं साहइ त निम्बुढग सुसेणहत्थेण । वाससहरस गगाए सद्दिमुवमुजए भोग ॥ ४१ ॥ नमिप्पिन्मी ससाहइ, ते धीरय-
णाइ विंति दोयणीय । गंगाधूलउ चलति, सेविउ सह नवनिहीओ ॥ ४२ ॥ ओयवइ नट्टमाल खंडगुहाए इमा अहुग्घडइ । रडगुहाए
तहू चैव नीइ इह एइ भरहत्थे ॥ ४३ ॥ वासाण सहरसेहिं, सट्टीए साहिउ मयलभरह । पत्तो विणीयनयरीण विहियअइ
भूरिभडारो ॥ ४४ ॥ अतेउरचउसट्टी सहसा वत्तीसमउउगएण । हयगयरहाण लम्भा चुलमीई रयणनउदसग ॥ ४५ ॥ छन्नवई कोडीओ,
पाइक्काण तेहव गामाण । इय एवमाइ चक्किस्स तस्स जाया तथा रिद्धी ॥ ४६ ॥ धारसवासाइ कओय सव्वराईहिं रज्जअमिसेओ । होमु
सयण समाल्लित्तेण सुदरी दुब्बला दिट्ठा ॥ ४७ ॥ आयिलेहिं ओलुगआणणा पयणुजायरएण । भणिग्या भरहेण कित्तिगि । होमु
गिहिणी अहव वइणी ॥ ४८ ॥ सा पव्वइया भरहो अहन्नया भाउयाण नियदूय । पेसइ इमाणि मइसतियाणि रज्जाणि अल्प-
णह ॥ ४९ ॥ तेण तद्वा विन्नते भणति ते एय रज्जसामित्त । भरहस्स कइ ताण्ण अन्ह ण्याणि दिन्नाणि ॥ ५० ॥ पट्ठणा पणा-
मिय चैव, दूय ! भरहोवि भुजग रज्ज । जह न तमप्पइ अन्ह न त्रयपि तहइप्पिमो तस्स ॥ ५१ ॥

“ कोडर्यान् प्राप्य न गर्वितो विपयिण. कस्यापदोऽस्तगता, स्त्रीभि. फस्य न दण्डित शुचि मन. को नाम रागा प्रिय ।
क कालस्य न गोचरान्तरगत. कोडधी गतो गौरवं, को वा दुर्लभवागुरासु पवित क्षेमेण जात. पुमान् ॥ ५२ ॥ ”

इति विमृश्य पुनस्तैरुक्तम्—अहवा पुच्छिहत्तामो सामिं तस्सासण कुणित्तामो । गतूण तओ दूण्ण, चप्पियो साधिय सव्व
॥ ५३ ॥ सामी वि विहरमाणो, कयाइ अट्ठावए समोसरिओ । गंतूण पणमिक्कण य, त विन्नत्तं गुमारेहिं ॥ ५४ ॥ ता किं
सगामेऊण रक्खिम्मो ताइ अहव अप्पेमो । रिस्हो विसयपिवासाअसारणिं देसण गुणइ ॥ ५५ ॥ अलमलमिन्नेहिं विसएहिं
वच्छय ! अणत्थकच्छुकप्पेहिं । आससारं आसेविण्हिं नहु जेहिं पज्जती ॥ ५६ ॥ किं च—

अवाप्तं कणादिद्विद्वदुक्तिश्चापि विरप्य विजिहो को मेरुद्वयमपि न ज्ञो अस्तस्यममूर ।

अमन्ता त्वावगन्तापुनरविषयाय मनसा त्वत् स्वरूपं हेतुं ह्यमपरिमेयं प्रमुक्ते ॥ ५७ ॥ १०

विस्स विरप्यत्वं च एतदप्रमत्तमन्तरं । अमुक्तं विपं इन्ति विरप्या स्मरणादपि ॥ ५८ ॥ ११ तथा—इह परिमारेष्वनो
रोगावगन्तारोप्य सिद्धो । तुम्येदि कविर्ब्रह्मो विप्रबन्धिताया पठिष्यति ॥ ५९ ॥ अस्मरिष्यतो गिन्दे रमे रंगावगन्तारो एतो ।
अपि कटिप्य अमूर्तं, एत मयमरयेकर ॥ ६० ॥ अस्मरिष्यान्स्वकमन्तरे पठन्निवासो । पाठं पाठिष्यत्पुनर्ममगात्रो
मस्मन्नासाय ॥ ६१ ॥ ऐक्यं कटिपिष्यादृष्या मुंयं, अम्योमेयं तन्नो नितसो सो । एतित्तवस्तुपय, जोहृ निदर तुकट्य
॥ ६२ ॥ निदर सुमिन्ति स्मरुमन्त-वानी-उत्तर-सुरिष्यको । अमरी सुम्ये तिसिजो तद्वि कर्मयद्वर्त्मनि ॥ ६३ ॥ नर
पुनरुत्पद्यमिद्विद्विदु स ६४ विद्वो । किं मेदि तिसा जोहृत्तु, वा न तिसिष्यमेदि गप्य ॥ ६४ ॥ अमृमिष्य मयेयं
नर तिसिष्यात्पुन्य वाक्ये । तिसिमेदि मे मविस्सा, तिसो अमृमिष्यात्पुन्येदि ॥ ६५ ॥ ऐक्यप्य अमृमन्तं, तिसिष्यो पमरे
निरपेदि । कोनो एतोन पुनित्वं रोय पय्यमन्तो ॥ ६६ ॥ अमृमृपु वि केतु, न कथं सास्तर विद्वत् हो कथं । विद्वत् अमृ-
सिस्सा, अमन्ति अमिष्योऽपि वाकुली ॥ ६७ ॥ ऐक्यं वसा वि एवं एतं च विपमन्तं च सिस्साविरे । एतो पय्यमपुन्यं
अमिहो अह वाकुलि ॥ ६८ ॥ एत मेतुपास्या मविष्यो मि एतमवगम्यमपिदिदि । तुह साविसेन करोमि कंजुवो
अमृमन्तं ॥ ६९ ॥

वाकु—विमन्तुचं वा मन्त को उत्त अमन्तो त्वं पद्यादेमि । एत—विमं सुमंवि पत्, वमिषत् सास्तर जो कथं ॥ ७० ॥

वाकु—वमं पयसास्ते ऐक्यं ऐक्यमन्तारोप्य । एत—आन्तावगन्तारो को वि तन्नो वं न पविसेत् ॥ ७१ ॥

वाकु—वमं साविष्य अयेमि एत—अमि । सावि तन्न वाप्यत्वं । अमवगम्यमपिदिदि सास्तरं वरुमि जो न सिरे ॥ ७२ ॥

बाहु—रे रे विमुक्कमज्जाय दूय ! तुज्जाय । भेसिय भञ्जण पव्वाविया जओ तो सगव्वो सो ॥ ७३ ॥

एगवणुप्पन्नाणवि किक्किसाहासाहिणं गरुओ । अत्थि विसेसो ता ताणमपि गणणा किं गणइ ॥ ७४ ॥ एउ स जुज्झउ केडेमि जेण अइत्तिव्वगव्वसव्वस्स । वल्लिउ मल्लिउं भाऊण, त च साहेमि परिहस ॥ ७५ ॥ पडिहारेण दूओ, निच्छुढो सो गले गहेऊण । गतूण तेण वुत्तो, वुत्तत्तो एस भरहस्स ॥ ७६ ॥ पसरिय असरिसरोसगिउगउगमिरभिउडिभालयलो । दावइ पयाण दुक्क, चक्की अक्कतअरिचक्को ॥ ७७ ॥ सेगा समगसामगिसगओ निगओ सीम । तो बाहुवली सम्मुहमुवागओ गरु-यरोसेण ॥ ७८ ॥ लग्ग अगगलण, जुग्ग विज्झइ सारहिं सरचक्क । उडइ रगगो खगं, कुत्तो कुतं च कटेइ ॥ ७९ ॥ तर-लसतेयतुरगमरिम्बल्लुरक्खिलत्तमूल्लिधूसरय । कुंताहयकुंजरुहिरनिज्झकज्जालजालिल्ल ॥ ८० ॥ अगोय^१ थाणसथाण-डुज्झमाणप्पमा णयाणिगण । परिसमिरभूरिमीयंनिगवगवगंतहल्लोल ॥ ८१ ॥ हरिकरिक्कायरवीराइ, ^२भूरिसत्ताइ सहरेमाण । गुरुनगरपलीचणय व, मीसण त रण जायं ॥ ८२ ॥ इय असगंजसमिम्बय, बाहुवली पज्जरेइ यधुमिम । किं निरवराहलोयम्पणण अगमि^३ जुज्झामो ॥ ८३ ॥ भणिओ भरहणेवपि होउ किमइ तहा नहु समत्थो । सक्कोवि जस्स सकइ, रणमि ऋ तस्स तइ गणणा ॥ ८४ ॥

तओ य—चिहुरचवुहिं अइजडाजडसव्वगु-भूरिकरिरिहि, फडिफडिल्ल नीसल्लु^४ सज्जाहि, हरिचवणु तिलउ करि बाहुवंडसुपयंड पुज्जाहि । रणरगगणिययरहिं पुरिससीइ ते दोवि, एत्थतरि तेलुक्कु सउ मिलिउ न थाफउ कोवि ॥ ८५ ॥

मिलिय नइयलि देव जोयति विप्पारियलोयणिहिं, चडियचारुधिहिं विमाणिहिं, विज्जाहरु पत्त पुणु तहय जप्परक्खअक्खलियणाणिहिं । लोगवाल कउत्तिगि मिलिय चाउडिसिहिं धियारि, निच्छउ परित्त न सक्कहिं य सु जउ कसु पुणु हारि ॥ ८६ ॥

मुनिषु वज्रिना परम बलिषेणु तस्मिं तेषां वि भविरवशिष्टि, लब्धस्त्वैकमुक्तिरिति सुतिमिष्यति, पुणु पुष्पव पञ्चमरिष वरवज्रिभक्त्यु
 सप्रारब्धस्थिति । तादृशिरि सत्त्वार्थं देवु किञ्च मन्त्रात्मनोपेयव्यति, पुरिसासीर दे मन्त्रिषु किञ्च निगतिरि 'मुनिषु विरवति ॥ ८७ ॥
 अद रत्नानि देवि वज्रमिति वल्लोकेन विरवति, सीरव्यजो मीलकु मेकति, वज्ररद सो वज्रि देव त्रिगुणर 'विरोक्त्वति ।
 विष्णुवर्मामौघेयतिरि पुनरिति वज्रमिति वज्रमिति वज्रमिति वज्रमिति वज्रमिति वज्रमिति वज्रमिति ॥ ८८ ॥

विदित्विष्यति वेदिव्यदे निवत्त्वमुक्तिव्यतिरि वज्रमिति वज्रमिति वज्रमिति वज्रमिति वज्रमिति वज्रमिति वज्रमिति ॥ ८९ ॥

वज्रि संधित विरति विरति वज्रमिति वज्रमिति वज्रमिति वज्रमिति वज्रमिति वज्रमिति वज्रमिति ॥ ९० ॥

वज्रि वज्रमिति वज्रमिति वज्रमिति वज्रमिति वज्रमिति वज्रमिति वज्रमिति ॥ ९१ ॥

वज्र वज्रमिति वज्रमिति वज्रमिति वज्रमिति वज्रमिति वज्रमिति वज्रमिति ॥ ९२ ॥

वज्रमिति वज्रमिति वज्रमिति वज्रमिति वज्रमिति वज्रमिति वज्रमिति ॥ ९३ ॥

अहह चित्तित दुट्टु अपइट्टु सो भरहु सो बाहुवलि एफमुगह वे दल इमेरिस, नियवंधवि मारियइ जास रिद्धि मा होउ तारिस । बलधणजीवियजोवणह गारु कोइ करेइ, सउ परि घल्लिय(व) ससउ जिय्व जंतु न वत्त कहेइ ॥ ९४ ॥

मज्झ भाउय ते महाभाग विहिङ्गणउ एक्कु सउ विसय जेहिं विसतुल्ल दिट्ठा, इह परभवतावकर कडुविवाग मुहमित्तमिट्ठा । तायह पायपसाइ पर सज्जित सजमरज्जु, उप्पाखिवि त नाणवरु किउ परलोयह कज्जु ॥ ९५ ॥

अहह भरहु विमुक्कमज्जाउ अइलपडु लुद्धमाणु भरइलेउ छक्कपडु वडइ, धणु लुपइ वप्पहइ जलणु जेव नहु किंपि छडुइ । लेउत्तमुक्खिल तक्कलसिल मइ मुक्कउ मणि रोसु, एव हि तायह पायगइ गउ चित्तह खायोसु ॥ ९६ ॥

ताव मुक्कउ चक्कु सहु कोवि आभरण-आउह-कुसुम, काइ कज्जु किर रत्न रट्ठिहिं, उप्पाडइ केस सिरि वज्जसारनियंपंचमुट्ठिहिं । सजमर्लिणु असणुमणि अप्पइ सासणदेवि, तो नवमुणि पणमइ भरहु सहु राणिहिं आवेवि ॥ ९७ ॥

तुह कुलक्कमु एहु निव्वडुह वज्जितउ विहिपरिहिं पइ तुहगि को गन्हु नाडइ, नियवसह सिरिकलसु अवरु कण्णु वाडइ-सिराडइ । पइ परि तिहुअण धवलहरु धवलित नियजसवाइ, इअ सुयुणतउ चक्कइ वेयालित पडिहाइ ॥ ९८ ॥

अह सुचित्तइ मुणि महानाहु परमेसरपासि हउ जाउ किंतु वरनाणहीणउ, मह केवल्लिअयु स विज्जतु तेण लज्जउ सुदीणउ । ता उप्पाडउ ताव लहु एल्लु जि केवल्लनाणु, अह परमेसरसम्मूहउ हउ करेसु पत्थाणु ॥ ९९ ॥

करिवि एरिसु अचित्तु निक्कपु पालविय पाणिजुगु नासअगसलगलोयणु, मणि निम्मउ थसु जिव काउसगु कप्पेइ सोहणु । अच्छइ सवच्छरु सुथिरु मुणिवरु निरसणपाणु, परमप्पय सपयपउणु निचलु झायइ झणु ॥ १०० ॥

बधुरि पुरिषर्त्तं विन्दन्नप्यस्तु वं विपरा पत्न्या एव धारयन्नप्यस्ति संपिपा इव (वि) केससु बाधं दृष्टुं जेय पात्र पान्दर्यम्
निष्पिन । ओ ईसिन्न पत्न्यस्तु विधिं सप्तुं पित्र्य सरीसु, ओ एतु केवन्नप्यवि सप्तुं सो नमस्तु धर्मसु ॥ १०१ ॥

पञ्च दुःखाः सौख्येभ्यो विविदि रक्षति स्मरन्मनः कर्तव्यमर्थसि दुःखम्, निसि रीरद ह्यु मुनिरि दुःखपरद सत्यं गु कान् ।
यसि निरद्व केरद्व पुन केरद्व मुन्यु, सो करिण्यार विमरमग मुन्यसु सत्यं ॥ १०२ ॥

तद निष्ठुयाद गंगजार्णु याननिरेव रुद्रपाह ठरुवि सिम्बायोल तापहु, ऊरुकर सुपल्ल लजवित्रीन अरुविस सरुवर ।
 तदपि क्वास्ती न सो पाख निरुदकमरुतयु एगरिटि निरुदुदिरिय वोपद केकसमयु ॥ १ ३ ॥

पञ्चमिं पञ्चमिं वीर्यस्यैव त्वयिभ्युत्पन्नमर्थं मेरु वीर्यसमीर गन्धर्वाणि, त्वज्येहि-वदन्तर्वाणि उरुष्य मुञ्चिहि मनु भंग मञ्जरि ।
 नरि गोपयिष्य वाञ्छितं ननु नरं मन्त्रि ननु नरं मन्त्रि ननु नरं मन्त्रि ननु नरं मन्त्रि ॥ १ ४ ॥

रिसाणु बाधिमे सुपु पञ्चाश पटुनार विधि करि निस्सपत्न्यार वंयुसुरि सुपत्तो तारा तद्वि अत्रवि मयिज
 वरि गणेश्वरि निर नरि वरि गुविनि गरिहट्टु, लज्जकमाइर वट्टुवदि वरि करि सो रिहट्टु ॥ १ ५ ॥

बद्ध-विशेष बसिनि घामिसिद्धिस्तु मेवम् ! व्याज यस्मिन् दोष मनु इति बहिष्कृत्य, सो पितृव इति बहिष्कृत्य
 बन्धु नि बन्धु । इं इं बन्धुवत्त्वम् । इति बहिष्कृत्य, इति बहिष्कृत्य, इति बहिष्कृत्य, इति बहिष्कृत्य ॥ १०६ ॥

[illegible]

मांजन वसन्तानि शिरसागमनानि चारिते इन्दुरि माहुरमुपरिभुम्बकदुर्गे मेहरि, मरवेचछि लेज खर गगणहरिसमरधरिख
पडरि । सो सुनि यशु समोष्ठणि एवगजरिन केर, केरादि परिसर बार करि नास्करनु कंठेर ॥ १ ८ ॥

कुत पुनर्बाहुवलिनो दानमत्रैवोल्पाद्य स्वाभिपार्थं गमिष्यामीति स्वमत्या कुतक्रायोत्सर्गस्य क्लिष्टयतोऽपि क्षानं नोन्पत्रमित्याह—

नियममइविगपिय चितिपूण सच्छन्दयुद्धिचरिण । कत्तो पारत्तदियं, कोरइ गुरुभ्रणवप्सेण ॥ २६ ॥

यद्धो निरुयारी अविणिओ गवियओ निरुयमाणो । साहुजणस्स गरहिओ, जणेवि ययणिज्जाग ल्हइ ॥ २७ ॥

थोवेणवि सप्पुरिसा सणकुमार व्व केइ जुञ्जेति । देहे सणपरिहाणो, जं णिर देहेहि से कडियं ॥ २८ ॥

‘निजकमत्त्या’ गुरूपदेशाऽभावादात्मीययुद्ध्या विकल्पितचिन्तिते स्थूलसूक्ष्मालो ग्ने यस्य स तथा तेन ‘स्यन्ददुद्धिचरितेन’—

‘स्वतन्त्रमतिचेष्टितेन अत एव गुरोरुपदेशेन-उपदेशाऽनार्हण शिष्येण कृत परत्र कृत क्रियते, न क्लाञ्जिदुपायाऽभावात् ॥ २६ ॥

तथा ‘यद्धो’ गाहा ‘स्तन्यो’-गव्योद्धरकन्धर । ‘निरुयारी’-आसनवानापुष्करपरारयुक्ताल्लुतन । ‘अयिनीतो’-ऽप्युत्थानादिव्यपि

प्रमाद्यन् । ‘गर्वित’-स्वगुणोत्सेकवात् । ‘निरुयाराम’-प्रणामोद्ध्वज्यप्रणमन् । ओप स्पष्टम् ॥ २७ ॥ त्वयिपिअ गुरुकर्मत्ताइ ओपयना-

नोऽपि न बुध्यते, महात्मा त्वत्पेनापि बुध्यते इत्याह—‘यैवेणवि’ गाहा, एतस्यं. कथानकादयमेयन्नन्येद मंशेपात्—

कुरुजगले जणवाए, दुहा सुहत्तीहिं सुल्लमत्थि पुर । दत्तिणअं ति केत्तीकमल य मर्हमहेअण ॥ २ ॥ मागाउ असागाउ,

असावया सावया सहति जहि । रमणीओ नरमणीओ, अणगत्त्या मुत्तया ॥ ३ ॥ न तुम्हंमे सिग्गिमयेज राया निरयणा-

णलसो । पाळइ पयडपयावो, सहदेयी अगमाहिंसी मे ॥ ३ ॥ तीमे चउरसमुग्गिगेहिं, सउओ विन्नुओ मुओ जाओ । समए

सणकुमारोत्ति, तस्स नाम्मवो निहिओ ॥ ४ ॥ उरविपल्लात्ताओ, कालेज कयानिज्जिग मो पत्तो । मग्गिमाहुरिणन्नमम-

वागुरावग्गु तारुअ ॥ ५ ॥ अणउज्जाण विजाण, तण मणिदप्पयाओ गुरुत्तम् । सोहन्गमुत्ताससारणीउ, मरणीउ गपण ॥ ६ ॥

हरिवह्हाण आयाससाहिणो वाहुणो तहा होपि । वन्नुत्तलंयि तरुणीमाएण साराओ सो ॥ ७ ॥ सणंगपयत्त सत्ता, इत्थ

निव्वाह्मेस सुकइस्स । जो पथेद समल्लेउमेत्थ तणयवित्ताए ॥ ८ ॥ जणो प रउत्तिरयणो य, तम्मा तंय मत्तणी न अत्ति ।

चउत्यओ थिरत्यामो । अइसुहियाओ होहिंति, तत्स दिन्नाओ कन्नाओ ॥ २६ ॥ वयमतिहीता तुब्भे, पमाणमेय जपिए कुमा-
 रेण । पढम पाणिगहण, विहिय सह रायरकन्नाहिं ॥ २७ ॥ भणिय च भाणुणा अशिमालिणा वेरफारण कहिय । तुह जन्मस्स
 य सलेवओ तओ सुणसु साहेमि ॥ २८ ॥ कचणपुरमि नयरे अहेसि विफमजसो ति नरनाहो । पचसयेंउतरकणिवाहो वम्महो
 व सय ॥ २९ ॥ तत्येव सत्यवाहो, अहेसि नामेण नागदत्तो ति । विण्हुसिरी से भज्जा, रहरभारुगव्वहरी ॥ ३० ॥ विष्ण-
 मजसेण दट्ठूण, कइवि अतेउरमि सा खित्ता । अइगक्यविहरहवाहो, गहिलीहूओ स सत्याहो ॥ ३१ ॥ विण्हुसिरीमोहेण, मूलि-
 याए विफमजसो वस नीओ । परिहरियावरफज्जो, त चिय अन्तइ नियच्छतो ॥ ३२ ॥ ईसा विसाय विसदूमियाहिं, अवराहिं
 सा विसेण हया । सत्याहो विव रायावि, सुन्नउओ परुओ सो ॥ ३३ ॥ देइ न देइ दहिंउं, मतीहिं मतकण वीयरिणे । निन-
 चक्कु वचेकण, छडिय मडयमडवीए ॥ ३४ ॥ निवई तमपेच्छतो अणिच्छियपाणाऽसणो धुव मरिही । इय अटवीण नीओ, निण्ड
 मडयस्स तमवत्थ ॥ ३५ ॥ निवेहिं अक्खरदा, अताली हत्यमछिया अच्छी । रसपिसियपूयकीकस-यसाइ सुल्लुसुल्लिर णिमिजाल
 ॥ ३६ ॥ अइदुरहिगधकुटत-घाणघोरगिई महीनाहो । वेरगमगल्लगो, चित्तेउमिम समारद्धो ॥ ३७ ॥ कुल्लज्जामज्जाया, जसो
 य मुफ्फा मए कए जत्स । तस्स वि देहस्स एसेयमेरिस्सी आह मूढोम्मि ॥ ३८ ॥

कुभ-दुद-आरावद-इडु, इरीवर-अनर, विज्जता उयमाण जाह, तसु अगह इय गर ॥

गधसारु घणसारु, अगुरु हलूरी कुकुगु, किं न दिन्नु पयस्सु, अहह पुण गधु मल्लडगगु ॥ ३९ ॥

इय रुहियकडेवर कारणिण, किन्न किन्न मई कप्पियड । बलि किन्नउ दुम्मइ एह, महु दुम्माय अप्पा अप्पियड ॥ ४० ॥
 तणमिय सव्व रज्जाइ यज्जिउ सुव्वयायरिणपासे । महीनाहो निम्मततो तपेइ तिच्च तवोकम्म ॥ ४१ ॥ मरिउ सणहुमार, ठप्पे
 देवो महिहिंउओ जाओ । रयणउरे सेट्टिसुओ, जिणधम्मो नाम तत्तो वि ॥ ४२ ॥ सायगधम्मं सम्म, परिपालइ मुणि-निणि-

दृष्टव्यो । एतो न मगद्वतो बभूवसोऽपि मरिच्य ॥ ४३ ॥ विरिण्यु चिरं भमिच्यममिसमो चि र्भम्यो ज्ञाजो । सीहम
 पुरे पवित्रमिच्य एतो विरिचिरं ॥ ४४ ॥ एतुगदिवपद्वरं च, मासस्यचरं करिच पारेर । वर रचनउरे एतो, इरिवा
 इरपचनरवरे ॥ ४५ ॥ चमसपारेने एतुवा स जामिचिओ तजो रेव । बर एतो विचपमो वि तान वेम्यवि चमेव
 ॥ ४६ ॥ मायेव पुमयेवपुयेहयो चार्थिम्यवेरेन । ते स्तुत्ये चमिच त्रिप ! मुने द बलवान् ॥ ४७ ॥ एतवा ऐसि बाळे,
 बर विचकमत्स पुट्टि पट्टुने । चमेवेचि निचेन मरुचं वस तुमिच्य ॥ ४८ ॥ अरुवा चमिच्य रौरी चामेवे
 मुंनर स तुओ । सेरी नि पुमदुचन फलं चि सम्यं एर एव ॥ ४९ ॥ मुपुचयुदिरुचं चालं चपमसचोकिचि सम्यं ।
 ओ गेर तेदं चपमे सम्यं समाचिच्य ॥ ५० ॥ चिचमुमिचरे सुंदे, चरिचं पुञ्चन चामेवे । मिरिचरए एचउर, बरउर
 चमचनसचो ओ ॥ ५१ ॥ पुमचिसुरो वरस एमेव दिजसु चिगुचि बससु । चिचिचरि चरित-गोमात्र चमुदयवीर चा
 यति ॥ ५२ ॥ चिरचनौओ पुट्टि (चि) चरिचउर वीरमुमचं सुरयो । पुट्टि माचरि तोरुमराचिओ ओ दरे चामो ॥ ५३ ॥
 चमयोचि चविचोमिचममेवेचनो चरी चरि । वेमरा पुमचि मने, पुंनरं वर वरमुदं ॥ ५४ ॥ चरिचं चरिचो, च-
 चिचर चिच्य स चमेव । चमिचममराचामी चि माचिचो मुने चामो ॥ ५५ ॥ एो एचमचमचो चिरिचुं चिचिचन
 चिरचमे । चरिचनो चंयामो, चामाचमेव चेचरि ॥ ५६ ॥ इव पुमचमचामेव, तेव तुर चरिचं इमं चेर । ओ अचम
 तेन वर, चपचि चमचि चमचि ॥ ५७ ॥ चर-^{५८} चिचच वेर चामे मरोउरी च उरुचरे । चमिचमेचमिचं चमे, चेरचे
 चेमिचमचम् ॥ ५८ ॥ ^{५९}

चिच-^{५९} चोचं ओ इतमचो चमचिचमच चेरचः के सचाचा चि मिचं चोचमुवाचः चमचिर मु चिचमिचरी चमचमम् ।
 चमचो चोचमुवाच मरिचरचमचमेवे चि मु मे चमिचमेव चमिचमचमचमचमेवे चोचमचमचमेवे चमचि ॥ ५९ ॥ ^{६०}

ततः—अरिजयसज्जा पहरणविज्जा विज्जाहरेण से दिन्ना । कंताहिं ताहिं अट्टहिं, सह निसि अह सुयइ वासगिहे ॥ ६० ॥
जाव पभाए पडिबोहमेइ पेक्खेइ ताव अप्पाण । गिरिगुरुगहणे पुहईए पडियमइक्कफ़ालाए ॥ ६१ ॥ चित्तइ किमिंदयाल एय
कताउ ताउ कहिमट्ट । दिसति फेरवीओ फेफ़ारतीउ पासमि ॥ ६२ ॥ सुरवेरिणो भविससइ, विलसियमेयं तथा पहरियस्स । भयभूरिभगुरस्स
वि, वेराउ छल नियतस्स ॥ ६३ ॥ वियरइ जाव असको, गिरिसिहरे सेहर व धवलहर । तो पेक्खइ लक्खइ इदयालमेयपि
किपि भवे ॥ ६४ ॥ रमणीए रुयंतीए, धवलहरोवरि सुणेइ करुणसर । सत्तमतलंमि पत्तो, सुणइ विसेस पलावस्स ॥ ६५ ॥
कुरुकुलगयणगणमडणेफ़ससहरसणकुमार ! तुम । इह मह भवे न नाहो, जाओ ता परभवे होज्जा ॥ ६६ ॥ पयडीहोउं दिन्ना-
सणेण तेणेयेमवमुल्लविया । का सुयणु ! तसि त क, कुमारमीहसि ? दसा किमिमा ? ॥ ६७ ॥ बुत्त तीए सुपुरिस ! सपइ मह
दिवसनाह तइ विट्ठे । मणकमल वियसइ, मउलियपि भण हेउणा केण ॥ ६८ ॥ खिइतिलए अरिमहणनिवस्स धूया अह सुन-
दत्ति । त सुणिय कुरु कुमार, महासि आसा पिय काउ ॥ ६९ ॥ मायापियरेहिं नि, तरस चेव दिन्नाहमुदगदणेण । अकयविवाहयिय
वज्जवेगलयरेण अवहरिया ॥ ७० ॥ इह सिहरिसिहरसेहर-सारिच्छे खणविवड्विए तुगे । पासाए मुफ़ाह, सोयती दिवसरयणीसु
॥ ७१ ॥ एत्थतरमि पत्तो, पिक्खइ खयरो तहट्ठिय कुमर । उक्खवियतिक्खकोवो, खमडले खिप्पमुप्पयइ ॥ ७२ ॥ हाहारवमुहल-
मुही धसत्ति धरणीए निवडिया सुमुही । विलवइ सुपुरिसखयका-रिणी कह ही अह जाया ॥ ७३ ॥ बहुप्पहारनिद्रुमुट्ठिपहारेण
त हणेऊण । अक्खयकाओ कुमारो, पुरो सुनदाए आयाओ ॥ ७४ ॥ आसासिया निरासा, सणकुमारेण सा सेवुत्तंत । कहि-
ऊण परिणीया, गधव्वविवाहसोहाए ॥ ७५ ॥ चिहुरवरहिं दलदीहवयणु निहणइ ससिपव्वण । नयण मयणभडभल्लि-गडमडलमणि-
दप्पण ॥ ७६ ॥ भुयमुणालवेत्तलहलपाणि अरविंदसहोदर । घणथणकंचणकलस-ऊरुनवरभल्लभवर ॥ ७७ ॥ तसु खवेरइसोहगकल
स कइवन्नण फिर कवणु । जा कुरुकुमार चफ़ाहिवइ होसइ निरु रमणीरयणु ॥ ७८ ॥ तह दसणे वि निव्वण उव्वण उज्जिभ-
माणपिम्मगुणो । सह तीए कीलतो वसइ विसको स तत्थेव ॥ ७९ ॥ खणमेत्तेण सप्पावलित्ति भइणीवि वज्जवेगस्स । तत्थागया

स्थितिर्निष्ठः शोभीषस्त्रिंशः सर्वं वस्तु ॥ ८ ॥ केचन हि द्वैविधियः प्राप्य समारम्भं कथयन्ते । विद्वन् एवम् आरभ्य मुमुक्षुषु सुम
 रितं तत्र ॥ ८१ ॥ मेमिषिदत्तस्य स्वयं, प्राप्य वाचाप्यो वयो दोरी । धारिस्त्रिंशस्य दोषः, सा हि विषादपीदेर ॥ ८२ ॥
 वीरे सुनन्दमुखाय, माधनिरासु म्निद्रुणे कुमाणे । परिभेर पथमह, सा हि मनुष्यो मतिं पतति ॥ ८३ ॥ कुमुदेरि नरेनेनेय,
 आमुनेय पात्र लज्जा । धार साव्ययेरि, पृथिव्या कुमरपथमि ॥ ८४ ॥ हरिर्नरैर्बुधेरेरि केरि कथित इमं कुमारस्य ।
 धार वन्दयेपञ्चमो आभिवन्दिबुधनेन ॥ ८५ ॥ विषादसामग्रीणं जगच्छर मच्छरेव मयिमेते । वन्दरेऽ जययति,
 तेन वचनेन पृथिव्या ॥ ८६ ॥ नाचति इत्यपि नैव इति पदुपायमुवाचाय । पृथ्वरे वचनं मिमुनो ईशाव नूरयो ॥ ८७ ॥
 जगु नैव वन्दयेगोप, मन्त्रुगेनो व रोमि एण्ये । कुमरस्यैवं एता हृदयेऽ असन्निधेय ॥ ८८ ॥ समरिस्त्रिंशस्यो ईशस्य
 अस्त्रिंशस्य गच्छमगोच । मयिरिस्त्रिंशस्यो मिमुनो सेनाय इत्येवो ॥ ८९ ॥ कुमरेव गच्छमगोच, नैव गीतव्य संसुर् वस्य ।
 सप्तवर्षपरिणयेऽं पाठ्यो समरसत्पाणे ॥ ९० ॥ एतेन वन्दयेते न म्कुमुनेनो न आसन्निधेय । सार पदरेव पस्त्रिंशस्य पति
 त्वं पथिव्या रोमि ॥ ९१ ॥ कुमरेव स्वर्ग मगमिस्त्रिंशरे अस्त्रिंशस्यो वन्दयेते । वृक्षमदोऽलम्, कुमरो वातेर गमयेरि ॥ ९२ ॥ न
 गोचने वदस्त्रिंशस्येऽं मितरेव पदरेवेर । मितरे वदस्त्रिंशस्येऽं एतेन एतद्विस्त्रिंशस्ये ॥ ९३ ॥ मगमस्यो एतेन विस्त्रिंशस्यो
 पुरीषो मिमुनो । सादित्य विस्त्रिंशस्यो एवो वन्दो सो आसन्निधेय ॥ ९४ ॥ कनुया सो ईमोस्त्रिंशस्येन मिमुनेन वन्दयेते ।
 कुमरेव वचसायो, वन्दो वन्दयेते न पाथयेते ॥ ९५ ॥ एतद्विस्त्रिंशस्येन वन्दयेते । अस्त्रिंशस्य कुमरोमेवस्य
 वदस्त्रिंशस्यो वन्दयेते वि ॥ ९६ ॥ एतद्वि वन्दयेमाद्वि सार एव सो वन्दयेते । विषादसन्निधेयोरे वन्दयेते विषादस्येन
 ॥ ९७ ॥ सुप्रतिपिदुस्त्रिंशस्य-वन्दयेते वि ॥ ९८ ॥ वन्दयेते विषादस्येन वन्दयेते विषादस्येन वन्दयेते विषादस्येन
 वन्दयेते सुप्रतिपिदुस्त्रिंशस्य वन्दयेते वि ॥ ९९ ॥ वन्दयेते विषादस्येन वन्दयेते विषादस्येन वन्दयेते विषादस्येन

मञ्जु तुङ्गा धूयाण । पाणिं सणकुमारो, चक्की पीडिस्सइ सयस्स ॥ १०० ॥ तुह पाणिपीडणाणुगदेण जम्भो इमासिं सहलत्तं ।
ता लहुउ होउ एवति, चच्चिओ वरविवाहमहो ॥ १०१ ॥ वेयड्डजिणहेरुं, काऊणड्ढाहियाइमहिमाओ । सासय-असासाणसु,
पेक्खणपूयापयारेहिं ॥ २ ॥ अन्नत्थवि तित्थे वित्थेरेण तित्थेसराण जत्ताओ । कुब्बतो सो पत्तो, एगमि सरोवरे रम्भे ॥ ३ ॥
अभिरामे आरामे, जावड्छइ पेच्छणच्छणुण्डाहो । दूरे बालवयसो, अणब्भुट्ठि न्व ता दिट्ठो ॥ ४ ॥ हरिसभरनिम्भरेणं, रत्ता
हक्कारिओ समीवमि । कयसब्बगपणामो, अईव उट्ठो इम पुट्ठो ॥ ५ ॥ कइमिह महिंदसीह । आगओसि 'अइमायतायभायाणं ।
भण 'भण तणुकल्लण, सिग्गमविग्ग च धम्मस्स ॥ ६ ॥ आलिंगिऊण उववेसिऊण पायंतियमि 'पाणपिओ । कयपचगपसाओ,
विन्नविउ एवमाढत्तो ॥ ७ ॥ काएण सामिकुसल, अम्मापियराण न एण हियएण । तुरयाऽवहारदुव्वारदुक्खडक्खणिअसोक्खवाणं
॥ ८ ॥ विसिंसु विदिसासु सव्वत्थ, पेसिया तुह गवेसया पुरिसा । यट्ठभमिओ गयसेन्नो, अहमवि एणो कउव्वेगो ॥ ९ ॥
गिरित्तगरागरकतार-पारवारावगाड्ढाणेसु । त कत्थ कत्थ न मए, सुट्ठु गविट्ठो न एण दिट्ठो ॥ ११० ॥ एत्तिय वरिसाणते, सपत्ते
दुक्कयाण पज्जते । रयणनिही रोरेण व, तुमं समिद्धो मए लद्धो ॥ १११ ॥ कुमरेण वि वुत्ततो, सुमहंतो अप्पणो लहुं कहिओ ।
सा कट्ठियवीरलडक्खेवसमा तेसिमासि दसा ॥ ११२ ॥ अह वेयड्डे पत्तो, पालइ रज्ज स सज्जियावज्ज । भणिओ महिवसीहेण,
देव । अइदुक्खिया माया ॥ ११३ ॥ अइसविआओ ताओ, ता वल्लिज्ज लहुंति तो राया । मणिमयविमाणमालाहिं चलिओ अइ-
विसालाहिं ॥ ११४ ॥ गयणयले अइगुरुखयररिद्धिसबधधुरो पत्तो । हत्थिणउरमि सव्वाण, विम्भय सज्जेमाणो ॥ ११५ ॥ जणणिज-
णयाण नागरज्जाण जाओ तहा महाणदो । ओयविय भरहेण व, भारहत्तेत्तं पि छक्खवडं ॥ ११६ ॥ नवनिहिणो चक्काई, चउदस
रयणा य तस्स सजाया । वारसवारिसिओ, तह कओऽभिसेओऽखिलनिवेहिं ॥ ११७ ॥ भरह पालइ छक्खवडं विडिय तिव्वअक्खय-
पयावो । सोहम्भसभाए कयाइ, वासवो सुरसमूहजुओ ॥ ११८ ॥ कारइ सोयामणिनाम नाडय अवसरमि एयमि । ईसाणाओ

संसार-अमरो पत्तो हरिसमीपे ॥ १९ ॥ निम्बेलेखे तटमिव ज्वरारेण ज्वरारेण तेवमि, तो सुण सुख-
वाढेसु ॥ १२ ॥ पा ! देव देवता सुखकरवें वपुरि ठेपेवस्त । हरिण वरुं एवं जार्थविषयदमाप्स ॥ २१ ॥ मुरख्येण
मिमेनें बसकजो धाव तुम्ह पछिण । न निव्व व जालज्जवि चट्ठस छब्बामारस ॥ २२ ॥ जइ विजयविजयेण जसद
ईया इमं दुबे रेस । मेळिंति सुण संयसिक्ख मनुप्पस इव वड ॥ २३ ॥ जइय—जं जइ ते वर जैसपयमहाण सुणमय
पुणं । जट्ठिंवि सवविद्याण होइ धम्मिणं जेय ॥ २४ ॥ देवमहं जज्ज, ते सुण ठं परिमणं वण । इत्थिपपुरिमि
परिवसुवन्निच सिट्ठिने ॥ २५ ॥ जइलेनेव मज्जि, छडेनें तमसियं तु पेमेमो । सिरपूज्यं कुल्ल, मिरेण पुण पवंसि
॥ २६ ॥ जमरम्मदियं लं, तुइ मिमुल्लंता सविम्वण जंवे । रेसंताण वृण, ज्जाव्य रंत्रिणा विय ॥ २७ ॥ मज्जियं मिरेण
यो मर ! मरणीमंकोकपलावे । विट्ठ तुम्हेमिं कय ज्जं पज्जिस्सिण निरयेव ॥ २८ ॥ इव ते विषत्रिणा मज्जमर मज्जर
मिसेसुखो वणी । कुम्ह दुसुमसुवति, कीं सख्यंगसिगरी ॥ २९ ॥ एणपेव विण पुजेवि कप्पवगवसज्जसो । ते वि निम्म-
वेज्ज, जण जइसमाकज्जव ॥ ३० ॥ मज्जियं वमज्जिलं वजारेण विमेरिणा तुम्हे । जण जेव डि कालमि तो ते
पवंसि ॥ ३१ ॥ जमरम्मकीं जे, केणं जसि जारिसें तुम्ह । जणुण न जरिसें तसिक्खेव सिगइरिक्खसवि ॥ ३२ ॥ जइ
विट्ठिण ही वणी संकेता संसि तुइ सपेमि । ते तज्जवीठि विवत्तव ! जइज्जं तसु वण इवं ॥ ३३ ॥ जज्जर स पर
जविज्ज, डि तुम्हे विजयं विक्खेव । जइण निमित्तसम्मत्तमविं जसुखियं विंवि ॥ ३४ ॥ डि वा ओरिसागेव, सुखिप-
मिप पुण्डितस वचिस्स । वरिचविट्ठेरज्जवरणवारिजो ते सुण जण ॥ ३५ ॥ जंविं जइ इरिक्खमण्डेले जय इं पण ।
ज पमोसि मइक्ख ! ज हरि वि वंसिण ते जामो ॥ ३६ ॥ जेव वि जइ इरिक्खमण्डेले जय इं पण ।
इण्ड, पारसले ठेसरेसेण ॥ ३७ ॥ तुइ जण्डेलेवं तं तज्जमेवेवमिय विपरिक्खो । जइरिक्खजो पणपुण्डेलेवो पुण्डितसु
॥ ३८ ॥ इव मज्जिज्जं पंसेसु, तेसु सख्यमि वजगरी वि । निव्व निव्वमंविममवविपसुवजगय सज्जये ॥ ३९ ॥ ॥ पविपमिजेव

वि तारतेरुवाइ जाइ जइ नास । तो विवसमासवासेहि, किपि होही न यागेमो ॥ १४० ॥ किं किं न कय कलुस, कायस्ते-
यस्स कारणेण मए । तस्सावि वसा एसा, ता सज्जो किज्जउ सकज्ज ॥ ४१ ॥ सुविठ सरीरेण, कस्स कस्स कज्जाइ सज्जियाइ न
मे । अबलो नियकज्जेसु वि, कह पिक्खिस्स परसुहाई ॥ ४२ ॥ सुकय सुकयं ज आसि, सपर्यं त गय नवं कुणिमो । कह अब-
लो रोगेहि, साहयिस्सामि परलोय ॥ ४३ ॥ भोगे भोतुमसत्तो, अन्ने भुंजंतए नियच्छतो । ईसा दुहं वहिस्स, सुहाय अहुणा
चइस्स ते ॥ ४४ ॥”

किंच—“आस्थानी प्रथमा मलोचयमय कुक्षिः स्त्रिय कुत्सितो, विस्मृष्ट्विद्विरनुक्षण मलरसेः स्यन्द सदा तन्मय ।
कावस्था वपुस्पस्तदापि निघनेऽत्येतस्य कीदृग्दशा ॥ ४५ ॥

सत्कार प्रतिवासर यदि जलस्नेहादिभिर्निर्यते, ततो वितामणिमुवलेण व, काएण किणामि धम्मघण ॥ ४६ ॥”
ततः—“कण्ठदुम तणेण व, काणकवहुंण कामघेणु व । चिंतामणिमुवलेण व, काएण किणामि धम्मघण ॥ ४७ ॥ सिरिविणयंघरसूरीणमतिप
इय नियट्ठे पुत्त, ठविचु कयअरिह-सघसम्माणो । अच्छिन्नचकिलन्नीविच्छइ छदिय तणं व ॥ ४८ ॥ रयणरमणीनिहाणा नयरनरनाइपसुहमणु-
अज्जिणेइ पव्वज्ज । सम्म सिक्खिय अक्खलियचोक्खसिक्खो महियमोक्खो ॥ ४९ ॥ छट्ठस्सते पारह, चीणद्वरेण छगलछासीए । पुण छट्ठाइतवाणं,
लगा । जा छम्मासे भमिय खणपि सित्त न चक्खुपि ॥ ४९ ॥ छट्ठस्सते पारह, चीणद्वरेण छगलछासीए । पुण छट्ठाइतवाणं,
पारणय जुणइ चीणाई ॥ ५० ॥ एएण तवोकम्मेण, पारेण च अइचिर काल । पयपणेण फणिणो व्व वाहिणो दूसहा जाया
॥ ५१ ॥ तिन्वेण तवोकम्मेण, तस्स आमोसहाइल्लोओ । जाया तहावि वाहीपडियार कुणइ न कयाइ ॥ ५२ ॥ जाणइ जइ
पुव्वकडाण दुक्कडाण अवैइयाण सय । मोक्खो न होइ वेएइ, वेयणं तेण ताण सया ॥ ५३ ॥ कंइ अभत्तसद्धा, तिब्बा वि-
यणा य अच्छिउ कुच्छीसु । सासं खास च जर अहियासइ सत्तवाससए ॥ ५४ ॥ हरिणा पुणवि पससा, कया कयावि दु सण-
सत्तमुत्तम तस्स तं परिक्खिउ । तियसा तेक्खिय तो सत्तमुत्तम तस्स तं परिक्खिउ । ॥ ५५ ॥

कुमारस्स । सक्केण वि सक्किइ, न मए खोभिर्मिमोऽवस्स ॥ ५५ ॥

त्वा नोभयदिशोपशिक्षिता वरिष्वभ्योसेन ॥ १६ ॥ सेवसेनोत्तम वसे, सत्तुम्हाणे महा(गुप्ती) मुन्ही सेदि । ररउत्तमस्तुम्हाणे,
 छव्वा विरो विरपणो ॥ १७ ॥ विपुपविद्वज्जससेने ररउत्तमोप-अपवित्तो ओ । जवरोव्व अगज्जससेने व सोदिओ सो
 रर अण्णो ॥ १८ ॥ जससमाअज्जविदो स सारर अस्सज्जिअण्णव्व । जससिनेने अरिमोहविज्जवरत्तो म्म निस्सज्जिने ॥ १९ ॥
 पोससि से जवडिअण्णो अरसुअण्णसज्जणारे । सदिओ उअदिअण्ण वव जमेनेव अण्णोओ ॥ २० ॥ पारिव अण्णससणो
 अण्ण मुन्ही रम्माअण्णव्वरीसु । वडिअरं अण्ण मुन्हेर रम्माणी मावि सयस ॥ २१ ॥ निगोवसेअण्णमुन्हीमाअिणि व रार इअर
 अणि । पाणीओ ओसअणि व पुणेवि र्हेमि जरेमि ॥ २२ ॥ न जरेमि वडिअरं सयसेव सउअरं जरेमिणि । अण्णणीदि जी-
 वी सुउअणे व ज्जो ठेसि ॥ २३ ॥ अण्ण पुण प्यअण्णरी अण्णणं उव्वे तु सयसेव । ठेसि पुण वडिअरं जरेमि जरेमि अिरेवदि
 जेरेदि ॥ २४ ॥ अदिअणिवावे रम्माअण्णव्वे सार अण्णव्वअण्णव्वे । अिरेवअण्ण वित्ते जरेमि जरेमि अण्ण अण्णव्वे ॥ २५ ॥
 अण्णव्वे अण्णव्व अण्णव्वमाअरेयी सिजेअण्णव्वारे । अण्णव्वो सअण्णो एमाओ वि व वरिअण्णवि ॥ २६ ॥ जण इर वडिअण्णो,
 एगं सण्णव्वमणि ए अण्ण । वं वेव जेव मुन्णो, अण्णवि वे वडिअण्णव्वो ॥ २७ ॥ विअण्ण ठे वेव वव जे अण्ण अण्ण
 वड्ढण्णे तुअ । अण्णिअण्ण वडिअरं, अण्णव्वेव पुओ वण्ण ॥ २८ ॥ वर सव्वरिअण्णव्व, वे अण्णे वरि अण्णव्व मुअ । मेव
 वरिअण्ण रीता रीअण्ण अण्णवि ॥ २९ ॥ एअ तुअण्णं तुअण्णो, पुअण्णे पुअण्णो । एअ रसनेव वण्ण, अण्ण अण्णे वि
 मुअण्णव्व ॥ ३० ॥

वर निअण्णव्वमण्णव्वविअण्णव्व, । वर अण्णव्विअण्णव्वविअण्णव्व ।

वडिअण्णव्वमण्णव्वमण्णव्वमण्णव्व, विअ इअण्ण अण्णव्व अण्णव्व ॥ ३१ ॥

अण्णव्वमणि मुअण्णव्वि अण्णव्व अण्णव्व अण्णव्वमण्णव्वमण्णव्व इअ एअवि विअ ।

वरवि वरिअण्णव्व मण्णव्वि मण्णव्वि अण्णव्वि, विअ ठेसि मण्णव्वमण्णव्वमणि ववि अण्णव्व ॥ ३२ ॥

आमोसहि-विप्पोसहि-खेलोसहि पमुह, लद्धिसमिद्धिपसिद्धियसिद्धियअत्थिहि तुह ।
तद्वि वाहि अहियासहि सामि । समाहिवर, तिणि कुमार जोगीसरु महिरिसि तुहु जि पर ॥७३॥
तुह रुवहि पडिच्छदु अत्थि न मुवणि जिब, अइसमग्ग निरवग्गह वेरग्गहइ तिव ।
ता मह महिरिसि सहरिसु एव पसाउ करि, खमहि खमहि अवरद्धउ ज अन्नाणभरि ॥ ७४ ॥
इय कयथुवि तो देव दोवि पणमेवि पय, परमपमोयपुल्यचिय निय नियठाणि गय ।
सामि सणकुमारु सो धारिय धम्मधुरु, कप्पि सणकुमारि उपन्नु महिद्धिसुरु पवरु ॥ १७५ ॥
इति सणकुमार चक्कोकहा सम्मत्ता । एतत्कथानकानुसारेण गाथार्थं सुगम ॥ २८ ॥ क्षणमात्रेण देहस्य परिहानि प्रतिपाद्य

शेषस्यापि सर्वस्य तामाह—

जइ ता लवसत्तमसुरा विमाणवासीवि परिवहति सुरा । चित्तिजंतं सेसं, संसारे सासय कयरं ॥ २९ ॥

‘लव’ कालविशेषोऽत्र प्रक्रमे पुनः सुगतियोग्यप्रकृतिबन्धप्रस्तावः प्रोच्यते । लवः सप्तमो येषां सुरविमानानां तानि लवस-
त्तमसुरविमानानि-अनुत्तरसुरोत्पत्तिस्थानानि तद्व्यासिनोऽनुत्तरसुरा एव । किंल कोऽपि जीवो भावनाविशेषात् क्रमेण विशुद्ध्यन् प्रथमलवे
१ सुमानुषत्वयोग्याः सत्कर्मप्रकृतिर्बध्नाति । ततो २ व्यन्तराणां योग्यास्तत क्रमेण ३ ज्योतिष्काणां ४ भवनवासिनां ५ वैमानि-
कानां ६-७ भ्रैवेयकवर्तिनामनुत्तरवासिनां च देवानां योग्या करोति । एवं च सप्तमो लवोऽनुत्तरसुरोत्पत्तियोग्यो भवति । ततो यदि
तावदनुत्तरविमानवासिनस्त्रयस्त्रिंशत्सागरोपमायुषोऽपि विजयवेजयन्तादिदेवाः रमस्थितिं क्षयात्प्रच्यवन्ते तदानीमन्यत्कतरद्वस्तु संसारं
शाश्वतम् जीवानां सासारिकसुखोत्पत्तिस्थानं ?, न किंचिन्नित्यमस्तीति भावः । श्रीसिद्धचत्वारोऽर्था व्याख्यातोऽस्ति स तत
एवावसेयः ॥ २९ ॥ साम्प्रत पुण्यानुबन्धिन पापानुबन्धिनश्च पुण्यस्य परमार्थतो दुःस्वरूपतामाह—

इह तं मन्त्रं सोऽस्ते, सुचिरेनपि अस्स इहसमस्मिन् । भं न परमाभ्याये, मत्संसारानुपेयि च ॥ १० ॥
 उदयसहस्रेति वि, दोरिखतो न दुग्धं दोह । अहं ईमरुचाराया, उदयनिषमारभो येन ॥ ११ ॥
 “ इह ते ” गाथा । प्रथमार्धे पुण्यनुबन्धिनः पुण्यस्त्वयुचारेण लभ्यन्ते । परार्धे तु पापसुखनिवृत्तत्वात् सुमौमयप्रत्ययस्य ।
 प्रथमोऽनुबन्धो संसारलक्ष्म्यनुबन्धश्चिरेवंशील्योऽसंसारिकमुक्त्वम् ॥ १ ॥ अथा न पुनस्तस्याप्यनुबन्धोऽपि गुरुकर्मो

कश्चिन्नुक्त्वो हस्वः—“ लभ्यते ” गाथा । एतस्यैकं कर्मसंसारोपायसंश्लेषेण क्रमेण—

साधेऽप्युरे कर्मफलपुत्रो जनेषु मुनिर्लभ्यते । एषा साधारण्येन, विनिश्चयो विनिश्चयो न सत्यं ॥ १ ॥ विरपरमस्यो सुखो
 गीतस्यो धार गुरुर्हि निरलेन । निरुक्तगुणं पण्डितो मनुजो स सुखस्यो ॥ २ ॥ तत्प्राप्तुमर्हन्ति यो पण्डितो यो
 पण्डितः । अस्मिन् नारोभायेति नोदिय ते नरे बाध ॥ ३ ॥ यत्रो वि नरपुत्री तत्प्राप्तं इह नरेभ्यः । बाध विपत्ता सो
 इहममममो दुःखकषादिसु ॥ ४ ॥ रोमि नृपकर्मज्ञः निष्कर्मकर्मज्ञसि स्य पण्यः । अर्हति तेन सति सति वि-
 लस्य ॥ ५ ॥ अमनेन ब्रह्मार्थस्य, ब्रह्मा हासीय ते ब्रह्मपुरे । परार्धेऽपि परोपरपरिष्ठा बोध्यते पण्यः ॥ ६ ॥ कश्चिन्नि यान-
 मेनो विरुचरितोऽयं सुहृदुत्तमः । ब्रह्मपुरेऽयं ब्रह्मो अर्हति पण्यस्तस्य ॥ ७ ॥ अर्हते वि विनिश्चिन्तयन्तपण्यो तेन येन
 अनु ब्रह्मे । अविदितपरिष्ठा रोमि सति पण्यमनुत्तमः ॥ ८ ॥ इतिप्यं ब्रह्मकर्मण्यं कश्चिन्नि पण्यस्य पण्यस्य । धार येन
 एष ब्रह्मेन पण्यमप्यं ब्रह्मण्यः ॥ ९ ॥ मर्कमप्यं पण्यं एतर्हीय धार सुखा बाध । संकर्मिय पण्यमप्यं पण्यस्य एषा रोमि
 ॥ १ ॥ बाधरसीय बाध धार ब्रह्मण्यं रोमि मूयस्मिन्तः । मार्कसाभिजो पण्यस्यो विरुचरितः ॥ ११ ॥ बासी कर्षीय तत्प-
 र्णो विरुचरितः विरुचरितः । इहमेव ब्रह्मसु ब्रह्म वि सन्निधौ पण्यं वि मनेन ॥ १२ ॥ एतस्यबाधो ब्रह्मण्यगारिजो तस्य
 अस्ति रोम इह । मरुतः पण्यमप्यं रोम वि न विमताप्यस्य ॥ १३ ॥ अर्हति वि पुनः) ब्रह्मे निरुचरितः सो पण्यमनुत्तमस्य ।
 एतन्महिरुचरितः पण्यमप्यं ब्रह्मण्यो नरु ब्रह्मण्यः ॥ १४ ॥

लोके शोकमु(ञ)पि क्षणे गतगुणे श्रेय पथे सद्व्यथे, क्रान्ते ब्रह्मणि मर्मणि स्थितमतौ संक्रन्दने क्रन्दने ।
तूर्णीं पुष्पाति पूर्णिपद्मलदश चेद्राघणो नो हरेत्, तत्कि तत्पृथुकण्ठपीठलुनाद्विद्योत्सव स्यादयम् ॥१५॥

भणिओ तेणाऽमच्चो मच्चुमुदाओ तुम विमोणमि । जइ मह पुत्ते पाढेसि चाडमिह गूढगेहगओ ॥ १६ ॥
पडिवन्न विप्पेणेवि तेणेय हरिसनिम्भरेणेण । किमकज्जपि न कज्जइ पाणपिवासाण पाणीहिं ॥ १७ ॥ अविकलकलाकलाव
सिक्खसवयतो विक्खक्खणे तणए । पाणस्स तस्स पाणप्पियाण चोरियण रमइ ॥ १८ ॥ अन्नु पाणुपाणहयरि किज्जइ, तसु जि
भज्ज पच्छन्न रमिज्जइ । चरिउ एउ सोत्तिह विसिद्धह, नहु अकज्जु गुणत्तह भट्टह ॥ १९ ॥ इय अवगयवुत्ततो पवत्तं पाविउ
तमीइ सो । इह सहइ पारदारियपराहवं को सदारैसु ॥ २० ॥ तत्तो अवगयत्तेहिं तेहिं पुत्तेहिं चपिओ पाओ । निस्सारिऊण
मुक्को नमुई हत्थिणपुर पत्तो ॥ २१ ॥ उवयारस्सुवयारो जो सो वाणिज्जमिह न कोइ गुणो । त जीरवति जे उण, ताण मह-
गीण किं भणिमो ॥ २२ ॥ सच्चिवो कओ कयई, सणकुमारेण चक्खिणा तल्य । मणिट्टणे ठाज्जइ, काओ वि अणायत्तेहिं
॥ २३ ॥ अह विसमवाणभूवालज्जयजत्ताए सारय समय । अइतार तारुत्त ते पत्ता चित्तसभूया ॥ २४ ॥ सिंगारदिक्खदक्खे
देवे दइमि तमि गिरिसेण । सामरिसेण विहिणा व वम्महा निम्मिया दोवि ॥ २५ ॥ फिन्नरकठा कुठा नारयवीणा वि होइ
अपवीणा । ससुहेण तेसु गायतणसु कन्नाण पारणय ॥ २६ ॥ सोऊण ताण सरतणमुच्छणाछायसगयं गेय । मन्ने दिन्नासि
तया कलकठीण मुदे मुदा ॥ २७ ॥ अह विलसेइ वसतो, पउत्थवइयाण सोसियवसतो । अवित्ताण वसतो, जायं जणहिय-
मवसतो ॥ २८ ॥ ससहरसियायवत्तो, मलयानिलचारुचामरगाहो । कुसुमसरसेन्ननाहो, वसतराओ जण जयइ ॥ २९ ॥ नहया-
डीए तारय-कुसुमाए काममालिणेसो । ^१ससालिज्जइ सिंगारसारकवो अहो चदो ॥ ३० ॥ महुसमयमि पवास, माणं वा मा

दुयेन कोवि नय । इव मय्यो कोरुहच्छरेण शोरेर ईशुरय ॥ ३१ ॥ तस्मि न ठये ठये कसंरज्जमरुच्छिदीयस्य । मिच्छि-
 त्तन ईश्वरेरि पश्य नरपचरि मिति ॥ ३२ ॥ मार्कण्डेयराजस्य विमियायो नारपचरिपचयो । सुमासुरेण हरिण इव आगतवा मय्यप
 सय्ये ॥ ३३ ॥ मयाप नवरीयो ठेसि ईसासुपरि केरि सि । कदिवं पुरईस्यो इमेरि विमुच्छिना नपरी ॥ ३४ ॥ नपरीपयेसो
 ठेसि पत्रिसिस्सो एवसासवेण वयो । त्वमि पुण्य पयेसो क्कुच्छमय्य अपचमि ॥ ३५ ॥ अह सरयो सुपत्तो जाप कज्जलसचि
 वज्जलस । अययेन न तुळप नइए एरी सिपुज्जसगस्य ॥ ३६ ॥ कज्जलज्जलज्जिपयो एणुल्लज्जलज्जमेकज्जलीयो । वपदिपुच्छिज्ज-
 मिकेना काव सरएण सरिपयो ॥ ३७ ॥ पसरिपज्जलसपज्जिपय्यसुमंरज्जमपरीयो । क्कज्जलमीए यो मिच्छिज्जलसकसो इव
 ज्जमिच्छि ॥ ३८ ॥ त्वदिपसुपुज्जलस, पचदिपसुपुज्जलस, पचदिपसुपुज्जलस ॥ ३९ ॥ पुरि मय्यमि पचिदु वक्कसुठिज
 इव सारंकेमि समय संजय कोहुईनो एमे । दोमि मि मार्कणा सपुज्जलसपचप ॥ ४० ॥ पुरि मय्यमि पचिदु वक्कसुठिज
 सुठु उज्जलसकस । जोरज्ज कज्जल ज्जमेकज्जली येकज्जली ॥ ४१ ॥ नगारावं सोज्जल सुंरं ठेवि गदवं कम्मा । कोसुय
 सइरुहसेण कोसुय किज कोसंमि ॥ ४२ ॥ म्भुरसपपरिपसिपस्य वक्कसुठिज ॥ ४३ ॥ म्भुरसपपरिपसिपस्य वक्कसुठिज
 ते केव पयस्य ॥ ४४ ॥ पयसपनेरि वक्कसुठिज केरिज्ज विमय ॥ ४५ ॥ म्भुरसपपरिपसिपस्य वक्कसुठिज ॥ ४६ ॥
 वक्कसुठिज पया वक्क वक्कमि वामिपय परि । अइसवदिपसिपस्य वक्कसुठिज ॥ ४७ ॥ वक्कसुठिज पया वक्क वक्कमि वामिपय परि ।
 वक्कसुठिज पया वक्क वक्कमि वामिपय परि । अइसवदिपसिपस्य वक्कसुठिज ॥ ४८ ॥ वक्कसुठिज पया वक्क वक्कमि वामिपय परि ।
 वक्कसुठिज पया वक्क वक्कमि वामिपय परि । अइसवदिपसिपस्य वक्कसुठिज ॥ ४९ ॥ वक्कसुठिज पया वक्क वक्कमि वामिपय परि ।
 वक्कसुठिज पया वक्क वक्कमि वामिपय परि । अइसवदिपसिपस्य वक्कसुठिज ॥ ५० ॥ वक्कसुठिज पया वक्क वक्कमि वामिपय परि ।

“ वक्कसुठिज पचिदु वक्कसुठिज पचिदु वक्कसुठिज, मय्यस्य वक्कसुठिज पचिदु वक्कसुठिज, मय्यस्य वक्कसुठिज पचिदु वक्कसुठिज ।
 वक्कसुठिज पचिदु वक्कसुठिज पचिदु वक्कसुठिज, मय्यस्य वक्कसुठिज पचिदु वक्कसुठिज, मय्यस्य वक्कसुठिज पचिदु वक्कसुठिज ।

दुज्जाइदूसिण ता इमिणा जम्मुणा वि पज्जत्त । इय चित्ति य ते चलिया उद्धमुहा कहिं पि मरणाय ॥ ४९ ॥ इच्छ गच्छ
 तेहिं सिहरी निरिक्खओ कोवि । पडणाय चडतेहिं च तत्थ एगो महासाह ॥ ५० ॥ वाघारिय पाणिजुगो सुदुमाण पाणुत्तणुपरि-
 प्फदो । नासानिचिद्विद्वी सियझाण झायमाणो य ॥ ५१ ॥ तममयनिम्मियझहर-झरतनिज्जरणमिच निरिक्खंता । अवगताया जाया
 आया अभिवदिउ पुरओ ॥ ५२ ॥ पणमिय महीनिचिद्वि, गुणिणा उस्मारिऊणगुरसगा । भणिय भो ते तुब्भे, किमत्थमेत्थागयाओ दुग्गे
 ॥ ५३ ॥ ता बुत्तो बुत्ततो निओ तओ जण तयसी सो । अह अजुत्तगजुत्त जमप्पणो घायगा होद ॥ ५४ ॥ जाद कल्लो
 दुफम्म-निम्मिओ तक्खओ तओ जुत्तो । भिगुपडणे पिडोमिय पडेइ न झेइइ दुफम्मं ॥ ५५ ॥ नियदुक्कयस्वयद्वा ता पव्वज्ज
 पव्वज्जिउ सज्जो । अहिगयसुयत्थपरमत्थवित्थरा तवह तिब्बतव ॥ ५६ ॥ एमाइ वैसणा वासणा अगीकुणंति ते दिक्ख । देइ स तेसिपि
 महागुणीण गगो नवो कोइ ॥ ५७ ॥ लहु अहिगयसुत्तत्था गीयत्था ते रविंति अप्पण । छट्टुमदसमदुवालसाइ तवक्कमुणा कम्म
 ॥ ५८ ॥ पुरत्तगराइविहारफमेण हत्थिणउरमि सपत्ता । सभूयगुणी मासरस पारणा पुरसतो ॥ ५९ ॥ गोयस्वरिया उय-नीयोगेहगणेसु
 हिंइतो । धनल्हरगवम्भरण नगुडभतिणा तेण दिट्ठो य ॥ ६० ॥ पणभिजाणेऊण, नियनिंदियक्कमकक्षणसकाण । स नयरनिस्सारण-
 कारेण ताळाव तमल ॥ ६१ ॥ “उत्तचिणिय चित्तसका वका दुफम्मत्तारिणो निश । कयमुक्कया सन्नत्थवि नीमका चेय वियरति
 ॥ ६२ ॥ ” अह अविहियावराहस्स तरस्स पहायस्स लेट्ठुज्जट्ठीहि । उक्खसइ तेउलेमा, भूमेणधारिय गयण ॥ ६३ ॥ अउमुरहिसीयलाओ
 सुनिम्मलाओ वि चदणाहिं लहु । उन्ठलइ किं न जलणो सुयण घसिचामाणाओ ॥ ६४ ॥ नजलणहिं व छन्न उद्धरउद्धयभू-
 मपडलेहिं । नजमडलमालोइय आया भीया पुरपद्दणा ॥ ६५ ॥ चाफी वि सभागानूण गति पणओ पण्णु विन्नवद । जइ मगा-
 रिस्सी वि कुप्पंति ता जल किं न पज्जलइ ? ॥ ६६ ॥ “हियण मुणीण कोवो, न होइ अह होइ चिट्ठण न चिर । जइ कदवि
 चिरं चिट्ठिज्जाइ, तद्वि निव्वउइ न फलेहिं ॥ ६७ ॥ ” इय चफिपि चित्तुगारणाउ अगणतयमि तथा । अणुत्तसमते पत्तो, चित्तो
 सुत्तवत्तचिउ ॥ ६८ ॥ पभणइ मा कुल कोव, व्हिस्सण एस पट्ठण पच्छा । पदम तु तिब्बतवक्कमनिम्मिय सुकयरासि ते

॥ ६९ ॥ ये अचिन्त सद्यो ब्रह्मणेरे त्वन्निष्कर्मस्यार्थस्यैवेति । तं मातुः स्वेच्छाश्रये, तद्विष्णु सामापनेनेति ॥ ७० ॥ " यद् ब्रह्म
ब्रह्म ज्योत्, इत्युक्तत्वात्पदार्थो कर्मावर्तनी । तं योज्यं ते निष्कर्मस्यसिद्धिस्तित्तो वि पश्यस्व ॥ ७१ ॥ एवमाद्य ऐश्वर्यसत्तात्पर्येति
त्वसंक्षिप्तं स्रो वीजो । त्रितेय-विष्णुमातुः कालं परिस्मृत्ये ॥ ७२ ॥ संकल्पो ब्रह्मो वेदसिद्धेयं संविदुक्तिरिष्येत् । अग्रे
स्मितेन तरेय केन पुत्राय कल्पयत्यं कथं ॥ ७३ ॥ अगार अकल मीतम्यप्रचरन्मेव परचरसंभज । अगार मन्त्रश्रयेत्, पाप-
चिह्नो यन्निष्कर्मो ॥ ७४ ॥ मुक्तिमेवकथयं ब्रह्म ज्योत्स्य तत्त्व ब्रह्मो कर्मिणो । केचदि नमुहर्मी शुद्धं शुद्ध निष्कर्मिण्यो
हर्षं ॥ ७५ ॥ " म इ मे ब्रह्मणि ब्रह्मं ब्रह्मणे न न ब्रह्मो पूर्णं । अयमात्मवेति मे वा ते पापा त्रिभि वि कमेय ॥ ७६ ॥ "
सुर्गलोभगदिसाह-वैकल्यो कटाक्षितं नमुहं । एवमगारपरदं मित्रेण नीज्यामिबो नयरे ॥ ७७ ॥ सविश्वपरिचारो सत्यंमारे मद्य-
मुक्त्विसीते । परो कप कर्मिण्य संकल्पिब ईसाय नमुहं ॥ ७८ ॥ निष्कर्मपरिचरानं पावो पावेद्य एत इव यमिब । निष्कर्मसंभो
ब्रह्मणो मुनिर्नि मोक्षब्रह्मो संतो ॥ ७९ ॥ 'अहमा न केव इत्यसि मयिस्म्य इह दुर्मति त्वपरिण । विरपति कथमा कथ
कथयवारेणि कथारं ॥ ८० ॥ " श्रेष्ठेति कथ्यार, पप पावोभवेतिने वेति । वीरकर्मकुञ्जकमीमुञ्जमेवम कथय पाप्सु ॥ ८१ ॥
संयुक्तवर्गं ब्रह्मो तत्त्वसुखसंभो साद्विद्वत्समजो । अमेय वेद्य माद्य ईश्वरो तवमिस्तो सत्यो ॥ ८२ ॥ सव नरपण्य टीय
तत्त्वोटीय दुर्मेर स निषालं । तव विद्वत्त इयानो मर दोषा परिही मद्य ॥ ८३ ॥ सुविबं कथ्यदुष्टाय तित्तात्पेयेन कथरे
विन्य । यद् कोवि कथ्यतस्या त्वं तदा कथमिमेयवि ॥ ८४ ॥ त्रितेय वज्रिब्रह्म, यद् नम निपायमेरित्सि कथं । मिथ्यमयि
पुण्यं यवि हेतु कथ्येसु मर्गमि ॥ ८५ ॥ पुण्यदुर्गमिपुणं तद क्वं ब्रह्मि दुस्सहयेनेति । तं विद्य कथ्यतु ब्रह्मविज्ञानं
विष्णुब्रह्मो ॥ ८६ ॥ इव गुह्यतत्त्वश्रेणी ब्रह्मो किं ब्रह्मि कथं ! मिथ्यत । गदस्यवद पदंभो, पावर सुर्गसम्पत्तापि ॥ ८७ ॥
मिथ्यपण्यप्रमयणं, निरुद्विष्यामेतस्येष्टविविचि । सुपसिदं तंवि निष्कर्मकथं तुय किं इत्यिमो ॥ ८८ ॥ ब्रह्मपरं ब्रह्मि-
मालमनेनेो वि कथमेत मुनि । य निषालं वज्र मप्यनैरिष्य पाविबो कथं ॥ ८९ ॥ कथयवसत्यंभित्वाहा सोममे दोषि ऐश्वर्ये-

गमि । जाया तियसा चविऊण चित्तितियसो पुरिमताले ॥ ९० ॥ जाओ पुत्तो इब्भस्स, सो वि सभूयसुरवरो चत्रिं । कपिल्ले वभ-
 पिया-चुलणीए कुक्खिमोइन्नो ॥ ९१ ॥ गयवसहाइचइइसमुमिणेहिं सइओ सुओ जाओ । अइतारतारतेओ, पुब्बदिसाए न्व दिण-
 नाहो ॥ ९२ ॥ वित्थारेइ सव्वत्थ पत्थिवो पुरमहूसव परम । नाम च वभदत्तो त्ति तस्स दावइ सुइमुहुत्ते ॥ ९३ ॥ उवचयम-
 चइ वेहेण, तह सुनिम्मलकलाकलवेण । निरुवमनयणाणदो चदो त्रिव सेयपक्कमि ॥ ९४ ॥ सइ अप्पियसब्भावा मित्ता चत्तारि
 तस्स वभस्स । चउराणस्स सन्नयणाहावयणाविव अहेसि ॥ ९५ ॥ वाणारसीण कउओ कणेरुदत्तो पहू गयउरस्स । दीहो य
 कोसलाए चपाए पुप्फचूलनिवो ॥ ९६ ॥ निरवज्जरज्जचित्ता-धुरधरो तह धणूमहाऽमओ । पुत्तो तस्स वरवणू धणिय कलिओ
 पियगुणेहिं ॥ ९७ ॥ ते पचवि रायाणो वभाइया पट्टपणयवसा । विरहमणिन्ऽमाणा परोप्पर एवमभणिंसु ॥ ९८ ॥ पत्तेय, पत्तेय
 पचसु रज्जेसु वरिसमेफफ । नियनियपरिवारजुया जुगवं चिय सवसाओत्ति ॥ ९९ ॥ कत्थइ समये कडगाइएसु पत्तेसु वभनिवपासे ।
 वभस्स सिरोरोगो जाओ दावियसुयणसोगो ॥ १०० ॥ पडियारेसु कएसु वि, अनियत्त तमि तमि गुफामो । उच्छओ कडगाई-
 णमप्पण वभदत्तसुय ॥ १०१ ॥ जह सयलकलाकुसलो पावियनीसेसरज्जपन्भरो । जायइ सुओ ममेसो तह कायव्व त्ति ते
 भणिया ॥ २ ॥

जओ—“पसुहत्तणुईओ अनियत्तणाउ वच्चति वित्थरीओ । सुयणाण मित्तीओ जहा नईण व पत्तिओ ॥ ३ ॥”

“निद्धमदुराउ पुब्बि मज्झवि चित्ताउ अतलुक्कसाउ । तलमित्तीओ भोयणाधित्तीओ विव धणइडाण ॥ ४ ॥”

तत्तो कमेण पत्ते परलोयपहमि वभनरनाहे । मयकजेसु कएसु सव्वेसु वि जणपसिहेसु ॥ ५ ॥ ते रज्जकज्जसल्ल सठाविय
 तत्थ दीह्नरनाह । कडगाई तिन्नि निवा नियनियरजेसु सपत्ता ॥ ६ ॥ चुलणीए दीइस्स य दोणह्वि कज्जाइ चित्तियताण ।
 सीलवणवध्दणपज्जो जल्लो न्व चियभिओ मयणो ॥ ७ ॥ अगणियकुलमालिन्ना चुलणी चउलत्तणेण चित्तस्स । दुरुडिइय जण-

[illegible]

एषा भणुणा पत्ता पत्ररा ॥ २९ ॥ परिनागगाण तद् भिन्दुगाण नाणाभिगाण पणियाण । भद्रगद्दो न्य नदि राग राउं पयद्रो सो
 ॥ ३३० ॥ सम्माणदाणादिपिदि अप्पणो निधियेस्सपुरिस्सेहि । चग्गाउयं सुंग काराउर जाग चउदे ॥ ३१ ॥ णं टियमि तर-
 वइकळा सा नियगपरियरसमेया । चिमाहत्थ पत्ता कप्पिन्डे ऋसियपराण ॥ ३२ ॥ चित्तं पाणिगाएण पागनिमित्तं चओ य र-
 णीण । वरथणु धुसुसमेओ पणेमिओ जउठर कुमरो ॥ ३३ ॥ चामजुगमि अउगाण गिस्साण पन्नाठिये प त मण । जाओ य
 कलयल्लवो अइमीमो सञ्चओ तत्स ॥ ३४ ॥ पत्तनुभिग पल्लनिहिदिह पुमारेणाऽऽयनिऊण हत्थोच्च । आपुत्तिउओ वरथणू हिम
 काडे कुमरनेयति ॥ ३५ ॥ कुमर । तुहाऽणपच्छाण णमो वीमाहत्थदुरो रईओ । ण्णा न रागठया अन्नखिण छाइ तम्मरिमी ॥ ३६ ॥
 ता तीण मयणओ कुमरो जपेद क्किमिह सागन्ना । तो भन्नियं वरथणुणा पच्छिपत्ता इरं(र) वेगु ॥ ३७ ॥ दिवमि वंमि पत्तं
 सुरगद्दर विणिगया तेण । दोन्नि पि मगातीरे पत्ताणम्ममि मपत्ता ॥ ३८ ॥ पुन विग प्पणुण अरियमि जापपुंगमुगन्वमि ।
 तत्तयणमाहत्ता ते पत्तास जोग्गाणि गय ॥ ३९ ॥ अरईहत्थदुरेण्ण रोइया क्षप्पि निविडया गुरग । पाण्णि वेग मां लग्गा
 पत्ता तओ गाम ॥ ४० ॥ मोट्टाभिहाणनेग पुमारेणं वरथणु तओ भजिओ । चद वत्ता दुर मे पत्तित्तो तद् रउ जाओ
 ॥ ४१ ॥ तो गामवहिं त ठाविऊणमत्तिउरे पत्तिउ मो । पेत्तुण नाथिय आगण्य गुंजारिऊण मिह ॥ ४२ ॥ अगुहुमरुगारायाने
 निवामिओ पट्टण वरो य । चन्थणेण वन्टे मिरिन्तो लन्तिउन्निअओ ॥ ४३ ॥ पेयपिपत्तामायो वरगण्णा विग हओ
 परावत्तो । जद वइयि दीइयाया जाणिन्ना ह्णेज नो अग्दे ॥ ४४ ॥ इय मसमं वइंता गप्पडिगारसगगन्ना य । गामत्तो सं-
 पत्ता ण्णाओ माहणगिहओ ॥ ४५ ॥ निमम्म रामवेत्तेणाऽऽमसिय गुणदेह मेदंमि । गुण वच निरोचिय भनीइ तत्त
 माणमि ॥ ४६ ॥ ण्णा पत्तामदिल कुमरत्तस सिमिदि अम्मण्ण गिरोत्ति । वम्मइ वंमुमइण भूण्ण होन्नु वत्ता । एतो ॥ ४७ ॥
 अन्त्तं निगगोयणपरेण भणिय अमभुणेण । अन्ते । विज्जमि हिं सुगारपुक्केय प्किमिगिणा ॥ ४८ ॥ उण्णुहोलेनं भ-

निर्वं परसाधिका सुष्ठु धामि । । मेमिर्णिपण जचिन्नुपमिने जो बरे प्यी ॥ ४९ ॥ पइदुपपुष्पधनको दिचनुचो योपन
 करिखइ ब । पणप बन्धइ बरो स होही न सविहो ॥ १५ ॥ ता तमिा केव निबसे पाणिमएव करेद सो हुमरो । बर
 भु बन्धो मेसि परोप्परे निम्परो वेदा ॥ ५१ ॥ बीच रवणी सा लेव हीप सन्धि सओऊमएव । बाइअउउणओ सखंग
 यवलिअरि ॥ ५२ ॥ बीचमिने बरबनुप सन्धिओ गठममलि दे दूरे । करिदे वेपुमरिए सप्पमर्त्त निमाव दोनि ॥ ५३ ॥
 गमएनि दूरे, पण दे दोचि बरबनु मन्धे । पाणीपउउवकए, गओ क्कु विमाओ मए ॥ ५४ ॥ निसुओ बणपपाओ
 मए बरा बीरउणमा मणा । एमेनि वेमएवस गएओरे निस्सणि ॥ ५५ ॥ ता नासिअए दूरेण मणबर्म्म करिणु गण्ठेसि ।
 बाय मसुअीए पमिणासि (१) सिआ इमाएव ॥ ५६ ॥ बरबयेदु आबिणु बरबनु तं गओ ससिकरेदं । आरं निपावसाव न उद-
 दएणं एरं एओ ॥ ५७ ॥ सिदो वीदमयेदि एं व इम्मंठ घरोसादि । एओ हुमएउन्ने करिणि विरअनुमंछरिउ ॥ ५८ ॥ उव-
 सविने एरं इमाएउओ निमाए बरनि गओ । तयो स विमयेओ पयसमाओ सुबुअरं ॥ ५९ ॥ कंअरं कबरअेअओगसंएकां
 गओ बल । इरिअरिओ विपेअंठि वीमारएपरिकभिरिउए ॥ ६० ॥ गणउउअरिअओ तं बरविमएवमिणु वरपसिये । ये
 एव पावसमेग उप्पुसिअणु पसमएव ॥ ६१ ॥ उरंसमंएव नि संयावा तसस जीविकमासा । एवपमियापुरसएमाउउओ
 उअ सो एरं ॥ ६२ ॥ मएनं । मे कएवसमएवमेएव तओ हुअएव । बीओ सवीकमाअमिओ व सपयबमेएव ॥ ६३ ॥ बट्ट
 एवपमेये एरं सुले उएअएव । ता एव एव उए अमाएनं आरं संएए महाभाग ! ॥ ६४ ॥ एवपएवममंए भाअअ अरिओ
 निवमिअस । कुमारेनं कुलेओ करिओ सप्पोनि इअएवो ॥ ६५ ॥ एव एवपएववएवउएव मयिओ तओ स उअएव ।
 ईमास सुअ निओ पुअमएव एरं एवि ॥ ६६ ॥ ता वण्ठ । मिओ विप एव बासओ मिमएनं बरिअसादि । पुंअसु विसा-
 बयेअरिआरं संयाएवरिआरं ॥ ६७ ॥ एवउएओनं कंठं समुएवअमिअए दे वण्ठ ! । उअटी एव मएअी दीनं नीअएवसुअए ॥ ६८ ॥

तथा—“ समुद्रस्यापत्य प्रथितमहिमा मुद्रितभुय , स्वसा प्रालेयाशोस्त्रिनयनशिरो धाम वसते ।

मुरारातेर्दाराः सरसिरुहकिञ्जल्कनिलया, तथापि श्रो स्त्रोवत् प्रकृतिचपलाऽऽलिङ्गति सलान् ॥६९॥

किञ्च—विपदि धैर्यमथाभ्युदये क्षमा, सदासि वास्पदुता युधि निरुम ।

यशसि चाभिरतिर्व्यसन श्रुते, प्रकृतिसिद्धिमिद हि महात्मनाम् ॥ १७० ॥ ”

लब्धभिप्पाओ कुलवइस्स सो तत्थ अच्चिउ लगो । निश्चितो नियम्भणिन्न केवल वरधणु सर ॥ ७१ ॥ सो कुलवइणा धणुवेयाऽऽइयाओ कलाओ सयलाओ । अण्हिजियपुव्वाओ सम्ममहिज्जाविओ कुमरो ॥ ७२ ॥ कइयाइ कदफलजलगवेसगे तावसे अणुसरतो । रुन्मतो कुलवइणा कोऊलतरलतरचित्तो ॥ ७३ ॥ सो रत्नपरिसरस्मी आलोयतो वणाडं रम्माइ । अंजणगिरि व तुग मायगमहो पलोण्ड ॥ ७४ ॥ वरकडओ गुरुदत्तो सुपयडपाओ विसालवसो य । ज विहगिरी कुमरस्स, दसणे जगमो जाओ ॥ ७५ ॥ सो ददहण कुमार सम्मुहमित सरोससिगवई । चलिओऽभिमुह पगम्हमेव नज्जइ जमो मीमो ॥ ७६ ॥ कुमरेण कोलगुत्ताललालसासकवंचित्तेण । पक्खित्तमुत्तरीय काऊणं मडलागार ॥ ७७ ॥ सम्मुहमिस्स तेणावि तम्पणा चेव घेतुमुत्तिउत्त । सुवावडेण नहणमि जाओ य रोसघो ॥ ७८ ॥ त च नियमुत्तरीय गहिय दच्छत्तेण छलिऊण । कुमरेण तो अस्सुद्धो विविह कीलाविउ लगो ॥ ७९ ॥ सुडगभायफसणवट्टियेवगस्स तस्स वणकरिणो । अणुमगगाभिणो रणमह कुमरो धाविओ पुरओ ॥ १८० ॥ तत्तो कुलालचक्क व भाभिओ जाऽऽसम पर पत्तो । तत्तो थमिय तहेसचारि मयज्जूहमइमहुर ॥ ८१ ॥ कुमरो ऋग-
लिगीण गाइउ राइउ च जा लगो । निमुणइ ताव करिदो निफ्फेदो ^१तडुवियक्कओ ॥ ८२ ॥ दसणगलगपयपकाण पासुक्कसय-
ल्लासेण । पट्टिपएसे कुमरेण से कओ आसणाविलासो ॥ ८३ ॥ पडिपुन्नकोज्जो अह सणिय सणिय समुत्तरेऊण । लगो गहु

[illegible]

वितक्षिय हिरन्नवृद्धीसमो सहसा ॥ ५ ॥ कत्तो वि आगमो मज्झ पुन्नजोगेण जीवियव्वासा । सपन्ना तेण पुणो वुत्तासो कत्थ
 महसत्तु ॥ ६ ॥ जेण परिक्वेमि वल तस्साद्ध भासिय तओ तीए । दिन्ना मे विज्जा सकरिन्ति तेण पडियसिद्धा ॥ ७ ॥ भणिय
 च तुज्झ एसा सुमारियमेत्ता भवितु परिवारे । सहियार्हेण कज्ज काही पडिणीयरक्ख च ॥ ८ ॥ साहिस्सइ यइयर मज्झ सया
 सुमारिया तए एसा । नमेण नद्धुमंतो, विक्खाओ सो य भुवणमि ॥ ९ ॥ पुन्नेहिं समहियाण, मह तेयमसहमाणओ सतो ।
 विज्जासिद्धिनिमित्त म मोत्तुमिममि पासाए ॥ १० ॥ भगिणीण जाणणकए विज्ज जाणावणिं च पेसित्ता । वसकुडगीगहणमि
 सपय सो पविट्ठो त्ति ॥ ११ ॥ म परिणेही साहियविज्जो अज्ज च सिद्धिदिवसो से । सिट्ठ कुमरेण तओ, जहा हओ सो मए
 अज्ज ॥ १२ ॥ हरिसूससियसरीरा सा भासइ सुट्ठु सुट्ठु ते विहिय । ज तारिसाण दुन्नयपरण मरण चिय पहाण ॥ १३ ॥
 गधव्वविवाहेण परिणीया तक्खण पणयखाणी । तीए य सम स ठिओ जा काल कचि ता निसुओ ॥ १४ ॥ सवणण रसायण-
 सारसोदरो सुदरो य उल्लसिरो । दिव्वविलयाण सहो, पुट्ठा सा तेण किमियति ॥ १५ ॥ एआओ ताओ तुह अज्जउत्त । सत्तुस्स
 नद्धुमतस्स । भगिणीउ खव्विसाहनामिगाओ सुरूवाओ ॥ १६ ॥ तस्स विवाहनिमित्त धेत्तु उवगरणमागया एत्थ । ता तुब्भे
 थेवमवकमेह लहु एय ठाणाओ ॥ १७ ॥ जाणामि भावमेयासिमत्थि नत्थि तुममि अणुराओ । जइ होही ता रत्तं, पडागमुवरि
 पचलिस्स ॥ १८ ॥ अन्नह परिपडुरेवमेस तीए विइन्नसकेओ । थेवाए वेलाए धवलपडाग परिचलति ॥ १९ ॥ दट्ठुणमव-
 क्तो तओ पएसाओ गिरिनिगुजमि । पत्तो दिट्ठ च तहिं सरोवर गयणसुविसाल ॥ २० ॥ ण्हाओ तत्थ जहिच्छाण न्चिन्नप-
 हलगसव्वसतावो । अग्घाइय वियसियक्रमलसअइसुरहिगयभरो ॥ २१ ॥ तीरुत्तिन्नेण पलोइया य सरपच्छिमुत्तरे भागे । नव-
 तारुन्ना उन्नयपओहरा कन्नगा एगा ॥ २२ ॥ तफालाडरोविय चावदडमुक्केहिं वम्महसरेहिं । सल्लिज्जतसरीरो जाव पलोएइ त
 ताव ॥ २३ ॥ धवलेहिं सिणेहसमुज्जलेहिं नयणेहिं त पलोयती । चलिया तओ पएसा कुमरेणमिम भणिज्जती ॥ २४ ॥
 “अलसवलितै प्रेमाद्रिर्मुहुमुकुलीकृतै । क्षणमभिमुलैलज्जालैलैर्निमेषपराद्वयै ॥ २५ ॥ हृदयनिहितभावाऽऽकृत वमद्भिरिवेक्षणी ।

क्वच सुखी कोऽत्र सुखे ! त्वय्यत्र विद्येऽस्य ॥ ११ ॥ " ततो मुद्रात्तमेत्येव चेदिया पेक्षिया इमीय तर्हि । एता समन्वये
 क्वचमुद्रादयोमाकम्भय ॥ २७ ॥ तेषां पुत्र्ययि च क्वचि सुतरसिर्द्विजोमं । मयि च हीय या मा सारयेते त्व रिदु
 ॥ २८ ॥ सरोसकण्ठेऽहीय वरिय तुं त्व सविच । महाम्युरे ह्य क्वचय ' त्वो महाम्यो ॥ २९ ॥ अर मर पियमे
 द्विगिरे क्वचय निष्पत्य त्व क्वचय । ता एव त्व तुमे नीचो तो मतिगर्मि ॥ २३ ॥ मय्यियकरमय्य मयिचो
 मयी च हीय अर यदो । त्व सानिचो सुय्य वद्विचो सिरिक्कनामाय ॥ ३१ ॥ त्व सुय्यो क्वचयमेव त्रिदिय मदेव सविदेव ।
 नीचमेव क्वचयवद्विचि समुनाय सरे ॥ ३२ ॥ नीचो रमो क्वचयस्य पार्थमि तेव मो वद्वु । अत्रु(स्त्रु)द्विचो वित्तं पुर्मि
 अर क्वचय वस्त ॥ ३३ ॥ तुदो तुल्लं सविचो च तेवचि अदोचिचं त्वो । मुनुतरक्ये मयिचो च अर तुम्भमग्नेदि ॥ ३४ ॥
 कर्म विसिदुसगावकिर्णं कर्म च हीय द्विचि । सिरिक्कनाय पविगाएवं त्व वीराय इपयि ॥ ३५ ॥ मुयं रिम्यमि रिचो वीगादो
 पुचिक्का अर क्वचय । सिरिक्का मर एगान्त्य वि तं क्वचयु रिक्तसि ॥ ३६ ॥ विचयमय्ययुवद्वर्येपुर्गद्विक्काय मय्य एमा ।
 मय एव यिया वद्वचयएवयिरेद्विचो वीचो ॥ ३७ ॥ मयिसमयमिद्विमिसें समस्तिचो त्व च मगरमयार्द । पयिरिसि इत्ये
 इममि तुर्गमि पयिसेर ॥ ३८ ॥ सिधिरिक्कनाय पय्योय याय वय्य पुत्ताय । त्वरि अर्द विचो वस्त्यु च मियमीवि
 चामो वि ॥ ३९ ॥ एता वारय्यमर्द मयिच्य सम्यवि चतिगय्यो । एर्द यय्य विक्का वरियि त्वो इरत्येय ॥ २४ ॥ ओ मय
 इत्ये वरय्य (क्वच) मया वीच्य ते मय्य । सो वद्विचयो अय्यमस्त वद्विमि च ओमं ॥ ४१ ॥ क्वचमि विसे पदुक्केम
 क्वचिरेद्विच्य इमं पवि । मेद्विचु कर्द यता सदेवरं यत्वं तं वद्वो ॥ ४२ ॥ विदो तुमं वद्वरलजमेवनि च मावित्रामययय्यज्जो ।
 इव एवो परम्यो ओ तुमय पुचिक्काओ वयसि ॥ ४३ ॥ सो सिरिक्कनाय सयं वित्तय्युरं निम्भं क्वचयुरं तो । कोलेर क्वच-
 गन्धमि वसरे पयिक्काओ सो ॥ ४४ ॥ विचय्येव समेओ सुनीयेमंयणं इविम्यो । पद्विचो विचामो त्वोचि त्व मयि
 समुचयिचो ॥ ४५ ॥ इवम्यमय्ययर्दि क्वचयरेवय्यर्दमि मयस्यि । क्वचोवद्वो वरत्यन् केवदि इमो त्वो वीचि ॥ ४६ ॥ पयम

घणसलिलधारा समूहसित्तव मरुतलभोगा । उवलदुपुत्रिमाचदकतिणो गिम्हकुमुय न्व ॥ ४७ ॥ किपि अणक्खेय दाहपसममुव-
गम्म रोविउ लग्गा । सठविओ य कुमारो वरधणुणा सुहसिण्णो य ॥ ४८ ॥ परिपुट्ठो कुमरो सुहय ! कहसु किं मइ ताए
वितत्तेण । अणुभूय तेणावि य कहिय सब्वपि नियवरिय ॥ ४९ ॥ वरधणुणा वि य भणिय कुमार सु(न्व)च्च ममावि जं वित्त ।
तइयाऽह नगोहस्स हेट्टभागे तुम ठविउ ॥ २५० ॥ जलहेउ जाव गओ दिट्ठ च महासर नलिणिपुडग । घेत्तुण जल चलिओ
तुहत्तिगे ताव दिट्ठोऽह ॥ ५१ ॥ दीहपुरिसेहिं सन्नद्धयक्कएहिं ताडिओ य वहुं । पुट्ठो रे रे वरधणु ! कहसु कहि वभदत्तो सो
॥ ५२ ॥ भणिय मए न याणामि तेहिं तो दढयर कसाहिं हओ । अइताडिज्जेतेण भणिय जह वग्घरइओ सो ॥ ५३ ॥ एत्तो
तओ भमतो कवडेण गओ विलोयणपहत्ते । विहिया पलायसु मए, तुह सन्ना तो कया वयणे ॥ ५४ ॥ परिवायगदिआ चेयणाए
सहारकारिणी गुलिया । जाओ विचेयणो तो मओ त्ति नाऊण परिचत्तो ॥ ५५ ॥ तेसु गासु चिराओ गुलिया सा कडिडया
मुहाउ मए । लग्गो गवेसिउ त सुविणे खिय केवल दिट्ठो ॥ ५६ ॥ एग गाममइगओ दिट्ठो परिवायगो मए तत्थ । सप्पण्य
पणमित्ता कोमलवयणेहिं आ(भ)पुट्ठो ॥ ५७ ॥ तेणुत्त तुह पिज्जो वसुभागो नाम परममित्तमह । कहिय च तुज्ज जणओ पला
यमाणो वणमि ग(म)ओ ॥ ५८ ॥ माया ते चडालाण पाडगे दीहराइणा ठविया । तदुत्तसगहिलो य चलिओ कपिह्नयरमह
॥ ५९ ॥ काउ कायालियवेसमासु पत्तो तहिं पवचेण । केणवि अमुणिज्जेतेण पाडगाओ तओ जणो ॥ २६० ॥ अवहरिया पिउ-
मित्तस्स देवसम्मस्स माहणस्स गिहे । मुक्का गामे एगमि तुम्ह अन्नेसणपरोऽह ॥ ६१ ॥ इहमागओ त्ति चिट्ठति जाव सुहदु-
क्खपुच्छणपयट्ठा । ते दोवि ताव एक्को आगम्म नरो इय भणेइ ॥ ६२ ॥ भो भो महाणुभावा ! न किंचि तुम्हाण हिंडियन्वेण ।
जम्हा दीहनिज्जा पत्ता जमसन्निभा पुरिस्सा ॥ ६३ ॥ ते दोवि लहु ताओ वणगहणाओ कहिंचि निगत्तु । महिमडल भमत्ता पत्ता
कोसविनामपुरिं ॥ ६४ ॥ बहिरूजाणे दिट्ठं सेट्ठियुण मह तुल्लविहवाण । सागरदत्तो तह बुद्धिलो त्ति सुपसिद्धनामाण ॥ ६५ ॥ लग्ग
कुम्हकुडजुज्झं सयसाहस्सो पणो कओ तत्थ । निहओ सागरदत्तस्स कुम्हकुडो अइसुजाओ वि ॥ ६६ ॥ इयरस्स कुम्हकुडेणं विजाइजुत्तेण

अवि अचलेय । यन्निबं वरपुण्य तो मो सारारण । १७॥ हा पुदिस्स योपमि वुरपुण मा न होत्र विमानं ।
 लउन्नाय पुदिस्सपुण्येसो करे वर ॥१८॥ ना जोवर या सिदा मरेसु लम्पुणाओ वडाओ । तो बुदिसेय मायं वर विसाओ
 वरवरो मे ॥ १९॥ समिबं समीपेसं सखागंनुज वरिबं तेव । मा पयपु वरपराका ठे पक्कणमि ॥२०॥ पक्कणरास
 तओ वरपुण्य मन्निबं न निपि विमानं । वर बुदिओ न पण वुरो जायविओ व वरा ॥२१॥ तेववि वरिस्सओ वुरोओ
 वरपमयाम्मओ । आभीद्विओ तओ पुण सो वरपुओ वरविनिओ ॥ २२॥ वरिपुण्येव बुदिस्समओ वि वरिमागओ
 तवे । वावा रोवि सरिस्स सारारणो तओ तुओ ॥ २३॥ तो रोवि मेर निबमंसिमि आरोविनं यो रमे । विदिचियणवि
 वटी तलेव वरिबि विने ॥ २४॥ रमेवनिगदिय जागओ प वर वरप नरो एओ । नीओ प्पसे तेव वरपयू मासिओ
 वर ॥ २५॥ ओ वुरवपणे र्क वरमि वर पुदिसेय वरिबो । रमेवववपणो वस विविच एमं वरिओ ॥ २६॥ वुरो
 पणासवदस योवओ वोरुमिब समयेव । वरवदवमम सो गओ वओ वरिओ वुरो ॥ २७॥ सारक्कणवदिरपुवओ एव
 वरिपुण्यविसोओ । वामलगावुवनिपुवमिमपुववविओ व ॥ २८॥ सो वरिओ वुरमारस तेव निबं निमसवविच ।
 विओ निबममओ वरमेवविओ वओ ॥ २९॥ वरपुण्यओ वरपयू वसस वरम ! वरिओ वओ । सो मय वुर । ओ मय
 व वरवपणलं ॥ ३०॥ वं वुर वरिबवय वरिबो मय मरीवव । एवं वरिपयवओ मय वुरोओ मोक्कममिओ
 ॥ ३१॥ वरपुण्य वि स वओ विद्विओ वेविपा वरि पाण । अरिक्कवममदुम्पवद्विणी एवववि ॥ ३२॥ वरिबव
 वरवि वर वनेव वंओवामपुणेव । वरवि वरं विव वरिबं वरवई मय मयेव ॥ ३३॥ वरपुण्यो विमसंगपस वर
 मय वेवपणलं । वरवओ वीवविने पमपण वण ॥ ३४॥ (म २) वुरमारस विरे वुरोओ वरवमम विविच
 वेर मय व । वुरव ! वरवमम वीवसु वो वरवपु मेव ॥ ३५॥ वरि तेव वरं वरिबि व मरिबि गव । तो
 पुणेव वुरोओ वरपुण्येव वि वरिबं ॥ ३६॥ वीविविविपणलं तो वर वरपयू वरा पमा । पक्कण वरिबपणं मे

मगाइ तस्स लेहस्स ॥ ८७ ॥ भणिय माण चहेसो लेहो नियमभरुचामको । रोमइ ना गहमु सुम को ल्लो मभरुचो नि ॥ ८८ ॥
भणिय तीण सुण सोम । किंनु न तए पयामियअमिण । लभेर अलिय नगरे ररणारई मेठ्ठिणो पूग ॥ ८९ ॥ सा पालकान्ठ
शिय मइ निद्धा जोअण समणुपत्ता । तिज्जराचउअरअमइभिन्त्यस सइल्लभन्दि ण ॥ ९० ॥ विट्ठु श्रियमि अन्न(ण)मि, मा
मए किंचि द्वायती । पल्लवियमुइइमत्ता वामे हरपइये विमणा ॥ ९१ ॥ उअमलिय लले पत्तता मा माण जण पुत्ति । किं
चित्तासायरल्लहरिहरिमाणन्य त भासि ॥ ९२ ॥ तीण मणिय मयइ', जणणी त नथि किंचि ते सअ । जं तुअ नो कइहिअइ
ता सुण ल्पगचित्ता त ॥ ९३ ॥ कुरुअउअउत्ते मइ जेठ्ठुआअा युद्धिलेण फणा । दिट्ठो मए कूसागे कोनि मय किंनु गुग्गु-
सरो ॥ ९४ ॥ ल्याण इमीण नाओ जह लम मभरुचो सि । पयाअादिअणुनो कइओ व सगोरेअ मअ ॥ ९५ ॥ नयभिइं मे
हियर तत्तो नो सरइ मुत्तियाएयि । ता जइ पई न लमो मए मअो मअ ॥ ९६ ॥ ता पुगएयि सा मणिया मा
जहा धीरिम कुणु पण्ठे । तइ कइअुअम जह नपजअ पियियमिम तो ॥ ९७ ॥ जगा सणलण मा हिमगाऽऽमममम
मए भणिया । कल्ले मए म विट्ठो उअरो उअरो नयरीण मअमि ॥ ९८ ॥ मोअमिमं सा सइरिसदिय्या लप भजेइ चह तुअ । मगर-
इपसायओ मअ मइरं होलिती सअ ॥ ९९ ॥ किं पुअ पिससमएण सअ उअ तुल्लित्ता यणमा । सारएअ सअयअु अइ व
तइचले लला ॥ १०० ॥ इय लम जेअुअओ लोरो पंअु इअियामदे । पुगिमत्ता करे तउं सारएअओ मए पइओ ॥ १०१ ॥
इय जेइअयरो तो तीण कइओ इयाणि पुअ देहि । पअियएण नो दिओ पुइ नामको मए अेरो ॥ १०२ ॥ जगा—मिदिअमरा
पुओ वरअपुठलिओ पिअतमाइएयो । रयगाईरनिअणो कोअुइमिण पुअअणिअो ॥ १०३ ॥ रगएअा कइियमिण पुअं मोअुअणो
उअरो । नाओ रयणयईण अरि अणिभालिगएयि ॥ १०४ ॥

अमरीय—“ कुअसएगालि एअपी, पुअनअय एअण्णा । वएय नए विपीनं च, नासि मिअ पिअअण्ण ॥ १०५ ॥ ”

बर्हसि निसे पुरजविण्यो देसाओ वरपण्डुमर । आगम मय नो इर तुममण्डुलमुपिबं दि ॥ १ ॥ जग्दा ओसाळ
 एव दीवेच गवेसकण्डर दुस । एर पुरिस पेसविचा क्यो ब पुरसासिण्य क्यो ॥ ७ ॥ सम्यचो जगद गवेसकमि इव सुमम
 क्यो वाच्यो । तो मावणवारेण सागरारेण भूमिदरे ॥ ८ ॥ संतोविचा दुवे ते पण्य रवणी रिखाओ सिधिरें । जाडरिण्य कक-
 कओसाण्डुम्मीकमेव ॥ ९ ॥ भविओ य सेमिपुलो कुमारेण जग उठा कुमसु जम् । जग पणो मिमासबं सिमस कण्डुमेव एवं
 ब ॥ ११ ॥ सोऊन सेमिपुलो सामारचो बिज्जिवाओ नवर । कसविओ भूकम विज्जि बि केवं गया जाव ॥ ११ ॥ सता
 रसं संळिब कवि तो रोवि गंदुमाळा । तीर बिच सकरीए बाहि जमनकसमीये ॥ १२ ॥ पण्यपणंणगळठिक्क पण्य
 तसमदिक्क । मण्यविण्यहण्यमारिण्य-एणयसंभरण ॥ १३ ॥ एठठुं साप्समण्डुमल भविबं विण्य डि तुळे । एठाडमा
 एठुं न्युज्जि पविक्मेपुं ॥ १४ ॥ म्हे ! के भन्दे सा पि मण्य विवर्भमण्यरपण्यो । कसेवमुणयं ते कसेसु वा तीर
 पविक्मिब ॥ १५ ॥ एजेव पुरे सेमी पण्यवरो माम मारिण्य तस । पण्यवयमिहाण्य जाय कुच्छीए तीण थारं ॥ १६ ॥ जट्ट
 जमुवरि पुचाय पण्य बोवणमण्य ये को बि । कवर बरो तण्णुं कवटासाडपण्यं विदिबं ॥ १७ ॥ तेज बि गद मण्यर
 मसेण पण्यमण्य होऊन । भविबं पण्ये ! जग तुम जमो कवी बरो रोमी ॥ १८ ॥ मायेव वेमण्यो मय कवं पणु ! विक्मि-
 क्यो सो । मयिबमजेण पण्डुं कुमकुमुर्हमि जो मिदो ॥ १९ ॥ पुत्रिण्यारएण्यमंतिप मायसं तुम रोमी । सो वेमण्यमो
 सार ईण्डुवमुक्कमज्यो ॥ २० ॥ जण्य ठिक्क जग एण्यीए जग पण्यममिस्तार तवंपि । कविबं एण्यवि तुम पेदिबं पणु !
 मय येव ॥ २१ ॥ एव मिमुज्जि कुल्लो मर एण्यार कयण्य एण्य । कयमजग एण्यो सपारलो मय कयमीओ ॥ २२ ॥
 एव परिभाविण तीण एं एओ विचारिब सा पि । एमादविबं पुण्य गण्यमिओ क्यो तुणं ॥ २३ ॥ मयिपमिमम छासिब !
 मिमसर मागवपुंमि मर पिण्यो । पाय पण्यविण्यो कविण्यो सेमिपुल्लो ॥ २४ ॥ बिज्जिण्यवरो सो तुमं मय ब कयमि
 संतोचो । कंटो गण्यमारेण बयं विवेचि ॥ २५ ॥ या कय म्यो कीरा एठुं तुम कय वं वे । कुमर ति पण्यो

[illegible]

देवदारे सुहासीयो । पुढो बहा म्हाभगा ! किं सुमुग्धिगन्धितोऽस्मि ? ॥ ४७ ॥ परिपुस्तिव मयवसन्धियो सो यत्पर मारे सहो
 करो कुरुको । नोरेदिं सार्धं संगठयन्तो कस्तर्ध ियार क्लव ॥ ४८ ॥ एतेो विमलस्वरोमेको काने गणेश्वरं दास्य । गन्धर्वमसिब
 अभिधे, तेव वज्रो गामपुत्रेभं ॥ ४९ ॥

“ गद्वानं विष मुक्थमि आनच हंति न एव इवठव । गद्वानोऽग्रास्व्य छत्तिमुप्यं न दाप्यं ॥ ३५ ॥ ”

क्लव—अदि सुपुरिच वदि, पंक्कनं बदिं बर तमि वल्लनारं । वदिं इवार वदिं जोर रं सुक्कव विदुएदि कपे ॥ ४९ ॥

मा इच्छु एव केने, बर वल्लनारे इममि सो रोधी । नो छत्तिमरी पुनं च वसा भवसी बसे मक्क ॥ ५२ ॥ नो वेसिप्य
 भिक्कण सक्कणो आगपदि वेदिं इमे । सिंहु बहा न बग्गेदि कोनि आलोइओ क्लव ॥ ५३ ॥ वेसकमिठरकुंठो एतो पत्तीदि
 वरिस्स पुनं । सुएस्स कस्तार वल्लं बजजीहसुमिरो विदिहो ॥ ५४ ॥ ठव्यपप्याऽऽप्पमज्जापतिम्वक्खेओ सु सोएपे
 सुदिं । बर क्वमि विवससेसं गमेइ एपणीए प्पव ॥ ५५ ॥ सुतो एल्लनारंए ससमेस निस्सए बाममेप्पए । नोएव क्लव
 पत्ती पडिवा वणो च इमरेव ॥ ५६ ॥ इएऽऽज्जिक्कपुण्ड्रं सरेदिं कडुबकिवा सदा वेदिं । मग्गा पवेक्कव्वेव वृत्तिप्य बर
 पय गक्खे ॥ ५७ ॥ गामपुत्रा सगामेव इज्जमिर्बिप्यो पक्कसदं । को त्थम इए सरिप्पे कवक्कपत्तीमंदिं पुरिस्सो ॥ ५८ ॥
 एतो वज्जस्समए गामपुं पुप्फिक्कम पटिप्पिक्खो । एपदिइएवमुं वसुएव सदिंओ गओ वदिं ॥ ५९ ॥ एगमि क्लव विप्पिक्कम
 विमिपेरे उप्पिण्टु एल्लनारं । मक्कएव्वंठरेसमि पमिचमायेवमेव ॥ ६० ॥ विट्ठमुपुंयंयवनिविमुमपिण्डुपितक्कममुयं । क्वठ-
 इएमेगे सुक्कपक्कम्ये वेदेठक्कमानं ॥ ६१ ॥ आलोइक्खो विक्कल्लविमिक्कपुट्ठेरेविक्कमानो । रो क्लव बंगक्कओ कट्ठुव कुम्माएवमदिं
 ॥ ६२ ॥ पत्तिधं किं तुल्लनं सारवच वल्लनारक्खणेव । मक्कमज्जुरएवपिण्डवक्कमुक्खिच वरिचमिक्कमुक्खिच ॥ ६३ ॥ भविपमिक्खिक्क क्लवो को

सो जो वत्तो मए भणह तुन्ने । किज्जउ आसणगहण पसायम्महासु फाऊण ॥६४॥ इय विन्नतेण कय आसणगहण कओ य उयारो ।
 सायरमाहारपणामणाइओ तदवसाणमि ॥६५॥ भणिउ ताओ पव(वि)चाउ अत्थि एत्थेव भरहवासमि । वेयइठो नाम गिरी झरतवहुनिज्जरज-
 लोहो ॥६६॥ तत्थ य दाहिणसेटीमहण सिवमदिरे पुरे अत्थि । जलणसिहो महीनाओ विज्जुसिहा नाम तरस पिआ ॥६७॥ दो घूयाओ
 अम्हे जेहो भाया मे नद्धुमतो ने । जणओ कयाइ अम्ह चारणमुणिदेसण सुणइ ॥६८॥ तायस्स वयसेण अग्गिसिहेणउत्तर
 लहेऊण । परिपुच्छिय जहा को भत्ता एयाण वालण ॥६९॥ भयव ' होही भणिय च तेण ग्याउ भायवहगरस्स । भज्जा होहिंति
 निवो निसमिय कसिणणणो जाओ ॥७०॥ एत्थावसरे भणिओ अम्हेहिं ताय ' एस ससारो । ग्यारिसो जिणेहिं कहिओ
 अलमित्थ विसएहिं ॥७१॥ दारुणपरिणामेहिं ताएण मन्निय इम सम्म । भाउगवहहयाण विमुक्कनियदेइसोक्कयाओ ॥७२॥
 तस्सेव भोयणाईणि चित्तियतीओ जाव चिट्ठामो । तावउन्नदिणे पुहवि गामगरसकुलं तेण ॥७३॥ दिट्ठु भमंतएण अम्हाण भाउ-
 नेण पुप्फवई । तुह माउलस्स धूया कन्ना तीए हरियहियओ ॥७४॥ हरिऊणमागओ तीए दिट्ठित्थेमसहत्तओ गओ विज्ज ।
 साहेउ वसकुडगयमि ज पुण इओ उवरिं ॥७५॥ त भवओ नाय चिय तुम्ह सयासाउ तमि कालमि । आगम्मसामपुन्न,
 पुप्फवइए इम भणिय ॥७६॥ पंचालसामिपुत्त, पइ पवज्जेह तुम्ह जो भाया । सो अलियसगवाजारणेण इमिणा सयं नीओ ॥७७॥

“ आपदामापततीना, हितोऽव्यायाति हेतुता । मातृजज्ञाऽपि वत्सस्य, मेढिर्भवति वन्धने ॥ ७८ ॥ ”

तो सोयनिच्चराओ, बहिरीकयवडवि अतरालओ । जा रोविय पवत्ताओ, ताव अडनिउणयणेहिं ॥ ७९ ॥ पुप्फवईए सनो-
 हियाउ तह नद्धुमतवयणाओ । विन्नायवइयराए, भत्ता एयासिं वमसुओ ॥ ८० ॥ होहिंति तहा भणियं न वियप्पो कोवि गत्थ
 कायन्वो । सुमरिज्जउ मुणिवयण मन्निज्जउ वभदत्तवई ॥ ८१ ॥ तव्वयणाऽऽयन्नणओ मन्नियमम्हाहिं साणुरागाहि । तो रहसपरव-
 साए तीए चलिया सियपढाया ॥ ८२ ॥ तो तह य कयसकेए विवरीयत्तणमुवागए सतो । अन्नत्थ कत्थइ तुम पउत्थमन्नेसमा-

उत्तर्हि पुरिसेहि । बाहिं विणिग्गओ जा ता सक्ख धरथणु नियइ ॥४॥ किंपि रसतरमपुव्वमेव सव्वगमुव्वहेतेण । आलिगिओ
सव्वगमेव तोसेण तो भणिय ॥ ५ ॥ “ द्वीपादन्यस्मादपि मज्जावपि जलनिधेर्विशोऽप्यन्तात् । आनीय झटिति घटयति, विधिरभि-
मुखीभूतः ॥ ६ ॥ ” कयभोयणकरणिज्जो य पुच्छिओ तेण वयस ! तुह । बोलीणो कत्य इमो ठियस्स कालो भणइ ताहे
॥ ७ ॥ गहणमि तमि रयणीए, तीए तुम्हाण सुहपसुत्ताण । एगेण पिट्टउ धाविकुण निविडे कुडगमि ॥ ८ ॥ चोरपुरिसेण मज्झ
बाणो बाढ निवेसिओ वेहे । तग्घायवेयणाए अमुणतो महियेले पडिओ ॥ ९ ॥ उवलद्धवेयणो तो तुम्ह अवाए थह निरिक्खंतो ।
गोवियनिययाऽवत्थो ठिओ तहिं चेव वणगहणे ॥ १० ॥ बोलीणमि रहवरे तमतारलमहपायचारेण । सणियं अवक्कमतो, पत्तो
गमतार तत्य ॥ ११ ॥ जत्य निसाए निवसिया तुब्भे गामाहिवेण परिकहिओ । तुह वइयरो विचित्तोसहेहिं मह रोहिओ
य वणो ॥ १२ ॥ तत्तो ठाणे ठाणे, तुम गवेसतउ इहाऽऽयउ । भोयणववरसेण य, दिट्ठा तुब्भे मए इहइ ॥ १३ ॥ चिट्ठति
जाव निवुयचित्ता विरह खणपि असहंता । तावऽणगया परोप्परमालावो एरिसो जाओ ॥ १४ ॥ जह कालो केवइओ
गमियव्वो सुक्कपुरिसगारेहिं । किंचि इओ निगमणेवाओ अणह उवलभामो ॥ १५ ॥ ता महुमासो पत्तो वम्महपहरिज्जामाण-
सयलजणो । आयदिदयचदणपरिमलेहिं मलयानिलेहिं सुहो ॥ १६ ॥ तत्य पवत्तासु पुरीजणाण नाणाविहासु कीलासु । घणवि-
च्छणुणविद्विक्खवेरनयीविलासासु ॥ १७ ॥ सुमहल्लकोउहल्ला ते वि कुमार गया पुरुज्जाणे । दिट्ठो तत्य गइदो अमदसंद-
तदाणजलो ॥ १८ ॥ भूमिनिवाडियमिढो निरकुसो सव्वओ परिभमतो । रभारामनिभा(समा)ओ जणकीलाओ विलोलितो
॥ १९ ॥ हल्लो हलए वट्ठयमि कुलवाल्या भउब्भंता । गहिया एगा तेण करिणा करुण विलवमाणी ॥ ४२० ॥
दिट्ठा सा तेण गइदथोरकगोयरा कुमरेण । उव्वेहमाणकोमलबाहुमुणाला कमलिणि व्व ॥ २१ ॥ विलुलंतकेसपासा भयतरल-
निहित्तसयलदिसि नयणा । नियरक्खमपेच्छती सुमारियमरणतकरणीया ॥ २२ ॥ हा माइ माइ ! गहिया रक्खसु करिरक्खसाउ
म तुरिय । चितियमन्न तुमए विहिणा अन्न समाढत्त ॥ २३ ॥ तत्तो कुमरेणुद्धुरकरुणारसपरवसेण सहसत्ति । अद्धियाविकुण

पुरजो सुधीरमजोसिजो स कटी ॥ २४ ॥ रे पुत्र ! करिहारम्पुत्राय ! संभवतुपरमलेख । निश्चिन् विपवस्त किं न कश्चिजो
 कृष्णकेश ॥ २५ ॥ बाहुपक्षार निरिन्ध । सारजनिहीन्यए निरुपराहाए । पक्षार मारणजो उद्वलन्तमोऽसि माफजो ॥ २६ ॥
 सार्वभृत्सन्निधुसदरिण्यमरिपय्यविभर । सुनिज्ज दुमपण्णं तस्सामिमुदं पयेणए ॥ २७ ॥ मोलुभं तं बाळं, दोसाअणनयन-
 दुक्कमुल्लेचये । कलर कुमरोअयिमुद तज्जपण्णुअयेविजो संते ॥ २८ ॥ तद्धविक्कउअज्जुअये गहीदुअरसरिअरिअरिबते । हीर-
 सारिअल्लो कुमराज्जुअरेण सो एजो ॥ २९ ॥ कुमरो चि तत्त पुरजो ईसीचिक्कउअरेण एर । कएअज्जनिवेसिअमिअसवि-
 निमिअत्तावो ॥ ३० ॥ अमअविअ कुमरअगारअएअरसंठयेअरदुवेजो । एसेअ पाविअो इअमई एतो पाअर गईरो ॥ ३१ ॥
 निअरउअमअअअजो कुमरोअविअ समं ज्जा बीजो । चिअमिअिअए अजो अए अहाउअरो स बते ॥ ३२ ॥ अएअज्जमिअिअअ
 अउअलो करिअंअरं सअरअजो । कुमरो भौअुअअयेअेदि मरिअरि ईमंते ॥ ३३ ॥ अए मरुअरि गिरादि पअजो सो कटी अर
 ऐसो । तस्सोअरिजो अअअअअअजीजो अहा विदिअो ॥ ३४ ॥ अएअज्जिजो अअजो अरो एअअमनिही इजो दुमरो । अए अि
 अअ अुरअज अमअरअमि पअअजो ॥ ३५ ॥ अमअवि अअअरएअ एअ अरिअमअअमजो वमि । ऐमे सअमजो निअर
 इअरअुअमिअअरं ॥ ३६ ॥ निअिरअअये व पुअए अे एसो अअअ अिअरजो पुजो । तजो अमअरअरअअअअ मरिअेअ जो कश्चिजो
 ॥ ३७ ॥ निअिरअअजो अरिअं अरअं अमअरअजो संते । तेअ निजो मियअअं अएअर मअअरईजि ॥ ३८ ॥ मुपुअरमि रिअाअ
 अट्ठअअर तेअ कुमअअ । मुअअअअअअमि व निअिअो अरिअजो गति ॥ ३९ ॥ कएअरिअे अएअरअए अिअेअअ अअअअ
 एगा । मरिअ अअअ कुमरअरिअं इअ अउअर ॥ ४० ॥ कुमर ! तिअ ऐअेअ पुदे ऐअमजो अम सअअअरअुजो । पूअ वस्त
 चिअिराई सा व मए अअअअअजो ॥ ४१ ॥ अअअ अरिअअ अा, तुमए अरिअमअजो अजो एअ । एअिअअपुअा सा तुअ
 अरिअअ अरिअेअ ॥ ४२ ॥ अएअविअ अमिअअअजो चि तं अरिअअरिअेअ । वीअअअरिअेअ एअ अ किअअ अमअअअ

पिय ॥ ४३ ॥ बोलीगे हृत्पिय, नीगा कह कहि परियेण गिह । तहवि न मज्जगार्ह देहठिउ काउगविलमह ॥ ४४ ॥
 मुदियगुहव केउलमच्छइ परिचत्तचित्तवायाग । पुत्ति । अकडे त कीस तरिसं पायिया वमण ॥ ४५ ॥ प्रय भणिए मा साहद
 तुज्ज सब्ब पयामणिज्ज मे । लज्जा गल्लधरत्तर जइवि तहामिय भणामि अह ॥ ४६ ॥ रम्ममरुत्ताओ तओ न्हरिणो नियपा-
 नदाणओ जेण । परिरत्तियया मम तेण पाणिगहण जाउ न होही ॥ ४७ ॥ ता मे अवस्स मरणं मरणणि तओ निम्ममिउं क-
 ह्तिओ । पिउणो इमीण सब्बो वुत्तंतो तेण वि समीचे ॥ ४८ ॥ तुम्हमहं पेसणिया कालमिम ता पडिज्जसु तुभंति । णलोवव-
 त्तमेयति मन्निया सावि कुमरेण ॥ ४९ ॥ वरधणुणोऽमरुत्तेण वि दिन्ना नदाभिधाणिगा कन्ना । विदिय मीवाहजुग जंति रिणा
 दोन्हवि सुहेण ॥ ४५० ॥ सयत्तकल्लप्पियुगा उन्त्रलिया सब्बओ रिय पउत्ती । जह पत्तान्निममुओ सज्जत्य जयं उउत्तभतो
 ॥ ५१ ॥ काणमस्ये विसे जहा गदो निरुत्तो भमइ । वरराणुणा धणुदुल्लंढेण अणुगम्ममाणपदो ॥ ५२ ॥ याणारसि गया
 ते अहउन्नया ठाविउ वदि कुमर । कउगभिदाग पचालरायमित्तस पासमि ॥ ५३ ॥ गन्धेइ वरगणू ताण सो ऋमलायरोज्ज
 सूदये । जाओ हरिसपरवत्तो विलोणे तस्स पुदो य ॥ ५४ ॥ कुमरपउत्ति सेगापि साहिय तह ममागओ इहद । निययल-
 वाहणसहिओ निगाओ सम्मुहो तस्स ॥ ५५ ॥ दिट्ठो कउण निवाओ धममाओ निज्जिमेमेण । जयणुत्तरमारोपिय मियचाम-
 रवीइओ सतो ॥ ५६ ॥ पडिपुन्नवधमंडलनिभेण छेत्तेण उरि धरिण । उन्निचमाणजरिओ पाण पाण चारणगणेण ॥ ५७ ॥ मो
 नीओ नयरउत्तरमि नियमदिरमि ठविओ य । कउगार्ह निगूया पणामिया तस्स कउण ॥ ५८ ॥ नाणाहि-इय-पाय-रह-
 वराइ सामगिगप्याणेण । विहिओ गीवाहमहो पत्तयदियसमि कुमरस ॥ ५९ ॥ विसयमुं मेवंतो जा चिट्ठ ताण (ग) न्य-
 आहूया । धणुमति पुक्कलू, कणेकूत्तो य मपत्ता ॥ ६० ॥ ताह मीहो नरनाहो भयदत्ताऽभोचपामुम्मा । नियनियज्जेहि
 कलिया मिलियाऽणेगे निवा तस्स ॥ ६१ ॥ उफ हि—“यान्ति न्यागप्रचुरात्य, तिरंजोऽपि सहायता । अपन्यान तु गच्छन्तं,
 सोदरोऽपि विमुच्यति ॥ ६२ ॥” अहिंसिचिउण मेणासामित्ते वरगणू तओ तरगा । दीहस्स पेत्तगण्ण कंप्पिमुंरिमि पेसविओ

॥ १३ ॥ मयिओ व—“ एवो विव जवमिरी एअम्मरुणमयी मुवणमासे । ओ सीसे अउमं, मिण जव जवे अउवेर ॥ १४ ॥ ”
 जणवसे वा गेँ, स ववणो तव पीएवणव । अगगाअरवणं दओ वपिसिओ यण ॥ १५ ॥ अर पीएसहाएओ तुएवेअरि
 वमरिंठं परं वणो । अ एअ वमणो तुओदि पुरससे विरिओ ॥ १६ ॥ वूने तुण व अणवमणिव पीइ वामुवरंठंवि ।
 वणवणिवओविणवअरिअविअअरिणवविअअडे ॥ १७ ॥ ता एणो वि विअण वममिमो अे इओअणओ अे । तणुरिआ विव
 वणरे मरिमि विमणयण देव ॥ १८ ॥ अणवमममिअरीअणवअरिअउरउवससेदि । मिअणितओ स दओ तवे व वेअवविउ
 वंमि ॥ १९ ॥ वा वणा तव पुरं एविअणवाचवंतणवेदि । रंमिअ रोहराणं विरियं अटुपरणवमणव ॥ २० ॥ वणो अणुग
 मणो स वंसणो गरिएवणव । वंविअुरं वम वमंठणं वमममुवमं ॥ २१ ॥ तअमागंठिणव तअमेअरि तअमणव गुम
 वण । अओअउरविअअरुअरंउवणवणव ॥ २२ ॥ अएवेअरिअणुआरण वीरिअणवअरिआव । अमनिएवअरवणव मूरव
 अउपरवणव ॥ २३ ॥ मीयमि अउरअउरणवि अउवणवि अउवि । अओएणवि वणव वि वमव अटुरोअणवणव ॥ २४ ॥
 रंमिअरेओ मिअेवमागणु पुरससे रोवं । अअरेओ अमहुवावणवओ जीविवअसा ॥ २५ ॥ पीओ अउवविअुरअणवअउउओ
 अउवि वणवओ । मिअरेओ विअअओ अअविअणोमिअुरिओ ॥ २६ ॥ अणुअमि तउतरि तमागमि तमेव अव एवं ।
 तुअरि वणव जवं एअुरं वरिअमं ॥ २७ ॥ वणो मुहुणमिअ एरुं वं वमण विववसा । विअणव पीओ वणविओ
 वंमणव ॥ २८ ॥ वणवमममोअणवदि विरिवंअणवीणव । वणि वममरे अउवेअरे मुअणव ॥ २९ ॥ अउविमंअण
 विअममंवि निविअणवअउएओरे । वणवअणवअणवममं अउवे वं ॥ ३० ॥ अउवअणवदिअिअिअमम वंअममदिअणवअसा ।
 तवअवलिअेवं देव रंमिअं वओ ठिअं ॥ ३१ ॥ वंअवअिअेवअनेदि तुअओ अणुमअुरिओ । पुवं वरेअणवे वारणओ
 अमिमोअओ ॥ ३२ ॥ अउओ व वणवेअं अउरंठं ओवेअ वओ । वंअिअणुएण वदि वारअवणवि वविअओ ॥ ३३ ॥
 वंअिअं व रंमिअं—

‘एष नो पठिष्य आदिरस्योऽस्यार्थं विमुक्तये ॥ १९ ॥’

एष पठिष्येत्येव सो गतो अष्टादशो विन्ने । विनिर्भरप्राये अगं सुभं पठ्य वसतस्त्रिं ॥ ५० ॥ एष सुविज्जं
कल्यणायते इतिउत्तरस्सो संतो । आत्तस्सिपो काओ वओ इविज्जं उपसीरि ॥ ५०१ ॥ विमरे पठिणु एवं तुमिए काइजा-
वविरेथं सुविज्जं पठविज्जो म्ममेकई ॥ २ ॥ पठवीकुओसु संपइ परमेसरस्सन्धा इमिस्सामो । मवि-
रवमिओ केव ॥ ४ ॥ पुण्यये सुण्णवपडिअपवीकंभुते रुक्क । कावंपउअस्सममअरुवो तमए सुविं गंतु ॥ ५ ॥ वम्मऽउवी
संसारं । अउगण्ठि ववीओ वम्मो सावन्ति वविद्वद ॥ ७ ॥

‘अट्ट दुरिण्णुरण्ठि करेवइ पठइ, अट्ट उपाअपवयायसु गुणमाअइ ।
अट्ट परिण्ठि वरिण्ठ एअट्ट पविण्णुए, अट्ट एअट्ट परिण्ठि वरिण्ठउपर ॥ ८ ॥’

परिण्ठमअअणं साअरं, वममि वरुअरं । अण्ठी तस्सपक्खी, अण्ठपिअरेव तवमण्णु ॥ ९ ॥ अउरएअअण्ठोअिअ-
तस्सपअअओअण्णमं एवं । ऐअमिअओ काओ विअअअओओदि स विमोओ ॥ ५१ ॥ एअण्णोअं ऐरे, अरएअअअअं अउ
उअ अण्णमअं अरएअ अ(ए)अविअं ऐरे ॥ ११ ॥ अमंअि पमअं एवं वंअअअरं एअ ! ए अण्ण पुअं एअ
एअ पुअ पुओ न ॥ पमओ ॥ १२ ॥ अउ वरिअो विअिअ वीअो अदिअ एअ वण्णु । विअउअण्णएअअओअ विअउ
एअ अंअंग वि अ १३ ॥ एअअअं एअ वरिअअ अण्णमअ अओमण्णु । अउ अमिअ पक्खअओ एवंअण्णो अउअअं ॥ १४ ॥

ब्रह्मदत्तः—वज्जेमि रज्जमेय, भोए भुजेसि जइ तुम घेतु । एत्तियमित्तेणाऽहं कयक्खिओ तुज्झ दासो व्व ॥ १५ ॥
 मुनि—मइ वि न न आसि भोगा भवमीएण पर, परिक्खत्ता । सुणयाओ को अन्नो नरवइ ! वत पिवासेइ ॥ १६ ॥
 ब्रह्म०—इइ पटु ! पव्वज्जाए, परलोए फलमभगुरा भोगा । करपत्ते ते मुत्तु पव्वज्जा किमत्थ ॥ १७ ॥
 मुनिः—जिणघम्मो मोक्खफलो सासयसोक्खो जिणेहिं पन्नत्तो । नरसुरसुहाइ अणुसगियाइ इह किसि पळाल व ॥ १८ ॥
 मुनिः—जिणघम्मो मोक्खफलो सासयसोक्खो अओ मोक्खो पुण न वक्खो ॥ १९ ॥

ब्रह्म०—विसयासेवाहिं पद्धानमेत्थ केवलमणगसोक्खं त । ता एसो धिय मोक्खो अओ मोक्खो पुण न वक्खो ॥ ५२० ॥
 जइ सदरुवरसगधप्पासलेसोवि तत्थ नत्थि सुहो । ता ससारो सारो इत्थीओ जत्थ मोगत्थ ॥ ५२१ ॥ मोहम-
 मुनिः—मइ वंधवे वि पत्ते हत्थालवणपयाणो वि हहा । एरिस मोक्खरस फल इह जम्मे लहसि नए य ॥ २१ ॥ मोहम-
 हावागुरिएण वागुरावि रइया भवारणो । एसा सारागच्छी नरसारगाण गहणकए ॥ २२ ॥ तरुणीसु सरसवसमसरुहि-
 रत्तवारभरियखल्लासु । चदअरविदुद्धेहिं विंति उवमाणमिह मूढा ॥ २३ ॥

ब्रह्म०—मइ पढमपत्थणाए कयत्थणा सामि । किज्जइ किमत्थ । रज्ज पालिय पच्छा पव्वयसु अहंपि अणुचारी ॥ २४ ॥
 मुनिः—तुह सज्जे न पच्छा, विनिच्छओ निच्छओ मह एसो । पच्छावि दिक्खित्तयव्वे न दिक्खचाय करेमिन्दि ॥ २५ ॥

मुनिः—तुह सज्जे न पच्छा, विनिच्छओ निच्छओ मह एसो । पच्छावि दिक्खित्तयव्वे न दिक्खचाय करेमिन्दि ॥ २५ ॥
 चविक्रण सगाओ, जं जाया दुक्कएण दासाई । सुमरत्तस वि त तुह किं पन्हुसियं विसयवसिणो ॥ २६ ॥ सुकुलागमाइसामग्गि-
 सगाओ नरभवो इमो लब्धो । मा हारिज्जठ विसएहिं पायसोएण अमय व ॥ २७ ॥ विहियनियणो नियमेण , नायमूरीकरिसए
 दिक्खं । इय विविक्रण चित्ते चित्तमुणि विहरए तत्तो ॥ २८ ॥ कयघाइघायसजायकेवलो विहरिऊण चिरकालं । परमपय सपत्तो
 पक्खाणियसयलकम्ममलो ॥ २९ ॥ ससारसारसोक्ख-सुलालसो बंधदत्तवक्की वि । तच्चित्तो तल्लेसो, अइवाहइ सत्तवाससाए

॥ ५१० ॥ कश्यप वि विजो एवो मगरेष पद्यापर्वतजो निवर्त्त । निरवस्तु मगद्व्यासश्च रेवि ने रेव ! रेमंवि ॥ ११ ॥ पञ्चज्य
इयो मरुतं अस्तुज्जगत्पारेण जीर्णं । दुज्ज वण्णं पछरेवविज्जवग्गमद्वग्गमं ॥ १२ ॥ मत्तियं पिण्ण अण्णंअग्गीजो मोप-
ज्जज्जणे वि । ठ क्व पणु पण्णलं मगद्वग्गमज्जग्गमयेसि ॥ १३ ॥ सामारिसेव वममं निरेव मोपाविजो गजो सुगिर्त्त । एव-
पीर वीरमजेव तेव ज्ञाजो मगुग्ग्याजो ॥ १४ ॥ अगविज्जवग्गमविजाय-जामेई वामि-ससुक्कसु एव । अमपपराउरो विव ववि-
मसुए पण्णो सो ॥ १५ ॥ कणुपय्यए ज्ञाए, विज्जे क्व क्ववि वविमगरे । विविज्जवग्गमं विज्जो अज्जावरज्जवरो ज्ञाजो
॥ १६ ॥ दुवविज्जवग्गमज्जग्गम विज्जवग्गममं निव रेसि । ऐसेवमपारितो गजो निव्वाजो म पविसेइ ॥ १७ ॥ अइसिज्जवग्गमज्ज-
ज्जवग्गमिज्जो अण्णपाज्जो नूयं । विवइ ज्ञाजवग्गं क्व वग्गी मारिवज्जो वि ॥ १८ ॥ एव अज्जिमिज्जवग्ग मज्ज सुसामिज्जवग्ग
निरुपज्जो । उग्गम जेव मोक्कमग्गमज्जवग्गज्जो विविज्जो ॥ १९ ॥ “ एवपयं क्वरिज्ज अज्जिज्ज वग्गवारपार्ति । म इ रेव
अज्जमिज्जो, क्व विर सज्जो क्वा विज्जो ॥ २० ॥ सुविज्जवग्गमज्जवग्गं पुज पुज पस्सिज्जवग्गमज्जिज्जवग्गज्जवग्गं । वग्गो एव विविज्जवग्ग-
ज्जवग्गं विज्जिज्जवग्गं स ईत्तं ॥ २१ ॥ वग्गिज्जो ज्जविज्जो विट्ठो तेममज्ज व अण्णज्जो । एते मणीए विविज्जवग्गं वृण्णज्जो विज्जो
॥ २२ ॥ विवइ एव मज्जिज्जवग्गं निज्जो मग्गरेसोवग्गो वार । अज्जविज्जो वग्गज्जो उइ क्व ज्ञाजो क्वरिज्जवग्गरी ॥ २३ ॥ क्वएव
व एवपारीए वग्गही पण्णज्जो विट्ठो । अण्णज्जो एव ईज्जवग्गं क्वएव विज्जवग्गं ॥ २४ ॥ संज्जयेवं एतेव वेव विविज्जवग्गं गोवि-
ज्ज वग्गं । मज्जवग्गं निज्जवग्गं विज्जवग्गं पणोवग्गं व ॥ २५ ॥ क्व सज्जज्जो विज्जोवग्गं वृविज्जि अंगरएवेई । विट्ठो स
ज्जज्जो एव मज्जज्जो विज्जवग्गं ॥ २६ ॥ अज्जम मगद्वग्गं एवं विज्जेइ वि पुज्जाईजो । अमंवि ज्जव एतेव मज्जज्जं नूयं
मेईवि ॥ २७ ॥ जो विज्जेवि क्वज्जो मज्जवग्गं सग्गं सग्गं सग्गं सग्गं सग्गं सग्गं सग्गं सग्गं सग्गं सग्गं सग्गं ॥ २८ ॥ “
इइ सज्जवग्गं इपो एव पुमि मज्जवग्गं विज्जो स ठज्जो । विविज्जवग्गं एव मज्जवग्गं विज्जो ॥ २९ ॥ अज्जरे वि
पुणेविज्जवग्गं एवविज्ज वग्गं । पुज्जाईज्जवग्गं विज्जवग्गं एव ॥ ३० ॥ सज्जिज्ज वग्गं एव मज्जवग्गं विज्ज-

लथालमपेह । दियलोयाणि पाणीहिं जेण महेमि होमि सुही ॥ ५१ ॥ अइरुइज्जवसायं सविसाया जाणिऊण तममच्चा । गुंदय-
फलाण थाल भरिऊणऽपिपि पाणिमि ॥ ५२ ॥ सुहु सुहु परामुसतो सतो सतोसमुव्वहइ अहिय । नयणदुग्गगाहीणं तक्कोडीहि
वि न तुमेइ ॥ ५३ ॥ न हु पुप्फवइफासेवि तारिसी तस्स आसि चित्तरई । थालफलाण फासेण जारिसी पावभावस्स ॥ ५४ ॥
त तस्स पुरो थाल ठावियमाभासए नरेसस्स । सत्तमपुढवीपत्थाण, मगले अक्खवत्त व ॥ ५५ ॥ इय रुइज्जाणह्माइस्स, वासाइ
सोलसगयाइ । तदहियसत्तसयाऊ, स धरित्ति सत्तमि पत्तो ॥ ५५६ ॥ सिरिवभदत्तचक्कोकहा सम्मत्ता ॥

उदायिचुपमारकोदाहरणमभुनोच्यते—सुमणोहराहिं कलहसयालिसदालपयप^१हाणाहि । सहइ सरसीहिं ज नाम वाहिमतो य
तरुणीहिं ॥ १ ॥ कयअमरपुरिचमक्केसु तियचउक्के अदिट्ठपरचक्के । पाढलिपुत्ते तत्थासि पत्थिविंदो उदाइ त्ति ॥ २ ॥ सुविमु-
द्धधम्मधारणधुरीणधिज्जो वि सज्जियगुणो वि । जो अप्पियलक्खो विहु, परम्मुहे मगणे खिवइ ॥ ३ ॥ अरिरमणीसु अरन्ने
गुजाहलहारहारिहिययासु । पल्लविओ जस्स पयावपायवो दीसइ सयावि ॥ ४ ॥ कम्म वि महावराहे महावराहेण तेण महिधरणे ।
धरणीसो कोइ कयाइ आसि सहरियरज्जसिरी ॥ ५ ॥ देसतरमि पत्तस्स तस्स पुत्तो तओ अवतीए । तीए य पहु लग्गो ओल
मोउ अणुज्जिग्गो ॥ ६ ॥ परि^२वसइ सो उदाइ, भणइ य पीई पिवेज को तस्स । जो हारिऊणमेत्थतरमि विन्नत्तमेएण ॥ ७ ॥
जइ वइह महोदत्त, ता तुम्ह मणोरहे पसाहेमि । इय रत्ताऽणुनाओ, सो पत्तो पाढलिपुत्ते ॥ ८ ॥ हच्छ पिच्छेइ छलाइ, छन्नं
उच्छिद्विउ निवइ^३जीय । फितु न पावो पावइ, पच्छाव कत्थइ विहत्थो ॥ ९ ॥ अट्टमीचवइसीसुं पोसहक्केण राइणो पासे ।
तेणायरिया नाया जंता तत्थेव य वसत्ता ॥ १० ॥ वपुरे एस उवाओ निववेरिविणाससाहणसमत्थो । इय चित्तिऊण सूरी, ते
निच्च पज्जुवासेइ ॥ ११ ॥ निसुणइ सम्मं धम्म तवइ तवं तिब्बमायरइ विणयं । अइज्जमेण पव्वज्जमज्जिउ दसए सद्धं ॥ १२ ॥

॥ १३ ॥ ॥ १४ ॥ ॥ १५ ॥ ॥ १६ ॥ ॥ १७ ॥ ॥ १८ ॥ ॥ १९ ॥ ॥ २० ॥ ॥ २१ ॥ ॥ २२ ॥ ॥ २३ ॥ ॥ २४ ॥ ॥ २५ ॥ ॥ २६ ॥ ॥ २७ ॥ ॥ २८ ॥ ॥ २९ ॥ ॥ ३० ॥ ॥ ३१ ॥ ॥ ३२ ॥ ॥ ३३ ॥ ॥ ३४ ॥ ॥ ३५ ॥ ॥ ३६ ॥ ॥ ३७ ॥ ॥ ३८ ॥ ॥ ३९ ॥ ॥ ४० ॥ ॥ ४१ ॥ ॥ ४२ ॥ ॥ ४३ ॥ ॥ ४४ ॥ ॥ ४५ ॥ ॥ ४६ ॥ ॥ ४७ ॥ ॥ ४८ ॥ ॥ ४९ ॥ ॥ ५० ॥ ॥ ५१ ॥ ॥ ५२ ॥ ॥ ५३ ॥ ॥ ५४ ॥ ॥ ५५ ॥ ॥ ५६ ॥ ॥ ५७ ॥ ॥ ५८ ॥ ॥ ५९ ॥ ॥ ६० ॥ ॥ ६१ ॥ ॥ ६२ ॥ ॥ ६३ ॥ ॥ ६४ ॥ ॥ ६५ ॥ ॥ ६६ ॥ ॥ ६७ ॥ ॥ ६८ ॥ ॥ ६९ ॥ ॥ ७० ॥ ॥ ७१ ॥ ॥ ७२ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७४ ॥ ॥ ७५ ॥ ॥ ७६ ॥ ॥ ७७ ॥ ॥ ७८ ॥ ॥ ७९ ॥ ॥ ८० ॥ ॥ ८१ ॥ ॥ ८२ ॥ ॥ ८३ ॥ ॥ ८४ ॥ ॥ ८५ ॥ ॥ ८६ ॥ ॥ ८७ ॥ ॥ ८८ ॥ ॥ ८९ ॥ ॥ ९० ॥ ॥ ९१ ॥ ॥ ९२ ॥ ॥ ९३ ॥ ॥ ९४ ॥ ॥ ९५ ॥ ॥ ९६ ॥ ॥ ९७ ॥ ॥ ९८ ॥ ॥ ९९ ॥ ॥ १०० ॥

तत्तो पवत्तमणुपत्तो ॥ ३३ ॥ भयकपमाणपणी, मोनूण कत्तिय तहिं चेव । स गओ जइ त्ति जामिह-अगरक्खेहिं वि न रुद्धो
॥ ३४ ॥ उवचियनरनाहसरीर-सेलसिहराउ रुहिरनिज्जरण । पवहत सपत्तं गुरुसधारप्पएसमि ॥ ३५ ॥ रुहिरस्स फासगधेण
जागरेऊण जाव जोयति । पिच्छति ताव सूरी नरवइणो मुंढरुडाइ ॥ ३६ ॥ हा हा अकज्जमेय, कह कय कूरकम्मुणा केण ।
तिगुणगरक्खपरिवेढवेढिओऽय त्ति चित्ति ॥ ३७ ॥ न नियति जा कुजाय कुजइ सथारयमि त गुरुणो । तो चित्ति जहेय वियभिय
तस्स पावस्स ॥ ३८ ॥ अहइ अधन्नोहं जस्स, एरिसो आगओ गुरुकल्लो । जिणपवयणआरामे मए दवगि इमो दिन्नो ॥ ३९ ॥
मुणिवेसेण विस्सासिऊणमेसो नरेसर हणिउ । इह कोइ धायगो आगओ त्ति भमिही अजसपढ्हो ॥ ४० ॥ छोल्लियछणमयल-
छणछाए जिणसासणमि मालिन्न । मा होउ मए विदियति पत्तकालो महऽप्पवहो ॥ ४१ ॥ इय निच्छिऊण पेच्छइ जा हच्छ
कठच्छेयणे सत्य । सो चेव ताव निक्कठाविया कत्तिया दिट्ठ ॥ ४२ ॥ सोहियसमगसह्वा सिद्धाण पुरो महव्वए पच ।
उच्चारिय यामिय सघसूरिपासुक्खपाणिगणा ॥ ४३ ॥ कयभवचरिमसुनिचलचउव्विहाधारपच्चत्ताणा य । कठे ठवति परमेदिपचग
कककर्त्ति च ॥ ४४ ॥ मरिऊण तिव्वसवेगसंगया दोवि वेवलोगमि । जाया पभायसमये निएइ जा सेज्जवाली त ॥ ४५ ॥ ता
मोफारइ महया सद्देण हा हयमि ही सुट्ठा । मिलिओ लोओ हाहारवेहिं बहिरियनह रुयइ ॥ ४६ ॥ जाओ एस पवाओ कोइ
कुसीसो निव च सगुरु च । सह इह परलोएहिं, हट्ठण कथइ पलाणो ॥ ४७ ॥ तस्स अपुत्तस्स मयस्स, पचदिव्वेहिं मिलिय
सन्वेहिं । पउरपमुदेहिं पट्टे पट्टिओ पढमन्दो त्ति ॥ ४८ ॥ तुरिय स नासिऊण, पावो पत्तो अवतिनिवपासे । जोहारिय सभारइ
पुव्व सव्व सवुत्त ॥ ४९ ॥ तं स महीसो सोउ चमक्खिओ चित्तेवइ दुच्चरिय । हा हा अहो दुरप्पा रयणमिण निहणमुवणीयं
॥ ५० ॥ कपि अकज्ज एयस्स, नत्थि कुविओ कयाइ मारिज्जा । वरिससयाओ वि ममति झत्ति निव्वासिओ देसा ॥ ५१ ॥
उवएएससइस्सेहिं वि, न चित्तसाहुस्स थमदत्तो सो । जह पडिउद्धो वारस-वरिसेहिं एवमेसो वि ॥ ५२ ॥ इति विनयरत्त(ति)-
कथा समाप्ता ॥ कुत पुनर्ब्रह्मदत्तो राज्यलक्ष्मीमपरित्यजन् सप्तमपृथ्वीं प्राप्त इत्याह—

गयङ्गजपङ्कजम् अवरिषणाए रायङ्गङ्गीए । श्रीणा सकम्पद्भिसियसपरियपराहो पर्वसि भो ॥ ३२ ॥

गयङ्गजपङ्कजम् स्वप्नेन गल्पार्थं तथापि मङ्गलस्यैरपरिषङ्गजङ्गाय एवङ्गस्य देवमुल्ला जीवाः स्वर्गमङ्गिममेत एत-
स्य सन्ति परोऽप्यो नरोऽपि पवन्ति कस्मिन्ना-द्विस्त्रिं द्वयवयव । अपरोऽपि मङ्गलस्यऽविकल्पस्य एवङ्गमभोग्मौ पठन्ति
पिमेकः । ये तु 'भोग्मसि भो' इत्येवपरिषत्तं कैमलपङ्क पठन्ति तेयमेवङ्गमभोग्मौ पठन्ति । एतमएव सम्यं बो-
धः पठन्ति भो पोस्ते । एतपङ्कजसन्नेर्मे तु यिसमास्येव स्यात् । एतो मङ्गलस्योऽवयवः एवमेव प्राप्तः ॥ ३२ ॥
मे २१९ A. २१११ D ।

॥ इति श्रीरत्नप्रभसूरिविरचितायामुपदेशमालाविशेषपट्टो प्रथमो विग्रामः ॥

॥ अथ द्वितीयो विश्रामः ॥

इमानि पापानि न केवल परत्र सोढु दुष्कराणि यावद्विहभवे वक्तुमपि दुष्कराणीत्याह—

ब्रुत्तूण वि जीवाणं, सुदुक्करांति पापचरियाइं । भयवं जा सा सा, पचाएसो हु इणमो ते ॥ ३३ ॥

‘वक्तुमपि जीवाना सुदुदुष्कराणि’ वक्तुंते वक्तुमप्यशक्यानीत्यर्थः । कानीत्याह—इति अनेन वक्ष्यमाणेन ‘जा सा सा से’ति दृष्टान्तोक्तप्रकारेण ‘पापचरितानि’-दुष्टचरितानि । तदेवाह—भगवन् जा सा सा सेति चौरपुरुषेण पृष्टे भगवत ‘प्रत्यादेश’-उत्तरमयमेव, जा सा सा सेत्येवरूपास्ते तव प्रश्नकारिन्निव समासार्थः ॥ ३३ ॥ व्यासार्थः कयागम्यः, सा चैयम्—

साकेयपुरे खेत्ताहिदेवया आसि ईसआसाए । सन्निहियपाडिहेरो, नामेण सुरप्पिओ जक्खो ॥ १ ॥ वरिसे वरिसे राया, त चित्ताविजु जत्तमारमइ । जो चित्तइ चित्तयोरो, सुरप्पिओ सहरेइ तयं ॥ २ ॥ जइ चित्तिजइ नाडय, नयरे मारितओ विउ न्वेइ । तो चित्तयरा लग्गा, उव्विग्गा ते पलाएउ ॥ ३ ॥ तं नाउ नरनाहो, वज्जरइ गाएसु तेसु वहुएसु । पउरा ! पडियारो को, कहेइ मारीए भे होही ॥ ४ ॥ एक्काए सकलाए, सकलिया ते कया तओ सन्वे । जेण न नासइ एगोवि ताण पाणे पुरो काउं ॥ ५ ॥ समए जत्ताए समागयमि सन्वेसिं तेसिं नामाणि । खिप्पवि लिहित्ता पत्तएसु कुंभस्स मज्झमि ॥ ६ ॥ कइडेऊण कुमारी, पणामए जस्स नाम कुमाओ । तमि वरिसमि सो चेव, चित्तए जाइ पवत्त ॥ ७ ॥ अवयारिओ वि करितो, अवयार होइ नेव सप्पुरिसो । उवयरिओ जो मारेइ, तस्स को लेइ नामंपि ॥ ८ ॥ उवयारु जु किज्जइ, दुज्जणह जाणुसु वाहिरि एण्डियउ । सज्जणह तपि न वीसरइ, तणउ जु मत्था फेडियउ ॥ ९ ॥ “पयपाण सप्पाण, वग्घाणुग्घाडणा य नयणाणं । पिसुणाणुवयारो तिन्नि

छद्म पदमेकवर्णीनि ॥ १ ॥ श्वेतसूत्रीको कर्णाह, कोट्ठ वत्तागढो निज्जसिल्लो । विज्जाएएएओ दूरेसंवरुणपासाए ॥ ११ ॥
 कवर केटीए, गैदी सी संसोस्माओ । निरुमुनिस्विसेसेव गळरेने विवर सा नं ॥ १२ ॥ करिसंदि संवि तीए, येटीए सुवास
 वारओ बाओ । कवर क्वाए, विज्जमेनेल वषरास ॥ १३ ॥ कस्सल्लं इप्पेडी येटी वागंठुगेज ठेजेसा । यक्किण बम्मो !
 वि प्पस, झल्लं पंडित्थस ॥ १४ ॥ वर पुज्जो पुणो, तीए कस्सेस पुप्फमासस । यक्किं ठेवं माए ! या कंसु विज्जास
 म्भं ॥ १५ ॥ क्वा इमा ठो नं यक्क क्ख ॥ कप्पव करिस्सोरखो । दा जीवते जीरेह, येव न यओ मज्जेवि सुओ
 ॥ १६ ॥ पुन पुन पमिक्कए, एनं मज्जेवि इमा एमिण । ण्णपप्पुकिणमुलविणमुत्तिवो(मो)प्पविण्णुओ ॥ १७ ॥ होइव
 वक्खी परिशक्किणज्जेवकेसेदि । इविक्कएएवीएएदिं जम्भेदिं सज्जेदि ॥ १८ ॥ कप्पुएक्केसो पोवत्तिक्कए सण्णं धंणुक्कए
 पुणी । क्वाक्कवामो कए, एवमिण विक्कए क्खमुत्ति ॥ १९ ॥

॥ मादिमिन् मुपलविष्टाणि विपश्योपसृक्तं रुद्रं तु मेमा ओषितम् । अथपि विन्नापमुष्णिम् ।
 शृण्वरिरपाम्बेण मारुतो मये ॥ विपश्ये ॥

[illegible]

पर्यायनियवृत्ततो, निवनायरलोयलद्धसम्माणो । कश्चयदिणावसाने, कोसंविपुरीए संपत्तो ॥ २८ ॥ तत्थ य पत्थिवपवरो, चित्ता-
 वइ निय सह सयाणीओ । भित्तिचित्तराण, चित्तेउ अप्पया कमसो ॥ २९ ॥ अत्थाण रायवाडी, अतेउत्तुरयकुम्भियेलीसु । कस्सइ
 किं पि समप्पिअमसरिसचित्त पवत्तेउ ॥ ३० ॥ अतेउत्तरुणीकेलिओउग कप्पए पएसमि । जमि महीसो त सो, चित्तरयो चित्तिउ
 लम्भो ॥ ३१ ॥ वरल्लेण तेणं, ओलोयणजालए निविट्ठाए । देवी मियावईए, दिट्ठो अगुट्ठो आसि ॥ ३२ ॥ अइ सुसरिस
 तओ तीए, चित्तिंयं रूवरेह्अमिराम । वसणाभरणविभूसियमुम्मीलइ लोयेणे जाव ॥ ३३ ॥ ता मसिनिंदू पडिओ उरुपरसमि
 कुचियगाओ । फुसिए पुणो वि पडिओ, पुण फुसिए तमि पुण पडिओ ॥ ३४ ॥ सुणियमिमेण एस ण, होयव्वमवस्समेत्थमे-
 ईसे । अच्छउ ता न फुसिस्स, चित्तसहा चित्तिया सब्बा ॥ ३५ ॥ त नरवई नियतो, देवीरूव निरुवए जाव । निट्ठे विट्ठे चि-
 त्तमि, चित्तेण ता रहिओ ॥ ३६ ॥ मसमिक्खिउण चित्तइ, पच्छन्ने लच्छण कहिमिमेण । नाय होही किं नाम, धरिसिया मह
 पियाउणेण ॥ ३७ ॥ तो अरुणलोयेणेणं, स राइणा मारणाय आणत्तो । अविमरिसियकारित्त, मत्ताण व होइ कुवियाण ॥ ३८ ॥
 अविमरिसिय कारित्त, राईण धणी(णा)ण निट्ठुरकरत्त । गुणिमच्छरो गुणीण, खलविहिणो खलियतिगमेय ॥ ३९ ॥ सीलमहासइ सा-
 सइ भासई देवि किंच, नियमजाय अमु(उ)फिय जलनिहि वेल जिव । जाणइ जइवि सयाणिउ सव्वइ एउ मणि, मोहपिसाय-
 परावसु जायउ तहवि राणि ॥ ४० ॥ तासु मियावइ देविहि सुद्धहिं गग जिव, इय फलकु अकलफहि आसकियई किंव । एत्थु
 वत्थु परमत्थिउण नत्थि त किंपि भुवि, अइ सुद्धवि न जासु आलु आलवर कुवि ॥ ४१ ॥ परमपसायमवस्स, पाविस्स
 पत्थिवाउ वणिंति । चित्तरयो चित्ततो, पत्तो मरण व विहिवसउ ॥ ४२ ॥ हरिणाण हरिणनाहि व्व, गधसाराण सारागधो व्व ।
 अहहस्स मूल(मा)नासाय, सोयमिद्धो गुणो सिद्धो ॥ ४३ ॥ चित्तराण सेणी, उवट्ठिया चिन्नवेर नरनाह । वेव । किमेवमयंडे,
 मारिज्जइ एस चित्तरयो ॥ ४४ ॥ दंसेइ दोसलेस, अवगयत्तेहिं तेहिं तो भणिय । चित्तरभालतिलओ, वरल्लो एस किं वद्धो
 ॥ ४५ ॥ सुखुत्तते उत्ते, मुहमिंत्तं खुजियाए दंसित्ता । निव्विक्खपत्थयत्थ, लिहाविय तारिस रूवं ॥ ४६ ॥ तहवि अवंझो कोवो,

भूषण होय सो नरियो सो । छर पिण्डजसुख कृपाकर पामिसेसक ॥ ४७ ॥ पुन छागेरपुमि
 पदिको बहिरलेख, पलपु(निको) पुनमेव कर ॥ ४८ ॥ काइ कपजो लससो काइसक बच्छ ! मुहुठ
 कनिया बिसिफजसजो ॥ ४९ ॥ छर येव चितको पियर सो कर हजमि निबसयु । कछमेस
 लसजो ॥ ५० ॥ वारवउतलीपीरिस्सकमेमेस छिनि न पुनर । इष पिडिं गिबलसमे पियर
 पियरे ॥ ५१ ॥ कजियर गदुप । कनर भियकहदलस एठ केसो मए छिदिजो ॥ ५२ ॥ मज्जल
 बसिल । उइ न से सो सज्ज, कसकि एको न पियेर ॥ ५३ ॥ देखेठ पियकेसस लस
 पियटिब मुदिजो पछा कपुपकसरो हुकरज ॥ ५४ ॥ सहीन्य सुभिय दि य रई नि सुभियवि पुन
 पयडीज । दिसके इर रई नि एको मज्जगिपलज ॥ ५५ ॥ (ग)मज्जिमाहरी दि बज्जिनी इर
 इती न सज्जकी बि । कुरपरस कजजो रमजी देखेर सज्जकीसल
 दूकमेसो गजो स होहीदि । पज्जिय गजाने, बिमयेर रिज्जउपसीजो ॥ ५६ ॥ मजि
 पिये किंमएव बरियने वेछिअ, स्यामिस विपकर ईकी ॥ ५७ ॥ कज्जकएव छ टीए,
 पकुकसकाब पानुमिय । सके लस पोलीसि ॥ ५८ ॥ मज्जि
 निरेव कज्जो मइ मची छाजु मज्जिय पानु । एन कज्जकर न सज्जो वं को
 कज्जो ॥ ५९ ॥ कज्जनिरेमेने, छाजु छदिब लस मइ महीरी । सीबोमेने
 एकलस उमीनि कज्जिअ ॥ ६० ॥ कज्जनि सि इ की, पयसजिअ ए
 मज्जियो । एण—ईसि न वेसइसमि कर ना ऐरो परिसर रोच । एण—एउ
 काइने सुज को दि कज्जो लस लेन ॥ ६१ ॥ एण—मेने न एउने न
 होइ एव लस किमरिणकस । सुण न बजिअ ना बिसिसए म
 लस कज्जकी ॥ ६२ ॥

एण—ईसि न वेसइसमि कर ना ऐरो परिसर रोच । एण—एउ

एण—मेने न एउने न होइ एव लस किमरिणकस । सुण न बजिअ ना बिसिसए म

लस कज्जकी ॥ ६२ ॥

गता—बहुवाहिनिपरिगते, न कारण होइ विजय(व)चञ्जा । घणहरिणजहजुत्तपि, कालसार हणेइ हरी ॥ ६७ ॥ पुण
 पत्न्यतो क्रोवेण, आलजालाई रायदूओ सो । पडिहणिओ पडिहारेण, घाडिओ धारिऊण गले ॥ ६८ ॥ गंतूण तेण तत्तो, उज्जणी-
 मनुगो ममीचमि । त सविसेममत्तेसपि, साहिय तरस तो जुविओ ॥ ६९ ॥ दानइ पयाणडफ, समगसामगिसगओ स तओ ।
 अनिरण नेय कोमविमयसयीए सपत्तो ॥ ७० ॥ इय सोऊण उज्जणहिययधसक्केण नाइचक्केण । मरण सयाणिओ सो, पत्तो
 पोटेण छुटेण ॥ ७१ ॥ अह सा सहसा सजाया, मोयवेया मियापई देवी । कयमयकिचा चितइ, चिंताचक्केणगक्कमिया ॥ ७२ ॥
 मह जाउ दय लयननसोहगचगिमा ईयं । जेनेस सिरे वसणासणिस्स जाओ मह निचाओ ॥ ७३ ॥ किमह करेमि सपइ,
 मील मझाण चाडिही पायो । हणिऊण अप्पाण, ता तमह फितु रत्नेमि ॥ ७४ ॥ रउडिइ मझाए, चउउ जा'ण सीलमन्ना ता ।
 जीवागओ तोउइ, सडाओ को नाम केसरिणो ॥ ७५ ॥ अहवा—चेडयनरिंदुहिया भ(यि)इणी भुवणेफभाणुवीरस्स । अज्जवि
 अनुबन्धिय, तदणुरुचकित्तो कह मरामि ॥ ७६ ॥ पुण जीवंती तत्तो, कालकरालाउ पालिउ सीलं । कह पारेमि हहा वग्घ दोत्तडी
 नागनटियाह ॥ ७७ ॥ ता ताव पावपगइस्स, तस्स वयणाणि मन्निय करेमि । “कालविलव सो चेव, सव्ववसणाण पडियारो
 ॥ ७८ ॥” तत्तो चित्तोवन्नासपेसलं पेसाण पहाणनर । सा पज्जोयमहीवइ, सम्मुहमाहे स त नमिउ ॥ ७९ ॥ विन्नवइ देव ।
 देवी, तुह तिक्कपयायपावगेण खणा । मह भत्ता पवत्तं पत्तो रणकेलिकड्डलो ॥ ८० ॥ ता सपयमवलाए, मज्झोवरि ते न जुज्जइ
 पयाण । जाइजउ उज्जणीए, अज्ज वल्लिऊणमेत्तो नि ॥ ८१ ॥ जो आसि सयाणीओ, सो आणीओ जमेण नियगेहे । अन्ना का
 मग्ग मई, ता अटुणा मणसु भ(त)इणी स ॥ ८२ ॥

राजा—देवी इसणदुन्वारमारउम्माहएण एमि पुरिं । पुरुष—सयमेव देव । देवी उवेइ किमु वक्कएण तओ ॥ ८३ ॥

राजा—करया समागमिस्सइ, पुरुष—जया पुरीए करेसि सुत्तं । अन्नह सुन्निहियनिवेदिं, लहु सुओ वपियव्वो ति ॥ ८४ ॥

પગા—એ નાપ પીરસો બ્રહ્મ, મુંઝામયેન ઢાલ્ય પડિમિ । પુર——બોલ્યસપ મરિદો, હસીસે સખાર છાલ્યો ॥ ૮૫ ॥

પગા—તા પિં પિઝઝ ઢાઢાણુ, ફેર ફેરી કટુતમારેસ । પુર——ઢેરાસઢાઢા કિઝઢ, બેસંધી બરિષમ્મસયમ ॥ ૮૬ ॥
પિઝઢ કમેયીકયમિસદ્દમિવ્વદ્દુગ્ગમેદ્દો । બરુકિમ્મબો ટાબો ફરેપિ વ ટાઢ મર પુરીપ ॥ ૮૭ ॥ તિમ્મપરિ તાલે તિપ તિત્તે ટેમ્મપિમ્મપરિઢાવો । તો પેરીપ ટરિષા ઢાલ બાંસીરં બેસંધી ॥ ૮૮ ॥ પુરિસમ્મપરકરકરકરેણ સંપિષ્ઠિં વારિં ટથો ।
બરિરેણ કેવ ક્કો ત્તો તો બરિરો કોદ્દો ॥ ૮૯ ॥ ફારિષા સમાલી ફેરી પમ્મેર મરસુ કમેદ્દિં । બરસિલ્લમ્મરુલ્લ—સવ્વ-
ફરિં વ રંમિ કમ્ ॥ ૯ ॥ પુલ મનિરુલ્લમ્મપ્પલ્લપ્પુલ્લ ઇ બારેસ ફેમિ । સા પિમેર મિમ્મદુલા બદુપરં જરં ફેમિ ॥ ૯૧ ॥
વેરવ્વત્તુલ્લપ્પ, તારિસત્તુલ્લપ્પલ્લપ્પલ્લપ્પ । બપ્પદુલ્લો વરંપીર, વ્વુ વ્વુ તુલ્લ ફવ બકમ્મ ॥ ૯૨ ॥ સીઠં તુલ્લપ્પલ્લં બામ
રુલ્લમ્મેરં મિલ્લં વ । તલિસપિલ્લ રુલ્લ રોર ફીણવ્વલ્લ ॥ ૯૩ ॥ બલ્લવ્વ લ્લં સીઠં, બલ્લંકપ્પલ્લ મલિ બલ્લંકપ્પો ।
બલ્લરુલ્લ સદ્દાબો તુલ્લપિરુપ્પિ તુલ્લારિયા ॥ ૯૪ ॥ વરુલ્લેલ્લં સીઠં, મરિલ્લં વીવિલ્લમેલ્લ । રરિપ્પલ્લ તાલ મોગે
મલ્લલ્લ વ કો તુલ્લો રોર ॥ ૯૫ ॥ સીપ્પલ્લ રુલ્લવ્વલ્લપ્પલ્લ સંઠી । વલ્લોરવિલ્લં, વલ્લે કોરેણ કપ્પમિત્તી ॥ ૯૭ ॥
વ પિલ્લસી ॥ ૯૬ ॥ ફવ સુવિલ્લિલ્લોલ્લપ્પલ્લપ્પલ્લપ્પલ્લ સંઠી । વલ્લોરવિલ્લં, વલ્લે કોરેણ કપ્પમિત્તી ॥ ૯૭ ॥
વેલિલ્લપ્પિલ્લ પુરે વલ્લપ્પ નર્લ વોલિ વલ્લ તુલે । વલ્લ વલ્લમે વલ્લો વલિલ્લલ્લો સ વલ્લોલ્લો ॥ ૯૮ ॥ મરસીલ્લીલ્લર
લ્લંકપ્પલ્લપ્પલ્લ વલ્લુલ્લિલ્લો । વલ્લં વ વલ્લંકિલ્લો, લો લલ્લોલ્લો વ વલ્લોલ્લો ॥ ૯૯ ॥ ફવ વ વલ્લલ્લ સઃ—

લલ્લારોઃ પરીયાલ્લ વ્વલિલ્લં તીરુલ્લપ્પેલ્લલ્લ, લ્લેરુલ્લ તુલ્લલ્લ લ્લલ્લપિ ત્તાલ્લે ત ટે પિ તિપ્પલ ।

પિ વેલ્લલ્લલ્લ વ વલ્લલ્લલ્લલ્લ—લ્લલ્લિલ્લ લલ્લલ્લી તિર્મલ્લોરુલ્લલ્લ લ્લલિલ્લિ વ્વલ્લમેલ્લલ્લીમિમમ્ ॥ ૧ ॥

ફવ ફેલિલિલ્લલ્લ, તાલે લેરિ લ્લારિપ છિ । પુલ વલ્લોલ્લો વલ્લોલ્લો રવ વલિલ્લો લલ્લલ્લલ્લલ્લો ॥ ૧ ॥ બલિલ્લં બેલ્લેલ્લિ

पत्तो बाहिं फरेइ दढवेढ । भयकपमाणमाणसमेसा एव विचिंतेइ ॥२॥ धन्ना ते गामागएपुरेखेढमडवपट्टणपएसा । सो जेसु डमरेवे-
 राइवारओ विहरए वीरो ॥ ३ ॥ जइ जयजणनयणाणवदाणदुव्वारदसणो देवो । इह एइ तो करेमि निएच्छिअ निच्छिअ हच्छ
 ॥ ४ ॥ सुकयपरपपा(मा)णीहिं, पेह्लिओ तीए तत्थ पत्तो सो । अमरेहिं समोसरणे, पवरे रइअमि आसीणो ॥ ५ ॥ अह
 पुरि दूरे सेणानिवेसमाघाय चढपज्जोओ । पहुणो ववणवडियाए, झत्ति पत्तो समोसरण ॥ ६ ॥ हरिसभरनिअमगी, मियावई
 वच्छवच्छरायजुआ । विवरियनयरिदुवारा, उवागया पहुमुवासेउ ॥ ७ ॥ सनरामरासुराए, परिसाए सामिणा तओ तीए । पारद्धा
 धम्मकहा, गिराए गमीरधीराए ॥ ८ ॥ पत्ते खेत्तकुलाइनिम्मलगुणे माणुरसजम्भूसवे । सजोगमि जुगप्पहाण गुरुणा सद्धि च
 लद्धे धुव ॥ ९ ॥ मोत्तूण परम्पमायमइरामोह कुत्रोहं बुहा । ससारतकरे करेह, न कह धम्मम्मि निव । उज्जम ॥ ११० ॥ धम्मो
 सचियपावपकपडलीपक्खालणे पच्चलो । धम्मो निम्मलमगलवल्लि कलानिप्पायणे निच्चलो ॥ ११ ॥ धम्मो कामदुहा निहाणमणह
 चिंतामणी पाणिण । धम्मो सगपवग्ग-सगमसुह साहेइ निरससय ॥ १२ ॥ सो एसो पढमो महव्वयमओ हिंसानिरासाइओ ।
 साहूणं अवरो अणुव्वयमओ सइढाण नाणाविहो ॥ १३ ॥ पच्चक्खाणमणुक्खण पइदिणं दीणाइदाणुजमो । वक्खाणस्सवण गुरुण
 पुरओ ज्ञाणेक्कताणक्कमो ॥ १४ ॥ रागहोसविसायकोहविकहाकदपदप्पाइण । दूरे वज्जणमज्जण, पइदिण दक्खिन्न(त्त)दक्खिवाइण
 ॥ १५ ॥ पारमो परमेट्ठिपवगपरावत्ते सुतत्ते तहा । कारुन्न करुणारिहेसु, स इमो मग्गोऽपवग्गोचिओ ॥ १६ ॥ एत्थतरमि एगो,
 धणुद्धरो पामरो ठिओ दूरे । पुच्छइ मणेण भणिओ, जिणेण पुच्छेसु वायाए ॥ १७ ॥ पायडमपारयतो, पुच्छेउ लज्जमाणओ
 तो सो । भयव 'जा सा सा सा,' पुच्छइ च्छन्नक्खरगिराए ॥ १८ ॥ पच्छाएस तं चेव, 'तस्स सामी वि वज्जेइ तओ ।
 पुच्छइ पणमेउ गोयमो वि परमत्थमेयस्स ॥ १९ ॥ भयव 'जा सा सा सा' खासा कया इमे तु(नु)मए । परमत्थ
 'वित्थरओ, एत्थ समत्थेसु ताव मह ॥ १२० ॥ दिसइ प्हू चपाए, सुवन्नगारो जुवासि थिलेलो । रमणीय कन्नं जं जमिक्खाए

० लकीदेह ॥ २१ ॥ ०५ सुव्रजसकलं हास्य सिद्धम हरिचये सुखम् । इव ०५सका मदिहास्य मेखिय तेव मिच्छोदे ॥ २२ ॥
 जेने जेने सख्यसि परिबद्धमि पचरे । विहायदरसमायएवमिहासकाय मिनु ॥ २३ ॥ अहिले जे मजे, सबहुन
 तीर लमि जे दिने । गुरुमनुपायएवमुकाहे सो ॥ २४ ॥ ईसाद मीनीय, सद्धिओ मीयेर म गिराओ ।
 मुद्रिसकलभ्यासकाईसि कोरेर करमि ॥ २५ ॥ यिसजिसेन करयवि कठरे मोलकय अजिको सो । बहिनमदुत बीओ
 बनियकमजो मि करगदिओ ॥ २६ ॥ निर्गलि तओ वाओ किममेएय उदियजेय । संवावि मि भोगप्रति, मुद्रित जेय
 म कपमो ॥ २७ ॥ मयिरकवभि(ह) निगोएय तेव पठहुएय वि म विधि । कर्मजित म कपम्, जे एतप्रसन्नपदपरपदे
 ॥ २८ ॥ निमसिकवमि बाट, ता बाब बिउर किमए मि सो । बल्ल-बिडेक-अरेसि-मूसकाईरि गिराओ ॥ २९ ॥ इव
 कयकसकर्मसंगिदिगाएयेमिंकीओ । कर्म विडोयमागीओ एयजे थाव भिटुमि ॥ ३० ॥ ता जो पओ वेरयेर, ठरए
 म वाओ कविसंगीओ । गदिरजेन कोरेय काव हाडेय काव मय ॥ ३१ ॥ मियपजएण्डाउजकिपरि सख्यारि कविरि सो
 विज । लुनरि सखे सेने एल्ल सेने सो वि मयो ॥ ३२ ॥ त विमिराज्य तयो परपणुपमवतविपजओ । एगलो
 मिचिकन, इव समेजिदि समकम् ॥ ३३ ॥ बहर एययपणुपमगदे मुभिटुब रिटी । परमारिपण को काम, मुसरमि
 पिकतर सख्ये ॥ ३४ ॥ कण्डकएदिपमिप्रपमायपिखउमकमजेरि । मिरककम्प होदी पमचराने दि पय्यवि ॥ ३५ ॥
 ता बालउमवि बायेर, कोवि नेकरिसं मरुसक । परिकमपिपयने परं पडिबिपु ता मरियो ॥ ३६ ॥ एव जेव कए कवि
 ए-पमकिपणकएकअकमदि । समजीगदि व बीगदि का मूय मीक ॥ ३७ ॥ मिरिररगरिस्वीय, पटीय पमसरिसअनुवाता ।
 एहा ०५सका, काव जोए मएसेय ॥ ३८ ॥ पमसका सा जाव, वाकेरजेय सोविपनुमंमि । भवविप एजेव, कागुण
 विरिपमरीर ॥ ३९ ॥ कावस लम ०५सवरिसे सो मुकजगएो मि । विरिपकवसरिओ संमि मिरकुडे 'वेदि'य जाव

॥ १४० ॥ तीए चालगाहो, सो दासो आसि सा उ रोयती । न हु विरमइ पुव्वभवि न्व कामदाहेण लज्जती ॥ ४१ ॥
 अह अगुलीए चेडेण, चड्डिया मयणमदिरदुवारे । सा यक्का रोयंती, त चिय कुव्वतओ दिट्ठो ॥ ४२ ॥ नियगेहाओ अइताडिऊण
 निगघाडिओ दुजम्मेण । अइदुट्ठो सो (रु)बुट्ठो, तेणण ताण जा मिलिओ ॥ ४३ ॥ सतमसमि समता, सपत्तो कोसिओ सुही
 होइ । लहइ पइमरिट्ठो, अरिट्ठकाणणगओ सतो ॥ ४४ ॥ अणजायजोव्वणा कन्नगावि सा वधइ धुर धरइ । परिहरिया पियरेहिं,
 भमिरी गम गया एग ॥ ४५ ॥ पचहिं चोरसएहिं, सो गामो तेहिं धाडिचडिएहिं । बिहिओ लूसियसारो, तओ गया सा वि
 सह तेहिं ॥ ४६ ॥ सव्वेसि तेसिमेगा, जाया जा वहेइ सा हरिस । परिमुज्जती भुज्जो वि न जाइ पुण तत्ति ॥ ४७ ॥ जलही
 जलाण वारुण पावए वापपावओ तित्ति । अवरावरण पुरिसाण, नो पुणो एत्थ इत्थीओ ॥ ४८ ॥ दासेरएहिं सद्धिं, फिरति या
 दलइ अन्नमन्न सा । जह मेच्छाण घरट्ठी, तरुणतरट्ठी तहा सावि ॥ ४९ ॥ धाडीगएहिं तेणेहिं, तेहिं अन्नावि आणिया कावि ।
 एगाणिणीए भज्जाए, तीए साहिज्जकज्जाए ॥ ५० ॥ विसहइ सवक्कि सपक्ककस तेसि सा न घरवास । मगइ छलाइ तीसे, मारी
 विव मारिउ महइ ॥ ५१ ॥ धाडिं गएसु सव्वेसु तेसु पाणियहारिया देवि । ताओ गयाओ दूरे, तदभिमुह भणियमेईए ॥ ५२ ॥
 कि दीसइ कूवतले, हले । निरिस्वसु अगओ होउ । इय जोयती पेह्लित्तु, पाडिया अधकूवे सा ॥ ५३ ॥ पुन्छंति आगया ते,
 गया कहिं कहसु तुह लहू भइणी । भणइ सकोया कामे, तत्तत्तो किं न जोएह ॥ ५४ ॥ आगारिगियकुसलेहिं, तेहिं नाय इमाए
 निहया सा । तो तेण चेहचोरेण, चित्तिय चित्तमुदेण ॥ ५५ ॥ कि मन्ने सा एसा, धूया विप्पस्स तस्स जाया वा । पब्बु-
 न्नज्जरज्जरकाया जा आसि बाला वि ॥ ५६ ॥ अहइ हयासे । हाहा, तुज्झ नवो कोवि वम्महुम्माहो । तित्ती एत्तियमेत्तेहिं, जं
 न जाया हयासावि(ए) ॥ ५७ ॥ अहवा एसा वेसा, अवरा किं नाम कावि पाविट्ठ । अलमलभिमीए पावाए सव्वहा किंतु
 गत्तूण ॥ ५८ ॥ कोसवीए पुरीए, पयडसमत्थयवित्थर वीर । पुच्छित्तु समोसरणे, मुणेमि परमत्थमेत्थाहं ॥ ५९ ॥ इय चित्ति-
 ऊणमेत्थाऽऽगएण जमणेण पुच्छिय छन्न । गोयम ! मए वि तुह चैव उत्तर दिन्नमेयस्स ॥ ६० ॥ पामर प्रति—सुंदर । अ-

पुनरस्मिन्(वी) एव संसारे ज्ञातोपलसंसारं । न कल्पसि तस्मो वासो पुन्यो विष्णुर्भुविप्राप्तो ॥ ६१ ॥ एतद्विष्णुस्त्वर्थवित्तव-मरण-
 विजये तुल्यं वरि देव । यद् वसिष्ठ एवम्वासीत् । न रामो एवम्वासीत् ॥ ६० ॥ भाष्यमामनासंस्मृत्युक्तं विजयेन वपविसप्त ।
 तो सो एतेपरात्प्राप्तीरितिप्राप्तो वपवर्जं जातो ॥ ६२ ॥ भक्त्युत्तेन लक्ष्मिदि तेनैव लक्ष्मिदि तेनैव लक्ष्मिदि । कश्चिदप्येव वपवर्जं
 नोदितवन्ति स्वर्गविष्णुर्वासी मया ॥ ६३ ॥ इति आ एव सा मया ॥ देवी शिवार्थं विष्णुर्वासी यद् वपवर्जं वपवर्जं । यद्
 वपवर्जं 'मयाप्यु' । एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ ६४ ॥ विष्णुर्वासीपुनर्युक्तं वपवर्जं विष्णुस्त्वर्थवित्तव-मरण-
 विजये तुल्यं वरि देव ॥ ६५ ॥ एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ ६६ ॥ एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ ६७ ॥ एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ ६८ ॥
 एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ ६९ ॥ एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ ७० ॥ एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ ७१ ॥ एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ ७२ ॥
 एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ ७३ ॥ एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ ७४ ॥ एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ ७५ ॥ एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ ७६ ॥
 एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ ७७ ॥ एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ ७८ ॥ एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ ७९ ॥ एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ ८० ॥
 एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ ८१ ॥ एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ ८२ ॥ एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ ८३ ॥ एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ ८४ ॥
 एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ ८५ ॥ एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ ८६ ॥ एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ ८७ ॥ एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ ८८ ॥
 एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ ८९ ॥ एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ ९० ॥ एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ ९१ ॥ एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ ९२ ॥
 एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ ९३ ॥ एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ ९४ ॥ एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ ९५ ॥ एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ ९६ ॥
 एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ ९७ ॥ एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ ९८ ॥ एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ ९९ ॥ एवम्वासीत् पुनरस्मिन् वपवर्जं ॥ १०० ॥

जाउ न कुणिस्स ॥ १८० ॥ मुहु मुहु गरहतीए, अप्पण साहु सिमजवतीए । पयडियलोयालोओ, सजाओ केउलालोओ ॥ ८१ ॥
 एतदेवाह—पडिवज्जिऊण दोसे, नियाए सम्म च पायवडियाए । तो किर मियावईए, उप्पन्न केवल नाण ॥ ८२ ॥ सथाररायाए
 चदणाए तन्वेलमागया निदा । घणतिमिरकूरनिरतरालकालमि कोणमि ॥ ८३ ॥ सप्पोपसप्पमाणो, फालकरालो पलोइओ पुरओ ।
 केवलिणीए तीए, तओ करो करो चदणजाए ॥ ८४ ॥ सथारयमि ठविओ, मा एसो उसइ कुडली तो सा । जमिय जपइ वच्छे,
 अच्छसि अज्जवि किमेत्थ तुम ॥ ८५ ॥ अहह पमाओ जाओ, विसजिया ज न तंसि खामिती । ओहीरमाणिया केण पाणिदे-
 समि छिकाह ॥ ८६ ॥ भणियमिमीए सप्पो, सप्पतो आसि एत्थ तेण मए । पाणी पलममाणो, सेज्जाण ठविओ तुम्ह ॥ ८७ ॥
 पमणइ पवत्तिणी तो, तए तमचे अही कह नाओ । नाणेण केण किं खाइणेण खाओवसमिणेण ॥ ८८ ॥ खाइगनाणेण केवलणे-
 मिय चदणा सुणेऊण । पमणइ ही अन्नाओ, महासय । मरिसहि छी हयासाह ॥ ८९ ॥ अणजाणमाणिगाए, केवलिणीए कया
 मए महरू । आसायाणाडुणा तो, मिच्छा मे दुक्कड होउ ॥ ९० ॥ इय निंदण-गरहण-भावणाहिं भाविजमाणियाहिं दड ।
 अविलम्बेव केउलमुप्पन्न चदणाए वि ॥ ९१ ॥ इति मृगावती कथा ॥ मृगावतिरेवमुपालभ्यमानाऽपि कपायान्निगृह्य केवल फल
 यामास, यश्चान्योऽपि तान्निगृहीयात्तस्स गुणमाह—

किं सका वुत्तुं जे सरागधम्ममि कोइ अकसाओ । जो पुण धरिज्ज घणिअं, दुव्वयणुज्जालिए स सुणी ॥ ३५ ॥
 कडुभकसायतरुणं, पुष्पं च फल च दोऽवि विरसाइं । पुष्पेण साइ कुविओ, फलेण पावं समायरइ ॥ ३६ ॥
 संतेऽवि कोऽवि उज्झइ, कोऽवि असंतऽवि अहिलसइ भोए । चयइ परपच्चणऽवि, पभवो दट्ठूण जह जंतुं ॥ ३७ ॥

किं शक्यमेतत्तद्वस्तु सरागसयमधर्मेऽसिन् सम्प्रति वर्त्तमानः कश्चिन्नि कपाय स्यात् ? न स्यादेव । तथापि यः पुनरेतान् दुर्व-
 चनेन्धनोद्दोषितानपि पावकानिव धारयेदनुदितानपि वा विफलोदयान् कुर्यादित्यर्थः । स मुनिरेव-मन्यते यथावस्थित मुक्तिमार्ग-

वा थिरेन्हो कि न पव्वयइ ॥ ९ ॥ भणियसणेण सिणिद्धो, लहुभाया तुह वि अत्थि भवदेवो । पेक्खिस्सामो पत्ते, तुममि त
 पव्वइस्सत ॥ १० ॥ भणियं भवदत्तेण, जइ विहरिस्सति तत्थ भयवं तो । किंवहु वज्जरिणं, तमिक्खसे दिक्खिय चैव ॥ ११ ॥
 अह विहरतो सूरीहिं, सह गओ सो कयाइ मगहाए । सन्नायगाण वदावणत्थमणुजाणिओ गुरुणा ॥ १२ ॥ पत्तो सुगामगामे,
 भवदेवो सो तथा य परिणीओ । नवपरिणीयाए नागिलाए मुहमडण कुणइ ॥ १३ ॥ भवदत्त दट्ठण, उट्ठा माया पिया नाईओ ।
 अइभूरिभत्तिभरनिम्भरा य पाए पणिवयति ॥ १४ ॥ मुणिणा वि धम्मलाभ, दाउ सव्वेसिं तेसिं आपुट्ठ । सीलव्वयाण णावाह
 साहण धम्मनिव्वहण ॥ १५ ॥ आपुच्छिया य ते तेण, जामि वीवाहवाडला तुब्भे । पडिलाभयति तो कप्पणिज्जभोज्जेहिं भवदत्त
 ॥ १६ ॥ नववहुमुहमडणवावडोवि पणमित्तुमेमि एसो त्ति । भणिकुणमेइ पणमेइ, मुणिवर हत्ति भवदेवो ॥ १७ ॥ पत्तं पार्णिमि
 समप्पिकुणमेयस्स सो मुणी चलिओ । नियए उवरसए सव्वनाइअणुगम्ममाणपहो ॥ १८ ॥ चलिओ महिलावगो, पढम कइ-
 वयपयाइ अणुलगो । पुरिससमूहो पच्छा, पणमिय पणमिय पडिनियत्तो ॥ १९ ॥ भवदेवो वि समीहेइ, भाउणा भासिओ
 नियत्तेउ । असमत्थियमुहमडणसमत्थण(उ)त्थ नववहूए ॥ २० ॥ विविहपएसे दंसेइ, रमिय चिर वयमिओ नियत्तंता । जइ
 कहवि करेइ करे, पत्त तत्तो नियत्तामि ॥ २१ ॥ सुणमाणो वयणाइ, तस्स मुणी गुरुसगासमङ्गीणो । भणिय मुणीहिं अणुओ,
 किमज्ज दिक्खिस्सए एसो ॥ २२ ॥ मच्चिय द्विक्खिय सिंगारिय गओ ज तए सहणीओ । भणिय भवदत्तेणं, किमन्नहा होइ मुणि-
 वाणो ॥ २३ ॥ सूरीहिं पुच्छिओ वच्छ ! अवितह इय किमाह तुह भाया । उवरोहेण तेणवि, भणिय ज भणइ भाया मे ॥ २४ ॥
 पडिवज्जिय पव्वज्जो, सज्जो जाओ जई सलजाए । धरइ नव पव्वज्ज, तणुणा हियएण पुण भज्ज ॥ २५ ॥ परियाय पारियायप-
 सुणमालाए सह वहतो त । धरइ वराओ एगत्थ, पव्वगव्व च मइर च ॥ २६ ॥ तणए चिरायमाणे, जणयाई जोइऊण जणनि-
 वहो । घरमागओ वियाणइ, भवदेवो दिक्खिओ नूण ॥ २७ ॥ चिरपालियपव्वज्जो, काले काऊणमणसणसमाहिं । भवदत्तो,

छुडबिचो सोरम्ये सुखरो वाच्यो ॥ १८ ॥ अचरो वि महरिच सा अरिचि तीसे शिखे चि चोसिखो । स गभो मुमायम'ब
 शेअ'भयो नीरपूरोच ॥ १९ ॥ मर विरपूरकारेण रीनेरा हरा बपई सा । अर नाचका अज्वाह—अरपुका मने देमने
 ॥ २० ॥ एव विचिखो केरबल्ल विरुर तुमारीसे जा । सा गामार एगा अलाय इरिचय छव ॥ २१ ॥ पूजोवगएवएव
 अयपमोए वंमोए अमुसारिच । सानु चि वंरिचो पुटिअओ व तेरि चि सुखिणारं ॥ २२ ॥ पुगिअमिमेव दे अस्तु,
 छविम' । अम'वदि एमयो । वीचेर रेवई लर लाल वा अगिअ सा ॥ २३ ॥ विरिचयेवएव अयव, होयव एसो स येव
 अयव । पुणममि एव एव चि तेरि पयोअयं तुका ॥ २४ ॥ अचमार अरं अयव—रेव'र वंगुअओ लपु अणिटो । अचरेओ
 अमेअ, वरिओच अगिअ व मय ॥ २५ ॥ विरमिअव'वमअएवसागुअओओओ मय विरिच । एविपरिचमि विरप्या अयअयमु
 एम'अयं मोपुं ॥ २६ ॥ एवअयो अंगओ संपओ संप' सुअओअयइमिई तओ । अमुर'अअओअयअअस'रिअओ अमायओ ॥ २७ ॥
 अविचिमिमीय मयअं माअविअएव तुर वरुअओ । वीच'र अयमवि सा मगिअ व स'रिच मई येव ॥ २८ ॥

यम—ओ तीर तुमं अयं सुअसि अयं चि चिचि पुअममि । चिअरअयअयम—अमिअ चिअय लर सा ॥ २९ ॥
 अविअ—अरिअिअअअं विट्टा अरिअिअ सा न विअर विसेओ । चि तीर अयअं अयओ तुर पाअअएवअ ॥ ३० ॥
 अम—अरिओअयं अमअओअ विअुअ मय बपई सा । अविअ—सुअरि तीर सुअ मरविअरकी तओ तुका ॥ ३१ ॥
 अम—तुअतीअमआय, सा चि अओअ अयअअर । अरिअ—अअर न येवअं अयअ ॥ पाअअर अरि ॥ ३२ ॥
 मम—अअरअओअ सुअएमि वं अरा यं अरा मु चि सा वि । अविअ—अनु चि तुमं सुअओ, विअयओ सा चि चि तुका ॥ ३३ ॥

१. अमअओअओ वीअर. एव ।

चेइयहरसम्मज्जण-धवलीकरणाइवावडा निच्च । सावयवयाइ भावइ, तवइ सुतिव्व तवोकम्म ॥ ४४ ॥

सुविहियसाहुसमीवे, उवएसरसायणं सया पियइ । वट्ठणपडिकमणा पक्खानपमुहेसु उज्जमइ ॥ ४५ ॥

भव—पेच्छामि ताव अच्छीहिं, थाविका—तीए किं पिच्छियाए असुईए । अहव माए दिट्ठाए, सा विट्ठा चेव किं वहुणा ॥ ४६ ॥

जा इ सा सा जा सा साह, दोण्हवि न भिन्नओ अप्पा । भव—ता पभणसु किं तुममेव, साविगे ! नागिला होसि ॥ ४७ ॥

श्राविका—आम अह चिय सा नागिल ति पारुढपोढवभवया । वसमसपुरीसाईणपूरिया उल्लखल व्व ॥ ४८ ॥

नियगुरुणीए कहिय, कहाणय तुह कहेमि किपि अह । होऊण सावहाणो, अवहारसु साहु साहुखण ॥ ४९ ॥

किर कोइ जिइदिओ दिओ सज्जो मयमज्जो डहरग दारग गहाय तत्तओ नगरु(गभ)गओ निगओ घराओ । सो य मोक्खसोक्खमाकलमाणसो साहुसमीवे सम्म धम्म निसम्म स(म)म्मविऊ सजायसम्मइओ पव्वइओ, पालेइ चक्खवालसमायारिं, करेइ किरियाओ कक्खवाजो । सो पुण से दारगो सीयभोयणऽरसविरसाणगाणुवाहण-कक्खडसेज्जा-सिणणार्हसु सीयमाणो, खत ! न सक्केमि सीयभोयण भोत्तु, खत ! न सक्केमि अरसविरसाणि पाणगाणि पाउ, इच्चाइ जंपमाणो खतेण कचि काल वट्ठाविओ जयणाए । अन्नया भणाइ रत । विसमसरप्सरजज्जरसररीरोऽहं न सक्केमि अविरइयाए विणा मणांगं पिणे धारिउति । तओ परिचत्तो । अल मे असज्जयीवपडिजगणेण । यत उक्तम्—“ न वि किंचि अणुन्नाय, पडिसिद्ध वा वि जिणवरिदिहिं । मोत्तु मेहुणभाव, न त विणा रागदोसेहिं ॥ ५० ॥ ” तओ गओ सो सहवासीण सुमरिऊण । एगस्स माहणस्स मेहे लग्गो कम्म-गरवित्तीए, केणइ कालेण दिन्ना से दारिगा । विवाहकाले य पडियधाडीए निहणिय मिहुणगपि । सो भोगपिवासिओ अट्ठज्ञाण-वट्ठमाणो कालगओ महिसो जाओ । सो वि से पियासाहु पडियमरणेण मओ समणो देवलोमे देवो जाओ । ओहिणा आभो-एइ पुत्तं महिसरूवेण सजाय । देवमायाए कालविकरालथूलमहाकाएण सोगरिणेगेण किणेऊण कओ सो अइभाररोविओ गि-

मरुपक्ष्मेरे कपल्य परोक्ष्य निरिक्तमयस्वार्थेरे वरणीय देव लवणसुखापरे वारेष्माराद्योः । वारे निद्रातिमयीदो लवणसुखा
 पुमिन् पवत्, त्वरे निष्ठां संप्रिदि तादिजनसुखेरे वाप पादाग्रपीयस्य पयस्फलाग्नानो वि व आओ ताप पयस्वै अग्र्य ऐवो
 सिरेरे से कपल्यं । अग्र्य एतं । न सन्नेमि सं न सं न कपरे सि । सं न पयसमाग्नस्य तस्य कपल्य मय वरिसे स्वं रिदु
 पुमंति निर(वि)रुतस्य तपस्वतपिस्वअग्र्यमयस्योपसमेन वार्य वारिसर्य, तजो निरयमस्य एतं । परिजायसु मयं मोक्षयेसु अमर
 एवो पयस्यो वि वासेरे । देव मयिरे रे रे सोमरिण्य ! मा मा मे सुहृन् पीथेरे । देव पुप-दुस्य पयस्मेसो न सुखेरे ।
 एव वसस्यसु ताप अत्र वार्येसो कप्येसो य, धीमन्तो अतो मे पुनित्तर । वारे अमियोऽत्रेण पवित्रजित्सव मयंसि वारे
 वयमभियत्य सुखे वतुसासिधो य देवेन । दिव्ययो पवित्रयो ऐसमिर्त्त । अममयपरिवाओ सोमस्मे कप्ये ऐवो आओ । विरज्य
 निष्कारिओ तिरिक्कुगार्दो । तुममय पुन पयस्य मयस्तेज ऐस्मेओ गपल्य वि तुम्यं साहुल्ये इष्टत्य न पुनो पवित्रोपपद्य विचं
 एव । वयिन्ने व धीमिप सुखे पयस्य कर्त्त अग्र्यमासंघर्त्त परिष्ममिह । वा पणारे वि निष्पेदे गपस्य गुस्मगर्त्त । अओ—
 “ एवमदि ते वपन्ना, दिव्ये एवमंति अमरपन्ना । केसि पिओ एवो सुबसो कंती व वयमेरे व ॥ ५१ ॥ ” (एकमेवमंति के
 व ४ गन् २८) एवमेरे दीप मारणीय वारो पयसं मुंथिद्वयं लवणगजो । वारं कुओ वि वारण्यो वमनं । वयिरे नमणीय
 वाप ! वापस्य दंडुवार्थि मय वयो एवयो एवो वा सुखे वि सुखेसु, वारणं मिथुमेथंति ॥ ५२ ॥ मयिरे वयमेरेव एवम-
 सीके ! विमेदुवमसि । ववसी वनिक्तिरे वयिरे तुमुप्रमिक्ते रोवति ॥ ५३ ॥ वार मगिद्वयमि पयस्य, तुमंसि कि नेव होसि
 नेवसी । कंतिरे वंसवसमेवमिमिर्त्त मं सुवैथेयो ॥ ५४ ॥ निरपमिक्कयवजो सुपेयो सं न वव एवमेसि । वयवजवजवसने
 वनिद्वमलंसि मे मयसि ॥ ५५ ॥ वार वोर विमयसुसपदि वुमिपओ वोजिविपयसो वि । पुव्वाकर्त्त कपेरे, एव म(ह)मं वीरि
 एमेसि ॥ ५६ ॥ वार लीरिपजवगपव-पौवमंय वार सुवंसि । मनु विवणवओ वुमिओ वि एव तुमं वरमि ओ वल्यं ॥ ५७ ॥

मुणिणा तिक्खाइ वित्तिक्खियाइ दुक्खाइं गुत्तिगेण तए । जइ भावगुत्तिगो सहसि, ताइं ता जयसि अहुणा वि ॥ ५८ ॥
 एत्तिदिणाणि दिक्खा, दव्वेणऽज्जवि कुणेसु भावेण । अणुचलियावि हु अइवेगामिणो हुति किं न पुरो ॥ ५९ ॥ ता जाहि
 सव्वहा उव्वहाहि भावेण चारुचारित्त । आलोइय दुक्खिओ,^३ सिस्सिद्वियसूरिपासमि ॥ ६० ॥ अहयपि साहुणीण, पासे पव्व-
 ज्जमणुचरिस्सामि । इय तीए सिक्खिओ सो आवट्ठो भणित्ताडतो ॥ ६१ ॥ अइ साविने ! सुमगो, उव्वट्ठो सुट्ठु सुट्ठु वुट्ठो-
 ऽइ । निरु निरयअधक्खे, निवट्ठतो ताइओ तुमए ॥ ६२ ॥ त मह सहोयरी होसि, साविने ! गरुयरागभगाओ । निम्माए य
 माया वा, निरयाइअवायरक्खणओ ॥ ६३ ॥ अहवा गुरुणी निस्सीमरम्मधम्मज्जमःपयाणाड । ता ताव जामि एत्तो, तइ कहि-
 यत्थ समत्थेमि ॥ ६४ ॥ इय भणिय वडिज्जण, निप्पडिमाओ जिणाण पडिमाओ । भवभमणभूरिमीरू, भवदेवो सगुरुमल्लोणो
 ॥ ६५ ॥ आलोइय पडिक्कतो, सुत्तिव्वतवतावतावियसरीरो । पडियमरण आ(रो)राहिज्जण सोहम्मसुरलोए ॥ ६६ ॥ सोहम्मकप्प
 हुणो, जाओ सामाणिओ समाणजुई । दिव्वाइ कामभोगाइ, जुए जावजीवपि ॥ ६७ ॥ अह स भवदत्तदेवो, चविज्जण पुक्ख-
 लावईविजये । पुढरिनिगिनयरीनाहवइरदत्तस्स चक्खिस्स ॥ ६८ ॥ कुक्खीकुसेसयके, कलहसो विव जसोहरपियाए । आयाओ जाओ
 जलहिमज्जेणो डोहलो समये ॥ ६९ ॥ सागरसरिसाए महानईए सीयाए सा महिद्धीए । अवणीयडोहला चक्खिणा, कया सह
 सय गतु ॥ ७० ॥ पसवइ सुमुहुत्ते भूवलक्खअक्खूण लक्खण तणय । विहिय डोहल्याओ, सागरदत्तो त्ति से नाम ॥ ७१ ॥
 उवचयमुवजाइ दिणे, दिणे य देहेणमविकलकलाहिं । परिणइ पसन्नलावन्नवपुन्नाओ कन्नाओ ॥ ७२ ॥ अभिरमइ तारतारुत्तपु-
 न्नेद्वेहाहिं ताहिं सह निच्चं । पासायगओ पासइ, कयाइ सरयमि मेहमय ॥ ७३ ॥ कामकुसुमाणुगारी, होज्जण कमेण पसरमाणो य ।
 सरयघणो सजाओ, कलियखमडलमहाभोगो ॥ ७४ ॥ असरिसपसरियपवमाण-पेल्लुण्वेह्लमाणसव्वगो । पसरणकमेण होऊण,
 खडखडाइओ नट्ठो ॥ ७५ ॥ इय जलहरोव्व अब्वो, आथिरो रज्जाइवित्थरो सव्वो । रणदि^४ट्ठमिट्ठनट्ठ, धणजीवियजोव्वणाइय

॥ ७६ ॥ सा बालकऽनभि बालपुत्र, यो वपु रैर्हंसरं लभ । बालकमेव शुक्ल, सार पम्पन्ना पवमेव ॥ ७७ ॥ इय विविज्ज-
 मन्नासराग्निप्रे ब्रह्मकलागटुपुस्त । यन्मृते ब्रह्मैवो बहुयस्त्रिबपुत्रपरिवारे ॥ ७८ ॥ सुखसागरवारिणो, पम्पन्न पञ्चकप्यस्य
 मोदितं । निपचप्य बालानो बरभ परिचप्य सुमुख ॥ ७९ ॥ ब्रह्म मन्मदेवैषोवि तमि विजयमि वीयसेमाप । पम्पन्न
 इत्यन्मन्माधेविज्जपुम्पन्नो बाभो ॥ ८० ॥ क्व सिद्धिमुत्तमो ब्रह्मियमो बोधपुम्पन्नमुजैर्हि । समबम्पन्नाहिं पुम्पन्नबहिं
 सर रमर एमाहिं ॥ ८१ ॥ पुत्रनगरागरामाधिरामसहिंमंभमि विहरलो । सागररुपऽन्गारे पचमाऽऽशारे तदि पत्तो ॥ ८२ ॥
 अनुजापविह लम्पन्नपुम्पन्न बालपुम्पन्नाजे । समकधरिषो स बरिसेह, देसव्य समयवार्थि ॥ ८३ ॥ मासकप्यक ब्रह्म
 धरव्य तेव सत्त्वबहनिरे । विविच दिवबहेयं बालन पविच य बहुशाय ॥ ८४ ॥ त्रिमुनिय पारजयकप्यंर्षकप्यपटिपिम्पार् ।
 सगपुष्पादुसेवा-सुहृदिव पम्पन्नैर सिद्धो ॥ ८५ ॥ विपवाहिपुम्पन्न पारकैरप्य पयमिद्भव पुरबो से । ब्रह्मसिलं सदाभ्यसे
 ब्रह्मभरतं रसर ॥ ८६ ॥ ब्रह्मसपुष्पी सो बोधितकनं केवडि न्न सप्यविषं । विजपम्पन्नममममं भस्मीरगिरप्य बार्हप ॥ ८७ ॥
 विभो ब्रह्मिणेव पम्पन्नं । गन्धारेवो पविषो न्न तो स सोप्य परमेव ॥ ८८ ॥ पञ्चययंते एवस्त ब्रह्म
 विज्जन् तवो । सप्यमरवीरिपुम्पन्ने संभारवमे समुत्तमम् ॥ ८९ ॥ विपुल-कसाप-पम्पापलिसाबमिषाकमु
 रयेव जीवनायेमु, सममोक्कन्न लोक्काई ॥ ९० ॥ विविक्तपतिन्यादिकता एमेव ब्रह्मविषयिकबहुक्काई ।
 एवो व पुटो व ॥ ९१ ॥ तो कोवि पारम्यविभो, विमलिव तार मय्य सक्कसंवेवो । मय्य तार विट्टि केवडि सुवट्ट
 सुमितीये ॥ ९२ ॥ पत्तो वं लक्ष्मणे मन्मदेवो धासि मय्य लुम्पन्न । वंशुरीणागये, ब्रह्मवर्षविवपयिक्कवो ॥ ९३ ॥ मय्य
 यववपुजिणेय, गदिव्वको पाठिक्कन्न पय्यवडं । बाभो सोहम्मासुये, ब्रह्मि लल्लवि पिरुचियेवो ॥ ९४ ॥ पुम्पन्नमन्मासाभो
 यार पुत्र सो संपवसि पम्पन्नविभो । मय्य गन्धरास पुत्तोऽनुबहुपुटी व वय मेवो ॥ ९५ ॥ पम्पन्न पुम्पाणे मय्यं ब्रह्मिणेव

तओ समीहामि । इह वि भवे पव्वइऊण, पज्जुवासामि तुम्ह पए ॥ ९७ ॥ नवर अम्मापियरो, पुच्छामि सुसामि । नियहियद्दुए ।
भणिय मुणिणा मा धेहि, धीर ! पडिवधमेत्थ तुम ॥ ९८ ॥ सगिहे स गओ विन्नवेइ, अम्मापिऊ वयद्दुए । पभणति ताणि त चेव,
वच्छ ! एगो सुओ अम्ह ॥ ९९ ॥ सरण ताण दीवो, त चिय सगो व अहव अपवगो । तइ विरहियाणि अम्हे, पुत्तय ।
अधाणि बहिराणि ॥ १०० ॥ तुह आयत्ता पाणा, अम्हण विम्लए तुममि तओ । घरघत्ति(ह्लि)यससया विव, पुत्त ! पलायति ते
इत्ति ॥ १ ॥ बहु भणियाणि वि जा ताणि, नेव मुचति सजमाय तओ । सावज्जजोगविरओ, जइ व्व जाओ धिइसहाओ ॥ २ ॥
न रमइ न जिमइ जपेइ, नेव वेरगमगलगमणो । अतेउरेगदेसे वसेइ सुन्ने जहा रन्ने ॥ ३ ॥ विविहपयारेहिं पयपिओ वि
पियरेहिं पवरपउरेहिं । जाव न मन्नाइ सो किंपि, ताव रन्ना विसन्नेण ॥ ४ ॥ सहाविय सिट्ठिसुओ, ददधम्मो सावगो विवेग-
निही । पयडियत्त वुत्तो, कुमरो जह जिमइ तह कुणसु ॥ ५ ॥ इय कुणमाणेण तए, जीवियमग्घाणमप्पिय होइ । जहसत्तीए
जइस्स ति, तस्स पासमि सो जाइ ॥ ६ ॥ पविसइ निसीहियाए, इरियावहिय पडिक्कमिऊण । वदइ दुवालसावत्तवदणेण जइजण
व ॥ ७ ॥ अणुजाणावित्तु पमज्जिऊण पासे सिवस्स उवविसइ । चित्तइ सिवो जरस्स व, मह विणओ णेण किं विहिओ ॥ ८ ॥
पुच्छामि ताव भो इब्भपुत्त ! सो वत्तिओ तए विणओ । जो सागरदत्तगुरूण, किज्जमाणो मए विट्ठो ॥ ९ ॥ किमहमरिहामि
तं ताण, पायपकयपरागपरमाणू । स भणेइ भग मोणारम वट्ठण त तुट्ठो ॥ १० ॥ जइ वि जईण स जुज्जइ, तहावि किज्जइ
तुहावि कजेण । विणओ धम्मस्स धुव, भणिओ जिणसासणे मूल ॥ ११ ॥ यतः—“मन्त्राः सतन्त्रास्त्रिजगत्पवित्रा, शुभप्र(दे)
वेशाः स्थविरोपदेश । विद्याऽनवया त्रिदशौघवन्ध्या, भ्रयन्ति सन्त सतत विनीतम् ॥ १२ ॥” जह जइजणस्स निस्समसजमस-
जायसुद्धलेस्स । तह च्चिओ कायव्वो, विणओ सुसावयस्सावि ॥ १३ ॥ जं पुण दुवालसावत्तवदण दिजए जइजणस्स । तं
तुज्ज मए दिअ, भावजई जमसि सजाओ ॥ १४ ॥ न जिमसि न जपसे, केण हेउणा भणइ सिवकुमारो । तो ददकयवय-
परिणामरसऽवसरसकायव्वमेय मे ॥ १५ ॥ जावऽज्जवि पवज्ज, पवज्जिउं दिति नेव पियराणि । नणु ताव भावसाहू, होऊण गि-

हेति निवसति ॥ १६ ॥ अथ च छात्राचार्ययोः गतेऽयोगकल्पगुरुजो । अथ छात्रार्थं मुञ्चामि अथ च संयमि चेति सत्ये ॥ १७ ॥
 मयि च स्वस्मिन् सत्यं सत्यमस्ति चेति । अस्त्यस्त्यसि वि सता मायारिचयः प्रत्यक्षाय ॥ १८ ॥ पुनः परिहरिष्यऽद्भ्यार
 त्वं निवसिष्यः च मायारिचयः । वाङ्मयेन देवो वारिचयः मेव पदमयो ॥ १९ ॥ विरपास्त्रिचयः प्रत्यक्षाय तुजसः प्रीतिव्यय
 त्वऽद्भ्यारो, होचन गमेसु विरसतः ॥ २० ॥ अथ विरसतः न वसतो ॥ २१ ॥ अथ विरसतः न वसतो ॥ २२ ॥ अथ विरसतः न वसतो ॥ २३ ॥
 सारोचनो वसतः ॥ २४ ॥ सारोचनो वसतः ॥ २५ ॥ सारोचनो वसतः ॥ २६ ॥ सारोचनो वसतः ॥ २७ ॥ सारोचनो वसतः ॥ २८ ॥
 सारोचनो वसतः ॥ २९ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ३० ॥ सारोचनो वसतः ॥ ३१ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ३२ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ३३ ॥
 सारोचनो वसतः ॥ ३४ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ३५ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ३६ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ३७ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ३८ ॥
 सारोचनो वसतः ॥ ३९ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ४० ॥ सारोचनो वसतः ॥ ४१ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ४२ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ४३ ॥
 सारोचनो वसतः ॥ ४४ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ४५ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ४६ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ४७ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ४८ ॥
 सारोचनो वसतः ॥ ४९ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ५० ॥ सारोचनो वसतः ॥ ५१ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ५२ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ५३ ॥
 सारोचनो वसतः ॥ ५४ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ५५ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ५६ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ५७ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ५८ ॥
 सारोचनो वसतः ॥ ५९ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ६० ॥ सारोचनो वसतः ॥ ६१ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ६२ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ६३ ॥
 सारोचनो वसतः ॥ ६४ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ६५ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ६६ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ६७ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ६८ ॥
 सारोचनो वसतः ॥ ६९ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ७० ॥ सारोचनो वसतः ॥ ७१ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ७२ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ७३ ॥
 सारोचनो वसतः ॥ ७४ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ७५ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ७६ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ७७ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ७८ ॥
 सारोचनो वसतः ॥ ७९ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ८० ॥ सारोचनो वसतः ॥ ८१ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ८२ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ८३ ॥
 सारोचनो वसतः ॥ ८४ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ८५ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ८६ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ८७ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ८८ ॥
 सारोचनो वसतः ॥ ८९ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ९० ॥ सारोचनो वसतः ॥ ९१ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ९२ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ९३ ॥
 सारोचनो वसतः ॥ ९४ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ९५ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ९६ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ९७ ॥ सारोचनो वसतः ॥ ९८ ॥
 सारोचनो वसतः ॥ ९९ ॥ सारोचनो वसतः ॥ १०० ॥

॥ ३६ ॥ भवद्वारगुरुसामगिसगओ उसभदत्तवरइच्छो । सह धारिणीभजाए, वदणत्रडियाए नीहरिओ ॥ ३७ ॥ अंतरपहंमि मिलिओ, से समणोवासगो निमित्तविऊ । भणिओ किनु चिराओ, दीससि जसमित्त भित्त ॥ ३८ ॥ भणियमणेण सम-
णण, सब्बया पायपज्जुवासाए । अक्खणियमणरस न कोइ, अवसरो अह कहसु एय ॥ ३९ ॥ उवचिययितासतावतत्तचित्त न्न भाजजाया मे । किमिमा सामेण सुहेण, दीसए साहसु महेयं ॥ ४० ॥ भणियमणेणं सयमेव किं न पुच्छेसि जेण वज्जरइ । तह चेव कए सा आह, साहु देवर । निमित्त ते ॥ ४१ ॥ जं पुच्छिय वियाणसि, इत्य को नाम नहि निमित्तन्नू । मह चित्त चित्तेऊण, ता सय कहसु निहेस ॥ ४२ ॥ जसमित्तो मतेऊण, तो राण आइसेइ हु नाय । उत्तमपुत्तमपुत्ता, विसन्नचित्ता समी-
हेसि ॥ ४३ ॥ सउणो सउणो लब्धो, सिद्धो धिय ते मणोरहो अहुणा । इह भरहे चरमो 'केवली य तुह पुत्तओ होही ॥ ४४ ॥ केसरिकिसोरुच्छंण-सगय निगय व च्चाओ । त सुमिणमि समिक्खससि, अचिराओ पजओ ॥ ४५ ॥ तुह किंतु अत-
राओ, अच्छइ तुच्छो स केणइ सुरेण । आराहिण सन, जाही जाणेमि त न सुर ॥ ४६ ॥ हरिसभरनिभरगी, सह जस मित्तेण सा पयपती । सहसत्ति उसभदत्ताणुचारिणी काणमि गया ॥ ४७ ॥ तिपयाहिणपुब्बं, पणमिऊण पाण सुहम्मकेवल्लिणो । दोन्निवि दूरियदुरियाइ, देसण ताइ निसुणति ॥ ४८ ॥

तथाहि—“ नृभवादिसर्वसामग्र्यमभ्यमासाय शश्वतसुखाय । यतनीयमसात^१श्रुताऽऽश्रिता हि गतयश्चतस्रोऽपि ॥ ४९ ॥ ”

आकृष्टिर्घटिकादितिसङ्कटमुखाच्छित्त्वा च भित्त्वा च सा, पाक पावकुरुन्दुकेषु कृतं काकश्च कट्ठादिभि ।
ज्वालाजालकरालसज्जलदयःपुत्री दृढालिङ्गन, कामेका नरकाननीषु विषमामाचक्ष्महे वेदनाम् ॥ १५० ॥ ”

^१ केवल्लिण ते अत्तओ होही B C D । २ शि O, सिता श्रिता D ।

वृष्यानुजसदिसप्तपौण्ड्रिहिरसाधुमिश्राणिमिम्यमिच्छामस्तुल्यशक्तयेवकिमन्यते ।

श्री निष्ठुरन्नीरामरम्भऽऽश्लेषनिष्ठिष्ठास्तिर्षज्ञो निषान्ति वञ्चिज्जकः सांसारिभिः सांसारिभिः ॥५१॥ ॥

श्रीमन्महाभारतसंहितायाः अष्टादशस्कन्धोऽथ ।
अध्यायः ॥ १०॥

संभ्रमात्प्रमथमपिष्वभिषा सोऽप्यगच्छन्तौ मत्सर्पनामसि रित्त्वमाप्तमुक्तिं किञ्चित् लेपां मुक्कम् ॥ ५७ ॥ ११

ए। अस्मद्वयमेवेतिनाभि-वर्षिताः सिं पद्म मां मोक्षस्य स्वाकम्बं हरदात्र गर्भारेणीप्यारिस्तूरुण्णा ।
ऐश्वर्यमसि वनकराग्निकचक्रयेष्टं सुतृप्त्य न्न सान्तं कृष्णोदिमोहिषट्टयाग्निर्विज्जं हन्त॥ ५३ ॥

वाचस्पत्यं दृष्टमेवमभिरिदमपराष्टं ग्रूरि वल्लभगुण्यमीः
 सोऽनसं वस्येतेन द्रष्टुमभिरिदं। एतदसदमोदयो रीया रिदम न
 सस्यमिदमभिरिदं वस्येतेन वस्येतेन वस्येतेन ॥ ५३ ॥

स्थितेव नारीयौ सख्येनेव नारीयै मयं केवली पयल । एव विराट्पतिं ॥ ५४ ॥
 वेदुरित्तया वेदुरित्तयि । विदित्तयिनायत्तया ॥ ५५ ॥
 विदित्तयिनायत्तया ॥ ५६ ॥
 विदित्तयिनायत्तया ॥ ५७ ॥
 विदित्तयिनायत्तया ॥ ५८ ॥
 विदित्तयिनायत्तया ॥ ५९ ॥
 विदित्तयिनायत्तया ॥ ६० ॥
 विदित्तयिनायत्तया ॥ ६१ ॥
 विदित्तयिनायत्तया ॥ ६२ ॥
 विदित्तयिनायत्तया ॥ ६३ ॥
 विदित्तयिनायत्तया ॥ ६४ ॥
 विदित्तयिनायत्तया ॥ ६५ ॥
 विदित्तयिनायत्तया ॥ ६६ ॥
 विदित्तयिनायत्तया ॥ ६७ ॥
 विदित्तयिनायत्तया ॥ ६८ ॥
 विदित्तयिनायत्तया ॥ ६९ ॥
 विदित्तयिनायत्तया ॥ ७० ॥

तथा द्याए समागओ उसभो । जह वच्छरेहिं जेठो, स तओ तह ज गुणेहिं पि ॥ ६२ ॥ उक्त व—“ उपकारिणि वीतम-
 च्छरे वा, सद्यत्न यदि तत्र कोऽतिरेक । अहिंते सहसापराधलब्धे, सद्य यस्य मनः सता स धुर्यः ॥ ६३ ॥ ” चरणगमगस-
 लग्गउत्तमगो समगगगेहिं । विवसो वारवार, खामइ दुब्बिणयमुसभं सो ॥ ६४ ॥ ज तुज्झ ‘भाय’ न सुहाइ, तिब्बसतावसु-
 न्वहसि जेण । ज ‘वारिस आजम्म, मए कय त चिय रमेसु ॥ ६५ ॥ धीरविओ तेण तहा, कहपि जह तम्मओ इमो जाओ ।
 पचनमोफारपभावओ य भवणाहिंओ मरिउ ॥ ६६ ॥ जाओऽणादियनामो, महिडिडिओ तारतेयव तियसो । उव्वहइ पकसवाय
 सया वि व्हेते सरलचित्ते ॥ ६७ ॥ इय वेसणाऽवसाणे, पणमिय दत्तो निय गिह पत्तो । देवगुरुसघपूयापरायणो गमइ दियहाइ
 ॥ ६८ ॥ सयमट्टोत्तरमायविलाण मनेइ ‘धारिणी धीरा । सिरिजबुदेवयाण, तह तन्नामेण सुयनाम ॥ ६९ ॥ अह चवि(य)उ
 बभलोगाउ, भुत्तभोगो स विज्जुमाली सुरो । समए धारिणीगन्धमि, आगओ जह गुहाए हरी ॥ १७० ॥ अह मयरायकिसोर,
 सेय सुमिणमि पासिऊणेसा । पडिबुद्धा गतूण, त साहइ उसभदत्तस्स ॥ ७१ ॥ पणारइ पणयमेस, तीए जसमित्तमित्तवुत्त ।
 परमपमोयपसन्ना, धन्ना सा वहइ अह गत्थ ॥ ७२ ॥ जिणपडिमापूथासुं, जइजणपडिलाहणाविहाणेसु । दुत्थियदीणुद्वारेसु, तीए
 तो डोहलो जाओ ॥ ७३ ॥ अगणियदव्व दिंती, तह वरवत्याइवत्थुवित्थार । माणियडोहलया सा, जाया जाया ससिच्छाया
 ॥ ७४ ॥ पडिपुत्तेसु दिणेषु, लग्गे लग्गे य समुणसमग्गे । पसवइ पुत्तं सा कप्पपायध पिव सुमेरुमही ॥ ७५ ॥ चेइहरचारु-
 पूयापयार^१ पारंतनिच्चरजणोह । तूरवाडवरमत्तचित्तनच्चतनारिण ॥ ७६ ॥ कारागारविसोहणसोहणदीणाइदाणरमणीय । रिद्धं
 वद्धावणय, कारावियमुसभदेत्तेण ॥ ७७ ॥ पत्ते दुवालसाहे, साह पडिलाहिऊण सुहविहिणा । नीसेसनाइनायसायरदिज्जतवरभोज
 ॥ ७८ ॥ महया महूसवेण, से नाम निम्मिय सुहमुहुत्ते । दिन्नो जयदेवेण, जवुणामो त्ति तो होउ ॥ ७९ ॥ नवकप्पपायवो
 पाउणेइ पइवासरपि जह नुहिं । तह पचधाइपरिवारपरिगओ जवुणामो धि ॥ १८० ॥ अयमविकलमकलक, कलाकालवं कलेइ

सक्यसि । एवं मित्रमंजलीय, एवं वीर्यं कल्पयन्ति ॥ ८१ ॥ पुनरपि मुरम्भसमी समगजो गवमिहपुण्डुरे । अमुष्मारे
अभिव वरुणमो निगबो नमि ॥ ८२ ॥ अणमसमोसारीषं पथमिपुं षु पुरे भिषो य । इतिस्विरिष्यो निमुये, ऐस्ये
मचक्रिभारो ॥ ८३ ॥ कद्वल मणुसुच पोहगिरिदुदुर्धं कोय । मा मय पमाप्महरमप्य विरहेर हेर कंठे ॥ ८४ ॥ अत्र
मस्यरिपिदिक्कलपान्मकोभमाय जीमाय । अमेवसुषुष्य मकयपिपिमपुता कल्लतल्लं ॥ ८५ ॥ अरवज्जरुस्यो विष
अयो रोगररुज्जनिकायो । रमयीयो विमयीयो कण्ठय व वारुणेयजो ॥ ८६ ॥ अरसकवरय उच्छी वण्ठप्याय अह
वज्जनामि । पिक्कवसंभोगो बोवि सो वि संपत्तिपिजिजोगो ॥ ८७ ॥ इव मयारे परिमदिक्कल सस्येपि भंगुरसहारे । सास
वसोन्ने योन्ने कुचो जयो सप्य अने ॥ ८८ ॥ स पुवो वरुणाय, अवरुणाय वरुद्रियार मये । वीर्यं पिण्डं किं सा,
कोरु छात्री सुवेत्तेमि ॥ ८९ ॥ सा रोर कण्ठय, मुदुक्कय वरिणाय पुन सुदय । सिक्कमुहमिरेव ऐसह, संभोससमाहिमय्य
॥ ९० ॥ वरुण्ये पक्कमिह, विवारे गव्यारिणं गुयी स लब्धो । इण्ठमि सतिमि ! योरे मुर वरुणे वरुणे ॥ ९१ ॥ अतएव
वकिन्ने ना वीर । वरेरि पुन वरुयो दुण्ठो । मय्य स अम्माविकरो अमुवाण्ठयेमि ठाव कर्तुं ॥ ९२ ॥ अजओभाय ठाव
रिमवरे कसिमां ऐर । पव्ववण्ठये क्कलोत्तं रोउ अतएव ॥ ९३ ॥ इव निक्कमि स मिक्कतो जरेमवपण्ठय कपपण्ठो ।
स यरे क्कियं पवो पिपरे मिक्कविम्वारण्ठो ॥ ९४ ॥ मिमुवा मुरमसामिस्स ऐसया अत्र ठावमाय । मय । ररिण्य मयमि
ठामवरेज्जेनेय वीरय ॥ ९५ ॥ अतएव ठाव ! जये वं कक्केवेदि वेदि संकपे । स मवर पव्ववण्ठय, अमुवाण्ठय ता मयमि-
यमि ॥ ९६ ॥ इव मिमुदिक्कल मुक्कमिमीकिक्कयं ठां पिच्छीय । निरिक्कयिपुण्ठयेकयं वंवेदि रीक्कसरे ॥ ९७ ॥
तं कपपण्ठो पुण ! अतएव वेदिमि ठे पिण्ड विवरे । अतएवपुण्ठयविम्वारं व ओपुण्ठय वदमि ॥ ९८ ॥ अमुवेमिप्यरि
वकिन्नेमिप्यरि, सिक्केरि वण्ठयवेरि । पक्कमिजो पक्कवण्ठयि, अतएव मय्य व ठावपण्ठ ॥ ९९ ॥ पक्कवेदि ठाव अयो कल्लरिण

यसगलस्स मुहकमल । तुह पिच्छिऊण होमो यच्छ । कयत्थाइ सत्थाइ ॥ २०० ॥ जपेइ जंतुनामो, माए । मन्नामि सम्मयमिम ते । कयपरिणयस्स जइ नाम, सम्मयं मज्झवि कुणेह ॥ १ ॥ तो धारिणीसमुद्दिप्पियपमुहाणटुसत्थवाहाण । पउमावइपमुहाणं, अट्टण्ह सत्थावाहीण ॥ २ ॥ वरइ अर कन्नाओ, सुवन्नवन्नाउ अट्ट धन्नाउ । समरूजोव्वणाओ, उज्जणकदप्पदप्पाओ ॥ ३ ॥ सिधुमई पउमसिरी य, पउमसेणाय कणयसेणा य । देवभवभारियाओ, इमाओ ता चेव चत्तारि ॥ ४ ॥ अन्नाउ नागसेणा, कणगसिरी कमलवइ जयसिरी य । तेहिं विवाहो तासिं, महरिहरिद्धोए पारद्धो ॥ ५ ॥ गुम(रु)गुमिरमइलुहामसइलुहकामिणीसमूह । वित्तं पाणिगहाण, जन्पहुणो कया पूया ॥ ६ ॥ कयकोडगमगल्लो, सव्वालकारभूसियसरीरो । सह ताहिं वासगेहे, गओ निसाए नव-वह्निं ॥ ७ ॥ सिंहासणे निसण्णे, अट्ठहिं वरविट्ठोवविट्ठहिं । सहइ सह तत्थ ताहिं, पवयणमायाहिं धम्मो व्व ॥ ८ ॥

इओ य—जयपुरनरिदविद्वास, आसि अगुब्भवो पभवनामो । पिठ्ठा पहुस्स लहुणो, सुयस्स नियगप्पिय रज्ज ॥ ९ ॥ जयपुरपुरसेहरए, सजाए पत्थिवमि पहुनामे । पभवो समणमाणाओ, निगओ जयपुराहिंतो ॥ २१० ॥ विहगिरिपायमूले, कडग-निवेस कराविकुण ठिओ । सन्निहियसत्थगामाइल्लड्ढणार्द्धिं जीचेइ ॥ ११ ॥ जाणिउ जवुनामस्स, परिणयेणज्यलच्छिउविच्छइ । रायगिहे रयणीए, उब्भडभडचडारेण गओ ॥ १२ ॥ ओसोयणिविजाए, सोयाविकुण जणमसेसणि । सो जाइ जवुनामस्स, मदिरे मेरुसिहरेव्व ॥ १३ ॥ तालुग्घाडणिविजाए, तालयाइ विहाडिकुण लहु । विवरियसव्वदुवारे, पत्रिसइ नियमदिइ व्व ताहिं ॥ १४ ॥ घरहरघोरतजणाहिं, जाव तेणा विभूसाईय । उल्लुट्ठणाय लग्गा, समगभडारणाणि पि ॥ १५ ॥ नीसकमाणसो तो, भणेइ सिंहासणे समासीणो । जवुनामो भो मा, छिवेइ पाहुणयजणमेय ॥ १६ ॥ वयणेण तेण तेणा ते, सव्वे थमिया तओ भवणे । चित्तलिहियव्व जाया, अहवा पाहाणघडिय व्व ॥ १७ ॥ पभवेण तओ दिट्ठो, उगघिट्ठो ताहिं तारतरुणीहिं । सा(र्य)-यरनिसायरो इय, गयणे ताराहिं परियरिओ ॥ १८ ॥ ते नियसुहेडे अयमुब्भडे वि थमेव्व यमिए दइडु । थवइ चमकियचित्तो, सुपुरुस्स ' त कोवि सुगएप्पा ॥ १९ ॥ जं अवसोयणिविजावज्जस्स व ते न किंपि पहेवेइ । वट्ठण लुट्ठमाणे, न दु ववहणट्टाए

कुंभे ॥१२॥ अथमपि यन्ममि पामो गमुम्यसो वपुपुरेयमिहस्य । रिक्कससायो शानो, शोपेरिर्वा सुशुडपयो ॥१२॥ पववर
पववस्तव मे न सिमि तुह तेव मिहमसि । एतो कोसोयमिहानुगमिणीठ मे केदि निवजयो ॥ १२ ॥ अथसु अथमिह मे
ममि न न यन्मसि न न भवमसि । पमयेइ अमुनामो सुग सुह । एव यत्तल ॥ १३ ॥ किमं इमेमि रिक्कदि, अथ
वावदि अथ वावदि । मधिरक्कपयमंठुठ-किरीवपुदीपि मे तुह ॥ १४ ॥ अथ पयस वाट, अमरकपाइ सुअ वाटव ।
पुवमेव सपक्कवावमोमिहदि करित्तमि ॥ १५ ॥ अथ पमो मिहय्माक्काल्लो मान-सोव-वरिसुको । अथमिहय पमयेइ,
वपुमं परममिह ॥ १६ ॥ अगुमिहय मोप, इमदि एमदि एव सक्कमदि । अक्कमो सको ममोसु पक्क पवमेइ ॥१७॥
अथ वेदुमो विसप्पुह को पवेसप रिक्को । इ मर तुह मिहं, सिहं विमवनीदि ॥१८॥ अथ मयुमिमुपपमठ-

अथयं पवेटन् अयिक्क अगुमिहममिहय । इनुं पक्कम्य पारयो, दुपरेव यो पुवा ॥ १९ ॥ अथसक्कपयमोम, तेव-
तुपरेव अथपि । एतो एवस वसक्काल्लेवमायव अयिह ॥ २० ॥ अथपक्क ममोअतो अरक्कवविहमये । एमदि
योअपि यमांअजि तुक्कमेव सिह सुह ॥ २१ ॥ म्हाविहसुलोअक्क, अक्कट्टवसपमिया । एपेअगो मर । अथ मपुअसपयपी स्वा-
पेओअक्कवविका ॥ २२ ॥ विपुओअक्कवविका, अक्कट्टवसपमिया । एपे सपमिहं मे संधं अरक्क मयुमिह ॥ २३ ॥
अरक्क पक्कमं ठं मूठे मिहं सिहअसिहो । अमरपयेअय विविहपक्कवाव माने ॥ २४ ॥ एतो अथमंअनेसाअजि
अपिहो वर । तेतोमिहल्लं वस, अगुमिह मयुमिहय ॥ २५ ॥ मं मं मयुपक्क ममोअतो मयुमिहय । तेविहये
मीसं मे, मं केदि मं टुह ॥ २६ ॥ एवअमोअपि मूठया, ममो सुक्कममय । अथअगपसपेदीन् एवमपि न
ममो ॥ २७ ॥ कोअपि अली वमर लसुवावै अक्कममिह । अक्कमो नममि इह, इमे अक्कोपमानक्क ॥ २८ ॥ मि स
अमि मयुममिहमिहममिहय । एवमोअममिहयिह म्हा एवमिहं मुपे ॥ २९ ॥ अ थुमानुविहय म वीवोअ
यो अम । एवपी स मपक्कवो, अ को को स पवेसप ॥ ३० ॥ अ इह स मं अक्क मं पवेस स वीवो ।

अयत्तादजगरो य, सेय नररुदुर्गतिः ॥ ४१ ॥ ये चत्वारः पुनः सर्पस्ते कया मुददय । श्रेताऽश्रेतो च यावास्तु, तौ पक्षौ
 मामि तादृशौ ॥ ४२ ॥ तद्व्रमे वन्यशैथिल्य, तद्वेगे जरसा सुष्ट । ये सप्ता सरधाना तु, व्याधयश्चाधयश्च ते ॥ ४३ ॥
 याऽन्नलना लता लब्धौ, सा प्रिया प्रणयकभू । माद्रीक यद्वतासक, सुख वैपयिक हि तत् ॥ ४४ ॥ य स्वर्गो व्यसनत्यागान्मुदे
 नयति नन्दनं । घर्माचार्यं स ससारत्यागाग्रयति निर्धृतिम् ॥ ४५ ॥ इति मधुनिन्दुदृष्टान्तः ॥ नैवेच्छेद्व्यसनविनाशतः स
 सौन्दर्यं मूर्खेभ्यः सुतुजा वितियमाण । तद्वद्वि प्रभन ! भवक्षयेण मोक्षमाकाङ्क्षाम्याहमपि दर्शित मुनीन्द्रैः ॥ ४६ ॥ सुसखे ।
 वर जीर त्वं नृणां पशुरथवा प्रयुसाहसेऽत्यशङ्क । विषयसुखलवैकल्यम्पात्मा, गुरुमपि गणयति यन्न दुःखशैलम् ॥ ४७ ॥ प्रभव-
 प्राह भो भ्रात !, प्रत्यक्ष पितरौ तव । प्रेक्ष्यते त्वन्मयप्राणौ, प्राणितस्त्वा विना कथम् ॥ ४८ ॥ तवशापल्लवोल्लासा, कान्ता
 पत्ता याग लताः । नैव स्युः कस्य हास्याय, त्वा विना निष्फलोदया ॥ ४९ ॥ जल्पित जनुमान्साऽथ, माता तात सुतः सुता ।
 कान्ता नैवान्तिष्ठ किञ्चिद्भवेऽस्मिन् परिवर्तिनि ॥ ५० ॥ यथोक्तम्—अनाद्यनन्ते ससारे, केन केन न कस्य न । सम्बन्धो
 जनुना जन्तो, केय स्वपरकल्पना ॥ ५१ ॥ माता भूत्वा दुहिता, भगिनी भार्यो च भवति ससारे । व्रजति सुतः पितृता,
 भ्रातृता पुनः शत्रुता चैव ॥ ५२ ॥ परलोककथा यद्वा, दूरेस्त्वत्रैव वीक्ष्यते । मात्रादीना परावर्तैः, प्राणिना छिष्टकर्मणाम् ॥ ५३ ॥
 भिन्न ! अवयानमाधाय, क्षणमात्रमिदं शृणु । द्वातेकं तन्नृभाजा, महवैराग्यभागभाक् ॥ ५४ ॥ अथ एकस्मिन् भवे सम्बन्धविविचित्रेण

कुवेरदत्त—कुवेरदत्तायुगलकथानकम्—
 यथा—मयुरानगर्या कुवेरसेना नाम्नी सुतनुलेश्या वेश्याऽभूत् । तस्याश्च प्रथमगर्भेण निर्भरायामगाधाया बाधाया जाताया
 जल्पितमन्थया, वत्से । किममुना गर्भभारेण । केनापि प्रकारेण पातयान्येन किमस्माकमनेन व्यसनेन । असम्भते जाते तस्यास्त-
 रिमन्न्तरे प्रस्तावे जात युगलक—पुत्र पुत्रिका च । भणितमन्वया त्यज्यतामेतत् कृतमनेन वेश्याधर्ममर्मच्छिदा । प्रोक्त कुवेरसेनया
 गतः । उचालचिन्ताऽसि यदि तवात्यन्तमेतत्कर्तव्यं तदा विन्दशकादूर्ध्वं कुर्वीथा यथारुचितम् । ततः कुवेरसेनया कुवेरदत्तः कुवेरद-

[illegible]

कस्य विपाकः । तत्तावदुत्तारयामि पापान्धकूपकोटरात् कथंचिदेतमिति विचिन्त्य प्रवर्त्तिनीमुद्गाप्य प्राप्ता सा मथुरायाम् । तस्याव-
 द्ज्ञातचर्यया याचितकुवेरसेनापितस्वसद्वैकदेशे । कुवेरसेनाऽपि स्वबालकमार्थिकान्तिके निक्षिप्य स्वव्यापारपरायणा यावदास्ते तावत्त-
 स्यास्तत्पार्थ्वे विशिष्टविष्टरोपविष्टकुवेरदत्तस्य च प्रतिबोधाऽऽधानधिया बालकमुपलालयन्ती जजलेपा । त्व बालक ! 'भ्राता' 'भ्रातृव्यो
 'देवर' 'पुत्र' 'पितृव्य' 'पौत्रध्यासि मे । यस्य च पुत्रस्त्वमसि सोऽपि 'भ्राता' 'पिता' 'भर्ता' 'पुत्रो' 'भर्ता' 'पुत्रो' 'पितामहश्च
 मे । यस्याश्च गर्भात्प्रातुरभूदभवान् साऽपि 'माता' 'श्वश्रूः' 'सपत्नी' 'भ्रातृजाया' 'पितामही' वधूश्च मे । कुवेरदत्तेनदमाकर्ण्य
 साक्षेपमाचक्षे, आर्थे ! किमसमस्तसमुल्लसि परस्परव्याहृतव्याहारो हि नार्हतदर्शने कस्यापि दृश्यते । आर्या न्याजहार-श्रावक ।
 मा मामेवमाक्षिप । सर्वं तथ्य पश्य सूपपाद चास्मि वच्मि । नहि दृष्टेऽनुपपन्न नाम । अवधिज्ञानेन हि ज्ञातोऽयमर्थो मया
 तथाहि—१ भ्राताऽय मे बालक-एकमावृकत्वात् । २ भ्रातृव्यो-भ्रातृपुत्रकत्वात् । ३ देवरो-भर्तुरेकमावृजातलघुभ्रातृत्वात् । ४ पुत्रो-
 भर्तुं पुत्रत्वात् । ५ पितृव्यो-मातृभर्तुभ्रातृत्वात् । ६ पौत्रश्च-सापत्नपुत्रस्य पुत्रत्वात् । १ बालकपिताऽपि मे भ्राता-एकमातृजात-
 त्वात् । २ पिता-भ्रातुः पितृत्वात्, मातृभर्तृत्वात् । ३ पुत्र-सपत्न्या सजातत्वात् । ४ भर्ता-तेन परिणीतत्वात् । ५ श्वशुर-
 श्वश्रूभर्तृत्वात् । ६ पितामहश्च-पितामह्याः पतित्वात् । यस्याश्च गर्भादिभूदय बालक सा मे—१ माता-जन्मनिमित्तत्वात् । २ श्वश्रू-
 भर्तुंभर्तृत्वात् । ३ सपत्नी-भर्तुः कलत्रत्वात् । ४ भ्रातृजाया-भ्रातृभार्यात्वात् । ५ पितामही-जनकमातृत्वात् । ६ वधूश्च-सापत्न-
 पुत्रस्य भार्यात्वात् । सम्बन्धाष्टादशकसूचिके गाये यथा—'भाय' 'भर्त्तिज' 'पितृव्यो', 'महपोतो' 'देवरो' 'सुओ' 'सि तुम । तुज्झ
 पिया य' 'पियामह', 'पह' 'भाय' 'ससुर' 'ज्जणओ ॥ २५६ ॥ माया य तुज्झ बालय ! मह' 'जणणी' 'सासुया' 'सवकी
 य ।' 'बहु' 'भाउज्जाय' 'पियामही य एत्थेव जम्ममि ॥ ५७ ॥ कुवेरदत्तेन सजातससारवैराग्येण कुवेरसेना प्रतिबोधविधानाय
 प्रोक्तमार्थे । विष्टोपतो शोप्साग्येनमर्थं ततो निबिडब्रीडाज्ज्वान् शुश्रूषते । आर्थिकाऽपि मुद्राद्वय सवादयन्ती कुवेरसेनाजठरयुगल-
 जन्मतः प्रयति प्रत्यपीपदत् । कुवेरदत्तस्तवाकर्ण्य संजातसर्ववैराग्यवेगश्चिन्तयामास । धिगज्ञान मे येनेदृशमकार्यं कार्यं स्म । 'अज्ञान

लक्ष्मिं चरु भोकारिण्योऽपि सूर्यपायेयका । बर्हि शिवमदिरं वा न वेति वेनाऽऽश्रुतो लोका ॥ ५८ ॥ ईरुह सञ्जवियोगक-
 रञ्जकगृहयोः सहोपकीर्त्तन । मुद्यमानपि बर्हिषिणुमार इत्यनोदि न इमि वरिह स्वम् ॥ ५९ ॥ बायै ! बायि प्रमिषामि साम्भरो मन्त्र
 कम्बलमण्डौ । कन्दययस्या मय स्वात् पातक्यो मोक्ष ईच्छयात् ॥ ६० ॥ वपौ वरिह वपक ! कर्मस्वायकन ! तेऽश्रुपिका ।
 लक्ष्मिः पापहृते बज्जितेन्द्रविजं विपुषात् ॥ ६१ ॥ एतत्पापनास प्रमन्त्र तंजलप्यार्थं पादपरिज्वालनसुतीमापदे स्वर्गमगमात् ।
 कुपल्लेन्योऽपि प्रविपन्नोऽप्यधज्जलज्जला भवितुम जाहा । कुपेरत्ताविक्यपि प्रवर्तिनीकर्ममासायं संस्मासास्वस्मापकपमास । एतां
 मरो मुनि मन्त्रव बन्त्रव कोऽप्यं सन्मन्त्र निरुपय विन्दं कुपदिज्येष्ठम् । निरं विवा मन्त्रि विन्दततोऽपि यं मे उज्जयिनिमि
 भिमिर कर्ममनादेवै ॥ ६२ ॥ मययेन वतो बस्तिवस्तुल्यत्वेन त्वत्पुत्र पुत्रमहो वरिहिवत् विपुषं मेव गविर्मांति वृषिर्वा ।
 गरवि स गेवुनम्मा न नम्य सुत्वं त्वदेवमनुमिदं । निवर्तिवर्त्तमाना मन्त्रि गवि (म) क्वापि कल्बपि ॥ ६३ ॥ मिषक-
 मिषिरेयोऽप्ये मिष्यगण्योऽप्येरेसका पुंसां । विजमोयनात् विपुषं वृषिं सम्पदो लुका ॥ ६४ ॥ इविगमिमुदे विपुं विपिदं
 विप्यनने तु वृन्दे स्वम् । कमासो वैविपुषं स्वविप्यनार्जं कं वर्यते ॥ ६५ ॥ एव मरुयत्तलकपनाकम्—

श्वत्सु पुत्रेव विपुषं पवित्राय वत्र यत्कर्ममेव । किम्योऽत्र वाग्विचर्यं, स मरुयत्तल इत्यसीत् ॥ ६६ ॥ इत्य ससुत्तलस्यो
 मत्वा वादेति विरज्ययतौ । कल्पयितौ एवमि म कर्मवर्त्तमानपि विरज्य ॥ ६७ ॥ सत्तलार्थं विरिपिपो वृत्ता यद्विस्सये ससुत्तलोऽप्युत् ।
 मय्यत्तलपुत्रा वदुःखयपि, ससुत्तला एतौ वर्यते ॥ ६८ ॥ वपु निरस्तुगृष्णि, संवत्ता लेरिनी कल्पये । परतुल्यत्तलोऽप्येव
 योऽप्य गविष्य नाप्ती ॥ ६९ ॥ मिदि रमकन्ती वत्ता, कये दप्यत्तलपुत्रं वर्य । कल्पयितुमि ता वत्ताऽप्येवमिनि निरस्तुगृष्णि
 वर्य ॥ ७० ॥ इतिरप्यप्यपि मत्वा मरुयत्तलपुत्रोऽप्यत्त । कल्पयितुमि मत्वा मरुयत्तलपुत्रोऽप्यत्त ॥ ७१ ॥ कल्पय-
 तुत्तलपुत्रमर्गमेऽप्यत्तलपुत्रोऽप्यत्तलोऽप्यत्त । कल्पयितुमि मत्वा मरुयत्तलपुत्रोऽप्यत्त ॥ ७२ ॥ कल्पयितुमि मत्वा मरुयत्तलपुत्रोऽप्यत्त

रिके पितु समुद्रस्य । क्रीत्वा हत्वा महिषं स सरकृत स्वजनमुक्तिरुते ॥ ७३ ॥ उत्सगीकृतपुत्रो, महेश्वरो यावदति तन्मास ।
 क्षिपति पुरस्ताद्वहुलाशुनिकायै तस्य चार्षीनि ॥ ७४ ॥ तावन्मासकपणस्य पारणे साधुरागतस्तत्र । पश्यति त दृत्तान्त, ज्ञानवि-
 शेषेण लीनमना ॥ ७५ ॥ धृत्वा शिरो नरचच्छोटिका च दत्त्वा महायुनिन्यंयुतत् । अगृहीतमिक्ष एव, क्षणेन येनाऽऽजगाम पथा
 ॥ ७६ ॥ चिन्तयति स्म महेश्वरदत्तो ज्ञातेऽन्नितो यतेस्तस्य । अनुपदलनोऽगृच्छत्, प्रणम्य पादौ स्वगृहशुशुम् ॥ ७७ ॥ किं न
 गृहीता शिक्षा, भगवन् ? मुनिराह कल्पतेऽस्माक । न खलु पिशिताशिषेऽमनि, महेश्वर ग्राह को हेतु ॥ ७८ ॥ मुनिराह म-
 हादोष, मासास्वादनमधर्मतरुमूल । स्थलचररचरादीना, जीवाना येन वधहेतुः ॥ ७९ ॥ प्रिक्रीणीते क्रीणाति, पोषयेन्मरणाय
 यो जीवान् । तत्पिशित सरकुरुते, भक्षयति स घातकः सर्व ॥ ८० ॥ भनति यथा शक्तिन्यास्त्रिपादिना मानुषाद्भालोम्य ।
 पिशिताशिना तथा विश्वदेहिदेहान् विलोकयताम् ॥ ८१ ॥ यः परलोक कर्माणि, मन्यते कोऽपि तेन मननीया । हिंसाऽहिंसा
 विरतिश्च, पाप्मने श्रेयसे क्रमशः ॥ ८२ ॥ तेन न मिश्रे भिक्षा, मासाश्चिक्लेष्यहं जुगुप्सवान् । भनतो गृहे विशेषादित्युत्त्वा स
 स्थितस्तूणीम् ॥ ८३ ॥ मुहुस्तुयुक्त पदपद्मयुग्मपरिपुंषातितात्पर्यात् । कथयितुमारेभे, तस्य मातृपित्रादित्युत्तान्तम् ॥ ८४ ॥
 पितृमहिषमासमशित्वमस्य वत्सरदिने प्रभू शुनिका । पत्युरस्थीनि भक्षयति, पुत्रमन्दे वहसि शनुम् ॥ ८५ ॥ इत्यकण्य महेश्वरदत्तः
 सवेगमागत परमः । तस्य मुने पादान्ते, दीक्षा शिक्षा च जग्राह ॥ ८६ ॥ ज्ञाता तदेवं प्रभन ! त्वयासौ पुत्रात्परित्रास्ति परत्र
 यादृक् । तत्किं सखे ! पुत्रविधित्सयैता, त्वजामि दीक्षामृतपाननीलाम् ॥ ८७ ॥ एत्यतरे पियवियोगदुःखमंतरियलज्जाए कडम्बस-
 ज्जाए जपियं जेदुभज्जाए सिधुमईए । सामि ! को नाम तुम्हाणमेत्तिओ परलोयसोऽग्याय न्मियाअस्सेओ, उवभुजेसु तायेयं महा
 भोग भोगसुह, मा ते मयरदाढाए न्व उभयाऽभावाओ पच्छुत्तावो भविस्सइ । भणिय जवुणामेण—“वाले ! लीलामुजुलितममी
 मन्यरा दट्टिपाता, किं क्षित्यन्ते विरम विरम व्ययं एए भ्रमस्ते । मम्प्रत्यन्ये वयमुपरत वाल्यमास्था भवान्ते, क्षीणो मोहस्तृण-
 मिष जगज्जनमालोचयाम ॥ ८८ ॥” यद्वा कथय कहानक तावत् । तओ अहोमुदी कहिउमारद्धा, अह मयरदाढाकहाणय—

वेऊणमाणविओ मदिरे । जओ चेव वासराओ वत्तमकइता पत्ता तुब्भे तओ चेव वेणिग्गधद ताऊण दुम्मणायमाणा पलायमाणे
 पाणे तुह पावणाऽऽसाए धारेमाणी, जावि याऽवत्था एत्तिथ कालति पत्तियोवेऊण तीए भणिया कामपडाया । वच्छे ! इयानि
 युज्जतु ते मणोरहा । तओ पवत्ता पुब्ब व त्रिभिहोपयार पयारेहिं रजिउमेसा । दक्खिणं मणिय अफाण मफड थडए पूईऊण
 मणिऊण य अप्पेइ एस्सो । तओ चमफियचित्ताए ताए कयाइ कामपडाया पुत्तायिया विन्नवेद । अब्बो अउब्बो दउब्बोमाओ कोवि
 एस्सो, ता पाणेस ! पसायं काऊण कहेइ एत्थ परमत्थ । भणियमणेण न पिण ! पयासियब्बं कस्सड, एय मकडकामदुहा एसा ।
 सयसहस्सलम्बकोडिकोडाकोडीणपि पत्थिया न थम्मेइ । तओ कयाइ अफावयणओ त्रिभिहोवयारपयारेहिं पत्थायमाणमाणस
 सुथण काऊण कामपडायाए जपिय । 'मह नेहो जाणिज्जइ तुह कज्जे जीविंयं पि उज्झामि । तुह पिय ! कहेसु को पुण, सिणेए-
 रेहाए कसवट्ठो ॥ ९८ ॥ सुथणो भणइ महजिय, पाणपिए ! पेम्ममम्ममत्थिय धुव । सिय-किण्हकारगो जेण, तुब्ब निच्चगपि
 चिट्ठामि ॥ ९९ ॥ भणियमिमीए न अत्थि एत्थ मज्झ सदेहो आउयाएत्रि एस्सो चेव पवओ । जेणेयाण जपियं वच्छे ! एत्तियो
 तुहोवरि जामाउयस्स सिणेहो, जइ तुम मफडकामधेणुपि पत्थेसि ता तंपि ते न धरेइ । तओ—“ येन प्राप्तेऽयमरे शटुडु
 मित्रेषु बन्धुवर्गेषु । नाऽपकृत नोपकृत न सत्तुत किं कृत तेन ॥ ३०० ॥ ” इय चित्तिऊण भणिय सुथणेण त्ते । किमेत्तिमेत्त-
 नेण वि बोज्जमज्जुयाए हफारेहि, इह चेव जेण इयानिमेव पूरेभि कोउग । तओ तत्तरणेमेव हरिसविमयलचलगगई विगउकडि-
 यडढोवा पत्ता मयरदाढा उगासणासीणा जोक्षरिया जामाउण्ण पभणिया य वच्छे । किमच्छेए एयं निच्छिठऊण माण तद्वा मत्तिय
 तुह पुरओ किं दुफर पेम्मपोटिमाए । किं ताण पुत्ति(सुत्ति)ओ पाणेस्सो, को पत्थणाविदाणमग्गो एयाण । भणियं तेण अम्मो
 अशुद्धफरो पत्थणापयारो, जइ अगीकरेसि ता कहेमो, भणिय च एयाए कामदुहालाहे वि किं नाम किं पि दुकारमत्थिय । उइ एय
 ता चिरसचियसब्बदुब्बसारं नीसारेसु सगिहाओ । देसु जस्स कस्सर पडिहासइ, पुब्बियद्वयणस्स फजेयि विज्जमाणे न एग्गा फक्क-
 वाचिणित्ति तेण भणिण, भणियमेयाए कस्स अजस्स घरसारमपिस्स । किमग्गोपि कोवि गोरब्बो ? अगीकरेसु सव्वनेयति अप्पिय-

मरेष्टं मन्त्रि-रत्न-कन-वसुधरं श्रीविजयप्रभं । अनेष्टि पुण्यपञ्चमीकृतमि वरुण्यमि भयप्रेक्ष्य अनीष्टं वरुण्य
पमि । तयो पुत्रस्य पञ्चमीकृत्य कर्मादिभ्यः अर्णव्यं जिवन्मृता सुधाभिषा मयसरुमा पान्तिमि गच्छिष्यन्तीत्यार मयसरुममेव ।
अनेष्ट्य प नाना इयो सप्तमरिभे निवेसवसासरे पञ्चमस्तन्य अनेष्ट्यति मयिभ्यः न निजानो नेष्टमो । वारुण्यशुभमाशुभो वयो
अनीष्टी । मयपञ्चम्यादि एभिषारे वारुण्यशुभिकात्ता होम्य वस्य वद्यदिभ्यः मयसरुममेव पुत्रस्य एवमिभ्यः पदपंगपयिषारण्य
यमेष्ट एसाधं, इया वि द्युशुभो जनीरिभ्यःमेष्ट । वाउरि रोहि तीरि अयिप पुण्यमिभ्यः सप्तमारे पञ्चम्यी व । वसु-
धरेमायी पोषोष्ट । हा हा इय वरुण्य, वनिष्य देव तुयेन । पारुण्यपयिष्टुं वरुण्यं सप्त्यं पुण्यसिचिर्गि ताराय गये । वयमवुष्ट्य
मेष्टेय, अनेष्ट्यं निवेष्टिप्य एवमि सप्तम्यं गये संवाय ऐष्ट्यति । “ वसुधै कर्माय नमः ” इति मयसरुमाशुभमेष्ट ॥ अनेष्टं अनेष्ट्य मयिभ्यः सिचु-
मि । त्व वि न मेष्टेष्टमि, निवेष्टिप्य निवेष्टिप्य एव ॥ ३ ॥ ” इति मयसरुमाशुभमेष्ट ॥ अनेष्टं अनेष्ट्य मयिभ्यः सिचु-
मरि-यताशुभमेष्ट निवेष्टिप्य निवेष्टिप्य एव ॥ ३ ॥ इति मयसरुमाशुभमेष्ट-कुण्ड-वसुधरे मयिभ्यः मयिभ्यः मयिभ्यः ॥ ३ ॥
॥ ३ ॥ मयिभ्यः व-वसुधरेष्टमि इतिप्य वे तपस्विभ्यः इतिप्य । तपसा इष्टमं प्राप्तं ते विद्वन्वि वसुधरेष्टमि ॥ ३ ॥

[illegible]

(सत्वरम्) ॥ ११ ॥ मया देवाऽचिराद्ग, सरो मोदकमक्षिप्त्वा । प्रामो निमन्त्रयामासे, ततः शिष्येण मंजं ॥ १२ ॥ गद्गु
रुमोदकैरप्य, भोजयिष्यति सज्जनात् । सुप्रसमेन न्द्रेण, तैर्भंडी निर्भरं भुता ॥ १३ ॥ ममन्तेऽपि जने प्राप्ते, प्रोक्ता पश्यत्य
निवेशिते । मार्गमालोकमाने च, मोदकानामुपायताम् ॥ १४ ॥ तालमुद्रपाटयामास, गुरुर्यपि यमोदमान् । रिपुं वृत्कुर्वन्तीं काय
मठीमालोक्ते कुर्वी ॥ १५ ॥ प्रामो हनन्नाद्योत्तमो, दत्तताल परम्पर । आद स भगवन्मोदः, भगवैरु प्रीतिमान् ॥ १६ ॥
युष्मदागमर्हणेन, विस्मृत स्थानमस्ति मे । सुच्या प्रागिव चात्तन्नीया भोजयाम्भय ॥ १७ ॥ पारी प्रसायं मुनोऽसौ, तया
स्वस्तोपलब्धये । शिष्योऽपि कारयामास, लोहकोल्हाहलं युद्ध ॥ १८ ॥ मूयं शिष्यो मलाम्भूगो, गुरुभ्रज्ययंमेतयोः । मयेयः सहस्रः
सोऽयमन्यस्य यश्चिरं सुत ॥ १९ ॥ गुफं चोर्गते—भेताम्बरेणु सध्यानमज्ञानं भस्मयेरममु । प्राकलेययना पृश्नि-पयोमिर्विस्पट-
जते ॥ २० ॥ न लक्ष्यते (तो द्वी च) लोहेन, हस्यमानापि रमुट । कृत्वाऽऽह्वयं न्यगान, यगामास यनोऽगिन् ॥ २१ ॥
ततः शुभे ! परिभाषय—भौताचार्यशिरोमणिजंगदिद जायते पिण्डयया, स्वानाऽऽमर्दिनमोदकैः पुरजानानामन्य क्षामोऽभवत् ।
भोगीः स्वप्नसमेस्तया कतिपयैरेते कण्ठ्यमिभिर्भूयो लोभयमानिहा मम मन किं हृदये त्वं नदि ॥ २२ ॥ इति भौताचार्यद्वय ॥
अहं पत्रमिमरी पमण्ड, मोतूणाऽहं वयं त्वन्नस्य । पित्र ' ते पञ्चभूगो, दोष्टी गानरपरस्मेय ॥ २३ ॥ अप्य वाजरभिन्नुग्रर—

एगाण अडरीण, वाजरमिहुणं अहेमि सुसिरोहं । परिअलमाण पद्दाह, तं मुग्गरिनीरगणुपत्तं ॥ २४ ॥ यंमुग्गराणे कीलेइ,
सत्थ मंयरविमालमादले । कत्तपत्तो पालंयात्र, पुणओ मत्तओ वड्डिओ ॥ २५ ॥ एरपरत्तिपुट्टिहदुर पवाररीअर पाविओ संतो ।
वेणुमारयारो, नो जाओ माणुममुत्तओ ॥ २६ ॥ तो वाजरी विरिंइ, तिगाहादपरपरकात्त्या । अरद इमा ना यवगिरि,
अहं पि पाडेमि अप्पण ॥ २७ ॥ रिच्छोहोहोहियह, करेमि ग्गागिनी विभिद् रसे । दोऊज माणुमी नपु, उमस्स अहंमि की-
लामि ॥ २८ ॥ एहं वड्डिया सा पुअई, तया जाण जत्त अणमसर । हरिमपरविम्मणं, दीयेमं रोनि लमाइ ॥ २९ ॥ पुत्तर
अंयर पुरिमो, जाओ हं वाजरो वि ताव नरो । पर पुण पडेमि ता दोमि, मुग्गु न्णं मुग्गुमागे ॥ ३० ॥ भनिन्नमिमीय मा

वस साधि ! ब्रह्मदेवब्रह्मसो रोमु । अमरमिदुष्पुण्णगतकमरु किं मूलममरो ॥ ११ ॥ पुन बरिचर अगेरु, को पु मा रोञ्ज
 मूल्यासोधि । पुन मन्नि मा रंणरु, मरुणवि रिचरपधि व ॥ १२ ॥ बारार बारिजामयामयपरिचरपधो वि । वरिजो पुनो
 वि बारो, बारमयेन मेयेव ॥ १३ ॥ बारिजामो अदुष्टास्वपरिको दुर्गमकणर । पुनो एतो श्रोत, बारिच ते मय न इव
 ॥ १४ ॥ सा बारल केवाधि एवमुमेन मिकपुं नीच । विरिच जाय जाय व मयत्त मूरियोगव ॥ १५ ॥ सा एणो गंगाए,
 कण्ठुगवर्गार्गमगाए । गोर्गिगल्लमभिशक्तकल्लो गजो निपुं ॥ १६ ॥ इव मर ! करिण मयं अण्णमा, परिचरिच जं बारए
 जजो । बारए व पिज्जइ बरिचि वन्नि जिष वरिण मय्यरिचि अवन्नि ॥ १७ ॥ इति वत्तमिदुष्पुण्ण ॥ अब अण्णमारे—
 सुपरि ! म्मु मय्यपि मयं । भौचिरकपरि म(विच)विचं वमुणेअपि कोधं कप्पे ! इणेअि कपं किमु माय्य इतं । कोमं
 विच व एम्मु कोअरि कुवोअपि कएणपयववमावचि जागु कएणवोअपि ॥ १८ ॥ ” व पैर रीचअोभो ममोपिचठिचय
 कपी वत्ता मेयसिधिमिकववव । एव व इणेमेव कोमवववव । न व म मारिरीसिधिमिदुष्पुण्णमसव प्राग्गुण्यप्रमा
 वत्तमसवमिक्कम् । मावसोयमयजो दि मूळन् कोअववोअयवमानोअपि सिद्धएणमेव सयः संपण्णे । वय्यये वत्तिवोमसेव
 वेअपि वीरेमेवमेव लिनीये वपारि—वत्तामावं तावोमाअपुटी मायवोअंठय सेअरेवववववव मन्निरेरे पुनकए
 कोअपि वयववमुपेव वरममयकएणसरोस्सेकेन एवति । वत्तमा वरीपणोरेमुपिज्जणे एवत्तं वारयमायव वय्यमनाय
 मयारिचं कव्वोवववविज्जवं वग्गववव, तेन व मिमेन विमारेन वारवववरेन निमूएणं मिहवम् । तवः कयमुपिउअ-
 विदुएवववववमेवमववविपामीति ववविचविदि वी प्रावरववे पोएवोअि । वरो विमियववववववव कोअरे वीउववमिक्का
 ववेअो विक्कमोएवपि वमिववववववववव ववव वंणुवोति वववववववववव वववविण ववेधीनरेवोति । पुयं वपवववव-
 वववववववववववव वविचं ववेअ-ववववव ववव वं ववव ववववववव ववववववववव ववववव ववववव ववववव-
 विववो वववविचवववः वववववोविचः कोअपि ववव ववो वववववववववववववव । वववववववववववव ववववववववववव-

नालोक्य वुभुक्षुर्विभक्षयिषति पूजाव्याजेन पर किं क्रियते व्यसनान्तचेतोभि । “नैमित्तिकाना भिषजा द्विजाना, ज्योतिर्विदा मन्त्र-
कृता च पुण्यै । लक्ष्मीवता वेदमसु देहपीढाभूतग्रहादिव्यसन समेति ॥ ३३९ ॥” इत्यर्पित दीनारशत तस्य हस्ते । रात्रौ भट्टा-
रिकामन्दिरान्त प्रविश्य प्रदत्तद्वारकपाटसपुटः प्राह स्म । किमिति कृत्ये प्रकृत्या न भवसि ? । कृतपूतने । मण्डित विज्ञान किंचिन्न
करोषि मद्युक्त युक्तम् । तदस्तु वक्रवेधस्य वक्रा कीलिकेति यावज्जिह्वाया विष्टायै सरभते तावन्न किंचिदेतस्य पापीयसोऽकन्त-
व्यमस्तीति, जाता यथावस्थितमूर्तिरेषा । जातमुपप्लवग्रशमात् पत्तने सौख्यम् । अन्यदा शूतहारितमस्तकपण. प्राप्तोऽसौ भट्टारि-
काया. पुर प्रोवाच ।

देवि । देहि पणितहारितमस्तकस्य मे तन्मोचनमूल्य दीनारपचशतीम् । भट्टा०—किं त्वया त्वत्पित्रा वा मत्पार्थे निक्षिप्तमासीत् ।
शूत०—मातर्न निक्षेपक कोऽपि, किन्तु मस्तकच्छेदान्ते व्यसने स्मृता त्रायस्व माम् । भट्टा०—किं न त्रायिष्ये त्वद्भक्तस्ता-
दृशा यत्क्रियते तदत्यल्पम् । दुरात्मन्निदानीमेव नाम दीनता दर्शयसि तदानीं तदकार्षीं ॥ ३४० ॥ न चैतच्चिन्तितमेतया नैव
मृत्युदशादीना याचमानं विमानयेत् । स (न) खत्वाकुलितं प्राणे परप्राणात् क्षणात् क्षिपेत् ।

शूत०—यदि न भक्त्या प्रसीदसि तदा यथा प्रसीदसि तथा करोमीति तद्भङ्गकारिपापणाय ऋहिनिससार । भट्टारिका क्षिप्र-
मेव द्वार पिदधे । शूतकारो महतीं शिलासुत्पाद्य प्राप्तः पिहितकपाट द्वार प्रेक्ष्य, विलक्ष शिलया कपाटे आस्फोटयामास । तथापि
तयोरनुदघटितयोर्मन्दिरदीपनाय प्रावृत्तत् । सर्वं सम्भाव्यते स्वर्माणुस्वभावेऽस्मिन्निति मीतया तथा सत्वर द्वारमुद्घाट्य पूरुक्तम्—
रे रे नष्टदुष्टचेष्ट । मा मन्मन्दिर दिदीप । निष्कपतया कृताऽह त्वया किंकरीव किं करोमीदानीं, याहि पुस्तिकामेतामादाय दीनारप-
चशल्या ददीथा (या) । शूत०—यदि नैतावन्मूल्य लप्स्ये तदा ते(न)दरास्ते च मेढका, क्व यास्यसि, मयाऽऽरब्धेत्युक्त्वा पुस्तिका च गृहीत्वा
प्राप्तोऽय विपणिपङ्क्तौ । पुस्तिका च प्रदर्श्य मूल्यमतुल्य जल्पन्नपुहस्यमानः प्राप्तः पुरन्दरपुत्रस्य सिद्धदत्तस्य हस्ते । तेनापि पुस्तिका

[illegible][illegible]

त्राया त्रियामाया परिणयोपकरणवस्तुविहस्तहस्तवासीसहिता प्राप्ता सकेतमण्डपान्तः, दृष्टशे मुखप्रमुखस्तत्र सिद्धदत्तः । पूर्वपरिचयोप
 जाता सधया चोक्तमेतया । अहो ईदृशप्रयोजनारम्भसरम्भेऽपि निश्चिन्तोः प्रमुख्यते, ततः प्र(बोध्य)चोद्य स प्राहितः स्वपाणिं
 पाणिना । निर्वर्तितगन्धर्वविद्याहया कृतः कङ्कणग्रन्थ । स त्व गृहीतसंकेतः किमप्यनुसृपन् किमिदमिन्द्रजालं जायत इति विस्मयमा-
 नमानस “प्राप्तव्यमर्थं लभते मनुष्य ” इति परामृशन्नुस्तस्तया कृता कृतार्थाहमन्ये अपि महदस्ये धिक्कीया । कुत्र पुन
 पलायनवाहानि सन्निहितानि विहितानि । तेनोक्तम्—किमेवमाकुलाऽसि निद्रालयो वय शयिव्यामहे तावदिति स्थितः सुप्ताऽपदे-
 शेन, तथा तु त तथा निराधि-निराकुलमालोक्य, मा नाम न भयेद्वीरसेनोऽयमिति पूर्णनीतज्योतिः सरावसपुटदुग्धाटय यावद्वह-
 लोकं तावज्जातमज्ञात कोऽल्पेय धूर्तं प्राप्त स्यात् । अस्तु यः कश्चित् सुकुमाराकारेणानेन कन्यर्परूपपर्यापिहारी पुण्योपनीत
 परिणीत एव किञ्चिदनुचित ततो वीक्षिता मस्तकान्तन्यस्ता पुस्तिका । गृहीत्वा विवृत्यादितो वाचयति । “प्राप्तव्यमर्थं लभते
 मनुष्य ” इति । पादमागमयेतत्कर्पूरपरिमलवद् व्यापक लोकां नाम् । अहो समयाश्रयणीय एतद्वशराणि परमार्थप्रथाप्रणीयासि ।
 कथमन्येत्थमर्थोऽयमभूत् । आगमिष्यन्त्योरपि सख्यो प्रत्ययाय करतलपोलितकजलेन “किं कारण देवगलत्नीयमिति ” ह्रिति-
 यपाव लिरित्वा द्वितीययामान्ते जगाम रत्तिमञ्जरी त्वगृह्णन् । तृतीयप्रदरे प्राप्ता रत्नमञ्जरी । सापि कट्टणनन्धलिपिसयादौ रत्तिम
 क्षुर्याः पर्यालोच्य तेनात्मानं पर्येणायत् । पाद्वहयान्ते तथैव—“तस्मात् शोको न च निस्मयो मे ” इति तृतीयपादमालित्य स्व-
 स्थानमासीसवत् । एव गुणमञ्जरीऽपि तुरीयामे समागत्याऽऽत्मान तेन परिणाम्य—“यदस्मदीय न हि तत्परेपाम् ” इति तुरीय
 पादं तत्पुरो निवेश्य स्वगृहमगात् । ततो मा वयमीदृगपराधाऽऽधानयामानि भूमेति न्यवेदितं सुतायेष्टितं चेष्टिकामिस्तन्मातङ्गा,
 ताभिरपि स्वस्वगर्भूणां । ततोऽभाणि भूभुजा-देवि । दुहिता दुव्यापलत् (चू)ला शीलित्वा येन शून्याऽमर्त्यसगमुस कोऽपि कापं
 टिक पादचारी परिणीत स्यात्, किं क्रियते । देवी—देव ! नापर प्रकार कोऽपि सम्प्रति “सकृन्त्या प्रदीयन्ते ।” एतदेव तथा
 प्राप्ता—‘प्राप्तव्यमर्थं लभते मनुष्य ’ । किंच त्वत्पुनिकया स्वीकृत. कार्पटिकोऽपि पुनीपतिरेय । यतः—“धारान्मोघिभुवः कलङ्कि-

वदन्तोऽपि नोऽप्येवमोक्षोऽस्ति नु । अथानिह नु पश्यन्ति कोऽपि शुभिनो एवमप्रस्ता-
 रोपिष्यन् । न च तस्मिन्निदमेव न(५)अस्ति एवमस्मत्तैश्च सर्वे गुणका ॥ १४१ ॥ तदावनावाप्यपि स्वापि प्रपद्यति वावयवमनपुत्रकञ्च
 मेव प्रदेयवतां तान्नेरमासकः पचमान्ता । तदा पार्थिवेन प्रेक्षितः प्रयागपुरद्वारेणार्थार्थमन्त्रेण प्रनोषितः सिद्धराणां कटुप-
 त्तप्यकारणोऽनेन एविवनपयिष्यन् पुष्टिप्रमत्तान् वाचयति-अप्रमत्तमित्यादि । अथे ! बाणोऽयं मोक्षकस्तुपाण । ब्रह्मपथ्यवपुषोऽमूकम् । इप-
 म्यानेऽसि इत्येते विम्वेकसाधनान्पुत्रकानिदेवैर्वातऽमृदुर्गुणो ह्यस्य । पठा-“ एवसाधनं एवास्मकं पञ्चमन्त्रेण गुण्यते ! पार्थिवं
 एवसाधनेन प्रयागं विजिरेव क ॥ १४२ ” ततो एवमुक्त्वा त्रयोऽप्यत्रासिः प्रपद्यैः दृष्टीपथिप्रस्तास्येकः । एवसाधनममो मम
 प्रसाधनपत्रम् पुण्डरीकेतिहिनः पुण्डरीकमिति प्रत्यभिज्ञता दृष्टीमुवा । अमरपुण्डरीकमपि निरिहपुत्रान्तो मासौ स्वस्तपुत्रिकम्
 पात्रं एते एवमिहपुत्रम् । सर्वेऽपि पुण्डरीकप्रसादात्प्राप्त्य पुष्टिप्रमत्तान्पुत्रकानिदेव तुष्टाः परिवयोस्समाच प्रोक्तवन्ते स्म । दृष्टी-
 पथिना एवमिहपुत्रं-गुणमिहपुत्रं विदुषामपि प्राप्ते कश्चिदीकं प्रतिपादितवन्ति चरन्त्य ।— तद्विद्ये विरिणया
 वाणेश्वरेण नो बहि वसव । न वसव होर नोर्मा न तस्य विदवन्तैश्च ॥ १४३ ॥ ” इत्यत्र पार्थिवेन ब्राम्हणे
 कृषी, वाणो महात्मा सामन्ता । पुण्डरीकपुण्डरीकपुष्टिपत्रकः पञ्चमन्त्रास्य चरन्ति । “ पुण्डरीकपुष्टिपत्रकः कटु सिद्धराणां, सुतोऽप्य-
 सुमार्थिममपिमागमान् । प्रतौष्ट्यान्पुत्रकान्पुष्टिपत्रकान्, तदात्र मन्त्रिपथि यमापि मन्त्रार्थसिद्धिः ॥ १४४ ॥ ततो एवमसेष्यत्, कश्चिदेव पिय !
 विदवन् । पञ्चमन्त्रममो विदुः, इमुर्मा न सुमन्त्र ॥ १४५ ॥ विराज होर नं कृषी चट्ट सुतरेष्टिभ्यो । इमुर्मा न पुन्ये काट,
 पुंतीमि न्व विदुर्गुणो ॥ १४६ ॥ तमे गुण्यते काटि सिद्धो गमेव पुंरते । पुंरते एव सा सीट, वाणो पुनो पुंरते ॥ १४७ ॥
 वयान्पुत्रमन्त्रीकन तौ चो पथिविभ्यो । तमप्यपथिं सप्यमि मुनेनचरन्ति यमि प ॥ १४८ ॥ इव इति नम (मित्रो) मन्त्रं सुवन्
 नम वदेरे । (एवमि) पार्थिव्यात् मित्रोस्ते, गामवाचो न्वो सुते ॥ १४९ ॥ अथा सुवपुष्ट्या च, एता सिद्धपिष्य विषा ।
 पुनो पुण्डरीके इमि सन्तो गमो नि चो पुंर ॥ १५० ॥ तले वामपत्र-“ एतु वदन्ती वामक कटुपुष्टी पञ्च सुमन्त्र मन्त्रश्च दृष्टिभ्यो ।

वल्लह माणुसु विणइ पयट्टइ सकरसत्थरि घेवरु लोट्टइ ॥ ५१ ॥” कयाइ तस्स गेहस्स, अगणगखडक्किया । वासासु पडिया जायं
 फोक्खारमहो(ओ)गिहं ॥ ५२ ॥ सुवरीए तओ सेट्ठी, तुत्तो किं न खडक्किया । काराविल्लइ अज्जेव, नाहं सक्केमि रक्खिउ ॥ ५३ ॥
 वित्तिं न देसि कस्सावि धारपाहरियस्स वि । पसारिय (मु)सुहं दाद, वचिओ जो न चोरए ॥ ५४ ॥ तेणुत्त अत्थि वग्घि न्व,
 दुवारं कुम्भुरी कया । भसती वारए सव्वमपुव्व पविसतय ॥ ५५ ॥ कालेण कित्तिण्णावि, सावि केणावि मारिया । सघाड
 सव्वहा सुनं, दुवारमभविंसु तो ॥ ५६ ॥ सुवरीए तओ तुत्त, कावि किज्जउ कुम्भुरी । दुवारं सुन्नए कोवि, जाही मुसियमंदिर
 ॥ ५७ ॥ सेट्ठिणा भणियं लच्छी, थिराण होइ सुदरि । होइ वा जाइ वा एव, आह सा को णु जाणए ॥ ५८ ॥ अन्नया पुत्त-
 पत्तीवि, मया तो तीए भासिय । जुवाण परिणवेसि, किं न पुत्त पुणो वि त ॥ ५९ ॥ एक्काइ केत्तिं काउ, कम्म सक्केमि
 ते गिहे । पुत्तो वि तरुणो इव्वं, बाहिं फेडिस्सए फुड ॥ ६० ॥ सुदरेण पुणो तीए, दिन्न त चेव उत्तर । तीए तुत्त नवो
 कोइ, लग्गो तुज्झ असगहो ॥ ६१ ॥ लच्छी गच्छिस्सए वस्समेवमेगगहस्स ते । मज्झ दुब्बेसु कज्जस्स, कस्सावि कुरु जंपियं
 ॥ ६२ ॥ गामस्स तस्स मग्गेमेगया भामहो गओ । जतस्स तस्स रत्तीए, तट्ठा वेगसरी वरा ॥ ६३ ॥ सेट्ठिगेहगणे पत्ता,
 वीस दीणारत्तासणे । पाडित्तु पुट्ठिदेसाओ, सत्थमब्बे पुणो गया ॥ ६४ ॥ ददं सेट्ठी तमधारं, इक्कारेज्जण सुदरि । तुट्ठो भीओ
 य कट्ठे, निक्खिवेइ घोदरे ॥ ६५ ॥ दीणण कित्तियणते, नाउं जीरवियं धण । एगते मतए तो सो, तोसोऽऽवेसेण सुंदरि ।
 ॥ ६६ ॥ लच्छी थिराण जा आसि, तुत्ता तुज्झ पुरो मए । सा एसा आगया कजे, तम्हा कुरु थिरत्तण ॥ ६७ ॥ खडक्कियाए
 दिन्नाए, विसे वेगसिरी कह । भसमाणी सुणी लच्छि, त वासेज्ज सयवर ॥ ६८ ॥ पेईहराण गंतूण, कहेल्ल वहुया धुव ।
 सव्व निवग्घमो जाय, कज्जथेज्जे कए मए ॥ ६९ ॥ तुगा खडक्किया एत्थ, वारे दोवारिओ वरो । कायव्वो पुत्तवीवाहो, दन्वेण
 बहुणाऽहुणा ॥ ७० ॥ सुदरो णूसुगो एवं, सजाओ कज्जसाहगो । ता पाणनाह । त देसु, थिरत्ते चित्तुत्तम ॥ ७१ ॥ सिद्ध
 कज्ज विणासिसा, उत्तालो अणुत्तपपई । जहा विट्ठ सुणेय पि, पाणनाहकहाणय ॥ ७२ ॥ कोहुंविण केणावि, चिट्ठुणाऽरा-

अथ वसुमतीनगर्यामाचार्याऽनार्यकार्यवर्जयिता । विजहार श्रीवसुदत्तनामधेयो सता ध्वेय ॥ २४ ॥ परिसरवसुन्धराया तेषा सद्ध-
 मवेशनासुधया । निर्वापयता भवतापतमचित्तानेकजनान् ॥ २५ ॥ शुभचर्या मोदर्याश्चत्वारस्तेऽध्युपेत्य सत्यगिर । प्रणिपत्य धर्म-
 मर्माणि, कर्मनाशाय शृण्वन्ति ॥ २६ ॥ वचनसुधाधाराम्भ, पाय पाय श्रवाञ्जलिपुटेन । चत्वारोऽपि वभूयुर्भवीवित्तमनसो विजे-
 पेण ॥ २७ ॥ प्रणिपत्य गृहानीयुर्विजयोऽजल्पद्वत प्रहीप्यामि । वदति स्म जयन्तोऽहमपि वान्धव ! प्रब्रलिन्यामि ॥ २८ ॥ किं
 त्वद्यापि न पुत्रः, पर्याप्तो वेश्मभारसुद्वोदुम् । कतिपयमासानन्तरमुभायपि प्रनजिन्याव ॥ २९ ॥ क्वचिद्वनसरे व्यलोक्यदग्गच्छन्ती
 पितुर्गृह्णात्सायम् । स्मरमिव भुजङ्गमेक, युवतिर्जाया जयन्तस्य ॥ ४३० ॥ सजिगमिषा प्रकुर्यात्तस्य तया मनसिज्वरार्दितया । अति-
 तनुपीडाव्याजोऽक्षायत भर्त्रे जयन्ताय ॥ ३१ ॥ आगच्छसु चिकित्सावित्सु चिकित्सासु कार्यमाणासु । न गलु मनागपि तस्याः,
 सा व्याजरुजा शममयासीत् ॥ ३२ ॥ व्याजप्रणाचार्यः स भुजङ्ग प्रापितो जयन्तेन । निजजायायाः पात्र, चिकित्सितु तनु-
 रुजासुभम् ॥ ३३ ॥ उपविविरिति विज्ञात, कालात्क्रियतोऽपि तेन स त्वदृशा । परजनमुत्तेन तत्रागच्छथ निवारयाचक्रे ॥ ३४ ॥
 यावत्तथापि न लजति, ता ततो मारणार्थमादिष्टा । निजपत्न्यञ्छले, भृगयन्ते तस्य तात्पर्यात् ॥ ३५ ॥ बहुलनिशीथे नैः, कापि
 तस्य सदनाद्विनिस्सरन्निहृत । अहह भुजङ्गभ्रान्त्या, ननुर्विजयो जयन्तस्य ॥ ३६ ॥ असममममजमं जातमेतगकण्यकण्यककोलम् ।
 बन्धुवियोगव्यधयाऽतितुस्थितोऽजायत जयन्तः ॥ ३७ ॥ पूर्वविरक्तस्तस्मादतिवैराग्याद्दिदीक्षिषु सुजयः । विजयो यथा द्विमासो तेनैव
 विलम्बयामास ॥ ३८ ॥ कतिपयदिनावसाने, विविक्षव केचनापि लुण्ठका । अर्चिर्दिपत मुजातेन, स्वपिति न नीतस्ततो राज्ञो
 ॥ ३९ ॥ सुजयोऽपि तत्र रात्रावेति स्थापय नित्यमप्यभय । लुण्ठाफलोऽक्रक्षानिन्दकश्च प्रदोषेऽपि ॥ ४० ॥ व्यवप्रतयाऽय कदा-
 चिन्निशीथसमये स आपतन् दृष्टो । सदनोपरि सचारेण, सत्वर स्वानुजभ्राता ॥ ४१ ॥ उपनृत्य गण्डलमग्नहारतः पद्मला
 त्ततो गमित । प्रविशशोरभ्रान्त्या, ज्ञात्वा च शुशोच सुचिरमसो ॥ ४२ ॥ व्यतिकरमेव ज्ञात्वाऽनुतापपावकनिकामतमतनु ।
 सुयदुःखजातोऽशौचीद्धितोदन्तो जयन्तोऽपि ॥ ४३ ॥ भयचकितकुरङ्गलोचने पद्मसेने !, विवर्तितमिदमशेष मत्कथाया रहन्यम् ।

॥ ५४ ॥

[illegible][illegible]

युष्मत्प्रार्थनादिष्वपि किमङ्गितमोशयत्पराशराय । आपन्न एव निगार कृतं गुरे तुंगपराधरे ॥ ५३ ॥

प्रेमो—अथो नापरत्वाद्गुणिभ्युक्तमयाद्यमधीचकं स्मार्तं धनकमुपराजम् । कं तुमरेयं कस्मिन्पराजयम् प्रगाणनम् पार्थिव १ ।
 तुङ्ग—अतिचपटे भवाम् ।

दोस — मुम्बो अन्वष्टायाविषयसिक्ता । अगोमुद्रिप्रबं दि प्रपमिदेव बोम्बो मयति ॥ ५५ ॥ वि मुम्बोय प्रकाश ॥

पुरुष०—नहु रक्खेइ देसु पुरु पट्टण, कर करेइ नवनवा अभिक्खणु । मडइ दूइपजाइ जउपरि, कोसु तहावि होइ रिउ उपरि ॥५५॥
कुसलि खेमि सजाइ विहाणइ, अजु जाउ नायरजणु जाणइ । विवसु जाइ वरिसेण समाणउ, सो करेइ इयराणि वराणउ ॥५६॥

योग०—साध्वी राजलीला । काकोऽपि पार्थिवो राजहसपरिवारः श्राव्यते तत्कथय क पुनरमात्य ? ।

पुरु०—अन्नाओ अमओ । जस्स पुरे पत्ताण, रावा हत्थाण होइ परित्ताण । उप्पिट्ठणय पद्धारो, जारिसउ मालपडियाण ॥ ५७ ॥
योग०—उचितसुचितेन योजयति विधि । अविचारस्य खल्वन्याय एव सगच्छते । युक्त चोद्यते—ज्यारियस्य धूया, परिणीया गठिछोदपुत्तेण । जुडिय वेवाहित्त, मिलिय रयणरस उ रयण ॥ ५८ ॥ योग०—कः प्रतीहार ? । पुरु०—पिसुणपयारो पडिहारो । पडिओ सुकालह पासि, एत्थु अत्थि मनभतिकारि । जो पडिहारह पासि, घणकणलुद्धउ जाइ जणु ॥५९॥ योग०—क पुनर्नगरारक्ष ? ।

पुरुष—सन्वद्वहि नामो । चोरचरदवदियह न भुक्कइ, भासित भागु लेइ नहु सकइ । रक्कयवालु खयकालु सुरज्जह, सन्वद्वहि भुहइ न सकज्जह ॥ ४६० ॥ योग०—अहो माणिक्यानामेकवली । श्रेष्ठो कतमः ? ।

पुरुष—लइवुहिति सेट्ठी । विहिमाणिहिं ववहरइ निच्चुसेई तुलकरिसिहिं । घयमहुगुगुलगुलीगुलिहिं, इयरेहिं विभिस्सिहिं ॥ ६१ ॥
पचवीस वोत्तेइ वोळि पावियइ न एणहिं । तहवि धम्मतुल एत्थु नयारि मन्नियइ सुलोक्केहिं ॥ ६२ ॥ पर पुत्तेण गुणगलेण, मूलनासेण लहुणावि । विभिन्नी भूण सपइ, पच्छे पाडिउव्व सो जाओ ॥ ६३ ॥ जओ—उग्घाडइ फुक्काण तालय मच्छीणमज्जणं हरइ । खणइ कुहणीहिं खत्तं, गठि छोडेइ पापहिं ॥ ६४ ॥ योग०—अहो एकैकमेकांगलम् । अस्ति मुनिरत्र कश्चिद्विपश्चित् ।

पुरुष—अत्थि डलकावणसीसमित्तपरिवारो महातवस्सी सावगिली ।

छारभरुंङ्खियगो वियडजडाजूमडियसिरगो । वगहाणं क्षायतो, गसिउमणो सव्वपुरदव्व ॥ ६५ ॥

योग०—(स्वातं—) कथमष्टगुहिसाठः कोपि महतापस्वी स भगिन्यति, भगिन्यति च मञ्जिज्जितोऽभिप्रायमागच्छंममोत्तुल्यय
 गृहे गत्वा सुखत्वा च जगाम तत्पार्श्वे । नागिकाप्रलम्बलोचनमभगाल्याल्लापपाणिं सायमिच्छिमुत्तमशिशवापादीन । भगवन्नम्रि मे
 दीनारसहस्रमेतत् । क्वापि स्थाने कारयन्मम् । सोमेभ्यरयात्रायपुनः प्रयातारो । भगिन्यमेत—न वरं द्रव्यमप्रयतितापि मृ-
 शामस्तदयमप्रयकागोऽयमर्थस्तदा मठिकान्तः प्र्यापि कोणे स्मरस्तेन मुद्रास्त रमस्तेन च गृहोपा, इत्यर्थे तया कृत्वा नत्वा च
 निष्कान्तः । त्विपवरसासेहिं तिलान्त काञ्च दिमोदिग गन्तु सन्नेमु पत्तिमु, कृत्स्नविनेगेन तस्यपरेणायुगनिष्कान्तो पचो म्यो
 रसीए अणायारपट्टदुगदेसे । षोडशं साडजाग्र ए यमिक्कण कश्चपिग गुरए मोत्ता जामगुग पमिक्कण पयुतो । षड्जान्तो
 जमिक्कण याहरिओ पाहरिहो । जगर्भि रे कृत्स्नपिग । त्रिपपुगेन्नागामवन्धीत् । जनेति जनेति हि नु चिन्नं चिन्नोमि-
 चोरेहिं चोरिण चोरिण न(१)यमि पत्तानं तप या मप या पुट्टेन पट्टिपानं । योग०—मूर्च्छेसर ! मन्त्रितरत्नां गगानं हिं
 घण्टेन कायंम् ।

प्राहरिक्—तुरीयप्रहरद्वयसौ तथा जादितः प्रोत्थान्-पिं चित्तेमि-मर् रेहगाने प्राहर कोटुविओ उपस्थाप तस्यो वसन् ।
 तस्स जाया निद्रा नाम नक्षत्री । उ(३)गुष्पण परिणीग । तीण जाया टिप्पा नाम धेट्टिग । तत्परिणत वाज्जोमिद ।

योग०—पिगूरं । ठिप्पायाअद्वहो यर सुत्तम ए, किमप चिन्ताम । त्वं च जार पमा ते दोनि द्विदिगुरिदंदि
 उदालिओ पाहणतुरो मुंक्षमवाकण किमिओ तए पसोसि । करगत्यगपन्धजो कृत्स्नपिगेन पारिज्जमागज्जो जोगयओ जार
 पुत्तो पयिसेद, ताव वोत्थापिओ लद्वद तद्विगइन्ना मत्तए पत्तनं पत्तनोवरि तापि, हो एम विमरिमो सज्जेतो । ता
 वेद मे ठण अहया पल्लजति । न तस्स तत्ता कोड्ठ जातिं अस्मि पत्तन्ना, चड नं तुंग पाणिमो पत्तनं पि पारिज्जामोति । अष्ट
 तयो अणु रसीण सुंगो पणण च लुदिदंति, यानाहयो पत्तो न मन्वन्तितात्तापुरओ । पिअतो तुपयो तम तयो । अष्ट

मार्गति । पारिमहिक्कादयोऽपि यथारुचित याचन्ते । तुरङ्गस्तु मे पञ्चाशतमेव लभते, प्रहारपार्थीद्वलम्बको भारिक । ततो यदि जीवन्नितो नि सरामि तदा लब्धमेव मया सर्वमिति ।

“काले कलौ राजनि चार्थलुब्धे, धनानि किं रक्षत जिवितानि । स एव लभो ननु शौनिकेन, मुच्येत मेधो गतकर्णको यत् ॥४७०॥” इति निराशीभूय निर्गतोऽसौ कृताडन्यतो मुखद्वारा शवगिलिगुरोर्मठिका गवेप्यमाणोऽपि यावन्न प्राप्नोति तावन्निराशोऽध्यासीत् । सोऽय क्षते क्षारवसेकः । मन्ये दीनारसहस्राप्यश्वगतिरेवाभूत् । कदाचिद्विचरता चतुरेणोपलक्षितो भिक्षुवेपेण क्षुल्लक स । तत्पृष्ठलग्नो जगाम सावगिलिगुरुमठिकाम् । प्रणम्योपविष्टस्तत्पुरस्तात्प्रोवाच—भगवन्नर्प्यता तदीनारसहस्रं न्यासीकृतम् ।

सावगिलि—कस्त्वम् ? क्व कदा दीनारसहस्रमापत्, धूर्तः कश्चिदस्मद्वयसनाय प्राप्नोसि ।

योग०—स्वामिन् ? किमेवमुच्यते । तदा त्वद्वचनान्मठिकान्तर्मुक्त मया तत् ।

साव०—तत्किं परस्वमद्गुल्यग्रमन्त्रेणाप्यसृशन्तो वयं लुण्ठकाः कल्पितास्त्वया पर्याप्त त्वदुपास्त्या । याहि यथागतमित्युत्थाय चिन्ताचक्रचटितो भ्रमन् गृहीतपुष्पचतुस्सर प्राप्तो मकरदंष्ट्राया पार्श्वे, पृष्टस्तथा प्रयोजनमवोचत् । तथापि जल्पितम्—अहं ते पञ्चोत्तम पसाहेमि जइ लद्धस्स अद्ध देसि ।

योग०—‘सर्वनाशे समुत्पन्ने, अद्धं त्यजति पण्डितः’ इति मनस्याधाय प्रतिपन्नवानेतत्, कथितं च तस्य तथा । मइ तत्थ गथाए तए एवमेव च कायव्वति । तओ पत्थरभरियेपेढाभारियमत्थयाहिं दसाहिं दासीहिं अवरेण वि पउरेण पाइक्कचक्काइ परिचारेण सद्धिं सुहासणासीणा धारिज्जमाणमाऊरायवत्ता पत्ता सा सावगिलिगुरुसमीवे पणमिऊण भणिउमाढत्ता—

कलिराज्यकथा—मह धूयाए बहुमायाए वंपाए गयाए बहूणि दिणाणि जायाणि, ता मए तदाणयाय तत्थ गंतव्व । तओ

एषां चो यमिमणसोत्पत्त्यानिर्वाहणमूकमपरिचयो
एवोऽप्यस्य-त्तानिर्वाह मे स्वसीद्व्य वीमारुहणम् ।

[illegible]

वाव'त्ति करेसि । तओ भणिय तेण, तएवि तुह पिण्णावि पियमहेणावि सद्धि 'आवावावत्ति' । तओ उट्टिऊण गओ सो निय-
 नेहे, इक्कारिऊण भणिओ जोगराओ । वालेमि ते पत्तारि दीनारस्याणि जइ मे दोन्नि देसि, पडिवन्न तेण, कहिओ कन्ने कज्जवि-
 सेसो । तओ गओ जोगराओ मूलनासस्स पासे जोहारिऊण भणिओ तेणेसो, नाह किंमि जए अणुजाणसि ता तुह
 पत्तित्तणेण जीवामित्ति । अणुन्नाओ सो तहा आराहिउ लगो, जाओ वीसासठाण । कयाइ पओयेणेण पट्ठावियाए सेट्ठिणीए
 दिओ सो चेव सहाओ । मुक्का य तेण नेऊण सेट्ठिणी कत्थइ पच्छन्नघरे । दिन दुवारे तालय । आगओ मूलनासस्स पासे,
 कहि सिट्ठिणित्ति पुच्छिओ । न जच्छइ (जपिज्जइ) उत्तर । निवघेण य पुच्छिज्जतो जपेइ, का सेट्ठिणी, को तसि ?, मुज्जो भुज्जो
 चखिज्जतो भणिइ 'आवावावत्ति,' सामभेयाइणा भणिज्जमाणो वि लोएण त चेव वागरेइ । तओ भणिओ सो लयबुडिसेट्ठिणा ।
 जइ एयस्स सतिय सव्वरसमप्पेसि ता लहेसि सेट्ठिणि, अन्नहा गया चेव म(तु)हवहुया । तहा कए तेणऽप्पिया तस्स पिया ।
 दिन्नाणि दोन्नि दीनारस्याणि लयबुडिसेट्ठिणो किंपि वसणभोयणकज्जेण धारिऊग सेस निम्लय खड्डाए जहा सकरिया न यणेइ ।
 वसणभोयणाइव्वव्वए विसेस पिच्छतीए तीए पुच्छिओ एसो, कओ ते एत्तिया वित्तसपत्ती । कहिओ तेण सव्वभावो, न उण
 दव्वगोवणट्ठणं । तओ घरव्वयजोगा मणिय किंपि दव्व । अह रत्तीए तीए सुत्तविद्ध(द्ध)एण ठियाए उट्टिऊण तेण तओ ठाणाओ
 कद्धिइय किंपि । अणुमगलगाए जाणिय सकरियाए ठाण । वीयदिणे वाहिरायस्स तस्स उम्भणिऊण गया सा । आगओ जोग-
 राओ जाव न सकरिय पेच्छइ ताव सकिओ गओ निहाणठाणे, तयपि सुन्न पिच्छतो जाओ सव्वसुन्नो । भोयणमेत्तपि अपाव-
 माणो निगट्ठूण नयराओ गओ सट्ठण । चिन्तयति च—

थेरौदार्यमहोदयान्न विहिता वन्धारिणा प्रार्थना, ये कारुण्यपरिग्रहान्न गणित स्वार्थं. परार्थं प्रति ।

ये नित्य परतु खदुखितधियस्ते साधवोऽस्तगताश्वसु. सट्ठणु वाष्पवेगमधुना कस्याग्रतो रुधते ॥ ४७१ ॥

तथा—अस्यामिष्टुलस्युण्डिरसुनामिष्येदिनी मेदिनी धाम्यमिः स म कोऽसि मिष्टुस्युणो एतः पुनो वा कश्चित् ।
 अस्त्ये विरसंयुजसि इत्ये दुग्गानि सौम्यानि च (वा) अस्त्येव एवमेवमर्धमववा संयत्ये निर्गतिः ॥७२॥

ईर्ष्यादुष्टविरयोः क्वाकम्—तयो व—अद्विराकम्वा अद्विय इव वेरि ! एव क्वाविवा वाऽसि । क्वाव्य क्वेमि अर मस्त,
 संयव पुच्छिक्वडसि तय ॥ ७१ ॥ मिष्टु अर कोमगएण सङ्कोर एवसि तये । मिष्टिओ क्वापपये, एस्त्येवयो एतु तुमप
 ॥ ७४ ॥ क्वाक्येव एस्त्येव, मर विना मगिक्वा इमा क्वाकी । तो सानि हुरं व वेव निक्वापपदिर क्वा ॥ ७५ ॥ इगुर्न
 वेरिस्तिक्व, मक्वाए सा सुणे वि सो देव । तीए सोईवी स्यावि पुच्छिक्व सूक्कोपीय ॥ ७६ ॥ अद्विर क्वाद्विर सा पुक्कोवि मक्कोर
 क्वाक्येव हुरं । पुष्ट मरोगनक्व, क्वाचि हुर वा । पक्वाए ॥७७॥ त्वा कि क्वाक्य, तो एव क्वाक्येव । एव मर क्वा
 ईवीय, तीए सिरे क्वाए पुव क्वा ॥ ७८ ॥ क्वे वरिमि क्वाक्य, सा पुक्को कि क्वाक्येव । क्वाक्येवक्यमिक्व क्वाक्यमएवेव
 एव ॥ ७९ ॥ मक्कोर पुक्कोपी सिक्वाका इगुक्कोव एवक्य । पक्कोवि व पुष्टावि रोवि तो तीए क्वाक्यमि ॥ ४८ ॥ वा
 वा इवाय दे क्वाक्य ! सिक्वापुसपमि कि क्वा क्वा । क्वा मे क्वाको क्वाी वा क्वाक्य इव एकाए वे ॥ ८१ ॥ इव क्वाक्ये
 मक्की, मक्किव क्वाक्येव सा निक्वाक्येव । दे वरि म्मि रेवे, कि क्वाक्य यमिक्व त्मे ॥ ८२ ॥ क्वा ! क्वासु निक्वाक्यएव
 क्वाका क्वाक्येवस्य । कि हुक्व न पुक्को, ईक्वाक्येव क्वाक्य ॥ ८३ ॥ क्वासु पुष्टि वि क्वा क्वाक्येवी तिक्मि क्वाक्य ।
 क्वाक्य सा वेरिक्व, एवा क्वा क्वाक्येव ति ॥ ८४ ॥ मक्किवमिक्व मर विक्वाविक्वाकोवक्यएव सो क्वाक्यो । स वि एवस्यो व
 क्वाको विक्वाक्य(क) निक्वाक्येव क्वा ॥ ८५ ॥ पक्वा सा विक्वासा व क्वाक्यसा व क्वाक्यसा व क्वाक्यसा व
 म्मिक्वाक्येव क्वाक्य ॥ ८६ ॥ इव क्वाक्य क्वाक्येव मक्किक्वाक्येव क्वाक्य(क) क्वाक्येवक्यएवक्यएवक्य, पक्किक्वाक्येव क्वा(क) क्वाक्य
 क्वाक्येव । क्वावि क्वावि सा क्वावि ! कोविक्व मा कोसु(क)वि, विक्व व एव कोमेव क्वाक्येव वेरि परि ॥ ८७ ॥

जन्मस्वाम्यवादीत—‘शृणु सुन्दरि ! कनकसेने ! भवतीभि
पर्वमैत्र्यभाग्निरलम् । जोत्कारमित्रमात्रैकसौहृदो येन वर्त्तद्ध
॥ ८८ ॥ क्षितितिलकपुरे जितशत्रुभूपतिस्तस्य सोमदत्तोऽभूत् । कुशल स्वकाधिकारे सुधी सुधीरश्च सचिववरः ॥ ८९ ॥
मित्रत्रितयी तेनार्जि, तत्र सहपानभोजन प्रथमः । अपर पर्वणि दृष्टाष्ट्रो जोत्कार्यमाणोऽन्य ॥ ५९० ॥ प्रथमस्य सदा
भक्तिं करोति पर्वसु पुनर्द्वितीयस्य । तार्त्तीयीकस्य कदापि मार्गदृष्टस्य नतिमात्रम् ॥ ९१ ॥ प्राणान्तिके कदाचिदप्राप्ते व्यसने ततो-
ऽपि भूमर्षु । प्रथमसुहृद स मन्दिरमन्वसरश्चकितचकितमना ॥ ९२ ॥ विनिवेदितवृत्तान्तो, नितान्तमीतेन तेन सोऽभिद्वे । तरसा
निस्सर गेहात्, कुलक्षयो मेऽन्यथा भविता ॥ ९३ ॥ अधिगततत्त्वस्तात्तरसा निरगात् प्राद्वृहोदरत्सचिव । निजसङ्घाद्वार याव-
दनुययौ स तमतिकृतञ्च ॥ ९४ ॥ प्राप्तोऽथ पर्णमित्रस्य, सङ्घ सप्रश्रय परमकार्पात् । कार्यमवधार्य वक्ति स्म, यत्र यातासि
तद्ब्रूहि ॥ ९५ ॥ अविचिन्तदयामात्यो, मृशमेपोऽप्याकुल स्थितेऽत्र मयि । निर्योमि ततस्त सोऽप्यन्वपतच्चत्वर यावत् ॥ ९६ ॥
तत्राऽमात्यो दृध्यो, धिग्धिग्मित्रत्वमेतयोरुभयोः । खादाऽऽचामायामेव, मित्रता यद्वतावेतौ ॥ ९७ ॥ “मित्राणि व्यसनान्तौ दारि-
द्र्योपद्रवागतौ दारा । सुधिया परीक्षणीया, भृत्या कृतार्थविनियोगे ॥ ९८ ॥” गच्छान्यूर्ध्वमुखस्तद्यद्वा जोत्कारमित्रमपि वच्मि ।
मा नाम कदापि भवेदस्मादपि कार्यपर्याप्ति ॥ ९९ ॥ चरणेषु नरा शीर्षे, केसरिणा केसरणि धार्यन्ते । करिकुम्भदलनकेलावस्य
नखा एव सधयश्च ॥ ५०० ॥ इति सुचिर सञ्चित्य, प्राप्तो जोत्कारमित्रवेदश्रमातः । तेन सदतिथिप्रतिपत्तिगौरवेणादरादृशे ॥ ११ ॥
सचिद्विततत्त्वोऽवादीन्मा भैषीर्निर्भयो निपीद त्वम् । स्वीकर्तुमलंकर्मीणविक्रम कोऽप्यतो न त्वाम् ॥ २ ॥ विषयमिमं तित्यधुर्यि-
यासुरङ्गान् प्रजल्पितो तेन । उत्पीडिततूणीर स पुरोऽभूत्तस्य निस्सरत ॥ ३ ॥ निर्भयपुरी परापत्, गृहीन् गृहीत्वा नवग्रहमवा-
त्सीन् । सम्पाद्यमाननि शेषवस्तुरमुनान्तिकस्येन ॥ ४ ॥ अत्रार्थोपनयः सोऽय, यथा मित्रत्रयी तथा । क्रमेण काय-ज्ञातेय-धर्मास्त-
द्वयुण्योगिनः ॥ ५ ॥ खज्जूरखीरखण्डाद्यै, कस्तूरीकुङ्कुमादिभिः । माणिक्यभूषणैर्नित्य, कायोऽयमुपचर्यते ॥ ६ ॥ प्रेताधिराजवैद्युयै,
सम्प्राप्ते जीवमन्त्रिण । दूरेऽस्तूपक्रिया कापि, पदमप्यनुयाति नो ॥ ७ ॥ पुत्रमित्रकलत्राणि, मातापितृसहोदरा । स्वा शेषा अपि

निर्देशः प्रपञ्चसदुपदिष्टः ॥ ८ ॥ इत्यौ देवस्यैव प्राये कर्मिणा ईषन् इवम् । इमाश्चानन्दरस्यौ यवत् गत्वा यति पुन-
र्युम् ॥ ९ ॥ कर्मोच्चं विष्टे कोशे, गौरुराणा इष्टजन । दुरुत्तरस्य मित्रागच्छोपेयनपण्यैः ॥ ५१ ॥ प्रेम्भार्गे सा एवेकः
समीचीकृतकजुष्टे । शर्देलती सदाश्रेष्ठसि, दूरकर्मिष्यमिष्टवम् ॥ ११ ॥ इति मित्राद्यो कथा ॥ तत्र सार्धैकपुत्रो य य यः
सुखल्ले, वनेश्वरमारीसमुद्रार्द्धिणी साहसस्तत् । नोत्तमस्मिन्सद्वी तु छत्र प्रमोत्तपुत्राश्चामि द्विनपर्मपुत्रं स्वयैवम् ॥ १२ ॥
पुत्रस्य सुपति । कश्चिदस्मिन्स्यमि सेण मोगस्तुष्टं प्रतिस्वदि मम प्रयत्नम् । मूढमसंस्मपुरे परितुल्यपुत्रं पयोमपञ्चगविरैव
मरीचकम् ॥ १३ ॥ अथ प्रयत्नः सप्तद्वयान्मार्गः—

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

समोषाभूमीगन्धर्वसिन्धुविषण्ण
 दणाड्डादिं विहसिमैति मनो व वेणम् ॥१५॥

पञ्चमहाभूतानि च एतन्नि रास्ये निरिति समष्टौ प्रणामः ।

॥ १५ ॥

[illegible]

अमरसेण-प्रवरसेन-भ्रात्रो कथा—कचणपुरंमि कचणसेहरण्यस्स आसि दोन्नि सुया । नामेण अमरसेणो, पडमो वीओ पवरसेणो ॥ २३ ॥ ताण पसायपरेण, पिठणा जयकुजरो कयाइ पुरा । दिन्नो आसि सया वि य, चडिया ते तय कीलति ॥ २४ ॥ जह उदय तस्स नराहिस्स कस्सइ जसो पयावो य । दोय सुखुलुगयस्स अहवा, वयसाओ सुकयजोगो य ॥ २५ ॥ तह कुसुमसरस-माणे, ते रममाणे सुदतिणा तेण । पेच्छंती मच्छउमुख्वहेइ सावकिया माया ॥ २६ ॥ वार वार रत्ति, दिया य कन्ने खणेइ नरवइणो । सामिय ! सुयस्स मज्झ, दिज्जउ जयकुजरो एसो ॥ २७ ॥ किं किज्ज(इ)उ तुइ वल्लह, देइ पसाण्ण अहव वाण्ण । एत्थियेत्तंपि न होइ अन्ह ता फूडेनेहोडसि ॥ २८ ॥ वियसतरोसधूमंधयारघूसरमिम मिसिमिसत्त । ददहण भणइ राया, एव कह होइ कयाइ ॥ २९ ॥ भत्ता सत्ता जुत्ता, पुत्ता ते किं न आप्पणा दिन्नो । कह मगिज्जइ स गओ, त देमि जमन्नमाए-ससि ॥ ५३० ॥ कुगहगहिल महिल, नाऊण नाराहिन्नो मयणमूढो । भणइ कुमरे करिंद, अप्पह मह देमि दस करिणो ॥ ३१ ॥ नाऊण चुल्लमायाए, चेद्विय सुट्ठु निट्ठुर एय । चितति ते वि एव, धीदुसरियं महेलाण ॥ ३२ ॥ नियमाइनिव्विसेसेण, गडर-वेण वय निम्मो त । नियसुयवच्छलयाण, सा ने जाणेइ रिज्जो व्व ॥ ३३ ॥ करिणो सिणीहिं वग्गाहिं, वाइणो गोणया वि तयाहिं । कीरति वसे पुरिसा, मरालीलाहिं महिलाहिं ॥ ३४ ॥ ता माणी ता जाणी, वियम्लणो ताव सज्जणो ताव । जाव धरट्ठोव्व नरो, न भामिओ दुट्ठमहिलाहिं ॥ ३५ ॥ “विहुयणु सयलु जि पेक्कवाहिं अंस्सिहिं, लम्पसहिं गयणि मग्गु जे पस्सिहिं । जलपरिमाणु जि सायरि जुज्झहिं, तरुणिचरित्ति ते वि निठ सुज्झहिं ॥ ३६ ॥” अहवा सच्चं सोहेइ, सुंदरीणं असुंदरीहाण । ताओ वि नाम एव, करेइ अब्बो महच्छरिय ॥ ३७ ॥ दस देइ मत्तदंती, जइ नाम तहावि तेहिं किं फज्ज । माणपणसे पुरि-साण, होइ कोडी वि तिणतुल्ला ॥ ३८ ॥ माणि पण्डूइ जइ न तणु, तो देसडा चारज्ज । मा दुज्जणकरपल्लविदि, दंसिज्जतु भमेज्ज ॥ ३९ ॥ तथा—“पुण्येडरण्ये पुरे वा सितथ^१ नच्छन्नपाली कपालीमादाय^२ क्खयायसज्जद्धिजहुतहुतमुग्घूगधुन्नोपकण्ठम् ।

इदं हारं दृष्ट्वो वासुदेवस्यैव प्रपद्यते मानी 'धीमान् सत्त्वो मानी' ॥ ५४० ॥ " एतेषां छन्देन,
 गणप्रभो एतन्मये वा एते । न कल्पय वये शुद्धी रम्भुमी रम्भीय ब्रह्मिण्य ॥ ५४१ ॥ " निम्बुज्यय बरिष्या विपयवत्कर्त
 उज्ज्वल वन्दारे । अम्मायेसविसेसाऽवगम्यो व न होष निबोरेते ॥ ५४२ ॥ " इव नितिरुज्ज्वल रणीय, दो नि ते मित्वा नितिरुज्ज्वल ।
 इव तुल्यं वसन्ति अन्तरा विवज्जन्मसावि ॥ ५४३ ॥ आहुरित्वतरप्यप्य अन्तरावप्यन्तरि ते पथा । अग्राहक्य पगाप, मीम
 इवप्य बहरीय ॥ ५४४ ॥ इयेष न वदुःका मुक्तान् वा तामुपम्य मुदुमप्य । वरुज्जन्माज्जसोप्य सुहृणा विष्णुमिष्टु)सिम्ब ॥ ५४५ ॥
 रीसिनि विवसीया मबमिष्टुवर्ध्मिष्य नपुसिरिष्य । मारंगमाणुज्यपुसिरिष्यमया हरिष्यज्ज ॥ ५४६ ॥ वलेगस्य मग्रावववको
 ज्ञाप्य रीसमवस्य । दुमरत्न अमरसेनस्य अमाय इति मुद्रिता ॥ ५४७ ॥ वरसेनो वार्क्ये पाप संपाप्य मुद्रिमिष्यन्तो । जग
 ज्ञानस्य मर्ष च, मीमसत्पारि मद्रु होर ॥ ५४८ ॥ अय वदयसीवज्जले भिरिष्यम्य उगतज्वाले मुचस्य । विषय किञ्चनो होर
 वदुगुप्ये पल अवरये ॥ ५४९ ॥ अपाये किञ्च वदयसीवज्जले अस्त्रि वरिषो । प्लिसेक्यं पयं पु, मित्रु कसेय विषय
 ॥ ५५० ॥ ' वरिद्रुद्रसिष्यिमुद्रै, अत्येव वयोदरे पयं जुगपं । एतस्य सिद्धं ज्ञानस्य, मोषिर्ष ते पुन्ये होर ॥ ५५१ ॥ " वर
 तेन्ये वि द्वा मा वरिष्विष्यो होर पुष्युसितोषि । परिष्विष्यम्य ज्ञान्यो, पयज्जो मय्य वरसेन ॥ ५५२ ॥ अस्मिन् दूरेसा
 तप्यल तुप्यस्य सिद्धि वरिष्यार् । एष्यमि ज्ञानीय वस्य ज्ञान्य दोमि रज्ज्यापि ॥ ५५३ ॥ योम पल एतं, सिष्यस्य अमेव
 इतिष्य छन्दी । वदमं अनेक्यं सर्वमुजो मुक्त येन ॥ ५५४ ॥ पुराण कल्पयावधार्दिरं सपयार वरिष्यारि । कल्पिपु
 पस्त्रिष्यज्जत्वा होर छिद्रो न छिद्रो ॥ ५५५ ॥ एष्य वरिष्यस्य ते पूज्यविषयिष्य पञ्चजिन्म । वरसेन्ये येनपस्य गटीय
 वया व ॥ ५५६ ॥ अमरिष्यो मुने हो, रम्भेनरे मनुजो क्मरसेनो । शिरि वसरेणरे हो छा, मग्रावर् वरिष्य वरि ॥ ५५७ ॥
 वरिष्युने पथा, कल्पिमरस्यारस्य ज्ञानीय । सिद्धिकणावसेन्य, वस्यते रीसममि मुद्र ॥ ५५८ ॥ वदनेन येन कर्त्रीवसेन

विभ्रतममरसेणस्स । पियवधव ! लिज्जउ रज्ज-लामसज्ज रयणमेय ॥ ५९ ॥ कहिओ विहि जहन्थो, सवित्थरो थिरमणेण कायन्वो ।
 फलसिद्धीए एयस्स, लामदुत्तमस्सिस्स ॥ ५६० ॥ अह एगते साहारवीहियाए गओ स हरिसेण । पुज्जिय पणमिय पत्थेइ,
 पत्थिवत्त सुथिरचित्तो ॥ ६१ ॥ विहियपहानविहणो, कयाडवहाणो सयपि वरसेणो । नियरयणाओ मगाइ, सामग्गि भोयणाईण
 ॥ ६२ ॥ पयडीह्या तो अच्छराओ तत्थड्डु लट्ठरूवाओ, निम्मियनिम्मलसुविसालचउसालसोहाओ । अब्भगअगमइणउव्वट्ठणह
 णभूसणाईहि, सम्माणिकुण निव सावयति देवगवत्थाइ ॥ ६३ ॥ अइसरसपाणभोयणतवोलपसूणपमिइ दाऊण । कत्थइ सन्वपि
 खणेण, त गय इदयाल व ॥ ६४ ॥ भुत्तुत्तर पसुत्तो, जावडच्छइ ताव वच्छछायाए । जेट्टुकुमारो ता तत्थ, पंच पत्ताइ दिन्वाइ
 ॥ ६५ ॥ पाडलिपुत्ते पत्ते, पचत्त पत्थिवे अपुत्तमि । गयहय-चामर-दुडुहि-छत्ताइ पडरजुत्ताइ ॥ ६६ ॥ अहिसिंचिकुण कळ-
 सेण, गुलयुलेउण मयगलो खधे । आरोवेइ कुमार, हओ विहि णिह्णिणइ हरिसेण ॥ ६७ ॥ विमलाओ चामराओ, ढलति वजेइ
 दूडुही पुरओ । वित्थरियमत्थयत्थ, सजाय सेयछत्तपि ॥ ६८ ॥ भडचडगरेण मह्या, पविसेइ पुरस्स मज्झयारमि । पणमिज्जतो
 सामतमत्तिमडलियलोण ॥ ६९ ॥ नीहरिओ वरसेणो, तत्थावसरे गओ पुरस्सतो । निक्कज्जेसु पज्जाउलस्स कि मज्झ सोक्खति
 ॥ ५७० ॥ अइचिरमेस गवेसाविओ वि सन्वत्थ जाव नो दिट्ठो । ता पत्तो पासाए, सो सज्जइ रज्जकूजाइ ॥ ७१ ॥ अति-
 लोभे लोहगलागणिकाकथा—इयरो मागहियाए गणियाए गओ गिहमि सयणोव्व । सयमेव ताव तीए, गंतूणव्भुवगओडभिमुह ॥ ७२ ॥
 विहियविधिहोवयारा, मागहिया अवहरिस्सु से हिययं । लोहगलाए अफ्फाण, मग्गिय पूरइ इमो वि ॥ ७३ ॥ भणिया धूया
 लोहगलाए धणमस्स एत्तिय कत्तो । न डु देइ कोइ न कयाइ, कुणइ सेवाइववसाय ॥ ७४ ॥ ता जामाइयमापुच्छिऊण वच्छे ।
 लोहगलाए इमा ते कज्ज, दव्वेण किमेय चिंताण ॥ ७५ ॥ लोहगलाए अइअगलाडगहाउ इमाए सो पुट्ठो ।
 सुनिच्छिय कुणसु । भणइ इमा ते कज्ज, दव्वेण किमेय चिंताण ॥ ७६ ॥ लोहगलाए कहिए, तीण जोएइ जु(त्त)न्नमंजारी । ते रयण सा धेत्तुं,
 पभणइ रयणाव पिये । मे चिंतियरिद्धिससिद्धो ॥ ७७ ॥ लोहगलाए छन्न छोडिय धेत्तूण, तीए त गोविय रयणं
 सुत्तपमत्ताइ तस्स छल ॥ ७८ ॥ अह मज्जणोवविट्ठस्स, तस्स चेलचलस्स गठीओ । छन्न छोडिय धेत्तूण, तीए त गोविय रयणं

जाहि तो होउ फलसिद्धो ॥ १८ ॥ पेन्नाद अरुगालिअनुद्वल्लस्यो नणेण तथ गओ । दुगारेणीण पुरो, निचिट्ठमेग महा-
 जोगि ॥ १९ ॥ रत्तणमडलपासविअमाणुसयमा पद्वयोह । मण्डपुरओ पुरिस च रत्तल्लपीरमालाए ॥ ६०० ॥ पच्छाहोचो पाए,
 सुअधये करिणु पत्तिरत्त । उगीरिऊण रग, जाते जण जोगी ॥ १ ॥ तुह भेयि । मए विओ, अन्नयनी एस होउ गग-
 नली । कुमेरेणुतो तो सो, रे रे गाउरिम । कि पुगसि ॥ २ ॥ कि निरागद सानिय, अगुण निरीण । णमि धुव ।
 वयणरगु छिंदेसु, अन्नरा नत्थि ते जीय ॥ ३ ॥ इद भजिओ मो वरसेणसम्मुहो वल्लद नगगयगहरो । मोरि उंड रिहोमी,
 काऊण करालकरवाल ॥ ४ ॥ अरुगदल्लगमजुगरणेण तेण पिलिऊण छट्ट । नमपामे वट्टिओ, मो चोमी पाववडिउन्तो ॥ ५ ॥
 रगेण रउडिऊं, कुमरो सन्नगरगनुवचिसिय । पुरिमत्त पुरो पुच्छ, को णमो लम्माउलो ॥ ६ ॥ भजिरमणेण णमो,
 नासेण मघोररउजोगिदो । दाउ दुग्गाण वलि, सितिरुए अग्गिणीओ ॥ ७ ॥ एतादि पाउयादि, चउओ छिट्ठ निदुत्त सत्तं ।
 पुरिस वि सज्जिय तुणइ, पाउग मो मपाणु ॥ ८ ॥ गुवारिऊण पाउण्णित्ते पत्तो तओ रलेण सो । देमवगओ दम, आहरई
 पाउयाळ्हो ॥ ९ ॥ छित्तेर कहयि केणइ, मियेण उगान छट्टि रू । नेउ मिन्नेणि मण्, पियमि निम्मन्त्रिय ताद ॥ १० ॥
 स कयाइ चगसव्वगमणि सिंगारुदरो होउं । तेण पणेण चरुमणो तीण मय दिट्ठो ॥ ११ ॥ पित्तिनेराए पुणो यि, रव-
 मेणुअजियमणत्त । ता वणेणोणउ, मागदिणए गगलेनि ॥ १२ ॥ दामीदि ताव हमारिओयि नोथेउ वट्टिणी नाए । व
 गतूण आणइ, कहयि याएए धेतूण ॥ १३ ॥ इय तुउए पुन । पुत्त अरुवओ गओ जमिओ । गरिस्माओ ज्ञान, गग्ग-
 णिया अहह मागदिया ॥ १४ ॥ भजियमणेण माए ! मा कुण्णु छज्जगरगवाए गओ । अण्णा पुणो वि पत्तो, आगम देसु कि
 कुणिमो ॥ १५ ॥ देउ पुणो सो रव, समगल मणिगओ निचयि । तो सा रमणिग रिपेउ ल्लो पल्लणए ॥ १६ ॥
 तो मणिग मागदिया, यच्छे ! पुन्तेसु अज्जोवायं । भणद मा माए ! तुज, लणिग कि पुग अल्लनी ॥ १७ ॥ जउ सारिग
 न अल्लसि, पुच्छसु मयणेव ता तुम अम्मो । नियमेवे ? त सपणेमि लोहमाळा नाम ॥ १८ ॥ जउयि रउरमजत्ता, पसा

दिट्ठो । जामाउओ इयाणिं, तुह सो सव्वगसिगारो ॥ ३८ ॥ तो सा हियय कुट्टेड, कुट्टिणी हा इहागओ कह णु । विगोविज्जण
 म पाउयाओ लेही नियाओ सो ॥ ३९ ॥ काऊण किपि कूड, अगे पविसामि ताव जइ कहवि । छुट्टेऊण वचिचु नव्व वव्वपि
 गिण्हामि ॥ ६४० ॥ सव्वगअद्धनिप्पट्टपट्टिया लोद्विऊण रयट्टाए । मागहिय पेसइ तस्स, आणत्थ सुसिक्खियविउ ॥ ४१ ॥
 गतूणमाह एसा कि, जुत्त तुम्ह नियगिह मोत्तु । म च नियवसणायत्तपाणमन्नत्थ उत्तरिउ ॥ ४२ ॥ अवधारिज्जउ पाओ, होउ
 पसाओ उवेह नियगेहे । मरमाणीए मायाए, देहि समासमतिमग ॥ ४३ ॥ सयमेवागच्छति, मयच्छिय ! अहमाउयाए भेदुण ।
 हक्कारणाय पत्तासिज्ज सयं सो महासउणो ॥ ४४ ॥ इय भणिय तीए सद्धि पत्तो लोहगलासमीव सो । पुच्छइ तरवारि महा-
 पहारपीडाइमावत्तो ॥ ४५ ॥ नीससिऊण सुदीह, सा आह अगाह्वाहिहुरि व्व । 'पाणति पणवियवसण-वेससा किं भणामि
 लहु ॥ ४६ ॥ जाणेसि ताव दोन्नि वि पत्ताइ अणगदेउलदुवारे । मोत्तूण पाउआओ, तय गओ तसि गव्वभहरे ॥ ४७ ॥ तागम्हि
 रक्खवाली, जाव ठिया ताव खेयरो एगो । आगम्म पाउयाओ, लेउं लग्गो महपुरो नि ॥ ४८ ॥ पाणसु पाउयाओ, काऊणमह
 तओ पलायती । पत्ता गत्तियभूमिं, अणुमग्गेण स रयरोवि ॥ ४९ ॥ सगामो सलगो, तेण सम तो महापहारेहि । म
 पाडिऊण पावेण, पाउया ताओ नीयाओ ॥ ६५० ॥ चित्तइ सो पावा, पाउयासु पासठियासु कवडवसा । पलवेइ आलजालं,
 समए सव्वपि जाणिस्स ॥ ५१ ॥ पभणइ माए ! जइ नाम, पाउयाउ गयाउ गच्छंतु । आदाय दुक्कयमगस्स, तुम्ह जीवेसु तं
 सुचिर ॥ ५२ ॥ सोऊणमेयमेयाए, जीविय तणुकुडिं अणुपविट्ठा । तुट्ठा पभणइ पुत्तय^१, तत्तो पत्तोसि कहमेत्थ ॥ ५३ ॥ भणि-
 यमणेण 'भयगो, पच्चक्खो मणिओ मए माए । त वेसु जेण थेरत्तणे वि तारुन्नसुन्नमइ ॥ ५४ ॥ गुडिय दाउ डव्व च, तेण-
 मिहमाणिऊण मुफोह । छोडेसु पट्टण ताव, जेण जोएमि असिघाए ॥ ५५ ॥ सरोहणीए रोहेमि, तक्खणा तीए वुत्तमलमत्थु ।
 छुट्टतणसु जा पट्टणसु पीडा तयं न सहे ॥ ५६ ॥ जइ पुण पट्टेसु तह ठिणसु, तुह हवइ कावि 'सुचिकिञ्चा । ता कुणसु

[illegible]

कर्त्तव्यो, लोभ नैव परित्यजेत् । अतिलोभामिभूता सा, कुट्टन्यजनि रासमी ॥ ७६ ॥ ” वररयणपाठ्यादि, रयणालङ्कारचीणवस-
नेहि । भूसियसरीरमण्ड, मागहिय सा कुमारस्स ॥ ७७ ॥ सो जाओ जुवराओ, सह मागहियाए विसयसोक्खाइ । उवमुजइ
अन्नाहिं वि, निवइ सुयाहिं नवोठाहिं ॥ ७८ ॥ इय पियकहिउ कहाणउ लोहगलतणउ, तुहवि पुरउ अइधिट्टिमअवलविवि धणउ ।
ता जगि लोभु सुकिज्जइ जुज्जइ जो अवसु, लोहगल जिंव लोभु करतह जाइ जसु ॥ ७९ ॥

अथ जम्बूस्वान्यत्रवीत्—नागसेने । कनकश्री, प्रिये कमलवत्यपि । आकर्ण्यता जयश्रीश्च, सर्वसारमिदं ब्रूवे ॥ ६८० ॥ दोषणा च
गुणानां च, निधनानि यथाक्रमम् । यूयं च गुरवश्चोक्ता, धर्मशब्देषु तथया ॥ ८१ ॥ वञ्चकत्वं नृशस्त्रं, चञ्चलत्वं कुशीलता । इति
नैसर्गिका दोषा, यासां तासु रमेत कः ॥ ८२ ॥ प्राप्नुवन् पारमपारस्य, पारावारस्य पार्यते । स्त्रीणां प्रकृतिवकाणां, दुश्चरित्रस्य नो पुनः
॥ ८३ ॥ नितम्बिन्यः पतिं पुत्रं, पितरं भ्रातरं क्षणात् । आरोपयन्त्यकार्येऽपि, दुर्वृत्ता प्राणसशये ॥ ८४ ॥ भवस्य धीजं नरकद्वारमार्गस्य
॥ ८५ ॥ नितम्बिन्यः पतिं पुत्रं, पितरं भ्रातरं क्षणात् । आरोपयन्त्यकार्येऽपि, दुर्वृत्ता प्राणसशये ॥ ८५ ॥ भवस्य धीजं नरकद्वारमार्गस्य
॥ ८६ ॥ वरं कलेर्मूलं, दुःखानां सानिरङ्गना ॥ ८६ ॥ स्त्रीसंभोगेन यः कामञ्जरं प्रतिचिकीर्षति । स हुताशं घृताहुत्या,
दीपिका । शुचा कन्दं कलेर्मूलं, दुःखानां सानिरङ्गना ॥ ८६ ॥ स्त्रीसंभोगेन यः कामञ्जरं प्रतिचिकीर्षति । स हुताशं घृताहुत्या,
विध्यापयितुमिच्छति ॥ ८६ ॥ वरं ज्वलदयस्तम्भपरिरम्भो विधीयते । न पुनर्नरकद्वार-रामाजघनसेवनम् ॥ ८७ ॥ सतामपि हि
वामभ्रूवन्दानां हृदये पदम् । अभिरामगुणग्रामं, निर्वासयति निश्चितम् ॥ ८८ ॥ यूयं तदैव दोषाढ्या धर्मशब्देषु दर्शिताः । धर्मा-
चार्या पुनः प्रौढगुणग्राममभ्युतो यथा ॥ ८९ ॥ गुरुर्गृहीतशब्दार्थः, परा निस्सगता गतः । मार्त्तण्डमण्डलसमो, भव्याम्भोजविकाशने ॥ ८९ ॥

पवित्रश्चारित्र्यावचनरहः पारपटुधीः, सुधीरः शान्तात्मा मधुरिमधुराधारवचनः ।

कृपावान्निर्लोभो भवजलधिपोतप्रतिकृतिस्तनूभाजामीदृक् भवति गुरुराप्तः शुभशतैः ॥ ९१ ॥

गुरुर्मोहान्ध्यानां भवति हि नृणां चक्षुरमलः, गुरुर्दुःखार्त्तानामपहरति दुःखान्यवहितः ।
सुखानां सन्धाता गुरुरमरमोक्षक्षितिभुवा, शुभं तत्किं लोके यदिह गुणिना स्यान्न गुरुतः ॥ ९२ ॥

वहो शेषणीसकला नये गुणदुस्त्र गुस्त्र । लल्लाजसका सता नित्य-आसुसुखी वि प्रयाउठ ॥ ९३ ॥

मेदिनीशिकने कियो रितान्तरानुप । बमूद्यस्यन्ते पूज्यरो मूढीकडेकर ॥ ९४ ॥ गण्डीमात्रेउज्ज्वलं तं द्रुमपुं
 कण्ठम् । बाण्यपिस्तु मित्रा स्नेहनेकाल्पवपदिसम् ॥ ९५ ॥ दृष्टिगोपासराह पुरणव विरैरिन्ध । निरिन्धविधो मूर्ख-
 कठेका सासुसंगमा ॥ ९६ ॥ छत्रे पयसुलं प्राप्ते निजीरूपमनूयम् । कसमा इक्षिदूरेऽपि न्नापनिरासकका ॥ ९७ ॥ एव्यो
 पित्रा कुवा कर्दो, संगसो सममुपमौ । गण्डीनं पटीक्षिप्य करिखे बछो न लम् ॥ ९८ ॥ बाण्यद्विदिदि न्कला प्रमा की-
 रितुरे पुण् । द्रुमाक्यामिबाने न बीनं उमुज्जासिका ॥ ९९ ॥ शैवीकनटी वल्य केवी गेमटिबमिय । नये कस्य सिद्धं
 न मातङ्गसेन सूचिका ॥ १०० ॥ एव्योव्य सुरजीशिवपञ्चोत्तमसकसम् । शपिष्टविपुलपुष्टगोपीमिष्टुरकोमुसम् ॥ १०१ ॥
 उमुनेचन्निवकतेन स्मापति कीर्तिकेवापु । बान्धवस्य किमोऽन्ता प्रलब्धं सञ्चति स्म हा ॥ १०२ ॥ वन मये सुवीरुन्मासीने
 स्यापुण्वरे । सक्ने सामान्दीकेपु, स्यामिति प्रसुता कया ॥ १०३ ॥ कर्निरासकपणोनापि विषमद्वय । स्नेहोऽन्धं पठिका एव
 बन्धकन्धोऽपुनं एवा ॥ १०४ ॥

५ एवा संगे संगमनुसन्धि, गण्ठय मोमिष्टुराप्रदुरीते । मूर्खान्य मूर्खी सुविष सुवीरि, समान्तीकस्यसेपु सक्कम् ॥ १०५ ॥
 एव्यकन्धे पटीककन्धे न विपदिकम् । नये एव्यसकका न्नीरुन्मासीपणोरम् ॥ १०६ ॥ सुनरिन्धविधो मित्रसेन
 निलपका । 'द्विजो घालमिय लल्लाउमुदीक्षेनेव बसिका ॥ १०७ ॥ शिक्ता भोदिरसेना, मक्का यो प्रमाकर । एव्यसकका
 नेन गुराय मासमपकम् ॥ १०८ ॥ प्रमोटीविस्मसोऽन्धे, भीमो मूढका कया । इरस्टो प्रसुतं न कीरुन्धं सपुण्म् ॥ १०९ ॥
 प्रलभं यदि देवस्य, वेतन्नेकस्य प्रमो । एवस्य प्रसादेव, देविपुने प्रमाकठ ॥ ११० ॥ गृणीयुमि ल्नेस्तुल्यमिति द्रुमाकका

१ निमोऽपु B । १ प्रियेव लभिन लल्लपुनविदेव B. C. D । १ प्रमोटी C D ।

श्रियः । प्रभाकरप्रभावेण, सङ्गता पद्मवद्गत ॥ ११ ॥ महीमहेन्द्रानुमतो, परिवारपुरस्कृतो । प्रसादमण्डलमलचक्राते तावुमावपि ॥ १२ ॥ अथान्यदा मदास्वादविह्वलः ससृशन् प्रियाम् । वध्य क्रुद्धेन मातगष्टकुरेण निरोपित ॥ १३ ॥ वारुणीरसनिर्वार्णचैतन्यो नैप दोषवान् । त्वय्याशा निःप्रकाशिव, किं चैव मादशामपि ॥ १४ ॥ क्षमस्व मुञ्च मन्मित्रमित्युदाहृत्य ठक्कुरम् । निपादं सविपा-
 दस्त, मोचयामास स द्विज ॥ १५ ॥ इतश्च—ठक्कुरस्य शिखी प्रेयानस्ति तन्मासमस्ति यः । स श्रियः स्यात्पद भित्युत्तित्यूचे कोऽपि चेटिका ॥ १६ ॥ प्रभाकर प्रत्यपादि, तन्मासस्यहया तथा । दुर्निग्रहस्त्रीग्रहस्ततेनापि प्रत्यपद्यत ॥ १७ ॥ दत्तमन्यामिप-
 तस्यै, रक्षित्वा त शिखाचलम् । नीतान्येतान्यनेनेत्यमुपकारसुरासिकाम् ॥ १८ ॥ भोजनावसरे सूनुनिर्विशेषं शिखण्डिनम् । अप-
 श्यन् ठक्कुरस्तत्र, सर्वत्रापि व्यशोधयत् ॥ १९ ॥ अष्टे चान्न दीनारसहस्यार्पणपूर्वकम् । एवमुद्धोपयामास, पटहं ठक्कुर पुरे ॥ २० ॥ दीनारामयलोभेन, भो कलापी स कथ्यताम् । पञ्चाज्जाते पुनर्देहदण्डध्वण्डो भविष्यति ॥ २१ ॥ श्रुत्वेति चिन्तित-
 चेष्ट्या, भावी भर्ता ममाऽपर । उपस्थित धन तावत्, करोमि स्वकरे द्रुतम् ॥ २२ ॥ नीचैर्दृष्टिमतता नित्यं, कुरङ्गविपयैषिणाम् । बुद्धिं हतकलुब्धाना, धिक्पापप्रतिवेशिनीम् ॥ २३ ॥ स्पृष्ट्वाऽथ पटहं चेटी, गत्या दुष्टाशयान्तिकम् । प्रकटीकृतभिभृक्ति, पाप्मि-
 नीति व्यजिज्ञपत् ॥ २४ ॥ मया निवारितेनापि, वार वार द्विजन्मना । धनायता पर तेन, स्वामिन् बर्ही निवर्द्धित ॥ २५ ॥ अकृतज्ञेन तेनैव, तद्विरा ज्वलितक्रुधा । वध्यस्तन्मित्रमातगस्योपनिन्ये प्रभाकर ॥ २६ ॥ अगृह्यमाणा सत्कृत्यैर्भपन्त सस्तुतेष्वपि ।
 सादन्तो निजवर्ग्याश्च, ते खला मण्डलाधिकाः ॥ २७ ॥ तेनोक्तं भद्र ! मा मुञ्च, दूर देशान्तर श्रये । पुराकृतोपकारस्य, त्वमा-
 नृण्यसुपेहि मे ॥ २८ ॥ अथान्ययत्त चण्डाल, पापभृन्मण्डलाग्रणी । युक्तमुक्त त्वया वन्द्यो ! ऽपराद्ध परम पर(द)म् ॥ २९ ॥ द्विधा-
 दुष्टाशय स्वामी, मुञ्चामि त्वा कथं यतः । रजकस्येव मे मृत्यु, रजरमृत्यो भवेद् ध्रुवम् ॥ ३० ॥ तत स चिन्तयामास, सानु-
 ताप* प्रभाकर । दृष्ट माहृत्यमेतेषा, हा नीचप्रकृति जनम् ॥ ३१ ॥ “ नीचः कृतोपकारोऽपि, विमानयति निश्चितम् । जातवेदा

रहत्येव तर्पितोऽपि वि सत्विता ॥ ३२ ॥ " तर्वादि—मयैवेदोर्वसोऽस्यपराशरीमिषुष इत्यत्र । शराशरपक्षमुग्धम्, सुषम्, कस्तु-
 नीकम् ॥ ३१ ॥ विपाके सट्टुट्टपाके, पट्टमपञ्चकम् ॥ असीढमुग्धाभ्यम्, य नीचमृद्धौ बने ॥ ३४ ॥ वीचाभितस्य
 सुभिरं, नीरं सैकम् आच्छे । इत्यस्यस्य गुणोरेषदगुणवरीकसमासाः ॥ ३५ ॥ अक्षरातस्मिन्मोक्षोर्नीर्यसोऽद्वयत्वम् । वरिषस्यो
 विषास्वामि सौम्यं मरुत्तमम् ॥ ३६ ॥ इति पक्ष्वा सट्टाऽसि त्मुपस्यमि मयस्य माम् । मयूरमर्त्यमिव्यासीत्यूरे पाण्डमर्क
 पुत्रा ॥ ३७ ॥ तेन विविक्तं वपर्वेन, तद्वत् प्रविप्य पत् । समाच सिद्धिना मित्रे सुनायस्य पुट्स्यसिम् ॥ ३८ ॥ उये च
 कञ्जोपाज्जेशिष कन्तै सत्तुलुबन् । एतन्मुक्कं ध्रुवै सत्येवस्यस्यस्यसि ॥ ३९ ॥ गुणव वरिजं समिक्कटु त्वसि विटाप
 वे । सुम्बच्च सट्टिक्कएव मत्तलरिक्कएव च ॥ ४० ॥ वाचस्य पाविदुष्टं च वेदिकेयमवप्यवाह । अन्तापरा पट्टपीनो
 विमक्केव प्रमकट ॥ ४१ ॥ त्रिम्मिम्भुमक्केवमिषि भिन्न विमस्यिम् । एतेनार्हं तथा यत्तिविमसिद्धे विमाविता ॥ ४२ ॥ एका सर्व-
 कर्षीकम्भो वे सुकटवता । शुभो सुकटवैतैव वसामाकम्भ वसालिताम् ॥ ४३ ॥ हेनेव क्षम्यमानोऽपि वार्यमानोऽपि वसित्वे ।
 एते सतिक्कपमाज्योऽपि निर्देवौ कान्तर वरि ॥ ४४ ॥ कम्भमर्त्यम्वमामाम् यत्तो एतपुरं पुत्तम् । अम्भकत्वपुटौ पुटै, तत्पु-
 त्तित्पञ्चोक्कम् ॥ ४५ ॥ पण्डमस्यमान्त्व-विम्यम्वनरिषिदिग । कस्तम्वन्ति मूपाका पुं एतत्पामिपः ॥ ४६ ॥ तत्पामि
 सट्टा कनकटका सुत्तवपानवती । वसुम्भट्टवोः कम्भो मम्भो वान्मन्ताम् ॥ ४७ ॥ गुण समाभिषा येन गुणैक्य समाभिता ।
 मित्रा वीरि चपं कस्तुं यत्तेकंय क्यरिग ॥ ४८ ॥ तमात्पन्सुवि सस्तुं इत्येक्य मित्रेदिता । विप्रं वरिषय सोऽवारी-
 सिक्कसौमैतर्पिम् ॥ ४९ ॥ नार्हं त्रिकयत्तं च एवमुत्तुगोऽपकि । एवञ्चयि वपुत्तार्हं, कस्तु तत्पारिषदिम् ॥ ५० ॥
 पुटैदित्तलोऽनेव, पुट लम्भे प्रयोक्ताम् । हेमेयममसातक्या एवसंमानस्यम् ॥ ५१ ॥ एवञ्चहार विक्किनेन, कुमाएवपुठ-
 रकी । एवञ्चविष मिक्कं, कस्य एवमुक्कानुका ॥ ५२ ॥ सुजित्तं यच्च मित्रमियोऽवार्हं प्रमत्तर । क्वापि विक्कतपणम्भं
 त्वाम्भं मा त्व वृका कृया ॥ ५३ ॥ कता सट्टुरित्तित्तवत्तव पस्यजिरत्तम् । वरिउमेदिना पुनं, मित्रं यत्ते यत्तोऽपम् ॥ ५४ ॥

कलत्र सूत्रिता तेन, पिण्डवासधिलासिनी । ख्याता रतिविलासेति, सदगुणैकधिलासभू ॥ ५५ ॥ इत्थमेभिस्त्रिभि साद्धं, वर्धिष्णु
 प्रणयोज्वलः । प्रभाकर स्मरन्नस्ति, मन्त्रवपैवृक वच ॥ ५६ ॥ हेडावित्तकचोडेन, विदेशागन्तुनाऽन्यदा । तुरगयुग्मं सर्वज्ञ-रम्यं
 राज्ञोऽवतीर्यत ॥ ५७ ॥ कुमारविभ्रावारुह्य, बाह्यालीभूमिमण्डले । प्रारेभाते स सरम्भं, वाहवाहनकौतुकम् ॥ ५८ ॥
 व(वल्गा)लातुष्कयुग्मेन, जग्मे बाह्यतोस्तयो । कर्पतोरपि सोत्कर्षमरण्यानी मरुस्थली ॥ ५९ ॥ कुमार सुकुमारत्वात्तत कलान्तस्तृपा भृशम् । वाजि-
 रुथचल्गाग्रहे श्रमात् । तस्यतुस्तत्क्षणादधौ, वैपरीत्येन शिक्षितौ ॥ ६० ॥ कुमार सुकुमारत्वात्तत त्वरस्वेति, त्यक्त्वाऽश्व
 वर्यात्समुत्तीर्य, निपसाद स्थलीमुवि ॥ ६१ ॥ लोला प्राणा प्रयाणाय, पानीयमुपनीयताम् । त्व वयस्य ! त्वरस्वेति, त्यक्त्वाऽश्व
 सोऽववद् द्विज ॥ ६२ ॥ अथ धीरो भवेत्युक्त्वा, दिवाकरतनूद्भव । अर्णस्तूर्णं महारण्ये, तत्रान्वेष्टु प्रचक्रमे ॥ ६३ ॥ स्वीचके नीर-
 मप्राप्य, वृष्णाहारि गुरोस्तरोः । ज्ञानदर्शनचारित्रतुल्यमामलकत्रयम् ॥ ६४ ॥ विप्र क्षिय समागत्य, चिन्ता चान्तेन चेतसा ।
 मूर्च्छाविकारकुलित, कुमार समुदक्षत ॥ ६५ ॥ पय स्वयमनासाद्य, वैलक्ष्यकृ(क्ष)तमानस । चक्षुपी चहु मन्वानः, श्रव्योतद्वाण्य-
 जलोर्मिणी ॥ ६६ ॥ मूर्च्छोन्धकारसहारकारण मधुराणम् । आस्ये तस्यैव वालर्क-मुग्धमामलकं न्यधात् ॥ ६७ ॥ उन्मीलिताऽ-
 मृतकला, स्फारिते चक्षुपी मनाङ् । विप्रः पुन कुमाराय, वदावामलकद्वयम् ॥ ६८ ॥ लब्धसङ्ग. कुमारोऽथ, धूलिधूसरित तम ।
 वीक्षते तत्क्षणत्रस्यन्मूर्च्छयेवोन्नतानन ॥ ६९ ॥ अन्तरिक्षदरीकुक्षौ, रज सारमिवात्मनः । कस्मादकरमाद्(मी)हेतेव, सादर क्षिपति
 क्षितिः ॥ ७० ॥ कुमारविप्रावाऽऽसते, यावदुन्मानसाविति । तावद्भोज्यपयःपूर्णं, तूर्णं तत्सैन्यमागमत् ॥ ७१ ॥ ततः कृताह्निका-
 चार, कुमार स प्रभाकरः । क्रमेण स्वामलचक्रे, परिवारान्वित पुरीम् ॥ ७२ ॥ प्राज्ये राज्ये निज कृत्वा, त राजाऽङ्गजम-
 न्यदा । तापसो वनवासेऽभूद्, भूपो रत्नरयाभिघः ॥ ७३ ॥ सौवस्तिकपदे दध्रे, नव्यभूप. प्रभाकरम् । मनोरथमपि श्रीमान्, श्रेष्ठ-
 भेष्टिपदे न्यधात् ॥ ७४ ॥ ते राज्य विभ्रते प्राज्य, न्यायन्यासनिरङ्कुशा । पवित्रमैत्र्यपात्राणां, तेषा यान्ति च वासरा ॥ ७५ ॥
 “ यथा माधुर्यमिक्षूणां, शङ्काना श्रेतिमा यथा । सन्नाना तथा मैत्रीहेयाको जीवितावधिः ॥ ७६ ॥ तस्या रतिविलासायाः, स्फु-

रागमणिमालका । एतादृशं सङ्कल्पितं रोदरा ॥ ७७ ॥ किञ्चिद् व्रीह्यो राजदुर्मास्य गृहस्थो । केस्यच्छात्राग्रमग्रमि
 त्तु वीह्यमि नमस्कृत्य ॥ ७८ ॥ बन्धुबन्धुमण्डलं धा(वा)स्यमिच्छान्त्य । दौर्भाग्यं निवृत्तत्वं च योस्ति मूढमनस्य ॥ ७९ ॥
 दुरि रोषैः शुभिमालक्ये बन्धुमण्डलो । विमलमन्मतां कल्प्य, कल्प्यी सुखमयम् ॥ ८० ॥ एतादेवार्हो हृष्टता, सत्यता च
 प्रयत्नः । महाभोगेन पञ्च कल्पमण्डलं कल्पम् ॥ ८१ ॥ मन्त्रयोगेन कल्पमण्डला साऽऽनन्दे स्वरोदरात् । सोऽपि प्राप्ति मये !
 दुष्कृतमिदं मा हवा कृता ॥ ८२ ॥ दृष्टिमयि तेजस्वमिदं रोदरात् ॥ ८३ ॥ विमलमन्मतां कल्पमण्डलो । विमलमन्मतां कल्पमण्डलो ॥ ८४ ॥
 हनैकान्ते कुमारं तं दुरो च परममण्डलं । हस्तकल्पमण्डलोदरे, सारसं कल्पमण्डलोदरे ॥ ८५ ॥ कल्पमण्डलोदरे, सारसं कल्पमण्डलोदरे ॥ ८६ ॥
 सारसं कल्पमण्डलं । तं तमै विमलमण्डलं कल्पमण्डलं ॥ ८७ ॥ यत्र सारसं कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । सारसं कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं
 तेद्विदो न पुनः कल्पमण्डलं ॥ ८८ ॥ न सारसं कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं
 कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं ॥ ८९ ॥ कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं
 कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं ॥ ९० ॥ कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं
 कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं ॥ ९१ ॥ कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं
 कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं ॥ ९२ ॥ कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं
 कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं ॥ ९३ ॥ कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं
 कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं ॥ ९४ ॥ कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं
 कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं ॥ ९५ ॥ कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं
 कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं ॥ ९६ ॥ कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं
 कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं ॥ ९७ ॥ कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं
 कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं ॥ ९८ ॥ कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं
 कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं ॥ ९९ ॥ कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं
 कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं ॥ १०० ॥ कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं । कल्पमण्डलं कल्पमण्डलं

पद्धता । एतथातिविरूपं स्यादमन्तोर्गुत्युरस्ति यत् ॥९८॥ प्यात्वेय यावद्यापि, यात्यय नोपपार्थिवम् । तामद्वारस्वर्ग्यूप, सा प्रचिश्य
 न्यजिज्ञप्तत् ॥९९॥ अपहार कुमारस्य, कृत केन कथं छलात् । इति चिन्ताचिन्तान्त, चित्त मा त्व प्रभो ! कृपाः ॥८००॥ पापी-
 यस्या मयाऽवश्यं, कुमारवधपातकम् । चक्रे केनापि कामेन, तत्प्राणाग्निगृह्ण मे ॥ १ ॥ कदा कुल कथं वेत्ति, यावन्तत्त्वति भूपति ।
 तावन्मनोरथोऽप्येत्य, विश्वमिं भूयतेऽकरोत् ॥ २ ॥ देव मन्मन्दिरे लोडन्, कुमार सदनोपरि । प्रेर्यं पुत्रेण मे भूमो, पति-
 तस्व मृतश्च स' ॥ ३ ॥ भीत्या तदैव नाल्यायि, त्वद्वदु ग्राह्चिम माप्रतम् । प्राणप्रहाणदण्ड मे, मा ग्रह्णिष्या कुरुय तत् ॥४॥
 तस्व मृतश्च स' ॥ ३ ॥ भीत्या तदैव नाल्यायि, त्वद्वदु ग्राह्चिम माप्रतम् । प्राणप्रहाणदण्ड मे, मा ग्रह्णिष्या कुरुय तत् ॥४॥
 प्रातः प्रभाकरोऽप्यानु, स्वागः सगृणतोस्तयो । नृप विज्ञपयामास, मारितस्तो मया सुत' ॥ ५ ॥ अभुष्टर्भानुभोगेन, कुमारपिदि-
 ताशने । प्रियाया दोहद सोऽपि, मया पापेन पूरित ॥ ६ ॥ अनेन कर्मणा किं स्या, यत्तल्लो द्विजोऽभ्या । निष्ठा मे भूरियं
 विष्ठा, रे किष्ठा मा क्षण क्षणात् (न) ॥ ७ ॥ भेषो भेष किम्मेय. स्यामलज्जालं जनन्य य । 'यागमनरोपमस्त्यं, भोगादृत्य मया
 कृतम् ॥ ८ ॥ पश्यन्नस्ति नृपो यानत् त्रय निनीयितामना । तावत्, प्रभाकरेणोत्तमल मनोद्वेरोऽभ्या ॥ ९ ॥ भोगादृत्य मे हृत्या,
 प्रायश्चित्त न शुद्धिकृत । राजर् यद्यप्यदो भाति(चि), तगाप्यन्यद्विष्टमग्नि ॥ ८१० ॥ आगस्तानलमेपात्र, पुत्र' मयस्यो मया कृत् ।
 अत्रार्गे पार्थिवस्तेन, शपथे सुस्थिरिष्टत् ॥ ११ ॥ अथोवाप मर्तिनन्दो, यत्तल्लो द्विजोऽभ्या । निष्ठा मे भूरियं
 मिदं ध्रुवम् ॥ १२ ॥ "स्वामिमिरकलाणां, सुद्विन्दुगुणामनाम् । आपश्चिह्नरफणो, नरो जतासि मारताम् ॥१३॥" राप्तान्द
 स एवैक, काममिन्दुनिषेवताम् । कलद्वकल्पमलेणमपित न जहाति य. ॥ १३ ॥ पुनर्भूय' पाह—यत्तल्लो द्विजोऽभ्या । निष्ठा मे
 निर्जने वने । मृतस्येव वृषा मित्र !, तन्मे न सलु निरुहताम् ॥ १५ ॥ स्या तदा चेन्मृतमूर्ध्ने, नृगतान्निग्रधनेत्यमाह । तदा
 सुजीत राज्य कस्तत्तदेव ममाखिलम् ॥ १६ ॥ प्रोक्त प्रभाकरेणाथ, येष देय' तत्तत् । तदा मन्त्राने मोक्षु, प्रसार क्षिप्रामिति
 ॥ १७ ॥ पार्थिवेन तगेत्युक्ते, प्रातस्तेन पुरोधसा । आतापि भाने भूय, सगौर मपरिचर ॥ १८ ॥ भोजितो भोज्ये-
 यान्ने, सुत्पादुर्याममुन्दरे । रत्नसिंहासनासीन, सरत्तवन्ननाभिनि ॥ १९ ॥ साराहकारस्वारी, परिभूय वमाहः । सभ-

तेष्वन्येषां च दुर्भारकमर्थिकम् ॥ ८२ ॥ अथ चत्वार इत्थेन वृत्तस्थोत्तमस्तद्वत् । मृत्तिसम्पत्तिविधयो च शोभनीयमहोष्णम् ॥ ८३ ॥
 रणमाफन्मन्त्राणां, क्लेशान् विविधोऽन्तरा । परिरमन्ति किं द्रुपदं रत्नस्त्रोऽपि ते प्रभो । ॥ ८२ ॥ अथ श्रोत्राय मृषाकः
 मये कथं द्रुमेति याम् । देवस्यवद्विद्वत्पत्न्या यस्मिन् हनयोमि म्यादिदम् ॥ ८३ ॥ मृत्युं तुल्यं न पत्नैव अत्र । क्लेशाऽपि
 कलसी । क्लेशाऽप्यस्य प्रत्यभिधीयते निवारकम् ॥ ८४ ॥ कुमाग्रस्कां गीतं कृताज्यान्नि वस्तुषु । कीदृशवद्वर्तनीयं सुखं
 एव प्रयाचत ॥ ८५ ॥ जनेष्वप्येते न च स्वेष्टं न पत्नं न रत्नमत्र । सद्यो ज्योतिरेते सद्यो ज्योतिष इत्येवम् ॥ ८६ ॥
 ते वयुजुने मित्येव च सर्वदा हस्तमस्तम् । इत्थं त्वाकलभिरिष्टम्, सद्यो सद्यो प्रयाचत । ॥ ८७ ॥ नोत्तमं किमेवं वेत्सुजने
 अर्था मृष्टप्रभिति । त्विच्छिद्यारिद्र्यान्व सप्तत्वं सम्यगेव ॥ ८८ ॥ एतां पुत्राऽप्येते प्राक्, प्रथमोऽप्यर्थात् । यथा नोत्तम
 एतत्तत्त्व-यतिवर्त्तयितुम् ॥ ८९ ॥ एते देवो यद्येवमस्ति यस्मिन् कलसिम् । एतन्मिमांसां तुमिवाप्यमाम् ।
 ॥ ९० ॥ इत्थं तेषामुक्तवानविष्णुर्वापि त्वं प्रभो, सुखोऽयम् तुल्यम् च मृत्युमप्येवमस्ति दुर्भीष्टम् । गतेष्वेवमस्ति मृत्युम् । यद्यपि
 रीत्यप्येवमस्ति मृत्युम् । यद्यपि मृत्युः नोत्तमः कलसिम् । मृत्युः नोत्तमः कलसिम् । मृत्युः नोत्तमः कलसिम् । मृत्युः नोत्तमः कलसिम् ।
 ॥ ९१ ॥ एतां मृत्युः नोत्तमः कलसिम् । मृत्युः नोत्तमः कलसिम् । मृत्युः नोत्तमः कलसिम् । मृत्युः नोत्तमः कलसिम् ।
 ॥ ९२ ॥ अथ मृत्युः नोत्तमः कलसिम् । मृत्युः नोत्तमः कलसिम् । मृत्युः नोत्तमः कलसिम् । मृत्युः नोत्तमः कलसिम् ।
 ॥ ९३ ॥ एतां मृत्युः नोत्तमः कलसिम् । मृत्युः नोत्तमः कलसिम् । मृत्युः नोत्तमः कलसिम् । मृत्युः नोत्तमः कलसिम् ।
 ॥ ९४ ॥ एतां मृत्युः नोत्तमः कलसिम् । मृत्युः नोत्तमः कलसिम् । मृत्युः नोत्तमः कलसिम् । मृत्युः नोत्तमः कलसिम् ।
 ॥ ९५ ॥ एतां मृत्युः नोत्तमः कलसिम् । मृत्युः नोत्तमः कलसिम् । मृत्युः नोत्तमः कलसिम् । मृत्युः नोत्तमः कलसिम् ।
 ॥ ९६ ॥ एतां मृत्युः नोत्तमः कलसिम् । मृत्युः नोत्तमः कलसिम् । मृत्युः नोत्तमः कलसिम् । मृत्युः नोत्तमः कलसिम् ।
 ॥ ९७ ॥ एतां मृत्युः नोत्तमः कलसिम् । मृत्युः नोत्तमः कलसिम् । मृत्युः नोत्तमः कलसिम् । मृत्युः नोत्तमः कलसिम् ।
 ॥ ९८ ॥ एतां मृत्युः नोत्तमः कलसिम् । मृत्युः नोत्तमः कलसिम् । मृत्युः नोत्तमः कलसिम् । मृत्युः नोत्तमः कलसिम् ।
 ॥ ९९ ॥ एतां मृत्युः नोत्तमः कलसिम् । मृत्युः नोत्तमः कलसिम् । मृत्युः नोत्तमः कलसिम् । मृत्युः नोत्तमः कलसिम् ।
 ॥ १०० ॥ एतां मृत्युः नोत्तमः कलसिम् । मृत्युः नोत्तमः कलसिम् । मृत्युः नोत्तमः कलसिम् । मृत्युः नोत्तमः कलसिम् ।

मुत्त, वयपि सह पव्वइस्सामो ॥ ३८ ॥ उवसताओ कताओ, ताउ जंपत्ति अपिय जमिह । विरहदुहाओ पेम्माउ, अणुचिय
 अन्ह त खमह ॥ ३९ ॥ पमवो अणुन्नवित्ता, पत्तो पल्लीए इय भणेऊण । लहु सवहिउ अहमेमि, लेमि सह अज्ज पव्वज्ज ॥ ८४० ॥
 सुमुहुत्ते सपत्ते, उदगासव्वगवगसिगारो । सिवियारुढो अम्मा-पिऊहिं सह पट्ठिओ जंबू ॥ ४१ ॥ कताउ अट्ट ताउ, नियनिय-
 पेईहराउ नीहरिउ । परमाए रिद्धोए, सिवियारुढाउ पत्ताउ ॥ ४२ ॥ पमवो पभूयपद्दण-पुरिसपरिवारपरिवुडो पत्तो । नरनाहा-
 णुन्नाओ, सिवियाए सहेव सचलिओ ॥ ४३ ॥ जवूसामी सव्वहिं, ताहिं सव्वहिं अणुगमिज्जतो । सयमांगंतूणमणाट्ठिणमाढ-
 त्तसन्विद्धी ॥ ४४ ॥ धरियघवलायपत्तो, ढलत्तसियचारुमरुप्पीलो । नमिरनिरतरनश्चिर-नारीगिज्जतजसपसरो ॥ ४५ ॥ सलहि-
 ज्जतो मागह्जणेण खयेरहिं कयकुसुमवुट्ठो । तूररवाह्नरभरियनहयलो काणमि गओ ॥ ४६ ॥ पचभगणहारिसुहम्मसामिणा
 दिन्नपुन्नपव्वज्जो । जाओ सपरीवारो, महाजई उज्जयविहारो ॥ ४७ ॥ अहिगयसमत्थसुत्तथवित्थरो वित्थरतवरकित्तो । छत्तोसगु-
 णागार, गुरुणा ठविओ नियपयमि ॥ ४८ ॥ पसरियलोयालोयाऽऽगासपयासासमाणताणधरो । निव्वाणगए सोहम्मसामिए सघधुर-
 धवलो ॥ ४९ ॥ पमव नियपट्ठे ठाविऊणमुकठिओ व्व मुत्तीए । (म ४०००) पत्तो ओंसप्पिणीचरमकेवली जवूसामी गुरू ॥ ८५० ॥
 वरमकेवल्लिवा वाऽस्या गाथातोऽवसेया ॥ मण परमोहि-पूलाए, आहारगखवगउवसे कप्पे । सजमतिय केवलि-सिज्झगा य जवुमि
 वोच्छिन्ना ॥ ५१ ॥ सते वि सतविसए अवहाय सव्वे, जाय महाजइमह पणमामि जंबु । ददद्दण त विरइरज्जमुवागओ जो,
 लुटंतओ वि तमहं पमवपि वदे ॥ ८५२ ॥

॥ इइ सिरिजंबूसामिचरियम् ॥

ननु तथा सुमन्त्राणां प्रतिबोधोऽपि प्रसक्तः कथञ्चरितुं न ह्यप्यर्थं ? तत्रार्थं एतच्छब्दोऽपि विपरीतपुनरावयः
प्रतिपुनरावयस्ते इत्यर्थः—

दीर्घं हि वरमपोराणि वनारथमणमासपरिपुष्टा । नर सो विद्यापुत्रो पटिपुष्टो तुमुमावाप ॥ १८ ॥

एतां लब्धं तुमुमा दातुं तु वना—तुमुमाविद्यामेव छात्रेण सम्यक्त्वो वि वरियर्थः । अत्रि चिरि रिशरद्विबनवरं मय-
रत्रिपत्रनेत्रं ॥ १ ॥ दोसास्तेषु सुष्ठो सप्तम्यो वदन्तो वसी बन्ध । 'तुमुसुसिन्तो वस्तु'सिन्तो व वेत्तुं 'विद्विगिगिनि-
पदो ॥ २ ॥ तस्मि विपद्येद किलो वपदो व्यजेन वानैषोपि । तुमवासासप्तो विष्ममासपटिपुष्टममलो ॥ ३ ॥ यो येन
वामो अत्रिपट, सीसो सो तस्यजस्यमेव मरे । इव विद्विपराज्ञो निजिभ्यो स दातुमि तुमुने ॥ ४ ॥ वम्वानिभ्यो व वामो
तुम्वानुपपन्न परिपन्नो वम्वो । वन्दरे मये मज्जते, व नेक्ष्य विपयव्यासये ॥ ५ ॥ मन्त्रा तुल तुम्वगह्य-गोहमेमादुर्धपरोसेन ।
अत्रविने समीपद, तं पञ्चद्वगिरिवाय ॥ ६ ॥ सो लीप पात्रप, पमत्तमम्वदस्यवामोदेव । विमो वम्ववामो वाम्वं मियय
मर्कसि ॥ ७ ॥ गोस्वरपरिवाय सप्तम्यस्त सादृश वस्त गेदमि । सोऽगम्यतो वामो तेव वम्वमीय सो मरिष ॥ ८ ॥ सावि
मुनिम्वेत्तव, तुल्य कर्दम्य निस्वतुल्य । पञ्चमं वाम्वं ऐरी मापय संवाप ॥ ९ ॥ वरिषं सो सप्तमो वामो वाम्वं
वामो वम्विने । वम्वम्वम्वरिपिप तुमो वेद्वीरिपय ॥ १ ॥ विरिषं व वाम्वं च विद्यापुत्रेति गोव्ययमिव । इषरी
पि वम्वो वम्विषं, वाम्वेन वम्वस्य मन्त्रप ॥ ११ ॥ वम्वस्य सुवद्वरि, वाम्वं तुमुपा तुम वाम्व । सो व वम्वपुत्रो वाम
वाम्वो वम्वो वीस्ते ॥ १२ ॥ वम्वम्वम्वम्वम्वम्विपिप तुम्विप्वीरिप सप्तमोदेव । विद्यापिप्यो वाम्वं वम्वो वाम्वो मरिपुत्रो ॥ १३ ॥
वाम्वो पञ्चमम्वो तुमो वम्वीरिपम्वि व मर्वमि । सो येन व वस्त पट, नोरेदि विद्विपन्नो वेदि ॥ १४ ॥ एवमि वम्वसम्वि

१ पु. १. १. तुमिषं ० । १. विरिषं वम्वो ० विरिषं वम्वो ० ।

तेण चोरण ण्यमुअइठ्ठ । रायगिहमि नयरे, सत्याहो अत्थि धनानामो ॥ १५ ॥ तस्स य भूया नामेण, सुममा मा य मग्ग
 तुन्ह धण । ता एह तत्थ जामो, अवहरिउ त च ण्णोत्ति ॥ १६ ॥ पडियज चोरेहि, ग्गणीण तओ गया य रायगिहे । ओमो-
 यणि च दाउ, इत्ति पविट्ठा मिहे तस्स ॥ १७ ॥ तत्तो य चोरउणा, चिलाइपुत्तेण इक्किओ वेट्ठी । भणमि न कत्थियं एमो,
 मुसामि पुरिसेण होयव्व ॥ १८ ॥ तत्तो य रित्थजायं, गुणरणवणि ७ सुमम पेनु । मग्ग पेन्त्तस्स पि, चिलाइपुत्तो पि-
 णिम्सत्तो ॥ १९ ॥ पाविय समीहियथो, सट्ठण पट्ठियो स तुट्ठणो । अह उगयमि मूरं, पचहि पि मुग्गहि परिकिन्नो ॥ २० ॥
 वढदेहवद्धकवओ, नरयइअहुमुहउपरिउडो सिग्ग । तम्मगेण लग्गो, भूयानेहेण धणइओ ॥ २१ ॥ भणिग य रायमुट्ठया, धणेण
 धूय मम नियत्तेह । दव्व दिच तुम्हाणि य, भणिग भाविया नुत्तज ॥ २२ ॥ इते य ते पालोइय, नट्ठा चोरा धण मिमोत्तूण ।
 धेत्तण य त सुहडा, जहाग पडिगया सव्वे ॥ २३ ॥ मुग्गंनगेण लग्गो, पट्ठीण ण्णो पज्जोइर चोरो । निव्वयाहिउमनयंओ, त
 कन्न सो चिलाइसुओ ॥ २४ ॥ मूढो मीस छेत्तु, तीण सुह पत्थिओ पज्जोयो । ते पि हु मिउत्तग्वित्ता, मिग्गया पत्थिग भणा-
 ईया ॥ २५ ॥ अणुरणेण कम्मणमाण दक्कण मारिओ ण्णो । पुत्तमि भो मिरीरनेत्थ न मग्गमावट्ठिय ॥ २६ ॥ ता उअ
 जालसरिस, ते सव्वे दिव्वविल्लिसिगस्स ॥ चित्ति चित्तचित्ताफे चट्ठिग य नडिया य ॥ २७ ॥ भिन्नममिन्न दुस्मिन्ना-
 मदुस्सिय चोणिनाहमह रो । समवत्तो यत्तद तत्त(त्थ) माहिरो मग्गमेय मग्ग ॥ २८ ॥ पययिमाया मायायि, होइ ताओ पि
 पावियामाओ । भायावि पाणवाया य, दिव्वपडिउत्तमाओ ॥ २९ ॥ कान्धकालादी पि हु यरपरिगल्लगल्लान्नाल्लिया होइ । पिड्डिगे
 अणुइल्लत्ते भित्तममित्तो पि कत्तोपि ॥ ३० ॥ ता दिन्वियिउडियाण, मरणात्थाण एत्थ दुत्थाए । पत्ताणग्गण दुग्गउरण हा
 फिउ(नु) कायव्व ॥ ३१ ॥ वसुन्हेओ मा होउ, जज्जगोइहमिय भयलेण । जणणुत्ता पुत्तो, भोवु मं तरह वत्तामिण ॥ ३२ ॥
 इय सेमेहि वि भणिय, कमेण नो नजिय इम जाय । ता मुमुमाण दंढ, अत्तादेइहि तं भुन ॥ ३३ ॥ “ इय उम्मा अइय,
 आशरो वमिओ तिप्पिनेहि । ” नित्थरिउ ते वसण, पुणरवि नुत्ताभायं जात ॥ ३४ ॥ अह अडवीण मग्गं, चिन्नाग्गुत्तेण परि-

समोद्वेगं । कद्रुण सङ्गमेव, लघुगतिर्ब्रह्म महासुख ॥ १५ ॥ ब्रह्मिष्महो महासुखि । सुखेदेवं ब्रह्मेणु मय कर्म । इत्य तु मया वि
 चीर्य कर्म न कस्यिष्य सुखिस्तद्वसि ॥ १६ ॥ अथम निरेव-संवर-एवमिदं विदितं तेन कसिप्रभो जन्मो । आ सो तदोव
 गच्छन्, ता विदित्येवमासदो ॥ १७ ॥ एवो महासुखो, यममन्त्राव्यतिजो मय विन् । बर्तं पुनो बर्तं वा ब्रह्मपण्य को
 कर्तव्यो ॥ १८ ॥ कर्तव्यसमो कोवस्य विनाहो सो कर्म तु दुःखस्य । मर संकल्प दम्य हृद्यो सध्वो मय कोवो ॥ १९ ॥
 गीते तु विवेकस्य, तस्यस्यो कर्म-नार कर्मो को । तो न परिमर्जितो स माण्या सुपर दम्य सिदे ॥ ४ ॥ आर कमेय
 देव्य, एव विजो एव कर्मजो यमिजो । तो संवरपण्युजो ब्रह्मसमो टिजो यन्त्र ॥ ४१ ॥ परिमार्गैर पुनरुपनेव एष्यधि
 विमि वि पयवि । नारायणविपविदो मुनिजो कर्मनिजिज ॥ ४२ ॥ ब्रह्म इतिगोप्यजति, मुनिसन्निप्रगण्टुब्रह्मविदि ।
 गुरोव्यतिष्यर्षि ब्रह्म, सुखजो मोक्षुमारदो ॥ ४३ ॥ ब्रह्मते न-आयावसीसं सुखं नि देह, गुराव्यतिष्यर्षि विमाम्प्रज्जमे । विमि
 निमर्ष ब्रह्मविषय समान, व्युनि ब्रह्मजो न कर्मिजो सो ॥ ४४ ॥ एवेमंयति विदीव्यति, एदे समीरमि मुनिस्त वाद्य ।
 विरार ऐति समस्तपण्यनिखाएवमि न विदयनि ॥ ४५ ॥ ब्रह्मविष्यर्षि निव्यर्षि बर्तं समं समारपीय बर्तियर्षु । मुरकं सो सर
 सारज्जमे, एतो मुनारिष्यक्यो मरणा ॥ ४६ ॥ इर सुमुमा-पिजरापुत्रक ॥ ४८ ॥ लघुविष्यर्षिब्रह्ममहाप्रसिद्धस्य भिष्यतीपुत्रस्य
 प्रस्तव्यपण्यमसि एवमिदं एवमिदं—

पुच्छिप्यव्यतिष्यर्षि एव विरारमि एवमुरासमपुत्रा । देव एव विमोहा, विसदा ब्रह्म सफळया आवा ॥ ४९ ॥

'पुच्छि' सफळमोहासामान्य 'व्यति' न ब्रह्मपण्यारिमोहासामान्य विरारमुनेस्त 'गुरो' एवमिदं ब्रह्मविष्यस्य एवमिदं सुया
 न समपुत्रक-मिरार एवमपुत्रमोरेय एवमपुत्रमोरेय विमोहा-मिरार विमोहा-मिरार विमोहा-मिरार विमोहा-मिरार विमोहा-मिरार
 बावा' केवमिदं एवमिदं । " इतिमिदि " एवमपुत्रमोरेयस्य एवमपुत्रमोरेयस्य । एवमपुत्रमोरेयस्य । एवमपुत्रमोरेयस्य—

सुरवइ आप्सेण, वेसमेणेण विणिम्मिया महई । वारवई आसि पुरी, मणिकचणचारुपासाया ॥ १ ॥ सुरसेणाणदिमहंतामरसा-
 यत्तजयसिरि जीसे । सरवरनिवक्तव पिहु, सुरवइविजयप्पयाण व ॥ २ ॥ कयनेमिजिणुत्त, सो सरसनितरमहीरुद्धावासो । परि-
 सरवसुधराय, केलिगिरि जीए जजितो ॥ ३ ॥ तीए दसारसीहो, अहेसि भरहद्वभूसणो राया । कण्होत्ति आसि तस्स य, तणु-
 च्चवो ढंढणकुमारो ॥ ४ ॥ रुवविणिज्जियमारो, कलाकलावरस पत्तपरपारो । नवलवणिमाण सारो, विहियवरोद्वारसिगारो ॥ ५ ॥
 उव्वादिऊण निव्वणउव्वण-जोव्वणगुणाओ तरुणीओ । विसयसुहम्पणुहवतो, ताहिं सम गमइ सो काल ॥ ६ ॥ अह अत्रया
 कयाई, समिय असेसगिवगाउम्मगो । देहप्पहाहिं दिसि दिसि, कुवलयप्पर व विफिरतो ॥ ७ ॥ अट्टारससहस्सेहिं, सीलंगणं
 व पवरसाहूण । सहिओ सहिओ व्व सुधम्मधारिज्यूयारवारस ॥ ८ ॥ भयत्र अरिट्टुनेमि, गामाईसुं कमेण विहरतो । सपत्तो
 वारवइ, समोसवो रेवयउज्जाणे ॥ ९ ॥ अवगयजिणिंदआगमण-वइयरे सहारिसे सभागलु । कण्हप्पमिदमहीवइविंदे नमिऊणसुव-
 विंदे ॥ १० ॥ जयपहुणा पारद्धा, धम्मकहा असयसारणीसाय । सम्मत्तमूलनिम्मलमूलुत्तरुणगणगीरा ॥ ११ ॥

जहा—“जाव न जरकडपूरुयणि सव्वगिउ गसइ, जात्र न रोगसुयगु उग्गु निदउ उसइ ।

ताव धम्मि मणु दिज्जउ किज्जउ अप्पहिउ, अज्जु किं कहि पयाणउ जिओ निच्चु प्पहिउ ॥ १२ ॥”

धम्मु रम्मु सचरावर जीवइ दय सहिउ, अरु गुरु नियघरघरणि सुरय सगमरहिउ ।

उज्झिय विसयकसाउ देउ जो सुफमलु, ण्हु लेहु रयणत्तउ चितियदिन्नफ्लु ॥ १३ ॥

दय किज्जइ जपिज्जइ सच्चउ पियवयणु, न हरिज्जइ निहणिज्जइ दुज्जउ जगि मयणु ।

न परिगहिरहु किज्जइ सज्जिज्जइ करणु, सिवसुहु तो पाविज्जइ निज्जियजरमणु ॥ १४ ॥

इय जयपहुणो सद्धम्मदेसणासारमायरेण सो, सुणिऊण पव्वईओ, गुणसारो ढढणकुमारो ॥ १५ ॥ वारस वि भावणाओ,

मन्त्रिणो तद् सुपे अरिबन्धो । कुम्भलो निमिरत्नं विपद्य सुखमनुगु सद्धि ॥ १६ ॥ विहरोत्त स निष्पुष्पममममिअविधिं
 नविदुष्म । सपुनिकमोदपुष्पममं ईच्छामारम्भ ॥ १७ ॥ हो तरोसेवे नेन सागुया सार यमेव सो भिक्खो । तस्य वि अद्धि
 त्तरोस्य बाध मीमाई कम्पाई ॥ १८ ॥ एणमि अरत्तमि सुविदि ताराम्भारपरे सिद्धे । मूल्याय विप सिद्धो तपुवलो विमि-
 रेण ॥ १९ ॥ अहा—आहमिअवत्तले आसि पुण कम्भसूताभासे । विमि पारसराम्भो बध्मपिणो निष्पुष्पमामो ॥ २० ॥
 अह भल्लव नटादिअपीच्छो अदीसिणु अराय पत्ते । मोक्खत्तमंमि पुवा विमामिअ करिसवा सुदिप्य ॥ २१ ॥ बध्ममाय बध-
 मेवेकमपत्ता ठेव एमिप्य केवे । एअममिअच्छे विट् बध्मपिणोआहपरत्तेन ॥ २२ ॥ तप्यपायं च एदं, निष्पुष्पमं च एव
 संधारिपं सुखममवत्ता ॥ २३ ॥ सोपदुविसस्सुसुत्तमारारं सान्निवासुरैस्स । पुण्णेषुवत्तमो, एणो ईद्वपुमाणेवि ॥ २४ ॥ मे
 सोयं सो वीम अमिअत्तं निष्पद्य विज्जसत्तवे । एतो एवमपीय, मुक्खिअसत्तं स कएयवि ॥ २५ ॥ एवं सुखमेव अमममैरिअ
 वेक्खमपरियुक्को सो । निअरं अमिसमपिच्छे, विलोमव विपार्थे वेवेअ ॥ २६ ॥ अह बध्मवा विमिणो पुटो ईसारीय मय्वमेदि ।
 तद्दपं को मयो दुक्खमपरिचि बलाय ॥ २७ ॥ हो मन्त्रिं बामुक्का तपु दुक्खमपय इमे सत्ते । अतं दुक्खमपरी, एवो
 वि ह ईद्वपुमपरी ॥ २८ ॥ बामुक्को बोधीको बाम्भ मक्ख वीरिअमत्त । दुवदमज्जएणिसाएमदिअसत्तम्य विक्खव ॥ २९ ॥

पत्ता—मन्त्रिअवि कर्त्त । विट् आट्टवत्तको—अमीयस । अविमिअयो पामपिअवत्ता सुट्ठे य अमामाह ।
 इदि अट्ट एवमेविमिअ सुक्खममपेविट्ठए एवमपमपेविट्ठए निग मक्खामुत्तम् ॥ ३० ॥

सो एवो बामुक्को अ विज्ज इव सपे अएअत्ता । एवं वरिमामिद्धे, बालत्तं एदिगलो कम्भो ॥ ३१ ॥ एदिअमेवे ठेव
 च पुटीय विद्धे अदिमि निजमत्ता । भिक्खो मममालो कम्भोकोवेसु मएव्य ॥ ३२ ॥ वो एव विद करिअएव ओअरिअ एव

मभत्तीए । धरावीढलुठतसिरेण, वदिओ सो सिरिहरेण ॥ ३४ ॥ त महुमहेण वदिज्जमाणमवलोइऊण इब्भेण । गेहट्टिण एणेण, चितिय विन्ध्यमणेण ॥ ३५ ॥ धन्नो एस महप्पा, जो एव माह्वेण भत्तीए । वदिज्ज सचिसेस, देवाणवि वदणिज्जेण ॥ ३६ ॥ अह वदिव नियत्ते, हरिम्मि भिक्ख कमेण भममाणो । इब्भस्स तस्स भवणे, सपत्तो ढढणकुमारो ॥ ३७ ॥ तो तेण सिंहकेसर-मोयगथालेण परमभत्तीए । पडिलाभिओ महप्पा, गओ य सव्वन्नुपयमूले ॥ ३८ ॥ नमिऊण भणइ भयव 'किमंतराय ममाऽहुणा खीण । जयगुरुणा वागरिय, विज्जइ अज्जवि य तस्सेस ॥ ३९ ॥ एसा च कण्हल्लो, परमत्थेण जओ नमत त । आलोइऊण-मिन्नेण, वियरिया मोयगा एए ॥ ४० ॥ एव जिणेण मणिय एस महप्पा तो परस्स लद्धि त्ति । गतूण थडिलम्मि, सय परि-दुवित्तमारद्धो ॥ ४१ ॥ परित्वमाणस्स य, कम्मफडुविवाग विचित्तयतस्स । सुद्धञ्ज्ञाणवसेण, से जाय केवल नाण ॥ ४२ ॥ तो केवलपज्जाय, परिवालिय बोहिऊण भव्वजण । जस्सट्ठा पव्वइओ, त मोक्खपय पव्वोत्ति ॥ ४३ ॥ इति ढढणमुनिकथा ॥ ३९ ॥

किमित्थाहारोऽनपेक्षोऽय हरिकुमारोऽत्येव विहृतवान् उच्यते—

आहरेसु सुहेसु अ, रम्मावसहेसु क्राणेषु च । साहूण नाहिगारो, अहिगारो धम्मकज्जेसु ॥ ४० ॥

साहू कांतरमहाभएसु अवि जणवएवि मुइअम्मि । अवि ते सरोरपोढं, सहंति न लहंति य विरुद्धं ॥ ४१ ॥

जतेहि पीलिया विहु, खदगसीसा न चेव परिकुविया । विइयपरमत्थसारा, खमंति जे पडिया हुंति ॥ ४२ ॥

यस्मादाहारेषु शुभेष्वपि सरसस्तिग्धादिषु उपलक्षणत्वाद्वस्त्रपात्रादिषु काननेषु च साधूना नाधिकारस्तदास-
क्तिसेवारूप, किन्त्वधिकारो धर्मकार्येषु, अरसविरसान्तप्राप्तान्ताभिग्रहयुक्तशुद्धौच्छादिषु ततो हरिकुमारस्तथा विजयहारेति ॥ ४० ॥
तथा—“साहू गाहा” साधवः कान्तारमहाभयेष्वपि अटवी-राजभयादिष्वपि मुदिते ऋद्धिस्तिमिते जनपद इव क्षुदादिपीडामपि

छादने न पुनर्मांसि-गृह्णति विद्वद्भगवतेष्वमीसां प्रियद्वयप्रकरोति ॥१४॥ अथाप्यु स्वयर्जनं दहन्नेवोपरिष्ठति- 'अग्निं गच्छ' अथर्चं त्यजे । आरत्यो वनामपानस्यत्वेन-
छादनीयं पुरीय, विष्कम्भं खाति नरवर्धं दत्त । अग्निनीयिष्य नाम्नो, यमसाधे भंजामुमाधे ॥ १ ॥ अग्निगच्छनीयानी-
ना-वस्तुवित्पादिराम्नो सुभर् । विषयवत्त्वपरादौ यमसाधुपुत्रकथने ॥ २ ॥ एवम अग्निमु द्वा खाति पुरंदरमसा ससा सा
व । सुम्बरकवाहिरसंरक्षसा विष्ठा गरिरत्त ॥ ३ ॥ तेन कर्माई विपद्यु-अस्ति यम्योपि पदुषिणो । केअदि पञ्चोप्येवं, मादि
कर्माई दिवां दुदो ॥ ४ ॥ विष्कम्भमुमादप्रतिवत्त्वामे नाम्नो एव साध । कञ्चि पयस्वविक्रये, सुपस्यो पत्युमो लभ ॥५॥
परम्येकमुमादप्यप्यनी दयिदत्त वाप परिहाय । नमस्तोयेन को सुवर्गसाधरेवं सो ॥ ६ ॥ नपरेकमुत्तिष्ठतिपुनरिदुष्यत्परिपयमेव ।
मित्रिदुष्यित्त्वमगारमयन्तिमो दर्शयेव कर्मो ॥ ७ ॥ नर नाम्नोको यम्येकस्य पांये नो पुरो नुरिषं । एव मादिकर्माई सोमि
ससा नैरापुमापय ॥ ८ ॥ वेदमिधियोमुमाय-उत्तममो हरिणको जट होइ । एव सो सुमो पुमो सुप्तिरयेवोदुरो व
ठिमो ॥ ९ ॥ नर कर्माई परिहाय, सप्तवं विष्कम्भ लभति । मोदुमिणो गमो सो, यम्यपानो उरममि ॥ १ ॥ संया
एवगमो मित्पुमिणो व टेरगपुमयो । विष्प विषं व यदु, निषं त्ये पस्ते ॥ ११ ॥

एवम-“ रे देवा हररे विमीळ विपयकमं विमेकि कृष्टं, विम्यवयम्यमयोः क्वयिष ह्यम विम्योप्ये ॥
प्ये हि यममद्युरे परिणतो निमसागमं सुरो ह्येव यद्विगोपपठि कृष्टितं मित्रसौम्य परप ॥१५॥”
रमो-धिरि मुनिमुमापकसे पुरिकाय कटदि न्यदि मयेमो । दयिद्विपयम्यको व कर्माई नाम्नो यमसाधुमो ॥ १३ ॥
यम्यवदेव मूरिलमसि यमो पविष्यत्त्वमिदो । दिमो ये परिहाये मय्य नो केव पयस्य ॥ १४ ॥ यम्येगम व पुप्य
ईयारकसे पुरे विहाय । पदिदोदत्तव तीय, मुमपमिपुंदरकसाय ॥ १५ ॥ नर भदुय यमिणो सो क्वयमो मादिकमिणो

एवम-“ रे देवा हररे विमीळ विपयकमं विमेकि कृष्टं, विम्यवयम्यमयोः क्वयिष ह्यम विम्योप्ये ॥
प्ये हि यममद्युरे परिणतो निमसागमं सुरो ह्येव यद्विगोपपठि कृष्टितं मित्रसौम्य परप ॥१५॥”
रमो-धिरि मुनिमुमापकसे पुरिकाय कटदि न्यदि मयेमो । दयिद्विपयम्यको व कर्माई नाम्नो यमसाधुमो ॥ १३ ॥
यम्यवदेव मूरिलमसि यमो पविष्यत्त्वमिदो । दिमो ये परिहाये मय्य नो केव पयस्य ॥ १४ ॥ यम्येगम व पुप्य
ईयारकसे पुरे विहाय । पदिदोदत्तव तीय, मुमपमिपुंदरकसाय ॥ १५ ॥ नर भदुय यमिणो सो क्वयमो मादिकमिणो

तस्य । तुह सपरिवारस्स वि, पुन्हेइ जिण पुणो पणओ ॥ १६ ॥ आराहगा व सामिय !, विराहगा अहव किं भविस्सामो ।
दिसइ पहु त मोत्तु, अन्ने आराहगा साह ॥ १७ ॥ नत्थि भवियव्वनासोत्ति, चित्तिं तेण मइ सहायमि । जइ सिद्धि साहु
साहयति ता किं न पज्जत्तं ॥ १८ ॥ इय सह सएहि पचहिं, पत्तो कुभारकडपुरे सूरी । मग्गे आगच्छंत्तो, पालगपावेण विन्नाओ
॥ १९ ॥ परिभवसभरणुब्भूयभूरिकोवेणडणागय चेव । निक्खणिऊणुज्जाणे, तेण विमुक्काणि सत्थाणि ॥ २० ॥ पवरुज्जाणे ते तमि
चेव, सूरी समोसरिंसु सुह । तेसिं वदणवडियाए, निग्गओ वंडइनरिंदो ॥ २१ ॥ पणमिय पुरो निसन्नस्स तस्स तीसे सहाए
सूरिहिं । पारब्बा धम्मकहा, सुहापवाहाणुहारेण ॥ २२ ॥ पडिबुद्धा बुद्धिपणा बहवो पाणी पयावई वि तओ । गुरुगुणगुरु-
आणदियचित्तो पत्तो पुरस्सतो ॥ २३ ॥ अह एगते बुत्तो, पालगपावेण पत्थिवो एव । तुह पहु ! हियचित्ताए, किंपि पयपेमि पर
मत्थ ॥ २४ ॥ एसोऽरस्स सूरी, भग्गुविग्गो वयाव आयाओ । पासडिगकुम्भुडिओ, तुह पहु ! रज्जाऽवहाराय ॥ २५ ॥ कयक-
वडसाहुवेसो, जोहा सन्वेवि ते सया पंच । तं तत्थ गयं सत्थेहिं, मारयिस्सति नीसका ॥ २६ ॥ जइ तुह सदेहो देव !, कोइ
ओसारिऊण ते तत्तो । खिइनिम्हए निरिक्खह, सत्थे सयमेव दसेमि ॥ २७ ॥ विहिए तदेव पुहईपहुस्स पयडाणि ताणि
जायाणि । चित्ते चमपिओ अघडमाणघडणाए तीए सो ॥ २८ ॥ “बुइ जलंमि पत्त, तरइ सिला हुयवहो वि पज्जलइ । त नत्थि
सविहाण, संसारे ज न सभवइ ॥ २९ ॥” अपरिच्छियपरमत्थो, परिणीणपायपुव्वपुणो य । तस्सेव देस देइ, दंडई दडणे ताण
॥ ३० ॥ इय सो पाविय पाविट्टुट्टुचिट्ठो निवरस्स तरसाण । परमपओसो तोस, सपत्तो कालदूओ व्व ॥ ३१ ॥ नगरस्स
तस्स दूरे, मंडावेऊण घाणएऽणो । मुणिमेगेग परिखिवइ, तत्थ नए य अप्पाण ॥ ३२ ॥ खदगसूरिसमीवे, सोहिय सन्वेवि
सन्वससाई । गुरु धम्मदेसणाए, इय अप्पाण च भाविति ॥ ३३ ॥ “सारीरमाणसेहिं दुक्खेहिं अभिदुयमि ससारे । सुलह-
मिण जीवाण, ज किल दुक्खेहिं सजोगो ॥ ३४ ॥” कहमन्नहा सुकोसल-महामुणी काउस्सगगधिराओ । वग्गीए सिग्घमवणीए,
पाडिई भक्खिओ अभओ ॥ ३५ ॥ कह वा उस्सगगयस्स, चत्तदंडस्स दंडसाहुस्स । सीस छिन्नं एमेव, जउण रत्ता सुणेउण

जाणेइ नियाणमोहीए ॥ ५३ ॥ इत्तञ्च—निवदिन्नरणकवल-रुप्पियनिम्मलनिसेजसजुत्त । रुहिरौहपकटंकिय-रयहरण खदगगुरुस्स
 ॥ ५४ ॥ सरुहिरकरसकाए, उप्पाडेऊणमाणिय कह्वि । गिद्धमुद्दाओ निद्धेण, पाडिय अवरगाओ ॥ ५५ ॥ करयलपल्हत्थिय
 आणणाए अतेउरोवविट्ठाए । खुद्धमणाए पुरदरजसा ससाए पुरो देसे ॥ ५६ ॥ दट्ठण पच्चभिज्जाणिऊण त सा धसक्किया हियए । किं
 पुच्छतीए नाय, पालगपावस्स दुच्चरिय ॥ ५७ ॥ पोक्कारती पत्ता, तत्तो वड्डइनिवरस पासमि । हा हा ह्यास निग्घण । किं
 कारविय तए एय ॥ ५८ ॥ एत्थतरमि पत्तो, खदगदेवो भरेइ सावत्थि । सवट्ठगवाडविउव्वणाए तणदारुभाराण ॥ ५९ ॥ सिरि-
 मुणिसुन्यपासे, उप्पाडेऊण नेइ नियमइणि । सा पावइ पव्वज्ज, जयपहुणो पउमहत्थेण ॥ ६० ॥ सावत्थी वि समत्था, दड्डा
 तेणाडमरेण सहसत्ति । तेणेव अग्गिणा ताणि, मुणिकरकाणि दड्डाणि ॥ ६१ ॥ दड्डाए तेण तीए, वारसजोयणपमाणभूमीए ।
 जाय रत्त अज्जवि, ज गिज्जइ दड्डगारत्त ॥ ६२ ॥ उक्त च—“स्याद्देवदेवास्पदद्वनाना, यदा विनाशः कुन्तापचारात् । मारो
 मुनीना च तदातितूर्णं, भङ्गो भवेत्तत्पुरदेशराज्ञाम् ॥ ६३ ॥” तथा—“त्रिमिर्वर्षस्त्रिभिर्मसिस्त्रिभि पक्षैस्त्रिभिर्दिनैः । अत्युग्रपुण्य
 पापानामिहैव फलमश्नुते ॥ ६४ ॥” ॥ ४२ ॥ न त्वाश्चर्यमेतत् यदेते साधवो दुर्धृतस्य द्विजातेस्तयोपसर्गं तितिक्षाचक्रु । न
 किंचिदाश्चर्यमित्याह—

जिणवयणमुइसक्कणा, अगयसंसारघोरपेयाला । वालाण खमंति जई जइत्ति कं इत्थ अच्छेरं ॥ ४३ ॥

न कुलं इत्थ पद्धानं, हरिएसवलस्स किं कुलं आसी । आरुंप्पिया तवेणं सुरावि जं पज्जुवासंति ॥ ४४ ॥

.. जिनवचनश्रुत्या सकर्णार्ण अवगतघोरससारविचाराश्च अज्ञानाना सम्बन्धि वधवन्धादिभिर्येतयो यदि क्षमन्ते, तदाऽत्र किमाश्चर्यं ?
 न किंचिदिति पेयालो विचार । प्राकृतत्वात् घोरविशेषणस्य विशेष्यात्परनिपातः ॥ ४३ ॥ क्षमादिगुणाधारत्वे सत्त्वमेवामीषा निमित्त, कुल
 इ प्रायिकमित्याह—“न कुलं” गाहा—स्पष्टा । नवर हरिकेश-मातङ्गविशेषाः । आकम्पिता-आवर्जिता । तत्कथा पुनरियम्—

માનુષ્ય નથી, સંયો તમે એ મરત્તી થાસિ । ગદિયજો ગીતજો ॥ ૧ ॥ જિમે(જો) ગોપ્ત-
 રિય તલ્ય લેગાય નવડાએ । દુરજલ(જાત)સિ પુષ્કિતો લોમરેલિજો ॥ ૨ ॥ હિમિમાય રજાવ, જામિ સ જાદ જા
 જા ॥ જાજાવ વેષામિ રજાંડાગાપંતિ ॥ ૩ ॥ દીરજસમિસમેય, તે સધિય સંપરેલિમિજો । મિતદ સ મા
 જાજાવ હિમિમા ન જાજા જો ॥ ૪ ॥ નિર્મલિય જા જાસિ સમોદ જાજા તે સો । નિવરવરવિરજાંડિયે પિ પુસે
 મિતલી ॥ ૫ ॥ મુષદ મુનિસાડાવ માવપમવસમેએએસ । જાસરિયકરિપુસરિયમાવજો જામા મુનિ તે ॥ ૬ ॥ મુનિમા
 નિ હિમિજો સે જાસારવજો એસ દસ । જોદારસથાવ, જાસવજાજો મિતજો ॥ ૭ ॥ વસુલવજા જાં, જાવ
 માવરિયજાવરસ । જોસિમાવરિયમાવજાસિમુજા સિમિમુદ ॥ ૮ ॥ જાજાવજાવરેમા-વિવરિયસંગજો સો । સ મુનિસ તસ
 વસે વરિવજો મિતજોએએ ॥ ૯ ॥ નિરવકિવસજાજો, રિયજાસમે જાસિરો જાસિ । મરિસ હુજોવ, સંજાજો મુજા
 વોવ ॥ ૧ ॥ જામવરિગિતીરી, જાગવર્મિ સો વોએ । જાજોદમારિજા, ગોપીર જાજો સ્વે ॥ ૧૧ ॥ જામિયજા
 જો માવજાએ જામવજો જાજો । જોદજાવરિજો નિવરવર્મિ રસમિજો ॥ ૧૨ ॥ જાવજાસો જાસર, જાસિમાવજા-
 મિતલીજો । જાસં જો વર્મિ, જાવ જાવજાસો ॥ ૧૩ ॥ જાવજાવજાસિસે જાસર, જાસિમાવજા-
 વોવ જાસરવિજો સો ॥ ૧૪ ॥ ૧ જાવજાસિસે જાસર, જાસિમાવજા-
 ॥ ૧૫ ॥ જાસિસે વજો જાસર વજો જાસરવિજો । જાસિ જાસે વોવ ન વસ સમજા મિવિસો વેવ ॥ ૧૬ ॥ જાવજા-
 વરજાસિસે વિવિય વોવ જાજો । જાવજાવજા જાસરવિસિ જાવો જાવ ॥ ૧૭ ॥ જાસે જાસર વિવ ન જાવ જા વોવજો
 જાસે જોજો । જાસ જાસજો જાજો જાવજાવિ જાસિમાવ ॥ ૧૮ ॥ જાસમાવ(જાવ)જાવ, વરસેવજાવજો જાસિમાવ ।
 જાવિ જાવજો સો જો જાસિમાવ જાસો ॥ ૧૯ ॥ જાસે જાસિમાવ જાસે નિવજાસિમાવજો । જાસે જાસિમાવ

कोहो सञ्चरियविच्छोहो ॥ २० ॥ गुणगामवाहणेण, कलहत्तङ्कारुरुरमवदेण । कोहपलीवणण, अलगगुणा निणयमेव करे ॥ २१ ॥
 तथा च—“ दासोऽप्यन विलोभ्यते धिनयवाच् स्वाभीभवन् नेममनि, यारिद्रगादुतिविद्रुतोऽन्यधिपत्तिस्वगोम्यन्याया भ्रिय ।
 दोभग्न्ययतिगद्गानपि नर सोभग्न्यभागी भूश, किं किं तद्विगनेन मिद्वयति न यसाध्य मन समतम् ॥ २२ ॥ ”

एवं भावेमाणो धम्म सोऊण साहुमूलमि । मरारमुनिविज्जो, मांगममारिस्मी जाओ ॥ २३ ॥ दसम-दुयालम-माम-दु-
 मास-दोमासिया य रवणेहि । सोमियसन्नसरीरो, विहरद् गामगरपुरेणु ॥ २४ ॥ विहरतो सपत्तो, सिरियानज्जिणिः जम्मरम्माण ।
 वाणरसीनयीण, यहि ठिओ तिगुज्जाणे ॥ २५ ॥ गर्ज तिगुज्जत्तो, महरिमिमाराहण मन्ना तगळ । अद्गुग्गुणगाडनिवध-
 माणसो जाइ न कहिपि ॥ २६ ॥ अत्तिपी तस्स कयाई, अयरो जम्बो ममागओ भणइ । किं यणइ मित्त ! न, सचरेसि
 सुचिराउ ज दिट्ठो ॥ २७ ॥ पभणइ णसो निरमीमअसमपसमाद्गुगगहानिहो । एवस्स महानुणिगो, अस्सयणिमणो म्हि सेणा
 ॥ २८ ॥ ददूहण मुणि त सोवि, तोसओ तिगुं पयपेइ । तुममेव मित्त ! यज्जो, तस्स यणे णम धम्मरिस्मी ॥ २९ ॥ मह
 काणे नि निवसति, साहुणो तानहपि गंवूण । सह दोवि यद्विनो ते वि, मनिउं ते गया तथ ॥ ३० ॥ अतरहणहिं तेहि,
 तवरिसणो ते निरिक्खिया ताव । कहवि पमाणमणेगहयविगद्ग करेमाणा ॥ ३१ ॥ गाढतरामते नमि चेव, तत्तोऽणुरत्तचित्तेण ।
 भत्ति एणति पयपउम-पञ्जुवासा तिसा मुसिया ॥ ३२ ॥ भाणेण पदमाणस्स, तस्स त साधुमेजम्मगस्स । धणइ मुद्रेण काओ,
 गओ परो पुण सठाणमि ॥ ३३ ॥ अह अन्नया कयाई, कोसन्नियनरेसरडगया भद्दा । जम्मराराहणकंठाणमागया जम्ममन्नेउ
 ॥ ३४ ॥ जा तस्स पयाहिणमायेइ ता तं तवस्मिगिरंइ । रुद्धिरयममंसनिम्मुज्जगहनीरुमनिक्कयम ॥ ३५ ॥ चरुलकडारलो-
 रणमइदि^१ विट्ठुवूलपोरपोणाल । टप्परकत्तत्तिहोयुत्तगममेणेणमइत्तल ॥ ३६ ॥ मल्लदुग्गंय त पेत्तिक्कण थुरंइ सा दुगउण ।

उद्धार्जुणमारब्धो । मलमलिणतणुवासो, पदसेव पावविप्येहिं ॥ ५८ ॥ जपति पुरो ते तस्स, कीस पत्तोऽसि रे । पिसल्ललुल्ल
तुम । नणु तुरिय एयाओ, थामाओऽवक्कम कुणसु ॥ ५९ ॥ अइमलिणकुचेलअचेलदुक्खमुक्खमज्जाय । पत्तो पवित्तपत्ताणमग्घ-
मपवित्त । किं पासे ॥ ६० ॥ एत्थतरमि जक्खो, रिसिणो देहमि पविसिउ भणइ । भिक्खयथमागओ ह, ता दिज्जउ मज्झ भो ।
भिक्खा ॥ ६१ ॥ विप्रा—जो जाइकुलविसुद्धा, वेयविहिन्नु सक्कम्मसत्तु । ताण दियाण दाणाय, सिद्धमन्न तुह निसिद्ध ॥ ६२ ॥
साधु—सइ विरओ हिसमुसा-अदिन्नमेहुण परिगहाओ अहं । समसत्तु-मित्त-कफर-कणओ परिमुक्कहारो ॥ ६३ ॥ परिचत्त
गिहावासो, उगमउप्पायणेसणसुद्ध । भिम्भेमि भिक्खमिच्च, गिहे गिहे तेण पत्तोमिह ॥ ६४ ॥ एसो य कओ पाओ, पाय
तुम्हेहिं नियगिहनिमित्तं । ता एयाओ मज्झवि, घम्मट्टा देह भो । भिक्ख ॥ ६५ ॥ विप्रा—जाव विगहि न भुत्तो, पढम जल-
णमि जाव न हुट्ठो । ताव न दिज्जइ एसो, सुद्धान वच्च ता समण । ॥ ६६ ॥ पवरे फलति खेत्ते, जह विहिणा वावियाणि
वीयाणि । फलइ तहा पि(व)उ वमण ! जलणम्मि निवेसिय दाण ॥ ६७ ॥ अह मुणिणा ते भणिया, जाइमेत्तेण हुंति नो विप्पा ।
तुम्हारिसा हि पावा, हिसमुसामेहुणासत्ता ॥ ६८ ॥ जलणो वि पावहेऊ, कह तमि निवेसिय सुह कुणइ । पिउणो वि परमव-
गया, इह विन्न कह णु गिन्हति ॥ ६९ ॥ इय पडिक्कालीयप्पलावसीलेण हीलिया अम्हे । ण्ण ति मुणिं ते, पहाविया पहरिउ
सव्वे ॥ ७० ॥ वड-कस-सइ-लेट्ठुहिं, ताण थाणुव्व धमिया केवि । दूरे धरिया जम्भेण, मुणितणू विहियरक्खेण ॥ ७१ ॥
छिन्नतरुणो व्व धरणीए, पाडिया ताडिऊण पुण एगे । अवरे पहारपहया, गुहेण मोयाविया रुहिर ॥ ७२ ॥ ददट्ठण भट्टचेट्ठ,
महियमरट्ठे(ट्टि) तहाविहे तो ते । भयवेवमाणहियाया, भद्दा रुहेण सह भणइ ॥ ७३ ॥ एसो सो जेण तथा, संयवरा आगया अह
सुणा । सिद्धि (नववहु) निबधुफठो, नेच्छइ सुरसुदरीओ वि ॥ ७४ ॥ अइतिव्वतवपरचम्मवसीकयाऽसेसमाणसुरोहो । तिहुय-
णपणयपयगो, नाणाविह लद्धिसुसमिद्धो ॥ ७५ ॥ जियकोहमाणमाया-लोहपरीसहरिज महासत्तो । निट्ठुधियपावपसरो, पसरत-
अणवजसजोन्हो ॥ ७६ ॥ जलणोव्व दइइ भुयण, रुट्ठो रक्खेइ पुण तय तुट्ठो । ता एय ताडिता, तुन्ने निन्भतमेव मया ॥ ७७ ॥

पाशु पदेकम्, ततो सोमेह माहरिंसि परं । अह जीविष्य कञ्च एव भद्राय ते मजिषा ॥ ७८ ॥ एतस्य यजति च मे अह
एवं नै दमार्दि ये मयः । एवाहवन्धनच्छब्दिव इवति कोममि मुनिसीहा ॥ ७९ ॥ अह ते मुखिय मयिष्य संगारुनिषे
पयस्त्य बोधस्त । को बाबकस बिबाह विसेसओ मुनिब्रिजभवप्ता ॥ ८० ॥ मम मरिपरयेवे, मग्न जग्गेत्य सिनिरत्य एवं ।
वा नै विष संयसोह, सन्न पक्काइ सो कुम्भे ॥ ८१ ॥ बजरपखेरिहि वराविरोहि सो बष साकरं साहु । पुत्रकुलं विप्रलो, सो
अस्तेन कथ्य पक्का ॥ ८२ ॥ भरत्य मरीत्य ततो बटिळ्यमिमो ठकसी हो । वर बहु गुर्वति तेव वि बडिण्डिययेसणीबे
ने ॥ ८३ ॥ गल्केर्त्तमि रिप्लं पाठ्युपाई एव दिव्याई । गरिसमन्तेरे वेणिष्ठन्न मिमण्टणजेने ॥ ८४ ॥ सुविदिपदेरा
अह, तन्ने सुहासारधारपीपण । पडिपुडा जाण सबभूमिदेवाउमिहाण वे ॥ ८५ ॥ इति हरिकेशमुनि कथा ॥ १४३ ॥ वासना कुळे
मयानं किनु गुणा । फल हल्लू—अह नलि गुण ता नि कुम्भे गुणियो कुम्भे डि कथं । बुद्धमकर्म्मई गुणविजियान
गरुओ विष कथंको ॥ ८६ ॥

तथा— पञ्चदशमसुं प्रसाह्य अथोत्थित्वा गोमयम् ।
अथारविप्रोदो अथरवि मन्त्रिर्विप्रो रोषम् ।

कोशेये इमिवा। सुवर्णमुपव्याहृणांइति गोष्ठेमेव। प्राच्यरत्नसुगोशेमेव सुमिनी। एषान्ति हि वामनम् ॥८५॥ न

किप्रार्थनाया मठकपणपरद्वैः पणकरी तदा कं तुल्यामिमावाच्यताम् इत्याह—

वेदो नेरुधा धि, दोटपफोपि माशुमो वेतो । इरसी अ विक्रमो, सुदमगी दुस्वसमो य ॥४५॥
 रावपि व दमगोपि व एस सपगो पि एस वेवविठ । सामी शसो पुज्जो सबो निपगो पमवपि ॥४६॥
 नपि इत्य कोवि(य) निवमो, सुदम्मविणिविट्सरिसइवपिट्ठो । अयोधकुरवेतो महोप्प वरियणए जीवो ॥४७॥
 कोवो सपदि कम्मवयस्स पुम्भुवरिणए इप्पाए । मनि सुदो वयरिसो, असोमया पम साहूज ॥४८॥

इत्यादि गाथास्तिष्ठ' सुगमा' नवर कीटल्लपो पतद्गो न त्यादित्यः । एतच्च तिर्यगुपलक्षणम् । मानुष इति गतिचतुष्टयोक्तिः ।
 इत एतास्वेव विशेषाना(मा)ह—“रूपस्वीति” रूपमेव स्यं लोभनीयत्वात्तद्विगते यस्य स रूपस्वी । गाथाद्वये उतिगत्या उदप्र-
 र्शनार्था । चशब्दा' समुद्ययार्था । असकृदेव शब्दग्रहण पर्यायनिगुत्तावपि जीवद्रव्यस्यानुष्टुप्तिज्ञापनार्थम् । एष एवेतो जीव नाना
 रूपेणैव परावर्तते, न सर्वथाऽन्यो भवतीत्यर्थ । स्वकर्मविनिष्टमग्गकृतचेष्ट' । स्वकर्मणा यो विनिवेश' प्रकृतिस्थित्यादिप्रकारेण
 रचना तद्वतुरुपा कृता चेष्टा-देवादिपर्याय्यासरूपो व्यापारो नेन स तथात्प परायर्त्तते । जीव-यथाऽन्याऽन्यस्वरूपनेपय्यो नट
 इत्युपमानम् ॥ ४५-४६-४७ ॥ अय निर्लाभतोपदेश दृष्टान्तोनाह—“कोडीसगुष्टि” गाढा स्पष्टा । नवर दीनागधिभनमंचयस्य
 कोटीशतै सहिताया सुगुणधन्याया कन्याया नैव लुब्धो यज्जगिरिति योग' ॥ ४८ ॥ भावार्थं कयागन्य, मा चैयम्—

हिमवततुगवरपिट्टि-चपनयरीए आसि सालनिरो । पुत्तो पमच्चंदम्य, रादणो तस्स लहुभाया ॥ १ ॥ नानेण महासालो,
 जुवराओ जसमई ससा तेसि । कपिल्लपुरे पिठरेण, पुहुरादण परिणीया ॥ २ ॥ गुणगरुओ अगच्छो, गागळिनामो इमीए
 उत्पन्नो । अह चपपुरि पत्तो, कयाइ परमेसरो वीरो ॥ ३ ॥ विहिय तत्थोसरण, सरण सत्ताण दुम्मवत्ताण । अमरेत्तरेदि
 नीसेसजयसिरीकेलिचउसाल ॥ ४ ॥ भगवतागमणयिक, नूरुत्ताणपालयणाउ । सालो नराहिओ, नागराण त्योहं जणेमाणो
 ॥ ५ ॥ जयगुरुवदणवडियाए, तिगओ गरुगयवरान्द्धो । सपरीयारो परमुहसत्तपुल्लहुरिराओ ॥ ६ ॥ पत्तो भययत्तममीम
 भूमिभागमि दिट्ठुत्ततिगो । पडियन्नपायचारो, पचविहाभिगममागरु ॥ ७ ॥ गोउदारेण उत्तरेण, पत्रिमिय पयाळिणेत्ताण । पण-
 मिय पहुणो पुरओ, ईसाणदिसाए आसीणो ॥ ८ ॥ पारद्धा धम्मकाए, जोयणनीराणिणीण वाणीण । सत्त्वसमासापरिणाभिणीए
 परिसाए जयपहुणा ॥ ९ ॥ जहा—जालाकरालजलणोग्गद्धगेहमि जह ममो वासो । नो बुद्धिधणस्स जणम्म, तह ममे दुम्ब-
 भरभरिण ॥ १० ॥ तह कागतालसजोग-नायउ दुल्लहं मणुस्सत्त । लद्ध सद्धम्ममद्द-निहाणसपत्तिजोगमिण ॥ ११ ॥ जह वणि
 णीण लुब्धो, कोई हारेइ कोडिमवि मणुओ । तह विसयलालममणा, विवेचयियला इमं जम्म ॥ १२ ॥ सगापवगममगस्स, सा

एते अग्निमा इमोऽत्रसतो । सद्यो वामसस मुद्राय नमुनिभ्यो न नुग्रह्य ॥ ११ ॥ पिप्यज्यपयअसज्यो गो ठे तन्निरेवमेवराए
 मायो । अग्निमाग्निप्यस्यद्विद्विन्नो विरासतासतो ॥ १४ ॥ नुसरासतापिप्यज्यज्यो वि बवटे वीविपे हुब्व मनुष्य । सस्यमाक-
 म्यज्यज्ये प्रवतत् अद सवर् इमो ॥ १ ॥ सज्यावरेष नर सज्या एव इति अग्नि आग्नेमि । असासिसमुहाजुस्यमो पटव मि-
 नुग्रह्ये न भन ॥ १६ ॥ एवं जितनपयमा सज्यो यज्यज्यमिपिप्यज्यज्यमो । पयमिप्य मय्य सिले बाव महासाधमिह रो
 ॥ १७ ॥ अग्निमिप्यमि तमीये ता गुप्ताले इदेमि पयज्य । गेप्ते सिप्यम्ये देजादो महासायो ॥ १८ ॥ मिहदु रज्य पय्य
 बमय्य इदं तजो मय्य यावा । अर रज्यमसतं सनिज्यज्य तुयं परित्यज्य ॥ १९ ॥ तार बायमिह पय्येय, वंजमि विरुजा
 मागाय रोदि । अग्निम्यज्यो गागमिमाजीय रज्य निरोसति ॥ २ ॥ यो विप देसि तिक्सास्यस्यमय्यपय्यज्य करोर । यो सर
 सदास वरुजोपिवात्र बाइवरद्विपिप्य ॥ २१ ॥ सौदास्येवनिदो ठे वाजो दुपार निरप्येमाय्य । निदिस्मज्जनाय्या, सुप्य
 अदितसप्येगा ॥ २२ ॥ अग्निमिप्येदुस्यज्य तुपिज्यो रविमिप्य योदेवि । तिक्सास्यस्यसिप्येवप्यरुखा सेसपिसिप्यज्य ॥ २३ ॥
 अग्निम्याररररररर-नूररररररररररर । विज्यरररररररररर, सन्मिब विपयद्विप्य तुयं ॥ २४ ॥ पय्यप्य विरिजा यावि बस-
 मई साविप्य वप माय । सुस्यमाहासाय वि न पदिमु ररररररर ॥ २५ ॥ अर बजवा रररर, एवमिह विरिस्मज्ज यपाय ।
 बजो गेम् सानी पय्यज्यस्यमि ररररि ॥ २६ ॥ विप्यमिप्ये बाव, विट्ठेवप्यरुपि बासो वि । संसासिप्य देसि मा कोर
 कोर्य रज्येय ॥ २७ ॥ सज्येले ना गोरेय कोर अजेर ररर रीपी । गोरी देसि यो बजगाग्निज्यो मेक्यो मिजो ॥ २८ ॥
 पय्ये रीय्य गज्यो, गोबमयामी वि विट्ठेवप्य । यमिज्यो मिक्काजीज्यो सज्यो विमुजो न यो देरि ॥ २९ ॥ गागमिप्येय
 गागरेय सस्य पिदरेय । वर बसमाहाज्यनीय, मगरेयम्येद्वि ॥ ३ ॥ विमिपि धीरेगस्यरर, मेर्ये पय्यमिप्य
 ररररि । अग्निम्यज्यम्यज्य सज्यविप्य पय्यमि ॥ ३१ ॥ तपि न गोरेयमामी येपुं सन्मि अर या वादे । सज्य माय
 सज्येय, रग्निमुवदिता इमो अज्यो ॥ ३२ ॥ संसाप्य अग्निमिप्य सुदेविमेव भावेय । यावे देवज्येय विज्य रग्नेरि रन

जाया ॥ ३३ ॥ रज्जमि पढममन्दे, ठवियाणेएहिं सपइ वाएसु । नो अन्नो उवयारी, एयाहितो वि अम्हण ॥ ३४ ॥ इय सुद्ध-
 ज्ञाणाओ, अवसाण पाविएसु पावेसु । कम्मसेसु निक्कलकं, केवलनाण समुप्पन्न ॥ ३५ ॥ उप्पन्नपुन्ननाणाणि, ताणि पत्ताणि भग-
 वओ पासे । चपापुरीउ गुरुमगमणुसर(रिं)ताणि पचावि ॥ ३६ ॥ काऊण तिपयाहिणमभिवदिय तित्यमहपयट्ठाणि । गतु केवल-
 परिस, भयव पिव गोयमो जाव ॥ ३७ ॥ तिपयक्खिणिऊण जिण, पडिओ पाएसु उट्ठिओ भणइ । वच्चइ कत्थइ एह, सामि
 पयणमण कुण्ह ॥ ३८ ॥ वागरिओ जयपहुणा मा गोयम ! केवलीणिमाण तुम । कुण आसायणमाउहमाणसो ते खमावेइ ॥ ३९ ॥
 अह सवेगमुवगओ, चिंतेइ नाम भविस्सए सिद्धी । अइतिव्वतवच्चरणो वि केवल जेण न लहामि ॥ ४० ॥ एत्तो य सामिणा
 पुव्वमेव वागरियमासि परिसाए । मणुयसुरासुरसहियाए, जो सणं पभावेण ॥ ४१ ॥ अट्ठावयमारोहइ, वंदेइ य चेइयाणि कोवि
 नरो । तेणेव भवगहणेण, सिज्झई सो न सवेहो ॥ ४२ ॥ तव्वयणसवणहरिसाऽऽकरियहिंयया परोप्पर देवा । साहिंति एवमेय,
 सब्बत्थ इमा कहा जाया ॥ ४३ ॥ अट्ठावयमि नट्ठावयमि जइ कहवि होल मे गमण । इय जा चित्तइ भयव, गोयमसामी
 सुगइगामी ॥ ४४ ॥ तो तम्मणतोसकए, तावसपडिवोहकारेणावि । भणिओ गुरुणा अट्ठावयमि त वच्च जिणविंवे ॥ ४५ ॥
 वदेहि तथ सुपसत्थलक्खणे विणयनमिरसव्वगो । ताहे सो मुणिसीहो, हट्ठो तुट्ठो जिण नमिउ ॥ ४६ ॥ पत्तो अट्ठावयपायमू-
 लमायन्निऊण जिणभणिय । अह तिन्नि तावसाण, सामी आसन्नसिवगामी ॥ ४७ ॥ दिन्नो कोडिन्नो तह, सेवालि पच पचसय-
 सहिया । चलिया गिरिमारुहिउ, चल्लभत्तावसाणमि ॥ ४८ ॥ पढमो कंदे मूले, पत्ते भम्मेइ सरससच्चित्ते । छट्ठवत्ते पत्ते
 वीओ भुजेइ परिसडिए ॥ ४९ ॥ तइओ पुण सेवाल, सुक्क सयमेव अट्ठमतवत्ते । ते मेहलसु पढमाइयासु लगा तिसु कमेण
 ॥ ५० ॥ दिट्ठो य तेहिं गोयमसामी सोमालसुदरसरीरो । चित्ति तो कहमेस, मासलो लगिही इह हि ॥ ५१ ॥ भयव
 जघाचारणलद्धीत्थयागुणस्स निस्साए । पेच्छताण ताण, खणमेत्तेणेव उप्पइओ ॥ ५२ ॥ अयमेइ एस जाइत्ति, जाव जोयति
 कुल्लनयणिह्हा । ताव विलोयणविसयाउ, अइगओ अवरमणिव्व ॥ ५३ ॥ उल्लसियकोउह्हा, तिन्नि वि ते तप्पससणे लगा ।

सुतरुणतरणिपयासो, पलोइओ वियसियमुहेहि ॥ ७२ ॥ कमलेहि प पुब्बोइय, दिन्नाई तायसेहि मणिय च । तुम्हे अग्गण
 गुरु, तह नयसीसा वय सीसा ॥ ७३ ॥ तुम्हइग्गण य जगजीव-अंधवो भव्वकमल्यणभाणू । सुगहियनामवेयो, वीसेत्ति गुरु
 भणइ भयवं ॥ ७४ ॥ किं तुम्हाण वि अन्नो, कोवि गुरू अत्थि तेहि मणियमि । तयगुणगहण गुरुणा, परिओमेण गुणइ तसो
 ॥ ७५ ॥ पव्वावियाण तेसि, तस्सणमुणयेइ देवया लिंग । उत्तरिऊण गिरि-मेएलाहि लग्गा पहे गंतुं ॥ ७६ ॥ पत्ता भिस्सगवेला
 आणिज्जव पारणिज्जमज्ज मण ॥ किं तुम्भसुचियमेवं, बुत्ता ते पायस चित्ति ॥ ७७ ॥ भयव च सव्वलब्धो, भिस्सयायरियाण पय-
 महुसणाह । पडिगहिऊण पडिगाहमि पायसवर पत्तो ॥ ७८ ॥ ताण समोवे भयवं, अस्सणिमग्गणमीए लब्धोण । तस्सेणं पिडु
 पत्तेण, पढमं मुद्धट्टिया चिहिया ॥ ७९ ॥ ते सन्वे पच्छा अप्पणा उ, जिमिओ तओ पडिगहणो । यणिओ जाओ तत्तो, तइया
 चित्ति जेमता ॥ ८० ॥ सुकयसुकयाण अग्गणमेस जाओ गुरुगुणगहिट्ठो । पयगदुरीरीउ सयं, पाराप्प नो ति तो तेनि ॥ ८१ ॥
 खीणावरणाणमपत्तपुव्वसुप्पन्नमुत्तम नाण । सेवाल्लिप्पगुसाण, मद्दातवस्सीण ताव त्थं ॥ ८२ ॥ उरुगुजिराण रोरिं, ज जाय वेसि
 केवल तमह । मन्ने केवलकवलाणमपपेच्चत्ति सह गिलिय ॥ ८३ ॥ मुगिसिद्धट्ठभत्तपारणे पणप्पत्तमस्मिम्म । कोडिप्पस्स पुणो
 तावसाण सह पचहि सारहि ॥ ८४ ॥ जगपुणो छत्ताइ-उत्ताइसिं निरिक्कमाणास्स । दिप्पस्सउ न्दयाहिचेवाड्डमय निगत्तम
 ॥ ८५ ॥ अह गोयसो पयाहिणमाणदियमाणसो जिणिइत्त । उणइ अशुकट्टिलगा, ते नि तओ न्दयत्तिमभाण ॥ ८६ ॥ गण
 समासीणा, तित्थस्स नमो ति झत्ति वोत्तूण । पच्छा पलोच्चणरो, स भणइ उवेह नमइ पडं ॥ ८७ ॥ आह पदु सो गोयस्स',
 मा आसाएहि केवली एए । अनुतावाव तओ सो मिच्छाउण्णउपरो जाओ ॥ ८८ ॥ पक्कवेइ परे अपिइ, नाहं जम्मे इभमि
 सिज्जिस्सं । मइ दिन्मिया वि ण्ण, सज्जो ज केवलं पत्ता ॥ ८९ ॥ भणइ भयव गुराण, गोयस्स' पययं जिणाण था सय ।
 स भणइ जिणाण तो किं, अपिइ काउ समारत्तो ॥ ९० ॥ तिरुदण्णत्ताइं गहे, चत्तादि क्खे पयक्कण पणं । मुंठछे रिक्कण्ठे,

वृद्धादरे वरसदर व ॥ ९१ ॥ एवं तित्तस्य गुरोर्मि नेरवणे चरुम्वो रोद । एव तुल गोवम ! वृद्ध-वृद्धासमायो मार
 सिनरो ॥ ९२ ॥ अत्रि व—विरससिद्धो विरसोपुचो व विरपरीरिचो व विरपुम्वो । विरपुम्वो सि गोवम ! विरपुम्व
 विरपुम्वोऽस्मि ॥ ९३ ॥ वैरसेवस्य तुने मय तुम्य वम्व नविससामो । मा पुम्वु वीरगादीर !, वा तुमे वोगदीचने ॥ ९४ ॥
 एव गोवम्वित्तस्य, अमेसि मुनीव वीरनविमिच । तुमपतकेवि वम्ववृद्धावने वम्वेद विम्वो ॥ ९५ ॥ वृद्धुमारवपुम्वुगावम्वमेवो
 वृद्ध नितेवलो । मविसमपुम्वि वता विहरोलो मयवव सवि ॥ ९६ ॥ वृद्धासमायवने एव रोव्ववि वीरिचर सवे । वृद्धाव
 वृद्धा वरु वीररोपुम्वेवम्वित्तस्य ॥ ९७ ॥ वृद्धिपवपुम्ववपुम्व, मवीवाम्विमि वेदिम्वो वपुम्व । गोवम ! इम्विमि नामे वीरवपुम्व
 वृद्धा वरु वीररोपुम्वेवम्वित्तस्य ॥ ९८ ॥ एव तपस्य विरम्वे वाम्वो एवेव व विम्वि तुम्वे । वा म्वरि वेव्वव, गुरे मिवम्वे वम्वेवो व
 ॥ ९९ ॥ वृद्धावम्ववपुम्व, मवम्व विम्वि गम्वो वरु वरु । एव तुल विरपुम्वीवम्ववने न वृद्धा विम्विमि ॥ १०० ॥ विरपुम्वो
 वरिपुम्वविम्व तुम्वो सो वरुम्वे विम्विरे । मवम्वरो विम्वेरो विम्ववरा वरिसा इम्वि ॥ १०१ ॥ नेरपुम्ववपुम्व वम्व वीरव
 वरिम्व वम्वरे । वम्ववम्वरे वरुवे, वम्वने गोवम्वपुम्व ॥ १०२ ॥ वरुवे व—

“ वृद्धावम्ववपुम्वे वरिपुम्वो विम्वे, तुम्ववम्ववपुम्व मयवम्वविम्वो वरु वरुम्ववम्वोऽस्मि ।

वम्ववम्व वरुवेवे वरुवम्ववपुम्वो एव वम्वोऽस्मि वम्ववम्वेवम्वि वम्वि मम्वो मोरवम्व वम्व ॥ १०३ ॥ ”

वेवविम्वो वरुवम्ववपुम्वो वम्वो वरु विम्वो व । वर वम्ववो वरु वरुवम्ववपुम्वि विम्विचो वि ॥ १०४ ॥ वरुव वरुव
 वरुवम्वि विम्विचविम्व वरु मम्वो विम्वि । वरु वरुवम्व वरुव, वेववम्व वरुवम्व ॥ १०५ ॥ वरुवविम्विच विम्विचवम्वने एम्वो
 वि विम्विच । वरुवम्विच वरुवम्व विम्विच वरुवम्व ॥ १०६ ॥ वरुवम्ववम्ववपुम्व, तुम्वव वरुवम्ववम्व । व वरुव
 वरुवम्व-वम्ववम्वि वरु वि वरुवम्व ॥ १०७ ॥ वरुव वरुव वरुवम्व वरुव विम्व वीरव । विम्वेव व वरुवम्वो वरुव

विमाणाओ ॥ ८ ॥ जत्थ य जस्स य जीए य, जायठ दिक्खसिक्खअक्खलिओ । जह वसपुब्बी तित्थप्पभावगोऽहेसि तह भणिमो ॥ ९ ॥ तुववणसन्निवेसे, अवतिविसयमि धणगिरि नाम । इब्भसुओ आसि नियगचगिमाविजियसुरूखो ॥ ११० ॥ सो सुयजिणिंघम्मो, वालत्ताओ वि सावगो जाओ । भवमीरुपव्वइओ, वछइ विच्छिन्नविसयतिसो ॥ ११ ॥ सपत्तजोव्वणभरस्स, तस्स कन्न भणति ज पियरो । त त सो पडिसेइइ, अहं जहा पव्वइउकामो ॥ १२ ॥

वक्ति च—“यस्या नृत्यति निर्भरं प्रसुदिता माया महाराक्षसी, यस्या मोह इतस्तत्तच्छलयति प्रेताधम प्राणिनः ।

यस्या प्रज्वलति स्मरान्निरनिश ता केविदः कामिनी, कल्याणी क इह स्मशानविषमामाऽऽसेवते कर्हिचित् ॥ १३ ॥”

धणपालसेट्ठिघूया, भणइ सुनदति तमि चेव पुरे । देह मम धणगिरिणो, जेणाइ तं वसे नेमि ॥ १४ ॥ गुरुणो य सीहगिरिणो, नियथिरया विजयमेरुणो पासे । मायाऽऽसि तीए समिओ त्ति, गहियदिक्खो विहियसिक्खो ॥ १५ ॥ सा धणगिरिणा भणिया, भेइ ! नालीयमेयमहिं मुणी । होहामि निव्वलद, ज रोयइ त तुमं कुणसु ॥ १६ ॥ पारद्धो विवाहो, धणविच्छेदुण गरुयकोट्टेण । उवरोहेण पियराण, पाणिगहण कय तेण ॥ १७ ॥ पेच्छह महाणुभावा, दूरविरत्ता वि विसयसगेसु । अणुरत्ता विव उवरोहवसगाया हुति कज्जकरा ॥ १८ ॥ तक्कणवत्तविवाहो, भणइ सुनदं समागयाणद । सुदरि ! सपइ म मुंच, पुव्ववुत्त विचिंत्तिता ॥ १९ ॥ सा तमि पोढपण्या स, तीए सुविरत्तचित्तवित्तीओ । बहवो रत्तविरत्ताण, ताण जाया समुल्लावा ॥ १२० ॥ ता जाव तीए भणिय, पिउगेहपरम्मुहीए मे ठाण । त वा तुह जाओ वा, न कोई अन्नोत्ति चित्तेसु ॥ २१ ॥ “जेण कुमारीण पिया, जोव्वणभरसारियाण भत्तारो । थेरत्ते पुत्तो पुण, नारीण रक्खओ होइ ॥ २२ ॥” इय निमुणिय तव्व-यणो, बघवलोएण तह य इयरेण । तह उवरुद्धो सो जह, नदणलामुमुहो जाओ ॥ २३ ॥ घोलीणेसु दीणेसु, केवइसु पहाणसु-धिणेण । सो सुरजीवो तीसे, गव्वमि सुओ समुत्पन्नो ॥ २४ ॥ निच्छियपसत्थसुयलाभमंगल धणगिरी सुनदमिण । भणइ सहा-

नो रोषी, तु एष सज्जनको पुत्रो ॥ २५ ॥ कुलपद— एतद् एही नर तु दुस्की ! कथा संसारसागरे विस्र । कवि
 न कल्पे कोठ केनेन निमज्जति निगमम् ॥ २६ ॥ कवि विमुक्तो नीच, कवोक्तिर सज्जनीकविरिदै । मरणा विघातेन
 समान्निव सम्बन्ध संघे ॥ २७ ॥ विरगिरिको सगगरे जगदगमुद्रुतरोमाकुपंस्तु । सुपद्यत्वेसु महाविधि—आहुतयत्वेन देव बने
 ॥ २८ ॥ नमसास्तनं वरिणपद्ममेता सुह सुदेवतो । गोपीजन्य पुरैरभिहित रविमार्गे कथ्य ॥ २९ ॥ मित्रिको वरिण्यलोको
 दीप एते परेपरं मन्द । न न पिपा पन्नाधो, पुत्रो पुत्रो कायपुत्रो ॥ ३० ॥ ना ज्ञसुतो स सुक्ती निमगममाहवमते-
 गाधो सुन्द । मदिकान पशुपतं नार्हसुत्रो क्ता कालो ॥ ३१ ॥ विदेह न पद्मक, मयसमुद्रियकालकता एता । येन सुदी
 कमेन—कमलं होमि तो हिते ॥ ३२ ॥ निवसगिरिकल्पे रोमेनं क्तालो नर न एता । सुपर निसीवर मुञ्च, सुदेव निरु-
 म्भयपदं, कवगिरि—समिप पयति सिद्धिर्निरि । मयं ! सज्जनकालेनं सुत्रकं निदे कालो ॥ ३३ ॥ गुरभाज्जुपयिष्य ते सुत्त-
 विद्याना कुर्मति ज्ञानोमे । वा सा जगमापन्नं, किंवि मिमिप सगुप्तं ॥ ३४ ॥ गुरज्ज पद संता सन्निपमिपरं न नं कमे
 न्द । नं सम्बन्धुवापन्नं, कसल सत्यो मयं कालो ॥ ३५ ॥ दो कोमि सुनेपद, निदे मता सा वि विद्याय गते । मित्रि-
 क्तु इहमोक्ता, पान्तिपुत्रकपुत्रा ॥ ३६ ॥ कवदिद पार पदम्, मर विदं पान्तिको इमो कालो । संपद् पुत्र पण्डितापुत्र,
 कालो पदम्भा न पदोद ॥ ३७ ॥ इह समिधमि स पदम्, पदपदं पदेति नर कवि । कथय किं पदकं सा मय
 कालो इमो सक्ती ॥ ३८ ॥ नर किंमि मयमि कदं, इह पदनें कदिरु तीव्र धर्म । कवगिरिको को कालो पदमनेन संग-
 दिवो ॥ ३९ ॥ तपकंद न रोष, कालर धावो कदा न्न सम्मो । नीसो गुरपपदं, सज्जनकालेन को गदको ॥ ४० ॥
 कवगिरिको नरं नातिक्रम का नेह भूमिमर सुदी । मरिषे मरेनं वरिणमिष्य इतं पछोद ॥ ४१ ॥ को वि न भूमिपको वा
 कालो एत सुरिण्य कलिने । कालो किं नरगिर्न, नं मारिण्यकनमुपपद ॥ ४२ ॥ वा देवपद गुरज्जपदोपमालेनं वरिण्यको

भणइ । सारस्वद सुयमेय, ज पवयणपालगो होही ॥ ४५ ॥ वइरुत्तिय से नाम, विहिय समणीण सो वसे विहियो । ताहे
 सेजायरमदिरमि निहियो स तहिं सिसू ॥ ४६ ॥ जइया गिहवालाण, न्हाण थणपाणमण्णईय । कीरइ तया इमस्सावि फासु-
 एण विहाणेण ॥ ४७ ॥ एवं सो सबट्टइ, सन्वेसिमईव चित्तसतोसी । सूरी बाहिं विहरइ, त जणणि मग्गिउ लग्गा ॥ ४८ ॥
 निक्खेवगो इमो ने न, समप्पेमो दिणे दिणे सा उ । थणपाण कारेई एव, जाओ तिवरिसो सो ॥ ४९ ॥ तत्थागयम्मि सूरिम्मि,
 अन्नया सा वि वायमारुढा । ताए तमणप्पिते, ववहारो राउले जाओ ॥ १५० ॥ पुट्ठो य धणगिरी पत्थिवेण स भणइ मे सह-
 लेण । दिन्नो इमीए नवर, पुर सुनदाए पक्खमि ॥ ५१ ॥ रत्ता भणिय तणय, मज्झ पुरो ठाविऊणमुल्लवह । जं सरइ तस्स
 एसो, पडिवन्नमिमेणमेयति ॥ ५२ ॥ बालजणस्सुचियाइ, खेत्तावणयाइ नेगरूवाइ । गिन्हइ जणणी सिसुलोयलोयणणवदाईणि
 ॥ ५३ ॥ पत्ते पसत्थ दिवसे, दोन्नि वि वग्गा उवट्ठिया निवई । राया पुन्वाभिमुहो, दाहिणओ सठिओ सघो ॥ ५४ ॥ वामेण
 सुनदापरियेण सन्वेण अणुगया ठाइ । भणइ निवो मह मेरा, तुम्हाणमिमाणति ॥ ५५ ॥ जाए दिसाए वालो, निमंतिओ जाइ
 तेसिमेवेसो । धम्मो ज पुरिसवरो, जणओ वाहरओ ता पुब्बि ॥ ५६ ॥ इय भणिए नरवइणा, नागरगजणो भणेइ कयनेहो
 एसो पढम चिय, एसु भणउ ता अम्मया पुव्व (पढम) ॥ ५७ ॥ तह माया दुक्करकारणिंति अइमुच्छसत्तजुत्ता य । ता सा आसे
 वसहे, करि करहे रयणमणिखांचिए ॥ ५८ ॥ दसितु सुकोमलनेहलेहिं करुणेहिं जंपियव्वेहिं । अइदीणमुही त वइर ! एहि इत्तो
 इम भणइ ॥ ५९ ॥ तो त पलोयमाणो, अच्छइ जाणइ य जइ इम सघ । अवमन्नामि सुदीह, तो ससार परिभमामि ॥ ६० ॥
 एसा वि य पव्वज्ज, मइ पव्वइयमि नियमओ काही । इय चित्ततो तीए, तिम्वुत्तो सदिओ नेइ ॥ ६१ ॥ भणिओ जणएण
 तओ, रयहरण नियकरे करेऊण । कमलददीहलोयणजुयलो ससिमडलमुहो य ॥ ६२ ॥ जहा—जइ सुकयव्ववसाओ, धम्मज्झ-
 यमूसिय इम वयर ! । गिन्ह लहु रयहरण, कम्मरयपमज्जण धीर ! ॥ ६३ ॥ तुरियमणेण गतु, गहिय लोणेण जयइ धम्मोत्ति ।
 वक्किहिंसीहनाओ, कओ तओ चित्तए जणणी ॥ ६४ ॥ मह भाया अह भत्ता, सपइ पुत्तोधि पत्तपव्वज्जो । कस्स कए गिहवासे,

बलमि हो सावि एवमाद्य ॥ ६५ ॥ परिबन्धित्यवयवतो इत्येव वि संज्ञाओ स संज्ञाओ । सादुक्त्वित्ये परिबन्धो वाञ्छति न
 विहारजोभोति ॥ ६६ ॥ निषत्तलो हो वासि समीपरेष्ठे तुभार भेताद । एकादसवि पदेतीन ताव तेजोवच्छासि ॥ ६७ ॥
 एतत्पद्यो पदसप्तपुत्राद्य मर्ये क्वाप्तिरा तस्य । आत्मो न भद्रवरिषो उक्त्वो गुण्य विक्त्वमीये ॥ ६८ ॥ विहरेद्य
 तेजवति गत्वा ठिक्वा कतिरिमि कञ्जाये । कञ्जपति विक्त्वपत्तं सुदुल्लिखं पदर कत्तं ॥ ६९ ॥ मिमकापरिक्वाय पत्तो-प्याय म
 त्वति सप्तमो कर्त । तस्य अकारेणा वारत्तव वस्त्या पुम्वि ॥ १०० ॥ बाव्य वीतिरि तरेषाप्तिरिओ पेप्तिवन्न सो छेदि ।
 परिबन्धित्योभेत्तुर्नम मतो नि स त्वि संज्ञाद्य ॥ ७१ ॥ तत्परिजामपरिक्वायेरे छारे क्विपु क्विमिक्वा । छत्त वद्वत्ते छत्तेना(व)
 भूयिपत्तो निमसीति ॥ ७२ ॥ संक्षिप्तपत्तपत्त, तादे त वारत्तुभूयो पत्तप । आम्भति एक्को सो पत्तो गुण्यपत्तुभो ॥ ७३ ॥
 मर्ये वर्ये वत्तं पत्तति निवत्तप तमो त्वि । त्वत्त त्वि संक्षिप्तपत्त पदं ॥ ७४ ॥ वारत्ते वि गम्भो वारत्ते वरेसे
 पुम्भर त्विगम्भुवमोने । एवमाद्योभर त्वत्त एवमाद्यो पुस्तक्यमोये ॥ ७५ ॥ केतं पुत्र वमेयी कम्भो वद्वत्ते व पास्तो एत्तो ।
 पत्तेव परविपत्तिरिक्वा-वत्तवत्तेकोपक्षिप्ति ॥ ७६ ॥ वत्तवत्तवत्तेव वारत्ते त्वत्त वारत्त इये ऐवा । तो मत्ते ऐवान् वत्तवत्तेको
 एतो कोर ॥ ७७ ॥ जो पतिवत्तं तं तेव, त्वत्त मत्ताद हो मत्ते पुदो । इव ते मत्तंति तं वद्वत्तमाग्य कोळोभ्यन्द्रे ॥ ७८ ॥
 पेत्तिवत्तवत्तं तिदि तत्त ते त्वत्तवत्तं स्वपि । निष्पति मातुक्वपि व किञ्चि विजोगम्भत्ति ॥ ७९ ॥ पुत्रपि व नेतुमाते,
 छत्ताम्वि गत्तं विवत्तति । वत्तुभेदि ते विव ऐवा पुर्वं व वत्तमो ॥ ८० ॥ विदिप सप्तमो वत्तवत्ते वत्तवत्ते विवत्तं विवत्तं
 विवत्तं विवत्तं निष्पति गत्तवत्तवत्त ॥ ८१ ॥ तीप निष्प विवत्त, वत्तमो वा मातुभुत्तं वेत्तं । न पत्तिवत्त वत्तवत्त
 वि ऐवत्तवत्तवत्तेव ॥ ८२ ॥ एवं स वत्तवत्ते वि छत्तवत्तवत्तुपत्त केवल । विहृद्य गुप्तिरि वत्तमो, पुत्रमागामेभु ॥ ८३ ॥
 वत्तवत्तपि एको पत्तग वत्तवत्तुत्त मूद्वत्त । तेमत्त वत्त वत्तमो, वत्त वत्तवत्तवत्ते ॥ ८४ ॥ वत्तवत्तवत्तं विवत्त, तेव
 गतिवत्त विवत्त वत्तमि । पापमाद्यो पत्तवत्तवत्तवत्त वत्ति पुत्ते ॥ ८५ ॥ वत्तवत्तवत्ते वत्तवत्त वत्तवत्त वत्तवत्त

गय । जो कोइ तपि गहिय, कनाहेइण तेण लहुं ॥ ८६ ॥ अत्पपयासेण चिय, पाएण बहुसुओ स तो जाओ । अज्जावणेण
 अमुणिय, तत्तभावेण जया भणिओ ॥ ८७ ॥ पढसु इम सुयमेसो, त चेवाऽऽलावग वि कुट्ठितो । अच्छइ अन्नंमि दढ, कओव-
 ओगो पढिज्जते ॥ ८८ ॥ अह अवसरमि कमि वि, दिणद्धसमयमि सूरिसु गएसु । वाहिं वियारभूमि, साहुसु य भिक्खणद्धाए
 ॥ ८९ ॥ वइरो वसहीए रखल-गोत्ति सठाविओ तओ तेण । नियवालकालचात्रल-कुऊहलेणं निहिच्चाओ ॥ १९० ॥ साहुण
 विटियाओ, मढलपरिवाडिमणुसरतेण । मज्झे ठाउ सयमेव, वायण दाउमारद्धो ॥ ९१ ॥ अगाण पुव्वगयस्स, जलहिसलोहग-
 हिरसहेण । एत्थतरमि गुरुणो, पत्ता निसुणति निग्घोस ॥ ९२ ॥ चितति लहु मुणिणो, समगया अन्नया कहेस रवो । चिट्ठति
 जाव निहुया, वहि ठिया उवगय ताव ॥ ९३ ॥ नूणं न साहुसहो, एसो वइरस्स किंचि ओसरिय । तस्सलोह भणं, निसि-
 हिया गुरुसरेण कया ॥ ९४ ॥ अइदक्खत्तगुणाओ, त सह सुणिय ठाविया ठणे । सन्वाओ विटियाओ, गहिओ गुरुहत्थओ
 दढो ॥ ९५ ॥ विहिय पायपमज्जनमह सीहगिरी वि चितए एव । अइसयसुयरयणनिही, एसो ता मा परिमंठु ॥ ९६ ॥ एयं
 एए साहु, इय जाणावेमि एय गुणगरिस । जेणं एय गुणोच्चियमेण विणय पउजति ॥ ९७ ॥ रयणीकाले मिलियाण, सजयाणं
 गुरुहिं कहियमिण । जह अन्हे वच्चाओ, गमे दिवसाणि दो तिन्नि ॥ ९८ ॥ अच्छीहामो तो जोगवाहिणो भणतेव । अम्हाण
 वायणाए, को होज गुरु भणइ वइरो ॥ ९९ ॥ पयइए विणयलच्छीकुलगेह विहिय गुरुज्जाऽऽसासा । ते तं वयण गुरुणो,
 तहत्ति मन्नति मुणिसीहा ॥ २०० ॥ अत्रैव भणिप्यते च—“सीहगिरिसुसीसाण, भइ गुरुवयणसद्वताण । चइरो फिर दाही वाय-
 णति नय कोविय वयण ॥ १ ॥” एते पमायसमए, कयवसहिपमज्जाइ कायन्वा । कालनिवेयणमार्इ-विणय वइरस्स पकरिति ॥ २ ॥
 सिरिसीहसूरिअणुजेट्ठ-समुचिया सव्वसाहुकपेहिं । तस्स निसेज्जा रहया, स तीए सुम्मिलिट्ठमुवविट्ठो ॥ ३ ॥ “पाऊण पाणिय सर-
 धराण पिट्ठि न दिति सिद्धिंढिभा । होही जाण कलावो, पयइ चिय साहए ताण ॥ ४ ॥” ते वि जहा गुरुणो, वदणाइविणय
 तहा पर्वजंति । सो वि कयवट्ठपयत्तो, सन्वेसिं वायण देइ ॥ ५ ॥ जे तत्थ मंदमइणो, ते वि य तस्साणुभावओ रिप्प ।

अथा उदैस्माकमनो मये वि समस्तो वि ॥ ६ ॥ विमरवरिक्य नाया ठे छातु पुष्पमदिगय वि तयो । विमरसकल्पमाकमनो
 वस्त्रेयो य पुष्पति ॥ ७ ॥ बर पुष्पं सो वरकाज मास्तर एवप्रथम धनकलिनो । तो ठे सतोसविता यवति बर बर
 बर विमानि ॥ ८ ॥ तमोय गुरु विदुति ता एव एव सुपुष्पयो । पावेन समति वं विरेज सम्यग् गुरुसगणो ॥ ९ ॥
 एवम पेरीसीय, एवो सारेय वं तयो ठेसि । सो कल्पलवणमनो विमरकल्पविजो बामो ॥ २१ ॥ एव द्रुति तमप्यारं,
 निममकल्पमं निममप्युमेवि । पुष्पदिव्यतां बर, स्वगेवि मन्त्रित्यल्लव्य ॥ ११ ॥ बरगुणे काव्यविप सममाय सुविमोऽ-
 द्रुप सेत । बरकनिकल एवो वि, परित्यक्तमात्रसविषय ॥ १२ ॥ पुष्पंति पाकनिय, एव सुविजो दुरेज सकलप ।
 सुगलय ठेवि एव स्वसि सुगलयगुरुसम्य ॥ १३ ॥ यतो विव ता वीरय, वाप्यकविजो वजो गुरु भव । एवो ठेदी
 निमया मनोप्युगुणो नुय ॥ १४ ॥ पुष्पाविजो मा एव, परित्यक्तं कस्तुकाजो एवो । इव वाक्यकल्पेयं, एवस्य वयं गया
 गय ॥ १५ ॥ कल्पकटीकप्रसक्ति कल्पेयसि नरसिखरकृति समो । निमसकल्पवीर्य, एवयो वद्विनेतु कविता ॥ १६ ॥
 वंयय य एव जोगो बर सुपनास्य पयनास । कस्तु कस्तोरुगपयेन गदिये सुसमयेन ॥ १७ ॥ वस्तारकल्पवोगो ता वं
 वरेमि सो य इमो । परमाय पेरिसीय, बाल इयमदिजितं वय ॥ १८ ॥ कल्पं मेवपी, एवयं विमर म रिमयये । एव
 विरिज्य एव येन सुविज्य प्रमसरं ॥ १९ ॥ वीरय पेरिसीय, एवयं कल्पं य मेव रोचं वि । कल्पान सत्युविजो कस्त-
 मेवमेसि रिता वति ॥ २० ॥
 ययारि इति सीया कस्तान-सुगाय-विमराति । विजि कल्पे इमिा सुपविदिजो कृति-
 गय ॥ २१ ॥ गुरुजो गुमेवि बरिये, परमो वीजो समनजो ठेन । वजो य विविज्यो कल्पमसरिजो वजो य ॥ २२ ॥
 एव कृतिविपलं पुया वि स्वति लव बरगुणी । बरकाजो सीदगिति, एव कल्पं स्वपयना ॥ २३ ॥ ये केवि सुविज्य
 वसि, वस्य ठे पावरीक्य ठेन । कविजो विविज्यो, एवयं कवि निमस्य ॥ २४ ॥ वरिज्यं वरारय गमयारनग
 एवमेतुं ठे । विरिज्य संपय, कस्तु सिखितसयं यम ॥ २५ ॥ वरय कवेगीय, काविय कवेगीय । वरयकवेय

ठिया, पादिति दसावि पुत्राणि ॥ २६ ॥ तेसिं सयासे चडरो, गुन्हिं सघाडेण पट्टिओ । मो मुमिण रयणीण, पासइ जह
 खीरपडिपुत्रो ॥ २७ ॥ पीओ केण रि आगुण रिणं पडिगहो मज्झ । पत्ते पगायकाले, ढहिओ माहण मो गुरुणा ॥ २८ ॥
 ते वि अलंछे लम्पमि, अन्नमन्न कहेवमारद्धा । सुविणफल तो गुरुणा, भणिय तुब्भे न याणेह ॥ २९ ॥ सुमहामेढो ण्ही,
 पडिच्छओ कोवि अज्ज सो मज्झ । सब्ब पुत्र्यगगसुर्य, गिहिरसण मुग्गिणफलमेयं ॥ ३० ॥ भयवपि उडरसामी, निम्मा तीण
 पडिच्छओ कोवि अज्ज सो मज्झ । सब्ब पुत्र्यगगसुर्य, गिहिरसण मुग्गिणफलमेयं ॥ ३१ ॥ कुमुदयेण व चरो, मेहेज्ज निहडिमइणेण तओ ।
 पुरीए वाहिमि । पुच्छो उज्झटियमाणसो ण तेसिं गओ रसहिं ॥ ३२ ॥ नाओ जंसे उडरो, महिमउमंजु भवजमोहो । सुययुपसारपुट्ठ, सब्बगा-
 सतुट्ठेण स विट्ठो, सुगपुब्बो सूरिपरणेण ॥ ३३ ॥ पाहुन्नगविणयविद्याणपुत्र्यग मो गुणीहिं पडियन्नो । पडियाणि कगेण रमामि, तेण पुत्र्याणि मन्त्राणि
 छिंमिओ विहिओ ॥ ३४ ॥ पाहुन्नगविणयविद्याणपुत्र्यग मो गुणीहिं पडियन्नो । पडियाणि कगेण रमामि, तेण पुत्र्याणि मन्त्राणि
 ॥ ३४ ॥ जत्युइसोऽणुजाधि, तत्थ किज्ज कमो इमो अन्वि । विट्ठीयायमहागममुत्तमान नओ पत्ता ॥ ३५ ॥ मीहिगिरी उडरो
 विय सिरि-दसपुरनयरगह समाडत्ता । आयरियपयपट्ठा, मिरिसीहगुन्हिं वइरस ॥ ३६ ॥ ते पुत्रसगाया नम्म, जमगा अवसरे
 सुरा पत्ता । विहिओ महामहो तेहिं, पवरसुपुण्णगेहिं ॥ ३७ ॥ उवल्लायरियपओ, साग्गताणारगोन्न अरिययर । फुरियप-
 यावो जाओ, भविमोक्ख पनोहकरो ॥ ३८ ॥ जओ—यामावज्जिहारी, जइनि दु नवि कत्थाए गुणे नियण । अकूतो वि
 मुणिज्झइ, पगई तसा गुणगाण ॥ ३९ ॥ भमरेहिं मधुरीहिं य, सूरज्ज अण्णो य गणेण । पाउमकायकरो, जइवि निगूडो
 वणनिहुंजे ॥ ४० ॥ “कत्थ व न जलइ उग्गी, कत्थ व चदो पयामए न उण । कइ वरत्तयणधरा, न पाउज इति मण्णु-
 रिसा ॥ ४१ ॥” सीहगिरी दिन्नगो वइरस्य ममागथमि समंमि । तयभत्तपरिगाओ जाओ देवो महिन्नीओ ॥ ४२ ॥ भय-
 वपि वइरसामी, सगहिं पचहिं गुणिहिं पत्थिओ । उणइ विहार सो जत्य तलुच्छलति मया ॥ ४३ ॥ तिहुअणमुणिज्जणगुण-
 किरणणि सर्जणिय तित्थवतोसाणि । जए अश्वमुयगुणररणभायण सपइ रमोत्ति ॥ ४४ ॥ अह अत्थि कुरुगनयर, ढणसिट्ठो
 युद्धउ पावियपट्ठो । वत्स मणुज्जा भज्जा, लज्जासोहगगुणेह ॥ ४५ ॥ ताण च सुवा नियदेरत्तलच्छीए टिन्नमाहूपा । सय-

सुप्रसूतौ, सि लक्ष्यं कोप्यन् पथा ॥ ४१ ॥ तस्य वरजायसावप्य, सङ्गुलीभो द्विष्य परिरुचं । वारस्य गुणे स्रष्टुनिम्नो
 स्रष्टुमंति वार ॥ ४० ॥ एष अद्विष्टस्त्रीये बहुसुभो एष एष पसमश्चो । एसो व गुणनिष्ठम्, एष सतिष्ठो परो नस्ति
 ॥ ४८ ॥ इव गुप्तुणे सुकंठी, सा एवमुत्तालपप वाप । वरमि वारवामाकर्मि सिप्ते मय्य एव ॥ ४९ ॥ ननु मन्त्र
 वरो वरो दोरी पर्व विवादीरेमि । वामावाकर्म्यो वरमो ये वामा वरमे ॥ ५० ॥ वामावृत्तंमूयामो निमि वरग
 म सा समिधिर । सतिमि सङ्गुलीभो वरा न वारो विपारे ॥ ५१ ॥ सा पथ्य न वरो म पविस्तर त्व वरमि
 पुं । पथ्यं वरिष्ठं इव माह मन्त्रिष्ठकर्म्यो ॥ ५२ ॥ मन्त्रं नि वारसामी, पाठ्यिपुण कमेव संपत्ता । वृष्टिगुणव-
 तवत्त-पसर-सुवर्गविष्मयो उव ॥ ५३ ॥ निष्परिक्लंशं वरो वामाभो सङ्गुलो सतिष्ठो । पद्मपद्मस्त्रेव सङ्गुलो
 त्वपम्विशो ॥ ५४ ॥ वर्योपरसरीरे, वारो वरिष्ठ गुणी मनुज्यो । पुण्य क्रमेव मन्त्रं इमो व वे विमि वामो सो ॥ ५५ ॥
 एतं वस्तुवशिष्योक्तेन एता वारस वरेव । वस्तुनिष्ठमंलो परो सुविम्वरवृत्तगमो ॥ ५६ ॥ ननु वामावपथ्यं मन्त्रिष्ठ-
 मिष्ठि वर्यिष्ठ रता । वरिष्ठिष्ठो न वरिष्ठिष्ठो न सत्यवपथ्यो ॥ ५७ ॥ वपथ्यवपथ्यो द्विष्ठो वर्यवपथ्यो वरो
 देव । पाठ्य वामावृत्तं मन्त्रो ॥ ५८ ॥ “ वर्यवपथ्यो वर्यो वर्यवपथ्यो वर्यो वर्यवपथ्यो वर्यो वर्यवपथ्यो वर्यो
 विमो नस्ति सुव विमि संसारे ॥ ५९ ॥ ” वरो— वरवपथ्यो वर्यवपथ्यो वर्यो वर्यवपथ्यो वर्यो वर्यवपथ्यो वर्यो
 वर्यो वर्यवपथ्यो ॥ ६० ॥ ननु वर्यवपथ्यो वर्यवपथ्यो वर्यवपथ्यो वर्यवपथ्यो वर्यवपथ्यो वर्यवपथ्यो वर्यवपथ्यो
 वर्यवपथ्यो ॥ ६१ ॥ वर्यवपथ्यो वर्यवपथ्यो वर्यवपथ्यो वर्यवपथ्यो वर्यवपथ्यो वर्यवपथ्यो वर्यवपथ्यो

[illegible]

अचवत ह्यहियओ, जाओ राया समं पुरजणेण । नियमदिरमणुपत्तो, वइरसरूव पयासेइ ॥ ६४ ॥ अतेउरीओ ताहे, विम्ह
 इयमणा निव भणतेव । अम्हे वि तस्स रूव, वदुम्मीहामहे नाह ! ॥ ६५ ॥ अइतिव्वभत्तिपरवसमणेण रत्ताणुमन्त्रिया सव्वा ।
 अतेउररमणीओ, पत्ताओ वइरसामिपुरो ॥ ६६ ॥ सेट्ठिसुया अइसुसिलिट्ठइसणा निसुयवइरुत्तता । उम्माहिंया सुदूर, कह पेच्छा-
 भित्ति चिंतती ॥ ६७ ॥ विन्नवइ ताय । नियमा, सुभगाण सिरोमणिस्स वइरस्स । देहि मम अहवा, जीवियस्स नीरजलिं मज्झ
 ॥ ६८ ॥ सव्वालकारविभूसिया, कया अच्छरव्व सा सकल । गहिया य अणेगाओ, धणक्कोडीओ तओ तेण ॥ ६९ ॥ पत्तो
 वइरसमीवे, कहिओ धम्मो सवित्थरो गुरुणा । भणइ जणो सरसोहगमगल न लण रूवपि ॥ ७० ॥ जइ नामरूवलच्छी,
 हुति एयस्स तो न तिजए वि । असुरो सुरो व विज्जाहरो व इमिणा समो हुतो ॥ ७१ ॥ भयव नाऊण सभाए, माणस
 तक्खणा विउव्वेइ । पठम सहस्सपत्त, कचणमयमुज्जलुज्जोय ॥ ७२ ॥ तस्सोवरिं निविट्ठो य, विज्जुपुजोव्व भासुर रूव । निम्मेइ
 मयणमयहारिखायन्नपुन्ननिहिं ॥ ७३ ॥ अह भणइ जणो सुमणोरूव सहाविय इमस्स इम । इत्थिजणपत्थिज्जो, मा होमि न
 वंसिय पढम ॥ ७४ ॥ भणिय भूवइणा वि य, अहो इमस्सेरिसो अइसओत्ति । ताहे अणगारगुणे, इमेरिसे तस्स पन्नवइ ॥ ७५ ॥
 तवगुणओ अणगारा, जउदोवाईए असखेजे । भरिए करिंति वेजव्वियाणमसमाण रूवाण ॥ ७६ ॥ ता तुम्हाणमेत्तियमेत्तेण वि को
 चमफिओ चित्ते । एत्थावसरे वदिय, धणसेट्ठो विन्नवेइ पहु ॥ ७७ ॥ त जियवम्महरूवो, एसा वि य सुदरीण सव्वाण । मह
 धूया धुणइ धुव, सोहगमडफरमणप ॥ ७८ ॥ ता कुण पाणिगहणं, जसुचियकमवत्तिणो महामइणो । तो सो सामी विसए,
 विसोवमे कहिंमाढत्तो ॥ ७९ ॥ कलुणा नराणसेए, भोगा भुयगव्व भीसणाभोगा । महलुगअगधारा, करालकरवाललिहणसमा
 ॥ ८० ॥ किंपागाण व पागा, कडुयविवागा इमे मुहे महुरा । भोगा मसाणभूमि व्व, सव्वओ भूरिभयहेज ॥ ८१ ॥ किं
 बहुणा भणिण, चउगइदुक्खण कारण भोगा । ता किर को कल्लाणी, सल्लेसु व तेसु रजेज्जा ॥ ८२ ॥ एईए जइ पओयण
 मत्थि मह लेउ तो वय तत्तो । महया विच्छइडेण, पव्वज्जा तीए पडिबन्ना ॥ ८३ ॥ भयव पयाणुसारी, अज्झयाणाओ महापरि-

भाओ । व्वायै गोपिछने गणकंकात्रमिनि विज ॥ ८४ ॥ वीर माहण्यओ, तार वंसागेवनिप्रविज्यओ । इच्छसंवालयते सं
 वाओ सो मण्डपओ ॥ ८५ ॥ पुनवाओ रैसाओ काहल्य लवणवै मयने । विरलो छंफओ, दुष्मिस्तो हाव संजाय ॥ ८६ ॥
 निरिचं सकिन्व, न पुओ न कति नं नष्ट कइदि । कठसमाजापाओ कानं भवइ हो संयो ॥ ८७ ॥ द्विपादिरे तुभंमि
 नि कइ संयो वरगुणय संजओ । बाहुजसोकाओ खेत्त मयं न सुतमिच ॥ ८८ ॥ तारे पडाविज्यए, पारे पडावेइ जाव
 सो संने । गोपविज्यओ नतो हा सेकापविज्यओ लव ॥ ८९ ॥ पसेइ ते क्येइए, सिइ कविजेव विजिं पकाइ । मयने थारे
 नि तुयं, कांई साहमिज्यओ वाओ ॥ ९० ॥ कसकलाएवरेव हासिच सो नि लवजुसाओ । सम्यकाजोवदिने, वरे सुव-
 मणुसंजेव ॥ ९१ ॥ साहमिपणपउरुकेमि रजव कयवा न पउसए । वरजइजेसु न रण, तिलस्त एवणवए एव ॥ ९२ ॥
 वरिचवदिच वदमिना विदिवा । काहसमठएणव फति जण गीकणव एव ॥ ९३ ॥ समणमुसितेमविज्य,
 न रज गीकणा । सुसमने गीकने न तं नमेवादि मुमिसीरे ॥ ९४ ॥ केइ प कजासमणव होमि समणव नि
 तुमिचं समणव न बाहुकणवसमिज्य ॥ ९५ ॥ एणविच सएवने कियसएवने न पाविंसिदोए । वार माहाएवने मिय निए
 भेइवांमि ॥ ९६ ॥ सज्जालसिसुणुणने सएव इवेरेइ परिमकिअं । एवा मिसगुमणो, वरइअया कणव पसे ॥ ९७ ॥
 संपपयिअंमि कियो निवारणगरलो कओ ठीरे । सुलचन पुरे सके, मिकनेइएलवकओमज ॥ ९८ ॥ अएवतचित्तविलो,
 वाओ समवेदि सजगो जोओ । तारे सुवाकसुइओ कटिओ वरसमिपुओ ॥ ९९ ॥ तुय्मेहि छामि । द्विपादिरेइ वार एव
 पने वु होए । हा को कओ कसुमईए संपाठसमणओ ॥ १०० ॥ एवं बाहुलकं, ममिओ हाणमस्येव कयइओ । मादेसठिपुएइ
 पविज्यथमि रैपाए ॥ १०१ ॥ माहममंकायमओ पतो लवण दुष्मसकमिअं । वठरंमंरिरवरयनि वण्णएणमगरिकिअं ॥ १०२ ॥ भाओ
 कसउरंमंरिरव-मुने पुनवाकविज्यमाहण । वरवासरंदि मुने निच्छवइ लव पुण्णने ॥ १०३ ॥ कटुए कसिरीए कएव विज्य काहाहण

जहसख । एस जहणो मज्झो, पगिट्ठओ भासिओ कुभो ॥ ५ ॥ तडिओ मालागारो, पिडमिच पिम्पिउऊण सभतो । अन्धुट्ठि-
ऊण पभणइ, केणइ तुम्हाणमट्ठुत्ति ॥ ६ ॥ भणइ इमेहिं फज्ज, कुसुमेहिं अणुगहो मएतो मे । तडिण्ण भणिता पणयसारसुयडो-
इयान्ति ॥ ७ ॥ तुब्भे जहापवत्त, गुफेह हुयासधूमसंगेण । फामुयपायाणि हवहु, ताव घेतु पडिनियत्तो ॥ ८ ॥ चुल्लहिमयत-
पउमइहमि पत्तो सिरीए पासमि । तत्समय देवगणनिमित्तमेइण सियपउम ॥ ९ ॥ छिन्न सहस्सपत्त, गधुदुरगागय तय दइउ ।
वडित्ता तीए निमतिओ, इमो तेण पउमेण ॥ ३१० ॥ घेतु त जलणघर, समागओ तय डिव्वसठाण । ऊसियइयचिंधसहस्ससकुल
किक्कणीरम्म ॥ ११ ॥ बिहिय विमाणमतो, निक्खित्तसुयधिकुसुमसभार । जभगसुरपरियरिओ, दिन्नेण गेयसरेण ॥ १२ ॥
पूरितो गयणयल, सिरउवरि विसारीउद्धुसुहकमलो । सपट्ठिओ स भयम, रणेण पत्तो पुरीदेसे ॥ १३ ॥ तो कोऊइलमालोइऊण
त लोयणण सुहजणय । सजायसभमा भिम्भुगाण सइइा भणतेव ॥ १४ ॥ अम्हाण पाडिइेर, सुरेहिं सपाडियहि सन्नेवि । तूर-
रववहिरियदिसा, अग्य घेतु पुराहितो ॥ १५ ॥ जा निगया पडिच्छति, ताव तेसिं धिहारमइगहु । अरहंतघर पत्तो, देवेहिं कओ
महो तय ॥ १६ ॥ तइसणाओ जाओ, वहु वहुमाणो जणो पवयणमि । राया पि समाणवियचित्तो सुस्तावगो जाओ ॥ १७ ॥
पवयणनिमित्तविज्जा-धम्मकहायायमतपमुदेहिं । इय सासण पक्षयइ, को अन्नो अजवइराओ ॥ १८ ॥ गण चैव सुपसत्य-चलु-
पत्यावपुन्नजोगेण । परमोवगारगुरुणो नियगुरुणो तेपि सुमरेमि ॥ १९ ॥

“आशावास समयसमिधा सचयेष्ठीयमाने, स्त्रीनिर्माणोचितशुचिवचभातुरीचित्रमानो ।

प्राजापत्य प्रययति तथा सिद्धराजे जयथीर्यस्योद्वाहं व्यथित स सदा नन्दताद् देवमूरि ॥ ३२० ॥”

अइ विहरतो वाह्णिदिसाए सामी समागओ वइरो । जिणमासणस्स देसेसु, जगमो जससमूहो ढव ॥ २१ ॥ मिमार्हियमि
जाए, जईहिं सुठी समप्पिया पट्ठणो । तेणवि सुतुत्तरभाक्खणाय ठविया सवणदेसे ॥ २२ ॥ पग्गुसिया सा पाजसियस्स आयस्स-

बल्ल कलजमि । मुहपन्थि पवित्रेभ्येन पवित्रा पुरे संसि ॥ २३ ॥ यन्मोमो तो जानो बहो यमाओ बल्लपुल्लो दे । को
 खड्मो यमाए, ताअमल्ल मुज्ज पड ॥ २४ ॥ विरअण्णपिअवड-सबसवियेरेअम्म मिरे । आणएवपहाए पडविने
 मुज्ज पड ॥ २५ ॥ अर बारसवणरिसिबे बुम्मिपदे मावि आम्मि पडि । एट्टिमस्सु सीसो पट्टिमो बारसेज्जोति ॥ २६ ॥
 पमिमो बण्ण । त बल्ल कण्णं कम्मि अत्तमोस्सेव । छिड सीरि यिससए, वडिअओ मुज्जिअजि ॥ २७ ॥ अर बुम्मि
 बडे बाए, यमागसन्नाएुरअयसि । अन्नअए गणए, वन्नअर वेरिसी होर ॥ २८ ॥ पुअमुसिए पुअमुमिओ जुनं पे पदे
 गले जवो जानो । बल्लपमा प निबाल्लो य जवो पुहा सवो ॥ २९ ॥ यिसयादेरि यिसयाज्जंयि दीए 'हरेण । 'पुर
 एवपसएला रकअरेरिं कायवो ॥ ३० ॥ पविअए बल्लप यिसमुक्खि अंयि तं सुमो वडवो । मुग्गअ यमागु बटोहि-
 ओहिअसएअअएयो ॥ ३१ ॥ यिसिवासी सवाए ओप ओपअयिसाअसिओ के वि । तं सान्णासखं, मुमिससमयसिमु
 बरंदि ॥ ३२ ॥ एव वळे मुअएके यवण विअपकेयमाओ । अरअलि पएा-अरुपि जलेर सावुण ॥ ३३ ॥ यणअ य बार
 सविरिअरि, पविअं अरअर मोअणं । न अयिमअ यिरया यणअपुअरअण नि पुअेमु ॥ ३४ ॥ अर यणअ यमपं संत्रय
 बाअरिं मुअर सवो तं । अर संत्रयपारेसया ता पवरोर पणअं ॥ ३५ ॥ तादे अरंयि सउदे, अलेपेएव सवि । अल्लमए ॥
 अल्लमविअएअअअ सादिसाओ मएअणं ॥ ३६ ॥ आअरेमि संत्रयपकेयवियेएव वरिअओ । विरिअरअसामिसीदे
 तो जवो यणपं जं ॥ ३७ ॥ जणुअण्णेअरं, यण्णअरेअसं वल्ल अरिरेमि । ऐगुअएअण्णमएअएअओ पअमंयिओ ॥ ३८ ॥
 यणं विमुरअअमोएअण ऐवोअमअरेव । सतपिअण सअ-मअमरि अरिदिगु ॥ ३९ ॥ विअियअसया सणु आओअसए-
 पुअण सवो । देअण निअणंय मुमिसाअयिसमु जअणीय ॥ ४० ॥ वारेण वरिओ पुअमंय जवो अरेसि सवुअिअ ।
 जज वि तं जणअण्ण ! जणअणु अलेव ताग पुरे ॥ ४१ ॥ वरंयि अयवियअमओ गमससगस मअअरंयि । ऐअरिअण य

मुक्तो, थेरेहिं सय गया सेल ॥ ४२ ॥ अणुमग्गेणं लग्गे, समागओ सो वि खुडुगो तत्थ । साहुअदिट्ठोणसणे, गिरिहेट्ठे चैव
 उवविट्ठो ॥ ४३ ॥ अणगाराणमिमाण, म पेच्छताणमणसासीण । न मणसमाही होही, इय दरिसाव न सो देइ ॥ ४४ ॥
 मज्झन्हगिम्हउम्हाए, तावियाए सिलाए विउलाए । आसीणो स विलीणो, खणेण नवणीयपिडोव्व ॥ ४५ ॥ पत्तमि तमि देवालयमि देवा
 उवागया तत्थ । महिम कुणति तुट्ठा, तूरवाढवरसणाहा ॥ ४६ ॥ सोऊणमिण मुणिणो, चमक्किया चितयति किं एय । जाणंति
 जहा खुड्ढेण, साहिओ उत्तमट्ठोत्ति ॥ ४७ ॥ दुगुणा गयसवेगा, सद्धासवधधुरा धणिय । तो ते दढज्झाण-पहाणमाणसा चितय-
 तेव ॥ ४८ ॥ जइ ताव खुडगेणावि, साहिओ साहुधम्मपरमत्थो । चिरपालियपव्वज्जा, किं न वय साहइस्सामो ॥ ४९ ॥ उव-
 समेउ लग्गा, पडिणीया देवया तओ तत्थ । काऊण सावियाए, रूव पुरओ ठिआ भणइ ॥ ५० ॥ पसिण पहु तुन्ने, अब्बो
 सन्नेवि पारण कुणह । खाएह रडमढाइ, खज्जभोज्जाइ एयाइ ॥ ५१ ॥ तो त सामी सेल, अचियत्तावगहोत्ति मोत्तूण । आस-
 न्नमन्नपव्वय-मारुढो सह मुणिसएहिं ॥ ५२ ॥ विहिओ काउस्सगो, सन्नेहिं खेत्तेदेवयाए कए । पचम्बवीहोऊण सा साहु नमइ
 सन्नेवि ॥ ५३ ॥ भणइ अविग्य सिग्घ, साहु ! साहइ उत्तमट्ठमिह । परमेसरेहिं परमो, मह विहिओऽणुगगहपसाओ ॥ ५४ ॥
 सुविसालसिलावेट्ठसु, तत्थ साहु ठिया जहा जोग । सिरिवइरसामिमुणि-कुंजरो वि पाओववेसेण ॥ ५५ ॥ इदेण रहाल्लो, चैव
 सन्ने पेयाहिणेऊण । पणया अइवहुवहुमाणसालिणा नाणझाणनिही ॥ ५६ ॥ तरुवरसिहराणि रहेण, जाणि कुल्लीकयाणि तेण तया ।
 अज्जवि तहेव चिट्ठति, ताणि खोणीहरे तमि ॥ ५७ ॥ लोएण रहावत्तोत्ति, तरस नाम पणामिय गुणओ । सिरिवइरसामिआरा-
 हणाए पावियएसस्स ॥ ५८ ॥ अह सह गुरुहिं सन्ने, महासमाहीए तत्थ कालगया । उत्तमसत्ता पत्ता, ते देवत्तं विमाणेसु
 ॥ ५९ ॥ अत्थमिए तमि जिणे, स सासणुज्जोयणेक्कमाणुमि । वोच्छिन्ना दसपुन्वा, सघयण अद्धनाराय ॥ ६० ॥ सो वइरसेण
 साहु, साहुमई महियलंमि विहरतो । सोपारयमि पत्तो, नागलयापूगपडिहत्थे ॥ ६१ ॥ अहिगयजीवाजीवाइवत्थुवित्थारसुत्थिरा तत्थ ।
 नामेण मीसरी अत्थि, साविया भाविया धम्मे ॥ ६२ ॥ सा चितइ दित्ताणं, णे काला एत्तिओ अइक्कतो । सपइ इममि पत्ते,

[illegible][illegible]

न कुणइ पुव्व व कम्ममगइस्सम् । जाणियवुत्तणे, वुत्त तो माउलेणमिण ॥ १३ ॥ मा सुण जणभणियाइ, धूयाओ तिन्नि मह
सुरूवाओ । गंयाओ सति तासि, जेठुमह तुज्झ दाहामि ॥ १४ ॥ तव्वयणाओ सुमणो, होउमिमो कुणइ सुट्ठु घरकम्म । पत्तो
विवाहसमओ, तो भणिया माउलेण सुया ॥ १५ ॥ वच्छ ! इच्छसु ग्यं, भत्त भत्तारमइसुहसहाव । सा भणइ ताय ! न इमं,
नियमा मरणे वि परिणेमि ॥ १६ ॥ पुणरवि विसन्नचित्तो, वुत्तो दाहामि वच्छ ! धीयसुय । पत्ते निवाहसमये, सा वि न त महइ
शुणेइ ॥ १७ ॥ उवचइ पायपक्खालणाइणा तइयधूयमयमणिस । परिणयणकण भणिया, अफोसइ सावि शुणेइ ॥ १८ ॥ तत्तो
दुरतदोहगदुक्खवूमियमणो स नीहरिओ । अफोसिओ इमाहिं, रइमल्लहतो गिहे तत्य ॥ १९ ॥ परिममइ महीवीट्ठे, भोयण-
त्याइएहिं परिहीणो । अच्चत दीणमणो, भिम्मापित्तोण जीवतो ॥ २० ॥ अइभिस्समुस्सअइमोगरोगरोहगदारुणदुहत्तो । परि-
चित्तिउ पवत्तो, धीधी मह जीवियव्वस्स ॥ २१ ॥ ज सरिसे वि दु मणुगत्तणमि तुल्ले वि इदियगामे । भिक्कयाए जियामि
अह, एगे विलसति इह घञ्जा ॥ २२ ॥ एगे वहति सोग, अज्ज न अम्हेहिं किंनि दिन्ति । अज्जि न किंचि लद्ध, अह तु
एव किलिस्सामि ॥ २३ ॥ छट्ठिज्जइ धम्मकण, एगेहिं समुधुरा वि नियरिद्धो । वट्ठुठाणजज्जार पि दु, न चाज्जाण तप्परपि मए
॥ २४ ॥ एगे रियति चम्पु, सतीसु वि नेव पवरतरणीसु । सकप्पोयणयासु वि, अह तु तोस परिवहामि ॥ २५ ॥ जयक-
णयच्छविं पि दु, एगे जपति असुइया वेह । रोगसयविहुरिय, अप्पणो य तमह तु सलहेमि ॥ २६ ॥ जय जीव नंद एव,
एगे शुव्वति मागहज्जेण । अफोसिज्जागि अह तु, निन्निमित्तंवि भिस्सगओ ॥ २७ ॥ फरुसपि पयपता, जाणिति एगे जणा-
णपरिओस । आसीसाओ दिन्तो वि, अद्धचइ लहामि अह ॥ २८ ॥ अइपउरपायनिहिणो, निहीणचिट्ठु(वित्त)स्स दुप्पत्तत्तास्स ।
किं जीविण्ण मह नणु, मरण चिय दुक्खविसारो ॥ २९ ॥ इय चित्तिक्कण सुचिरं, अमुणतो रम्मधम्ममगमयं । वेभारसेलसि-
णं, आरुइं जाव मरणत्थ ॥ ३० ॥ ता अंतराणमग्गे, सगापगग्गेसु गमणनिस्सेणी । तेण कयकाउत्तसग्गे, एगे विट्ठो महा-
साह ॥ ३१ ॥ तयतेयनिरतरत्तारस्वरुहाभिगामुत्तीण । जो सहइ रयणत्तिम्मलधिरयोरथभोज्व ॥ ३२ ॥ नासावसन्निचेसियधिरम-

वायस्यतास्यपचरो । वायस्यतास्यपचरो नमस्तस्मै ॥ ३३ ॥ नो वायस्यतास्यपचरो नमस्तस्मै ॥ ३३ ॥
 दंतिरुत्तमं स्वर्गं, मुनिपुत्रं विव पचरो ॥ ३४ ॥ तं सो पचरो नमस्तस्मै ॥ ३४ ॥
 न वि पुत्रिपुत्रो नमस्तस्मै । तं विमिद ॥ ३५ ॥ तेषां विमिदं नमस्तस्मै ॥ ३५ ॥
 इदं नमस्तस्मै ॥ ३६ ॥ नमस्तस्मै ॥ ३६ ॥

“ एवं हि वसुधैव कुटुम्बकम् । विदुषां विदुषां च संवत्सरादिभिः । एतान् मुनिं न वस्य च वस्यतोऽप्यस्यत्पचरो नमस्तस्मै
 लब्धं वेदपरायण ॥ ३८ ॥ एतान्मुनिपुत्रो नमस्तस्मै ॥ ३८ ॥
 इमं ॥ ३९ ॥ नमस्तस्मै ॥ ३९ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ४० ॥
 नमस्तस्मै ॥ ४१ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ४२ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ४३ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ४४ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ४५ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ४६ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ४७ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ४८ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ४९ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ५० ॥
 नमस्तस्मै ॥ ५१ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ५२ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ५३ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ५४ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ५५ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ५६ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ५७ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ५८ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ५९ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ६० ॥
 नमस्तस्मै ॥ ६१ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ६२ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ६३ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ६४ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ६५ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ६६ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ६७ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ६८ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ६९ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ७० ॥
 नमस्तस्मै ॥ ७१ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ७२ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ७३ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ७४ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ७५ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ७६ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ७७ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ७८ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ७९ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ८० ॥
 नमस्तस्मै ॥ ८१ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ८२ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ८३ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ८४ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ८५ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ८६ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ८७ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ८८ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ८९ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ९० ॥
 नमस्तस्मै ॥ ९१ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ९२ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ९३ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ९४ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ९५ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ९६ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ९७ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ९८ ॥
 नमस्तस्मै ॥ ९९ ॥
 नमस्तस्मै ॥ १०० ॥

१ नमस्तस्मै । विमिदं ३ ।

अवमाणो वि य, सो सन्वत्य वि समाणमणो ॥ ५० ॥ कुणइ गुरूण सयासे, अभिगह दसविहे वि समणण । वेयावच्चे नेन्दइ,
 छट्ठपइन्न लहु तवे वि ॥ ५१ ॥ इय जाव नियपइन्न, परिवालइ सो अखडपरिणामो । धहुवाससहस्सेहि, गरहिं तो त महासत्त ॥ ५२ ॥
 सोहम्मसहामज्झे वरवेयावच्चनिच्चल चरित्त । सथुणइ अमरनाहो, अहो कयथो मुणी एसो ॥ ५३ ॥ वेयावच्चंमि थिरो, न सदहिय
 सुरेहिं त दोहिं । काऊण साहुवेस, एगो वाहिं ठिओ ताण ॥ ५४ ॥ वसहीए गओ वीओ, गिम्हे गरतरणिताविओ स मुणी ।
 छट्ठतवचरणपरणनिमित्तमुक्खिवइ जा पढम ॥ ५५ ॥ नवकोडिसुद्धकवल, तावाऽऽहरिय सुरेण जइ कोड । अत्थि मुणी इह गच्छे,
 गिलाणपट्टियरणकयनियमो ॥ ५६ ॥ पडिजागरओ गिलाण, विसमावत्य इम निसामेउ । तो नदिसेणमाटू, समुट्ठिओ उड्डिशउ कवल
 ॥ ५७ ॥ केणोसहेण सज्ज, कहिं कहिं अत्थि सोत्ति जपतो । सुरसाहुणा वि भणिय, पाउम्वाल्लेण अम्मिभूओ ॥ ५८ ॥ सो
 चिट्ठइ अडवीए, त पुण निल्लज्ज एत्थ निज्जितो । भोत्तु महुराहारे, सुप्पसि सुहेण अहोरत्तं ॥ ५९ ॥ वेयावच्चकरोऽह ति नाम
 भेत्तेण विहियसतोसो । ता भणइ नदिसेणो, न पमायाओ मण नाय ॥ ६० ॥ पणमिय पुणो पुणो वि य, स्वामिय तो अमरसाहुणा
 एत्तो । तक्खेत्तकालुद्धल्लम बहुओसहसमूह ॥ ६१ ॥ आणाप्तिओ जल पिडु, उन्ह तो सुरवरेण पइगेहं । विहिया अणेसणा से,
 तहवि अवीणो सुर छल्लिउ ॥ ६२ ॥ धेत्तूण तय सच्च, सपत्तो तरम साहुणो पसे । तो त ददुत्तु म मुणी, फिर छुट्ठो जंपा
 एव ॥ ६३ ॥ चिट्ठमि अहमरत्ते, रोगमहावेयणाए अक्खो । त पुण पाविट्ठनिकिट्ठ-डुट्ठ । चिट्ठमि सुह मुत्तो ॥ ६४ ॥ निम्भ-
 चिट्ठओ वि एरिसवयणेहि पुणो पुणो वि खामेइ । अमय पिव तन्वयण, मन्नइ स महामुणी सच्च ॥ ६५ ॥ कइ निरुओ
 कायव्वो, अयत्ति जिज्झतएण असुहाओ । अणुजाणाविय असुईवल्लित्तमग नियकरेहिं ॥ ६६ ॥ पम्वाल्लिउ कओ सो साहू
 खधमि नदिसेणेण । खल्लियमि पए ताडइ, सिरमि तं करपहारेहिं ॥ ६७ ॥ मुचइ दुग्धममुइ, उररि सो नदिसेणतप्पनिहिणो ।
 खारविसेसेण व जेण, झत्ति तच्छिज्जाए अग ॥ ६८ ॥ ससरीरागस्स गुरुगिरिसिलाए लोहरस्स वा कुणइ भार । जपड किं ऋट्ठिण-
 करेहिं, धरसि पाविट्ठ मज्झ तणुं ॥ ६९ ॥ किं न वियणसि पीड, परस निम्भगसेहर ! अणज्ज । इय निट्ठुर भणतस्स, तस्स

सो रविरोचमुष्णी ॥ ७० ॥ पित्रा एवं समारि, इरेयि सत्ये इमस्त यगमि । वं फिर इरेमि पीवं मिच्छामि दुक्तं तस्य ॥ ७१ ॥ एव विविटम्न पश्यतु, मयं मा दुष्ट निष्कामे देवे । गंत्य निष्कसर्गि, इरेमि नीरोगं तुष्य ॥ ७२ ॥ ततो गुरोरे विमोहेन ज्येष्ठेण कायिमो बरा एवो । तादुष्मिन्मुपगम्य निष्कामो महासुखो ॥ ७३ ॥ एा हेमि कश्चिदुपकृति-
 तीरकेच्छात्तरिपुंठे । निष्कमं काक्यं, बबलिवप्यतस्सोर् ॥ ७४ ॥ अस्तुरर्धिसारससीफक्यमुससिधेहि परिशिक्त्य कथं ।
 एरिसपरानिष्मरणं मयिक्त्य सुयि सुमेव ॥ ७५ ॥ बाप सुतप्यसंयिपुमि देवक्यकएज्जलिक्य ॥ बापक्यकएज्जलिक्यमज्ज
 दुम्भिर । यमो ते ॥ ७६ ॥ वं मोर्नु को बजो पाक्य एवंपिं निष्कमं । माये विपेसमाये विप्य इव वं मुनि बोवं ॥ ७७ ॥
 इरे निष्कमुणं बस्तारण्यरं वजो कयत । निष्कलं वंजता वजो सप्तु वि निष्कसर्गि ॥ ७८ ॥ निष्कमपिचो गंतु, गुह्य
 वक्तुपुंठे एनमिठनं । काजोवसमिगम्येव, इर वं रेपुणं ॥ ७९ ॥ अस्तुवर्तुं परिदण, इण्य छागुण क्व पिरक्यं ।
 गर पररेवक्यं, निष्कं सारिक्कुरगयो ॥ ८० ॥ बापम बासवए बोपक्य कुरिणु सुमज्ज । निरिपक्यजो वंते परिब-
 वर वा यमोचरं ॥ ८१ ॥ एा अस्तुरज्जमपरिबस्तेव वं वंतिसेवसाहुस्त । रोदण संमरिं, मरुपे क्व सपक्यपीच ॥ ८२ ॥
 बाजो क्व अन्दिने रिदी सिटु पापिमो न इत्तामि । एा कक्की-इय-कवरिम्भससंमरणयोदेव ॥ ८३ ॥ वारिक्कय वि
 साहुय देव विदिपे निष्कमं एव । एा यक्क वक्कय क्ये, समसि व काजवर्त्यमि ॥ ८४ ॥ होम एवं उक्तोपक्यकएवो
 सय्कमुणएवक्यो । निष्कसिण्णविदिक्कपुसक्यजो क्कुरसमिदी ॥ ८५ ॥ एा यम्यएणएणक्य एावो गक्करेव एरं ।
 एा क्व निषवदेवं, सोदण वंतिक्कमचरं ॥ ८६ ॥ एा यक्ककिता वरुं निष्कं, कमेदि सोगविनिषाज्ज ॥ इी वरुपिक्का
 क्कएणसर्गं, स मरुवं मसक्यो वएण ॥ ८७ ॥ सो मरिं एवमो सपमक्यंमि यमुरो कयरो । वजो पुवो सस्यो, वंकावो
 बल वं मयिमो ॥ ८८ ॥ अमि दुससुक्किय, क्कयससुम्येव सुरेव । विमिसेसिंदि वोरिक्कएणक्यं सुक्कविण्णं ॥ ८९ ॥
 एासुमो हरिसंते वंवाणविदिपि क्व मरक्यो । उल्ल सुमएणक्य, एा एाएण एण क्व ॥ ९० ॥ वरुमो क्कएणिक्यो

१ अक्खोभो अथिमियं सायरा १ हिमव । तह १ अचल ७ पूरण उधरण-नामा नवमो य ७ अभिचदो ॥ ९१ ॥ अह नविसेणदेवो,
 चविऊणेयाण सोयरो जाओ । १० वसुदेवोत्ति दसरो, दसमो निस्सीमसोहगो ॥ ९२ ॥ कुती मही य दुवे, भयणीओ ताण तत्थ
 वसुदेवो । अहिगयअविकलनिम्मलकलाकलवो सुहसहावो ॥ ९३ ॥ जह जीवजस परिणावइसु फस करित्तु सवयस । रुसिऊण
 निगओ जह, एगानी सोरियपुराओ ॥ ९४ ॥ भमडतो महीमडलमणेगकन्नाओ जह सयन्नाओ । परिणिसु सेट्टिसामतमतिनरद-
 यराराण ॥ ९५ ॥ वरिससय ते परिणीय, रोहिणि जह असेसऊडाओ । घेत्तूण विमाणेण, सपत्तो सोरियपुरंभि ॥ ९६ ॥ फंसेण
 जहा नीओ, तओ वि महुआए अप्पणो पासे । परिणाविओ सभइणि च, देवइ देवयस्स सुय ॥ ९७ ॥ जह रोहिणीए रामो,
 जाओ जह देवइए गोविंदो । जह रिट्ठनेमिसामी, सियाए सिरिविजयजायाए ॥ ९८ ॥ विहिओ जह जम्ममहो, छप्पन्नदिसाहु-
 मरिगाहिं निहे । वत्तोसवासवोहिं व, तस्स नेऊण मेरुम्मा ॥ ९९ ॥ फसभण्ण जह जायमेत्तओ सउरिणा सय नेउ । पग्गाणिणा
 निसीहे, गोविंदो गोउले मुफ्फो ॥ १०० ॥ जह गोउलस्स मज्झे, नवजसोयाहिं पानिओ विद्धि । केसेसु कइडऊण, कसो मचाउ
 जह निहओ ॥ १ ॥ जह जीवजसावयणोवजायकोवो निवो जरासधो । पेमिसु जायवोवरि, कालमुय कालदूय च ॥ २ ॥ जह
 जायवा जवेण, नट्टा पत्ता सुरट्ठविसयमि । जलणे पवेसिओ देवयाए कालो जह छलेण ॥ ३ ॥ जाए धारवई कचणरयणमई नि-
 म्मिया कुवेरेण । सफाऽऽसाओ रेथयतिण हरिफण गरुई ॥ ४ ॥ जह रायजरासधो, सपत्तो सव्वजलममुदण्ण । हरिणा फओ
 कबधो, लद्ध भरह्वचफित्तं ॥ ५ ॥ भयव अरिट्ठनेमि, जह जाओ धम्मचप्लवट्ठिण । जायवघग्ग निव्वुइपुरीए पायं पपणिंसु ॥ ६ ॥
 तह एमाइ असेसं, वित्थरओ रिट्ठनेमिचरियमि । भणिय चेव बुद्धेहिं, तत्तो जिय त (मु)सुणेयव्व ॥ ७ ॥ फिर ताव दस
 दसारा, पच बलाई तहा महावीरा । पज्जुन्नप्पमुहाण, अभुट्ठकुमारकोडीओ ॥ ८ ॥ दुइतकुमारण, सट्ठिसहस्सा य सयपमुहाण ।
 रुप्पिणपमुहस्सतेउरस्स वत्तीसई सहसा ॥ ९ ॥ एणसिमाहिचच, सव्वेसिं फेसवो सया कुणइ । इय हरिगुलविजलत्त, तस्सासि
 पियामहो सउरी ॥ ११० ॥ यथा नन्दिणेन परुपभाषणेऽपि देवे क्षमा कृता यतिधर्ममूलत्वेन मोक्षान्नत्वात्तथा साध्यान्तरेणापि कृतोत्पाह—

सप्तदशरात्र्यप्यप्येन सीतेऽप्यमीर्य निशप । गयपुत्राद्वेज स्यात्तदा इण ऋ तिर्न वृत्ते ॥ ५५ ॥

छापटाकमेव — परनिगदरको मारहाणिमालाणि रात्रदुष्कर्मनिपन ५ पत्रदुष्कर्मप्रतिरोधपरिचयः ५१ गङ्गापुष्पादेव धर्मि
 प्रीतिः ५१ निजक तथा समा दृशा क्या 'दिश — मोमे वय इति मयकं ॥७॥ इमानकाकोमे न तुमकेका स्थिति मङ्गलम् —
 भाणि बली करण्य वमिदिय मायमुरमममिदिय । आ ओयकपद ईदरणि, भाणि करण्य मयदुष्कर्मणि ॥ १ ॥
 यदि पयमयकमेदिमिदिय, धुनि मयार उय न पुनमि । मरिगदरिगमिदियेति, पयतरि मयिष न सोमिदि ॥ २ ॥
 कय दि(०)मपुष्पाकमयार, मपुष्पा कयिदि विचारः कयकपयदरि ५ पुषा पुनकममकयिदि मुका ॥ ३ ॥
 कय निद निमय अमि मयग, मयमि ईग उय उयमार । मयमयममिदिमुनिमिदु मेमिदिनेति ओ उयदु ॥ ४ ॥
 कयसं उयद कलिनी गली मयमार ममि पयनि । विदम मितिमिदिमयद कदि कय उय पयमद ॥ ५ ॥
 दुमयेकमिदर गिरि गिज्जद उयमयमिदि ममोमय । मयमि निमिदिदि दिग मयमिदि मयमयममिदु मय ॥ ६ ॥
 कय देव देवि देमय मुषा मयमयममिदि मयमिदिदि दिग मयमिदि मयमयममिदु मय ॥ ७ ॥
 कय देवमिदि मुमिपुष निरन मयमममिदि मयमिदिदि दिग मयमिदि मयमयममिदु मय ॥ ८ ॥
 तो मादुमीदे पित्तमेदि यदि विम अमि मय देव न देवि । गा य मयमयममिदि मयमिदिदि दिग मयमिदि मयमयममिदु मय ॥ ९ ॥
 निरपदि कय देवद मय मयमिदि मय मयमिदिदि दिग मयमिदि मयमयममिदु मय ॥ १० ॥
 निरपदि देवमिदि विम मयमिदिदि दिग मयमिदि मयमिदिदि दिग मयमिदि मयमयममिदु मय ॥ ११ ॥
 मयमय मयमिदि देवमेय मयमय मयमिदिदि दिग मयमिदि मयमिदिदि दिग मयमिदि मयमयममिदु मय ॥ १२ ॥
 ते वि द दिरगमि विम मयमिदिदि दिग मयमिदिदि दिग मयमिदिदि दिग मयमिदि मयमयममिदु मय ॥ १३ ॥

[illegible]

पय पणमि वि पुन्छइ सुणिहुमार, ते देवइ तो वरभत्तिसार । किं तुम्ह साहु विसिमोहु पछु, ज वार वार मह घरि उगेहु ॥१४॥
 अह लहइ न कत्यइ एथु थामि, धणधन्नसमिद्धइ भिक्ख सामि । अतरियचित्ति अहवावि अम्हि, अवरे वि मुणामि ते चेव (अ) तुम्हि ॥१५॥
 अह पभणहिं साहु महागुभावि !, परमत्थु कछहु (सु) मुणि एका भावि । भइलपुरि अन्त्रइ नागसिद्धि, तसु सुलमभजा पद्वेम्मसिद्धि ॥१६॥
 जिणधम्मि रम्मि अगुरायत्त, तो दोवि देवगुरुपायभत्त । सुय अम्हि ताए सुसरिस्वरूव, जण छावि पुनकारककूव ॥१७॥
 पडिबुद्ध धम्मवेसण सुणेवि, महि विहरु नेमिहिं रिस्व लेत्रि । ता जाणउ तिहिं संबडणहिं, परिवाटि पत्ता ते तुज्ज मेदि ॥१८॥
 इय सा निसुणती हरिसु वहीती रोमचयियाकायलय । मुणि दोवित्ति वदर मुहु अहिणरर चितइ तम्पणि तोसगया ॥१९॥
 हउ जाव नियवं ए साहूसीह, हरितुल्लख्व रज्जइ निरीह । ताउ सदहमइ विहसेइ चितु, न अभियगारि नयणिहिं निहिचु ॥२०॥
 कय सत्तखु किर फण्डु ण्णु, सिरिउच्छसुलछियवच्छवेसु । हउ बाललालि अइमुत्तिवुत्त, जीयत जगुत्तम अट्टपुत्त ॥२१॥
 ता होहिं महारा अगजाय, ते छावि साहु निरु कन्हभाय । हयनिहिं त्रिलासि केणापि पत्त, तहिं सुलसनागपधिरि मुगत्त ॥२२॥
 पसरुट्ठिय जाइवि जिणसगासि, सो पुच्छिउसुमिच्छइ नाणरासि । नियपणि परिट्ठियत्तकेणेण, किर काइं करेयउ दप्पणेण ॥२३॥
 रवि उगमि देवए पत्ता देवि, जिणनाह पासि रहि आरुहेवि । पणगित्तु पुरट्ठिय सा सुणाणु, बोक्षाउ अवमरि शुयणभाणु ॥२४॥
 ससुरासुर परिसहिं धम्मफारिसहिं तसु टगमाग जोयतिहहि । देवइ आमतिवि गुरु अनुत्तिवि सामि पयपइ दयउरहि ॥२५॥
 पइ धम्मसीलि चिंतिउ जं चित्ति, त सन्नु चेव नहु कावि भति । ते पुत्त तुज्जु हरिणेगभेसि, सचारिय अवमरि सुलस रेसि ॥२६॥
 मयवन्छहिं ताहि छ अंगजाय, तुह अपिय फसह मारणाग । नियतणय विओगविषागम्मु, तुह फलिउ एउ फिउ सइ जु फम्मु ॥२७॥
 पइ पुज्यभवतारि रयणरत्त, अवहरिय सवकिहिं आसि सत्त । तहिं छावि मुफारकायत्तइ, सुमरिस्वरूवकारि अत्तउ ॥२८॥
 धिलवतियाए तसु ताह मज्झि, पइ ण्णकु तमपिउ सुगुणमज्झि । इय सत्तरणचोरिएतणउ, पइ पत्तउ फल्लु मण्डुपम्मु घणउ ॥२९॥
 ज रणिण पुण्डवियउ रयणु ण्णु, तिणि हरि जणेइ तुह मुहु अणेणु । इय सुणिवि देवि देवइ निरुत्तु, महु मादुरु नेमिजिणनाह तुत्तु ॥३०॥

[illegible]

इय सवोहि वि माइ चडावइ, रहवरि हरि नयरीहि जा आवइ । ताव तासु त पिक्खिवि विप्पहि, सिरु पुट्टउ सयखडु दुरप्पहि ॥७८॥
 जायवचूढामणि जाणिउ सोमणिविप्प वट्ठ गयसाहुसिरु । तउ कालन्नलद्धिहि डिडिमसद्धिहिं कब्बढाविओ नयरीहि निरु ॥७९॥
 “उत्तम अनइ निसग्गि न दुक्कहिं, मज्झिम अन्नि निवारिय थक्कहिं । अहमह अनउ निरुभइ राउल्लु, अन्नह होइ लोगु अइआउल्लु” ॥८०॥
 गयसुकुमालमहमुणि मारणि, उत्तमग्गि चिय अग्गिहि जालणि । अन्डिमु कोइ नेव जायवजणि, जो न जाउ अइदुक्खिउउ तक्खणि ॥८१॥
 तिणि वेरग्गि लग्गि अइअगलि, विणु वसुदेवि एक्कि जस उज्जलि । नवदसारपव्वज्जपव्वज्जहिं, परिवारिय पाएण समज्जहिं ॥८२॥
 सामि माइ सिवदेवि महासइ, सव्वविरइ सजमु उल्लासइ । सत्त पुत्त अवरिवि वसुदेवहिं, तहिं अवसरि वरसजसु सेवहि ॥८३॥
 जउ कुमार दुव्वार विद्विक्खिय, जिणसगासि जइ सिक्ख सुलक्खिय । कन्दिह सक्क सन्निव दिक्खविअ, नहु कयनियमि कावि परिणाविय ८४
 इय गयसुकुमालिहि चरिउ अन्नलहि अइसाहसनिव्वाहवरु । जो पढइ भत्तिभरि गुणइ महूरसरि जाइ दूरितसुदुरियभरु ॥८५॥
 ॥ इति गजसुकुमालसन्धि ॥ किमित्येप मुनिरेव सोढवानित्याह—

रायकुलेसुडवि जाया, भीया ज़रमरणगब्भवसहीर्णं । साह सहति सन्वं, नीयाणडवि पेसपेसाणं ॥ ५६ ॥
 पणमंति य पुव्वयर, कुलया न नमंति अकुलया पुरिसा । पणओ पुव्वि इह जइजणस्स जह चक्कवट्ठिमुणी ॥ ५७ ॥
 जह चक्कवट्ठिसाहू, सामाअसाहुणा निरुवयारं । भणिओ न चेव कुविओ, पणओ बहुअत्तणगुणेणं ॥ ५८ ॥
 ते धन्ना ते साहू, तेसिं नमो जे अक्कज्जपडिविरया । धीरा वयमसिधारं, चरति जह थूलमहमुणी ॥ ५९ ॥

‘रायकुलेसु वि’ गाहा ॥ स्पष्टा ॥ नवर “पेसपेसाणं” ति कर्मकरसत्कर्मकराणामपि ॥ ५६ ॥ विनय प्रतीत्योपदेशान्त-
 रमाह—‘पणमति य’ गाहा ॥ किल स्तोक्पर्यायो यतिर्महापर्याय यतिं प्रथम वन्दते, महापर्यायस्तगनुवन्दते इति स्थितिः । ततः

दाणमाईहिं । उवचरिया तो तीए, भणिओ सो कहसु कज्जति ॥ ८ ॥ वज्जरिय तेण तए, भणियव्वो तह कहपि मत्तिवरो । जह
 रायपुरो कव्व, पढतय म पससेइ ॥ ९ ॥ पडिसुयमिमीए बुत्तो, मती किं वररुइ न सलहेसि । तेण पयपियं कह, मिच्छा-
 दिट्ठि पससामि ॥ १० ॥ अह पुणरुत्त तीए, भणिरीए पडिसुय अमच्चेण । रायपुरो पढमाणो, पससिओ सो सुपडियति ॥ ११ ॥
 तो अट्टसय रत्ता, दीणाराण देवाविय तस्स । जाया पइदिवसपि हु, एत्तियमेत्ता य से वित्ति ॥ १२ ॥ अत्यक्खय पलोइय,
 भणियममच्चेण देव । किमिमस्स । दिज्जइ वज्जरइ निवो, सलाहिओ ज तए एसो ॥ १३ ॥ भणियममच्चेण मग, अविणट्ठं
 मणइ लोयकव्वति । सलहियेयस्स तओ, रत्ता पुट्ठो कह एव ॥ १४ ॥ तेण भणिय मज्झ, धूयाओ वि हु पढति जे एव ।
 चचियसमए य पत्तो, पढणत्थ वररुई प(त)त्तो ॥ १५ ॥ जवणियअंतरियाओ, घरियाओ मतिणा सधूयाओ । जक्खाए पढम
 वाराए, अहिगय से पढतस्स ॥ १६ ॥ तो तीए नरवइणो, पुरओ अविणट्ठमुज्जरीए । वाराहिं दोहिं वीयाए, आगयतीए बुत्तमि
 ॥ १७ ॥ तइयाए वाराए, तइयाए अहिगय च बुत्त च । एवं वाराबुद्धीए, सेसिगाहिं पि उवल्ल ॥ १८ ॥ तो कूविण्णं रत्ता-
 द्वारमवि वारिय वररुइस्स । पच्छा सो गगाए, जतपओगेण दीणारे ॥ १९ ॥ उविकण रयणीए, पभायसमयमि सयन काउं ।
 पाएण इणइ जत, तत्तो गिन्हैइ दीणारे ॥ २० ॥ भणइ य लोयाण पुरो, थुइतुहा देउ मज्झ गगत्ति । कालतरेण रत्ता, सोउ
 सिट्ठ अमक्खस्स ॥ २१ ॥ तेण भणिय जइ मह, पुरो इमा देव । देवता देउ । वगामो य पभाए गगाए पडिस्सुय रत्ता ॥ २२ ॥
 अह मतिणा वियाले, पञ्चओ नियनरो समाइट्ठो । गंगाए पच्छओ, अच्छसु ज वररुई सल्ले ॥ २३ ॥ किपि हु ठवेइ त
 गिन्हिऊण त भइ ! उवणमेज्जासु । गतूण नरेण तओ, आणीय दम्मपोट्टलिया ॥ २४ ॥ गोससि गओ नंदो, मंति य पलोइओ
 शुणतो सो । गगजले निवुडो, थुइअवसाणमि त जंत ॥ २५ ॥ करचणेहिं सुचिरपि, घट्टए जाव वियरइ न किपि । अशंत-
 विलम्बलण-मणुपत्तो वररुई ताव ॥ २६ ॥ पायडिया सयडालेण, राइणो सा य दम्मपोट्टलिया । हसिओ य राइणा तो ऊ-
 विओ मंतिस्स उवरि तओ ॥ २७ ॥ चिन्तयति च—“ पादाहत यदुत्थाय, मूर्ध्वानमधिरोहति । स्वस्थादेवापमानेऽपि, देहिनस्तद्वरं

एता ॥ २८ ॥ तत—आरुह्यो विदुषा, एकोद्गम वापया य सम्यक्मे । वीरार्तं कल्पयो सिरिस्ससु भरिस्सोभाह ॥ २९ ॥
 भिरिहाय भावार्तां, पच्छम करारेण एवं य । अवरिपय कटिरे, वरस्सो मंथिक्खसीए ॥ ३ ॥ पविण्णकिंमेव तयो तेन
 विम्वन मोक्खो रावं । उप्पज्जा—विप—व्वर—उत्तमसु गतिविधि एव ॥ ३१ ॥ एतु उवेव न विपप्पत्, य उप्पप्पत्तु वनेसए । मंतु
 एव पारेमिणु, सिरीओ एवि उवेसए ॥ ३२ ॥ सुविच य इमं एता वरेदि पेसुविचं य मंथिचिं । वीरजार्तं वट्ठं, पप्पमं
 व्वापयं वं ॥ ३३ ॥ सिंहा रत्तो मेदि, कुमिओ एव ठिओ पण्णुत्तो । सेवगवत्स वळ्ळेसु, भिज्जाम्मस्स मंथिस्स ॥ ३४ ॥
 “ एवमं सम्यक्कोउप्पसीदि, पैठिक्खसकएवस् । तदि व्वट्ठप्पान्गविट्ठप्पव्वक्किम् ” ॥ ३५ ॥ बुविचं तं नावं, उक्कएवो मंदि
 रमि गण्ण । व्वर सिरीस्ससु पुत्तव ! एव मारेण सव्वार्तं ॥ ३६ ॥ व्व न मरिस्सामि व्वट्ठ, ता रत्तो पापविज्जिचं व्वट्ठ । ।
 मे मारिक्खसि तुमं उएव सिरीएव तो कजा ॥ ३७ ॥ सुवव्वाठेव मन्थिचं, तव्वट्ठे मन्थिक्खपंमि मचि पुब्बं । भिज्जप्पव्वज्ज-
 व्वट्ठे मारिक्खसु तं गव्वट्ठो ॥ ३८ ॥ सम्यक्विक्खसासंकिप्पमेव पक्खिगुप्पिमंमि सिरीएव । व्वट्ठ केव वापवविप्पसु सौसमेवस्स
 छिज्जति ॥ ३९ ॥ विजिचं य—विचयस्सिवात्ते ! एता एववि चि व्वम व्वरिओ भिह वए । कि रे विज्जव य पुट्ठं, मए विपट्ठ
 व्वरएववत्स ॥ ४ ॥ व्वट्ठ व्वट्ठो व्वक्कंति, व्वसितो व्विण्णो य मंथिजिओ । मयिओ सिरीएव तव्वो, ऐव व्वट्ठं व्वाम्ममेव ॥ ४१ ॥
 मोण्ण सप्पव्वज्जं, सत्तिव्वज्जं कुञ्जंति व्वमिण्ण । व्वज्ज व्वक्कमेव व्वट्ठिज्जति व्व व्वुण्णो ॥ ४२ ॥ तता—यो तुव्वं पवि-
 हट्ठो, तेव रिक्खय चि जस्सि मे व्वज्जं । तो सो एता पुणो पविण्णसु मंथिपप्पमेवं ॥ ४३ ॥ तेनं मयिचं व्वव्वट्ठ केट्ठो मे व्वट्ठ-
 मएवव्वो ति । व्वरसमं से व्वट्ठं वेसए भिदे व्वट्ठसु ॥ ४४ ॥ व्वट्ठिओ स एता पुणो य मयवि मंथिपव्वि(मि)ति ।
 तेनं मयिचं विजेमि एएव वेमिओ व्वट्ठे ॥ ४५ ॥ सत्तिविण्णसोवमे एव य सो विजिचं सयाएवो । भिज्जव्वव्वव्वज्ज के
 व्वोएव विच सोवट्ठं ॥ ४६ ॥ सोव्वे चि इ गंतव्यं नएव व्वट्ठं व्वट्ठं इमेदि तव्वो । वेएवममव्वज्जो, पुणो वि विजेव
 विजेव ॥ ४७ ॥

“ भ्रातश्चित्तसखे ! विवेक भगवन्नाचार रे रे गुणाः, कौलीनत्वमपि क्षमे भगवति व्रीडे सखि ! श्रूयताम् ।
विद्याभिः परमश्रेणे च मया नीताः पराशुन्नतिं, तत्किं मामपहाय यौवनवने कुत्रापि यूय गता ॥ ४८ ॥

इहो स्वान्तसखे ! कृताञ्जलिह स्वामिन् समादिश्यता, वलगद्वयुविलोलतुलतरला धृतिं विमुञ्चायुना ।
वैराग्यामृतसिन्धुसान्द्रलहरीलोलच्छटाच्छोदनै-जर्जाताः साम्प्रतमन्य एव हि वयं तत्किं भवन्नापलैः ॥ ४९ ॥ ”

ततश्च—काऊण पचमुद्रियलोय सयमेव गहियमुणिवेसो । गतूण भणइ निव, इम मए चित्ति य राय ! ॥ ५० ॥ उववूहिओ
निवेण, नीहरिओ मदिराउ स महरूपा । गणियाए घरे जहत्ति, जोइओ राइओ जतो ॥ ५१ ॥ ददट्ठण मयकलेवरदुग्गधपदेण
वक्खमाण त । रन्ता नाय निव्विन्नकामभोगो महाभागो ॥ ५२ ॥ ठविओ पयमि सिरिओ, इयरो सभूयविजयपयमूले । पव्व-
इओ अइज्जग, करेइ विविह तवघरण ॥ ५३ ॥ सिरिओ सया विचिंतइ, न कय वइरसोहण जेण । किंतेण माणुसायारथारिणा
जबुणेण जए ॥ ५४ ॥ सिरिणुत्तरियारिए, वेसाए कयाए पाइओ मइर । रायत्थाणुवविट्ठो, जा चिट्ठ वररुई ताव ॥ ५५ ॥
सकेण सिरियस्स, कोइ अप्पेइ पउममेगेग । रायसहाए ओसहवासियमेग च वररुणो ॥ ५६ ॥ उव्वमिया सा सहसा, सिंघि-
यमेत्तेण तेण तो तस्स । सजायपक्खण, निवेण भणिओ तओ मती ॥ ५७ ॥ पायच्छित्त ज किंचि, एत्थ त कारेवसु पावमिणं ।
तो तेण तत्तत्तय, पाइय सो मारिओ मरुगो ॥ ५८ ॥ अह विहरतो पत्तो, कयाइ पुण तय थूलभइसुणी । सभूयविजयगुरुणा,
सद्धिं सद्धम्मनिरयमाणो ॥ ५९ ॥ पत्ते वासारत्ते, तिण्णि सुणी तिक्खभवभज्जिक्खगा । गिन्हति कमेणेए, अभिगहे दुग्गहसरूवे
॥ ६० ॥ एगो सीहगुहाए, अओ दारुणविसाहिवसहीए । कूवफलयमि अन्नो, चाउम्मास ठिओऽणसणो ॥ ६१ ॥ भयवपि थूल-
भहो, कोसागेहमि तवमकुच्चतो । ठामित्ति विन्नवतो, गुणव गुरुणा अणुन्ताओ ॥ ६२ ॥ सपत्तो घरदारे, तुट्ठाएऽञ्जुट्ठिओ जहा
भग्गो । एसो परीसहेहिं, भणाहि ज काहमेत्ताहे ॥ ६३ ॥ पुव्वो व मुत्तरइमदिरम्मि उज्जाणमज्झयारमि । देसु निवास दिन्नो,

[illegible]

॥ ८४ ॥ अवहरीरियसङ्गणरुओ, जा चिट्ठइ ता पुणोवि वाहरइ । एसो तुम्हाणमहो, हय्यगओ अइगओ लम्तो ॥ ८५ ॥ संजाय-
कोडगेण, भणिओ चोराहिवेण सो गतु । ज अत्थि एत्थ तत्त, भयरहिओ त कहेसु तुम ॥ ८६ ॥ कहिय कवलरयण, वसतो
एत्थ अत्थि तो मुक्को । आगतु गणियाए, समण जाव ता तीए ॥ ८७ ॥ गिहत्थालमि निहित्त, निरिक्खमाणस्स तम्भण
तस्स । अहह कय किं एय, स सोइरो तीए सिक्खविओ ॥ ८८ ॥ भयव पवित्तेहेओ, सीलालकारभूसिओ तपि । मह असुइत्त-
णूसणेण, नूणमेयारिस्सो होसि ॥ ८९ ॥ ता त एयं सोयसि, न उणो गुणरयणठाणमप्पणं । ता इय गए वि भयव, समरसु
पवित्तनियपर्यवि ॥ ९० ॥

किंच—“सीलु सुनिम्मलु दीहकालु तरुणत्तणि पालिउ, झाणज्जयणिहिं पावंपंकु तवचरणहिं खालिउ ।

इय हालाहलविससरिच्छिविसयास निवारहि, वजलयन्तु सुयन्तु धविउ मा फुफ्फइ हारहि ॥ ९१ ॥”

अब्भसित्थ धीर पइ नाणवरु आवज्जिउ मुणिगुणगहणु । ता सपइ उवसमि धरहि मणु, अवेइ तुरियउ जर(जं)मरणु ॥ ९२ ॥
ता सुणसु भो महायस ! इदियवसगस्स मत्तचित्तस्स । सिरियूलभइमुणिणो का तुह सह तेण समसीसी ॥ ९३ ॥

“अहो का काकानामहमहमिका हसविहगै, सहामर्पं सिंहेरिह हि कतमो 'जम्बुकतुकाम् ।

‘यतः स्पद्धां कीदृक् कथय कमलै शैवलतते’, सहासूया सद्भि खलु गलजनस्यापि कतमा ॥ ९४ ॥”

पेच्छसु मह भङ्गीए, सोह्मगखणीण रइवियट्टाए । पयडियमयणवियाराण, पइदिण दढपइन्नो सो ॥ ९५ ॥ वाओलीए मदर-
गिरिन्व निक्कंपझाणाधिरचित्तो । विल्लुसमेत्तपि हु, नेव चालिओ अहह सुमहप्पा ॥ ९६ ॥ त पुण मग्गि अहिट्ठ-गुणसरूवाए
खोहिओ एवं । ता पुरिसाण पक्खलमतर दीसए गरुय ॥ ९७ ॥ तहाहि—“समरे मरति जलणे, विसति निवडंति गिरिसिर-

गगनो । ये एव कणाणि किञ्चित् सिद्धये ते नाना विराट् ॥ १८ ॥ जगो— जगत् परात्मिकाप्रपुत्रः सन्तुष्टिपरिचयि-
 त्वात् । सीमावन्तः न सिद्धं, जगो नमो यत्र पुरिस्तात् ॥ १९ ॥ इव तीरं सिक्ताग्निजो मृदुपद्मो विजगत्तदवयवो
 यो । सोऽप्य पुनो पुनो तं निष्पुण्ड्रकं जगत्तदवयव ॥ १ ॥

वि०—“प्राची प्राग्मदि प्रमाप्सरवद्वत् एतत् रदो, मोक्षम मोक्षितमन्तिमवकम्बं स्मृतुं त्वं शक्तिः । प्रमाप्सरवये स्वयी
 वसि सिक्ताग्नेः सिद्धिरा सन्तुष्टिपरिचयेऽत्र हास्यमाप्नुम विदे देवैः’ इत्याहुः ॥ १ ॥ तद्वत् ए—“यो पुनर अण्वयमं
 तुल्यकं न प एव जगत्स्य । सो एव जगत्तदवयवो यो विद्वद्विष्णवे कं जगत् ॥ २ ॥ इव तु मण्डपको विर जगो
 यन्मि कश्चि संजगो । निष्पुण्ड्रको यो विद्वद्विष्णवे कं जगत् ॥ ३ ॥ कश्च न मंदरात् निष्प तद्वदेव निष्पा—एति
 क्व । कोया सा पुत्र निष्प त्वं जगत्तदवयव ॥ ४ ॥ को जगो एव जगत्—एति त्वं विद्वत् विजगत्तदवयवो । को न प्रमात्
 त्विष्णुविष्णवेऽपि तुल्योऽव ॥ ५ ॥ जगत्तं विद्वत्तदवयवो मूर्तिनो इं कोय । य न मृदुमृत्सरितो इको योही इव
 यो ॥ ६ ॥ एवं त्वत्तदवयवो जगत्तदवयवो न एव । निष्पुण्ड्रकमृत्तदवयवो एव जगत्तदवयवो ॥ ७ ॥ निष्पुण्ड्रकमृत्त
 त्वं जगत्तदवयवो जगत्तदवयवो । जगत्तदवयवो जगत्तदवयवो ॥ ८ ॥ जगत्तदवयवो जगत्तदवयवो ॥ ९ ॥ जगत्तदवयवो जगत्तदवयवो ॥ १० ॥
 जगत्तदवयवो जगत्तदवयवो ॥ ११ ॥ जगत्तदवयवो जगत्तदवयवो ॥ १२ ॥ जगत्तदवयवो जगत्तदवयवो ॥ १३ ॥ जगत्तदवयवो जगत्तदवयवो ॥ १४ ॥
 जगत्तदवयवो जगत्तदवयवो ॥ १५ ॥ जगत्तदवयवो जगत्तदवयवो ॥ १६ ॥ जगत्तदवयवो जगत्तदवयवो ॥ १७ ॥ जगत्तदवयवो जगत्तदवयवो ॥ १८ ॥
 जगत्तदवयवो जगत्तदवयवो ॥ १९ ॥ जगत्तदवयवो जगत्तदवयवो ॥ २० ॥ जगत्तदवयवो जगत्तदवयवो ॥ २१ ॥ जगत्तदवयवो जगत्तदवयवो ॥ २२ ॥
 जगत्तदवयवो जगत्तदवयवो ॥ २३ ॥ जगत्तदवयवो जगत्तदवयवो ॥ २४ ॥ जगत्तदवयवो जगत्तदवयवो ॥ २५ ॥ जगत्तदवयवो जगत्तदवयवो ॥ २६ ॥
 जगत्तदवयवो जगत्तदवयवो ॥ २७ ॥ जगत्तदवयवो जगत्तदवयवो ॥ २८ ॥ जगत्तदवयवो जगत्तदवयवो ॥ २९ ॥ जगत्तदवयवो जगत्तदवयवो ॥ ३० ॥

भद्रस् ॥ १३ ॥ जो सव्वरससमग, मणुन्नभोज सयावि भुजतो । महपासे वि न खुभियो, नमो नमो थूलभद्रस् ॥ १४ ॥
 जो पडुकडक्खविक्रवेवतिक्रवसरधोरणीहिं विज्झतो । मह पासे वि न खुभियो, नमो नमो थूलभद्रस् ॥ १५ ॥ मज्झवि
 ससगीए, अग्गीए जो तथा सुवन्न व । उच्छलिय वहल्लेओ, स थूलभद्रो मुणी जयउ(इ) ॥ १६ ॥ पुव्व सव्व सा तस्स,
 तक्कहतो कहेइ हरिसेण । तच्चरियावज्जियमाणसो य सो सावगो जाओ ॥ १७ ॥ कइयाइ थूलभद्रो, पत्तो वदावणाय सयण-
 गिहे । देसतरायदुग्गयदियवइय भणइ करुणाए ॥ १८ ॥ एत्थ एरिस तत्थ, तारिस पेच्छ केरिस जाय । इय भणिउ तमि गए,
 पत्तो पुच्छइ पिय विप्पो ॥ १९ ॥ किं किंपि भारणा तेण, मज्झ विन्न च जंपिय अहवा । भणिय तीए न दिन्न, पयपिय जं तु
 त कहइ ॥ २० ॥ चवरेण तेण ताओ, ठाणाओ निहणमुक्खणेऊण । उवमुज्जिइ सहरिसमणेण मुणिणो पमाउय ॥ २१ ॥
 अह वारसवारिसिओ, जाओ कूरो कयाइ दुक्कालो । सव्वो साहुसमूहो, तओ गओ कत्थई कोइ ॥ २२ ॥ तदुवरमे सो पुण-
 रवि, पाडलिपुत्ते समागओ विहिया । सघेणं सुयविसया धित्ता कि कस्स अत्थित्ति ॥ २३ ॥ ज जस्स आसि पासे, उद्वेसज्झ-
 यणगाइ त सव्व । सघडिउ एक्कारसगाइ तहेव ठवियाइ ॥ २४ ॥ परिकम्म सुत्ताइ, पुव्वगय चूलियाणुओगे य । दिट्ठिवाओ इय,
 पचहा वि नो अत्थि तत्थ पुणो ॥ २५ ॥ तइया नेवालवसुधराए किल भद्दाहवो गुरवो । विहरति दिट्ठिवाय, धरति इय चित्त-
 यतेण ॥ २६ ॥ सघेण साहुजुयलं, पहिय तस्सतिए पवाएहि । दिट्ठिवाय ज संति, साहुणो अत्थिणो एत्थ ॥ २७ ॥ कहियमि
 सघकज्जे, पडिभणिय तेण सपइ पयट्ठो । साहेउ महपाण-ज्झाण पुट्ठि च दुक्कालो ॥ २८ ॥ ज आसि पयट्ठो तेण, नाहमेयमि
 उवरए सते । दाहामि वायण ज न, जाइ एयमि सा दाउ ॥ २९ ॥ आगम्म तेण सघस्स, साहियं तो पुणो वि सघाडो ।
 तस्सतिए निसट्ठो, जो सघाण न मन्नेइ ॥ ३० ॥ को तस्स होइ दडो, एयमि भणाविए भणइ भयव । उग्घाडणति तेणुत्तमत्थु,
 त तुज्झमाह पट्ठ ॥ ३१ ॥ मा उग्घाडह पेसेह साहुणो, जे जुया सुमेहाए । दिवसेण वायणाओ दाहिस्स सत्त जा ज्ञाण ॥ ३२ ॥
 एया भिक्खाओ समागए(या)ण दिवसद्धकालवेलाए । बीया तइया सन्ना वोसगो कालवेलाए ॥ ३३ ॥ दिवसतभाविणीए, चउ-

विष्णुऽऽत्मस्य कथं निर्दिष्टं । तो वृद्धमरुतपुरा मेहमीत्य सत्ता ५५ ॥ ३४ ॥ एषा तस्य समीपमि वापन विमिति कथमेकस्य ।
 एतसि रोहि निर्दिष्टं न न सतीत्यवधारितं ज्ञेयं ॥ ३५ ॥ तादे ते स्मरित्य एव मोक्षन वृद्धमरुतपुरा । बोधज्येष्ठस्य सार ज्ञेये सो
 पुच्छिजो गुरुज ॥ ३६ ॥ न विद्येस्मर्तवि तं स पश्य न कोह भयत मम वि(ज्यमो)मेसोऽस्मि । तो वामसु विमि कथं वि
 बन्ति तो वापनस्मरति ॥ ३७ ॥ पुण्यत मुरि ययं । केनित्येव स ए शशीव । जगता हरिसिद्धसुरनिधि
 ॥ ३८ ॥ जगतास्मरतो ऽव-नाय कायेन वदेदिति मुद्रण । सत्यपि निर्दिष्टाव पठिया न ज्ञेय एवमुद्रा ॥ ३९ ॥ वासुधि रोहि
 त्तव सप्तमपठ गुरुधिरमात्य । एता शरदिमुद्रा, ठिय य मे वदिकथने ॥ ४० ॥ जगताईष्यत सच वि मणिभीमो वृद्ध-
 मरुतपुरा । गुरुजो मेरुज्जम न सत्ताया वरुचनिमित्तं ॥ ४१ ॥ वीर्य गुरुं कथिं तो मेरुजो पुच्छिजो गुरु सत्ता । वेर
 सिष्य इमाथ, गुजमाजो विदुर रतिने ॥ ४२ ॥ जगतीजो एरुत्त ताजो इरीय (स्यमि)मि । मीढगारो जगजो वेमिगय
 न ताजो मरुजो ॥ ४३ ॥ गुरुं गुरुन पने कथि मीरेज सति । मो मरुजो । मीढा गुरुता मयियाजो वृद्धमरो न तो
 मीरो ॥ ४४ ॥ वरिणायाजो वीरि ठिय ताजो पुच्छिज न कुमरत । कथिय जग एवमरुजो विरिजो एवमोपवासेय ॥ ४५ ॥
 कथविषयमर्द्धि, तो मजो जगताएतमपुरतो । विसिद्धा मीषादि, तवेय जग देवय विष्टा ॥ ४६ ॥ मीय महाविरोह, तीय
 निसेमयावर्द्धि । रो जगताज्यौष्य न जगता मयवविमुजो ॥ ४७ ॥ ते वरिष्टा ताजो गजग वीर विर्यमि संपत्तो ।
 मरुतपुराएवं जगिजो तो व यरिमा ॥ ४८ ॥ जग मी तमजेमो वि मयत तेमेरिं ताजो नाथ । कथे कथो वमाजो
 जो मा एव विषय ॥ ४९ ॥ न पुच्छे वासुमि कथि मरुजो जगि तो मुमं कुममि । जये कथिंति ताजो विष्णवेन कथिंति
 वरिषत् ॥ ५० ॥ जगदि ररुजो गुरुवावि वरुविजो न जग जये । पठिजसु तो पठ्यावि, कथि ताद रोमिन कथुवि ॥ ५१ ॥
 एमजमम वनिमात, सेतं जगुवनिं मुव सत्ता । जगताएतमपुरतो मरुतपुरा जगमयव एजनी ॥ ५२ ॥

ननु तदानीं स्थूलभद्रसाधुः कस्मादकलङ्कितशीलस्थित इत्याह—

विसयासिंपंजरंमिव, लोए असिंपंजरमि तिवखम्मि । सिंहा व पंजरगया, वंसंति तवपंजरे साह ॥ ६० ॥
 जो कुणइ अप्पमाणं, गुरुवयणं न य लणइ उवणंसं । सो पच्छा तह सोअइ, उवकोसघरे जह तवस्सी ॥ ६१ ॥
 जिट्ठवयपव्वयभरसमुव्वहणववसिअस्स अचंत । जुवइजणसंघइयरे, जइत्तणं उभयओ भट्ठ ॥ ६२ ॥
 जइ ठाणी जइ मोणी, जइ मुंडी वक्कली तवस्सी वा । पत्थंतो अ अवभं, वंभावि न रोयए मज्झ ॥ ६३ ॥
 तो पढिय तो गुणियं, तो गुणिय तो अ चेइओ अप्पा । आवडियपेल्लियामंतिओडवि जइ न कुणइ अक्कजं ॥ ६४ ॥
 पागडियसव्वसल्लो, गुरुपावूलम्मि लहइ साहुपयं । अविसुद्धस्स न वइहइ, गुणसेढी तत्तिया ठाइ ॥ ६५ ॥
 जइ दुक्करदुक्करकारउत्ति भणिओ जहड्डिओ साह । तो कीस अज्जसभूअविजयसीसेहिं नवि खमिअं ? ॥ ६६ ॥
 जइ ताव सव्वओ मुंदरुत्ति कम्माण उवसमेण जई । धम्मं वियाणमाणो, इयरो किं मच्छरं वहइ ? ॥ ६७ ॥
 अइसुट्ठिओत्ति गुणसमुइओत्ति जो न सहइ जइपंसं । सो परिहाइ परभवै, जहा महापीढपीढरिसी ॥ ६८ ॥
 “ विसयासि ” गाहा । विपयेज्जासते तच्छीलालाश्च विपयासिनः प्रभुतानुगुण्यात् स्त्रीलोकस्तेषां पञ्जर-समूहस्तस्मिन् सामीप्या-
 धारसप्तमीय कूपे गर्गकुलमिति वत् । ततश्च धैपयिकमुखासत्स्त्रीलोकसमूहस्य सामीप्येऽपि साधवोऽत्र लोके तप पञ्जरे वसन्ति, न
 पुनस्तद्वैमुख्येन प्रवर्तन्ते, तप एवानशनादिद्वादशविध विपवासत्ता स्त्रीलोकान् प्रति प्रवृत्तिप्रतिरोधकत्वात्पञ्जार तप पञ्जर तस्मिन् । विप-
 यासिपञ्जारस्योपमानम् । असिपञ्जार इय ‘ तीक्ष्ण ’ प्राक्तनस्येव शब्दस्येह सम्यन्धात् । तीक्ष्णासिपञ्जारसादृश्यं च विपयासिपञ्जारस्य
 दारुणविपाकतया विवेकिना त्रासजनकत्वात् । कथं तप पञ्जारगता साधवो वसन्तीत्यत्र दृष्टान्तः । सिंहा इव पञ्जारगताः । यथाहि
 ते तपस्विनः सर्वोत्कर्षशालिनश्च पञ्जरेण निरुद्धवह्निर्व्यापारास्तत्रैवासते, तथा साधवोऽपि तपःपञ्जर इत्यर्थः ॥ ६० ॥ गुरुपदेशप-

[illegible]

वच्छावईए विजये, पभकराए पुरीए वेज्वरो । अमविंसु अमयघोसो-त्ति तस्स मित्ता य चत्तारि ॥ १ ॥ निव-मति-सेट्ठि-
 सत्थाह अगया सगया गुरुगुणेहिं । गोट्ठिनिविट्ठा चिट्ठति, अत्रया जाव वेज्वरे ॥ २ ॥ भिक्खवाए पविट्ठो, विट्ठो कुट्ठी महासुणी
 ताव । तेहिं सहासपण्यपरेहिं भणिओ अमयघोसो ॥ ३ ॥ इहलोगमेत्तपडिबद्धुद्धिणो बधुणो नमो तुब्ब । मुससि भिसेण
 जो विज्जयस्स नीसेसनयरिज्जण ॥ ४ ॥ किरिय करेसि तरसेव, कस्सई देइ आउरो दव्व । जो कोइ जासि नासित्तु, तमि
 पचत्तमणुपत्ते ॥ ५ ॥ तथा चोच्यते—“आतुराद्धित्तरणं, मृते च प्रपलायनम् । एतद्वैद्यस्य वैद्यत्व, न वैद्य प्रभुरायुधः ॥ ६ ॥”
 सिक्खिस्सामो अम्हे वि, विज्जय विज्ज सिक्खवेसु तुम । गुडलडमडलड्डुडुयभोजेहिं भुजिमो जेण ॥ ७ ॥ चित्तसु वयंस ! पर-
 लोयसाहय साहुधम्मकम्ममि । मुणि-दीण-दुत्थियाण पि, वेज्जय कुणसु कइया वि ॥ ८ ॥ न करेमि किं ? ति वुत्ते, भणंति
 पडिजागरेसु मुणिमेय । पडिजागरेमि अब्बो, किं पुण न महोसहा सति ॥ ९ ॥ ते वज्जरति देमो, मोल्ल कोडिपि केण किर
 कज्ज । गोसीसचदणेणं, कवल्लरयेण तेणुत्त ॥ १० ॥ सयसहसपागतेल्ल, तइज्जमुवज्जए महामोल्ल । तं मह चेव महोसहसा-
 लाए साहियमिहत्थि ॥ ११ ॥ तो दो लक्खे लेऊण, वाणियस्सावणमि ते पत्ता । मगति कवल्लं चदण च, लक्खेण-लक्खेण
 ॥ १२ ॥ तेणऽप्पिऊण दोन्निवि, पुच्छियमेयहिं किं तुम कायव्व । जहवत्ते वुत्तते, वुत्ते सो चित्तए एव ॥ १३ ॥ जइ बालाण
 वि एयाण, साहुपडिजगणेण इमा सद्धा । परिणयवओ वि ता किं, न धम्मभागी भविस्समह ॥ १४ ॥ भणउ जइ नाम
 किरिया, कायव्वा भे तवस्सिणोऽवस्स । ता पज्जत्त मोल्लेण, मज्झ धम्मेण मे कज्ज ॥ १५ ॥ सुविसुद्धधम्मसद्धो, कवल्लग चदणं
 च वाणियओ । वउ अभिनिक्खतो, तेणेव भवेण अतगढो ॥ १६ ॥ ते विज्जाई पच वि घेतूण ओसहाणि उज्जाणे । गच्छति
 जत्थ पडिमापडिबन्नो झाइ स तवस्सी ॥ १७ ॥ पणमिय पाए परमायेण सीसे निवेशियजलिणो । अणुजाणाविति जहा, तुह
 सणुपीड करिस्सामो ॥ १८ ॥ तो काऊण कडित्ते, निरवगह कास्सगल्लग(मि)पि । सव्वगं अब्भिमिति, तेण तिल्लेण त निउण
 ॥ १९ ॥ त तस्स रोमकूवेहिं, सव्वओ सव्वमइगय ताहे । उन्हाभिहया खुभिया, तयागया निग्गया किमिया-॥ २० ॥ समयमि

तंमि जने वा आया जायला म्हासुखिने । सरिय सा बासमाने इत्ये तेनेगद्येने ॥ ११ ॥ बाह रणभयेने तेव तवल्ली
 सपाठने निबिब । बाहसीपकवि ते वंमि तेन समेने संख्या ॥ १२ ॥ पुज्यालीर मफोफेनेरे हाबो केमप्यिने । ते
 इतिरान्न बापप, इति संक्रमिण विमिया ॥ १३ ॥ गोसीसर्पने, तेहि सरसेहि ते तन्मि । एते इति स बाबो
 संनगरसर्पने ॥ १४ ॥ एवं वीर जय व, बाहरे निपुणो स एव विही । त्वरसरियसिच तेन रेक्य पुगुबनिगुनारै
 ॥ १५ ॥ मय्यमि बाहरे से दक्षाय मिना विमी जमिय । वीरने मंसगण बाहुगया पायसिर्मि ॥ १६ ॥ सुंटेर
 वीर सुंटेरियमि सज्यामि तानि विदुलि । वा संवालो स अई, संपसुगुनारजय ॥ १७ ॥ तं पयमीकान्न म्हासुखि ते
 फोपकविप । बाभिवजराजं विद बाभंति ककमपय ॥ १८ ॥ “ एतेपकर म्हावपीकमानसमन्वमने सुवं साह ।
 पुण्य पुण्योपरि तुमिकमै, ए सापु साहुरइतिमक्ति ॥ १९ ॥ पुन पुन पयविच बाभिव, बापकान्न गवा एतेसु ।
 निरए तुजो मि मयिसरकंमि तिनं तं वय ॥ २० ॥ कंनकरनं मिनेन विविनेछममदकनेन । अउमिप बरतोएम्मुंग-
 विंग मिपकन ॥ २१ ॥ बाह बहिषं ईकमिकाएन कपविषं मय वं । मिपान ते वि सो कल इति मयी पयसिदि
 ॥ २२ ॥ म्हा-विनेन-एतेककगईमि पयवि वि दहि । म्हा म्हायनेने, समाधारनेन पुमंवि ॥ २३ ॥ साहकपयने
 एमककमपारि स्यादि सये वि । सपं व कपकन, कुमंति येरे वि मिपसंवा ॥ २४ ॥ समर सामकमपकसाहृषामपगु
 म्हाकन । अणुपकने सयेमि इरसाममिच सय ॥ २५ ॥ बाह पुनककगईय विजय पुंमिनिनीए मपीए । सिरि बरसे
 कपक, बासि विवा पारिने कल ॥ २६ ॥ मिकन विजयीने बाबो तेहि म्हासुखो पयमो । सिरिबहृजामममो कनेन
 मेते मि वचरि ॥ २७ ॥ म्हा-मुगु-वीरो, सयेसि कपीकडो म्हापियो । बाप सये मि कनेन, वापकपुनकय ॥ २८ ॥
 कप वि बरसेने पुडो सफने म्हापयविना । सफने म्हापुविपने बापन पयमो ॥ २९ ॥ सिरिबहृजामममो,
 मिनेसिने तेन म्हाप पुणे । मुंग तं मि पयसिपयविपने ॥ ३० ॥ केपकनं बाप, वंमि जने बरसेनमिपहलो ।

सिरिवइरनाभचफिस्स, चक्ररणपि तस्मि खणे ॥ ४१ ॥ सिरिधम्मचफण्टी, जाओ सो वइरसेणसुणिसीहो । इयरो वि पुक्खला-
 वइ-समगविजयाहियो वण्णी ॥ ४२ ॥ चवरो वि महामडल-सामी ते तेण भाणो विहिया । भुजति महाभोगे, भोगे नियपुव्व-
 पुनेहिं ॥ ४३ ॥ सिरिवइरनाभक्की, कयाइ जिणवइरसेणपामूले । नियलहुसहोयेहिं, वजहिं वि सह तेहिं पव्वइओ ॥ ४४ ॥
 अइ अहिगयसुत्तथो, जाओ अचिरेण चेव गीयथो । सिरिवइरनाहसाहू, साहियदुस्साहभावरिक ॥ ४५ ॥ सिरिवइरसेणजिणकु-
 जरेण जाणितु वगुजोगत्तं । पवसए परिवारे, सूरिपय पाविओ समए ॥ ४६ ॥ सारण-चारण-चोयण-पडिचोयण-झाण-नाणनी-
 रमरे । गच्छसमुदे जो तस्मि, कन्नधारो व्व रेहेइ ॥ ४७ ॥ बाहू वेयावच्चमि, निचले सत्तसत्तमपवित्तो । गच्छस्स तस्स गि-
 न्हइ, अभिगह गरुवेरगो ॥ ४८ ॥ फासुयाएसणीएहिं, पाणासणओसहाइवत्थूहिं । खूण खणंपि रक्खइ, अइसिक्खियचाक्ख-
 सिक्खाए ॥ ४९ ॥ वेयावच्च निचव, सच्च चिय सच्चवेइ अच्चत । “सव्वं किर पडिवाई, वेयावच्च अपडिवाई” ॥ ५० ॥
 “पडिभगस्स मयस्स व, नासइ चरण सुय अगुणणाए । नहु वेयावच्चकय, सुहोदय नासइ कम्म” ॥ ५१ ॥ वेयावच्चे परि-
 सठियस्स सद्धाए काउकामस्स । लाभो चेव तवस्सिस्स, होइ अदीणमणसस्स ॥ ५२ ॥ पइवासरपि विस्सामणाए सव्वाण ताण
 साहूण । नियम सुयाहुसाहू, विसाहए साहसेफानिही ॥ ५३ ॥ जइ जइ सो विस्सामइ, साहू सव्वे वि सव्वजत्तेण । तइ तइ
 तणुयपि तणू, करेइ चिरपावपरिवाडिं ॥ ५४ ॥ सिरिवइरनाहसूरी, परिसाण पससाण सया तेसिं । वेयावच्च विस्सामण च तम-
 णन्नसामन्नं ॥ ५५ ॥ तो पीढमहापीढा, पढमाणा पवयत्थमच्चथ । सोऊणमिण चितति, चित्ते नियकम्मदोसेण ॥ ५६ ॥ इह
 गुरुकुले वि वीसइ, जो राउलदेउलेसु ववहारो । नियक्खे जो सज्जइ, स पससिज्जइ गुरुहिं पि ॥ ५७ ॥ सत्यपरमत्यवित्थर-
 थिरचित्ता वट्ठिमो वयपि सया । न उणउच्चाण परिसाए, सूरिणो लित्ति नामंपि ॥ ५८ ॥ सूरीहिं सम्ममाराहिण्हि ठाणेहिं वीसहिं
 वि वट्ठं । तित्थयरनामगोयं, सिरिमणी सव्वपुत्ताणं ॥ ५९ ॥ सुकयं कयावयाणो, बाहू वधिसु चक्खवट्ठिफल । नियवाहूहिं सुयाहू,
 वीसामित्तो य चाहुबल ॥ ६० ॥ पीढमहापीढेहिं, इत्थीभावो पभाविवो तेहिं । जमपत्तिय गुरुसु, नालोइयमतसमए वि ॥ ६१ ॥

वरिष्ठमन्त्रिणां चोदीचीं कविद्वयं पठन् । पंथुरेसु पत्निं कथ्यन् तं विमानेसु ॥ १२ ॥ तेनेसासगाराड, पठनो पठनो
 वरिष्ठमन्त्रिणां चोदीचीं कविद्वयं पठन् । पंथुरेसु पत्निं कथ्यन् तं विमानेसु ॥ १२ ॥ तेनेसासगाराड, पठनो पठनो
 सुते वनेभ्यः । मन्वेवी-कामिपत्नीं सुमन्त्रदुपकरं वाचो ॥ १३ ॥ गोमेधमुत्तमवासी, एरिबयराइयमकनैहंमि । कम्पमसा-
 इत्यत्र नेक्य वसन्तरिपत्नी ॥ १४ ॥ इति वारापट्टं वास्तान पुण्डरकैर्हि काण्ठीकुरा । परमेस्वरस्य पदभक्त्य
 सुपत्न्या ॥ १५ ॥ देवी सुपाद्याय, वराहो वनीं प मिथुनये । एरिब सुपाण्डु-महापतिमुत्तराण ते नि वसमस ॥ १६ ॥ ऐरीय
 सुत्तराय, वराहकी सुतरिणि सुपत्नेय । वाच दोमि पि पुण्डरकं छांरं पठनं वाचनं ॥ १७ ॥ तिसिरिसाष्टमिण्य निज्जन्त्रिण्य
 क्क पवत्तिर भिजे । एवमिह वत्तारि पि सुव्यामि तस वरा मन्त्रिणं ॥ १८ ॥ एव व-वपु-सुगमुपवेसं वरायण दोमि
 वीरवराणिच । वनीपुनरिस्मिन्नेमेवेदमिस्मिन्मपुत्तरा ॥ १९ ॥ इति वीरवराणीकवर्णिच ।

सररिवाये मिच्छ, माणपपिपत्तये सुपा रम्य । इत्थं प वरसिरीय, सारसामो इपिसमो निवे ॥ १९ ॥
 सिम्भविवापकणो, इत्थपत्तयेन वारिरइयस । वसिं विर देरकोय वि, देवसिधिसु वरागासो ॥ २० ॥
 वर सा वससत्तासपिपपकव्यापय वनो । को रं पुनो विच्छन्, मासस ससनेम सो इरिजो ॥ २१ ॥
 सुच्छ पि वज्जम(वे)माने, वेनेम इरिदि रिणये सुपने । वज्जपुंरं वरिमा, त्रिमोक्त्वा वसाया व ॥ २२ ॥
 निव-“ एरपरिवाय ” गण ॥ वरेयसमन्त्रेणं गृह्यति । कम्पमसासगाराडमाराकन्याम् क्क पठो वा विद्याये रम्ये ।
 पुण्ड्यामिका १० वरिपुण्ड्यासस्य वरिप इत्थपत्तयेव रम्ये च एरपत्तये वीरा च इवेर पित्ते इति वरिणो मन्त्रिणि किं पुन
 वज्ज ॥ १९ ॥ तथा-“ विज्ज ” गण । इति वज्जपिपुत्तरावज्जपिपत्तये क्क पठ एव इत्थ-पत्त-उरिब वरानागिण्य
 वित्तन मन्त्रेण वानेरेकोये कम्प वरिपत्तयेवैरपि न देवसमसु पौरोडासि, विह्वलिपिपरिवागमविज्जकन्याम् वरपरि-
 वेगपत्तये वरवेरेरपि वृत्तकानं कम्प इत्यर्थः ॥ विरेजमोको ॥ “ क्क पुन इवे विजेये, एरपरिपत्त संपदे वाचो । एवेण पुन-

णमिहो पुण, सावेक्खवाण गणो होइ ॥ १ ॥ जइ-जइणी-सावय-साविणण भेलवओ भवे सघो ” ॥७०॥ इति कुलादिलक्षणम् ॥ तदियता मात्सर्येणाऽविद्यमानन्दोपग्राहिणो दोषो दर्शितः । सम्प्रति विद्यमानन्दोपग्राहिणोऽपि तमाह—“जइ ता ” गाहा । यदि तावज्जनप्रसिद्ध्याऽत्यतिशयत्वाद्बर्जित साधुमानिभिरकायै चोर्यपरदारिकृत्वाद्यमाचरत्यन्यः कश्चित्तदाऽसौ स्वयं कृतापराधत्वाद्धन-न्यादिभिर्दुःखभागभवतु । यः पुनस्तद्विकल्पते जनसमक्षमुत्कीर्तयति स परस्य व्यसनेन दुःखितोऽपि निष्फलान्तस्तापभाग् भवति । चर प्रभृज्य स शूलमुत्पादयतीत्यर्थः ॥ ७१ ॥ अद्युतेव प्रकाराणामन्येषामपि दोषहेतुतामाह—“मुद्रुवि ” गाहा स्पष्टा । नवरमुपस्था-स्त्रीपुसव्यञ्जने ॥ ७२ ॥

“जइ गउरवत्थिणो ता, सगुणे सयमेव मा पयासेह । सगुणे पयासमाणी, लया लहुयत्तमणुपत्ता ॥ १ ॥”

योगाभ्यासविशेषवासितमतिमीमासकग्रामणी-रुक्तोऽल्पे कथचनाऽपि कुरुते, नात्मस्तुतो प्रस्तुतिम् । मन्वानो मतिमानमानमहिमामिथ्याभिमानात्मिका,

जो परदोसे भासइ, सगुणिजइ मच्छरित्ति सव्वेहिं । तो तेणुत्ते सते वि, होइ दोसंमि सदेहो ॥ ३ ॥ लोउ परस्स दोसे, हत्थाहत्थि गुणे य गिन्हतो । अप्पणमप्पणधिय, कुणइ सव्वोस च सगुण च ॥४॥ जीहे । जाण पमाण, जिमियन्वे तह य जपियन्वे य । अइजिमिय-जपियाइ, पच्छावच्छे अपच्छाइ ॥ ५ ॥ जीहाए नमो जा लोल्याए सुणा महासुहाण निही । सह तीए पुण सा चेव, सविसखीरिन्व दुम्बखणो ॥ ६ ॥ परमेहो दसकठो, पिणागपणी सहस्सवाहू य । इह कह कह नवि गुत्ता, अइन्हिया नियववत्थाए ॥ ७ ॥ उयह उयत्थासामत्यमेत्य वित्थिरियनयणसहमेण । अवजसपसत्थियमो व्व, अप्पणा ज हरी जाओ ॥ ८ ॥ इह फिर कसायवासे, वासे आवासियाण जह होइ । अइरगो तह जीवे वि, जायए नवरि निरयगई ॥ ८ ॥ ज अज्जिय चरित्त, वैसूणाए वि पुव्वकोडीए । तपि कसाइयमेत्तो, नासेइ नरो मुहुत्तेण ॥ १० ॥ परावर्णवादिन पुनर्दोषमाह—

परवरिणाम्यर्जो, एव्य स्योर्दि वेदिं परं । ते ते पाण्य दोसे, परवरिर्वा ईष मरिच्यो ॥ ७३ ॥
 यदा छिदयेदी, मण्यवर्वाई सदैवर्वाई यस्ता । कैदा कोरनसीसा, सीसा उभ्येयगा एव्यो ॥ ७४ ॥
 बस्य सुबन्मि न मवी न य एव्यमो न मवरं न यर्वा । नयि सखा मयि नेरो, सुवकुसपासेय द्वि वरस ? ॥ ७५ ॥
 स्य्य बोह्यदो, यदर हिपण मयुसये मणिमो । न य दन्दि करणिजे, सुवस्य मालो न सो सीसो ॥ ७६ ॥
 उम्विचनयुमण्यपरिपेदिं भावमिभरुदुमणिपदि । सदादिवा सुविदिवा, न वेर पिदिंति सुवरां ॥ ७७ ॥

ॐ यण्यवर्वाणो यदुम्वि सत् ईक सस्यरोपोद्वालीकेते पर एव्यदि-वनस्ये सुवरा प्रमस्यति य तांवात् रोपे-
 तस्य प्रपयति-रोकस्यति यदुपलोको य मारुयं तस्य वनसति इति रोतेरोपेतेडसिपायीसत्वात् इदुमसि मासो मस्ये इत्यर्वा
 ॥ ७३ ॥ वरिस्येतेन पाठोर्मायं लप्यिष्यसुवैक्यस्य स्यदिरेकदारेण याम् हुनिनीयोपाय-— यदा " गाह । " बस्य "
 गाह । वस्य " गाह । तिस्रोऽपि लघा । मरं सदैवर्वा सि-कमस्येन कर्तेतु कर्तेते न गुरोर्मेसा । यण्यमिचय
 बन्मं सदैवर्वा प्रतन्मिगा । बोह्यम-गुरोरोगम्यरिण । मरिच्यार्वा यैर्याक्ति वदुमाय-काम्पदयोक्ति । गौरव-दूस्येज्यं मनेस्वर
 मुम्वि । यं गुरोः सदापरम्येदु कर्तेमासस्य । मयुस्य-कोप्युपायक । व्यापेडकिचिदुपा । य स सिच्येच्युससनायैस्वात्
 ॥ ७४-७५-७६ ॥ स्यादे मयुस्य-—^५ कन्मिण गाह । कर्वाकनस्यकर्मन । धर्जन-मिमुनकरणम् । परिस्यो-अकम्य ।
 लप्यिष्य-मस्येद्वयविवम् । दुस्यमिभ्य-कर्ममपिप्यम् । तेदुवमम्यै मुविदिता मुक्त्यो सुवराणं भेन मिच्यन्ति-न मिच्यक-
 मुजा यकवीर्यस्य ॥ ७७ ॥ तथा—

बावसिच्यो वि मयमायार्थय्य ते परस्य न वरति । मुरदुरदुनिगरस्यं, साह वमरिण्य मवीरा ॥ ७८ ॥
 यदवा निदुनसदावा, दासदपिपिचिया विमरसुक्त । अतमप्रसवपदुनं, न यर्जति यदुच्छिधा साह ॥ ७९ ॥

महुर निउणं थोव, कज्जावहिअं अगव्वियमतुल्लं । पुव्वि मइसरुल्लिय, भणंति जं धम्मसंजुतं ॥ ८० ॥
 सट्ठि वाससहस्सा, तिमत्तखुत्तोदयेण धोएण । अणुचिणं तामलिणा, अन्नाणतवुत्ति अप्पफलो ॥ ८१ ॥

“माणसिणोवि” गाहा । ते साधवः परस्य-शत्रोरप्यमानवञ्चना-पराभवविप्रतारणा न कुर्वन्ति । किंविशिष्टस्य शत्रोर्मानाशि-
 नोऽपि-मानोद्धतोऽश-स्कन्धोऽस्यास्तीति मानासी तस्य । अहङ्कारोद्धुरस्कन्धस्यापीत्यर्थः । सुखदुःखोद्भूतौ-प्रियाप्रियालापो ते एवानर्थ-
 साधूनामौचित्यातिक्रमकारित्वात् च न कुर्वन्ति । ये हि चट्टनि वा कट्टनि वा वचनान्यपि कमपि प्रति नोच्चारयन्ति ते कथं पर-
 स्यापमानवञ्चना कुर्वीरन्नित्यर्थः । किमित्येवमित्याह—“उयहिन्व गमीरा” हेतुद्वारेण विशेषणमेतत् । यत् उदधिगम्भीरा साध-
 वस्तत् कथमपमानवञ्चना सुखदुःखोद्भूतरन्थं च कुर्युरित्यर्थः ॥ ७८ ॥ किंच—“मउया” गाहा । मृदोऽस्तन्धा । निभृतस्व-
 भावा ह्यस सामान्येन द्रव-परोपहासस्ताभ्या विशेषेण वर्जिता । राजादिविकथात्यक्ताश्च यतयोऽसमञ्जसमप्यतिगुह्य-वारवारं न
 भणन्ति, अपृष्टाश्च वाचादतया न भणन्ति ॥ ७९ ॥ पृष्टा अपि ग्राह्यवदन्ति तदाह—“महुर” गाहा । दत्तार्थेव ॥ ८० ॥ एव
 च द्रवाणा क्षिप्रमेव मुच्यन्ते ज्ञानित्वादज्ञानिना तु कष्टमफलमेवेत्याह—“सट्ठि” गाहा । पट्टिवर्पसहस्राणि यावत् त्रिसप्तश्रृंख-
 एकविंशतिवारोदकेन-नीरेण धौतेन भेष्येणेति गम्यते । अनुचीर्णमाचरित तपः सामर्थ्यलभ्य तामलिना पर तदज्ञानतपस्त्वादल्पफ-
 लमेव । तावता हि सम्यग्ज्ञानसंग्रीचा तपसा पर-सहस्रा अपि साधवः सिध्येयुः ॥ ८१ ॥ तामलिकथा पुनरियम्—

नयरीए तामलिचोए, तामली नाम आसी कोडुवी । घण-कण-रण-तणगार्दणहिं अइवित्थर पत्तो ॥ १ ॥ सकुडुनजागराए,
 जागरमाणो कयाइ चिंतेंइ । इह मह जम्मे जाय, किपि न खूण खलु खणपि ॥ २ ॥ चहुपुत्त-पुत्तिगा-नखुगाइ-वण-धन्न-
 कचणार्दंहि । करस वरस्स वि एव, वित्तारो अत्थि अन्नत्थ ॥ ३ ॥ जइ इह जम्मे रम्मे, सुकय सपइ न अज्जिणस्सामि । नी-
 सवल्पपहिगस्स व, ता होही का परत्थ गई ॥ ४ ॥ वासियभत्ते भुत्ते, अन्ने अन्नमि जह असिद्धमि । होइ किलेसोऽवरस, तह
 इह मह अकयसुकयस्स ॥ ५ ॥ किंच—

इय भावणाए सलेहणाए, दोमासियाए सो मरिउ । ईसाणिदो जाओ, थिरतरतडितेरसि ज्व ॥ ३४ ॥ घलपरिवारो परलो-
यपत्तय तामलि मुणेऊण । सामरिसो आगतूण, तस्स देह विडवेइ ॥ २५ ॥ अइहुदियपकलित्त, करित्तु कटेइ वधिऊण पए ।
थुक्कइ मुहमि जा ताव, ओहिणा मुणइ स सुरिंदो ॥ २६ ॥ तत्येव ठिओ जा ते, जोयइ अइकोवकूरदिट्ठोए । ता ताणमगमग,
अग्गी आलिगिउ लग्गो ॥ २७ ॥ अइजलिउलणजालाजालकरालिज्जमाणसव्वगो । एगो एगस्सोवरि, निवडइ निविडाए पीडाए
॥ २८ ॥ छम्मासवेयणिज्जाए, ताए जायाए वेयणाए तओ । विहरतणू ते तत्तो, कत्तो एयति चितति ॥ २९ ॥ तामलितावसप-
वर, ईसाणिवत्तणेणमुववन्न । जाणेऊण तक्कएण पडजिएणोहिणा सम्मं ॥ ३० ॥ पभणति सावराहा, अम्हे अन्नाणओ समइ तुब्भे ।
दिट्ठो कोहपभावो, मग्गोमो सपइ पसाय ॥ ३१ ॥ मन्नियनियाउराहा, अगाइनाहावहाय ते मुणिय(उ) । तेण एणेणं मुक्का, जहा-
गय पडिगया सव्वे ॥ ३२ ॥ एल्योवणओ एव, तविओ तिव्वो तवो चिरमणेण । सिज्जति जेणउणेगे, परमन्नाणिन्ति अप्पफलो
॥ ३३ ॥ इति तामलितापसकया ॥ कथमज्ञानतपसोऽल्पफलत्वमित्युच्यते—नयादौ भिक्षाप्रक्षालनादिना पङ्क्तिधनीयाऽपमर्दकत्वात्
श्रुतिस्मृत्यादिहिंसाशास्त्रोपदेशकत्वात् । यद्वा परशु—रामादिशुरिकाशस्त्रोपदेशात्, तथा चाह—

छज्जीवकायवहगा, हिंसगसत्थाइं उवइसंति पुणो । सुवहुं पि तमकिलेसो, वालतनस्सीण अप्पफलो ॥ ८२ ॥
परियच्छंति अ सन्नं, जहड्डियं अविहं असंदिद्ध । तो जिणवयणविहिन्दू, सहंति बहुयस्स बहुयाइं ॥ ८३ ॥
जो जस्स वट्ठइ हियए, सो तं ठावड सुंदरसहानं । वग्गी उअं जणणी भइं सोमं च मन्नेइ ॥ ८४ ॥

“ छज्जीव ” गाहा स्पष्टा ॥ ८२ ॥ सप्रति प्राकृतजनस्याक्रोशादिदुर्वचनेषु क्षमोपदेशमाह—“ परियच्छति ” गाहा । ततो जिन-
वचनविधिशा वहोर्वहूनि दुर्वचनानि सहन्ते, यत किमित्याह—यत परिगच्छन्ति—अवबुध्यन्ते यथावस्थित सर्वं जीवादिवस्तु तत
इत्यप्रेतनेन योगः । यथावस्थितत्वमेव न्यम्तीकरोति—“ अविह असंदिद्ध ” ति प्राक्तन चकारत्येह सम्यन्यादवितथमसन्निग्धं

केचन । अस्मिन् न तु मुचिद्व्यक्तौ रक्तवर्णित्वात्तद्विपर्ययसम्भवात् । अस्तन्निर्णयं न प पुनः स्वातुर्वा पुनरो वेत्त्यदिद्वानभिप-
 सन्नेष्टत्वात्परिमित्वात् ॥ नो हि—“ सत्ये पुष्पप्रच्छन्, इममायं पातय च्छ्वरिद्वानं । अवाप्येसु गुणेषु न निमित्तमेवं परो होरे ॥
 ॥ १५ ॥ इत्यपि जिनवचनमभिरुचिद्वानमविस्तस्य च मय्य क्वाच्यमुमा ननु नार वा विरोधेभ्यस्तो इत्यरित्य समोपदेशा प्राह
 प्रोक्त्य एव त्रिंश पुनश्चमेत्यनेन । अच्यते—पौनरुक्त्येताज रोपय सुदुल्लभपूजये सुदुः कोट्युपपन्नविरोधस्यमात् प्रपञ्चे च—
 वाग्विपर्ययार्थं सत्त्वार्थे न पुनरवच्येयोऽस्ति । तद्वद्वाग्विपर्ययं पुनरुक्तममुदुमर्षपरम् । अक्षयपक्षान्नवचनोसोऽसु अस्तत्पुनरप्यनेसु ।
 संवगुणवित्तवस्तु च, न इति पुनरुपरोक्षान्नो ॥ स्वदेवत्वव्यवसायि पुनस्तत्तोऽसौचै वाच्यम् । जिनवचनविधिव्याय वाच्यो न वाच-
 यपत्तिन इव वद्वीभनिग्रथपथस्य नासि विद्याव्यवहारका सुविधि तेन उपोमावृत्त्येव मन्तव्येति प्रपञ्चेत्याऽपि अन्वयतो इत्य-
 ॥ ८३ ॥ मोक्षोपपत्तयुक्त्य पुनस्तत्तोऽसौ वाच्यपत्तिव्याय वाच्यपत्तिव्याय वाच्यो न वाच-
 यपत्ति-चित्ते द्यव्यवहारः । व्यवहारी व्यवसाय लक्ष्ये वाच्य-वाच्यं सर्व-व्यवसायसौम्यवन्तं सत्ये वाच्यत्वं तयो वाच्यव्याप्तम् । इति
 न कोट्युपपत्त्येन अन्वयव्यवहारमिति । नार तस्मैववाच्यं तौर्नमुदुमर्षमिति ॥ ८४ ॥—

उत्तर संयुक्त राज्यासमक्षी
समक्षी संयुक्त राज्यासमक्षी

काय स्थितिः इदमस्मत्प्राप्तम् ।
मुपश्रव्यन्मत्प्राप्तम् ॥ ५४९ ॥

॥ इति धीरत्नप्रमसुरिचरित्ताया मुपदेशमालाविशेषवर्णो द्वितीयो विभागः ॥

॥ अथ तृतीयो विश्रामः ॥

मणिक्कणगरयणघणपूरियंमि भवणंमि साल्लिभद्दोडवि । अब्बो किर मन्ध वि सामिओत्ति जाओ विगयक्कामो ॥ ८५ ॥

न केवलं यत्नवत्साया, गृहस्थावस्थायामपि विवेकस्य महत्फलमिति दृष्टान्तेनाह—“मणिक्कणग” गाथा । कथाया कथितायां
गाथार्यः कथित एव स्यादिति सेवोच्यते—॥ ८५ ॥

सालिगासुनामेण पसिद्धओ, आसि गासु घणघन्नसमिद्धओ । घन्ना नामि कावि विह्वगण, तहिं कम्मयरी आमि अकिंचण ॥ १ ॥
तसु अहेसि सगसु इगु अगड, लोयह वच्छरु य चारतड । माइ कयाइ तेण रोएविणु, मगियलीरि करग्गि घरेविणु ॥ २ ॥
त पेक्खवि सा रोयणलम्मी, पिय समरेविणु नीघणवगी । मिलिय सइज्जी पुच्छहिं काणु, कहियइ तीए करिंति निवाणु ॥ ३ ॥
घहिणि ! न जाणइ चेदुड काइं, मह कहिं तडुल-दुद्ध-घयाइ । अप्पिय ताहिं ताइ तो पायसु, रद्धउ सिद्धउ तीए महारसु ॥ ४ ॥
परिवेसि वि सा थालि विसालइ, पायसु पुत्तह पत्त परालइ । तसु घरनारि तत्तस्सि तिगुत्तउ, मासत्तणपरणइ पटुत्तउ ॥ ५ ॥
तउ चित्तइ सगसु गुणगणसगसु कटरि पुन्नपरिवाडि महु । जउ साहु महात्तओ अत्तसरि आगउ विहरावउ वरलीरि सहु ॥ ६ ॥

एष एवाश्रुताहार

उट्टइ थालु विसालु सुलेविणु, सुणि पडिगाहइ गुण चित्तेविणु । खीरि देवि सो चित्तेइ तित्तउ, त सत्त्वगु सुहारसि सित्तउ ॥ ७ ॥
कटरि कटरि अवसरु सजायउ, भरिउ थालु खीरिहि मुणि आयउ । वपुरि वपुरि मुणिसीइपसाऊ, मह त्तिह सडियउ न भाऊ ॥ ८ ॥
माइ पुणवि परिवीसइ पायसु, जिमइ जाव सो ध्राइ महायसु । रयणि अजिरमाणि जेमणि तिणि, वासियवमणि मरेइ तहिं दिणि ॥ ९ ॥
पत्तवाणि तिणि आउ निवद्धउ, नरभवि उन्नमड भोगसमिद्धउ । कामवेणु कप्पदुम अगलु, जइर सुपत्तवाणु जयमगलु ॥ १० ॥

नर दाबिनिदि नासि पसिदर, सत्पथा गोमर समिदर । एवसीसोहरासयनारु, मरा मरु गसु बस वरु ॥११॥
 एष सा गुणधारी सिध पिपारी पुन हुनिदर बरुद मनि । न होइ न पार एरुनि बंगर पुनिबनि वि ऐवगनि ॥१२॥
 सा साछिनेण मुनिवर बरुद, पिरोनि दुस्सापसारि बार । मुनिपु सुमरार सत्पथा, एर होसर पुपु पम्पबट्ट ॥१३॥
 ते रिपसयस सो जाप यमु, गर संगमु गमि गुणेकनसु । होइरार साछिनेणोबयोगि, सा माभर बंगि बरोनधोमि ॥१४॥
 नर नार बरुद बरुनि बनि बर सरसाकिणु बरुनसमिनि । तोमरि ससु पारए सुबनि, बम्पसु पुण्ड पिपि पसि ॥१५॥
 गरीसत्पथ बरुद बरुनि बरुनि मर-मर-मर बर बर बरुनि । बरुदएर बरुनि एर, निबनि बी(दु)र कम्पूर पुर ॥१६॥
 लम्पनि पारिदर मरु ससु, मुनिपुसुसारि मरु साछिनेण । बरुससु बरुद गोबसुसु, निव नेणपयनि कम्पससु ॥१७॥
 लर बरुद बरुद बरुद मरुसरोण निवसु । सोइमरुमरुद सोइर सो एरु सुदुमरुद मरिगन बरुसु ॥१८॥
 समरिबरुदबरोसकन, परिबनिर इमि सुबनन । एर मुंनर वरुि सुमुरियोग सुबननिर भेरि समयमयेन ॥१९॥
 बरुदरिनि रमु मिनिरपमु बरुपनि बरुनिर बरुनसु । गोमसु निमनिर हेर बार, निवनालि निव निवनिगबार ॥२०॥
 परिबनसु बारेर गेरि निम्पुन सपु पूए सिनेरि । सुनिमियकनकपुदपेण बमिबोबम बरुद सत्पथोण ॥२१॥
 बरुदएर बरुद नेणरु, परिपु-दीरसु-मरुपु । पविमरुदकपुदमरुदपेण, भिपि एर साछिनेण ईसनीव ॥२२॥
 मुरयोग मुंनर एर निबनि, मुरुदोर नेव सुग बरुदएरि । मरुदर बारुदएरसु, एविउरिपिपुनरि बंगि ससु ॥२३॥
 बरुद वि एरुदएर सुगट तरि बरुदप बरुदएरि एर । बरुदमरुदमुमरुदपनि, निव सेमिनि एर न बोनि पिपिब ॥२४॥
 एरुद सिनेरिपु बरुद केमिपु ते निमन निवसनिव । बरुदरि बरुनि ते पनि बरुनि ते पनि योकि सप्पद पिपिब ॥२५॥
 वेउमरुद विरो तो एरु बीपिद, वि न एरोमि मे कपयो बलिब । एगयोग वि गोसके न ते पुमर, बरुदएर न ते देव वि पिपिब ॥२६॥
 सेमिल्ल पुणे सवर्द बरुदप पुर मे हेर एरोमि ते पविब । बरुद विव । पवि एरोमि एरोमि गण सत्पथीए मरुद केमिपु ॥२७॥

तो नरदिण भद्रा वि सद्भाविया, आह नरनाह । सन्वेवि खडिकया । सालिभद्रस्स तन्मारियाण तद्द, पायपुछणकए द्रुति निच्चं जह ॥२८॥
 सेणिओ त सुणेऊण सोहणजसो, चित्तए कयचमकेण चित्तेण सो । केरिसो सालिभद्रो भवे सो वणी, कामदेवोधमो एरिसो जो धणी ॥२९॥
 पेक्खियन्वो सुही सन्वहा सो मए, महिगओ सुरकुमारो व्व जो सोहए । तो भणावेइ भइ महीवासवो, सालिभद्रो इहोवेउ नयणूसवो ॥३०॥
 ता भद्रा अभिखउ अइसयसुक्खिउ सालिभद्रु आवेइ किं । सामिउ परिभावउ मह धरि आवउ, जोहारइ निरुपाय जिव ॥३१॥
 पेसिए तीए पुरिसमि सम्माणिए, राइणा एय अट्टमि अनुजाणिए । सत्यवाहीए सन्वत्य वञ्जात या, चीण चीरप्पवचेहिं चदोदया ॥३२॥
 हारहीरकमाणिकफकफिआ, तेसिमतेसु लवूसगा सचिया । धवलिया भवणभित्ति सुचित्तंनिया, दिन्न सुपसत्थकच्छूरिया हत्थया ॥३३॥
 चगनवरगरगावली सज्जिया, तदुवरिं रइयरयणावली सत्थिया । मल्लिया मालई मालउम्भालिया, रभखभावलिउम्भउम्भउम्भिया ॥३४॥
 पइदुवारपि निणट्टघ(प)ट्टंक्रिया, सार साहार कदलदललीकया । राजलाउ निय जाव गेहत्तओ, रायमणो समगोवि चगो कओ ॥३५॥
 नेत्तवेट्टेहिं पट्टउ य पट्टेहिं सो, छाइओ छडियघुसिणवुणा सन्वसो । तो महीनाहु सन्वेहिं सह चल्लिओ, चेळणाईहिं हरिसेण सपेळ्ळिओ ॥३६॥
 अह हत्थिहिं चडियउ जणसघडियउ सेणिउ अतेउरसचिवु । पेरणियनिरतरु पाउलपरिगरु सालिभद्रघरि पत्तु निवु ॥३७॥
 सालिभद्रजणणीए जणुत्तसु, सेणियराउ ति विक्कमविकसु । सरसु सिणिदट्ट सुसिदट्ट सलोणउ, भुजाविउ किउ किपि न खूणउ ॥३८॥
 तयणतरु तबोलु अखडिहिं, तीए दिन्नु नवनागररडीहिं । मरगय-मोत्तिय-माणिक-हीरिहिं, ढोइउ ढोयणीउ वरचीरेहिं ॥३९॥
 अह पभणेइ नरिंदु न दीसइ, सालिभद्रु सेषसु महासइ । अच्छउ अहव सोक्खिसइ उट्टु, कहि कहिं अच्छइ जाइवि भेट्टु ॥४०॥
 तो सा पासि पट्टो पुत्तहि, चडिय गिहोवरि भूमिहि सत्तहिं । भणइ गिहागउ सेणिउ अच्छइ, एहि वच्छ ' तलभूमिहिं निच्छइ ॥४१॥
 भणइ सालि सेणिउ ज कियाणउ, माइ ! मोल्लु तसु किपि न जाणउ । तुहु जि ठेसु सुमहग्घु महग्घउ करउ किमाविउ हेट्टुइ सिग्घउ ॥४२॥
 भणइ भद्र ! सेणिउ न कियाणउ, किंतु तुज्झा पहु मगाहाराणउ । ता उत्तरिवि वच्छ ! जोहारि, टलइ न सज्जणु जण ववहारहि ॥४३॥

[illegible][illegible]

1968

परपेम्परावसेपित्तद्वय, टलवलिवि मरेसहिं सन्निव वहु य । तुहु सरसकमलकोमलसरीरु, तउ करिवि न सक्कसि नणु अधीरु ॥५९॥
 वयनिच्छउ पिच्छिवि तासु माइ, अइनीससे वि एरिसु भणाइ । 'कमकमिण मेळि तूलीउ ताव, खरफरुसतणूलय होइ जाव ॥६०॥
 निय निय वि माइ मोहधयार, झरहर झरतवहुवाहधार । पडिवज्जइ जं जणणीए तुउ, सो साव सलक्खणु एककु पुउ ॥६१॥
 तहिं समइ सामि पुजेहिं तासु, सिरिवीर पत्तु केवलिल विलासु ॥६२॥
 अइ सालिसहोयरि अइतुच्छोयरि सत्यवाहधन्नयधरणि । अब्भगु करती अरु रोयती आपुच्छिय तिणि तइ जि खणि ॥६३॥
 केण अवमाणिया रुयसि पाणपिप, नावमाणं कुणइ कोवि मे तइ पिए । सालिमहो उ दिक्काकए सज्जए, जेणमेगेण तूलि दिगे वज्जए ॥६४॥
 ताव धन्नेण धन्नेण सा बुच्चए, धेळि । कावरिसो कायरो सो जए । एकदेलाए नेह न जो कट्टए, तत्स को नाम नामपि उग्घट्टए ॥६५॥
 भारिया भासए जइ सिसूरो खरो, ता न किं होसि अज्जेव त जइवरो । भणइ सो एत्तिय चिय पडिक्खतओ, पिक्खियन्वोऽहुणा वयमह लित्तओ
 आइ सा दसगुण पुणवि रोयतिया, नाइ वजाहया विरइसतत्तिया । एरिसो सामि हासो मए हा कओ, छलु तए लेवि सो चेव सचीकओ
 अइइ मा नाह । खलु खिवसु रार खए, दूसहो दोहि विरहो अहो मह जए । एस पाणेस तुह नाम जइ निच्छउ, पव्वइस्स तओऽह पि किं पच्छउ
 जअअच्चहिं चेईहरे अचए, कुणइ सार च साहारणे सचए । नरसहसवाहिसीयाए आरोहए, दिंतु दीणाइ दाणाणि सो सोहए ॥६८॥

जअअच्चहिं चेईहरे अचए, कुणइ सार च साहारणे सचए । नरसहसवाहिसीयाए आरोहए, दिंतु दीणाइ दाणाणि सो सोहए ॥६८॥

समवसरणमि वीरस्स पत्तो तओ, दिक्खिओ देवदेवेण सकलत्तओ ॥६९॥
 इय सामिहिं दिक्खिओ तियसह सक्खिओ सालिमहिं सो जाणियउ । तो अइचित्ताविउ भणइ हियाविउ हउ तिणि अगल होडियउ ॥६९॥
 सालिमहो वि सवाहमन्वाइय, कुणइ जिणविंबसघाइपूयाइय । नवनहुद्धिहणहणाइणा सोमिओ, सुरदिहरिचंदणहवसमालंमिओ ॥७०॥
 कइयकुडलकिरिवाइ सिंगारिउ, सेयनिपट्टपट्टुयावारिउ । रयणकलहोयसीयासमासीणउ, असमसिवसोक्खलक्खमि सलीणउ ॥७१॥
 तारतूरावाहबरेणं तओ, सामिणो समवसरणमि सपत्तओ । तेण नियपउमहत्थेण जा दिक्खिओ अमयसितो न्व ता जाओ सो सुसिक्खिओ

अणसणु आराहइ परभनु साहइ पाओवगमसमाहि ठिउ । ता सोगि सुसल्लिय सा तहिं चल्लिय नियइ जेव तरुवरु पडिउ ॥८७॥
तहिं ठावि सालि सुविसालभाव, भद्दाए दिट्ठु तदवत्य काउ । तो नमिबि रुयइ सहु बहुयसत्थि, महु सम न अन्न अकयत्थ अत्थि ॥८८॥
भवणगणि पत्तुवि तुहु न नाउ, विहराविउ नमिबि न अवलकाउ । महियारी स तुहु कयत्थमाय, विहराविउ पहि दहि जीए जाय ॥८९॥
कहिं हसत्तुलि पल्लकिसयणु, कहिं कक्करकटयटकिपडणु । कहिं कुसुमकमलकपूरगध, कहिं कुहियनिडिमडयप्पगध ॥९०॥
कहिं तरुणितरगिउ गीयसद्दु, कहिं सिवसमूहफेकारसद्दु । सुहपालियलालियअगी तेव, इय दुम्भु सहसि तुह वच्छ ' केव ॥९१॥
तुहु धन्नु धन्नु धन्नय य पुन्नु, मरणतिवि मुक्कु न सालि ' सुन्नु । इय माइ करिवि करुणप्पलाव, घरि गय पओसि गुरुदुक्खदाव ॥९२॥
पुणु मुणिति दोवि सुरसेलसिणु, जिव सुथिरधरहिं सियझाणरु । उवसग^१ वगससगम^२ गि, नहु^३ लहयल्लसहिं लेसुवि निसग्गि ॥९३॥
इय ते स्त्रीणावय जाया अब्भुयदोवि देव सव्वट्ठिवर । अह तम्मि विमुक्कइ नरभवि दुक्कइ सिज्झिस्सहिं निरु^४ एत्थु धर ॥९४॥

॥इति शालिभद्रमहर्षिसन्धि ॥ सूत्रगाथाया मणय-अन्द्रकान्ताया , कनक-स्वर्णम् , रत्नानि-रत्नकम्वलादीनि, धन-चतुष्पदद्रव्यादि॥८५॥

किं विचिन्त्य शालिभद्रो गृहे विगतामिलोपोऽभूदित्याह—

न करंति जे तवसजम च ते तुल्लपाणिपायाण । पुरिसा समपुरिसाणं, अवस्स पेसत्तणमुत्ति ॥ ८६ ॥
सुंदरसुकुमालसुहोइएण विविहेहिं तवप्पिसेसेहिं । तह मोसप्पिओ अप्पा. जह नवि नाओ सभवणेऽवि ॥ ८७ ॥
दुकरमुद्धोसकरं, अवंतिमुक्कुमालमहरिसीचरियं । अप्पावि नाम तह तज्जइत्ति अच्छेरयं एअं ॥ ८८ ॥

“ न करति ” गाहा । व्यक्तार्था । तस्यैव चरणाचरणमधिकृत्याह—“ सुंदर ” गाहा । उत्तनार्थैव । नवर सुन्दर-सुरूपः,

सुप्रभाते—मार्तण्डोपेता सुजोषितो—सुरभिरेन्द्रियस्तेनं कर्मस्वये इतीष्य तेन प्रथिमेनेव ॥ ८६ ॥ ८७ ॥ न वैराग्यार्थं पारं वैदेनेव
 निशोभितवान् । कर्मवत्तद्वर्णं बुध्वास्मन्निष्ठस्वपुष्टाः साक्षात् कृष्णे ह्यार—'बुध्वा' गमता । कर्माभावात्पारं गता स्पष्टवत्स्वतो—
 इव जलिव ज्वरि न्नामिज क्कन्ति नरि तुल्यत्वेनैव सारि । तद् तान पुण सुपपन् नह ज्वर-ज्वर-ज्वर-रुद ॥ १ ॥
 नमश्चिररुज्ज्वलचिह्निसिधुपरी, मन्मथारिचिह्निरस्यस्येति । आ ह्यार सन्मिपुर्पाथेति, तद् उज्जर सज्जिव पवनोदेति ॥ २ ॥
 वारम्भमन्मथारिचिह्निसिधुपरी, पस्तरनेचरिर्कर्मवत् । अमुस्तर्पिण वा ह्यारम्भं बुध्वा इव किकी नमुपपन्न ॥ ३ ॥
 करे ज्वरि इति ज्वरि सेव सति सूरिणि प्वाति पारय न पति । गमनिकरि निचमिक्कन्ति क्कन्ति प्वाति पारय न पति ॥ ४ ॥
 नरि चिरम्भमन्मथारिचिह्निसिधुपरी, पस्तरनेचरिर्कर्मवत् । गमनिकरि निचमिक्कन्ति क्कन्ति प्वाति पारय न पति ॥ ५ ॥
 चिरि क्कन्मन्मथारिचिह्निसिधुपरी, पस्तरनेचरिर्कर्मवत् । गमनिकरि निचमिक्कन्ति क्कन्ति प्वाति पारय न पति ॥ ६ ॥
 पतिंगममिपविमार क्कन्तर्कम्भमन्मथारिचिह्निसिधुपरी, पस्तरनेचरिर्कर्मवत् । गमनिकरि निचमिक्कन्ति क्कन्ति प्वाति पारय न पति ॥ ७ ॥
 क्कन्तर्कम्भमन्मथारिचिह्निसिधुपरी, पस्तरनेचरिर्कर्मवत् । गमनिकरि निचमिक्कन्ति क्कन्ति प्वाति पारय न पति ॥ ८ ॥
 क्कन्तर्कम्भमन्मथारिचिह्निसिधुपरी, पस्तरनेचरिर्कर्मवत् । गमनिकरि निचमिक्कन्ति क्कन्ति प्वाति पारय न पति ॥ ९ ॥

एवो तेन सुधारिणं सन् परिष्कारिणं क्कन्मन्मथारिचिह्निसिधुपरी, पस्तरनेचरिर्कर्मवत् । गमनिकरि निचमिक्कन्ति क्कन्ति प्वाति पारय न पति ॥ १० ॥
 क्कन्तर्कम्भमन्मथारिचिह्निसिधुपरी, पस्तरनेचरिर्कर्मवत् । गमनिकरि निचमिक्कन्ति क्कन्ति प्वाति पारय न पति ॥ ११ ॥
 क्कन्तर्कम्भमन्मथारिचिह्निसिधुपरी, पस्तरनेचरिर्कर्मवत् । गमनिकरि निचमिक्कन्ति क्कन्ति प्वाति पारय न पति ॥ १२ ॥
 सुप्रभाते—मार्तण्डोपेता सुजोषितो—सुरभिरेन्द्रियस्तेनं कर्मस्वये इतीष्य तेन प्रथिमेनेव ॥ १३ ॥

लकिल्लइ उरकडिहिं विसालउ, जिव दमोलिदडु सोवालउ । पाणिपायपायडपावहिं तसु, नववियसतसोणपंकयकसु ॥१४॥
वत्तीसइ भज्जहिं रइसुहसज्जहिं सो कीलइ जिव देउ दिवि । सत्तमभूमितलि हिमगिरिनिम्मलि सवि इदियमोक्कल करिवि ॥१५॥
सिरि सुहत्थियुणिनाहु कयाइ वि, जामिजिजामि पढमि परिभाविवि । नलिणीगुम्मविमाणइ करउ, आगसु गुणइ गुणगल धीरउ ॥१६॥
सो महुमहुरवाणि निसुणतउ, किन्नरु किकरु* तसु पत्तउ । तुदुरु सो वि सकठहिं रुद्धउ, कुडु न 'स झुणि निसुणतउ तुदुउ ॥१७॥
त अवतिसुकुमालु सुणेविणु, सत्तमभूमिभागु मिल्लेविणु । आउ छट्ठभूमिहिं आणदिउ, जाउ सुणतउ सवणेगिदिउ ॥१८॥
जिव जिव झुणि सवणेहिं पईस्सइ, तिव तिव तसु हियडउ तणु वियसइ । 'जिव जिव आगमत्थु परिभावइ, तिव तिव उत्तरित्तु तलि आवइ
जायउ जाईसरु सुमरइ सुदरु नलिणीगुम्मविमाणसुहु । नरभोगविरत्तउ जाउ निरत्तउ, त जाणइ सउ गुत्तिडुहु ॥२०॥
स लहु पहुपायपासमि पत्तो तउ, पणमिउ पजली पुच्छए अगाउ । पयडमेव सरुव परुत्तया नलिणिगुम्माउ तुब्भेवि किं पत्तया ॥२१॥
'भणइ सूरी विमाणुत्तमाउ तओ, मणुयजम्ममि नेममि अहमागओ । तहवि जाईसरो सरसि त जारिस, मुणुउ अहयपि सुत्ताउ तारिस
तहिमइ गतुमक्खतमुक्कठिउ, पहु । पहेण किणा जामि जपसु इउ । गम्माए तमि थामंमि सम्भ महासत्त । सिक्खाए दिक्खाए नहु अन्नहा
देह दिक्ख च सिक्ख च सपइ मह, सामि । जह जामि काऊण त अवितह । सत्यवाहीएऽणुन्ना मणुन्ना मह, नत्थि तो वच्छ । दिच्छामि
त तुह कह ॥२४॥ कालखेवखमो नाह । नाह तउ, पव्वइस्सामि सयमेव इय निच्छउ ॥

इय निच्छउ जाणिवि गुण परियाणिवि होउ सय मा गहियवउ । तो दिक्खा दिन्नी तेण पवन्नो जइ जायउ साहसनिलउ ॥२५॥
वच्छ । पत्त पवित्त चरित्त तए, पालियव्व चिरकालमेय जए । सगअपवगससगससाहण, होइ किज्जतमेव इम सोहण ॥२६॥
नमिय नवसाहुणा वुत्तमुत्ताणय, सामि । साहेमि अज्जेव अप्पणय । नलिणिगुम्मे विमाणमि भोगूसुगो, सपय पट्ठिओ मुक्कमणुयाउगो ॥२७॥
अह रिसि गुरुसगासाओ सो निगओ, वोरि-कथारि-कटी-कुडंग गओ । छिन्नसाहि व्व साहीण साहसरसो निवडिओ तत्थ

* तु D । १ डुजणि B गुडुणि D । ३ जिमल्लिम B D । ४ मणइ सुरिवि नाणुत्तमाओ तओ मणुयजम्ममि नेममि तह आगओ ।

[illegible]

॥ ४४ ॥ हा वन्ठ ! वच्छ ! वच्छल ! छडल, पड कियव किमेरिसु गुणिपडिल । एउ जेव पडिय गरिसि अणत्थि, ससारि नारि तिष अन्न नत्थि ॥ ४५ ॥ हा द्विय सच्छ सुचरित्तमूर, माए पाडियडट्टकयतूर । मर सव्यशनि धडुयाहिं अहय । किउ अविणउ तुज्जु न कोर कइव ॥ ४६ ॥ इय गुण सुमरेविणु चिर रोगविणु पुज्जर पुज्जियण्डु पुणु । कालागुरुचरणि तिलु जि सा वणि सफारावइ साटु तणु ॥ ४७ ॥ सत्यवाहिं वडुयाहिं समज्जिय, सिस्समहानइतीर पवज्जिय । नयणीरु नीरधु निरगलु, जिव तिव तासु वेइ अजलिजलु ॥ ४८ ॥ सुयविओगमोगिगपलत्तिय, सचरि रालत पडती पत्तिय । गुरुअण्डसइसम्मसिणि- भवणु भरति व भणिय सुहत्थिय ॥ ४९ ॥ धम्मसीलि ! सीलेसि किमगलु, सोगवेगसत्रियेग अगलु । गुयउ कोर कि जीवइ सोगिण, अरु तणुपीड पवज्जइ रोगिण ॥ ५० ॥ धग्गु रग्गु भग्गवाहिमइेमहु, तइ सुगनु सोगावडुयीमहु । त्रिपारदिसम्- धम्मि तुइ जायउ, नलिणि विमाणि देउ सो जायउ ॥ ५१ ॥ इय एउ सुणती भग्गहिं पिरत्तो मत्तावाहिं सुपसन्थमर । वडुयाहिं समज्जिय घरि निव्विन्निय दिक्ख लेउ अचियेण सइ ॥ ५२ ॥ वडुयाह एगगुरुठार आसि, न स दिन्तिय यदिय रोहयासि । नियअवसरि जायउ ता सुतणउ, जिय हीरउ रोहणत्थानि तणउ ॥ ५३ ॥ पइमासरु पइइउ सो सुमाल, जिव वणनिगुंजि सहया- ररसालु । निसुणि वि कयाइ नियतायचरिउ, अइचित्ति चमफिउ हरिसभरिउ ॥ ५४ ॥ तहिं वणपणसि नियतायमुत्ति मुत्तावर ठावर सुहसुत्ति । जिणवेसिण पाओगमि ठाइ, साटु चेळुगेहिं सिय देव राउ ॥ ५५ ॥ तनु उपरि देउळु चगगिगु, म- जणेरेनेहिं फारइ मुत्तुगु । नेवजपुज्जयेच्छण्डणउ, तहिं सल्लु फगवइ निच्छु जाउ ॥ ५६ ॥ कालगमि जायउ सो विस्सायउ, तिलु तिलु लोयइ तणउ । ‘मएफालु’ फहिंजाए अज्जवि, विज्जइ मुणि सियालि रुग्ग जुयउ ॥ ५७ ॥ इत्यवन्तिमुत्तुमालसन्नियः ॥

आयुना गार्थास्ता पूर्वार्द्धं स्पष्टम् । नवरयुद्धोस दान्यो रेश्य-परपा दु स्योत्कर्गमिशनादुत्पजस्य तनुकम्पादिलिन्स्य दु रा-
वियोपस्य पात्रक । उत्तरार्द्धं त्वात्मशब्दो चहिरात्मानः शरीरस्य पाचकोऽन्तरात्मनस्य म्मुमगम्यत्वात् । तत आत्माऽपि शरीरमपि

तुवा कथञ्चोक्तमन्त्रेण तन्मन्त्रं हस्त्यन्त्रमेवेत्यत्र यदस्ति वास्तु योगप्रामिद्वयम् । प्रदिवज्जगत्प्रवृत्तत्वेनैव चरति हि । इत्यन्त्रयोस्तु अत्राव्ययो-
यमिदंमुद्राभेदजस्मिन्निर्दिष्टः साररूपः ॥ ८८ ॥ एतत् कथ्यमानमुक्तं एतत् कथम्—

कम्पद्वयसरीरपरा, जज्ञो बीजो क्षरीरमर्चयि । कमस्तु कारणे सुविशिषाक्षरीरिणि छन्दसि ॥ ८९ ॥
एकद्विरसं पि बीजो, कम्पद्वयसरीरजो जनययजो । यदपि न पाप्य दुर्लभं, अपस्तु वेदगणिमो ह्येष ॥ ९० ॥
सीसाभेदेण सिरस्मि वेदेष मिमयापि कञ्चीपि । वेदव्यास्त मातृजो, न य सो यजसा वि परिद्विरजो ॥ ९१ ॥

“कम्पद्वयं सारं ॥ तन्मन्त्रं । कर्तृगुणानुसरीरपरा—स्वप्नोद्देशिकः ॥ ८९ ॥ ननु कथमस्मादस्मिन्मुद्रासंस्तुतास्य कथमेव तद्विद्या
व्यासस्तस्मिन्निर्दिष्टः कथम्— एवमिदमस्ति ” इत्यत्र व्यञ्ज । अपि कम्पद्वयमुद्रापूर्वादिप्रमयि । कम्पद्वयसरीरस्य यत्न प्रदर्शयान्न यमं
कथ्यमानमस्य प्रोक्तो तस्यैव मुद्रासाधनवत् प्रवृत्तौद्देशिकः ॥ ९० ॥

कथम्— यं पूर्वोक्तद्विरसि सारं सारं सुविदं यद्विद्वेदस्य यद्विद्वेदस्य ।
कर्मकथनमन्त्रो कन्तपिद्वयमुद्रासंस्तुतं परिद्वयसरीरजोऽपि यजसि कथम् ॥ ९१ ॥

तथा—“एकद्विरसं पि बीजो, कम्पद्वयसरीरजो जनययजो” इति ।
यं सारं विद्विदं विद्वद्वयं, यमेव एतेन सा विद्वी ॥

अस्मिन्मुद्रासंस्तुतास्य कथमस्ति सारं सारं सारं सारं—“सीसा भेदेन ” इत्यत्र । सीसोक्तमाहुस्तु आ सारं
आभेदेन सारं सारं सारं, यमेव सुप्रसन्नम् ॥ ९१ ॥ एवमेव कथनसंस्तुतं सारं सारं—

साकैयपुरे चंदावडिसओ नाम आसि नरनाहो । जिणधम्मो तलिच्छो, तल्लेसो तम्मणो चेव ॥ १ ॥ कित्ति-धरित्तिओ विव,
 पियाउ दो तस्स वगअगीओ । पढमा सुदसणा ताणमासि पियदसणा अन्ना ॥ २ ॥ तणओ सागरचंदो, पढमाए सागरो न्व
 गमीरो । मुणिचंदो त्ति परो पुण, परकम्मो कहमल्लो जो ॥ ३ ॥ गुणचद-वालचंदा, अवराए अगया दुवे जाया । तेसिं सागरचंदो,
 जुवराओ राइणा विहिओ ॥ ४ ॥ मुणिचंदस्स उ विन्ना, उज्जेणिपुरी कुमारभुत्तीए । तत्थ गओ सो पालइ; सया पयाओ पया-
 उव्व ॥ ५ ॥ कइयाइ महाराओ राओ अतेउरमि चित्तेइ । जावज्जवि न पडुअइ, देवी ता ठामि उत्सग्ग ॥ ६ ॥ जावेसा दीवसिहा
 दिप्पइ तावेस होउ उवसग्गो । इय उद्धुणठिओ मणिपुत्तलउ न्व सो सहइ ॥ ७ ॥ जामिजामे जाए, जाओ जा झिज्जमाणओ
 दीवो । ता चित्तइ चेडी, कहमिहधतमसे प्हू ठही ॥ ८ ॥ इय कुणइ पुण पईव, पडइच्छ सा सिणेहपूरेण । केउगहो विव
 दिपेइ, सो पुणो निच्चलगसिहो ॥ ९ ॥ निवई वि काउसग्ग, न पारएऽभिग्गहइओ । धम्मज्झाणपईव, जालइ समसीत्थियाए
 न्व ॥ १० ॥ इय वीय-तीय-पहराणं, तेविहु तीए पूरिओ दीवो । रयणंकुरुव्व जाओ, चउसु वि जामेसु अविरामो ॥ ११ ॥
 अइसुकुमारसरीरो, नरेसरो रुहिरमरियसव्वगो । सजायायणो भावणाहिं भावेइ अप्पण ॥ १२ ॥ जइ जीव ! जायणाए, गाढ
 अंगाइ सगहिज्जति । तुह का तहावि हाणी, तणू जमन्ना कयघा य ॥ १३ ॥ जा नाम जीव ! जीवाण जायणा होइ अप्पइ-
 ट्ठणे । तदणतभागमेत्ता अणतगुणजिज्जरा एस ॥ १४ ॥ जइजंति जतु एए वहिरगा अगमगओ पाणा । कुसल चिय स पइन्ना
 निव्वाहमयाण ताण जओ ॥ १५ ॥ दियहनिसाघडिमाल आउयसलिलं जणस्स घेतूण । चदाइअवइल्ला कालऽरहट्ट भमार्डिति ॥ १६ ॥
 जह जह अइनिविद्याए, पाणा पीढाए पाउणिज्जति । पज्जलइ झाणजलणो, तह तह से डुरियदाहसहो ॥ १७ ॥ धी तेउ ते दिप्प-
 तएवि, तइ ज दसा निवस्सेसा । इय दिवयस्स कुविउव्व, तरस अरुणो गओ उदय ॥ १८ ॥ परिनिव्वाणे दीवे, निवोवि नि-
 व्वाणमक्कमेउ च । पारइ काउसग्ग, किं पुण न चलंति अगाइ ॥ १९ ॥ उक्खणियमेत्तपाउ पडिओ पुहईए अउवडेऊण ।
 पचपरमेद्धिनिम्म(पब)ल निच्चलचित्तो दिव पत्तो ॥ २० ॥ त्तिदिवे सो सजाओ, सागरचंदो वि दारुणदुहत्तो । मयकायव्वे काऊण,

मन्त्रं निर्वर्तयन् चतुर् ॥ २१ ॥ निर्धरन्तस्त्रयस्त्रयः पञ्चमः पञ्चमः पञ्चमः
॥ २२ ॥ मन्त्रस्तस्मैष्टास्त्रयः पञ्चमः पञ्चमः पञ्चमः ॥ २३ ॥ अथो मन्त्रस्तस्मै
पञ्चमः पञ्चमः पञ्चमः पञ्चमः पञ्चमः ॥ २४ ॥

५५ नव्यविषयं इन्द्रभरेरपूवां समारब्धं पश्चिमम् प्रवेष्टवन्ति कर्मोपिपाद एका (ब) ।

आशुनितरात्रौ सगन्धैः प्रियम् । विपश्यते मयि यम न कोऽपि मूलोः ॥ ९५ ॥ १

[illegible]

ह जे अइसयसुरहिचि, अपिओ तीण तह चेय ॥ ३९ ॥ चेतूण गया सा भूमिनाहृत्यमि अप्पण एय । करकलियमोयगो सो,
 तो चित्तइ गुणनिही एव ॥ ४० ॥ लहुयधवेसु पासे, छुहिएसु कहप्पणा पभुजामि । दो रडिऊण दिन्नो, तो ताणमिमो नरि-
 देण ॥ ४१ ॥ जइ जइ ते त रयायति, यामकुम्भीसु तिम्यमुम्खाए । विसलहरीओ देहे, तहा तहा ताणमिति लहुं ॥ ४२ ॥
 आसु चमक्खियचित्तो, चिगिच्छो आणवेइ तो राया । विसनासगोसहेहिं, रणेण पउणीकया तेहिं ॥ ४३ ॥ नरपइणा तो दासी,
 पुट्टा पाविट्टु ! चिट्ठिए कहसु । को एस वइयोरो कस्त, नाम दुव्विलसिय पय ॥ ४४ ॥ साऽह न जाणामि अह, केणवि नऽझेण
 एस दिट्ठो वि । पियइसणदेवीण, केवलमहेज्जमाणीह ॥ ४५ ॥ सहाविऊण मोयगमायओ मगिया निणमिति । जणणिति मण
 तीए, विमगिओ अपिओ एसो ॥ ४६ ॥ निय पाणिपल्लवेहिं, परासुसिता पुणो सुइर । अइसुरोत्ति रजियइययाए अ-
 पिओ पुणवि ॥ ४७ ॥ रत्ता नाय पावाए, तीण्डवस्स दुरीहिय पय । म मारिऊणमिच्छड, रज्जसिरीसकम ससुए ॥ ४८ ॥
 नारीण छुलीणणवि, धिद्धी बुद्धी अयधुरा धणिय । जणणी वि जुत्तभत्ते वि पुत्ता मइ जमेयमिमा ॥ ४९ ॥ नियजणणीओ
 सविसेसगउरव आयरांमि एईए । एसा जण वेरिस्स व, पवमायइ मज्झ ह्हा ॥ ५० ॥ “ जं आमीए आमीविसाण जं कंटाण
 अलीण व । त महिलाण निच्च, दुअरिए नूण निवसेइ ” ॥ ५१ ॥ हप्फाराविय पियइसणाए सम्मुइमिम तओ भणइ । सागर-
 चदनरिंदो, हाहा दुच्चरियमेय ते ॥ ५२ ॥ पयउपमाण माए, तइय जिय तुज्ज रज्जमपिंतो । अहय पेहियपाण्हिं, तमहुणा पव-
 मायरसि ॥ ५३ ॥ कयकिचो हं हुतो, तइयचिय जइवरो जइ हयतो । सपइ का मज्झ गई हवेज्ज इय जालमरणेण ॥ ५४ ॥
 दुव्ववसाओ एसो, सुएसु ते चेव चडि निवडतो । जइ नाह विससदारकारिकिरिय करानितो ॥ ५५ ॥ भावि अयायाऽवेम्मा,
 सिक्खा नो सिक्खिया सलु सलाहिं । महिलाहिं वदिचोर व्व, साहस किपि कुत्तति ॥ ५६ ॥ जइवि पिसुणचित्तिवाइ, सि-
 ज्जाति जिणज ता न कोइ जए । पाएण जेण ताणेव, ताइ निवडति तेण सुइ ॥ ५७ ॥ तो दाऊण गुणचवभाजो तम्मणेण त
 रज्ज । सागरचवो जाओ, जई जए जायजसपसरो ॥ ५८ ॥ सविगो गीयत्थो, एगल्लविहगपडिमपडिन्नो । महिमउलमि जंगम-

बभ्रव्यवधो न निरेह ॥ ५९ ॥ खेनीयो एता इमाश्चानुब्रिय मासुभिय । नह-येव-येवयं कथाम्बडआएवं पुहा
 ॥ ६ ॥ यथिं सुखिदि नेरिरेसु नवाए हवि एवाए । सुखसुखो सुखो न मासो न ॥ ६१ ॥ सुखिंयो नि
 नरिरो जिनिस्सामनस्यत्वं कुन । कि पुन कुमाए एव सेरिस्स पुनेव पविइओ ॥ ६२ ॥ गेरेगम्बडआएवं, एवयं संब
 नेह एवइसं । वाव एवइर पावइ, एवो कि कि न सो कुन ॥ ६३ ॥ एव सोअव स सुणी विवइ मावपि कि एमसो
 से । कसमंभवावार्त्त, स कुमाए नं स्वेस्सेह ॥ ६४ ॥ नवेणीए तो कमारिसेव एवो म्हावत्सी सो । विविं सुणीवि सान-
 इस्स वस्स पाहुअं लव ॥ ६५ ॥ गोस्सविरोएव, वावाएव अवि वं सुखिओ । नगेओ समुएव, सुएव नए मवइ तो
 सो ॥ ६६ ॥ नरमअम्भीओ ता एवेइ इमांवि कयम्भिवि । सुणीइ लस विओ तो वीवो सुसो एवो ॥ ६७ ॥ एवएसे
 पुचिअव एवणीयसुहावि कवि नि कुमवि । वडिअ कम्भुवि वं रिबोरे ममि सो एवो ॥ ६८ ॥ होअव हावेसे वारेव
 सेवेव वम्यवमेइ । सहा एता एव पम्भ, समं वता दुवम्भस्स ॥ ६९ ॥ वेएव ! कम्भएहि, एहि मा नेवनेहि निरेरेहि ।
 दुस्सविण्णुमाए कम्भए एवो सु(सु)म्भवि ॥ ७० ॥ मज्ज सुखो समिसेइं वरएवरेव कम्भोइ । कम्भ वि कुम्भोरे
 कम्भवमेमि गंएव ॥ ७१ ॥ एवरे इयाए एव वं रोमि विवि एवो । वरविमम्भ ! वारेवि वविं नव जव अं ॥ ७२ ॥
 देव एवम्भ देवो इइ विमं वीरि संवमंभ । वसिक्कम्भो एवम्भ, एवम्भस्सं स्साहस्सं ॥ ७३ ॥ समं मम्भेमि कम्भ,
 समं वारंभं नह वरेनि । वेवुं वस्सो, वस्सेवुस्सविस्सादेहि ॥ ७४ ॥ ममिओ एवारेवेव सुंरो वेषि वविक्को एवो ।
 गम्भरेव यविं, वे वं कम्भ न वरंवि ॥ ७५ ॥ वरएवे ! एवम्भ, वारो वविम्भो न कि निवसि । मविअ इविअ तो वे
 वारमुक्कया वरो सुम्भे ॥ ७६ ॥ वेषेवम्भो कवि मेव वारेव एवम्भं । एव इवम्भो दे, कम्भिस्सा मं सुम्भे
 ॥ ७७ ॥ तो वे वेषविस्सा, इवेहि वम्भं वं वं । दुव सुवुक्केव, वसि इमाए दुएवए ॥ ७८ ॥ तो मेव वरो-
 विरेव सुव वंमवि वविक्कवसि । विवि एवोएता ववसुरिअ न विवि ॥ ७९ ॥ स पुन सुखो कम्भएव, एवम्भेवम्भ

खिप्पमुववास । सणिय निगट्ठण, पत्तो पुरवाहिरुज्जाणे ॥ ८० ॥ इरिय पडिक्कमिच्चा, आसीणो आयरेइ सज्झाय । कयपचिदिय-
 पीढा, पच्छायाव परिवहतो ॥ ८१ ॥ कुमरा खणमेत्तेण, दिट्ठा दासीहिं कट्ठनिच्चिदा । तो धादावतीओ, पत्ताओ रायपासमि ॥ ८२ ॥
 जह वत्ते वुत्तते, वुत्ते ताहिं स साहुवसदीसु । त जोयावइ सन्वासु, वेव जा कत्थइ न दिट्ठो ॥ ८३ ॥ ता सूरिहिं पसाहिय-
 मेय जह आसि आगओ एसो । इह पाहुणगो सो विहरणाय पत्तो नहु नियत्तो ॥ ८४ ॥ जइ नाम सो हवेज्जा, तो सन्वत्य वि
 गवेसगा पुरिसा । पेसविया अह दिट्ठो, स निविट्ठो याहिरुज्जाणे ॥ ८५ ॥ कहिए राया सयमेव, आगओ साहुणो समीवमि ।
 पश्चिमाणिणिय नियमायर च विम्हियमणो जाओ ॥ ८६ ॥ चिरदरिसणहरिसोदचमाणरोमचकुइज्जतो । पणमतो पायभोरुहाणि एव
 उवालओ ॥ ८७ ॥ चंदावयसकुलसभवस्स मह वधुणो तहा तुज्झ । किं जुत्तं ज जिणसासणमि भत्तिपि पम्हुससि ॥ ८८ ॥ अह-
 वडच्छउ दूरेण, अन्न निययं सुयं पि दुल्ललियं । सुणिजणविडवणापच्छेक्कचित्त न सिक्खवसि ॥ ८९ ॥ तो पुणरुत्त पयपकयाइ,
 केसचलेहिं ल्हतौ । सुयदुज्ज्विणय खामइ, निय पमाय च निंदइ ॥ ९० ॥ कोहडिफलाणके, हवति अज्जो कहेसु सप्पुरिसा ।
 दसिज्जतो जे अगुलीहिं उज्झत्ति क्षिब्भति ॥ ९१ ॥ पडणीकरणे पुत्ताण, दीणवयणेहिं विज्जवेइ सुहु । भणइ मुणी जइ ते, पव्व
 यति पव्वणेमि ते नूण ॥ ९२ ॥ जा ते गतु पुच्छइ, ताव न सक्कति उत्तर दाउ । नवर निच्चलमगा, टगमग जोर्यति तदभिमुह
 ॥ ९३ ॥ तत्थ मुणी आणीओ, पडणीकाऊणमाण भणइ । जइ जिणदिक्ख सिक्खह, सपइ ता अत्थि भे सुक्खो ॥ ९४ ॥
 ता इहियपव्वजा, सज्जा ते साहुणा कया दोवि । पव्वाविया य पव्वयगुरुमारोवणेण च ॥ ९५ ॥ अह मुणिचदनरिंदं, सवि-
 सेस उवइसेइ किं तपि । सम्म धम्म न कुणसि, नरजम्मे किमिह सुहमत्थि ॥ ९६ ॥

“गर्मादारभ्य यत्प्रोक्त, सुधीमि शृणु तत्सुखम् । गर्मे वासस्तावदादौ, नरके वाससन्निभः ॥ ९७ ॥ यत्—सूचीभिरप्रिक्खणार्णो-
 भिमिर्भिन्नस्य प्रतिरोम यत् । दु ख नरस्याष्टगुण, तद्भवे गर्भवासिनः ॥ ९८ ॥ योनियन्त्राद्विनि क्रामन्, यदुदुखं लभते भवी । गर्मे-
 वासभवाद्दु खाचदनन्वगुण खलु ॥ ९९ ॥ बाल्ये भूत्रपुरीपाभ्या, यौवने रतचेष्टितैः । वार्द्धके श्वासकासार्यजनो जातु न लज्जते

[illegible]

सद्धम्ममग्गमि ॥ २२ ॥ तुह पुब्बभववयसो, तियसोह तइ विइन्नसगारो । वयपडिन्नत्तिनिमित्त, तुहागओ गिह्द पव्वज्ज ॥ २३ ॥
 विसयासत्तो सत्तो, सत्तोसपरम्मुहो पमत्तो य । नरयाऽगडमि निवडसि, न कुणसि जइ मज्झ उगएसं ॥ २४ ॥

यतः—“विषयविपम प्राणी, चिन्ता चित्ताज्जलनेधन, विषयविपम प्राणी प्रौढापकीर्त्ति सुराघट ।
 विषयविपम प्राणी तत्तन्महाव्यसनारूपद, विषयविपम प्राणी पान्थः कुयोनिपुर प्रति ॥ २५ ॥”

किंच—“वरि पविसिज्जइ जलहिलोलफ़ोल्लगणि, जालजालकरालफ़ेलि अहवा जलणि ।

वरि समरगणि अगु अगु छिज्जउ व्हवि, विसयपिवास ह्यास नेय किज्जइ तहवि ॥ २६ ॥”

तो मेयज्जो वज्जरइ, अवसरो को वयस्स मह अज्ज । अग्गिमगासगसणे, स एस नणु मच्छियापाओ ॥ २७ ॥ त केरिसो
 वयसो, सुरो व असुरो व सव्वहा होसि । जो तारे तारुन्ने पत्ते विसण विमोएसि ॥ २८ ॥ मह कहसु कोइ रज्जाउ, जाउ
 टालेइ कपि पत्ताओ । किं होइ तस्स सो मित्तमहव अब्बो अमित्तति ॥ २९ ॥ देवे गयमि इन्नेण, तेण वरियाओ अट्ठक-
 न्नाओ । मेयज्जकए अइरुवलडहलायन्नपुत्ताओ ॥ १३० ॥ अह महरिहरिद्धीए, पारद्धो पाणिपीडणपवधो । सह नयवहूहिं चडिओ,
 मेयज्जो नरविमार्गमि ॥ ३१ ॥ परिचलइ धवलमगल-मुहलमहेलासहस्ससजुत्तो । रायगिहे रायणह-चउमुह-चधर-चउवेसु ॥ ३२ ॥
 अह मायंगस्सगे, सकमिऊण सुरो स रोइइ । पुट्ठो पियाए पभणेइ, कारण रोइयव्वस्स ॥ ३३ ॥ मेयज्जस्सऽज्ज माए, वीवाहमह-
 सबो पिए दिट्ठो । एवमहपि कुणत्तो, जइ तुह जीवतिआ धूया ॥ ३४ ॥ पियदुस्सदुम्भिया सा, तस्स रहस्स कहेइ मा रुयसु ।
 मयधूया सा तीए, पुत्तो पुण तुज्झ मेयज्जो ॥ ३५ ॥ सा निट्ठू मज्झ सही, तीए पुब्बपि पत्तियग्गिह्द मुय । राणउपन्नो दिन्नो,
 स जहा जाणेइ न हु कोइ ॥ ३६ ॥ तो आह एस हाहा, असमजसमेरिस कयं पावे । इय जपत्तो पत्तो, स आमु मेयज्ज-

॥ ३७ ॥ तं नर उ लब्धमेव, यदा युरीर मन्त्र रे यच्छ । पुत्रो लब्धमर्वाह, 'विश्वसि दध । एवाभो ॥ ३८ ॥
 यद पुत्रो तं उह अय अग्निभो योरिकाय पात्राय । ता कि क्कामि एव, इह पात्र पवित्र यद्रुण ॥ ३९ ॥ समस्तमृषि-
 एव, समुद्रादिभ्यस्तदुत्तमिषमयय । दि वाक्मविष्मृष्टम कर्त्तव्य तेन सो भीभो ॥ ४० ॥ तेन मयिभो मयिभे वा यज्ज्य
 यज्ज्ये साद्रो । ता वाग्नाइतराज्यवाभो एवाभो कर्त्तव्य ॥ ४१ ॥ तेन दोर कर्त्त, एवं विद्योविपस्य मर मुमय । तेरेपुर्
 वाज्जनि न किमि त्वं एवयवर्च ॥ ४२ ॥ स यवेर वाग मे मुक्तासु वास्तवमालमुपरि पुन । वं मयसि तं करिस्ते
 यदीव हा हेदि विसम्पुर् ॥ ४३ ॥ यज्जि सुतेन मय्यो तेन एवरेण करिस्ते सुदि । तेपुर् परिणवसु, सेविकनलारवपुर्
 ॥ ४४ ॥ मार्काल्य वि मय्ये, सुविस्वर सेविभो पुन एव । अर हेदि एवयवर्च, वामि । पुन कस्य निस्सीम ॥ ४५ ॥ 'विल्या
 पुरीराज्य विवर्त्तयिषीभो वाज्ज्य एव । वाग्नाइतराज्य विमय्यं न न कुम्भी ॥ ४६ ॥ एव कद वाक्भो एवो सु
 म्योवि मयिभो दोर । यदे कस्य परे वीर्य्य एवो मय्यो ॥ ४७ ॥ वाग्नास्तसि वोसिपु, एव एवयमि वेगास्वामि ।
 यदु कर्त्तमि विष्णुयो ॥ ४८ ॥ एव त्वेने विने सो, त्विो एवयव वाग्मेगे । पुत्रो वाज्ज्य कुभो एवनि स वाह वाज्ज्यो
 ॥ ४९ ॥ मण्डक-मोषिक-मयिष-मयिष वोसिरेव एव । एवमेविष वायवर्च सो यदो विस्वनीममि ॥ ५० ॥ मदी
 मन्त्र-मयि-वाग्ना-वर्त्तय-वर्त्तय-वर्त्तय-वर्त्तय वोसिरेव एव ॥ ५१ ॥ मुण्डक वाग्नां वाज्ज्यमयिष्णु
 यदीं तो वाज्ज । यद वास्त्यो वाग्नां, विविष्मोभो यमो दूर ॥ ५२ ॥ विविष्म विरेनं मय्यो वाज्ज्य एव परज्यो । मय
 न विमयमय, मुण्डक्यो विविष्म ॥ ५३ ॥ यमिष्ममय्य यदेसु वेवमिदिमि एवयवर्च । न नर्याभो वामि मुरे(दम
 लय वीर ॥ ५४ ॥ लयवर्च-वर्च-वर्च-वर्च तेन विवमेण सो यदा विविभो । वाज्जि वाग्ना वीर्य्य ॥ ५५ ॥
 १ विमय्ये ८, वाग्ना १ ।

जे सहइ तस्स गिरिणो सीसे, सीमतओ व्व निस्सीमो । भणिओ पुणोवि कण्णपाया कुणइ रायगिहे ॥ ५७ ॥ पुण भणिओ
 रयणायरमाणेसु इहेव जेण तत्थ धुव । कण्हणसुद्धिणो तुह सुयस्स नियकन्नय देमो ॥ ५८ ॥ रणमेत्तेण तेण, धादि रयणा-
 यरो समाणीओ । मज्जाविय मेयज्ज, रत्ता दिन्ना सकन्ना से ॥ ५९ ॥ तीण सह सिधियाए, आरुढो जान जाइ पुरमज्जो । पत्ताओ
 पत्तीओ ता, ताओ वि अट्ट तत्थेव ॥ १६० ॥ नरवइसमप्पिए परमचगसिंसेसु तुगपासाए । नमनयविलासपेमल-नवनवहुयाहिं
 सह ललइ ॥ ६१ ॥ मुजइ वारसवरिसाइ, ताहिं सद्धि अभगुरे भोगे । पुब्बपडिन्नमगम्म, त सुरो सभरावेइ ॥ ६२ ॥ पाय
 पडियाओ ताओ, कत्ताओ समाओ वारस पुणोवि । तियसस्स तस्स पासे, भगति सुदीणयणेहिं ॥ ६३ ॥ ससारुद्धारमर्ह-यहु-
 वहु उवरोहसीलया दोवि । कट्ठोयट्ठि हियए, कुणति तियसस्स तस्स तथा ॥ ६४ ॥ पुण वारसवरिस्सेसु, दिन्नेसु सुरेण भोगम
 इएसु । तेसु वि अइच्छिणसु, मेयज्जो जइवरो जाओ ॥ ६५ ॥ नमनयपुब्बमहत्थो, मीयथो तिन्नतत्रथिरो जाओ । स कयावि
 विहरमाणो, एण्हविहारपडिमाए ॥ ६६ ॥ रायगिहे सपत्तो, गोयरचरियाए हिंडमाणो य । भवंगंगांमि पत्तो, एगस्म सुवन्नगार-
 रस ॥ ६७ ॥ घडिउ स तमि समए, कणयमयाण जवाणमट्टसय । तत्थेव ठामिऊण, नियमयणऽअत्तरे पत्तो ॥ ६८ ॥ केलिसकु-
 तण, चुणतएण कुचेण तत्थ ते गिल्लिया । उद्धट्ठिण दिट्ठो, मेयज्जेण गिल्लिज्जाता ॥ ६९ ॥ त्थणमेत्तेण पत्तो, सुवन्नगारो न जान
 ते नियइ । ता भयमीओ पुच्छइ, पासठियं त महासाहु ॥ १७० ॥ न्हसु पसाय काऊण, केण हरिया इमे मुवन्नज्जा । ज
 तुब्भे जाणिस्सह, इह चेव चिरउ चिट्ठता ॥ ७१ ॥ नरत्ताहो निणपडिमापूय काऊण पदविण पुरओ । नयकणयमयजवाण, सण्ण
 अट्टुत्तरेणेव ॥ ७२ ॥ सुपसत्थ सत्थिय वित्थरेइ वंदेइ देवदेवत्तो । देवचणियावेला, अट्ठणाऽएण्णइ ता कइइ ॥ ७३ ॥ मारा-
 विसइ सकुडयमेव म अन्नहा महाराओ । ता कारुज काऊण, कहसु अप्पाणमन्न वा ॥ ७४ ॥ अइय तुब्ब व अन्नस्स
 वावि कस्सविइ न किंपि काहामि । एत्थियमेत्त सुवन्न, अन्न तुह सामि । दाहामि ॥ ७५ ॥ किंपि न जएए मेअज्जमुणिपरो पाणि-
 रक्खणट्ठाण । जा ता भणियमणेण, इय मिच्छा होइ चोरस ॥ ७६ ॥ कइ णु कहिस्सर एत्तो, तेणो सुतवरमी चेसमहोणो ।

कल्पपुष्पगौरि, बालकजनि पवित्रो देव ॥ ७७ ॥ सीखदेहेय देहिपुत्र सीसमि समुद्रदेव । बालपुत्र पुष्पगुल्फो बाल सिग-
 र्घमि वारवार ॥ ७८ ॥ इत्येव इति मरण, बाल बालीकिय अर्ध कपिलसमनु । कर्तुं शरित कुंभ तां मारिस्सह ह्यसोर्ध ॥ ७९ ॥
 वा होर वाक्य मल्ल, मर बीजर पवित्रिय जीयोर्ध । का एण्डममोक्ता अनास लसीन पच्छवि ॥ १८ ॥ के के कपवा
 अरिपुत्रमपानं नो मरुति मुपैमि । परिसुखमए की निम्बरोर सो होर बालविष्णो ॥ ८१ ॥ रे वीच । किं न पुष्पगुल्फ
 ने किन्मरुदेहिं कर्हि । पवित्रय एवेहिं, बीर्य एवस कुंभस ॥ ८२ ॥ विरम सख्य ठे केरु, सुपरिखा एवहिं कर्हि वी-
 रुधि । पयमपुत्रो पउने कर्हि कम्पकपव के ॥ ८३ ॥

Figure 1

माज्जिमोच्चिमसङ्गहपरिचयिकापुन्ये च इत्येवमिति ।
 तत्र तु ३३९७७ चतु तुकारपुन्ये
 मामाज्जिमोच्चिमपुन्ये
 इत्यपि चतुस्रस्येति प्रमाणाप्यस्या ।

मरए रे वीर ! हय, छुटिपको देवपयो सोम । नर निरपीपाककमकाजको छवसि पा बफसि ॥ ८४ ॥
 सपको धोत्राको ठस्य देवपयोको । नरनिमरेफयोच-कमुको सुकल ब ॥ ८५ ॥ नर तस्मोकेमाभ्यस्तस्य बाको न
 नवपात्राजी । देवपचारकनसाबस्यनिमूकल ब ॥ ८६ ॥ एपापारे केवनि कुराएव दोभिलिपयो । कपुनिककमुम-
 देव छडिओ पोहए कुओ ॥ ८७ ॥ मीरल निमिकेस्य ते कपा छव निमिग्ररिच । बाकोको कोको सुमरे सिवाए न
 ॥ ८८ ॥ रे पाव ! यन पाव, एव पाव भिसि वं मराहुकिओ । व पुन मारेसि हर्द, पावोवरि ब्रुडिपा एका ॥ ८९ ॥ क-
 नरे वं वट्ट, मुनकाको मरासुनि निर । नरदकुओ पिन्व, क नर कट्टन नई दोही ॥ ९० ॥ नर-
 मर छवर्द हकसस । एव कट्टी कुमरेव पाव नमुसदिएस्य म ९१ ॥ ए पाकपात्राको पछवट्टा धोवर्द मरोपाको । हय
 १ निम कएव ईकल ते नर मुडिप- ॥

